

ព្រះ
ច្រើនបិណ្ឌកាយ

និង

សេចក្តីប្រែជាភាសាខ្មែរ

សុត្តន្តបិណ្ឌ

អង្គការនិកាយ ឧសភនិយម
និទានសមាគម

៥១

សុត្តន្តបិណ្ឌ

អង្គការនិកាយ ឧសភនិយម

និទានសមាគម

៥១

ពុទ្ធសាសនាបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

ក.ម ២៥០០

សត្តន្តបិដក

អង្គការិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ទ្វាទសមោ ភាគោ

តតិយបណ្ណសកោ

បឋមោ សមណសញ្ញាវគ្គោ

[១] តិស្សោ(១)តិក្កុវេ សមណសញ្ញា ភាវិតា ព-
ហុលីកតា សត្ត ធម្ម បរិបូរណំ ។ កតមេ សត្ត ។
វេណិយម្ហិ អដ្ឋបកតា បរិច្ឆេទនា មេ ជីវិតោ
អញ្ញោ មេ អាការ្យោ ការណីយោ(២) ។ ឥមា ទោ-
តិក្កុវេ តិស្សោ សមណសញ្ញា ភាវិតា ពហុលីក-
តា សត្ត ធម្ម បរិបូរណំ ។ កតមេ សត្ត ។ ធម្មំ
សត្តកតោ ហោតិ សត្តកុត្តិ សីលសុ អនតិជ្ឈា-
លុ ហោតិ អត្យបដ្ឋោ ហោតិ អនតិមាធិ ហោតិ

១ ម. ធម្មស ឥមនិ ធម្មេ ទិស្សនិ ។ ២ ឧ. ម. ការណៈយោនិ ។

សត្តន្តបិដក

អង្គការិកាយ ទសកនិបាត

ទ្វាទសមភាគ

តតិយបណ្ណសក

សមណសញ្ញាវគ្គ ទី១

[១] ខ្មាលភិក្ខុទាំងខ្យល សមណសញ្ញា (សេចក្តីសំគាល់
របស់សមណៈ) ឆយ៉ាង ដែលភិក្ខុបានចំរើមហើយ បានធ្វើឱ្យច្រើនហើយ
រមែងញ៉ាំងធម៌ ជា ប្រការឱ្យពេញលេញបាន ។ ឆយ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។
គឺ (ចង្អុលកម្មវិធីចារណា រឿយៗថា) ពាក្យអញនេះ កាន់យកនូវភេទផ្សេង
(អំពីភេទរបស់គ្រូហស្ស) ១ ការប្រព្រឹត្តចិត្តមិនដឹង របស់ពាក្យអញ រមែង
ប្រព្រឹត្តជាប់ដោយបុគ្គលផ្សេង ១ ពាក្យអញ គប្បីធ្វើការប្បវិរយោផ្សេង
(អំពីគ្រូហស្ស) ១ ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងខ្យល សមណសញ្ញា ចាយ៉ាងនេះ
ឯង ដែលភិក្ខុបានចំរើមហើយ បានធ្វើឱ្យច្រើនហើយ រមែងញ៉ាំងធម៌ ជា
ប្រការឱ្យពេញលេញបាន ។ ធម៌ ជា ប្រការ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុជាអ្នកធ្វើ
រឿយៗជាងចូ ប្រព្រឹត្តមិនដឹងក្នុងសីលទាំងខ្យល ១ ជាអ្នកមិនមាន
សេចក្តីលោភ ១ ជាអ្នកមិនបៀតបៀន ១ ជាអ្នកមិនមើលងាយគេ ១

សិក្ខាការោ ហោតិ ឥទ្ធកុដ្ឋិក្ស(២) ហោតិ ជីវិត-
ចរិក្ខាវេសុ អារទ្ធវិកយោ(៤) វិហារតំ ។ ឥហ ទោ
កិក្ខាវេ តិស្សោ សមណសញ្ញា ភារិកា ទហុលី-
កាតា ឥមេ សត្ត ទធម្ម ចរិក្ខាវេន្តំ ។

[៦] សត្តិមេ កិក្ខាវេ ភោជ្ឈង្គា ភារិកា ទហុ-
លីកាតា តិស្សោ វិជ្ជា ចរិក្ខាវេន្តំ ។ កាតមេ
សត្ត ។ សតិសម្មាជ្ឈង្គា ធម្មវិចយសម្មាជ្ឈង្គា
វិយសម្មាជ្ឈង្គា បិកិសម្មាជ្ឈង្គា ចស្សន្តិ-
សម្មាជ្ឈង្គា សមាធិសម្មាជ្ឈង្គា ទរេត្តា-
សម្មាជ្ឈង្គា ។ ឥមេ ទោ កិក្ខាវេ សត្ត
ភោជ្ឈង្គា ភារិកា ទហុលីកាតា តិស្សោ វិជ្ជា
ចរិក្ខាវេន្តំ ។ កាតមា តិស្សោ ។ ឥទ កិក្ខាវេ
កិក្ខា អនេកវិហិតំ បុត្រានិកសំ អនុស្សាតិ
សេយ្យដិទំ ឯកាឡិ ជាតិ ធ្វេចំ ជាតិលោ ។ ចេ ។

២ ទ. ឃ. ឥទ្ធកុដ្ឋិក្ស ។ ៤ ទ. ឃ. ធម្មវិចយ លោក ធម្ម ។

ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាចិត្តសិក្សា ។ កិក្ខាវេនានុសោសន្តិយលំថា នេរេថ
ប្រយោជន៍ កុដិវិកចរិក្ខាវេន្តំ ។ ជាអ្នកប្រាថ្នាឲ្យព្រួយបារម្ភ ។ ។
ម្ចាស់កិក្ខាវេន្តំ ។ សមណសញ្ញា ពុយានិទេវេនិ ដែលកិក្ខាវេន្តំ
ហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ វេចន្តិក្ខាវេន្តំ វេ ប្រការនេះឲ្យពេញ
លេញបាន ។

[៦] ម្ចាស់កិក្ខាវេន្តំ ភោជ្ឈង្គ (អង្គនៃចម្រើនព្រាស
ដឹក) វេ យ៉ាងនេះ ដែលកិក្ខាវេន្តំ បានចម្រើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ
វេចន្តិក្ខាវេន្តំ ពុ ប្រការឲ្យពេញលេញបាន ។ វេ យ៉ាង កេតិក្ខុរ ។ គី
សតិសម្មាជ្ឈង្គ ។ ធម្មវិចយសម្មាជ្ឈង្គ ។ វិយសម្មាជ្ឈង្គ ។ បិកិ-
សម្មាជ្ឈង្គ ។ ចស្សន្តិសម្មាជ្ឈង្គ ។ សមាធិសម្មាជ្ឈង្គ ។ ទរេត្តា-
សម្មាជ្ឈង្គ ។ ។ ម្ចាស់កិក្ខាវេន្តំ ភោជ្ឈង្គ វេ នេវេនិ
ដែលកិក្ខាវេន្តំ បានចម្រើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ វេចន្តិក្ខាវេន្តំ ពុ
ប្រការ ឲ្យពេញលេញបាន ។ វិជ្ជា ពុ ប្រការ កេតិក្ខុរ ។ ម្ចាស់
កិក្ខាវេន្តំ កិក្ខុកុសលសទានេ វេចន្តិក្ខាវេន្តំ វេចន្តិក្ខាវេន្តំ វេ
ច្រើនប្រការ គីលីកបាន ។ ជាតិក្ខុ ៦ ជាតិក្ខុ ។ ចេ ។

ឥត សាការិ សទុន្តសំ អនេកវិហិតំ បុត្តេនិវសំ
 អនុស្សាវតំ ឱព្វន តេត្តា វិសុទ្ធន អតិក្កន្ត-
 មាទុសកោន ។ មេ ។ យថាកុម្មុយកេ សត្តេ
 បដានាតំ អាសវំមំ មយោ ។ មេ ។ សន្និកាត្វា
 ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតំ ។ ឥមេ ។ ទា ភិក្ខុវេ សត្ត
 កោជ្ឈង្គំ ភាវិតា តហុលីកតា ឥមា តិស្សោ
 វិជ្ជា ចរិយុវេន្តិតំ ។

[៣] មិច្ឆត្តំ ភិក្ខុវេ អាតម្ម វិវាទនា ហោតិ ។ នោ
 អារាជនា ។ កាដញ្ច ភិក្ខុវេ មិច្ឆត្តំ អាតម្ម វិវាទនា
 ហោតិ នោ អារាជនា ។ មិច្ឆានិច្ឆិកាស្ស ភិក្ខុវេ
 មិច្ឆាសង្កម្មោ បហោតិ មិច្ឆាសង្កម្មស្ស មិច្ឆាវា
 បហោតិ មិច្ឆាវាស្ស មិច្ឆាតម្កត្តោ បហោតិ មិច្ឆា-
 កម្មន្តស្ស មិច្ឆាអាជីវេ បហោតិ មិច្ឆាអាជីវស្ស មិច្ឆាវា
 យាមោ បហោតិ មិច្ឆាវាយាមស្ស មិច្ឆាសតិ បហោតិ

វេមនិវេកេយេញ ទូបុត្តេនិវសប្រើនប្រការព្រមទាំងអាការ ទាំងទុស
 ដោយប្រការដូច្នោះ ។ មានចុះដូចជាទិព្វ ដ៏បរិសុទ្ធកម្មនឹងខ្ញុំចុះចុះ
 មនុស្ស ។ មេ ។ វេមនិវេនិច្ចាសំ ទ្ធិវិញ្ញាសក្ខ ដែលអន្តោលទៅតាម
 យថាកម្ម ។ ព្រោះអស់ទៅ នៃភាសវៈទាំងឡាយ ។ មេ ។ ធ្វើឲ្យដាក់
 ច្បាប់ហើយ សម្រេចសម្រាកទៅ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កោស្សន្តិក
 ឆេរេន ដែលភិក្ខុបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ វេមនិញ្ញាត
 វិជ្ជា ពប្រការនេះ ទ្យាពញាលេញបាន ។

(២) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កិរិយាយុត (ចាកស្ថានស្មិទ័និមន្ត) មិនបានសម្រេច ព្រោះកាស្រីយមិច្ឆន្តៈ (សភាវដែលទុស) ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កិរិយាយុត (ចាកស្ថានស្មិទ័និមន្ត) មិនបាន
 សម្រេច ព្រោះកាស្រីយមិច្ឆន្តៈ ត្រឹមត្រូវ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីយល់ទុស វេមនិមានតម្រិទុស បុគ្គលអ្នកមាន
 តម្រិទុស វេមនិមានវិហារទុស បុគ្គលអ្នកមានវិហារទុស វេមនិមាន
 ការងារទុស បុគ្គលអ្នកមានការងារទុស វេមនិមានការចិញ្ចឹម
 ជីវិតទុស បុគ្គលអ្នកចិញ្ចឹមជីវិតទុស វេមនិមានសេចក្តីព្យាយាម
 ទុស បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីព្យាយាមទុស វេមនិមានការលើកទុស

មិច្ឆាសតិស្ស មិច្ឆាសមាធិ បរហោតិ មិច្ឆាសមាធិស្ស
មិច្ឆាញាណំ បរហោតិ មិច្ឆាញាណំស្ស (១) មិច្ឆាវិជុត្តិ
បរហោតិ ។ ឯវិទោ ភិក្ខុវេ មិច្ឆត្តំ អាកម្ម វិរាជនា
ហោតិ នោ អារាជនា ។

(៤) សម្មត្តំ ភិក្ខុវេ អាកម្ម អារាជនា ហោតិ
នោ វិរាជនា ។ កាថញ្ច ភិក្ខុវេ សម្មត្តំ អាកម្ម
អារាជនា ហោតិ នោ វិរាជនា ។ សម្មាធិដ្ឋិកស្ស
ភិក្ខុវេ សម្មាសង្កម្យោ បរហោតិ សម្មាសង្កម្យស្ស
សម្មាវាថា បរហោតិ សម្មាវាថស្ស សម្មាកម្មន្តោ
បរហោតិ សម្មាកម្មន្តស្ស សម្មាអាដិវោ បរហោតិ
សម្មាអាដិវស្ស សម្មាវាយាមោ បរហោតិ សម្មា
វាយាមស្ស សម្មាសតិ បរហោតិ សម្មាសតិស្ស សម្មា
សមាធិ បរហោតិ សម្មាសមាធិស្ស សម្មាញាណំ
បរហោតិ សម្មាញាណំស្ស សម្មាវិជុត្តិ បរហោតិ ។

១ ឧ.ម. មិច្ឆាញាណស្ស ។

បុគ្គលអ្នកមានការរើកុស វេមនីមានការរើកល់ចិត្តទុស បុគ្គលអ្នក
រើកល់ចិត្តទុស វេមនីមានការរើនិទុស បុគ្គលអ្នកមានការរើនិទុស វេមនី
មានការរើទុស ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិយាយោគ (ចាកស្ថានសួគ៌
នឹងមន្ត) មិនបានសម្រេច ព្រោះភាស្រ័យ ទ្វេវិមិច្ឆត្តៈ យ៉ាងនេះឯង ។

(៤) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការបានសម្រេច មិនយូរ (ចាកស្ថាន
សួគ៌នឹងមន្ត) ព្រោះភាស្រ័យទ្វេវិមិច្ឆត្តៈ (សភាពដែលត្រូវ) ។ ការ
បានសម្រេច មិនយូរ (ចាកស្ថានសួគ៌នឹងមន្ត) ព្រោះភាស្រ័យទ្វេវិមិច្ឆត្តៈ
(សភាពដែលត្រូវ) កើតចម្លង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នក
មានសេចក្តីយល់ត្រូវ វេមនីមានតម្រិះត្រូវ បុគ្គលអ្នកមានតម្រិះត្រូវ
វេមនីមានវាចាត្រូវ បុគ្គលអ្នកមានវាចាត្រូវ វេមនីមានការងារត្រូវ បុគ្គល
អ្នកមានការងារត្រូវ វេមនីមានការចំពោះមហិកត្រូវ បុគ្គលអ្នកមានការ
ចំពោះមហិកត្រូវ វេមនីមានសេចក្តីព្យាយាមត្រូវ បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តី
ព្យាយាមត្រូវ វេមនីមានការរើកត្រូវ បុគ្គលអ្នកមានការរើកត្រូវ
វេមនីមានការរើកល់ចិត្តត្រូវ បុគ្គលអ្នកមានការរើកល់ចិត្តត្រូវ វេមនីមាន
ការរើនីត្រូវ បុគ្គលអ្នកមានការរើនីត្រូវ វេមនីមានការរើទុត្រូវ ។

ឯវិ ទោ កំត្វុវេ សធម្មតំ អាតម្ម អារាមណ ហោទំ
 ទោ វិរាមណាតំ ។ មិច្ឆាធិដ្ឋិកាស្ស កំត្វុវេ បុរិស
 បុគ្គលស្ស មិច្ឆាសន្តប្បស្ស មិច្ឆាភិក្ខុស្ស មិច្ឆាកម្មន្តស្ស
 មិច្ឆាអាជីវស្ស មិច្ឆាភិយាមស្ស មិច្ឆាសតំស្ស មិច្ឆា
 សមាទំស្ស មិច្ឆាញាណំស្ស មិច្ឆាវិធុត្តស្ស យេត្ត
 កាយកម្មំ យេតិធិដ្ឋិសមតំ សមាទំន្តំ យេត្ត វិចីកម្មំ...
 យេត្ត មចោកម្មំ យេតិធិដ្ឋិសមតំ សមាទំន្តំ យោ ច
 យេតនា យោ ច បទុតា យោ ច មណិទំ យេ ច
 សត្វំភក សព្វ តេ ធម្មា អធិដ្ឋាយ អកត្តាយ មម
 ទាទាយ អហិតាយ ធុក្កាយ សំវត្តន្តំ ។ តំ កំស្ស
 ហេតុ ។ ធិដ្ឋិ ហិ កំត្វុវេ ទាមិកា ។ សេយ្យតាបិ
 កំត្វុវេ ធិដ្ឋតំនំ វា កោសាដកំតំនំ វា តំត្តកាលា
 ធុតំនំ វា អណ្តាយ បរិយោ មិក្កុត្តំ យេត្តា បរិវិសំ
 ឧទានិយតិ យេត្ត អាចារសំ ឧទានិយតិ សត្តន្តំ
 តិក្កកត្តាយ កុកុកត្តាយ អសាតត្តាយ សំវត្តតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការបាទសម្រេច មិនឃ្លាត (ចាកស្ថានសួគ៌ដ៏ធម្មត្ថ)
 ត្រូវតាមស្រ័យ ខ្ញុំសម្បត្តិ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះស
 បុគ្គលដែលច្រកច ដោយមិច្ឆាទិដ្ឋិ មិច្ឆាសន្តិច្យៈ មិច្ឆាភិក្ខុ មិច្ឆាកម្មន្តៈ
 មិច្ឆាកជីវៈ មិច្ឆាវិយាបៈ មិច្ឆាសតិ មិច្ឆាសមាទិ មិច្ឆាញាណៈ
 មិច្ឆាវិធុត្តិ បាទសមាទាន ខ្ញុំវាយកម្មណាផង ដ៏បិច្ចណិភាម
 វិចីកម្មណាផង... បាទសមាទាន ខ្ញុំវាយកម្មណាផង ដ៏បិច្ចណិភាម
 ទិដ្ឋិចតតាណាផង សេចក្តីប្រាថ្នាណាផង ការដឹកលំចិត្តណាផង
 សត្វំទាំងឡាយណាផង (របស់បុរសបុគ្គល ដែលច្រកច ដោយមិច្ឆា
 ទិដ្ឋិជាដើមនោះ) ធម៌ទាំងអស់នោះ វេមនិប្រត្រិត្តាទៅ ដើម្បីមិនជាទី
 ប្រាថ្នា មិនជាទីគ្រុកអរ មិនជាទីពេញចិត្ត មិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បី
 សេចក្តីខ្ពុក ។ ដំណើរនោះ ត្រូវហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ត្រូវទិដ្ឋិដ៏អំណោយប្រក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចត្វុវេស្សិក្តិ
 ត្វុវេស្សិក្តិ ត្វុវេស្សិក្តិ ដែលបុគ្គលជា ក្នុងផែនដីដែលសើមស្រួច
 យកខ្លួនសេចបរិវាតក្នុងណាផង ស្រួចយកម្លូសេការបាទានុណាផង របស់
 ទាំងអស់នោះ វេមនិប្រត្រិត្តាទៅ ដើម្បីបាទសស្សិទ្ធិ សេហិ សេចកំ ។

តំ កំស្ស ហេតុ ។ តំជំនុំ កំត្រូវ ចាបតំ
 វិវាមេវ ទោ កំត្រូវ មិច្ឆាធិដ្ឋិតស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស
 មិច្ឆាសង្កម្ភស្ស មិច្ឆាភិច្ឆាស្ស មិច្ឆាកម្មន្តស្ស មិច្ឆា
 អាជីវស្ស មិច្ឆាភិយាមស្ស មិច្ឆាសត្តស្ស មិច្ឆាសមា
 ធិស្ស មិច្ឆាញាណស្ស មិច្ឆាវិមុត្តិស្ស យក្សេវ កាយ
 កម្មំ យថាធិដ្ឋិតសមត្តំ សមាធិដ្ឋំ យក្ស វិចីកម្មំ --
 យក្ស មនោកម្មំ យថាធិដ្ឋិតសមត្តំ សមាធិដ្ឋំ យា
 ច ចេតនា យា ច បត្តនា យោ ច បណិធិ
 យេ ច សង្ខារ សទ្ធ តេ ធម្មា អធិដ្ឋាយ
 អកត្តាយ អមនាចាយ អហំតាយ ទុក្ខាយ
 សំវត្តន្តំ ។ តំ កំស្ស ហេតុ ។ ធិដ្ឋិត ហំ កំត្រូវ
 ចាបតំ ។ សម្មាធិដ្ឋិតស្ស កំត្រូវ បុរិសបុគ្គលស្ស
 សម្មាសង្កម្ភស្ស សម្មាភិច្ឆាស្ស សម្មាកម្មន្តស្ស
 សម្មាអាជីវស្ស សម្មាភិយាមស្ស សម្មាសត្តស្ស
 សម្មាសមាធិស្ស សម្មាញាណស្ស សម្មាវិមុត្តិស្ស

វិវាមេវនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះចង់ដឹងថាសេដ្ឋកិច្ច
 ក្រក់យ៉ាងណាមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុរិសបុគ្គលដែលប្រកបដោយ
 មិច្ឆាចំដួំ មិច្ឆាសន្តិប្បៈ មិច្ឆាភិច្ឆា មិច្ឆាកម្មន្តៈ មិច្ឆាអាជីវៈ មិច្ឆាភិយាមៈ
 មិច្ឆាសត្តិ មិច្ឆាសមាធិ មិច្ឆាញាណៈ មិច្ឆាវិមុត្តិ បានសមាទាននូវកាយកម្ម
 ណាផង ដំបៅប្លែណាមិច្ឆា វិចីកម្មណាផង... បានសមាទាននូវមនោ
 កម្មណាផង ដំបៅប្លែណាមិច្ឆា ចេតនាណាផង សេចក្តីប្រាថ្នាណា
 ផង ការដឹកលំចិត្តណាផង សង្ខារទាំងឡាយណាផង (របស់បុរិស
 បុគ្គលដែលប្រកប ដោយមិច្ឆាចំដួំ ជាដើមនោះ) ធម៌ទាំងអស់នោះ
 វិមត្តិប្រត្រឹក្តទៅ ដើម្បីមិនជាទីប្រាថ្នា មិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទី
 ពេញចិត្ត មិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ កំយាងនោះដែរ ។
 វិវាមេវនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះចង់ដឹងថា
 ធម្មជាតិក្រក់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុរិសបុគ្គល ដែលប្រកប
 ដោយសម្មាចំដួំ សម្មាសន្តិប្បៈ សម្មាភិច្ឆា សម្មាកម្មន្តៈ សម្មាអាជីវៈ
 សម្មាភិយាមៈ សម្មាសត្តិ សម្មាសមាធិ សម្មាញាណៈ សម្មាវិមុត្តិ

ធនិយបណ្ណាសក សមណសញ្ញវិគោ

យោវោ កាយកម្មី យថាធិដ្ឋិសមន្តំ សមាធិដ្ឋំ
 យត្ថ វិចិត្តម្មី យថាធិដ្ឋិសមន្តំ សមាធិដ្ឋំ យត្ថ
 មាតាកម្មី យថាធិដ្ឋិសមន្តំ សមាធិដ្ឋំ យា ច
 ចេតនា យា ច បក្កនា យោ ច បណិដិ
 យេ ច សម្មាសមាធិ តេ ធម្មា ឥន្ទាយ កត្តាយ
 មហាយាយ ហិកាយ សុខាយ សិវត្តន្តំ ។ តំ កំស្ស
 ហេតុ ។ ធិដ្ឋិ ហិ ភិក្ខុវេ កម្មិតា ។ សេយ្យ-
 ជាបិ ភិក្ខុវេ ធូត្តិដំ វា សាលតិដំ វា មុដ្ឋិតិដំ
 វា កល្យាយ បរិយា ធិកុត្តំ យត្ថ ចរិវសិ
 ទ្ធាធិយតិ យត្ថ ករោវសិ ទ្ធាធិយតិ សត្តន្តិ
 សាតត្តាយ មទុត្តាយ អសេចនកត្តាយ សិវត្តតំ ។
 តំ កំស្ស ហេតុ ។ ធិដ្ឋិ ភិក្ខុវេ កម្មិតំ ។
 វិវេវេ ទោ ភិក្ខុវេ សម្មាធិដ្ឋិកស្ស ចុវិសមុត្តលស្ស
 សម្មាសន្តប្បស្ស សម្មាភិចស្ស សម្មាកម្មត្តស្ស
 សម្មាភាជិវស្ស សម្មាភិយាមស្ស សម្មាសតិស្ស
 សម្មាសណិស្ស សម្មាញាណស្ស សម្មាវិមុត្តស្ស

ធនិយបណ្ណាសក សមណសញ្ញវិគោ

បានសមាទាន ខ្លឹមយកប្បណាដន ដំបូណិតាមទំដ្ឋិ បានសមាទាន
 ខ្លឹមចិក្ខណាដន ដំបូណិតាមទំដ្ឋិ បានសមាទាន ខ្លឹមនាគប្បណា
 ដន ដំបូណិតាមទំដ្ឋិ ចេតនាណាដន សេចក្តីប្រាជ្ញាណាដន ការ
 ដំកល់ចំក្លណាដន សង្ការភាវនាឡាយណាដន (បេសបុសេបុគ្គលវិសេ
 ប្រកប ដោយសម្មាធិដ្ឋិជាដើមនោះ) ធិដ្ឋិតិកសំនោះ វិមនិប្រត្តិក្ក
 ទៅ ដើម្បីជាទីប្រាជ្ញា ជាទីប្រកាស ជាទីលេញចិត្ត ជាប្រយោជន៍
 ដើម្បីសេចក្តីសុខ ។ ដំណើរនោះ ប្រាមហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ភាវនាឡាយ ប្រាមទំដ្ឋិ ជាធម្មជាតិស្ត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុភាវនាឡាយ ដូចកូដ
 កំពៅក្តី កូដស្រូវសាលីក្តី កូដទទ្ធិក្តី វិសេបុគ្គលជា កូដវិសេដិសិប
 ស្រូបយកខ្លឹមសេ ចរិវិតានុណាដន ស្រូបយកខ្លឹមសេ ការបាណកុណាដន
 សេចក្តីកសំនោះ វិមនិប្រត្តិក្កទៅ ដើម្បីសេដ្ឋាភ័យនាសម្រួប មាន
 សមិទបានច្រឡំ (ដោយសេដិទ) យ៉ាងណាមិញ ។ ដំណើរនោះ
 ប្រាមហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុភាវនាឡាយ ប្រាមកូដ ជាបេសបុស្ត ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុភាវនាឡាយ បុសេបុគ្គលវិសេប្រកប ដោយសម្មាធិដ្ឋិ សម្មា-
 សន្តិប្បៈ សម្មាភិច ។ សម្មាភិមុត្តៈ សម្មាភាជិវៈ សម្មាភិ-
 យាមៈ សម្មាសតិ សម្មាសណិ សម្មាញាណៈ សម្មាវិមុតិ

យោវេ កាយកម្មំ យថានិទ្ធិសមត្ថំ សមាទិទ្ធិ
 យត្ថា វិចីកម្មំ... យត្ថា មនោកម្មំ យថានិទ្ធិសមត្ថំ
 សមាទិទ្ធិ យា ច ចេតនា យា ច បត្តនា យោ
 ច បណិទិ យេ ច សង្ការ សត្វេ ភេ ទន្ទា
 ឥដ្ឋាយ កត្តាយ មនាតាយ ហិកាយ សុទាយ
 សំវត្តន្តំ ។ តិ កំស្ស ហេតុ ។ និទ្ធិ ហំ កំក្ការេ
 កត្តិកាតិ ។

[៨] អវិជ្ជា កំក្ការេ បុព្វន្តមា អកុសលាចំ
 ទន្ទាចំ សមាបត្តិយា អទ្ធិនេវ អហិកំ អនោត្ត-
 ប្បំ ។ អវិជ្ជាភតស្ស កំក្ការេ អវិទ្ធិសុតោ មិច្ឆានិទ្ធិ
 បហោតិ មិច្ឆានិទ្ធិកស្ស មិច្ឆាសន្តប្បោ បហោតិ
 មិច្ឆាសន្តប្បស្ស មិច្ឆាវាចា បហោតិ មិច្ឆាវាចស្ស
 មិច្ឆា កម្មន្តោ បហោតិ មិច្ឆាកម្មន្តស្ស មិច្ឆា-
 អាជីវេ បហោតិ មិច្ឆាអាជីវស្ស មិច្ឆាវាយាអា
 បហោតិ មិច្ឆាវាយាមស្ស មិច្ឆាសតិ បហោតិ

ពុទ្ធសមាសា នុវាយកម្មណាផនិ ដំបិច្ចរាភាមទិដ្ឋិ ចៃកម្ម
 ណាផនិ ... ពុទ្ធសមាសា នុវាយកម្មណាផនិ ដំបិច្ចរាភាមទិដ្ឋិ
 ចេតនាណាផនិ សេចក្តីព្រាថ្នាណាផនិ ការដឹកបញ្ជូនណាផនិ សង្ការ
 ទាំងឡាយណាផនិ (របស់បុរសបុគ្គល ដែលប្រកប ដោយសម្មា-
 ទិដ្ឋិជាដើមនោះ) ធម៌ទាំងអស់នោះ វេទនិប្រត្តិក្កេវ ដើម្បីកែចិ
 ព្រាថ្នា ជាទីប្រេការ ជាទីពន្យាចិត្ត ជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តី
 សុខ កំយាទិទោវេរ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះទិដ្ឋិ ជាធម្មជាតិល្អ ។

[៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វេចិ ជាប្រធាន ខែការចូលច្រឡោះ
 នូវភិក្ខុអកុសលធម៌ អហិកេវាទានុប្បៈ កំនតិកំបំភាមវេរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុគ្គលអកុសលវុក្ខវេចិ អកុសិទ្ធិចេដេនិ វេទនិមាមិច្ឆាទិដ្ឋិ
 បុគ្គលអកុប្រកប ដោយមិច្ឆាទិដ្ឋិ វេទនិមាមិច្ឆាសន្តិប្បៈ បុគ្គលជា
 មិច្ឆាសន្តិប្បៈ វេទនិមាមិច្ឆាវាចា បុគ្គលជាមិច្ឆាវាចា វេទនិមាមិច្ឆា-
 កម្មន្តៈ បុគ្គលជាមិច្ឆាកម្មន្តៈ វេទនិមាមិច្ឆាកាជីវៈ បុគ្គលជាមិច្ឆាកាជីវៈ
 វេទនិមាមិច្ឆាវាយាមៈ បុគ្គលជាមិច្ឆាវាយាមៈ វេទនិមាមិច្ឆាសតិ

មិច្ឆាសតិស្ស មិច្ឆាសមាធិ បរហោតិ មិច្ឆាសមាធិស្ស
មិច្ឆាញាណំ បរហោតិ មិច្ឆាញាណិស្ស មិច្ឆាវិមុត្តិ
បរហោតិ ។ វិជ្ជា ភិក្ខុវេ បុគ្គន្តមា កុសលានំ ធម្មានំ
សមាបត្តិយា អទ្ធានេ ហិរេត្តប្បិ ។ វិជ្ជាភកស្ស
ភិក្ខុវេ វិនុសុយោ សម្មាទិដ្ឋិ បរហោតិ សម្មាទិដ្ឋិកស្ស
សម្មាសន្តិប្បា បរហោតិ សម្មាសន្តិប្បស្ស សម្មាភំចា
បរហោតិ សម្មាភំចស្ស សម្មាកុម្មត្តោ បរហោតិ សម្មា-
កុម្មន្តស្ស សម្មាអាជីវេ បរហោតិ សម្មាអាជីវស្ស
សម្មាភំយាមោ បរហោតិ សម្មាភំយាមស្ស សម្មាសតិ
បរហោតិ សម្មាសតិស្ស សម្មាសមាធិ បរហោតិ
សម្មាសមាធិស្ស សម្មាញាណំ បរហោតិ សម្មាញា-
ណិស្ស សម្មាវិមុត្តិ បរហោតិ ។

[៦] ធនយំមាធិ ភិក្ខុវេ ធិដ្ឋវត្ថុនិ ។ កកមាធិ
ធន ។ សម្មាទិដ្ឋិកស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ធិដ្ឋិណ្ណា
ហោតិ យេ ធិ មិច្ឆាទិដ្ឋិប្បដ្ឋយា អនេកោ ចាបកា
អកុសលា ធម្មា សម្មវន្តំ តេ ចស្ស ធិដ្ឋិណ្ណា ហោតិ

បុគ្គលជាមិច្ឆាសតិ វេមនិមានមិច្ឆាសមាធិ បុគ្គលជាមិច្ឆាសមាធិ វេមនិ
មានមិច្ឆាញាណៈ បុគ្គលជាមិច្ឆាញាណៈ វេមនិមានមិច្ឆាវិមុត្តិ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វិជ្ជា ជាប្រធាន ក្នុងការចូលប្រសប់ខ្ញុំក្នុងកុសលធម៌
ហិរេត្តវត្ថុច្បុះ កំនត់ជាប់គាមវិដេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
អ្នកប្រកបដោយវិជ្ជាជាអ្នកចមើល វេមនិមានសម្មាទិដ្ឋិ បុគ្គលជាសម្មាទិដ្ឋិ
វេមនិមានសម្មាសន្តិច្បុះ បុគ្គលជាសម្មាសន្តិច្បុះ វេមនិមានសម្មាភំចា
បុគ្គលជាសម្មាភំចា វេមនិមានសម្មាកុម្មន្តៈ បុគ្គលជាសម្មាកុម្មន្តៈ
វេមនិមានសម្មាអាជីវៈ បុគ្គលជាសម្មាអាជីវៈ វេមនិមានសម្មាភំយាមៈ
បុគ្គលជាសម្មាភំយាមៈ វេមនិមានសម្មាសតិ បុគ្គលជាសម្មាសតិ
វេមនិមានសម្មាសមាធិ បុគ្គលជាសម្មាសមាធិ វេមនិមានសម្មាញាណៈ
បុគ្គលជាសម្មាញាណៈ វេមនិមានសម្មាវិមុត្តិ ។

[៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដែលទាំងឡាយសាបរលាចៅនេះមាន
១០ យ៉ាង ។ ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេចច្បុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
ដែលប្រកបដោយសម្មាទិដ្ឋិ វេមនិមានមិច្ឆាទិដ្ឋិសាបរលាចៅ អកុសល-
ទាំងឡាយដែលមកច្រើនច្រករណា មានមិច្ឆាទិដ្ឋិជាចម្លើយ អកុសល-
ធម៌ទាំងឡាយនោះ របស់បុគ្គលជាសម្មាទិដ្ឋិនោះ វេមនិសាបរលាចៅ

សម្មាសម្ពុទ្ធប្បទូយា ច អនោតោ កុសលា ធម្មា ភាវនា
 ចារិយ្យំ កច្ឆន្តិ ។ សម្មាសង្កប្បស្ស កិក្ខុវេ បិទ្ធ
 សង្កប្បោ វិទ្ធិន្តោ ហោតិ យេ ច មិច្ឆាសង្កេ
 ប្បទូយា អនោតោ ចាបតា អកុសលា ធម្មា សម្ពុ
 តេ ចស្ស វិទ្ធិន្តោ ហោន្តិ សម្មាសង្កប្បប្បទូយា
 អនោតោ កុសលា ធម្មា ភាវនាចារិយ្យំ កច្ឆន្តិ
 សម្មាភិចស្ស កិក្ខុវេ មិច្ឆាភិចា វិទ្ធិន្តោ ហោតិ ។
 ច មិច្ឆាភិចាបទូយា អនោតោ ចាបតា អកុស
 ធម្មា សម្ពុវន្តិ តេ ចស្ស វិទ្ធិន្តោ ហោន្តិ ស
 ភិចាបទូយា ច អនោតោ កុសលា ធម្មា ភាវ
 នាចារិយ្យំ កច្ឆន្តិ ។ សម្មាកម្មន្តស្ស កិក្ខុវេ មិ
 កម្មន្តោ វិទ្ធិន្តោ ហោតិ យេ ច មិច្ឆាកម្មន្ត
 ទូយា អនោតោ ចាបតា អកុសលា ធម្មា ស
 តេ ចស្ស វិទ្ធិន្តោ ហោន្តិ សម្មាកម្មន្តប្បទូយា
 អនោតោ កុសលា ធម្មា ភាវនាចារិយ្យំ កច្ឆន្តិ

កុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាសម្ពុទ្ធជាបច្ច័យកំផល់នូវការបរិច្ចេក
 ដោយភាវនា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសង្កប្បៈ វេមនិមាន
 មិច្ឆាសង្កេប្បៈ សាបាលាបទៅ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ដ៏លាមក
 ច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាសង្កេប្បៈ ជាបច្ច័យកើតព្រម អកុសល
 ធម៌ទាំងនោះ របស់បុគ្គលជាសម្មាសង្កប្បៈនោះ វេមនិសាបាលាបទៅ
 កុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាសង្កេប្បៈ ជាបច្ច័យកំផល់នូវការ
 បរិច្ចេកដោយភាវនា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសង្កេប្បៈ វេមនិ
 មានមិច្ឆាភិចាសាបាលាបទៅ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ច្រើន
 ប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាភិចាសាបាលាបទៅ កើតព្រម អកុសលធម៌ទាំងនោះ
 របស់បុគ្គលជាសម្មាសង្កេប្បៈនោះ វេមនិសាបាលាបទៅ កុសលធម៌ច្រើន
 ប្រការដែលមានសម្មាសង្កេប្បៈជាបច្ច័យ កំផល់នូវការបរិច្ចេកដោយភាវនា ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសង្កេប្បៈ វេមនិមានមិច្ឆាកម្មន្តៈសាប
 លាបទៅ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា ដែល
 មានមិច្ឆាកម្មន្តៈ ជាបច្ច័យកើតព្រម អកុសលធម៌ទាំងនោះ របស់បុគ្គល
 ដែលជាសម្មាសង្កេប្បៈនោះ វេមនិសាបាលាបទៅ កុសលធម៌ច្រើនប្រការ
 ដែលមានសម្មាសង្កេប្បៈជាបច្ច័យ កំផល់នូវការបរិច្ចេកដោយភាវនា ។

សម្មាភិក្ខុស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាភិក្ខុវេ មិច្ឆាភិក្ខុវេ ហោតិ
 យេ ច មិច្ឆាភិក្ខុវេប្បទ្ធកាយា អនេកេ ចាមតា អកុ-
 សលា ធម្មា សម្ពុត្តំ ភេ ចស្ស មិច្ឆាភិក្ខុវេ ហោតិ
 សម្មាភិក្ខុវេប្បទ្ធកាយា ច អនេកេ កុសលា ធម្មា
 ភាវិតាចារិយិ តច្ឆន្តំ ។ សម្មាភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ
 មិច្ឆាភិក្ខុវេ មិច្ឆាភិក្ខុវេ ហោតិ យេ ច មិច្ឆា-
 ភិក្ខុវេប្បទ្ធកាយា អនេកេ ចាមតា អកុសលា
 ធម្មា សម្ពុត្តំ ភេ ចស្ស មិច្ឆាភិក្ខុវេ ហោតិ
 សម្មាភិក្ខុវេប្បទ្ធកាយា ច អនេកេ កុសលា ធម្មា
 ភាវិតាចារិយិ តច្ឆន្តំ ។ សម្មាភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ
 មិច្ឆាភិក្ខុវេ មិច្ឆាភិក្ខុវេ ហោតិ យេ ច មិច្ឆាភិក្ខុវេ
 ប្បទ្ធកាយា អនេកេ ចាមតា អកុសលា ធម្មា សម្ពុត្តំ
 ភេ ចស្ស មិច្ឆាភិក្ខុវេ ហោតិ សម្មាភិក្ខុវេប្បទ្ធកាយា ច
 អនេកេ កុសលា ធម្មា ភាវិតាចារិយិ តច្ឆន្តំ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាភិក្ខុវេ វេមនិមានមិច្ឆាភិក្ខុវេសាប
 រោចេវេ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ច្រើនច្រកាណា ដែល
 មានមិច្ឆាភិក្ខុវេ ជាបច្ច័យ ភេតព្រម អកុសលធម៌ទាំងនោះ របស់
 បុគ្គលជាសម្មាភិក្ខុវេនោះ វេមនិសាបរោចេវេ កុសលធម៌ច្រើនច្រកា
 ណា ដែលមានសម្មាភិក្ខុវេជាបច្ច័យ វេមនិដល់នូវការបរិបូណ៌ដោយការវិនា ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាភិក្ខុវេ វេមនិមានមិច្ឆាភិក្ខុវេសាប
 រោចេវេ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ច្រើនច្រកាណា
 ដែលមានមិច្ឆាភិក្ខុវេជាបច្ច័យភេតព្រម អកុសលធម៌ទាំងនោះ របស់
 បុគ្គលជាសម្មាភិក្ខុវេនោះ វេមនិសាបរោចេវេ កុសលធម៌ច្រើនច្រកា
 ណា ដែលមានសម្មាភិក្ខុវេជាបច្ច័យ វេមនិដល់នូវការបរិបូណ៌ដោយការវិនា ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាភិក្ខុវេ វេមនិមានមិច្ឆាភិក្ខុវេសាប
 រោចេវេ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ច្រើនច្រកាណា ដែល
 មានមិច្ឆាភិក្ខុវេជាបច្ច័យភេតព្រម អកុសលធម៌ទាំងនោះ របស់បុគ្គលជា
 សម្មាភិក្ខុវេនោះ វេមនិសាបរោចេវេ កុសលធម៌ច្រើនច្រកា ណា ដែល
 មានសម្មាភិក្ខុវេជាបច្ច័យ វេមនិដល់នូវការបរិបូណ៌ ដោយការវិនា ។

សម្មាសមាធិស្ស កំក្កុវេ មិច្ឆាសមាធិ ធិដ្ឋិណ្ណា
 ហោតិ យេ ច មិច្ឆាសមាធិប្បទ្ធករោ អនេកោ ចាបកា
 អកុសលា ធម្មា សម្ពុត្តំ ភេ ចស្ស ធិដ្ឋិណ្ណា ហោត្តិ
 សម្មាសមាធិប្បទ្ធករោ ច អនេកោ កុសលា ធម្មា
 កាវតាចារិប្បិ កច្ចត្តំ ។ សម្មាញាណិស្ស កំក្កុវេ
 មិច្ឆាញាណំ ធិដ្ឋិណ្ណំ ហោតិ យេ ច មិច្ឆាញាណា-
 ប្បទ្ធករោ អនេកោ ចាបកា អកុសលា ធម្មា
 សម្ពុត្តំ ភេ ចស្ស ធិដ្ឋិណ្ណា ហោត្តិ សម្មាញាណាប្ប-
 ទ្ធករោ ច អនេកោ កុសលា ធម្មា កាវតាចារិប្បិ
 កច្ចត្តំ ។ សម្មាវិមុត្តិស្ស កំក្កុវេ មិច្ឆាវិមុត្តំ ធិដ្ឋិណ្ណា
 ហោតិ យេ ច មិច្ឆាវិមុត្តិប្បទ្ធករោ អនេកោ ចាបកា
 អកុសលា ធម្មា សម្ពុត្តំ ភេ ចស្ស ធិដ្ឋិណ្ណា ហោត្តិ
 សម្មាវិមុត្តិប្បទ្ធករោ ច អនេកោ កុសលា ធម្មា
 កាវតាចារិប្បិ កច្ចត្តំ ។ ឥមាធិ ទោ កំក្កុវេ ធម្ម
 ធិដ្ឋិកក្កុវេតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសមាធិ រមែងមានមិច្ឆាសមាធិ
 សាបរាលដាលទៅ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមកច្រើនច្រករណា ដែល
 មានមិច្ឆាសមាធិជាបច្ច័យកើតព្រម អកុសលធម៌ទាំងនោះ របស់បុគ្គល
 ជាសម្មាសមាធិនោះ រមែងសាបរាលដាលទៅ ទើបអកុសលធម៌ច្រើនច្រក
 ដែលមានសម្មាសមាធិជាបច្ច័យ រមែងដល់នូវការបរិច្ចេកិយ៍ដោយការតា ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាញាណៈ រមែងមានមិច្ឆាញាណៈសាប
 រាលដាលទៅ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ច្រើនច្រករណា ដែល
 មានមិច្ឆាញាណៈជាបច្ច័យកើតព្រម អកុសលធម៌ទាំងអស់នោះ របស់
 បុគ្គលជាសម្មាញាណៈនោះ រមែងសាបរាលដាលទៅ កុសលធម៌ច្រើន
 ច្រកដែលមានសម្មាញាណៈជាបច្ច័យ រមែងដល់នូវការបរិច្ចេកិយ៍ ដោយ
 ការតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលជាសម្មាវិមុត្តិ រមែងមានមិច្ឆាវិ-
 មុត្តិ សាបរាលដាលទៅ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ច្រើនច្រករណា
 ដែលមានមិច្ឆាវិមុត្តិជាបច្ច័យ កើតព្រម អកុសលធម៌ទាំងនោះ របស់បុគ្គល
 ជាសម្មាវិមុត្តិនោះ រមែងសាបរាលដាលទៅ កុសលធម៌ច្រើនច្រកដែល
 មានសម្មាវិមុត្តិជាបច្ច័យ រមែងដល់នូវការបរិច្ចេកិយ៍ ដោយការតា ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ពោធិ៍ដែលនាំឱ្យសាបរាលដាលទៅ មាន ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

(១) អត្ថំ កំក្កវេ ធន្តិណោសុ ធនបទេសុ គោ-

វងំ ឆាម ឥត្ត កោតំ អន្តម្បំ ចានម្បំ ទដ្ឋម្បំ

កោដ្ឋម្បំ សេយ្យម្បំ បេយ្យម្បំ ទដ្ឋម្បំ ក៏តម្បំ ក-

ន៏តម្បំ ។ អត្ថេតំ កំក្កវេ គោវងំ គេតំ ទត្ថិតំ

វនាមិ ។ តត្ថ ទោ មិតំ កំក្កវេ គោវងំ ហិង

កម្មំ ចោធុដ្ឋចិតំ អនវយំ អទត្តសញ្ញតំ ទ ទិក្ខុនាយ

ទ វិកកាយ ទ ចិរេនាយ ទ ធមសមាយ ទ

អភិកាយ ទ សម្ពោនាយ ទ ទិក្ខុនាយ សិវក្កតំ ។

(២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងទុក្ខិលាថនបទ ដែលមានតំណែង
ដ្ឋាន(១)ជាធម្មតា បាយក្តី ទឹកក្តី បន្លែក្តី ចំអាបក្តី ក្នុងដែលធម្មប្បិលិខ្ពក្តី
ទឹកដែលធម្មប្បិលិខ្ពក្តី ការក្តី ច្រៀងក្តី ប្រគំក្តី ដែលមានក្នុងតំណែង
លាងដ្ឋាននោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តិរិលាងដ្ឋាននោះ មានមែន
តថាគត មិនរោលថា តិរិលាងដ្ឋាននោះ មិនមានទេ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តែថា តិរិលាងដ្ឋាននោះនឹង ជាបេសំថេក
តាប ជាបេសំមុក្រ្រុក ជាបេសំបុព្វដ្ឋាន មិនមែនជាបេសំប្រា
អាយៈ មិនមានប្រយោជន៍ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឡើយលកយ
មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រាសចាកគម្រោ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីលេង
មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីស្ងប់ម្ខាង មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជំនឿស្រស់ មិន
ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគ្រាស់ជំងឺ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រាថ្នានោះទេ ។

• ទំនៀមថា ព្រាងទុក្ខប្បក្កនៈក្នុងធនបទនោះ មិនដែលផ្តុះផ្តាច់ឆ្លាតវៃនិរន្តរៈហើយ
ទេ ព្រាងកែវរាជ្យក្នុងទុក្ខប្បក្កនៈនៃនី លុះដល់សាកសពតាំងគោរពយូរហើយ ទើបសេ
យកដ្ឋានមកលាង ហើយតាំងស្រៀវធានសំគាប់ រួចចាំប្រព្វជាគោរពស្រៀវប្រព្វមិនផ្តាច់ពីរាង
ជាដើម លុះដល់ពេលឧត្តម្បាយ ក៏តាំងក្នុងតាំងគោ ឧកហើយយំប្បិកម្មស ទើបតាំង
ទៅលេងឧត្តម្បាយ ។ អដ្ឋកថា ។

អហត្ថា^(១) ទោ ពិក្ខុវេ អវិយំ ទោវនំ ទេសិស្សានិ^(២)
 យំ ទោវនំ ឯកទ្គនិក្ខនាយ វិកាយ ទិរោនាយ
 ទុចសមាយ អភិកាយ សម្ពោធាយ ចិក្ខនាយ
 សិវត្តនិ យំ ទោវនំ អភម្ម ជាតិទម្មា សត្តា
 ជាតិយា បរិមុទ្ធនំ ជកទម្មា សត្តា ជកយ
 បរិមុទ្ធនំ មរណទម្មា សត្តា មរណោ បរិមុទ្ធនំ
 សោកាបរិទេវទុក្ខោមស្សចាយាសទម្មា សត្តា
 សោកាបរិទេវទុក្ខោមស្សចាយាសេហិ បរិមុទ្ធនំ
 តំ កុណាថ សាទុកំ មនសិករោថ កាសិស្សានិ ។
 ឃិ ករុណិ ទោ កេ ពិក្ខុ ភកវោ បច្ចុស្សានំ ។

១ ម. អន្តិ ។ ២ ម. ទេសិស្សានិ ចិស្សានិ ។

ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពិធិលាភិណា វេមនិប្រត្តិក្កុទៅ ដើម្បីឲ្យយ
 លាយ តែម្យ៉ាង ដើម្បីប្រាសចាកព្រះម្ចាស់ ដើម្បីលេង ដើម្បីស្ងប់
 រៀប ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីត្រេងខ្លាច ពួកសត្វ
 មានជាតិជាធម្មតា វេមនិប្រត្តិក្កុទៅ ពួកសត្វមានដកជាធម្មតា វេមនិ
 ប្រត្តិក្កុទៅ ពួកសត្វមានមរណៈជាធម្មតា វេមនិប្រត្តិក្កុទៅ ពួកសត្វ
 មានសចក្កិសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស ចង្អៀតចង្អៀត ជាធម្មតា
 វេមនិប្រត្តិក្កុទៅ សចក្កិសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស ចង្អៀតចង្អៀត
 ទ្បាយបាន ប្រោកប្រសើរឲ្យពិធិលាភិណា គេជាគន្លឹះសំដែងឲ្យពិធិ
 លាភិដ៏ច្រសើរទោះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរច្របូបច្របាប់ ឲ្យពិធិលាភិទោះចុះ
 ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យច្របាចុះ គេជាគន្លឹះសំដែងច្របាប់ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ
 ទទួលស្តាប់ព្រះត្រាស់ដឹង របស់ព្រះមានព្រះភាគជា កុណាព្រះអង្គ ។

កកវា ឯតទេវេន កកមត្យ តំ(១) កិក្ខុវេ អវិយំ
 ឆោវធំ ឯកត្តនិច្ចំតាយ វិកាយ ធិរោតាយ ទុបស-
 មាយ អកិញ្ញាយ សម្ពោតាយ ធិត្វាតាយ សំវត្តនំ
 យំ ឆោវធំ អាកម្ម ជាតិទម្លា សត្តា ជាតិយា
 ចរិមុទ្ធនំ ជរាទម្លា សត្តា ជរាយ ចរិមុទ្ធនំ
 មរណទម្លា សត្តា មរណទ ចរិមុទ្ធនំ
 សោកចរិទេវទុក្ខោមនស្សុចាយាសទម្លា សត្តា
 សោកចរិទេវទុក្ខោមនស្សុចាយាសេហំ ចរិមុទ្ធនំ ។
 សម្មាធិដ្ឋិកស្ស កិក្ខុវេ ធិត្វាធិដ្ឋិ ធិត្វោតា ហោតិ
 យេ ច ធិត្វាធិដ្ឋិប្បទ្វយា អនោកា តាបកា អកុសលា
 ទម្លា សម្ពុវន្តំ ភេ ច ស្ស ធិត្វោតា ហោតិ
 សម្មាធិដ្ឋិប្បទ្វយា អនោកា កុសលា ទម្លា
 ការតាចារិច្ចរិ តទ្ធនំ ។ សម្មាសន្តិប្បស្ស
 កិក្ខុវេ ធិត្វាសន្តិប្បស្ស ធិត្វោតា ហោតិ ...

១១. សេព្វោ ធិដ្ឋិ ។

ព្រោះព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យំនិរនេះថា ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិច្ចយ ពួក
 សត្វមានជំងឺជាធម្មតា វេមនិរុចចាកជាតិ ពួកសត្វមានជំងឺជាធម្មតា
 វេមនិរុចចាកជរា ពួកសត្វមានមរណៈជាធម្មតា វេមនិរុចចាកមរណៈ ពួក
 សត្វមានសេចក្តីសោក ឡើងឡូល ទុក្ខ ចោមនស្ស ចង្អៀតចង្អៀលជាធម្មតា
 វេមនិរុចចាកសេចក្តីសោក ឡើងឡូល ទុក្ខ ចោមនស្ស ចង្អៀតចង្អៀល
 ចាំនិច្ចយដោយ ព្រោះគាស្រីយ ខ្ញុំកិរិយាសិលា កិរិយាសិលាប្រសិ
 ទោៈ វេមនិប្រត្រិក្ខរាវ ដើម្បីឡើយណាយតែម្យ៉ាង ដើម្បីទ្រុសចក
 កម្រេក ដើម្បីរលក់ ដើម្បីស្ងប់ម្ខាង ដើម្បីនិច្ចសំ ដើម្បីត្រាស់ដឹង
 ដើម្បីព្រធិត្វាម រតិដ្ឋចម្ពេច ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិច្ចយ បុគ្គលជាសម្មាធិដ្ឋិ
 ឈ្មោះថា បុគ្គលនិម្មិត្តិស្ថានហើយ អកុសលធម៌ចាំនិច្ចយ
 ដឹងមក ច្រើនច្រករណា ដែលមាននិម្មិត្តិ ជាច្រើន កើតច្រម
 អកុសលធម៌ចាំនិរនោះ របស់បុគ្គល ដែលជាសម្មាធិដ្ឋិទោ ឈ្មោះថា
 បុគ្គលនិស្ថានហើយ ពួកអកុសលធម៌ច្រើនច្រករ ដែលមានសម្មាធិដ្ឋិ
 ជាច្រើន វេមនិរល់ខ្លាតការចិប្បណិ ដោយការតា ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិច្ចយ
 បុគ្គលជាសម្មាសន្តិប្បៈ ឈ្មោះថាបុគ្គលនិម្មិត្តិស្ថានហើយ . . .

សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាភិច្ឆា ធិន្ទោតា ហោតិ . . .
 សម្មាភយ្ហន្តស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាភយ្ហន្តោ ធិន្ទោតោ
 ហោតិ . . . សម្មាអាជីវស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាអាជីវោ ធិន្ទោ-
 តោ ហោតិ . . . សម្មាវាយាមស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាវាយាមោ
 ធិន្ទោតោ ហោតិ . . . សម្មាសតិស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាសតិ
 ធិន្ទោតោ ហោតិ . . . សម្មាសមាធិស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆា-
 សមាធិ ធិន្ទោតោ ហោតិ . . . សម្មាញាណិស្ស ភិក្ខុវេ
 មិច្ឆាញាណំ ធិន្ទោតំ ហោតិ . . . សម្មាវិមុត្តិស្ស ភិក្ខុវេ
 មិច្ឆាវិមុត្តិ ធិន្ទោតា ហោតិ យេ ច មិច្ឆាវិមុត្តិប្ប-
 ច្ចយា អនោតោ ចាបតោ អកុសលា ចច្ចា សម្ពុទ្ធិ-
 តេ ចស្ស ធិន្ទោតោ ហោតិ សម្មាវិមុត្តិប្បច្ចយា
 ច អនោតោ កុសលា ចច្ចា កាវចាចារិច្ចវិ កុច្ឆន្តិ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសម្ពុទ្ធ ឈ្មោះថា បាទលាធិ
 មិច្ឆាភិច្ឆាស្តោហើយ . . . ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាភយ្ហន្តៈ
 ឈ្មោះថា បាទលាធិមិច្ឆាភយ្ហន្តៈស្តោហើយ . . . ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 ជាសម្មាអាជីវៈ ឈ្មោះថា បាទលាធិមិច្ឆាអាជីវៈស្តោហើយ . . . ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាវាយាមៈ ឈ្មោះថា បាទលាធិមិច្ឆាវាយាមៈ
 ស្តោហើយ . . . ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសតិ ឈ្មោះថា
 បាទលាធិមិច្ឆាសតិស្តោហើយ . . . ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជា
 សម្មាសមាធិ ឈ្មោះថា បាទលាធិមិច្ឆាសមាធិស្តោហើយ . . . ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាញាណៈ ឈ្មោះថា បាទលាធិមិច្ឆា-
 ញាណៈស្តោហើយ . . . ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាវិមុត្តិ
 ឈ្មោះថា បាទលាធិមិច្ឆាវិមុត្តិ ស្តោហើយ អកុសលធម៌ទាំង
 ឡាយ ដ៏លាមកច្រើនច្រកាណា ដែលមានមិច្ឆាវិមុត្តិ ជាបច្ច័យ
 កើតល្រម អកុសលធម៌ទាំងនោះ ចេសបុគ្គលដែលជាសម្មាវិមុត្តិនោះ
 ឈ្មោះថា បាទលាធិស្តោហើយ កុសលធម៌ច្រើនច្រកា ដែលមាន
 សម្មាវិមុត្តិ ជាបច្ច័យ រឺមតិផល់នូវការចរិច្ចណិ ដោយការវា ។

នំ ទោ ភំ ភិក្ខុវេ អវិយំ ទោវនំ ឯកទ្គ-
 ទិព្វំនាយ វិរាគាយ ទិវេនាយ ឧបសមាយ អភិ-
 ញាយ សម្មោទាយ ទិញ្ចនាយ សិវត្តតំ យំ
 ទោវនំ អាកុដ្ឋ ជាតិទម្មា សត្តា ជាតិយា បរិមុទ្ធន្តិ
 ជរាទម្មា សត្តា ជរាយ បរិមុទ្ធន្តិ មរណទម្មា
 សត្តា មរណោ បរិមុទ្ធន្តិ សោកបរិទេវទុក្ខោមន-
 ស្សនាយាសទម្មា សត្តា សោកបរិទេវទុក្ខោមន-
 ស្សនាយាសេហំ បរិមុទ្ធន្តិតំ ។

[៨] តំកិច្ចកា ភិក្ខុវេ វិរេទនំ ទេនំ បិក្ខុសមុ-
 ដ្ឋាទាទម្មំ អាកាទានំ បដិយាតាយ សេដ្ឋិ-
 សមុដ្ឋាទាទម្មំ អាកាទានំ បដិយាតាយ វត្ត-
 សមុដ្ឋាទាទម្មំ អាកាទានំ បដិយាតាយ អត្តតំ
 ភិក្ខុវេ វិរេទនំ ទេតំ ទត្តតំ វទាមំ តត្ថា ទោ
 ឯតំ ភិក្ខុវេ វិរេទនំ សម្បដ្ឋតិបិ វិបដ្ឋតិបិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វមានជាតិជាធម្មតា វេទន៍រួចចាកជាតិ ពួក
 សត្វមានជរាជាធម្មតា វេទន៍រួចចាកជរា ពួកសត្វមានមរណៈជាធម្មតា
 វេទន៍រួចចាកមរណៈ ពួកសត្វមានសេចក្តីសោក ទ្វេករ្យល ទុក្ខ
 ទោមនស្ស ចង្អៀតចង្អល់ជាធម្មតា វេទន៍រួចចាកសេចក្តីសោក ទ្វេករ្យល
 ទុក្ខ ទោមនស្ស ចង្អៀតចង្អល់ទាំងឡាយបាន ព្រោះគេស្រឡាចនឹង
 លាភណា ភីតិលាភដ៏ប្រសើរនេះឯង វេទន៍ច្រើត្តរៀន ដើម្បីរៀន
 ណាយតែម្យ៉ាង ដើម្បីប្រាសចាកកម្រេក ដើម្បីលេង ដើម្បីស្ងប់
 រម្ងាប់ ដើម្បីជីវិតច្បាស់ ដើម្បីគ្រាស់ជីវិត ដើម្បីត្រឡប់វិញ ។

[៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកពេទ្យឱ្យថ្នាំបញ្ចុះ ដើម្បីយាត់
 ខ្លាតភាពទាំងឡាយ ដែលកើតពីប្រមាត់ខ្លះ ដើម្បីយាត់ ខ្លាត-
 ភាពទាំងឡាយ ដែលកើតពីស្មុស្មុះ ដើម្បីយាត់ ខ្លាតភាពទាំង
 ឡាយ ដែលកើតពីច្បាប់ខ្លះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថ្នាំបញ្ចុះនោះមាន
 វែន ភយគគ មិនវែនរោលថា ថ្នាំបញ្ចុះនោះ មិនមានទេ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ តែថាថ្នាំបញ្ចុះនោះឯង សម្រេចរួចមិនសម្រេចខ្លះ ។

អរោក្ខ ទោ តំ កំត្តាវេ អរិយំ វិរាជំ ទេសិ-
 ស្សាមិ យំ វិរាជំ សម្មជ្ជិតិយេវ នោ វិបជ្ជិតំ យំ
 វិរាជំ អាគម្ម ជាតិទម្លា សត្តា ជាតិយា បរិមុត្តន្តំ
 ជរាទម្លា សត្តា ជរាយ បរិមុត្តន្តំ មរណទម្លា
 សត្តា មរណាទ បរិមុត្តន្តំ សោកាបរិទេវទុក្ខនោម-
 ទស្សនាយាសទម្លា សត្តា សោកាបរិទេវទុក្ខនោម-
 ទស្សនាយាសេហំ បរិមុត្តន្តំ តំ សុណាថ សាទុកំ
 មនសំករោថ កាសិស្សាមីតំ ។ ឃិ កន្ថេតិ ទោ
 ភេ កំត្ត ភគវនោ បច្ចុស្សាសុំ ។ ភគវា ឃិភទ-
 រោទ កាគមត្ត តំ កំត្តាវេ អរិយំ វិរាជំ សម្មជ្ជិ-
 តិយេវ នោ វិបជ្ជិតំ យំ វិរាជំ អាគម្ម ជាតិទម្លា
 សត្តា ជាតិយា បរិមុត្តន្តំ ជរាទម្លា សត្តា ជរាយ
 បរិមុត្តន្តំ មរណទម្លា សត្តា មរណាទ បរិមុត្តន្តំ
 សោកាបរិទេវទុក្ខនោមទស្សនាយាសទម្លា សត្តា
 សោកាបរិទេវទុក្ខនោមទស្សនាយាសេហំ បរិមុត្តន្តំ ។

ខាលកិកុទ្ធានិទ្ធាយ ភ្នំបញ្ចុក្កោ ភ្នំបញ្ចុក្កោ សុខ្ហិតសម្រេច មិនមែនមិន
 សម្រេច ពួកសត្វមានជាតិជាធម្មតា វែមនិរុច្ចោកជាតិ ពួកសត្វមាន
 ជរាជាធម្មតា វែមនិរុច្ចោកជរា ពួកសត្វមានមរណៈជាធម្មតា វែមនិ
 រុច្ចោកមរណៈ ពួកសត្វមានសេចក្តីសោក ភ្នំកខ្យល ទុក្ខ ទោមទស្ស
 ចង្ហៀនចង្ហៀនជាធម្មតា វែមនិរុច្ចោកសេចក្តីសោក ភ្នំកខ្យល ទុក្ខ
 ទោមទស្ស ចង្ហៀនចង្ហៀនទាំងឡាយបាន ព្រោះកស្រីយេភ្នំបញ្ចុក្កោ
 គឺជាគតិនិសំវែមនិរុច្ចោកដ៏ប្រសើរនោះឯង ក្នុងទាំងឡាយ ចូរប្រើ
 ស្តាប់ខ្លាត្បាញនោះចុះ ចូរធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តប្រែវាចុះ គឺជាគតិនិសំវែម
 ប្រាប់ ។ កិកុទ្ធានិទ្ធាន ខ្យលស្តាប់ព្រះពុទ្ធវិទា នៃព្រះមោទព្រះភាគ
 កុណាព្រះគង្គ ។ ទើបព្រះមោទព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា ខ្មាល
 កិកុទ្ធានិទ្ធាយ ពួកសត្វមានជាតិជាធម្មតា វែមនិរុច្ចោកជាតិ ពួកសត្វ
 មានជរាជាធម្មតា វែមនិរុច្ចោកជរា ពួកសត្វមានមរណៈជាធម្មតា វែមនិ
 រុច្ចោកមរណៈ ពួកសត្វមានសេចក្តីសោក ភ្នំកខ្យល ទុក្ខ ទោមទស្ស
 ចង្ហៀនចង្ហៀនជាធម្មតា វែមនិរុច្ចោកសេចក្តីសោក ភ្នំកខ្យល ទុក្ខ ទោម-
 ទស្ស ចង្ហៀនចង្ហៀនទាំងឡាយបាន ព្រោះកស្រីយេភ្នំបញ្ចុក្កោ ភ្នំ
 បញ្ចុក្កោដ៏ប្រសើរនោះ សុខ្ហិតសម្រេច មិនមែនមិនសម្រេចទេ ក៏ដូចម្តេច ។

សម្មាទិដ្ឋិតស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាទិដ្ឋិ វិភា ហោតំ យេ ច
 មិច្ឆាទិដ្ឋិប្បត្តយា អនេកោ ចាបតោ អកុសលា ធម្មា
 សម្មវន្តំ ភេ ធស្ស វិភា ហោន្តិ សម្មាទិដ្ឋិប្បត្តយា ច
 អនេកោ កុសលា ធម្មា កាវចាចារិម្ហិ កច្ចន្តិ ។
 សម្មាសន្តប្បស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាសន្តប្បស្ស វិភោ
 ហោតំ ... សម្មាភិក្ខុវេ មិច្ឆាភិក្ខុវេ វិភោ
 ហោតំ ... សម្មាកម្មន្តស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាកម្មន្ត
 វិភោ ហោតំ ... សម្មាអាជីវស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆា-
 អាជីវោ វិភោ ហោតំ ... សម្មាភិក្ខុវេ មិច្ឆា-
 ភិក្ខុវេ មិច្ឆាភិក្ខុវេ វិភោ ហោតំ ... សម្មា-
 សតិស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាសតិ វិភោ ហោតំ ... សម្មា-
 សមាទិស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាសមាទិ វិភោ ហោតំ ...
 សម្មាញាណស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាញាណំ វិភោ ហោតំ ...

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាទិដ្ឋិ ឈ្មោះថា បានបញ្ចុះមិច្ឆាទិដ្ឋិ
 ចេញហើយ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ដ៏លាមកច្រើនប្រការណា ដែល
 មានមិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ កើតក្រែម អកុសលធម៌ទាំងឡាយ របស់បុគ្គលជា
 សម្មាទិដ្ឋិនោះ ឈ្មោះថា បានបញ្ចុះហើយ កុសលធម៌ ច្រើនប្រការ
 ដែលមានសម្មាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ វែងដល់ ដូចការចិញ្ចឹមដោយភាវិតា ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសន្តប្បស្ស ឈ្មោះថា បានបញ្ចុះមិច្ឆា-
 សន្តប្បស្ស ចេញហើយ... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលជាសម្មាភិក្ខុ
 ឈ្មោះថា បានបញ្ចុះមិច្ឆាភិក្ខុ ចេញហើយ... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 ជាសម្មាកម្មន្ត ឈ្មោះថា បានបញ្ចុះមិច្ឆាកម្មន្ត ចេញហើយ... ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាអាជីវៈ ឈ្មោះថា បានបញ្ចុះមិច្ឆា-
 អាជីវៈ ចេញហើយ... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាភិក្ខុវេ
 ឈ្មោះថា បានបញ្ចុះមិច្ឆាភិក្ខុវេ ចេញហើយ... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសតិ ឈ្មោះថា បានបញ្ចុះមិច្ឆាសតិ ចេញ
 ហើយ... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសមាទិ ឈ្មោះ
 ថា បានបញ្ចុះមិច្ឆាសមាទិ ចេញហើយ... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 ជាសម្មាញាណៈ ឈ្មោះថា បានបញ្ចុះមិច្ឆាញាណៈ ចេញហើយ...

សង្ខារិមុត្តិស្ស កិក្ខុវេ មិច្ឆារិមុត្តិ វិភា ហោតិ
 យេ ច មិច្ឆារិមុត្តិច្បក្ខយា អនេកេ ចាបធា
 អកុសលា ធម្មា សម្ពុទ្ធិ តេ ធម្មស្ស វិភា
 ហោតិ សង្ខារិមុត្តិច្បក្ខយា ច អនេកេ កុសលា
 ធម្មា កាវតាចារិច្ឆិ តទ្ធិ ។ ឥតិ ទោ តិ
 កិក្ខុវេ អរិយំ វិវេចនំ យំ វិវេចនំ សម្បជ្ជតិយេវ
 ទោ វិបដ្ឋតំ យំ វិវេចនំ អាគម្ម ជាតិធម្មា
 សត្តា ជាតិយា បរិមុត្តន្តិ ជរាធម្មា សត្តា ជរាយ
 បរិមុត្តន្តិ មរណធម្មា សត្តា មរណាធម្ម បរិមុត្តន្តិ
 សោកបរិទេវទុក្ខោមធម្មស្សតាយាសធម្មា សត្តា សោ-
 កបរិទេវទុក្ខោមធម្មស្សតាយាសេ វា បរិមុត្តន្តិ ។

[៧] តិកិច្ចតា កិក្ខុវេ វេសំ ទេត្តិ
 បិក្ខុសមុដ្ឋាតាធម្មិ អាតាតានំ មដិយាតាយ
 សេក្ខុសមុដ្ឋាតាធម្មិ អាតាតានំ មដិយាតាយ
 វិក្ខុសមុដ្ឋាតាធម្មិ អាតាតានំ មដិយាតាយ
 អត្ថុតំ កិក្ខុវេ វេសំ ទេតំ ទត្តិកំ វនាមិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសង្ខារិមុត្តិ ឈ្មោះថា បានបញ្ចុះមិច្ឆាមិច្ឆា
 ចេញហើយ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ដំណេកច្រើនច្រករណា ដែល
 មានមិច្ឆាមិច្ឆា ជាចម្លើយ កើតប្រហ អកុសលធម៌ទាំងនោះ ចេសបុគ្គល
 ដែលជាសង្ខារិមុត្តិទោះ ឈ្មោះថា បានបញ្ចុះចេញហើយ កុសលធម៌ច្រើន
 ច្រករ ដែលមានសង្ខារិមុត្តិ ជាចម្លើយ វេសិដល់នូវការលិច្ចណិដោយ
 ការវា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថ្នាំបញ្ចុះ ម្នាក់ធម្មប្រេច មិនមែនមិន
 សម្រេច ពួកសត្វមានជាតិជាធម្មតា វេសិរួចចាកជាតិ ពួកសត្វមាន
 ជរាជាធម្មតា វេសិរួចចាកជរា ពួកសត្វមានមរណៈ ជាធម្មតា វេសិ
 រួចចាកមរណៈ ពួកសត្វមានសេចក្តីសោក ទ្រឹកទ្រូល ទុក្ខ ទោមនស្ស
 ចង្អៀតចង្អៀតជាធម្មតា វេសិរួចចាកសេចក្តីសោក ទ្រឹកទ្រូល ទុក្ខ
 ទោមនស្ស ចង្អៀតចង្អៀតទាំងឡាយបាន ព្រោះការស្រ័យថ្នាំបញ្ចុះ
 ថ្នាំបញ្ចុះនោះឯង ជាថ្នាំស្រ័យសេ ។

[៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកគេឲ្យឲ្យថ្នាំក្នុង ដើម្បីយាត់នូវភាពទាំង
 ឡាយ ដែលកើតក៏ប្រមាត់ខ្លះ ដើម្បីយាត់ នូវភាពទាំងឡាយដែលកើត
 ក៏សូស្យខ្លះ ដើម្បីយាត់ នូវភាពទាំងឡាយ ដែលកើតក៏ច្បាស់ខ្លះ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ថ្នាំក្នុងនោះមានមែន គេបាន មិនពាលជា ថ្នាំក្នុងនោះមែន

ភក្ខុ ទោ វិកំ ភិក្ខុវេ វមំ សម្បជ្ជតិបិ
 អហក្ខុ ទោ តំ ភិក្ខុវេ អិយំ វមំ ទេសិស្សមិ
 យំ វមំ សម្បជ្ជតិយេវ ទោ វិមជ្ជតិ យំ វមំ អាគម្ម
 ជាតិទង្គា សត្តា ជាតិយា បរិមុទ្ធន្តិ ជរាទង្គា សត្តា
 ជរាយ បរិមុទ្ធន្តិ មរណទង្គា សត្តា មរណាទ បរិមុ-
 ទ្ធន្តិ សោកបរិទេវទុក្ខោនាមទស្សនាយាសទង្គា សត្តា
 សោកបរិទេវទុក្ខោនាមទស្សនាយាសេហំ បរិមុទ្ធន្តិ តំ
 សុណាមិ... កកមក្ខ តំ ភិក្ខុវេ អិយំ វមំ សម្ប
 ជ្ជតិយេវ ទោ វិមជ្ជតិ យំ វមំ អាគម្ម ជាតិទង្គា
 សត្តា ជាតិយា បរិមុទ្ធន្តិ ។ មេ ។ សោកបរិទេវទុក្ខ-
 ោនាមទស្សនាយាសទង្គា សត្តា សោកបរិទេវទុក្ខ-
 ោនាមទស្សនាយាសេហំ បរិមុទ្ធន្តិ ។ សង្ខនិដ្ឋិកស្ស
 ភិក្ខុវេ មិច្ឆានិដ្ឋិ វត្តា ហោតិ យេ ច មិច្ឆានិដ្ឋិ-
 ច្បទុយា អនេកោ ចាបកា អកុសលា ទង្គា សម្បជ្ជ

៣១១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តែងតែក្នុងនោះឯង សម្រេចខ្លួនមិនសម្រេច
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងក្នុងណាសុទ្ធតែសម្រេចមិនមែនមិនសម្រេច
 ពួកសត្វមានជីវិតជាធម្មតា វេមនិរូចចាកជីវិត ពួកសត្វមានជីវិតជាធម្មតា
 វេមនិរូចចាកជីវិត ពួកសត្វមានមរណៈជាធម្មតា វេមនិរូចចាកមរណៈ
 ពួកសត្វមានសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស ចង្អៀតចង្អៀលជា
 ធម្មតា វេមនិរូចចាកសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស ចង្អៀត
 ចង្អៀលទាំងឡាយបាន ព្រោះគាស្រ័យក្នុងក្នុងណា គេជាគន្លងសំដែង
 ទូកក្នុង ជំប្រាសិរនោះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរប្រើស្លាប់ ម្ល៉ៅតាក្សនោះ
 ចុះ... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វមានជីវិតជាធម្មតា វេមនិរូចចាក
 ជីវិត ។ មេ ។ ពួកសត្វមានសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស
 ចង្អៀតចង្អៀលជាធម្មតា វេមនិរូចចាកសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ
 ទោមនស្ស ចង្អៀតចង្អៀលទាំងឡាយបាន ព្រោះគាស្រ័យក្នុងក្នុងណា
 ក្នុងក្នុងជំប្រាសិរនោះ សុទ្ធតែសម្រេច មិនមែនមិនសម្រេច កើដូច
 ម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះគ្នាជាសម្មាសម្ពុទ្ធិ រឿងជា
 បានក្នុងមិច្ឆានិដ្ឋិ ទេញចោយ អកុសលទាំងឡាយ ដំណាមក
 ក្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆានិដ្ឋិ ជាច្រើន កើតព្រម

តេ ធម្មស្ស វត្តា ហោត្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធិប្បទូយា ច អនោកោ
 កុសលា ធម្មា កាវចាចារិប្បវី កន្ធន្តំ ។ សម្មា-
 សម្ពុទ្ធស្ស កំក្កវេ មិច្ឆាសន្តិប្បោ វត្តា ហោតិ...
 សម្មាវាចស្ស កំក្កវេ មិច្ឆាវាចា វត្តា ហោតិ...
 សម្មាកម្មស្ស កំក្កវេ មិច្ឆាកម្មនោ វត្តា ហោតិ...
 សម្មាអាជីវស្ស កំក្កវេ មិច្ឆាអាជីវា វត្តា ហោតិ...
 សម្មាវាយាមស្ស កំក្កវេ មិច្ឆាវាយាមោ វត្តា ហោតិ...
 សម្មាសតិស្ស កំក្កវេ មិច្ឆាសតិ វត្តា ហោតិ...
 បម្មាសមាធន្ស កំក្កវេ មិច្ឆាសមាធនំ វត្តា ហោតិ...
 សម្មាញាណស្ស កំក្កវេ មិច្ឆាញាណំ វត្តំ ហោតិ...
 សម្មាវិធម្មស្ស កំក្កវេ មិច្ឆាវិធម្មំ វត្តា ហោតិ...
 យេ ច មិច្ឆាវិធម្មប្បទូយា អនោកោ ចាបកា អក្យ-
 សលា ធម្មា សម្មវត្តំ តេ ធម្មស្ស វត្តា ហោត្តំ

អកុសលធម្មតានិទានោ របសបុគ្គលជាសម្មាសម្ពុទ្ធិនោ ឈ្មោះថា បាន
 ក្នុងចេញហើយ កុសលធម្មច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាសម្ពុទ្ធិ ជាបច្ច័យ
 វេទន៍ដល់ ទូរការយ៉ាងណាដោយការវា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 ជាសម្មាសម្ពុទ្ធិឈ្មោះថា បានក្នុងមិច្ឆាសន្តិប្បោចេញហើយ... ម្ចាស់
 ភិក្កុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាវាចា ឈ្មោះថា បានក្នុងមិច្ឆាវាចា ចេញ
 ហើយ... បុគ្គលជាសម្មាកម្មនោឈ្មោះថា បានក្នុងមិច្ឆាកម្មនោ ចេញហើយ
 ... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាអាជីវោ ឈ្មោះថា បានក្នុង
 មិច្ឆាអាជីវោចេញហើយ... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាវាយាមៈ
 ឈ្មោះថា បានក្នុងមិច្ឆាវាយាមៈចេញហើយ... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលជាសម្មាសតិ ឈ្មោះថា បានក្នុងមិច្ឆាសតិចេញហើយ... ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសមាធនំ ឈ្មោះថា បានក្នុងមិច្ឆាសមាធនំចេញ
 ហើយ... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាញាណៈ ឈ្មោះថា បានក្នុង
 មិច្ឆាញាណៈចេញហើយ... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាវិធម្មំ
 ឈ្មោះថា បានក្នុងមិច្ឆាវិធម្មំចេញហើយ... អកុសលធម្មតាំងឡាយដ៏លា-
 មកច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាវិធម្មំជាបច្ច័យកើតព្រម អកុសលធម្ម
 តាំងនោះរបស់បុគ្គលដែលជាសម្មាវិធម្មំនោះ ឈ្មោះថា បានក្នុងចេញហើយ

សម្មាវិមុត្តិប្បទូយា ច អនេកេ កុសលា ធម្មា ភាវណា-
 ចារិប្បវី កច្ចុត្តំ ។ វិនិ មោ ទំ កំក្កវេ អវិយំ
 វមនំ សម្មាវុត្តិយេវ ពោ វិបដ្ឋតំ យំ វមនំ អាភម្ម
 ជាតិធម្មា សត្តា ចាតិយា បរិមុត្តិ ជនធម្មា សត្តា
 ជរាយ បរិមុត្តិ មរណធម្មា សត្តា មរណេន បរិ-
 មុត្តិ សោកបរិទេវទុក្ខោនាមនស្សចាយោ សធម្មា សត្តា
 សោកបរិទេវទុក្ខោនាមនស្សចាយោសេ ហិ បរិមុត្តិ វ

(១០) ធនិយមេ កំក្កវេ វិនិច្ឆយនិយា ធម្មា ។
 កាតមេ ធន ។ សម្មាវិមុត្តិកស្ស កំក្កវេ មិច្ឆា-
 វិមុត្តិ វិនិច្ឆា ហោតិ យេ ច មិច្ឆាវិមុត្តិប្បទូយា
 អនេកេ ចាបកា អកុសលា ធម្មា សម្មវុត្តិ
 មេ ធន្ស វិនិច្ឆា ហោតិ សម្មាវិមុត្តិប្បទូយា ច
 អនេកេ កុសលា ធម្មា ភាវណាចារិប្បវី កច្ចុត្តំ ។

កុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាវិមុត្តិ ជាបច្ច័យ វេសន៍ដល់
 ភូតិយោបិប្បណិ ដោយភាវណា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វមាន
 ជាតិជាធម្មតា វេសន៍ច្រើនជាតិ ពួកសត្វមានជនជាធម្មតា វេសន៍
 ច្រើនជាតិ ពួកសត្វមានមរណៈជាធម្មតា វេសន៍ច្រើនមរណៈ ពួកសត្វ
 មានសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ខ្ពស់ រោមនស្ស ចាង្រៀនចង្រៀនជាធម្មតា
 វេសន៍ច្រើនសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ខ្ពស់ រោមនស្ស ចាង្រៀនចង្រៀន
 ទាំងឡាយបាន ព្រោះអាស្រ័យទូលំទូលាយ ថ្នាក់ដ៏ប្រសើរនោះ
 ឯង សុទ្ធតែសម្រេច មិនវែងមិនសម្រេចទេ ។

(១០) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ដែលគប្បីកំរាត់បន់
 នេះ មាន ១០ យ៉ាង ។ ១០ យ៉ាង តើអ្វីទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលជាសម្មាវិមុត្តិ បានកំរាត់បន់មិច្ឆាវិមុត្តិចេញហើយ អកុសលធម៌ទាំង
 ឡាយដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាវិមុត្តិ ជាបច្ច័យ កើត
 ព្រម អកុសលធម៌ទាំងនោះ របស់បុគ្គល ដែលជាសម្មាវិមុត្តិនោះ ឈ្មោះ
 ថា បានកំរាត់បន់ហើយ កុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែលមាន
 សម្មាវិមុត្តិ ជាបច្ច័យ វេសន៍ដល់ ភូតិយោបិប្បណិ ដោយភាវណា ។

សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាសន្តិយោ មិទ្ធក្ខេ
 ហោតិ... សម្មាវាចស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាវាចា មិទ្ធក្ខេ
 ហោតិ... សម្មាភម្មន្តស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាភម្មន្តោ
 មិទ្ធក្ខេ ហោតិ... សម្មាអាជីវស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆា-
 អាជីវោ មិទ្ធក្ខេ ហោតិ... សម្មាវាយាមស្ស
 ភិក្ខុវេ មិច្ឆាវាយាមោ មិទ្ធក្ខេ ហោតិ... សម្មា-
 សតិស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាសតិ មិទ្ធក្ខេ ហោតិ...
 សម្មាសមាធិស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាសមាធិ មិទ្ធក្ខេ
 ហោតិ... សម្មាញាណស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាញាណំ
 មិទ្ធក្ខេ ហោតិ... សម្មាវិមុត្តិស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆា-
 វិមុត្តិ មិទ្ធក្ខេ ហោតិ យេ ច មិច្ឆាវិមុត្តិប្បទ្ធា
 អនោកា តាមកា អកុសលា ទន្មា សក្កន្តិ
 តេ ទស្ស មិទ្ធក្ខេ ហោតិ សម្មាវិមុត្តិប្បទ្ធា ច
 អនោកា កុសលា ទន្មា កាវចាតាវិច្ឆី កម្មន្តិ ។

ភូលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសន្តិច្ឆៈ ឈ្មោះថា បានកំចាត់បដិ
 វិច្ឆាសន្តិច្ឆៈចេញហើយ... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាវាចា
 ឈ្មោះថា បានកំចាត់បដិមិច្ឆាវាចាចេញហើយ... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលជាសម្មាភម្មន្តៈ ឈ្មោះថា បានកំចាត់បដិមិច្ឆាភម្មន្តៈចេញហើយ...
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាអាជីវៈ ឈ្មោះថា បានកំចាត់បដិ
 វិច្ឆាអាជីវៈចេញហើយ... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាវាយាមៈ
 ឈ្មោះថា បានកំចាត់បដិមិច្ឆាវាយាមៈចេញហើយ... ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសតិ ឈ្មោះថា បានកំចាត់បដិមិច្ឆាសតិ
 ចេញហើយ... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសមាធិ ឈ្មោះថា
 បានកំចាត់បដិមិច្ឆាសមាធិចេញហើយ... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 ជាសម្មាញាណៈ ឈ្មោះថា បានកំចាត់បដិមិច្ឆាញាណៈចេញហើយ...
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាវិមុត្តិ ឈ្មោះថា បានកំចាត់បដិមិច្ឆាវិមុត្តិ
 ចេញហើយ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមកច្រើនប្រការណា ដែលមាន
 វិច្ឆាវិមុត្តិជាចម្លើយ កើតច្រើន អកុសលធម៌ទាំងឡាយ របស់បុគ្គលដែលជា
 ម្ចាស់វិមុត្តិនោះ ឈ្មោះថា បានកំចាត់បដិហើយ កុសលធម៌ច្រើនប្រការ
 ដែលមានសម្មាវិមុត្តិជាចម្លើយ ដែលដែលទុក្ខការបរិច្ចេកទេសដោយការវិច្ឆា ។

ធម៌យបណ្ណាសក សមណសញ្ញាវគ្គ

អមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទស ធិន្ទមចំយោ ទស្មាតិ ។

[១១] អថទោ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ យេធិ ភគវា
 ភេទុចសន្តមិ ទុចសន្តមិត្វា ភគវន្តិ អភិវាទេត្វា
 ឯកមន្តិ ធិសីធិ ។ ឯកមន្តិ ធិសីធូ ទោ សោ
 ភិក្ខុ ភគវន្តិ ឯកទវេទ អសេត្តោ អសេត្តោតិ
 កន្តេ វុច្ចតិ តត្តាវតា ទុ ទោ កន្តេ ភិក្ខុ
 អសេត្តោ ហោតិ ។ ៧៨ ភិក្ខុ(១) អសេត្តាយ
 សម្មាធិដ្ឋិយោ សមម្ពាគតោ ហោតិ អសេត្តោ
 សម្មាសន្តិច្យោ សមម្ពាគតោ ហោតិ អសេត្តាយ
 សម្មាវាយេ សមម្ពាគតោ ហោតិ អសេត្តោ
 សម្មាកម្មន្តោ សមម្ពាគតោ ហោតិ អសេត្តោ
 សម្មាអាជីវេ សមម្ពាគតោ ហោតិ អសេត្តោ
 សម្មាសន្តិយោ សមម្ពាគតោ ហោតិ អសេត្តាយ
 សម្មាសន្តិយោ សមម្ពាគតោ ហោតិ អសេត្តោ

• ១. ៨៨ ភិក្ខុ ភិក្ខុនិ ទិស្សនិ ។ ២. ៧៨ ភិក្ខុ ភិក្ខុស្សនិ ទិស្សនិ ។

ធម៌យបណ្ណាសក សមណសញ្ញាវគ្គ

ម្ចាស់ភិក្ខុចានិច្ចាយ ធម៌ចានិច្ចាយវេលសប្បិក្ខតាវចនំចាន ១០ យ៉ាង
 ទេវេនិ ។

[១១] ប្រាថាៈ ភិក្ខុ ១ បេបុទចូលទៅជាប់ព្រះមានព្រះភាគ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ប្រាយចង្អុលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុង
 វិសមគ្គ ។ លុះភិក្ខុនោះ អង្គុយក្នុងវិសមគ្គហើយ បានក្រាប
 បូកព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា ចក្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គ
 ទ្រង់ប្រាស់ថា អសេត្តុៈ អសេត្តុៈ ដូច្នោះ ចក្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុវា
 វាសេត្តុៈ តើវាវាយោក្កច្ឆ័ត្តានយ៉ាង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ភិក្ខុនិសាសនា
 នេះ ជាអ្នកប្រកបដោយសម្មាធិដ្ឋិ ជាអសេត្តុៈ ប្រកបដោយសម្មា-
 សន្តិច្យៈ ជាអសេត្តុៈ ប្រកបដោយសម្មាវាយេ ជាអសេត្តុៈ ប្រកបដោយ
 សម្មាកម្មន្តុៈ ជាអសេត្តុៈ ប្រកបដោយសម្មាអាជីវិៈ ជាអសេត្តុៈ ប្រកប
 ដោយសម្មាសន្តិយាមៈ ជាអសេត្តុៈ ប្រកបដោយសម្មាសន្តិ ជាអសេត្តុៈ

សម្មាសមាធិតា សមម្ពាណតោ ហោតិ អសេត្តោ
សម្មាញ្ញាលោ ធន សមម្ពាណតោ ហោតិ អសេត្តោ
យសម្មាវមុត្តិយោ សមម្ពាណតោ ហោតិ ។ ឃី ទោ
កិក្កុ(១) អសេត្តោ ហោតិ ។

[១៦] ធនយិមេ កិក្កុវេ អសេត្តិយោ ធម្មា ។

កាគមេ ធន ។ អសេត្តោ សម្មាធិដ្ឋិ អសេត្តោ
សម្មាសង្កេត្តោ អសេត្តោ សម្មាភិបា អសេត្តោ
សម្មាភម្មត្តោ អសេត្តោ សម្មាភជីវេ អសេត្តោ
សម្មាភិយាមោ អសេត្តោ សម្មាសតិ អសេត្តោ
សម្មាសមាធិ អសេត្តោ សម្មាញ្ញាលី អសេត្តោ
សម្មាវមុត្តិ ។ ឥមេ ទោ កិក្កុវេ ធន អសេត្តិយោ
ធម្មាតំ ។

លមោ សមណសញ្ញាវិទូ ។

• ១. ម. កិក្កុ កិក្កុនិ ពោចេ ទិស្សនិ ។

ប្រកថដោយសម្មាសមាធិ ជាអសេត្តុៈ ប្រកថដោយសម្មាញ្ញាលោៈ
ជាអសេត្តុៈ ប្រកថដោយសម្មាវមុត្តិ ជាអសេត្តុៈ ។ ម្ចាស់កិក្កុ (កិក្កុ)
ជាអសេត្តុៈ យ៉ាងនេះឯង ។

[១៦] ម្ចាស់កិក្កុចាំឡាយ ធម៌ចាំឡាយ ជាអសេត្តុៈនេះ មាន

១០ យ៉ាង ។ ១០ យ៉ាងក៏អ្វីខ្លះ ។ ធីសម្មាធិដ្ឋិ ជាអសេត្តុៈ ១ សម្មាសង្កេត្តុៈ
ប្បៈ ជាអសេត្តុៈ ១ សម្មាភិបា ជាអសេត្តុៈ ១ សម្មាភម្មត្តុៈ ជាអសេត្តុៈ ១
សម្មាភជីវិៈ ជាអសេត្តុៈ ១ សម្មាភិយាមៈ ជាអសេត្តុៈ ១ សម្មាសតិ
ជាអសេត្តុៈ ១ សម្មាសមាធិ ជាអសេត្តុៈ ១ សម្មាញ្ញាលោៈ ជាអសេត្តុៈ ១
សម្មាវមុត្តិ ជាអសេត្តុៈ ១ ។ ម្ចាស់កិក្កុចាំឡាយ ធម៌ចាំឡាយជា
អសេត្តុៈ មាន ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

លំ សមណសញ្ញាវិទូ ទី ១ ។

តស្សុទានំ

សមណសញ្ញា ភោជ្ឈន្តា មិច្ឆន្តំ ឧបវិជ្ជយ
វិជ្ជានំ លោកិកភិក្ខុ វិន្ទុមេន ទ្វេ ទាតំ(*) ។

-
- ខ. សញ្ញា ភោជ្ឈន្តា មិច្ឆន្តំ ភិក្ខុ វិជ្ជាយ វិន្ទុក
លោកិក ភិក្ខុ ០ វិន្ទុមេ ទ្វេ គុសេវាតំ ។
 - ខ. សញ្ញា ភោជ្ឈន្តា មិច្ឆន្តំ ភិក្ខុ វិជ្ជាយ វិន្ទុក
លោកិ ភិក្ខុ ២០ វិន្ទុមេ ទ្វេ គុសេវាតំ ។

ទុទាននៃសមណសញ្ញាវគ្គនោះគឺ

ខំយាយអំពីសេចក្តីសំគាល់របស់សមណៈ ១
 អំពីការចំរើមភោជ្ឈន្តតាំង ៧ ជាបច្ច័យឱ្យ
 បានបំពេញ នូវវិជ្ជា ៧ យ៉ាង ១ អំពីការមិន
 បានស្មានសួគ៌ ព្រោះភោស្រ័យ មិច្ឆន្តៈ ១
 អំពីការបានស្មានសួគ៌ព្រោះភោស្រ័យ សម្មត្តៈ ១
 អំពីវិជ្ជា ជាប្រធាន ក្នុងការចូលប្រសព្វនូវ
 កុសលធម៌ ១ អំពីការលាងផ្អែកក្នុងកុំលាដ៍ឧ-
 ប្ប ១ អំពីភេទ្យអ្នកឱ្យភ្ជាប់បញ្ចុះ ១ អំពីភេទ្យ
 អ្នកឱ្យភ្ជាប់ក្នុង ១ អំពីធម៌ដែលអប្សរិក្ខមាតំបាន
 ២ លើក ។

បញ្ចេញហេតុវិគ្គម ២

ទុតិយោ បញ្ចេញហេតុវិគ្គម

[១៣] អនន្តោ ច កំភូវេ វេទិតញោ
 អនន្តោ ច ធម្មោ ច វេទិតញោ អន្តោ ច
 អនន្តញ្ច វិទិត្តា អនន្តញ្ច ធម្មញ្ច វិទិត្តា អន្តញ្ច
 យថា ធម្មោ យថា អន្តោ គថា បដិបដ្ឋិ-
 ភក្កំ ។ កតមោ ច កំភូវេ អនន្តោ ច អនន្តោ
 ច ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ មិច្ឆាសន្តិម្យោ មិច្ឆាភិច្ឆា មិច្ឆា-
 កម្មត្តោ មិច្ឆាអាជីវេ មិច្ឆាវាយាមោ មិច្ឆាសតិ
 មិច្ឆាសមាធិ មិច្ឆាញាណំ មិច្ឆាវិមុត្តំ ។ អយំ
 វុទ្ធតំ កំភូវេ អនន្តោ ច អនន្តោ ច ។ កត-
 មោ ច កំភូវេ ធម្មោ ច អន្តោ ច ។ សម្មាទិដ្ឋិ
 សម្មាសន្តិម្យោ សម្មាភិច្ឆា សម្មាកម្មត្តោ សម្មាអាជីវេ
 សម្មាវាយាមោ សម្មាសតិ សម្មាសមាធិ សម្មាញាណំ
 សម្មាវិមុត្តំ ។ អយំ វុទ្ធតំ កំភូវេ ធម្មោ ច អន្តោ ច ។

[១៣] ម្ចាស់កំភូតាំងខ្យល កំភូធម្មវិជីវសភាវៈ មិនមែនធម៌ផង
 សភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ផង ធម្មវិជីវធម៌ផង ប្រយោជន៍ផង សុ-
 ដីតខ្យល់សភាវៈ មិនមែនធម៌ផង សភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ផង ដីត
 ខ្យល់ធម៌ផង ខ្យល់ប្រយោជន៍ផង ធម៌ យ៉ាងណា ប្រយោជន៍ យ៉ាងណា
 កំភូធម្មវិជីវប្រតិចក្កិកាមយ៉ាងនោះ ។ ម្ចាស់កំភូតាំងខ្យល សភាវៈ មិន
 មែនធម៌ សភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ។ គឺ មិច្ឆាទិដ្ឋិ
 មិច្ឆាសន្តិម្យៈ មិច្ឆាភិច្ឆា មិច្ឆាកម្មត្តៈ មិច្ឆាអាជីវៈ មិច្ឆាវាយាមៈ
 មិច្ឆាសតិ មិច្ឆាសមាធិ មិច្ឆាញាណៈ មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ ម្ចាស់កំភូតាំង
 ខ្យល ខេមហៅថា សភាវៈមិនមែនធម៌ សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ ។
 ម្ចាស់កំភូតាំងខ្យល ធម៌មិនមែនប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ។ គឺ សម្មាទិដ្ឋិ
 សម្មាសន្តិម្យៈ សម្មាភិច្ឆា សម្មាកម្មត្តៈ សម្មាអាជីវៈ សម្មាវាយាមៈ
 សម្មាសតិ សម្មាសមាធិ សម្មាញាណៈ សម្មាវិមុត្តិ ។ ម្ចាស់
 កំភូតាំងខ្យល ខេមហៅថា ធម៌ ហៅថា ប្រយោជន៍ ។

អនោ ច កំត្វាវ វេទិតោ អនោ ច ធម្មោ ច វេទិតោ
អនោ ច អនុត្ត វិទិតា អនុត្ត ច ម្មត្ត វិទិតា
អនុត្ត យថា ធម្មោ យថា អនោ តថា បដិបដ្ឋិតត្ថន្តិ
នំ យន្តំ វុត្តំ ឥនមេតំ បដិច្ច វុត្តន្តិ ។

(១២) អនោ ច កំត្វាវ វេទិតោ ធម្មោ ច
អនោ ច វេទិតោ អនោ ច អនុត្ត វិទិតា
ធម្មត្ត អនុត្ត វិទិតា អនុត្ត យថា ធម្មោ
យថា អនោ តថា បដិបដ្ឋិតត្ថំ ។ កតមោ ច
កំត្វាវ អនោ កតមោ ច ធម្មោ កតមោ ច
អនោ កតមោ ច អនោ ។ មិច្ឆានិច្ចំ កំត្វាវ
អនោ សម្មានិច្ចំ ធម្មោ យ ច មិច្ឆានិច្ចំ ប្បទូ-
យោ អនោ ចាមកា អកុសលា ធម្មោ សម្មវត្ថុ
អយំ អនោ សម្មានិច្ចំ ប្បទូយោ ច អនោ កុស-
លា ធម្មោ ភាវិតាវិប្បិ កត្តន្តិ អយំ អនោ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យណាថា ភិក្ខុធម្មវិនិច្ឆ័យ សភាវៈមិនមែនធម៌ផង
មិនមែនប្រយោជន៍ផង ធម្មវិនិច្ឆ័យផង ប្រយោជន៍ផង លុះផង
ច្បាប់នូវសភាវៈមិនមែនធម៌ផង មិនមែនប្រយោជន៍ផង ផងនូវធម៌ផង
ប្រយោជន៍ផង ធម៌ យ៉ាងណា ប្រយោជន៍ យ៉ាងណា ភិក្ខុធម្មវិ-
ប្រតិបត្តិយ៉ាងនោះដូច្នោះ ដែលគេជាគតោលហើយ ពាក្យដុះគេជាគត
ពោលហើយ ត្រូវតែស្រៀមយោគុះ ។

(១៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុធម្មវិនិច្ឆ័យសភាវៈមិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង
ធម្មវិនិច្ឆ័យសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង លុះផងនូវសភាវៈ
មិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង ផងនូវសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍
ផង ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍យ៉ាងណា ភិក្ខុធម្មវិប្រតិបត្តិភាមយ៉ាងនោះ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈមិនមែនធម៌ តើដូចម្តេច ធម៌ តើដូចម្តេច
សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ តើដូចម្តេចប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ មិច្ឆានិច្ចំសភាវៈ មិនមែនធម៌ សម្មានិច្ចំធម៌ ពួកអកុសល-
ធម៌លាមកច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆានិច្ចំជាបច្ច័យ តើត្រូវ នេះជា
សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ ពួកអកុសលធម៌ច្រើនប្រការ មានសម្មានិច្ចំ
ជាបច្ច័យ វេទន៍ផងនូវភាវិតាវិប្បិដោយភាវិតា នេះជាប្រយោជន៍ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាត

មិច្ឆាសន្តិវ្យា កំត្វាវ អនន្តោ សម្មាសន្តិវ្យា នន្តោ
 យេ ច មិច្ឆាសន្តិវ្យាប្បដូយា អនេកេ ចាបកា អកុ-
 សលា នន្តោ សន្តវន្តំ អយំ អនន្តោ សម្មាសន្តិវ្យា-
 ប្បដូយា ច អនេកេ កុសលា នន្តោ ភាវិតាចារិប្បិ
 កច្ឆន្តំ អយំ អនន្តោ ។ មិច្ឆាភិចា កំត្វាវ អនន្តោ
 សម្មាភិចា នន្តោ យេ ច មិច្ឆាភិចាបដូយា អនេកេ
 ចាបកា អកុសលា នន្តោ សន្តវន្តំ អយំ អនន្តោ
 សម្មាភិចាបដូយា ច អនេកេ កុសលា នន្តោ ភាវិតា-
 ចារិប្បិ កច្ឆន្តំ អយំ អនន្តោ ។ មិច្ឆាកម្មន្តោ កំត្វាវ
 អនន្តោ សម្មាកម្មន្តោ នន្តោ យេ ច មិច្ឆាកម្មន្តប្ប-
 ដូយា អនេកេ ចាបកា អកុសលា នន្តោ សន្តវន្តំ
 អយំ អនន្តោ សម្មាកម្មន្តប្បដូយា ច អនេកេ
 កុសលា នន្តោ ភាវិតាចារិប្បិ កច្ឆន្តំ អយំ អនន្តោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាសន្តិវ្យា ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាសន្តិវ្យា
 ជាធម៌ ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆា-
 សន្តិវ្យាជាបច្ច័យ កើតព្រម នៅជាសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ ពួក
 កុសលធម៌ ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាសន្តិវ្យា ជាបច្ច័យ វែង
 ដល់ខ្លះការចាំប្រណិដោយភាវិតា នៅជាប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ មិច្ឆាភិចា ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាភិចា ជាធម៌ ពួកអកុ-
 សលធម៌ដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាភិចា ជាបច្ច័យ កើត
 ព្រម នៅជាសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ ពួកកុសលធម៌ច្រើនប្រការ
 ដែលមានសម្មាភិចា ជាបច្ច័យ វែងដល់ខ្លះការចាំប្រណិ ដោយភាវិតា
 នៅជាប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាកម្មន្តៈ ជាសភាវៈ
 មិនមែនធម៌ សម្មាកម្មន្តៈ ជាធម៌ ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមក ច្រើន
 ប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាកម្មន្តៈ ជាបច្ច័យ កើតព្រម នៅជាសភាវៈមិន
 មែនប្រយោជន៍ ពួកកុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាកម្មន្តៈ
 ជាបច្ច័យ វែងដល់ខ្លះការចាំប្រណិដោយភាវិតា នៅជាប្រយោជន៍ ។

ធម៌យចន្តស្តវេទ សមណសញ្ញាវគ្គោ

មិច្ឆាភាគីកេ កិក្ខុវេ អនោម្ពា សប្បុរោភីកេ ធម្មោ
 យេ ច មិច្ឆាភាគីប្បទូយា អនោម្ពា ចាបតា
 អកុសលា ធម្មា សម្ពុត្តំ អយំ អនោម្ពា សម្មា-
 ភាគីប្បទូយា ច អនោម្ពា កុសលា ធម្មា ភាវនា-
 ចារិប្បិ កច្ចង្គំ អយំ អនោម្ពា ។ មិច្ឆាភិយានោ
 កិក្ខុវេ អនោម្ពា សម្មាភិយានោ ធម្មោ យេ ច មិច្ឆា
 ភិយាមប្បទូយា អនោម្ពា ចាបតា អកុសលា ធម្មា
 សម្ពុត្តំ អយំ អនោម្ពា សម្មាភិយាមប្បទូយា ច
 អនោម្ពា កុសលា ធម្មា ភាវនាចារិប្បិ កច្ចង្គំ
 អយំ អនោម្ពា ។ មិច្ឆាសតិ កិក្ខុវេ អនោម្ពា
 សម្មាសតិ ធម្មោ យេ ច មិច្ឆាសតិប្បទូយា អនោ-
 ម្ពា ចាបតា អកុសលា ធម្មា សម្ពុត្តំ អយំ
 អនោម្ពា សម្មាសតិប្បទូយា ច អនោម្ពា កុស-
 លា ធម្មា ភាវនាចារិប្បិ កច្ចង្គំ អយំ អនោម្ពា ។

ធម៌យចន្តស្តវេទ សមណសញ្ញាវគ្គោ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាភាគី៖ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាភា-
 គី៖ ជាធម៌ ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា ដែលមាន
 មិច្ឆាភាគី៖ ជាបច្ច័យ កើតព្រម នេះជាសភាវៈ មិនមែនជាប្រយោជន៍
 ពួកកុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាភាគី៖ ជាបច្ច័យ វេមនីដល់
 នូវការបរិច្ចណិ៖ ដោយភាវនា នេះជាប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មិច្ឆាភិយាម៖ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាភិយាម៖ ជាធម៌ ពួកអកុសល-
 ធម៌ដ៏លាមកច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាភិយាម៖ ជាបច្ច័យ កើតព្រម
 នេះជាសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ ពួកកុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែល
 មានសម្មាភិយាម៖ ជាបច្ច័យ វេមនីដល់នូវការបរិច្ចណិ៖ ដោយភាវនា នេះជា
 ប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាសតិ ជាសភាវៈមិនមែន
 ធម៌ សម្មាសតិ ជាធម៌ ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា
 ដែលមានមិច្ឆាសតិ ជាបច្ច័យ កើតព្រម នេះជាសភាវៈ មិនមែនជា
 ប្រយោជន៍ ពួកកុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាសតិ ជា
 បច្ច័យ វេមនីដល់នូវការបរិច្ចណិ ដោយភាវនា នេះជាប្រយោជន៍ ។

មិច្ឆាសមាធិ ភិក្ខុវេ អនេត្តោ សម្មាសមាធិ ទេត្តោ យេ
 ច មិច្ឆាសមាធិប្បទូយា អនេត្តោ ចាបកា អកុសលា
 ទេត្តោ សម្មាសមាធិ អយំ អនេត្តោ សម្មាសមាធិប្បទូយា
 ច អនេត្តោ កុសលា ទេត្តោ ការិណាចារិប្បវិ កុច្ឆន្តិ
 អយំ អនេត្តោ ។ មិច្ឆាញាណំ ភិក្ខុវេ អនេត្តោ សម្មា-
 ញាណំ ទេត្តោ យេ ច មិច្ឆាញាណាប្បទូយា អនេត្តោ
 ចាបកា អកុសលា ទេត្តោ សម្មាសមាធិ អយំ អនេត្តោ
 សម្មាញាណាប្បទូយា ច អនេត្តោ កុសលា ទេត្តោ
 ការិណាចារិប្បវិ កុច្ឆន្តិ អយំ អនេត្តោ ។ មិច្ឆាវិមុត្តិ
 ភិក្ខុវេ អនេត្តោ សម្មាវិមុត្តិ អនេត្តោ យេ ច មិច្ឆា-
 វិមុត្តិប្បទូយា អនេត្តោ ចាបកា អកុសលា ទេត្តោ
 សម្មាវិមុត្តិ អយំ អនេត្តោ សម្មាវិមុត្តិប្បទូយា ច អនេត្តោ
 កុសលា ទេត្តោ ការិណាចារិប្បវិ កុច្ឆន្តិ អយំ អនេត្តោ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាសមាធិ ជាសភាវៈ មិនមែនធម៌ សម្មាសមាធិ
 ជាធម៌ ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាសមាធិ
 ជាបច្ច័យ កើតព្រម នេះជាសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ ពួកកុសលធម៌
 ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាសមាធិ ជាបច្ច័យ វេទន៍ដល់នូវការ
 បរិបូណ៌ដោយការវិនិច្ឆ័យ នេះជាប្រយោជន៍ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆា-
 ញាណៈ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាញាណៈជាធម៌ ពួកអកុ-
 សលធម៌ដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាញាណៈ ជាបច្ច័យ
 កើតព្រម នេះជាសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ ពួកកុសលធម៌ច្រើនប្រការ
 ដែលមានសម្មាញាណៈជាបច្ច័យ វេទន៍ដល់នូវការបរិបូណ៌ ដោយការវិនិច្ឆ័យ
 នេះជាប្រយោជន៍ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាវិមុត្តិ ជាសភាវៈ
 មិនមែនធម៌ សម្មាវិមុត្តិ ជាធម៌ ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមកច្រើនប្រការ
 ណា ដែលមានមិច្ឆាវិមុត្តិ ជាបច្ច័យ កើតព្រម នេះជាសភាវៈមិនមែន
 ប្រយោជន៍ ពួកកុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាវិមុត្តិ ជា
 បច្ច័យ វេទន៍ដល់នូវការបរិបូណ៌ ដោយការវិនិច្ឆ័យ នេះជាប្រយោជន៍ ។

ធនិយបណ្ណាសក សមណសញ្ញាវគ្គោ

អនោ ច កំក្កាវេ វេទិកោ ធម្មោ ច អនោ
ច វេទិកោ អនោ ច អនុត្តរំ វិទិត្តំ ធម្មត្តំ
អនុត្តរំ វិទិត្តំ អនុត្តរំ យថា ធម្មោ យថា អនោ
តថា បដិបទ្ឋិត្តំ ឥតិ យទ្ឋំ វិន្ទំ ឥនមេតំ
បដិច្ច វិន្ទំ ។

[១៧] អនោ ច កំក្កាវេ វេទិកោ ធម្មោ
ច អនោ ច វេទិកោ អនោ ច អនុត្តរំ
វិទិត្តំ ធម្មត្តំ អនុត្តរំ វិទិត្តំ អនុត្តរំ យថា
ធម្មោ យថា អនោ តថា បដិបទ្ឋិត្តំ ។
ឥនមេតំ កតា ឥទ្ឋំ វិទិត្តំ សុកតោ
ទុដ្ឋាយាសថា វិការំ ចាវិសំ ។ អនោ
តេសំ (២) អនិច្ចរិត្តំ កតា ឥនមេតំ

២. ១. ២. ធនិ កំក្កាវេ ចាវិសំ ។

ធនិយបណ្ណាសក សមណសញ្ញាវគ្គោ

ម្នាលកិក្កុទាំងឡាយ ពាក្យណាថា កិក្កុប្បវធិនីសភាវៈ មិនមែនធម៌
ផង ធម៌ផង ឧប្បវធិនីសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង លុះ
ដឹងខ្លួនសភាវៈមិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង ដឹងខ្លួនសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍
ផង ប្រយោជន៍ផង ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍យ៉ាងណា កិក្កុប្បវធិ-
បត្តិកាមយ៉ាងនោះដូច្នោះ ដែលគេជាគតពោលហើយ ពាក្យនេះគេជាគត
ពោលហើយ ព្រោះកស្រីយោគុនេះ ។

[១៨] ម្នាលកិក្កុទាំងឡាយ កិក្កុប្បវធិនីសភាវៈ មិនមែនធម៌ផង
ធម៌ផង ឧប្បវធិនីសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង លុះ
ដឹងខ្លួនសភាវៈមិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង ដឹងខ្លួនសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍
ផង ប្រយោជន៍ផង ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍យ៉ាងណា កិក្កុប្ប
វធិបត្តិកាមយ៉ាងនោះ ។ លុះព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់កាសិក
ទេវហើយ ព្រះសុគត ពោលខ្លឹមពាក្យនេះ ហើយក្រែកចាក
ភាសនៈចូលទៅកាន់វិហារ ។ លុះព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ចេញទៅ
មិនយូរប៉ុន្មាន ក្នុងកិក្កុទាំងនោះ មានសច្ច្រិកិរិយ យ៉ាងនេះថា

ដំនំ ទោ យោ អាវុសោ ភកវា សង្ខិក្កេន ឧទ្ទេសំ
 ឧទ្ទិសិក្ខា វិក្ខាបេន អត្ថំ អវិភជិត្យា ឧដ្ឋាយាសនា
 វិហារំ ធម៌ិដ្ឋា អនន្តោ ច ភិក្ខុវេ វេទិតតោ ទន្តោ
 ច អនន្តោ ច វេទិតតោ អន្តោ ច អនន្តត្ថា វិទិត្យា
 ទន្តត្ថា អនន្តត្ថា វិទិត្យា អន្តត្ថា យថា ទន្តោ យថា
 អន្តោ ភតា ចដិច្ចដិតត្ថន្តំ កោ ទុ ទោ ឥមស្ស
 ភកវតា សង្ខិក្កេន ឧទ្ទេសស្ស ឧទ្ទិដ្ឋស្ស វិក្ខាបេន
 អត្ថំ អវិភក្កស្ស វិក្ខាបេន អត្ថំ វិភវេយ្យាតិ ។
 អដិទោ តេសំ ភិក្ខុនំ ឯតទយោសំ អយំ ទោ
 អាយស្មា អាទន្តោ សត្តុ វេវ សិវណ្ណិកោ សត្តភិកា
 ច វិក្ខុនំ សក្រហ្មតារិធិ ចាហាតិ អាយស្មា^(១) អាទន្តោ
 ឥមស្ស ភកវតា សង្ខិក្កេន ឧទ្ទេសស្ស ឧទ្ទិដ្ឋស្ស
 វិក្ខាបេន អត្ថំ អវិភក្កស្ស វិក្ខាបេន អត្ថំ វិភវេត្ថំ យទ្ធុន
 មយំ យេនាយស្មា អាទន្តោ តេទុចសង្កមេយ្យាម

១ ឧ.វ. ពរស្មា ។

ម្ចាស់អាវុសោ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សិវែងឧទ្ទេសនេះដោយសេចក្តី
 បំប្រុង ទ្រង់មិនទាន់ចែកទូទៅទេ ដោយពិស្តារ ផលវាយ័ងទាំងឡាយ
 ហើយស្តេចក្រោកបាតភាសនៈ ចូលទៅកាន់វិហារ (ឧទ្ទេសនោះ) ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បវេទិតសភាវៈ មិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង
 គប្បវេទិតសភាវៈ មិនមែនជាប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង លុះ
 ដឹងទូទៅសភាវៈ មិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង ដឹងទូទៅសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍
 ផង ប្រយោជន៍ផង ធម៌យោធិណា ប្រយោជន៍យោធិណា ភិក្ខុ
 គប្បប្រធិបត្តិភាមយោធិនោះ នរណាញ់ គប្បចែកទូទៅទេឧទ្ទេសនេះ
 ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សិវែង ដោយសេចក្តីបំប្រុង មិនទាន់
 ចែកអន្តដោយពិស្តារ ឲ្យពិស្តារទៅទេ ។ លំដាប់នោះ ក្នុងភិក្ខុ
 នោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះ ដូច្នោះថា មានវិភាគទូទៅមានកាយុនេះទេ
 ដែលព្រះសាស្តា ទ្រង់សរសើរផង ទាំងក្នុងសក្រហ្មបារី ជាអ្នក
 ប្រាជ្ញ ក៏សរសើរហើយដែរ កាន់ទូទៅមានកាយុ រមែងកាន់ផង
 ចែកអន្ត នៃឧទ្ទេសនេះ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សិវែង
 ដោយសេចក្តីបំប្រុង មិនទាន់ចែកអន្ត ដោយពិស្តារ ឲ្យពិស្តារ
 ទៅទេ បើដូច្នោះ គួរយើងទាំងអស់ ចូលទៅកាន់ទូ ដ៏មានកាយុ

ឧបសង្កម្ភិកា អាយស្មន្តំ អាទន្តំ ឯកមង្គំ បុត្ត-
 យ្យាម យថា នោ អាយស្មា អាទន្តោ ព្យាក-
 រិស្សតិ តថា ចំ នារេស្សាមាតិ^(១) ។ អដទោ
 តេ កំក្កុ យេនាយស្មា អាទន្តោ តេនុបសង្កម្ភិសុ
 ឧបសង្កម្ភិកា អាយស្មតា អាទន្តន សន្តិ សង្គ្រា-
 ធិសុ សង្គ្រាធនិយំ កាចំ សាកណិយំ វិគិសារេត្វា
 ឯកមង្គំ ចិសិធិសុ ឯកមង្គំ ចិសិទ្ធា ទោ តេ
 កំក្កុ អាយស្មន្តំ អាទន្តំ ឯកមង្គំ ឯកមង្គំ ឯកមង្គំ ទេ តេ
 នោ អាវុសោ អាទន្ត កកវា សន្តិក្កេន ទុទ្ទេសំ
 ទុដ្ឋិសិក្ខា វិគ្គារេន អង្គំ អវិកជិត្វា ទុដ្ឋាយាសនា
 វិហារិ បវិដ្ឋា អនាម្មា ច កំក្កុវេ វេធិតោ
 នាម្មា ច អនាម្មា ច វេធិតោ អតោ ច
 អនម្មត្វា វិធិត្វា ធម្មត្វា អនម្មត្វា វិធិត្វា អត្តត្វា
 យថា នាម្មា យថា អតោ តថា វេធិបដ្ឋិត្វា ។

១ ឧ. គារយ្យាមាតិ ។

លុប្បលទៅដល់ហើយ ឧប្បិស្សអន្តោនេ ធិនិកានុដំបាទកាយុ កានុ
 ដំបាទកាយុ ធិនិទ្ធិយដល់យើងពលគ្នា យ៉ាងណា យើងធិនិទ្ធិចាំទុក
 គ្រប់គ្នានោះ យ៉ាងនោះ ។ លំដាប់នោះ គួរកុំកុំចាំនោះ ចាំគ្នាចូល
 ទៅក្រោយកានុដំបាទកាយុ លុប្បលទៅដល់ហើយ កុំធ្វើសេចក្តីរីករាយ
 ជាមួយធិនិកានុដំបាទកាយុ លុប្បលទៅដល់ហើយ ធិនិកាយ
 ដែលគួរព្យាបាល កុំអង្គុយក្នុងទិសមក លុប្បលកុំកុំចាំនោះ អង្គុយ
 ក្នុងទិសមកហើយ ទុនកាលពាក្យនេះគ្រោកកានុដំបាទកាយុ ថា
 ម្ចាស់ភារុសោកានុ ព្រះបាទព្រះភាគ ទ្រង់សិរីជនទេសនេះ ហើយ
 សេចក្តីបំប្រាញ មិនចាត់ចែកអគ្គដោយចិត្តនោះ ដល់យើងចាំនិទ្ធិយសោះ
 ហើយទ្រង់ក្រោកចាកកាសនៈចូលទៅ កាន់ប្រវេញា (ទេសនាទោ)
 ម្ចាស់កុំចាំនិទ្ធិយ កុំកុំប្រើដីសភាវៈមិនមែនមិនផល ធម៌ផល ឧប្បិ
 ដីសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ផល ប្រយោជន៍ផល លុប្បដីនូវសភាវៈ
 មិនមែនមិនផល ធម៌ផល ដីនូវសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ផល ប្រយោជន៍
 ផល ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍យ៉ាងណា កុំកុំប្រតិបត្តិការយ៉ាងនោះ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គជានិកាយស្ស ទសកនិបាត

តេសំ លោ អារុសោ អម្ពាតំ អចំច្បក្កន្តស្ស កកវតា
 ឯតទយោសិ ឥទំ ទោ លោ អារុសោ កកវ សង្កិក្កេន
 ទុទ្ទេសំ ទុទ្ទិសិក្ខា វិក្ខារេន អត្ថំ អវិកចិត្តា ទុដ្ឋាយា-
 សនា វិហារំ បរិដ្ឋោ អនត្ថោ ច កិក្ខុដេ វេទិតតោ ចខ្មោ
 ច អនត្ថោ ច វេទិតតោ អត្ថោ ច អនត្ថក្ស វិទិត្តា
 ចត្ថក្ស អនត្ថក្ស វិទិត្តា អត្ថក្ស យថា ចខ្មោ យថា
 អត្ថោ ភថា ចដិបដ្ឋិត្យន្តំ កោ ទុ ទោ ឥមស្ស
 កកវតា សង្កិក្កេន ទុទ្ទេសស្ស ទុទ្ទិដ្ឋស្ស វិក្ខារេន
 អត្ថំ អវិកត្តស្ស វិក្ខារេន អត្ថំ វិកជេយ្យភិ ។ តេសំ
 លោ អារុសោ អម្ពាតំ ឯតទយោសិ អយំ ទោ អាយ-
 ស្មា អានត្ថោ សត្ថុ ថេវ សំវណ្ណិកោ សម្ពាវិតោ ច
 វិក្ខានំ សក្រហ្មចារិយំ ចយោភិ អាយស្មា អានត្ថោ
 ឥមស្ស កកវតា សង្កិក្កេន ទុទ្ទេសស្ស ទុទ្ទិដ្ឋស្ស
 វិក្ខារេន អត្ថំ អវិកត្តស្ស វិក្ខារេន អត្ថំ វិកជិត្តិ

សុត្តន្តបិដក អង្គជានិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលអារុសោ ព្រះមានព្រះភាគរបស់យើង ទ្រង់ចៀសចេញទៅមិនយូរ
 ប៉ុន្មាន យើងទាំងនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ម្នាលអារុសោ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងទទួសទាន ដោយសេចក្តីបំប្រុង ទ្រង់
 មិនទាន់ចែកអត្ថ ដោយពិស្តារ ដល់យើងទាំងឡាយ ហើយក្រោកចាក
 ភាសនៈ ចូលទៅកាន់វិហារ (ទទួសទានថា) ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ
 កិក្ខុអប្បិដ្ឋិសភាវៈ មិនមែនចម្រើន ធម៌ផង អប្បិដ្ឋិសភាវៈមិនមែន
 ប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង លុះដឹងសភាវៈមិនមែនចម្រើន ធម៌ផង
 ដឹងសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង ធម៌យ៉ាងណា ប្រ-
 យោជន៍យ៉ាងណា កិក្ខុអប្បិដ្ឋិចក្កិកាមយ៉ាងនោះ នរណាភ្នំ អប្បិ
 ចែកអត្ថនៃទទួសទាន ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងដោយ
 សេចក្តីបំប្រុង មិនទាន់ចែកអត្ថ ដោយពិស្តារ ឡើយពិស្តារទាន ។
 ម្នាលអារុសោ យើងទាំងនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា មានវិ-
 ភាគទុដ្ឋិមានកាយៗទាំងនេះ ដែលព្រះសាស្តសរសើរហើយផង ទាំង
 ពួកសក្រហ្មចារិ ជាអ្នកប្រាជ្ញ ក៏សរសើរហើយដែរ កាន់ទុដ្ឋិមានកាយ
 ចែចកាន់នឹងចែកអត្ថនៃទទួសទាន ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែង
 ដោយសេចក្តីបំប្រុង មិនទាន់ចែកអត្ថ ដោយពិស្តារ ឡើយពិស្តារទាន

ព្រះ

ធម្មបទសមណសញ្ញាវគ្គ

យទ្ធជ មយំ យេនាយស្នា អាណន្តោ កេនុចសន្តិ-
 មិស្សាម ទុចសន្តិមិក្ខា កាយស្មន្តិ អាណន្តំ ឯកមត្តំ
 បុត្តេយ្យម (១) យថា នោ កាយស្នា អាណន្តោ
 ព្យាភវិស្សនំ តថា នំ ពារយ្យាមាតិ (២) វិកលតា-
 យស្នា អាណន្តោតំ ។ សេយ្យថាមិ អាវុសោ បុរិសោ
 សារត្ថិកោ សារករេសិ សារបរិយេសនំ ចរោចោ
 មហាក រុក្ខស្ស កំដ្ឋតោ សារកោ អតិក្កត្តោ
 ម្ពលំ អតិក្កត្ត ទន្ធិ សាទាចលាសេ សារំ បរិយេ-
 សិតតំ មញ្ញយ្យ ឯវិ សម្មនមិទំ កាយស្មន្តានំ
 សត្តំ សម្មចិត្តតេ តំ កកវន្តំ អតិសិក្ខា (៣) អម្ពេ
 ឯកមត្តំ ចនិច្ចតិកត្តំ មញ្ញច (៤) សោ អាវុសោ (៥)
 កកវំ ជាទំ ជាទាតិ ចស្សំ ចស្សតិ ចក្កុក្កតោ
 ញ្ញាលាក្កតោ ធម្មក្កតោ ព្រហ្មក្កតោ វត្តា ចវត្តា

១ ឧ. ចនិក្កុយ្យម ។ ២ ឧ. ម. ពារយ្យាមាតិ ។ ៣ ឧ. ធម្មនិក្កត្តា ។
 ៤ ឧ. មញ្ញច ។ ៥ ឧ. ម. លោហវុសោ ។

ធម្មបទសមណសញ្ញាវគ្គ

បើដូច្នោះ គួរយើងចូលទៅរកកាន់ដំបានកាយ លុច្ចលរាជវលំ
 ហើយ ធម្មស្សវគ្គនោះ នឹងកាន់ដំបានកាយ កាន់ដំបានកាយ
 នឹងឆ្លើយ ដល់យើងចាំឱ្យយ យ៉ាងណា យើងចាំឱ្យយ ធម្ម
 ចាំទុកទុកវាយ៉ាងនោះ សូមកាន់ដំបានកាយ វៃក (សេចក្តីនេះឱ្យ
 ខាន) ។ ព្រះកាន់ដំបានកាយ ឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ ដូចជាបុរស
 អ្នកគ្រូករដោយភ្នំមឈើ ស្រូងភ្នំមឈើ គ្រាប់ទៅភ្នំមឈើ កាល
 បើឈើធំ មានខ្ទមបិតនៅ (ចំពោះមុខ) ក៏រលើងដល់ រលើងដើម
 ហើយសំគាល់ថា គួរស្រូងភ្នំម ត្រង់មែកនឹងសត្វកៅវិញ មាន
 ទុចមាយ៉ាងណាមិញ សេចក្តីមេយ្យក៏យ៉ាងនោះដែរ កាលបើព្រះ
 សាស្តាន្តំ ក្នុងចំពោះមុខ នៃលោកដំបានកាយចាំឱ្យយ លោក
 ចាំឱ្យយ រលើព្រះមានព្រះភាគនោះ ហើយសំគាល់ថា ធម្មស្ស
 សេចក្តីនេះនឹងឱ្យ ម្ចាស់អាវុសោ ព្រោះថា ព្រះមានព្រះភាគនោះ
 រឹងត្រង់គ្រប់បន្ទុះហេតុដែលគួរគ្រប់ ត្រង់យើងទុកវាយ៉ាងណា
 ព្រះគង់គង់នោះមានបុរិសហើយ មានញ្ញាលាក៏គង់ហើយ មានចមិក៏គង់
 ហើយ ព្រះអង្គជាបុរសប្រសើរ ព្រះអង្គជាអ្នកស្តីថា ជាអ្នកប្រៀនប្រាថៅ

អត្ថស្ស និទ្ទេតា អមតស្ស ធាតា ធម្មស្សមិ
 តថាគោ សោ ទេវ បទេតស្ស កាលោ អហោសិ
 យំ តុម្ពេ ភកវន្តិយេវ ឧបសង្កមិទ្ធា ឯតមត្ថំ
 ធុទ្ទយ្យាម យថា ទោ(*) ភកវំ ព្យាគរយ្យ តថា
 មំ ធារយ្យាមិតំ ។ អន្តរុសោ អាទទ្ធ ភកវំ
 ជាតំ ជាតាមិ បស្សំ បស្សតំ ធម្មក្កតោ ញាណ-
 ក្កតោ ធម្មក្កតោ ត្រហ្មក្កតោ វត្តា បវត្តា អត្ថស្ស
 និទ្ទេតា អមតស្ស ធាតា ធម្មស្សមិ តថាគោ
 សោ ទេវ បទេតស្ស កាលោ អហោសិ យំ មយំ
 ភកវន្តិយេវ ឧបសង្កមិទ្ធា ឯតមត្ថំ ធុទ្ទយ្យាម
 យថា ទោ ភកវំ ព្យាគរយ្យ តថា មំ ធារយ្យាម
 អមិចាយស្មា អាទទ្ធា សត្តុ ទេវ សំវណ្ណិកោ
 សម្ពាវកោ ច វិញ្ញាណំ សត្រហ្មចារិណំ បហោតំ

១ ១. អ. ពិ ។

ជាអ្នកបង្ហាញខ្លួនប្រយោជន៍ អ្នកឱ្យនូវព្រះនិព្វាន ជាម្ចាស់នៃធម៌
 កាលានេ ជាពាលន្តរ ដល់ព្រះគោតិកនិក្ខេបិយ លោកទាំងឡាយ
 ធម្មិច្ចរេវៅគាល់ព្រះវិហារព្រះភោគ ហើយសាកសួរនូវសេចក្តីនៃទេស
 នេះ (ចើ) ព្រះវិហារព្រះភោគនៃយេនិសំវេនិយោនិណា អ្នកទាំងឡាយ
 ធម្មិច្ចរេវៅគាល់ព្រះវិហារព្រះភោគ យ៉ាងនោះចុះ ។ ម្ចាស់កាវុសា
 ភានន្ត ព្រះវិហារព្រះភោគ ទ្រង់ជ្រាបនូវហេតុ ដែលគួរជ្រាប ទ្រង់
 ឃើញនូវហេតុដែលគួរឃើញ ដោយពិតណាស់ ព្រះគោតិកនិក្ខេបិយ
 ចក្កកិច្ចហើយ វិហារញាណកិច្ចហើយ វិហារធម៌កិច្ចហើយ ព្រះអង្គជា
 បុរសប្រសើរ ព្រះអង្គជាអ្នកស្តីថា ជាអ្នកប្រៀនប្រដៅ ជាអ្នកបង្ហាញ
 ធម្មនូវប្រយោជន៍ អ្នកឱ្យនូវព្រះនិព្វាន ជាម្ចាស់នៃធម៌ កាលានេជា
 ពាលន្តរ ដល់ព្រះគោតិកនិក្ខេបិយ យេនិទាំងឡាយ ធម្មិច្ចរេវ
 ៅគាល់ព្រះវិហារព្រះភោគ ហើយសាកសួរនូវសេចក្តី នៃទេសនិក្ខេ
 (ចើ) ព្រះវិហារព្រះភោគ ទ្រង់ជ្រាបនូវហេតុ ដល់យេនិទាំងឡាយ
 យ៉ាងណា យេនិទាំងឡាយ ធម្មិច្ចរេវៅគាល់ព្រះវិហារព្រះភោគ យ៉ាងនោះ
 កិច្ចកិច្ចហើយ ប៉ុន្តែ ភានន្តជីវិតភោគយុ (នេះ) ព្រះសាស្ត្រទ្រង់
 សរសើរដឹង ទាំងភកសត្រហ្មចារិ ជាអ្នកប្រាជ្ញ ក៏សរសើរដែរ

អាយស្មា អាណន្ទោ ឥមស្ស ភគវតា សន្តិក្កេន
 ឧទ្ទេសស្ស ឧដ្ឋិដ្ឋស្ស វិគ្គារេន អត្ថំ អវិភត្តស្ស វិគ្គារេន
 អត្ថំ វិភជ្ជិ វិភជ្ជិកាយស្មា អាណន្ទោ អកុកក្ខតិ(១) ។
 តេនហារុសោ សុណាជ សាធុកំ មនសិករោជ
 កាសិស្សាមិទិ ។ ឃិវាហារុសោតំ ទោ តេ ភិក្ខុ
 អាយស្មកោ អាណន្ទស្ស ធម្មស្សោស្សំ ។ អាយស្មា
 អាណន្ទោ ឃិវាហារេន យំ ទោ នោ ហារុសោ ភគវ
 សន្តិក្កេន ឧទ្ទេសំ ឧដ្ឋិសិក្ខា វិគ្គារេន អត្ថំ អវិភជ្ជិកា
 ឧដ្ឋាយាសនា វិហារំ បរិដ្ឋោ អនន្ទោ ច ភិក្ខុវេ
 វេទិតត្រោ ទន្ទោ ច អនន្ទោ ច វេទិតត្រោ អន្ទោ ច
 អនន្ទត្ថា វិទិត្តា ទន្ទត្ថា អនន្ទត្ថា វិទិត្តា អន្ទត្ថា
 យថា ទន្ទោ យថា អន្ទោ តថា បដិច្ចដ្ឋិតត្ថន្តិ
 កកមោ ចារុសោ អនន្ទោ កកមោ ច ទន្ទោ
 កកមោ ច អនន្ទោ កកមោ ច អន្ទោ ។

១ ឧ. អន្ទរុវិទិត្ត ។

កានុដំមានកាយុនេះ កាន់នឹងចែកអត្ថ ខែ ខ្មែរ បនេះ ដែលប្រែបាន
 ប្រាកដទ្រង់សំដែង ដោយសេចក្តីច្របូប មិនទាន់ចែកអត្ថ ដោយ
 ភិស្តា ឱ្យដំណូរទៅបាន សូមមានដំមានកាយុ កុំឱ្យបង្កើត មេត្តា
 ចែកអត្ថនេះឱ្យបាន ។ ម្ចាស់ភារុសោ បើដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរ
 ប្រុងស្តាប់ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឱ្យប្រពៃចុះ ខ្ញុំមិនសំដែងប្រាប់ ។ ពួកភិក្ខុ
 ទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ថា យើង របស់ព្រះមានដំមានកាយុថា កុណា
 ភារុសោ ។ ប្រែមានដំមានកាយុ បានពាលភាគនេះ ថា
 ម្ចាស់ភារុសោទាំងឡាយ ប្រែបានប្រាកដ របស់យើង ទ្រង់សំ-
 ដែងខ្ញុំ ខ្មែរសណា ដោយសេចក្តីច្របូប ទ្រង់មិនទាន់ចែកអត្ថដោយ
 ភិស្តា ស្រាប់នៃក្រោកពាក្យនេះចូលទៅកាន់វិញ (ខ្មែរនោះ
 ថា) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអប្បវិទិត្តសភាវៈមិនមែនមិសិ ធម៌ផល
 អប្បវិទិត្តសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ផល ប្រយោជន៍ផល លុះនឹងម្ចាស់សភាវៈ
 មិនមែនមិសិ ធម៌ផល ផលនៃសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ផល ប្រ-
 យោជន៍ផល ធម៌យោជន៍ ប្រយោជន៍យោជន៍ ភិក្ខុអប្បវិទិត្តសភាវ
 យោជន៍នោះ ម្ចាស់ភារុសោ សភាវៈមិនមែនមិ តើអ្វីបម្រុង ធម៌ តើអ្វី
 ម្ចាស់សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ តើអ្វីបម្រុង ប្រយោជន៍ តើអ្វីបម្រុង ។

មិច្ឆាទិដ្ឋិ អារុសោ អនម្មោ សម្មាទិដ្ឋិ នម្មោ យេ ច
 មិច្ឆាទិដ្ឋិច្ចុត្តយោ អទេកេ ចាចណា អកុសលា ទម្មា
 សម្មវន្តិ អយំ អនម្មោ សម្មាទិដ្ឋិច្ចុត្តយោ ច អទេកេ
 កុសលា ទម្មា កាវតាវិច្ឆិ ត្ថច្ឆន្តិ អយំ អនម្មោ
 មិច្ឆាសន្តិច្ឆោ អារុសោ អនម្មោ សម្មាសន្តិច្ឆោ
 នម្មោ... មិច្ឆាភិច្ឆា អារុសោ អនម្មោ សម្មាភិច្ឆា
 នម្មោ... មិច្ឆាកម្មត្ថោ អារុសោ អនម្មោ សម្មា-
 កម្មត្ថោ នម្មោ... មិច្ឆាកាមីកេ អារុសោ អនម្មោ
 សម្មាកាមីកេ នម្មោ... មិច្ឆាភយាមោ អារុសោ
 អនម្មោ សម្មាភយាមោ នម្មោ... មិច្ឆាសតិ
 អារុសោ អនម្មោ សម្មាសតិ នម្មោ... មិច្ឆាសមាទិ
 អារុសោ អនម្មោ សម្មាសមាទិ នម្មោ... មិច្ឆា-
 ញ្ញាលំ អារុសោ អនម្មោ សម្មាញ្ញាលំ នម្មោ...
 មិច្ឆាវម្មត្តិ អារុសោ អនម្មោ សម្មាវម្មត្តិ នម្មោ

ម្ចាស់ការុសោ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាទិដ្ឋិ ជាធម៌
 ពួកកុសលធម៌ដ៏លាមក ច្រើនច្រកាវណា ដែលមានមិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាចម្លើយ
 កើតច្រប ទេវតាសភាវៈមិនមែនច្រយោជន៍ ពួកកុសលធម៌ច្រើនច្រកាវ
 ដែលមានសម្មាទិដ្ឋិ ជាចម្លើយ វិមលជន្នវកាវាបិម្ពណិ ដោយការវា
 ទេវតាច្រយោជន៍ ម្ចាស់ការុសោ មិច្ឆាសន្តិច្ឆៈ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌
 សម្មាសន្តិច្ឆៈ ជាធម៌... ម្ចាស់ការុសោ មិច្ឆាភិច្ឆា ជាសភាវៈ មិន
 មែនធម៌ សម្មាភិច្ឆា ជាធម៌... ម្ចាស់ការុសោ មិច្ឆាកម្មត្តៈ
 ជាសភាវៈ មិនមែនធម៌ សម្មាកម្មត្តៈ ជាធម៌... ម្ចាស់ការុសោ
 មិច្ឆាកាមីវៈ ជាសភាវៈ មិនមែនធម៌ សម្មាកាមីវៈ ជាធម៌...
 ម្ចាស់ការុសោ មិច្ឆាភយាមៈ ជាសភាវៈ មិនមែនធម៌ សម្មាភយាមៈ
 ជាធម៌... ម្ចាស់ការុសោ មិច្ឆាសតិ ជាសភាវៈ មិនមែនធម៌ សម្មា-
 សតិ ជាធម៌... ម្ចាស់ការុសោ មិច្ឆាសមាទិ ជាសភាវៈ មិន
 មែនធម៌ សម្មាសមាទិ ជាធម៌... ម្ចាស់ការុសោ មិច្ឆាញ្ញាលៈ
 ជាសភាវៈ មិនមែនធម៌ សម្មាញ្ញាលៈ ជាធម៌... ម្ចាស់ការុសោ
 មិច្ឆាវម្មត្តិ ជាសភាវៈ មិនមែនធម៌ សម្មាវម្មត្តិ ជាធម៌

យេ ច មិន្ទាវិស្ណុក្ខិយ្យទូយា អលោកោ ចាចកោ អត្ថ-
សលា ធម្មា សន្តវន្តំ អយំ អលោកោ សម្មាវិស្ណុក្ខិយ្យ-
ទូយា ច អលោកោ តុសលា ធម្មា ភាវនាចារិច្ឆា
កង្កំ អយំ អលោកោ យំ (*) ទោ ទោ អាវុសោ
កតវា សង្កឹត្តេន ឧទ្ទេសំ ឧទ្ទេសំ វិញ្ញាបេន អត្ថំ
អវិកតំ ឧទ្ទាយាសនា វិហារំ បរិន្នោ អលោកោ
ច ភិក្ខុវេ វេទិតញោ ធម្មោ ច អនាគតោ ច
វេទិតញោ អត្តោ ច អនុត្តរំ វិទិតញោ ធម្មត្តំ អនុត្តរំ
វិទិតញោ អត្តត្តំ យថា ធម្មោ យថា អត្តោ តថា
ចដិបន្តិត្តំ ធម៌ស្ស ថោ អយំ អាវុសោ កតវា
សង្កឹត្តេន ឧទ្ទេសស្ស ឧទ្ទេសស្ស វិញ្ញាបេន អត្ថំ
អវិកតស្ស ឋិវំ វិញ្ញាបេន អត្ថំ អាតានិច្ចំ អាតានិច្ចំ-
នាថា ច បទ តុត្តំ អាវុសោ កតវន្តិយេវ ឧប-
សង្កឹមញោ ឋិតត្តំ ឧទ្ទេយន្តេន យថា ទោ (២)
កតវា ក្យាតារយ្យេ (៣) តថា និ នាបយ្យថាតិ ។

១ ឧ. ធម៌ - ២ ១. ឧ. វេ . ៣ ១. ក្យាតារិ ។ ឧ. ក្យាតារិ ។

ពួកអកុសលធម៌ណាមក ច្រើនច្រកាណា ដែលបានមិនច្រើន ជាច្រើន
កើតព្រម នេះជាសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ ពួកអកុសលធម៌ច្រើនច្រកា
ដែលបានសម្មាវិស្ណុ ជាច្រើន មែនដែលខ្វះការបរិច្ចាហិ ដោយភាវនា
នេះជាប្រយោជន៍ ម្នាលភាវុសា ព្រះបាទព្រះភារវន្តយេន ទ្រង់សិវជន
ខ្ញុំទេសណា ដោយសេចក្តីប្រែប្រួល មិនទាន់ចែកអត្ត ដោយភិស្តាវ
ប្រាប់នៃស្តេចក្រោកចាកតាសនៈ ចូលទៅកាន់ព្រះវិហារ (ឧទ្ទេសនា
ថា) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្បវិនិស្សការៈ មិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង
ធម្មវិនិស្សការៈ មិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង លុះផងខ្ញុំ
សភាវៈមិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង ផងខ្ញុំសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ផង
ប្រយោជន៍ផង ធម៌យាមណា ប្រយោជន៍យាមណា ភិក្ខុប្បប្រធិបត្តិ
នាមយាមនា ម្នាលភាវុសា ខ្ញុំផងខ្ញុំអត្តនិទេសនា ដែលព្រះ
បាទព្រះភារ ទ្រង់សិវជនដោយសេចក្តីប្រែប្រួល ទ្រង់មិនទាន់ចែកអត្ត
ដោយភិស្តាវ ភិស្តាវយាមនា ម្នាលភាវុសា ប្រសិនបើ អ្នកទាំង
ឡាយប្រាថ្នា (និវិន្ទុ) ធម្មចូលទៅកាន់ព្រះបាទព្រះភារ យើង
ចូលប្តូរសេចក្តីខ្ញុំចេះ ព្រះបាទព្រះភារ ទ្រង់ព្យាករណ៍យេនទាំង
ឡាយយាមណា ចូរអ្នកទាំងឡាយ ចាំទុកសេចក្តីនាមយាមនាចុះ ។

ឯវនាវុសោតិ ទោ ភេ ភិក្ខុ អាយស្មតោ អាណន្តស្ស
 ភាសិនី អភិទដ្ឋិតា អនុមាទិតា ឧដ្ឋាយាសនា យេន
 ភកា ភេនចសន្តមីសុ ឧបសន្តមិតា ភកវន្តំ អភិក-
 ទេតា ឯតាមន្តំ ធិសីនីសុ ឯតាមន្តំ ធិសីនា ទោ ភេ
 ភិក្ខុ ភកវន្តំ ឯតាមន្តំ យំ ទោ យោ ភន្ត(១)
 ភកា សន្តិក្កេន ឧទ្ទេសំ ឧទ្ទិសិតា វិគ្គាវេន អភិ
 អវិកទិតា ឧដ្ឋាយាសនា វិហារំ បរិដ្ឋោ អនន្តោ ច
 ភិក្ខុវេ វេទិតោ ទន្តោ ច អនន្តោ ច វេទិតោ
 អន្តោ ច អនន្តោ វិទិតា ទន្តោ អនន្តោ វិទិតា
 អន្តោ យថា ទន្តោ យថា អន្តោ តថា ចធិបដ្ឋិ-
 តទន្តំ តេសំ យោ ភន្ត អន្តោកំ អចិរច្យក្កន្តស្ស ភក-
 វតា ឯតាមហោសិ វេទិ ទោ យោ អាវុសា ភកា
 សន្តិក្កេន ឧទ្ទេសំ ឧទ្ទិសិតា វិគ្គាវេន អភិ អវិកទិតា

១ ប. អយំ បរិវេ ភិ ។

ក្នុងកិច្ចទាំងនោះ ទទួលបានថា កុណាភារុសា ហើយត្រេកអរ រីករាយ
 នឹងភាសិត លេងស្រាភាន់ដ៏មានកាយ ហើយក្រោកចាកភាសនៈ
 ចូលទៅជាប់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំ
 ព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមន្ត លុះពួកកិច្ចទាំងនោះអង្គុយ
 ក្នុងទីសមន្តហើយ ក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះ បរិគ្រព្រះ
 មានព្រះភាគដ៏ចំរើន ព្រះអង្គទ្រង់សិរីផលឧទ្ទេសនា ដោយសេចក្តី
 ចម្រើន ទ្រង់មិនទាន់ចែកអន្ត ដោយពិស្តារ ដល់យើងទាំងឡាយ
 ស្រាប់តែក្រោកចាកភាសនៈ ចូលទៅកាន់ព្រះវិហារ (ឧទ្ទេសនោះថា)
 ម្ចាស់កិច្ចទាំងឡាយ កិច្ចសម្បជីវិតសភាវៈ មិនមែនធម៌ផល ធម៌ផល ធម្ម
 ជីវិតសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ផល ប្រយោជន៍ផល លុះដឹងខ្លួនសភាវៈ
 មិនមែនធម៌ផល ធម៌ផល ជីវិតសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ផល ប្រ-
 យោជន៍ផល ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍យ៉ាងណា កិច្ចសម្បជីវិតសភាវៈ
 តាមយ៉ាងនោះ បរិគ្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់
 ចៀសចេញទៅ មិនយូរប៉ុន្មាន ពួកទ្រង់អង្គទាំងនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះ
 ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភារុសា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សិរីផលឧទ្ទេសនា
 ដោយសេចក្តីចម្រើន មិនទាន់ចែកអន្តដោយពិស្តារ ដល់យើងទាំងឡាយ

ឧដ្ឋាយាសថា វិហារំ បរិដ្ឋោ អនន្តោ ច កិក្ខុវេ
 វេទិតតោ ទន្តោ ច អនន្តោ ច វេទិតតោ អត្តោ
 ច អនន្តត្ថ វិទិត្តា ច អន្តត្ថ អនន្តត្ថ វិទិត្តា អន្តត្ថ
 យថា ទន្តោ យថា អត្តោ តថា បដិបដ្ឋិតត្ថន្ត
 កោ ទុ ទោ ឥធស្ស កកវតា សង្កិក្ខន ឧទ្ធ-
 សស្ស ឧទ្ធិដ្ឋស្ស វិគ្គារេន អត្ថំ អវិកត្តស្ស វិគ្គារេន
 អត្ថំ វិករជយ្យាតិ តេសំ ចោ កន្ត អត្តាតំ ឯត-
 ទយោសំ អយំ ទោ អាយស្មា អាទន្តោ សត្ថ ចេវ
 សំវណ្ណិកោ សង្ការិកា ច វិញ្ញំ សុត្រហ្មចារិទំ
 បយោតិ អាយស្មា អាទន្តោ ឥធស្ស កកវតា
 សង្កិក្ខន ឧទ្ធសស្ស ឧទ្ធិដ្ឋស្ស វិគ្គារេន អត្ថំ
 អវិកត្តស្ស វិគ្គារេន អត្ថំ វិករជិត្ត យទ្ធន មយំ
 យេនាយស្មា អាទន្តោ តេទុបសន្តមេយ្យាម ឧប-
 សន្តមិត្តា អាយស្មន្តំ អាទន្តំ ឯតមត្ថំ កុរុយ្យាម

ហើយស្រាប់តែគ្រោកចាកសាលា ចូលទៅកាន់ព្រះវិហារ (ឧទ្ធសនោ
 ថា) ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុឧប្បវេទិតសភាវៈមិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង
 ឧប្បវេទិតសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង លុះដឹងខ្លួនសភាវៈ
 មិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង ដឹងខ្លួនសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រ-
 យោជន៍ផង ធម៌យោជន៍ណា ប្រយោជន៍យោជន៍ណា កិក្ខុឧប្បវេទិត
 ភាមយោជន៍នោះ នរណាហ្ន៎ ឧប្បវេទិតអង្គនៃឧទ្ធសនោ ដែលព្រះមាន
 ព្រះភាគទ្រង់គ្រាន់សំដែង ដោយសេចក្តីបច្ច្រាញ មិនទាន់បានចែកអន្ត
 ដោយកិស្តារ ឱ្យកិស្តារទៅបាន បរិព្រះអង្គដ៏ដ៏ច្រើន ក្នុងព្រះអង្គ
 ទាំងនោះ មានសេចក្តីត្រិះរដ្ឋាច្នោះ មានតែការទុដ៏មានកាយុនេះឯង
 ដែលព្រះសាស្ត្រ ទ្រង់សរសើរហើយផង ទាំងក្នុងសុត្រហ្មចារិ ជាអ្នក
 ប្រាជ្ញ ក៏សរសើរហើយដែរ ការទុដ៏មានកាយុនេះ ទើបអាចឃើញ
 ចែកអង្គនៃឧទ្ធសនោ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងដោយ
 សេចក្តីបច្ច្រាញ មិនទាន់បានចែកអន្ត ដោយកិស្តារ ឱ្យកិស្តារទៅ
 ឃើញនោះ ក្នុងយើងទាំងឡាយ ចូលទៅរកទន្ធដ៏មានកាយុ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ឧប្បវេទិតសភាវៈសេចក្តីទុដ៏មានកាយុ ដ៏មានកាយុ

យថា ចោ អាយស្មា អាណាថា ព្យាករស្សតិ តថា
 នំ ជាបយ្យាមាតិ(១) អដទោ មយំ កន្តេ យេចាយស្មា
 អាណាថា តេនុបសន្តមិគ្គា ឧបសន្តមិគ្គា អាយស្មន្តំ
 អាណន្តំ ឯតមត្តំ អប្បច្ឆិក្កា តេសំ ចោ កន្តេ អាយ-
 ស្មតា អាណន្តេន ឥមេហិ អកាមេហិ ឥមេហិ
 មទេហិ ឥមេហិ ព្យាញាទេហិ អត្តោ សុវិកត្តោតិ ។
 សាទុ សាទុ ភិក្ខុវេ បណ្ឌិតោ ភិក្ខុវេ អាណាថោ
 មហាមត្តោ ភិក្ខុវេ អាណាថោ មំ ចេមំ តុម្ព ភិក្ខុវេ
 ឧបសន្តមិគ្គា ឯតមត្តំ បុព្វយ្យាដំ អមាម្យិទេតំ (២)
 ឯវាមវ ព្យាករេយ្យំ យថា តំ អាណន្តេន ព្យាកតំ
 ឯសោ ចេវ តស្ស អត្តោ ឯវាម វំ ជាបយ្យាមាតិ ។

[១៦] អដទោ អាណិចោ(៣) បរិញ្ញាសិកោ យេន កកក
 តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិគ្គា កកវតា សទ្ធិ សម្មោទិ សម្មោ-
 ទនិយំ កតំ សារាណិយំ វិគិសារត្វា ឯតមត្តំ ចិសិទិ

១ ខ. ឃ. ធាបស្សាមាតិ ។ ២ ម. អយំចិចនំ ។ ៣ ខ. ម. អនិកា ។

(បើ) កានខ្ញុំដំបាចកាយ ឆ្លើយចំពោះពួកយើងទាំងឡាយ យ៉ាងណា
 យើងទាំងឡាយ ឧប្បិច្ចាទុកខ្ញុំអន្តរនោះយ៉ាងនោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ដល់ដំបូងនោះ ពួកខ្ញុំព្រះអង្គ ក៏ចូលទៅរកកានខ្ញុំដំបាចកាយ លុះចូលទៅ
 ដល់ហើយ ទើបសាកសួរសេចក្តីនូវនឹងកានខ្ញុំដំបាចកាយ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន សេចក្តីដែលកានខ្ញុំដំបាចកាយចែកហើយ ដោយភាវាទាំងនេះ
 ដោយបទទាំងនេះ ដោយព្យាញាទាំងនេះ ដល់ពួកខ្ញុំព្រះអង្គទាំងនោះ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រវែកហើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កានខ្ញុំដំ
 បូក ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កានខ្ញុំដំបូកមានបញ្ញាច្រើន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ប្រសិនបើ អ្នកទាំងឡាយ ចូលមករកដាច់គ្នាហើយ ឧប្បិសាក
 សួរសេចក្តីនូវ អថអកធម្មវិជ្ជាស្រាយសេចក្តីនូវយ៉ាងនោះ ដូចជាកានខ្ញុំ
 ឆ្លើយហើយដែរ នេះជាសេចក្តីនូវទេសនានោះ អ្នកទាំងឡាយ ឧប្បិច្ចា
 ទុកខ្ញុំសេចក្តីនោះយ៉ាងនេះចុះ ។

[១៦] ត្រាវនា កានិចបរិញ្ញាសក បុរេចូលទៅសាល
 ព្រះពានព្រះភាគ លុះបុរេចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរកឈ
 ដាម្បូរនឹងព្រះពានព្រះភាគ លុះបុរេចូលទៅ ដែលអ្នករក-
 រាយនឹងពាក្យដែលគួរ ព្យាមហើយ ទើបអង្គុយ ក្នុងទីសមគួរ

ឯកាមន្តំ ចំសំន្មោ ទោ អនំនោ បរិច្ឆាដិកោ ភកវន្តំ
 ឯកទរោច អត្តាភំ កោ កោតម ចល្ហិកោ ធាម
 សុត្រប្បចារី គេទ បញ្ចកត្តាចំ ចិត្តដ្ឋានសកាចំ(១)
 យេហំ អត្តាភំយោ ឧបាស្សាវ ជាទន្តិ ឧបាស្សាភំ(២)
 អនំទោ ភកវា កំត្តុ អមន្តេសំ ធាបដំ ទោ ឡុត្តេ
 កំត្តុវេ ចល្ហិកវត្តិចំ ។ ឯកស្ស ភកវា កាលោ
 ឯកស្ស សុភត កាលោ យំ ភកវា កាលេយ្យ
 ភកវាភា សុត្តា ចិត្ត ធាបស្សន្តិចំ ។ គេទយំ កំត្តុវេ
 សុណាថ សាទុកំ មនសំករោថ ភាសំស្សាមិចំ ។
 ឃី កន្តេតិ ទោ ភេ កំត្តុ ភកវាភា ចត្តស្មេត្តិ ។
 ភកវា ឯកទរោច ភក កំត្តុវេ ឯកាទ្វោ អចម្ពិកោ ទ
 វិទេស អចម្ពិកំ វិទំ អភិចិត្តណាតំ អភិចិត្តិធឿតិ

១ ខ. ឯកស្ស ចិត្តាភំ ធាបា ទិស្សិ ។ ២ ខ. ឧបាស្សាភំ ។

លុះគាត់បរិច្ឆាដក កន្ទុយកន្ទុយសមគ្នាហើយ បានកាលពាក្យនេះ
 ទ័ងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន សុត្រប្បចារី
 របស់យើងខ្ញុំ ឈ្មោះថាថាចល្ហិន (ព្រោះ) ពួកអ្នកនិយម ដែល
 សុត្រប្បចារីនោះ សន្តត់សន្តិទេហើយ ដោយចិត្តច្បាស់ចំខ្លួន ៥០០ រឿម
 ដ៏ធំខ្លួនថា ពួកយើង ត្រូវគេសន្តត់សន្តិទេហើយ ។ ទេព្រះមានព្រះ
 ភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅពួកកំត្តុមកថា ម្ចាស់កំត្តុទាំងឡាយ អ្នកវាង
 ឡាយ បំផុតខ្លះចល្ហិកវត្តិដ៏ប្រទេ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែង
 ភាសិតណា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ កាលនេះ ជាភាសិតរបស់
 ភាសិតខ្លះ បពិត្រព្រះសុភត កាលនេះ ជាភាសិតរបស់ភាសិតខ្លះ ពួក
 កំត្តុលុះបានស្តាប់ខ្លះភាសិត របស់ព្រះមានព្រះភាគហើយទ័ងបំផុតបាន
 ម្ចាស់កំត្តុទាំងឡាយ ចើង្គោះ អ្នកទាំងឡាយ ចូលប្រតិស្តាប ចូលធ្វើ
 ទុកក្នុងចិត្តប្រពៃចុះ គេជាគន្លងសំដែង ។ ពួកកំត្តុទាំងនោះ
 ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដិត របស់ព្រះមានព្រះភាគ កុណាព្រះ
 កន្ទុយ ។ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់
 កំត្តុទាំងឡាយ ចូលលះក្នុងលោកនេះ រឿមសន្តត់សន្តិទេ ញាត្តិភូ
 វិទ្យា ដែលមិនប្រកចដោយធម៌ ដោយវិទ្យា ដែលមិនប្រកចដោយធម៌

សុត្តន្តបិដក អង្គធានីកាយស្ស ទសកនិបាត

តេជ ច អនម្មិតំ បរិសំ រក្ខេតំ តេជ សា
អនម្មិតា បរិសា ឧត្តាសន្តា មហាសន្តា ហោតិ
បណ្ឌិតោ វត ភោ បណ្ឌិតោ វត ភោតិ ។ និទ
ចន កិក្ករវ ឯកាទ្វេ អនម្មិតោ និទេម ធម្មិតំ
វាទំ អភិធិត្តណ្ណាតិ អភិធិប្បិទ្បេតិ តេជ ច អនម្មិតំ
បរិសំ រក្ខេតំ តេជ សា អនម្មិតា បរិសា
ឧត្តាសន្តា មហាសន្តា ហោតិ បណ្ឌិតោ វត ភោ
បណ្ឌិតោ វត ភោតិ ។ និទ ចន កិក្ករវ ឯកាទ្វេ
អនម្មិតោ និទេម ធម្មិតាត្ថ វាទំ អនម្មិតាត្ថ
វាទំ អភិធិត្តណ្ណាតិ អភិធិប្បិទ្បេតិ តេជ ច អនម្មិតំ
បរិសំ រក្ខេតំ តេជ សា អនម្មិតា បរិសា ឧត្តា-
សន្តា មហាសន្តា ហោតិ បណ្ឌិតោ វត ភោ
បណ្ឌិតោ វត ភោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធានីកាយ ទសកនិបាត

វេទនីយិកតំបរិសំ ដែលមិនប្រកបដោយធម៌ ឲ្យប្រកាស ដោយវាទៈនោះ
ផង ព្រោះហេតុនោះ បរិសំ ដែលមិនប្រកបដោយធម៌នោះ ជាអ្នកបាន
សំរេចខ្លួនសំរេចខ្លាំងថា ឧប្បំ ជននេះជាបណ្ឌិត ឧប្បំ ជននេះជា
បណ្ឌិត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ
វេទនីយិកសន្តិទំ ញាំញីទ្បវាទៈ ដែលប្រកបដោយធម៌ ដោយវាទៈ
ដែលមិនប្រកបដោយធម៌ វេទនីយិកតំបរិសំ ដែលមិនប្រកបដោយធម៌
ឲ្យប្រកាសនោះ ដោយវាទៈនោះផង ព្រោះហេតុនោះ បរិសំ ដែល
មិនប្រកបដោយធម៌នោះ ជាអ្នកបានសំរេចខ្លួន សំរេចខ្លាំងថា ឧប្បំ
ជននេះជាបណ្ឌិត ឧប្បំ ជននេះជាបណ្ឌិត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
មួយទៀត បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ វេទនីយិកសន្តិទំ ញាំញីទ្ប
វាទៈ ដែលប្រកបដោយធម៌ផង ទ្បវាទៈ ដែលមិនប្រកបដោយធម៌ផង
ដោយវាទៈ ដែលមិនប្រកបដោយធម៌ វេទនីយិកតំបរិសំ ដែលមិន
ប្រកបដោយធម៌ ឲ្យប្រកាស ដោយវាទៈនោះផង ព្រោះហេតុនោះ
បរិសំ ដែលមិនប្រកបដោយធម៌នោះ ជាអ្នកបានសំរេចខ្លួន សំ-
រេចខ្លាំងថា ឧប្បំ ជននេះជាបណ្ឌិត ឧប្បំ ជននេះជាបណ្ឌិត ។

ឥន បទ កិក្ខុវេ ឯកៈត្វា ធម្មិកោន វាទេន អធម្មិកំ
 វាង អភិវិក្ខុណ្ណាតិ អភិវិប្បិទ្យតិ ភេន ច
 អធម្មិកំ^(១) ចរិសំ រក្ខតំ ភេន សា អធម្មិកា^(២)
 ចរិសា ឧត្តាសន្តា ឧហាសន្តា ហោតិ បណ្ណិកោ
 វត កោ បណ្ណិកោ វត កោតិ ។ ឥន បទ កិក្ខុវេ
 ឯកៈត្វា ធម្មិកោន វាទេន ធម្មិកំ វាង អភិវិក្ខុ-
 ណ្ណាតិ អភិវិប្បិទ្យតិ ភេន ច ធម្មិកំ ចរិសំ
 រក្ខតំ ភេន សា ធម្មិកា ចរិសា ឧត្តាសន្តា
 ឧហាសន្តា ហោតិ បណ្ណិកោ វត កោ បណ្ណិកោ
 វត កោតិ ។ អធម្មា ច កិក្ខុវេ វេទិតោ ធម្មា
 ច អធម្មា ច វេទិតោ អត្តោ ច អធម្មត្ថ
 វេទិតា ធម្មត្ថ អធម្មត្ថ វេទិតា អត្ថត្ថ យថា
 ធម្មា យថា អត្តោ តថា បដិច្ចត្ថត្ថិ ។

១ ខ. ធម្មិកំ ។ ២ ខ. ធម្មិកា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ វេទិតសន្តិក
 សន្តិក ញ្ញត្តិទូរវិទៈ ដែលមិនប្រកថាដោយធម៌ ដោយវិទៈ ដែល
 ប្រកថាដោយធម៌ វេទិតដឹកនាំចរិសំ ដែលមិនប្រកថាដោយធម៌ ឲ្យ
 គ្រូកកា ដោយវិទៈនោះផង ព្រោះហេតុនោះ ចរិសំដែលមិនប្រកថា
 ដោយធម៌នោះ ជាអ្នកមានសំឡេងខ្ពស់ សំឡេងខ្លាំងជា ឧប្បិ ជននេះ
 ជាបណ្ឌិត ឧប្បិ ជននេះជាបណ្ឌិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយ
 ទៀត បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ វេទិតសន្តិកសន្តិក ញ្ញត្តិទូរវិទៈ
 ដែលប្រកថាដោយធម៌ ដោយវិទៈ ដែលប្រកថាដោយធម៌ វេទិតដឹកនាំ
 ចរិសំ ដែលប្រកថាដោយធម៌ ឲ្យគ្រូកកាដោយវិទៈនោះផង ព្រោះ
 ហេតុនោះ ចរិសំដែលប្រកថាដោយធម៌នោះ ជាអ្នកមានសំឡេងខ្ពស់
 សំឡេងខ្លាំងជា ឧប្បិ ជននេះជាបណ្ឌិត ឧប្បិ ជននេះជាបណ្ឌិត ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអប្បិដឹកនាំវិទៈមិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង អប្បិ
 ដឹកនាំវិទៈមិនមែនប្រាយាជន៍ផង ប្រាយាជន៍ផង លុះដឹកនាំវិទៈមិនមែន
 ធម៌ផង ធម៌ផង ដឹកនាំវិទៈមិនមែនប្រាយាជន៍ផង ប្រាយាជន៍ផង
 ធម៌យ៉ាងណា ប្រាយាជន៍យ៉ាងណា ភិក្ខុអប្បិប្រតិបត្តិជាមួយនោះ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទានិកាយស្ស ទសកថុបាត

កាតមោ ច ភិក្ខុវេ អនោ កាតមោ ច នោ កាតមោ
 ឆ អនោ កាតមោ ច អនោ ។ មិច្ឆានិដ្ឋិ ភិក្ខុវេ
 អនោ សម្មានិដ្ឋិ នោ យេ ច មិច្ឆានិដ្ឋិច្បន្តយា
 អនោ ចាមកា អកុសលា នោ សម្ពុត្តិ អយំ
 អនោ សម្មានិដ្ឋិច្បន្តយា ឆ អនោ កុសលា
 នោ ភាវិតាវប្បុ កុដ្ឋិ អយំ អនោ ។ មិច្ឆាសង្ក-
 ច្យោ ភិក្ខុវេ អនោ សម្មាសង្កច្យោ នោ ...
 មិច្ឆានិចា ភិក្ខុវេ អនោ សម្មានិចា នោ ...
 មិច្ឆាកម្មនោ ភិក្ខុវេ អនោ សម្មាកម្មនោ នោ ...
 មិច្ឆាភាវិតោ ភិក្ខុវេ អនោ សម្មាភាវិតោ នោ ...
 មិច្ឆាវិយាមោ ភិក្ខុវេ អនោ សម្មាវិយាមោ នោ ...
 មិច្ឆាសតិ ភិក្ខុវេ អនោ សម្មាសតិ នោ ...
 មិច្ឆាសមាធិ ភិក្ខុវេ អនោ សម្មាសមាធិ នោ ...
 មិច្ឆាញាណំ ភិក្ខុវេ អនោ សម្មាញាណំ នោ ...

សុត្តន្តបិដក អង្គទានិកាយ ទសកថុបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈមិនមែនធម៌ តើដូចម្តេច ធម៌ តើដូចម្តេច
 សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាជិដ្ឋិ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាជិដ្ឋិ ជាធម៌
 អកុសលធម៌ផលាមកទាំងឡាយ ច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាជិដ្ឋិ
 ជាចង្វែរ កើតក្រុម នេះជាសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ ពួក
 កុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាជិដ្ឋិ ជាចង្វែរ រមែងផល់ផ្លូវ
 កាលវិច្ឆណិដោយភាវិតា នេះជាប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មិច្ឆាសង្កច្យៈ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាសង្កច្យៈ ជាធម៌... ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆានិចា ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មានិចា ជាធម៌...
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាកម្មនៈ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាកម្មនៈ
 ជាធម៌.. ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាភាវិតៈ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មា-
 ភាវិតៈ ជាធម៌... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាវិយាមៈ ជាសភាវៈមិនមែន
 ធម៌ សម្មាវិយាមៈជាធម៌... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាសតិ ជាសភាវៈ
 មិនមែនធម៌ សម្មាសតិ ជាធម៌... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាសមាធិ
 ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាសមាធិ ជាធម៌... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មិច្ឆាញាណៈ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាញាណៈ ជាធម៌...

ធនិយបណ្ណសក បម្រោជនាមវិគ្គ

មិច្ឆាវិមុត្តិ ភិក្ខុវេ អនន្តោ សម្មាវិមុត្តិ ធម្មោ យេ ច
 មិច្ឆាវិមុត្តិប្បច្ចយា អនេកោ ចាមកា អកុសលា
 ធម្មា សម្បវន្តិ អយំ អនេកោ សម្មាវិមុត្តិប្បច្ចយា
 ច អនេកោ កុសលា ធម្មា កាវិចារិប្បវិ កុច្ឆន្តិ
 អយំ អក្ខោ ។ អនន្តោ ច ភិក្ខុវេ វេទិតតោ
 ធម្មោ ច អនន្តោ ច វេទិតតោ អក្ខោ ច អនន្តតោ
 វិទិត្តោ ចម្ពត្តោ អនន្តតោ វិទិត្តោ អន្តតោ យថា ធម្មោ
 យថា អក្ខោ តថា បដិបដ្ឋិត្យន្តិ ឥតិ យន្តិ វិគ្គ
 នននេតំ បដិច្ច វិគ្គន្តិ ។

[១៧] អថទោ សការវេ (១) ព្រាហ្មណោ
 យេន ភកវា តេនុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិក្ខា ភកវតា
 សម្មិ សម្មោទិ សម្មោទិយេ កុចំ សាកណិយេ
 វិតិសារេត្វា ឯកមន្តំ ឯសិទិ ឯកមន្តិ ឯសិទ្ធា ទោ
 សការវេ ព្រាហ្មណោ ភកវន្តំ ឯតទវេន កិ ទុ
 ទោ ភោ កោតម ឡិមិ តិវិ កិ ចារិមិ តិវន្តិ ។

• ១. ច. សការវេ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាវិមុត្តិ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាវិមុត្តិ ជាធម៌
 ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាវិមុត្តិ ជា
 បច្ច័យ កើតត្រូវ នេះជាសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ ពួកអកុសលធម៌
 ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាវិមុត្តិ ជាបច្ច័យ វែងដល់ខ្លះការបរិច្ចាលិ
 ដោយការថា នេះជាប្រយោជន៍ ។ ពាក្យណាថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ធម្មវិទីសភាវៈមិនមែនធម៌ធម៌ ធម៌ផង ធម្មវិទីសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍
 ផង ប្រយោជន៍ផង លុះដឹងខ្លះសភាវៈមិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង ដឹងខ្លះ
 សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍
 យ៉ាងណា ភិក្ខុធម្មវិមុត្តិប្រតិបត្តិកាមយ៉ាងនោះដូច្នោះ ដែលគេជាអ្នក បាន
 ពោលហើយ ក៏ពាក្យខ្លះគេជាអ្នកពោលហើយ ព្រោះតាមស្រ្តីយោគុនេះ ។

[១៨] ព្រាហ្មនោ សការព្រាហ្មណំ បានចូលទៅគាល់ព្រា
 មានព្រាហ្មន លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសចក្កិកកាយ ជាមួយនឹង
 ព្រាហ្មនព្រាហ្មន លុះចេញចំពាក្យ ដែលគួរកើតយ នឹងពាក្យគួរក្លោក
 ហើយ ក៏អង្គុយក្នុងសមម្ភ លុះសការព្រាហ្មណំ អង្គុយក្នុងសម
 ម្ភហើយ ព្រាហ្មនព្រាហ្មន យ៉ាងនេះថា បក្សីព្រា
 គោតមដំបីនៃ អ្វីជាគ្រើយទាន់កាយ អ្វីជាគ្រើយទាន់នាយ ។

មិច្ឆាធិដ្ឋំ ទោ ព្រាហ្មណ ឡិវមិ ភិវំ សម្មាធិដ្ឋំ ចារិមិ
 ភិវំ មិច្ឆាសន្តិច្ឆេ ឡិវមិ ភិវំ សម្មាសន្តិច្ឆេ ចារិមិ
 ភិវំ មិច្ឆាភពា ឡិវមិ ភិវំ សម្មាភពា ចារិមិ ភិវំ
 មិច្ឆាកម្មត្តោ ឡិវមិ ភិវំ សម្មាកម្មត្តោ ចារិមិ ភិវំ
 មិច្ឆាអាជីវេ ឡិវមិ ភិវំ សម្មាអាជីវេ ចារិមិ ភិវំ
 មិច្ឆាភយាមោ ឡិវមិ ភិវំ សម្មាភយាមោ ចារិមិ ភិវំ
 មិច្ឆាសតិ ឡិវមិ ភិវំ សម្មាសតិ ចារិមិ ភិវំ
 មិច្ឆាបមាធិ ឡិវមិ ភិវំ សម្មាបមាធិ ចារិមិ ភិវំ
 មិច្ឆាញាណំ ឡិវមិ ភិវំ សម្មាញាណំ ចារិមិ ភិវំ
 មិច្ឆាវិមុត្តំ ឡិវមិ ភិវំ សម្មាវិមុត្តំ ចារិមិ ភិវំ (១) ។
 វេទំ ទោ ព្រាហ្មណ ឡិវមិ ភិវំ វេទំ ចារិមិ ភិវំ ។

អច្យតា តេ មនុស្សសុ យេ ជីវា ចារកាមិចោ
 អយាយំ វេទក ចជា ភិវេទកុចារិវេ ។

១ ខ. មិច្ឆំ ។

ម្ចាសព្រាហ្មណំ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាត្រឹមភាវិតាយ សម្មាទិដ្ឋិ ជាត្រឹម
 ភាវិតាយ មិច្ឆាសន្តិច្ឆេ ជាត្រឹមភាវិតាយ សម្មាសន្តិច្ឆេ ជាត្រឹម
 ភាវិតាយ មិច្ឆាភពា ជាត្រឹមភាវិតាយ សម្មាភពា ជាត្រឹមភាវិតាយ
 មិច្ឆាកម្មត្តៈ ជាត្រឹមភាវិតាយ សម្មាកម្មត្តៈ ជាត្រឹមភាវិតាយ
 មិច្ឆាអាជីវៈ ជាត្រឹមភាវិតាយ សម្មាអាជីវៈ ជាត្រឹមភាវិតាយ
 មិច្ឆាភយាមៈ ជាត្រឹមភាវិតាយ សម្មាភយាមៈ ជាត្រឹមភាវិតាយ
 មិច្ឆាសតិ ជាត្រឹមភាវិតាយ សម្មាសតិ ជាត្រឹមភាវិតាយ មិច្ឆា-
 សមាធិ ជាត្រឹមភាវិតាយ សម្មាសមាធិ ជាត្រឹមភាវិតាយ មិច្ឆា-
 ញាណៈ ជាត្រឹមភាវិតាយ សម្មាញាណៈ ជាត្រឹមភាវិតាយ
 មិច្ឆាវិមុត្តិ ជាត្រឹមភាវិតាយ សម្មាវិមុត្តិ ជាត្រឹមភាវិតាយ ។
 ម្ចាសព្រាហ្មណំ នេជាត្រឹមភាវិតាយ នេជាត្រឹមភាវិតាយ ។
 បណ្ណមនុស្សតាំងឡាយ ភូតជនណាចុងដៃច្រើមភាវិតាយ
 (ព្រះទិព្វាទ) ភូតជននោះបានច្រណែនចិត្ត ឯសត្វត្រូវ
 ក៏នេះវិមនស្តុទៅកាន់ត្រឹមតិសក្កាយទិដ្ឋិ(នេះច្រើនជាង) ។

យេ ច ទោ សឌ្ឍនក្ខារតេ ច ទ្រេ ចន្តា ទុវត្តិទោ
 តេ ជនា ពារមេស្សន្តំ មទុំ ទេយ្យំ សុដុត្តំ ។
 កណ្ណំ ចន្តំ វិប្បហាយ សុក្កំ កាវេជំ ចណ្ណំ កោ
 ទិកា អចោកនា កម្ម វិវេក យត្ត ទ្វារមិ
 តត្រា កិរតំ ច្រយ្យ ហិក្ខា កាមេ អកំ ព្យា ទោ
 បរិយេក ទេយ្យ អត្តា ចំ ចិត្តក្ខេសេ ហិ ចណ្ណំ កោ ។
 យេ សំ សម្ពោ ចំ យន្តំ សុ សឌ្ឍា ចំ ត្តំ សុ កាវិក
 អាដាន ច្បជំ ចំ ស្សក្ខេ អទុចា តាយ យេ រកា
 ចំ ណា សវំ ទុកំ មន្តោ តេ លោកេ បរិ ចំ ព្យា តា តំ ។

ពួកជនណា ប្រព្រឹត្តតាមធម៌ក្នុងធម៌ ដែលគេជាគនសំដែង
 ហើយដោយប្រពៃ ពួកជននោះ (ពួកទូត) ខ្លះផ្ទះជាទីគា
 រៃមច្នុ ដែលសក្តកម្រច្នុ ទាន ដោយក្រវិក្រាណ ហើយ
 ដឹងដល់ ក្នុងក្រិយាភិបាយ គិព្រានិព្វាន ។ ចណ្ណំ គ
 ក្រវិលរបង់ខ្លួនទៅ ហើយចំរើនខ្លួនមិន ហើយចេញ
 ចាកភាស័យ កាស្រ័យខ្លួនក្រវិព្វាន ដែលមិនមានភាស័យ
 ការប្រករអេទុនាដោយកម្រ ក្នុងវិវេកនោះ ចណ្ណំ គម្បូរខ្លួន
 មានសេចក្តីក្នុងលំ គម្បូររបង់ខ្លួនកាមតាំងឡាយ ហើយ
 ប្រាថ្នាខ្លួនសេចក្តីប្រករ ក្នុងវិវេកនោះ ចណ្ណំ គម្បូរខ្លួន
 ផ្សំផ្សំផងបានគ្រឿងសៅប្រាសិចចិត្តតាំងឡាយ ។ ចិត្តដែល
 ពួកជន ចំរើនប្រពៃហើយ ក្នុងក្នុងខ្លួនមិនជាគ្រឿងប្រាស
 ដឹងតាំងឡាយ ពួកជនណា ប្រករអេទុនាកាលរបង់ ខ្លួ
 សេចក្តីប្រកាន់ ប្រារមិនប្រកាន់ ពួកជនទាំងនោះ ឃ្លោះ
 ថាជាទិណស្រុត ជាអ្នកមានសេចក្តីគ្រឿង បរិព្វាន
 ហើយ ក្នុងលោកនេះ ។

[១៨] ឱវិមត្ថុ វេ កិក្កុវេ តិវិ ទេសិស្សាមិ

ចារិមត្ថុ តិវិ តំ សុណាថ សាទុកំ មទសិកាវេថ

កាសិស្សាមិ ។ ឃិវិ កន្តេតិ ទោ តេ កិក្កុ កក-

វិតា បទ្ធស្សេសុំ ។ កកវា ឃិកទវេច កកមត្ថុ

កិក្កុវេ ឱវិមំ តិវិ កកមត្ថុ ចារិមំ តិវិ ។ មិញ្ញុនិដ្ឋិ

កិក្កុវេ ឱវិមំ តិវិ សម្មានិដ្ឋិ ចារិមំ តិវិ ។ យេ ។

មិញ្ញុវិមុត្តិ ឱវិមំ តិវិ សម្មាវិមុត្តិ ចារិមំ តិវិ ។

ឥទិ ទោ កិក្កុវេ ឱវិមំ តិវិ ឥទិ ចារិមំ តិវិ ។

អប្បកា តេ មទុស្សេសុ យេ ជនា ចារិកមិទោ

អនាយំ ឥតក បដា តិវេមវាទុតាវិតិ ។

[១៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គេជាគតនិសំដែន ខ្លះក្រើយទាន

កាយផង ខ្លះក្រើយទាននាយផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ

ចូរស្តាប់ខ្លះនាក្បោះនោះ ចូរធ្វើទុក្ខនិងចិត្តឱ្យប្រៀបចុះ គេជាគតនិសំដែន

ប្រាប់ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ខ្លួនស្តាប់ព្រះទូន្មាន របស់ព្រះមាតា

ព្រះកាគេថា កុណាព្រះគង្គ ។ ព្រះមាតាព្រះកាគេ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះ

ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាក្រើយទានកាយ អ្វីជាក្រើយទាន

នាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាចិដ្ឋិ ជាក្រើយទានកាយ សម្មា-

ចិដ្ឋិ ជាក្រើយទាននាយ ។ យេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តិ ជាក្រើយទានកាយ សម្មា-

វិមុត្តិ ជាក្រើយទាននាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ក្រើយ

ទានកាយ នេះហៅថា ក្រើយទាននាយ ។

បណ្តាមនុស្សទាំងឡាយ ពួកផនលក បានដល់ខ្លះ

ក្រើយទាននាយ (ព្រះនិព្វាន) ពួកផននោះ មាន

ប្រមាណចំ ឯពួកសម្មាសម្ពុទ្ធក៏នោះ វិមនស្ស

ទៅកប់ក្រើយទានកាយចិដ្ឋិ (នេះប្រើដាច់) ។

យេ ធម៌ ទោ សុខនិក្ខាមោ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌
 តេ ជិតា ចារមស្សន្តំ មនុស្សេយ្យំ សុទ្ធករំ ។
 កណ្តំ ធម៌ វិច្ឆយាយ សុត្តំ ករេម បណ្ឌិតោ
 ធម៌ កា អបោគមាតម្ម វិវាត យេ ធម៌ ធម៌
 កម្រាភិរតំ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌
 បរិយាធមេយ្យ អន្តរំ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌
 យេ សំ សន្តានិយាត្តំ សុ សុ ធម៌ សុ ករិតំ
 អាណា ធម៌ ធម៌ សុ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌
 ចិណ្ឌាសវា ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ។

ពួកជនណា ប្រព្រឹត្តតាមធម៌ ក្នុងធម៌ ដែលជាគុណសម្បត្តិ
 ហើយដោយប្រវា ពួកជននោះ បានគូសផ្លូវផ្លូវជាទីបំផុត
 មនុស្ស ដែលសព្វគូសបាន ដោយគ្រូគ្រូពេក ហើយនឹងបាន
 ផលខ្ពស់ត្រឹមតាមនាយ គឺប្រទេសនោះ ។ បណ្ឌិតប្រែប្រួល
 បង្កើតធម៌ទៅ ហើយចំរើនធម៌នោះ ហើយចេញចាកក-
 ល័យ កាស្រ័យធម៌ប្រទេសនោះ ដែលមិនមានកាល័យ កា
 គ្រូគ្រូអនុវត្តដោយគ្រូ ក្នុងវិវាតណា បណ្ឌិតអ្នកមិន
 មានសេចក្តីក្នុង ធម៌ប្រែប្រួលនៃកម្រិតខ្ពស់ ហើយ
 ប្រាថ្នាខ្ពស់សេចក្តីគ្រូគ្រូ ក្នុងវិវាតនោះ បណ្ឌិតធម៌ប្រែប្រួល
 ខ្ពស់ផងដែរគ្រូគ្រូសេវា ខ្ពស់ក្នុងកម្រិតខ្ពស់ ។ ចំនួន
 ដែលពួកជនណា ចំរើនប្រែប្រួលហើយ ក្នុងក្នុងនៃធម៌ជា
 គ្រូគ្រូប្រាសំដីកំខ្ពស់ ពួកជនណា គ្រូគ្រូ ក្នុងការ
 លេបធម៌ខ្ពស់សេចក្តីប្រកាន់ ប្រាថ្នាប្រកាន់ ពួកជនកំ
 នោះ ឆ្ពោះទៅជាទីណាស្រុក ជាអ្នកមានសេចក្តីរៀន
 ចំរើនខ្ពស់ហើយ ក្នុងវិវាត ។

(១៧) គេង ទោ ចង សមយេន ជាណុស្ស្រាណំ
 ព្រាហ្មណោ តនហុទោសាថេ សីសន្តាតោ^(១) វិ
 ទោមយុតំ វិវត្តោ អលុកុសមុដ្ឋិ^(២) អាធាយ ភកវតា
 អវិទូរេ ឯកមន្តិ មិគោ ហោតិ ។ អន្តសា ទោ ភកវ
 ជាណុស្ស្រាណំ ព្រាហ្មណំ តនហុទោសាថេ សីសន្តាតំ
 វិ ទោមយុតំ វិវត្តំ អលុកុសមុដ្ឋិ អាធាយ អវិ
 ទូរេ ឯកមន្តិ មិគំ ធិស្វាន ជាណុស្ស្រាណំ
 ព្រាហ្មណំ ឯតនោតេ កំ ទុ^(៣) ភិ ព្រាហ្មណ
 តនហុទោសាថេ សីសន្តាតោ វិ ទោមយុតំ វិវត្តោ
 អលុកុសមុដ្ឋិ អាធាយ ឯកមន្តិ មិគោ កំ ទុ អន្ត^(៤)
 ព្រាហ្មណកុលស្សាតិ^(៥) ។ ចទ្វារោហណំ កោ
 កោតម អន្ត ព្រាហ្មណកុលស្សាតំ ។ យថាកងំ ចង
 ព្រាហ្មណ ព្រាហ្មណាមំ ចទ្វារោហណំ ហោតិ ។

១ ១ ខ. យិសំ ខ្លាតោ ។ ២ ១. ឆន្ទំ កុសមុដ្ឋិ ។ ៣ ១. កំ ទុ កោ ។
 ៤ ១. កំ ទុ កោ ឆន្ទំ ។ ៥ ១. ព្រាហ្មណព្រាហ្មណស្សាតិ ។

(១៧) សមយេនាឯង ជាណុស្ស្រាណំ ព្រាហ្មណំ កំវិវត្តោ
 កុដិវុទេ ចោសថានា ហើយស្យៀកនុវត្តសំណង់សម្បកាលយិដិច្ចី កាមយក
 ស្សៀសសំ ១ ក្លាប់ ហើយបិទនៅក្នុងទីសមគួរ ក្នុងទីដំកៃព្រៃធាន
 ព្រះភាគ ។ ព្រះធានព្រះភាគទ្រង់ទោយិញដាណុស្ស្រាណំ ព្រាហ្មណំ
 កំតុណ្ហកំវិវត្តោ កុដិវុទេ ចោសថានា ស្យៀកនុវត្តសំណង់សម្បកាលយិ
 ដិច្ចី កាមយកស្សៀសសំ ១ ក្លាប់ បិទនៅក្នុងទីសមគួរ ក្នុងទីដំកៃ
 (ព្រះគង្គ) លុវទ្រង់ទោយិញហើយ ទើបទ្រង់ព្រាសំទីដំណុស្ស្រាណំ
 ព្រាហ្មណំដូច្នោះថា ឆ្មារព្រាហ្មណំ ចុះចោតដូចម្តេច ច្បាស់ថា អ្នកកំ
 វិវត្តោ កុដិវុទេ ចោសថានា ស្យៀកនុវត្តសំណង់សម្បកាលយិដិច្ចី កាម
 យកនូវស្សៀសសំ ១ ក្លាប់ ហើយបិទនៅ ក្នុងទីសមគួរ ក្នុងវិវុទេ
 ធានាចាតុដូចម្តេច ដល់គ្រូកុលរបស់ព្រាហ្មណំ ។ ចកិគ្រូព្រះភាគម
 ចំរើន ការជំរុញ (ទិវិធាន) ដល់គ្រូកុលរបស់ព្រាហ្មណំកុដិវុទេ ។
 ឆ្មារព្រាហ្មណំ ការជំរុញ របស់ក្នុងព្រាហ្មណំ ទើបដូចម្តេច ។

ន័យ កោ កោតម ព្រាហ្មណា តទល្យោសថេ សីស-
 ត្តាតា វរិ ទោមយុតំ ឱវត្តា អាស្វន កោមយេន
 បឋវី ឱបុត្តិកា ហរិកេហំ ក្យសេហិ បត្តិកា (១)
 អន្តក ច វេលំ អន្តក ច អក្យាការិ សេយ្យិ
 កាយ្យន្តំ ភេ តំ វត្តិ តំត្តុត្តំ បន្តដ្ឋាយ បញ្ចសិកា
 អត្តិ នមស្សន្តំ បច្ចោកេហាម កវន្តំ បច្ចោកេហាម
 កវន្តន្តំ បហុតេន(២) ច សប្បិកេលេន នវិគេន អត្តិ
 សន្តប្បន្តំ តស្សា ច វត្តិយា អទូយេន បណៈតេន
 ទាធនិយេន កោជយិយេន ព្រាហ្មណេ សន្តប្បន្តំ វរិ
 កោ កោតម ព្រាហ្មណា បច្ចោកេហាណិ ហោតិ ។
 អញ្ញាថា ទោ ព្រាហ្មណា ព្រាហ្មណា បច្ចោកេ-
 ហាណិ(២) អញ្ញាថា ច បន អវិយស្ស វិធសេ បច្ចោ-
 កេហាណិ កោតិ ។ យថាកមំ ពន កោ
 កោតម អវិយស្ស វិធសេ បច្ចោកេហាណិ ហោតិ

១ ឧ. ចក្កវេទ ។ ២ ឧ. បហុកេ ច ។ ៣ ឧ. ឯន្តប្ប ហោតិ ច ហេ
 ទិស្សនិ ។

បពិត្រព្រាហ្មណេ ធម៌ចំរើន ពួកព្រាហ្មណ៍ក្នុងរលកនេះ តែងកប់ស្រែបេ
 ក្នុងវិថ្វទេ ធម៌នោះ ហើយស្រៀក ទូរក្នុងសំឡេងសម្បកឈើដីថ្មនៃ
 លាបទូរវិធីដោយកាយនៃស្រស់ ក្រាលដោយស្រូវទាំងឡាយដំឡើង
 ហើយសម្រេចទូរវិធី ក្នុងចន្លោះដុំក្របី និងចន្លោះរាងក្របី ពួក
 ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ តែងក្រោកឡើងក្នុងកិច្ចសិក្សា សំខាន់ៗ យ ដងក្នុង
 ក្រីនោះថា យើងខ្ញុំជំរុំដុំ ទាំងលោកដំរើន យើងខ្ញុំជំរុំដុំ ដុំ
 លោកដំរើន តែងញ៉ាំងក្រីឡើង ដោយទឹកដោះ ប្រេង ទឹកដោះ
 ទាបដំលូមគ្រាន់ លុះក្នុងក្រីនោះទៅ ក៏ទាំងញ៉ាំងពួកព្រាហ្មណ៍
 ឡើង ដោយទាមទារកេសិយាហាវ ដំរើថ្មទៀត បពិត្រព្រា
 ហ្មណេ ធម៌ចំរើន ការដំរើ របស់ពួកព្រាហ្មណ៍ យ៉ាងនេះដែរ ។
 ធម៌ព្រាហ្មណ៍ ការដំរើ របស់ពួកព្រាហ្មណ៍ ដោយឡែក
 ចំណែកឯការដំរើ ក្នុងវិធីរបស់អាយៈ ដោយឡែក ។ បពិត្រ
 ព្រាហ្មណេ ធម៌ចំរើន ការដំរើ ក្នុងវិធីរបស់អាយៈ តើដូចម្តេច

សាទុ មេ ភវី កោតមោ ភតា ចម្ពី ទេសេតុ យថា
 អរិយស្ស វិនយេ បច្ឆារោហណី ហោតិភំ ។
 ភេទហិ ប្រាហ្មណ សុណាហំ សាទុតំ មនសិ-
 ករោហំ ភាសិស្សមីតំ ។ ឃី កោតិ ទោ
 ជាណុស្សោណំ ប្រាហ្មណោ ភកវតោ បទុស្សោសិ ។
 ភកវំ ឃីភកវំ ឥន ប្រាហ្មណ អរិយស្សវតោ
 ភតិ បដិសត្វក្ខតំ មិច្ឆានិដ្ឋិយា ទោ ចាបកោ
 វិចារកោ និដ្ឋេ ទេវ ទេវេ អភិសម្បកយញ្ចតំ សោ
 ភតិ បដិសត្វាយ មិច្ឆានិដ្ឋិ បដហតំ មិច្ឆានិដ្ឋិយា
 បច្ឆារោហតិ មិច្ឆាសន្តប្បស្ស(២) ទោ ចាបកោ វិចារកោ
 និដ្ឋេ ទេវ ទេវេ អភិសម្បកយញ្ចតំ សោ ភតិ បដិ-
 សត្វាយ មិច្ឆាសន្តប្ប បដហតំ មិច្ឆាសន្តប្ប បច្ឆា-
 រោហតិ មិច្ឆាភិចាយ ទោ ចាបកោ វិចារកោ និដ្ឋេ
 ទេវ ទេវេ អភិសម្បកយញ្ចតំ សោ ភតិ បដិ-
 សត្វាយ មិច្ឆាភិចំ បដហតំ មិច្ឆាភិចាយ បច្ឆារោហតិ

២ ឧ. មិច្ឆាសន្តប្ប ។

ការជំរុញប ក្នុងវិនយ របស់អរិយៈយ៉ាងណា សូមអានធម្មត្រៃ
 គោតមដ៏ចំរើន សំដែងនិយោជន៍នោះដល់ខ្ញុំប្រាកដ ។ ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍
 ចើងដូច្នោះ ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់ ចូរធ្វើខុសក្នុងចិត្តឱ្យប្រយោជន៍ ដល់អនតិ
 សំដែងប្រាប់ ។ ជាណុស្សោណំប្រាហ្មណ៍ ក៏ទទួលស្តាប់ប្រាកដដឹក
 របស់ប្រទេសប្រទេសក៏ កុណាប្រាកដ ។ ទើបប្រទេសប្រទេស
 ទ្រង់គ្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍ រិយសាវក ក្នុងសាសនានេះ
 តែងតិចារណាដូច្នោះថា ផលដ៏លាមករបស់មិច្ឆាភិច្ឆិ (តែងបាន) ក្នុង
 ចច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកភាគមុខផង លុះអរិយសាវកនោះ ពិចារ-
 ណា ដូច្នោះហើយ ក៏លាមកមិច្ឆាភិច្ឆិចេញ រយ្យោះថា ជំរុំមិច្ឆាភិច្ឆិ
 ផលដ៏លាមករបស់មិច្ឆាសន្តប្បៈ (តែងបាន) ក្នុងចច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោក
 ភាគមុខផង លុះអរិយសាវកនោះ ពិចារណា ដូច្នោះហើយ ក៏លាមក
 មិច្ឆាសន្តប្បៈចេញ រយ្យោះថា ជំរុំមិច្ឆាសន្តប្បៈ ផលដ៏លាមករបស់
 មិច្ឆាភិច្ឆា (តែងបាន) ក្នុងចច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកភាគមុខផង លុះ
 អរិយសាវកនោះ ពិចារណា ដូច្នោះហើយ ក៏លាមកមិច្ឆាភិច្ឆាចេញ

មិច្ឆាកម្មន្តស្ស ទោ ចាបកោ វិចារកោ ធិដ្ឋេ ទេវ
 ធម្មេ អភិសម្បកយញ្ចាតិ សោ ឥតិ បដិសម្ពាយ
 មិច្ឆាកម្មន្តំ បដហតិ មិច្ឆាកម្មន្តា បច្ចោរោហតិ
 មិច្ឆាអាជីវស្ស ទោ ចាបកោ វិចារកោ ធិដ្ឋេ ទេវ
 ធម្មេ អភិសម្បកយញ្ចាតិ សោ ឥតិ បដិសម្ពាយ
 មិច្ឆាអាជីវំ បដហតិ មិច្ឆាអាជីវំ បច្ចោរោហតិ
 មិច្ឆាវាយាមស្ស ទោ ចាបកោ វិចារកោ ធិដ្ឋេ ទេវ
 ធម្មេ អភិសម្បកយញ្ចាតិ សោ ឥតិ បដិសម្ពាយ
 មិច្ឆាវាយាមំ បដហតិ មិច្ឆាវាយាមា បច្ចោរោហតិ
 មិច្ឆាសតិយា ទោ ចាបកោ វិចារកោ ធិដ្ឋេ ទេវ
 ធម្មេ អភិសម្បកយញ្ចាតិ សោ ឥតិ បដិសម្ពាយ
 មិច្ឆាសតិំ បដហតិ មិច្ឆាសតិយា បច្ចោរោហតិ
 មិច្ឆាសមាជំស្ស ទោ ចាបកោ វិចារកោ ធិដ្ឋេ ទេវ
 ធម្មេ អភិសម្បកយញ្ចាតិ សោ ឥតិ បដិសម្ពាយ
 មិច្ឆាសមាជំ បដហតិ មិច្ឆាសមាជំន្តា បច្ចោរោហតិ

ផលដ៏លាមករបស់មិច្ឆាកម្មន្តៈ (តែឥតមាន) ក្នុងចច្ចុប្បន្នផង ក្នុងរលាក
 ភាវីមុខផង លុះអោយសាវកនោះ ពិចារណា ដូច្នោះហើយ ក៏លាបដល់
 មិច្ឆាកម្មន្តៈចេញ ឈ្មោះថា ជំរះមិច្ឆាកម្មន្តៈ ផលដ៏លាមករបស់មិច្ឆា-
 ភាវីៈ (តែឥតមាន) ក្នុងចច្ចុប្បន្នផង ក្នុងរលាកភាវីមុខផង លុះអោយសាវក
 នោះ ពិចារណា ដូច្នោះហើយ ក៏លាបដល់មិច្ឆាកាវីវៈចេញ ឈ្មោះថា
 ជំរះមិច្ឆាកាវីវៈ ផលដ៏លាមករបស់មិច្ឆាវាយាមៈ (តែឥតមាន) ក្នុងចច្ចុប្បន្ន
 ផង ក្នុងរលាកភាវីមុខផង លុះអោយសាវកនោះ ពិចារណាដូច្នោះហើយ
 ក៏លាបដល់មិច្ឆាវាយាមៈចេញ ឈ្មោះថា ជំរះមិច្ឆាវាយាមៈ ផលដ៏លាមក
 របស់មិច្ឆាសតិ (តែឥតមាន) ក្នុងចច្ចុប្បន្នផង ក្នុងរលាកភាវីមុខផង
 លុះអោយសាវកនោះ ពិចារណា ដូច្នោះហើយ ក៏លាបដល់មិច្ឆាសតិចេញ
 ឈ្មោះថា ជំរះមិច្ឆាសតិ ផលដ៏លាមក របស់មិច្ឆាសមាជិ (តែឥតមាន)
 ក្នុងចច្ចុប្បន្នផង ក្នុងរលាកភាវីមុខផង លុះអោយសាវកនោះ ពិចារ-
 ណាដូច្នោះហើយ ក៏លាបដល់មិច្ឆាសមាជិចេញ ឈ្មោះថា ជំរះមិច្ឆាសមាជិ

មិច្ឆាញាណស្ស ទោ ចាបកោ វិចារកោ និដ្ឋេ ទេវ
 ធម្មេ អភិសម្បរាយញាតិ សោ ភតិ បដិសង្កាយ
 មិច្ឆាញាណំ បដហតិ មិច្ឆាញាណា(១) បទ្ទោ-
 រោហតិ មិច្ឆាវិមុត្តិយា ទោ ចាបកោ វិចារកោ
 និដ្ឋេ ទេវ ធម្មេ អភិសម្បរាយញាតិ សោ ភតិ
 បដិសង្កាយ មិច្ឆាវិមុត្តិ បដហតិ មិច្ឆាវិមុត្តិយា បទ្ទោ-
 រោហតិ ឯវិ ទោ ត្រាហ្មណ អរិយស្ស វិទយេ
 បទ្ទោរោហណំ ហោតិ ។ អញ្ញាដា កោ កោតម
 ត្រាហ្មណំ បទ្ទោរោហណំ អញ្ញាដា ច ច ច
 អរិយស្ស វិទយេ បទ្ទោរោហណំ ហោតិ ។ ឥមិស្សា
 ច កោ កោតម អរិយស្ស វិទយេ បទ្ទោរោហណិយា
 ត្រាហ្មណំ បទ្ទោរោហណំ កាលំ ច អក្ខតិ(២)
 សោឡសំ ។ អភិក្កន្ធិ កោ កោតម ។ ចេ ។
 ទូចាសកំ មំ ភវិ កោតមោ ចារេតុ អន្តតក្ក
 ចាលុបេតំ សរណាភត្តំ ។

១. ម. មិច្ឆាញាណា ។ ២. ម. ធម្មវិ។

ផលដ៏លាមករបស់មិច្ឆាញាណៈ (តែឯង) ក្នុងចក្ខុវិស័យ ក្នុងលោក
 ភាវិយុជន លុះអើយសាវកនោះ ពិចារណា ដូច្នោះហើយ កិលេចនឹងមិច្ឆា-
 ញាណៈចេញ ឈ្មោះថា ជីវមិច្ឆាញាណៈ ផលដ៏លាមករបស់មិច្ឆាវិមុត្តិ
 (តែឯង) ក្នុងចក្ខុវិស័យ ក្នុងលោកភាវិយុជន លុះអើយសាវក
 នោះ ពិចារណា ដូច្នោះហើយ កិលេចនឹងមិច្ឆាវិមុត្តិចេញ ឈ្មោះថា ជីវ-
 មិច្ឆាវិមុត្តិ ម្ចាស់ត្រាហ្មណ៍ ការជំរុញ ក្នុងន័យរបស់អាយៈយ៉ាង
 នេះឯង ។ ចតិគ្រូព្រះភាគដ៏ចំរើន ការជំរុញ របស់ភ្នក្រាហ្មណ៍
 ដោយឡែក ចំណែកការជំរុញ ក្នុងន័យរបស់អាយៈដោយឡែក ។
 ចតិគ្រូព្រះភាគដ៏ចំរើន ការជំរុញ របស់ភ្នក្រាហ្មណ៍ មិនផល
 ដល់ចំណែក ដែលចែកជា ១៦ អស់ ១៦ ជន នៃការជំរុញ ក្នុងន័យ
 របស់អាយៈនេះឡើយ ។ ចតិគ្រូព្រះភាគដ៏ចំរើន ច្បាស់ណាស់
 ។ មេ ។ សូមព្រះភាគដ៏ចំរើន ទ្រង់ប្រោសបង្គំប្រាសន្ត ជាជាទុសក
 ភ្នកផល ដូរសរណាភតិ ស្មើដោយដឹក តាំងពីថ្ងៃនេះតទៅ ។

(២០) អរិយំ វេ ភិក្ខុវេ បច្ច្រាសកវិញ្ញាណំ ទេសិ-
 ស្សាមិ តំ សុណាមំ... កាតមា ច ភិក្ខុវេ អរិយា
 បច្ច្រាសកវិញ្ញាណំ ។ ឥន ភិក្ខុវេ អរិយស្សាវិកោ ឥតិ
 ចដិសង្កុក្កតំ មិច្ឆាធិដ្ឋិយា ទោ ចាបកោ វិចាកោ
 ធិដ្ឋ ទេវ ទេវ ទេវ អភិសម្បកយត្តាតំ សោ ឥតិ
 ចដិសង្កុយ មិច្ឆាធិដ្ឋិ បដហតិ មិច្ឆាធិដ្ឋិយា បច្ច្រា-
 រោហតំ មិច្ឆាសង្កប្បស្ស ទោ... មិច្ឆាភិចាយ ទោ...
 មិច្ឆាកុម្មន្តស្ស ទោ... មិច្ឆាអាជីវស្ស ទោ... មិច្ឆាភិ-
 យាមស្ស ទោ... មិច្ឆាសតិយា ទោ... មិច្ឆាសមាធិ-
 ស្ស ទោ... មិច្ឆាញាណស្ស ទោ... មិច្ឆាវិមុត្តិយា
 ទោ ចាបកោ វិចាកោ ធិដ្ឋ ទេវ ទេវ អភិសម្ប-
 កយត្តាតំ សោ ឥតិ ចដិសង្កុយ មិច្ឆាវិមុត្តិ
 បដហតិ មិច្ឆាវិមុត្តិយា បច្ច្រាសកវិញ្ញាណំ ។ អយំ វុទ្ធាតិ
 ភិក្ខុវេ អរិយា បច្ច្រាសកវិញ្ញាណំ ។

(២០) ខ្លាសក្កុតំទិទ្ធកយ គថាគត ធិសំវេនិវុត្តិការជំរុប
 ដ៏ប្រសើរដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូលច្រើនចំណាប់ ពាក្យនោះចុះ
 ...ខ្លាសក្កុតំទិទ្ធកយ ការជំរុបដ៏ប្រសើរ តើដូចម្តេច ។ ខ្លាស
 ក្កុតំទិទ្ធកយ អោយសារភក្តីសាសនានេះ តែងតែចារណា ដូច្នោះថា
 ផលដ៏លាមករបស់មិច្ឆាធិដ្ឋិ (តែងមាន) ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងរលកភាព
 មុនផង លុះអោយសារភក្តីនោះ តែងចារណា ដូច្នោះហើយ ក៏លះបង់មិច្ឆាធិដ្ឋិ
 ចេញ ឈ្មោះថា ជំរុបមិច្ឆាធិដ្ឋិ ផលដ៏លាមករបស់មិច្ឆាសង្កប្បៈ ...
 របស់មិច្ឆាវិចារ ... របស់មិច្ឆាកុម្មន្តៈ ... របស់មិច្ឆាភិចារី ... របស់
 មិច្ឆាភិចាយៈ ... របស់មិច្ឆាសតិ ... របស់មិច្ឆាសមាធិ ... របស់មិច្ឆា-
 ញាណៈ ... ផលដ៏លាមក របស់មិច្ឆាវិមុត្តិ (តែងមាន) ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង
 ក្នុងរលកភាពមុនផង លុះអោយសារភក្តីនោះ តែងចារណា ដូច្នោះហើយ ក៏
 លះបង់មិច្ឆាវិមុត្តិចេញ ឈ្មោះថា ជំរុបមិច្ឆាវិមុត្តិ ។ ខ្លាសក្កុតំទិទ្ធកយ
 ...ចុះគត ហើយ ការជំរុបដ៏ប្រសើរ ។

[២០] សុវិយស្ស កិក្ខុវេ ទទយកោ ឯតំ បុព្វ-
 ត្ថមំ ឯតំ បុព្វធម៌កំ យទំទំ អរុណុត្ថំ^(១) ឯវាថា
 ទោ កិក្ខុវេ កុសលានិ ធម្មានិ ឯតំ បុព្វត្ថមំ
 ឯតំ បុព្វធម៌កំ យទំទំ សម្មានិដ្ឋំ ។ សម្មានិដ្ឋកស្ស
 កិក្ខុវេ សម្មាសង្កប្បោ បហោតំ សម្មាសង្ក-
 ប្បស្ស សម្មាភាតា បហោតំ សម្មាភាស្ស សម្មា-
 កម្មន្តោ បហោតំ សម្មាកម្មន្តស្ស សម្មាអាជីវកំ
 បហោតំ សម្មាអាជីវស្ស សម្មាភយាមោ បហោតំ
 សម្មាភយាមស្ស សម្មាសតិ បហោតំ សម្មាសតិស្ស
 សម្មាសមាទិ បហោតំ សម្មាសមាទិស្ស សម្មាញា-
 ណិ បហោតំ សម្មាញាណិស្ស សម្មាវិមុត្តិ បហោតំ^(២) ។

១. ឯតំ ។ ឬ អរុណុត្ថំ ។ ២. ឬ. យោនិ ។

[២១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការរេច្បើននៃអរុណ ទេវជាប្រធាន
 ទេវជាបុព្វធម៌កំ នៃព្រះអាទិត្យកាលរេច្បើន យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ សម្មានិដ្ឋិទេវជាប្រធាន ទេវជាបុព្វធម៌កំ នៃភ្នែកកុសលធម៌
 យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយសម្មានិដ្ឋិ
 វេមនិមានសម្មាសង្កប្បៈ បុគ្គលប្រកបដោយសម្មាសង្កប្បៈ វេមនិមាន
 សម្មាភាតា បុគ្គលប្រកបដោយសម្មាភាតា វេមនិមានសម្មាកម្មន្តៈ បុគ្គល
 ប្រកបដោយសម្មាកម្មន្តៈ វេមនិមានសម្មាអាជីវៈ បុគ្គលប្រកបដោយ
 សម្មាអាជីវៈ វេមនិមានសម្មាភយាមៈ បុគ្គលប្រកបដោយសម្មាភយាមៈ
 វេមនិមានសម្មាសតិ បុគ្គលប្រកបដោយសម្មាសតិ វេមនិមានសម្មា-
 សមាទិ បុគ្គលប្រកបដោយសម្មាសមាទិ វេមនិមានសម្មាញាណៈ បុគ្គល
 ប្រកបដោយសម្មាញាណៈ វេមនិមានសម្មាវិមុត្តិ ។

[២២] ធម្មយំមេ កំត្វាវេ ធម្មា ភាវិតា ពហុសី-
 កកា អាសវាធំ ឧយាយ សំវត្តន្តិ ។ កកមេ ធម្ម ។
 សង្កាធិដ្ឋិ សង្កាសន្តិច្ឆេ ។ សង្ការិចា សង្ការកម្មត្តោ
 សង្ការាដីរេ សង្ការិយាមោ សង្កាសតិ សង្កា-
 សមាធំ សង្ការាណំ សង្ការិមុត្តិ ។ ធមេ ទោ
 កំត្វាវេ ធម្ម ធម្មា ភាវិតា ពហុសីកកា អាសវាធំ
 ឧយាយ សំវត្តន្តិ ។

ទុរិយោ បញ្ចោរោហណិវគ្គោ ។

ធម្មិយបណ្ណសារ

អយោ អធម្មា អធិតោ សកាអវា ៦ ទុរិមំ
 ទ្វេ មេវ បញ្ចោរោហតិ ធម្មត្តន្តិ អាសវេ ចាតំ(*) ។

* ធី ទ្វាធំ ធម្មតំ ចេត្តោ ធី មេត្ត-ធម្មចិយចេត្តោយេវ សំវត្តន្តិ ។

[២២] ខ្នាលភិក្ខុចំណិទ្ធកាយ ធម្មចំណិទ្ធកាយ ១០ ប្រការានេ វែវេ
 ភិក្ខុចំណិទ្ធកាយ វែវេប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីអស់ទៅនៃកាសវៈចំណិទ្ធកាយ ។
 ធម្ម ១០ ប្រការ គឺដូចម្តេច ។ ភិសមាធិដ្ឋិ ១ សមាសន្តិច្ឆេ ១ សមា-
 រិចា ១ សមាសន្តិច្ឆេ ១ សមាសន្តិច្ឆេ ១ សមាសន្តិច្ឆេ ១ សមា-
 សមាធិ ១ សមាសន្តិច្ឆេ ១ សមាសន្តិច្ឆេ ១ សមាសន្តិច្ឆេ ១ សមាសន្តិច្ឆេ ១
 សមាសន្តិច្ឆេ ១ សមាសន្តិច្ឆេ ១ សមាសន្តិច្ឆេ ១ ។ ខ្នាលភិក្ខុចំណិទ្ធកាយ
 ធម្មចំណិទ្ធកាយ ១០ ប្រការានេវែវេ វែវេភិក្ខុចំណិទ្ធកាយ ធ្វើឱ្យច្រើន
 ហើយ វែវេប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីអស់ទៅនៃកាសវៈចំណិទ្ធកាយ ។

ចប់ បញ្ចោរោហណិវគ្គោ ២ ។

ទុក្ខាននៃបញ្ចោរោហណិវគ្គោនោះគឺ

ឧយាយ អំណិសេចក្តីចំណេ ១ សកា
 ធម្មចំណេ ១ ធម្មចំណេ ១ សកាវ
 ក្រាហ្មណំ ១ ធម្មចំណេ ១ ធម្មចំណេ ១
 ធម្មចំណេ ១ ធម្មចំណេ ១ ប្រការ
 នៃសមាធិដ្ឋិ ក្រុមចំណេ ១ ធម្មចំណេ ១
 ធម្មចំណេ ១ ធម្មចំណេ ១ ។

ធម៌យោ បារិសុទ្ធិវិគ្គោ

[២៣] ធនយំមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា បរិសុទ្ធា បរិយោ-
ណាតា ន អញ្ញាត្រេ(១) សុកតវិទយា ។ កតមេ ធន ។
សម្មាធិដ្ឋំ សម្មាសង្ការោ សម្មាវាទា សម្មាកម្មត្តោ
សម្មាភវិកេ សម្មាវិយាមោ សម្មាសតិ សម្មា-
សមាធិ សម្មាញាណំ សម្មាវិមុត្តិ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ
ធន ធម្មា បរិសុទ្ធា បរិយោណាតា ន អញ្ញាត្រ
សុកតវិទយាតិ ។

[២៤] ធនយំមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា អនុប្បត្តា ឧប្បជ្ឈន្តំ
ន អញ្ញាត្រេ សុកតវិទយា ។ កតមេ ធន ។ សម្មា-
ធិដ្ឋំ ។ បេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ធន
ធម្មា អនុប្បត្តា ឧប្បជ្ឈន្តំ ន អញ្ញាត្រេ សុកតវិទយាតិ ។

[២៥] ធនយំមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា មហាប្បលា
មហាធិសីសា ន អញ្ញាត្រេ សុកតវិទយា ។
កតមេ ធន ។ សម្មាធិដ្ឋំ ។ បេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។

១ ប. ពញាត្រ ។

បារិសុទ្ធិវិគ្គ ទី ៣

[២៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ១០ នេះ បរិសុទ្ធផ្លូវ
ផង ក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគត មិនបានឡើយ ។ ធម៌ ១០ តើអ្វី
ខ្លះ ។ សេចក្តីយល់ត្រូវ ១ សេចក្តីគ្រប់រូបត្រូវ ១ អំពីត្រូវ ១
ការងារត្រូវ ១ ការចំភ្លាំងអីវិញត្រូវ ១ សេចក្តីត្រូវយោបត្រូវ ១ ការ
រស់ត្រូវ ១ ការរើសលំដិតត្រូវ ១ ការដឹងត្រូវ ១ ការចូត្រូវ ១ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ១០ នេះឯង បរិសុទ្ធផ្លូវផង ក្រៅអំពី
វិន័យរបស់ព្រះសុគត មិនបានឡើយ ។

[២៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ១០ នេះ មិនបានកើត
ហើយកើតឡើង ក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគត មិនបានឡើយ ។ ធម៌
១០ តើអ្វីខ្លះ ។ អិសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការចូត្រូវ ១ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ១០ នេះឯង មិនបានកើតហើយ កើតឡើង
ក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគត មិនបានឡើយ ។

[២៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ១០ នេះបានជលច្រើន
បានកាន់សង្ឃច្រើន ក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគត មិនបានឡើយ ។
ធម៌ ១០ តើអ្វីខ្លះ ។ អិសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការចូត្រូវ ១ ។

និទាន ទោ កិក្ខុវេ ទស ទដ្ឋា មហាជ្ជណ មហាជិ-
សិសា ទ អញ្ញាប្រា សុត្តនិទយាភិ ។

(៦៦) ទសយំនេ កិក្ខុវេ ទដ្ឋា រាគវិទយេចរិយោ-
សាទា ហោន្តិ ទោសវិទយេចរិយោសាទា ហោន្តិ
នោហវិទយេចរិយោសាទា ហោន្តិ ទ អញ្ញាប្រា សុត្ត-
និទយា ។ កកាមេ ទស ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។
និទាន ទោ កិក្ខុវេ ទស ទដ្ឋា រាគវិទយេចរិយោសាទា
ហោន្តិ ទោសវិទយេចរិយោសាទា ហោន្តិ នោហវិទយេ-
ចរិយោសាទា ហោន្តិ ទ អញ្ញាប្រា សុត្តនិទយាភិ ។

(៦៧) ទសយំនេ កិក្ខុវេ ទដ្ឋា វិកកាយ វិរាជាយ ទុបសោយ អភិញ្ញាយ
សម្ពោទាយ ទិព្វាទាយ សំវត្តន្តំ ទ អញ្ញាប្រា
សុត្តនិទយាភិ ។ កកាមេ ទស ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។
សម្មាវិមុត្តិ ។ និទាន ទោ កិក្ខុវេ ទស ទដ្ឋា វិកកាយ
វិរាជាយ ទុបសោយ អភិញ្ញាយ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង១០នេះ មានដល់ច្រើន មានភាសិត្យ
ច្រើន ក្រៅអំពីនិយមរបស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។

(៦៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ១០ នេះ មានភិក្ខុ
កំចាត់បង់ខ្លួនព្រះជាទីបំផុត កំចាត់បង់ខ្លួនព្រះសាសៈជាទីបំផុត កំចាត់បង់ខ្លួន
ពោរពាវ ជាទីបំផុត ក្រៅអំពីនិយម របស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។
ធម៌ទាំង១០ នៃអ្វីៗ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការពូត
ត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ១០ នេះ មានភិក្ខុ
កំចាត់បង់ខ្លួនព្រះជាទីបំផុត កំចាត់បង់ខ្លួនព្រះសាសៈជាទីបំផុត កំចាត់បង់
ខ្លួនពោរពាវជាទីបំផុត ក្រៅអំពីនិយមរបស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។

(៦៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ១០ នេះ ប្រព្រឹត្តទៅ
ព្រម ដើម្បីសេចក្តីឡើយណាយនៃម្ស័ត្រ ដើម្បីប្រាសពាក្យព្រម ដើម្បី
លែង ដើម្បីសេចក្តីស្ងប់ ដើម្បីជីវិតចំរើន ដើម្បីប្រាសជីវិត ដើម្បី
ព្រះទិព្វាទ ក្រៅអំពីនិយមរបស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។ ធម៌ ១០
នៃអ្វីៗ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការពូតត្រូវ ១ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង១០ នេះ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឡើយ
ណាយនៃម្ស័ត្រ ដើម្បីប្រាសពាក្យព្រម ដើម្បីលែង ដើម្បីសេចក្តីស្ងប់

អភិក្ខាយេ សម្ពោចាយ ទិព្វនាយេ សំវត្តង្គំ ន
អញ្ញាត្រ សុកកវិនយាតិ ។

(២៨) ធនយំមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ការិកា ពហុសី-
កតា អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ឈន្តំ ន អញ្ញាត្រ សុកកវិនយា ។
កកាមេ ធន ។ សម្មាទិដ្ឋំ ។ មេ ។ សម្មាវម្ពុត្តំ ។
ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ធន ធម្មា ការិកា ពហុសីកតា
អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ឈន្តំ ន អញ្ញាត្រ សុកកវិនយាតិ ។

(២៩) ធនយំមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ការិកា ពហុសី-
កតា មហាច្ចលា ហោង្គំ មហានិសំសា ន អញ្ញាត្រ
សុកកវិនយាតិ ។ កកាមេ ធន ។ សម្មាទិដ្ឋំ ។ មេ ។
សម្មាវម្ពុត្តំ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ធន ធម្មា ការិកា
ពហុសីកតា មហាច្ចលា ហោង្គំ មហានិសំសា
ន អញ្ញាត្រ សុកកវិនយាតិ ។

ដើម្បីនឹងចំពោះ ដើម្បីគ្រាស់ដីនៃលេ ដើម្បីព្រះទិព្វាន ក្រៅអំពីវិនយ
របស់ព្រះសុត្ត មិនមានឡើយ ។

(២៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ១០ នេះ ដែល
បុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឱ្យរឿយ ។ ហើយ មិនទាន់កើត ហើយកើត
ឡើង ក្រៅអំពីវិនយរបស់ព្រះសុត្ត មិនមានឡើយ ។ ធម៌ ១០ ភិ
ក្ខុវេ ។ គឺសេចក្តីយល់ច្រឡំ ។ មេ ។ ការច្រឡំ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ១០ នេះឯង បុគ្គលបានចំរើនហើយ ធ្វើឱ្យ
រឿយ ។ ហើយ មិនទាន់កើត ហើយកើតឡើង ក្រៅអំពីវិនយ
របស់ព្រះសុត្ត មិនមានឡើយ ។

(២៩) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ១០ នេះ ដែល
បុគ្គលបានចំរើនហើយ ធ្វើឱ្យរឿយ ហើយ មានផលច្រើន មានកាន់-
សង្ស្រច្រើន ក្រៅអំពីវិនយរបស់ព្រះសុត្ត មិនមានឡើយ ។ ធម៌ ១០
ភិក្ខុវេ ។ គឺសេចក្តីយល់ច្រឡំ ។ មេ ។ ការច្រឡំ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ១០ នេះឯង ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ
បានធ្វើឱ្យរឿយ ។ ហើយ មានផលច្រើន មានកាន់សង្ស្រច្រើន
ក្រៅអំពីវិនយរបស់ព្រះសុត្ត មិនមានឡើយ ។

(៣១) ឧសយំមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ភារីតា ពហុលី-
 កតា ភកវិទយបរិយោសាទា ហោង្គំ ទោសវិទយបរិ-
 យោសាទា ហោង្គំ មោហវិទយបរិយោសាទា ហោង្គំ
 ន អញ្ញត្រ សុតតវិទយា ។ កកមេ ឧស ។ សម្មា-
 ធិដ្ឋំ ។ បេ ។ សម្មាវុត្តិ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ឧស
 ធម្មា ភារីតា ពហុលីកតា ភកវិទយបរិយោសាទា
 ហោង្គំ ទោសវិទយបរិយោសាទា ហោង្គំ មោហវិទយ-
 បរិយោសាទា ហោង្គំ ន អញ្ញត្រ សុតតវិទយាតិ ។

(៣២) ឧសយំមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ភារីតា
 ពហុលីកតា ឯកន្តចិទ្ធិតាយ វិរាតាយ ឯកេតាយ
 ទុចសមាយ អភិញ្ញាយ សន្តោតាយ ឯព្វាតាយ
 សំវត្តន្តំ ន អញ្ញត្រ សុតតវិទយាតិ ។ កកមេ
 ឧស ។ សម្មាធិដ្ឋំ ។ បេ ។ សម្មាវុត្តិ ។ ឥមេ
 ទោ ភិក្ខុវេ ឧស ធម្មា ភារីតា ពហុលីកតា

(៣០) ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ១០ នេះ ដែល
 បុគ្គលបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ មានភិក្ខុយកំចាត់
 បង្ខំរាងៈជាទីបំផុត កំចាត់បង្ខំរាងៈជាទីបំផុត កំចាត់បង្ខំ
 មោហៈជាទីបំផុត ក្រៅពីវិទ្យាបេសំព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។
 ធម៌ ១០ តើអ្វីខ្លះ ។ ភិសចក្កយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការបូ
 ត្រូវ ១ ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ១០ នេះឯង ដែល
 បុគ្គលបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ មានភិក្ខុ
 កំចាត់បង្ខំរាងៈជាទីបំផុត កំចាត់បង្ខំរាងៈជាទីបំផុត កំចាត់បង្ខំ
 រាងៈជាទីបំផុត ក្រៅពីវិទ្យាបេសំព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។

(៣១) ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ១០ នេះ ដែលបុគ្គល
 បានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 សេចក្តីរឿយណាមួយនៃម្ខាង ដើម្បីប្រុសពាក្យប្រក ដើម្បីរលត់ ដើម្បី
 សេចក្តីស្ងប់ ដើម្បីដំណើរការ ដើម្បីប្រាសដីក្រែង ដើម្បីគ្រងឱ្យ
 ក្រៅពីវិទ្យាបេសំព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។ ធម៌ ១០ តើអ្វីខ្លះ ។
 ភិសចក្កយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការបូត្រូវ ១ ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌
 ទាំង ១០ នេះឯង ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ

ឯកទ្គតំព្វិទាយ វិកាយ ឯរោទាយ ឧចសមាយ
អភិញ្ញាយ សម្ពោទាយ ចំព្វាទាយ សំវត្តន្តំ ន អញ្ញត្រ
សុត្តកវិទយាតំ ។

[៣២] ទសយំទេ កំក្កវេ មិច្ឆត្តា ។ កកមេ ទស ។
មិច្ឆាធិដ្ឋំ មិច្ឆាសន្តំប្បេ មិច្ឆាភពា មិច្ឆាកម្មន្តោ
មិច្ឆាអាដិវោ មិច្ឆាវាយាមោ មិច្ឆាសតិ មិច្ឆាសមាធិ
មិច្ឆាញាណំ មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ ឥទេ ទោ កំក្កវេ ទស
មិច្ឆត្តាតំ ។

[៣៣] ទសយំទេ កំក្កវេ សម្មត្តា ។ កកមេ
ទស ។ សម្មាធិដ្ឋំ សម្មាសន្តំប្បេ សម្មាភពា សម្មា-
កម្មន្តោ សម្មាអាដិវោ សម្មាវាយាមោ សម្មាសតិ
សម្មាសមាធិ សម្មាញាណំ សម្មាវិមុត្តិ ។ ឥទេ
ទោ កំក្កវេ ទស សម្មត្តាតំ ។

និយោ យស្សវិញ្ញា (១) ។

១ ឧ.ច. ធារិយុវិញ្ញា ។

វៃនីប្រត្រត្តោវេ ដើម្បីសេចក្តីឡើយណាងនៃម្យ៉ាង ដើម្បីប្រាសចាក
កម្រក ដើម្បីរលំ ដើម្បីសេចក្តីស្ងប់ ដើម្បីដឹងចំពោះ ដើម្បីប្រាស
ជំងឺព្រម ដើម្បីប្រទេព្វាន ក្រៅពីកិរិយារបស់ប្រាសុគត មិនមានឡើយ ។

[២២] ខ្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ មិច្ឆត្តមិ (ធម៌ខុស) តាំងឡាយនេះ
មាន ១០ ។ មិច្ឆត្តមិតាំង ១០ តើអ្វីខ្លះ ។ គិរិសេចក្តីយល់ខុស ១
សេចក្តីគ្រងវិវាទខុស ១ សំរិទ្ធស ១ ការសិរិទ្ធស ១ ការចំភ្លឹមជីវិតខុស ១
សេចក្តីព្យាយាមខុស ១ ការលើកខុស ១ ការដកល់ចិត្តមាំខុស ១ ការ
ជំងឺខុស ១ ការរួចខុស ១ ។ ខ្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ មិច្ឆត្តមិ មាន
១០ ទេវេនី ។

[២៣] ខ្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ សម្មត្តមិ (ធម៌ត្រូវ) តាំងឡាយនេះ
មាន ១០ ។ សម្មត្តមិ ១០ តើអ្វីខ្លះ ។ គិរិសេចក្តីយល់ត្រូវ ១
សេចក្តីគ្រងវិវាទត្រូវ ១ សំរិទ្ធត្រូវ ១ ការសិរិទ្ធត្រូវ ១ ការចំភ្លឹមជីវិតត្រូវ ១
សេចក្តីព្យាយាមត្រូវ ១ ការលើកត្រូវ ១ ការដកល់ចិត្តត្រូវ ១ ការដឹង
ត្រូវ ១ ការរួចត្រូវ ១ ។ ខ្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ សម្មត្តមិ មាន
១០ ទេវេនី ។

ចប់ យស្សវិញ្ញា ទី ១ ។

បញ្ចេញ សំណុំរដ្ឋ

សាធិក្រឹត្យ ៤

[៣៤] សាធិក្រឹត្យ រោ ភិក្ខុវេ ទេសិស្សាមិ អសា-
 ធិក្រឹត្យ ភិ សុណាមិ សាធិកំ មនសិករោមិ កាសិ-
 ស្សាមិ ។ ឃី កន្តោ ទោ ភេ ភិក្ខុ កកេតោ
 បទ្ធស្សោសី ។ កកា ឃីតទោមិ កកមញ្ច ភិក្ខុវេ
 អសាធិ(១) ។ មិច្ឆាធិដ្ឋិ មិច្ឆាសង្កម្ភោ មិច្ឆាវាចា
 មិច្ឆាកម្មតោ មិច្ឆាភាសិតោ មិច្ឆាវាយាមោ មិច្ឆាសតិ
 មិច្ឆាសមាធិ មិច្ឆាញាណំ មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ ឥទិ វុទ្ធាតិ
 ភិក្ខុវេ អសាធិ ។ កកមញ្ច ភិក្ខុវេ សាធិ(២)
 សម្មាធិដ្ឋិ សម្មាសង្កម្ភោ សម្មាវាចា សម្មាកម្មតោ
 សម្មាភាសិតោ សម្មាវាយាមោ សម្មាសតិ
 សម្មាសមាធិ សម្មាញាណំ សម្មាវិមុត្តិ ។
 ឥទិ វុទ្ធាតិ ភិក្ខុវេ សាធិ(៣) ។

[៣៥] ខ្មាសភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លងសំដែងនូវសេចក្តីចំរើន
 មតិ សេចក្តីមិនចំរើនផង ផលអ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់
 នូវធម៌នោះ ចូរធ្វើទុក្ខនិងចិត្តប្រៀបចុះ គឺជាគន្លងសំដែង ។ អ្នក
 ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះភ្នំដ៏កា របស់ព្រះមហាព្រះករុណា ព្រះក-
 រុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមហាព្រះករុណាព្រះស្រីស្រី ខ្មាសភិក្ខុទាំងឡាយ
 សេចក្តីមិនចំរើន គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ខុស ១ សេចក្តីគ្រឿង
 ខុស ១ សីលខុស ១ ការងារខុស ១ ការចិញ្ចឹមជីវិតខុស ១ សេចក្តី
 ព្យាយាមខុស ១ ការលើកខុស ១ ការដឹកលំចិត្តចាំខុស ១ ការដឹក
 ខុស ១ ការរួចខុស ១ ។ ខ្មាសភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សេចក្តីមិន
 ចំរើន ។ ខ្មាសភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីចំរើន គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តី
 យល់ត្រូវ ១ សេចក្តីគ្រឿងត្រូវ ១ សីលត្រូវ ១ ការងារត្រូវ ១ ការចិញ្ចឹម
 ជីវិតត្រូវ ១ ការព្យាយាមត្រូវ ១ ការលើកត្រូវ ១ ការដឹកលំចិត្តចាំត្រូវ ១
 ការដឹកត្រូវ ១ ការរួចត្រូវ ១ ។ ខ្មាសភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅ
 ថា សេចក្តីចំរើន ។

១ ឃ. កកមញ្ច ធិ ភិក្ខុវេ អសាធិ ។ ២ ច. កកមញ្ច ធិ ភិក្ខុវេ សាធិ ។
 ៣ ច. សាធិ ។

[៣៥] អរិយធម្មត្ថ វេ កិក្ខុវេ ទេសិស្សមិ
 អនិយធម្មត្ថ តំ សុណាថ សាទុកំ មនសិករោថ
 កាសិស្សមិ ។ ឃិ កន្តេតិ ទោ តេ កិក្ខុ ភកវតា
 ចត្វស្សោសិ ។ ភកវា ឯតទកោច កាតមោ ច
 កិក្ខុវេ អនិយោ ធម្មោ ។ មិច្ឆាធិដ្ឋិ ។ យេ ។ មិច្ឆា-
 វិធម្មតិ ។ អយំ វុទ្ធិតិ កិក្ខុវេ អនិយោ ធម្មោ ។
 កាតមោ យ កិក្ខុវេ អនិយោ ធម្មោ ។ សម្មាធិដ្ឋិ
 ។ យេ ។ សម្មាវិធម្មតិ ។ អយំ វុទ្ធិតិ កិក្ខុវេ
 អនិយោ ធម្មោតិ ។

[៣៦] កុសលត្ថ វេ កិក្ខុវេ ទេសិស្សមិ
 អកុសលត្ថ តំ សុណាថ សាទុកំ មនសិករោថ
 កាសិស្សមិ ។ ឃិ កន្តេតិ ទោ តេ កិក្ខុ ភក-
 វតា ចត្វស្សោសិ ។ ភកវា ឯតទកោច កាតមត្ថ
 កិក្ខុវេ អកុសលំ ។ មិច្ឆាធិដ្ឋិ ។ យេ ។ មិច្ឆាវិធម្មតិ ។

[៣៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លឹងសិវិជន៍នូវធម៌វិប្រាសិរ
 ផង ធម៌មិនប្រសើរផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់
 នូវធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឱ្យប្រយោជន៍ គឺជាគន្លឹងសិវិជន៍ ។
 ពួកភិក្ខុទាំងនោះទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធជីកា របស់ព្រះមហាព្រះកោតថា ព្រះ
 ករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមហាព្រះកោតទ្រង់ប្រោសផ្សំថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ចុះធម៌មិនប្រសើរ តើអ្វីខ្លះ ។ គំរិសេចក្តីយល់ខុស ។ យេ ។
 កាវុចខុស ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌មិនប្រសើរ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌វិប្រាសិរ តើអ្វីខ្លះ ។ គំរិសេចក្តីយល់ច្រឡំ ។
 យេ ។ កាវុចច្រឡំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
 ធម៌វិប្រាសិរ ។

[៣៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លឹងសិវិជន៍នូវកុសលធម៌ផង
 អកុសលធម៌ផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់នូវធម៌
 នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឱ្យប្រយោជន៍ គឺជាគន្លឹងសិវិជន៍ ។ ពួកភិក្ខុ
 ទាំងនោះទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធជីកា របស់ព្រះមហាព្រះកោតថា ព្រះករុណា
 ព្រះអង្គ ។ ព្រះមហាព្រះកោតទ្រង់ប្រោសផ្សំថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 អកុសលធម៌ តើអ្វីខ្លះ ។ គំរិសេចក្តីយល់ខុស ។ យេ ។ កាវុចខុស ។ ។

ឥន្ទ វុទ្ធិកំ ភិក្ខុវេ អកុសលំ ។ កាតមេត្ត ភិក្ខុវេ
កុសលំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ យេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។ ឥន្ទ
វុទ្ធិកំ ភិក្ខុវេ កុសលំ (១)។

(៣៧) អគ្គេត្ត វេ ភិក្ខុវេ ទេសិស្សានិ អនុត្តរ
តំ សុណានំ សាទុកំ មនសិការោជំ ភាសិ-
ស្សានិមិ ។ ឃីវំ កន្លេតំ ទោ ភេ ភិក្ខុ ភតវាតា
ចត្តស្សោសំ ។ ភតវា វិភេទាវេច កាតមោ ច ភិក្ខុវេ
អនត្តោ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ យេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ អយំ
វុទ្ធិកំ ភិក្ខុវេ អនត្តោ ។ កាតមោ ច ភិក្ខុវេ
អត្តោ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ យេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។ អយំ
វុទ្ធិកំ ភិក្ខុវេ អត្តោតំ ។

(៣៨) ចម្មត្ត វេ ភិក្ខុវេ ទេសិស្សានិ អនុត្តរ
តំ សុណានំ សាទុកំ មនសិការោជំ ភាសិស្សានិមិ ។

១ ឃ. កុសលំ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អកុសលធម៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
កុសលធម៌ តើអ្វីខ្លះ ។ ធិសេចក្តីយល់ច្រឡំ ១ ។ យេ ។ ការច្រឡំ ១ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កុសលធម៌ ។

[៣៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លងសំដែងនូវធម៌ជាប្រយោជន៍
ផង ធម៌មិនជាប្រយោជន៍ផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរ
ស្តាប់នូវធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តប្រៀបចុះ គឺជាគន្លងសំដែង ។
អ្នកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធជីវិត របស់ព្រះមហាក្សត្រកោសិ
ព្រះករុណាព្រះភ្នំ ។ ព្រះមហាក្សត្រ ទ្រង់ព្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌មិនជាប្រយោជន៍ តើអ្វីខ្លះ ។ ធិសេចក្តីយល់ខុស
១ ។ យេ ។ ការច្រឡំ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
ធម៌មិនជាប្រយោជន៍ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ជាប្រយោជន៍
តើអ្វីខ្លះ ។ ធិសេចក្តីយល់ច្រឡំ ១ ។ យេ ។ ការច្រឡំ ១ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ជាប្រយោជន៍ ។

[៣៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លងសំដែង នូវធម៌ផង
នូវធម៌ផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់នូវធម៌
នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ប្រៀបចុះ គឺជាគន្លងសំដែង ។

ឯវំ កន្ត្តតិ ទោ ភេ កិក្ខុ កកវតោ
 បទ្ធសេន្តសុំ ។ កកវា ឯតនកេច កកមោ ច
 កិក្ខុវេ អនោ ។ មិច្ឆានិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តិ ។
 អយំ វុទ្ធតិ កិក្ខុវេ អនោ ។ កកមោ ច កិក្ខុវេ
 នោ ។ សម្មានិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។ អយំ
 វុទ្ធតិ កិក្ខុវេ នោតិ ។

(៣៧) សាសវត្ថុ វោ កិក្ខុវេ ធម្មំ វេសិស្សមិ
 អនាសវត្ថុ កំ សុណាថ សាទុកំ មទសំករោថ
 កាសិស្សមិគំ ។ ឯវំ កន្ត្តតិ ទោ ភេ កិក្ខុ
 កកវតោ បទ្ធសេន្តសុំ ។ កកវា ឯតនកេច កកមោ
 ច កិក្ខុវេ សាសវេ នោ ។ មិច្ឆានិដ្ឋិ ។ បេ ។
 មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ អយំ វុទ្ធតិ កិក្ខុវេ សាសវេ នោ ។
 កកមោ ច កិក្ខុវេ អនាសវេ នោ ។ សម្មានិដ្ឋិ
 ។ បេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។ អយំ វុទ្ធតិ កិក្ខុវេ
 អនាសវេ នោតិ ។

ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធជីកា របស់ព្រះមោឃព្រះកោដក
 ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមោឃព្រះកោដកជ្រាបដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អធមិភិក្ខុរូ ។ អិសេចក្តីយល់ខុស ១ ។ បេ ។ ការប្រ
 ខុស ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អធមិ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ធមិភិក្ខុរូ ។ អិសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការប្រ
 ត្រូវ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធមិ ។

(៣៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លងសំដែងនូវធមិវេសន៍ប្រកប
 ដោយភាសវៈផង នូវធមិមិឃាធិភាសវៈផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នក
 ទាំងឡាយ ចូរស្តាប់នូវធមិនោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឱ្យច្រៀតចុះ គឺជា
 គន្លងសំដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធជីកា របស់
 ព្រះមោឃព្រះកោដក ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមោឃព្រះកោដក
 ជ្រាបដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធមិវេសន៍ប្រកបដោយភាសវៈ គឺ
 ភិក្ខុរូ ។ អិសេចក្តីយល់ខុស ១ ។ បេ ។ ការប្រខុស ១ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធមិប្រកបដោយភាសវៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ធមិមិឃាធិភាសវៈ គឺភិក្ខុរូ ។ អិសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។
 ការប្រត្រូវ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធមិមិឃាធិភាសវៈ ។

[៤០] សាវជ្ជញ្ច វេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិស្សាមិ
អនវជ្ជញ្ច តំ សុណាថ សាទុកំ មនសិការោថ
កាសិស្សាមិ ។ ឃិ កន្ថេតិ ទោ ភេ ភិក្ខុ កត-
វតោ បច្ចុស្សោសុំ ។ កតកំ ឃិវតទរោថ កតមោ
ថ ភិក្ខុវេ សាវជ្ជា ធម្មោ ។ មិច្ឆាធិដ្ឋំ ។ មេ ។
មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ អយំ វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ សាវជ្ជា ធម្មោ ។
កតមោ ថ ភិក្ខុវេ អនវជ្ជា ធម្មោ ។ សម្មាធិដ្ឋំ
។ មេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។ អយំ វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ អនវជ្ជា
ធម្មោតិ ។

[៤០] ឧបដិយញ្ច វេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិស្សាមិ
អឧបដិយញ្ច តំ សុណាថ សាទុកំ មនសិការោថ
កាសិស្សាមិ ។ ឃិ កន្ថេតិ ទោ ភេ ភិក្ខុ
កតវតោ បច្ចុស្សោសុំ ។ កតកំ ឃិវតទរោថ
កតមោ ថ ភិក្ខុវេ ឧបដិយោ ធម្មោ ។

[៤០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លឹះសំដែងនូវធម៌ដែលប្រកប
ដោយទោសផង នូវធម៌មិនមានទោសផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំង
ឡាយ ចូរស្តាប់នូវធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឱ្យប្រកែចុះ គឺជាគន្លឹះសំ
ដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធអើក របស់ព្រះមោគ្គ
កោត ព្រះកេរុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមោគ្គកោត ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះ
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ប្រកបដោយទោស កើតឡើង ។ គឺសេចក្តីយល់
ខុសៗ របេវ ការរួចខុសៗ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ប្រកប
ដោយទោស ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌មិនមានទោស កើតឡើង ។
គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ មេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះហៅថា ធម៌មិនមានទោស ។

[៤០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លឹះសំដែងនូវធម៌ ដែលគួរ
ដុតកំដៅផង មិនគួរដុតកំដៅផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
ចូរស្តាប់នូវធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឱ្យប្រកែចុះ គឺជាគន្លឹះសំ
ដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធអើក របស់ព្រះមោ
ក្ខតោត ព្រះកេរុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមោក្ខតោត ទ្រង់ត្រាស់
ដូច្នោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលគួរដុតកំដៅ កើតឡើង ។

មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ ឃេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ អយំ វុទ្ធតិ
 ភិក្ខុវេ ភមធិយោ ធម្មោ ។ ភាគមោ ច ភិក្ខុវេ
 អតថធិយោ ធម្មោ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ ឃេ ។ សម្មា-
 វិមុត្តិ ។ អយំ វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ អតថធិយោ ធម្មោតិ ។

(៤៤) អាចយកាមិញ វេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិ-
 ស្សាមិ អបចយកាមិញ តំ សុណាជំ សាទុកំ មន-
 សិករោជ កាសិស្សាមិទិ ។ វិវំ ករុន្តតិ ទោ តេ
 ភិក្ខុ ភកាភា បទុស្សោសុំ ។ ភកា វិភពោច
 ភាគមោ ច ភិក្ខុវេ អាចយកាមិ ធម្មោ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ
 ។ ឃេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ អយំ វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ
 អាចយកាមិ ធម្មោ ។ ភាគមោ ច ភិក្ខុវេ អបច-
 យកាមិ ធម្មោ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ ឃេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។

គំ សេចក្តីយល់ខុស ។ ឃេ ។ ការុចខុស ។ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះហៅថា ធម៌គួរដុតកំដៅ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌មិនគួរដុត
 កំដៅ តើអ្វីខ្លះ ។ គំ សេចក្តីយល់ត្រូវ ។ ឃេ ។ ការុចត្រូវ ។ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌មិនគួរដុតកំដៅ ។

(៤៤) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គេថាគតនិសំដែន ខ្ញុំធម៌ដែលញ៉ាំង
 សត្វឱ្យផល ខ្ញុំការសេឱ្យវិជ្ជុះផង ខ្ញុំធម៌ដែលមិនញ៉ាំងសត្វឱ្យផល ខ្ញុំ
 ការសេឱ្យវិជ្ជុះផង ផលអ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយស្តាប់ខ្ញុំ
 ធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកកន្លិច្ច ឱ្យប្រាំបីចុះ គេថាគតនិសំដែន ។
 ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីក របស់ព្រះមោទ្រព្រះភាគថា
 ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមោទ្រព្រះភាគ ច្រង់គ្រាស់ដូច្នោះថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែល ញ៉ាំងសត្វឱ្យផល ខ្ញុំការសេឱ្យវិជ្ជុះ តើ
 អ្វីខ្លះ ។ គំសេចក្តីយល់ខុស ។ ឃេ ។ ការុចខុស ។ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលញ៉ាំងសត្វឱ្យផល ខ្ញុំការ
 សេឱ្យវិជ្ជុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលមិនញ៉ាំងសត្វឱ្យផល
 ខ្ញុំការសេឱ្យវិជ្ជុះ តើអ្វីខ្លះ ។ គំសេចក្តីយល់ត្រូវ ។ ឃេ ។ ការុចត្រូវ ។ ។

អយំ វុទ្ធាតំ ភិក្ខុវេ អចយេកាមី ធម្មោតំ ។

[២៣] ធុក្កុប្រយេត្ត ភេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិស្សាមិ សុធុប្រយេត្ត តំ សុណាថ សាទុកំ ឧទសិកាភេថ ភាសិស្សាមិ ។ ឃី កន្ថេតិ ទេ តេ ភិក្ខុ ភតិកា បទ្ធសេន្តសំ ។ កកា ឃីតនភេថ កតាមា ថ ភិក្ខុវេ ធុក្កុប្រយោ ធម្មោ ។ មិច្ឆាធិដ្ឋំ ។ មេ ។ មិច្ឆាវុទ្ធាតំ ។ អយំ វុទ្ធាតំ ភិក្ខុវេ ធុក្កុប្រយោ ធម្មោ ។ កតាមា ថ ភិក្ខុវេ សុធុប្រយោ ធម្មោ ។ សម្មាធិដ្ឋំ ។ មេ ។ សម្មាវុទ្ធាតំ ។ អយំ វុទ្ធាតំ ភិក្ខុវេ សុធុប្រយោ ធម្មោតំ ។

[២៤] ធុក្កុវិចារកញ្ច ភេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិស្សាមិ សុធុវិចារកញ្ច តំ សុណាថ សាទុកំ ឧទសិកាភេថ ភាសិស្សាមិ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលធ្លាក់សុខឱ្យផល ដល់ គ្រូកាលស្និទ្ធជ្នះ ។

[២៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតិសិវិជន ខ្លួនធម៌ដែល ធ្លាក់ទុក្ខឱ្យកើតឡើងវិញ ខ្លួនធម៌ដែលធ្លាក់សុខឱ្យកើតឡើងវិញ ដល់ អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ភ្ជាប់ខ្លួនធម៌នោះ ចូរធ្វើទុក្ខក៏ចំណង់ ប្រពៃចុះ គឺជាគតិសិវិជន ។ ក្នុងភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកា របស់ព្រះមាតាព្រះភារាថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមាតាព្រះ ភារាព្រះប្រាសាទដូចជា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលធ្លាក់ទុក្ខឱ្យកើត ឡើង គេអ្វីខ្លះ ។ គិលេចក្តីយល់ខុស ១ ។ មេ ។ កាក្ខចខុស ១ ។ ម្ចាស់ ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលធ្លាក់ទុក្ខឱ្យកើតឡើង ។ ម្ចាស់ ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលធ្លាក់សុខឱ្យកើតឡើង គេអ្វីខ្លះ ។ គិលេចក្តី យល់ច្រឡំ ១ ។ មេ ។ កាក្ខចច្រឡំ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះ ហៅថា ធម៌ដែលធ្លាក់សុខឱ្យកើតឡើង ។

[២៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតិសិវិជន ខ្លួនធម៌ដែលមានផលជា ទុក្ខក៏ ខ្លួនធម៌ដែលមានផលជាសុខក៏ ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំង ឡាយ ភ្ជាប់ខ្លួនធម៌នោះ ចូរធ្វើទុក្ខក៏ចំណង់ប្រពៃចុះ គឺជាគតិសិវិជន ។

ឃី កន្ត្រៃ ទោ តេ ភិក្ខុ ភក្កតោ ចច្ចុស្ស្រសំ ។
 កតិកា ឃីតនិកោ កតមោ ច ភិក្ខុវេ ទុក្ខ-
 វិចារោ ធម្មោ ។ មិច្ឆាធិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តិ ។
 អយំ វុទ្ធាតំ ភិក្ខុវេ ទុក្ខវិចារោ ធម្មោ ។ កតមោ
 ច ភិក្ខុវេ សុខវិចារោ ធម្មោ ។ សម្មាធិដ្ឋិ ។ បេ ។
 សម្មាវិមុត្តិ ។ អយំ វុទ្ធាតំ ភិក្ខុវេ សុខវិចារោ
 ធម្មាតំ ។

សមុទ្រោ ចន្ទោ ។

ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធជីតា បេសំព្រាហ្មាណៈព្រះស្វាគរ
 ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមាតាព្រះភារៈទ្រង់ប្រោសដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ធម៌ដែលមានផលជាទុក្ខ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់
 ខុស ។ បេ ។ ការរួចខុស ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
 ធម៌ដែលមានផលជាទុក្ខ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលមានផល
 ជាសុខ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ។ បេ ។ ការច្រើន ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលមានផលជាសុខ ។

ចប់ សាចារ្យ ទី ៤ ។

បញ្ចមោ អរិយមគ្គិត្តោ

[២៥] អរិយមគ្គញ្ច វេ កំត្វវេ ធម្មំ ទេសិស្សានំ

អរិយមគ្គញ្ច កំ សុណាថ សាធុកំ មទសំគរោថ

កាសិស្សានំ ។ វិរិ កន្តតំ ទោ តេ កិក្ខុ ភគវតោ

បច្ចុស្សោសំ ។ ភគវា វិភទេវេច ភគមោ ច

កិក្ខុវេ អទរិយោ មត្តោ ។ មិច្ឆាធិដ្ឋំ ។ បេ ។ មិច្ឆា-

វិមុត្តំ ។ អយំ វុច្ឆតិ កំត្វវេ អទរិយោ មត្តោ ។

ភគមោ ច កិក្ខុវេ អរិយោ មត្តោ ។ សម្មាធិដ្ឋំ ។ បេ ។

សម្មាវិមុត្តំ ។ អយំ វុច្ឆតិ កំត្វវេ អរិយោ មត្តោតិ ។

[២៦] កណ្ណមគ្គញ្ច វេ កំត្វវេ ធម្មំ

ទេសិស្សានំ សុត្តមគ្គញ្ច កំ សុណាថ

សាធុកំ មទសំគរោថ កាសិស្សានំ ។ វិរិ

កន្តតំ វោ ។ ច្ចុ ភគវតោ បច្ចុស្សោសំ ។

អរិយមគ្គិត្ត ទី៥

[២៥] មាលភិក្ខុតាំងទ្យាយ ឧបាគននិវិសំ វិជនំ ខុវិទមិយមគ្គប្រសើរ

ជនំ ខុវិទមិយមគ្គប្រសើរជនំ វេលំអ្នកតាំងទ្យាយ ចូរអ្នកតាំងទ្យាយ

ស្តាប់ខ្ញុំធម៌នោះ ចូរធ្វើទុក្ខកិច្ចស្ស្រាវលុះ ឧបាគននិវិសំ ។

ភិក្ខុតាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីតា បេសំព្រះមាតាព្រះភាគ

ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមាតាព្រះភាគច្រើនគ្រាសំដូច្នោះថា មាលភិក្ខុ

តាំងទ្យាយ មគ្គមិប្រសើរ ឆើអ្វីខ្លះ ។ ភិសេចក្តិយសំខុស ។ បេ ។

ការប្រទាន ។ មាលភិក្ខុតាំងទ្យាយ មេរោយោថា មគ្គមិប្រសើរ ។

មាលភិក្ខុតាំងទ្យាយ មគ្គមិប្រសើរ ឆើអ្វីខ្លះ ។ ភិសេចក្តិយសំច្រើ ។

។ បេ ។ ការច្រើន ។ មាលភិក្ខុតាំងទ្យាយ មេរោយោថា មគ្គ

មិប្រសើរ ។

[២៦] មាលភិក្ខុតាំងទ្យាយ ឧបាគននិវិសំ វិជនំ ខុវិទមិយមគ្គប្រសើរ

ជនំ ខុវិទមិយមគ្គប្រសើរជនំ វេលំអ្នកតាំងទ្យាយ ចូរអ្នកតាំងទ្យាយស្តាប់ខ្ញុំធម៌នោះ

ចូរធ្វើទុក្ខកិច្ចស្ស្រាវលុះ ឧបាគននិវិសំ ។ ភិក្ខុតាំងនោះ ទទួល

ស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីតា បេសំព្រះមាតាព្រះភាគ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។

កកវា ឯតទរោច កាគមោ ច កិក្ខុវេ កណ្ណ
 មក្កោ ។ មិច្ឆាធិដ្ឋំ ។ ថេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តំ ។ អយំ
 វុទ្ធកិ កិក្ខុវេ កណ្ណមក្កោ ។ កាគមោ ច
 កិក្ខុវេ សុក្កោ មក្កោ^(១) ។ សម្មាធិដ្ឋំ ។ ថេ ។
 សម្មាវិមុត្តិ ។ អយំ (វុទ្ធកិ កិក្ខុវេ សុក្កោ មក្កោតិ ។
 (៤៧) សទ្ធខត្វ វោ កិក្ខុវេ ទេសិស្សាមិ អសទ្ធុ
 ខត្វ តំ សុណាថ សាទុកំ មទសិការោថ កាសិ
 ស្សាមិភិ ។ ឃិវំ កាទ្កតិ ទោ ភេ កិក្ខុ កកវាតោ ធម្ម
 ស្សោសុំ ។ កកវា ឯតទរោច កាគមោ ច កិក្ខុវេ
 អសទ្ធុម្មា ។ មិច្ឆាធិដ្ឋំ ។ ថេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តំ ។ អយំ
 វុទ្ធកិ កិក្ខុវេ អសទ្ធុម្មា ។ កាគមោ ច កិក្ខុវេ
 សទ្ធុម្មា ។ សម្មាធិដ្ឋំ ។ ថេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។
 អយំ វុទ្ធកិ កិក្ខុវេ សទ្ធុម្មាតិ ។

១ ឧ. ឧ. សុត្តន្តបិដក ។

ព្រាហ្មណ្យោ ទ្រង់ស្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មន្ត្រី
 តើអ្វីខ្លះ ។ គិរសចក្កិយលំខុស ។ ថេ ។ ការរួចខុស ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោះហៅថា មន្ត្រី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មន្ត្រី តើអ្វីខ្លះ ។ គិរសចក្កិយលំត្រូវ ។ ថេ ។ ការរួចត្រូវ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោះហៅថា មន្ត្រី ។

(៤៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោះអននិសិវដ៍ ក្នុងសម្មាសម្ពុទ្ធ
 ក្នុងអសម្មាសម្ពុទ្ធ ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយស្តាប់ខ្ញុំផង
 នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឱ្យច្រឡំពន្លឺ ទោះអននិសិវដ៍ ។ ភ្នកភិក្ខុទាំង
 នោះ ខ្ញុំលេស្តាប់ព្រាហ្មណ្យោ របស់ព្រាហ្មណ្យោគាថា ព្រាហ្មណ្យោ
 ព្រាហ្មណ្យោ ។ ព្រាហ្មណ្យោ ទ្រង់ស្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ អសម្មា តើអ្វីខ្លះ ។ គិរសចក្កិយលំខុស ។ ថេ ។ ការរួច
 ខុស ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោះហៅថា អសម្មា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ សម្មា តើអ្វីខ្លះ ។ គិរសចក្កិយលំត្រូវ ។ ថេ ។ ការ
 រួចត្រូវ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោះហៅថា សម្មា ។

[២៨] សច្ចុវិសធម្មត្ថ វេ ភិក្ខុវេ នេសិស្សាមិ
 អសច្ចុវិសធម្មត្ថ តំ សុណាថ សាទុកំ មនសិ-
 កាភេថ កាសិស្សាមិទិ ។ ឯវំ កន្ថេតិ ទេវ តេ ភិក្ខុ
 ភកវតោ មនុស្សេសុំ ។ ភកវា ឯតទវោធិ តាតោ ធិ
 ភិក្ខុវេ អសច្ចុវិសធម្មត្ថោ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ មេ ។ មិច្ឆាវិគុត្តិ ។
 អយំ វុត្តតិ ភិក្ខុវេ អសច្ចុវិសធម្មត្ថោ ។ តាតោ ធិ
 ភិក្ខុវេ សច្ចុវិសធម្មត្ថោ ។ សញ្ញាទិដ្ឋិ ។ មេ ។ សញ្ញា-
 វុត្តិ ។ អយំ វុត្តតិ ភិក្ខុវេ សច្ចុវិសធម្មត្ថោ តិ ។

[២៩] ឧច្ចារនេតព្វត្ថ វេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ នេសិ-
 ស្សាមិ ធី ឧច្ចារនេតព្វត្ថ តំ សុណាថ សាទុកំ
 មនសិកាភេថ កាសិស្សាមិទិ ។ ឯវំ កន្ថេតិ
 ទេវ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ មនុស្សេសុំ ។

[២៨] ខ្នាលភិក្ខុទាំងខ្សោយ គឺជាគន្លងសំដែង ខ្ញុំចម្រើនសំ
 សច្ចុវិសធម្មត្ថ ខ្ញុំចម្រើនសំអសច្ចុវិសធម្មត្ថ ដល់អ្នកទាំងខ្សោយ ចូរអ្នកទាំង
 ខ្សោយ ស្តាប់ខ្ញុំចម្រើននោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឱ្យប្រៀបចុះ គឺជាគន្លង
 សំដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះត្រៃធម្មីការបស់ព្រះមោឃ
 ព្រះភាគថា ព្រះកុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមោឃព្រះភាគ ទ្រង់ប្រោស
 ខ្ញុំចេះថា ខ្នាលភិក្ខុទាំងខ្សោយ ចម្រើនសំអសច្ចុវិសធម្មត្ថ រាងអ្វីខ្លះ ។ ឱសេចក្តី
 យល់ខុស ។ រេវ ការចុះខុស ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងខ្សោយ នេះហៅ
 ថា ចម្រើនសំអសច្ចុវិសធម្មត្ថ ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងខ្សោយ ចម្រើនសំសច្ចុវិសធម្មត្ថ
 រាងអ្វីខ្លះ ។ ឱសេចក្តីយល់ត្រូវ ។ មេ ។ ការចុះត្រូវ ។ ខ្នាលភិក្ខុ
 ទាំងខ្សោយ នេះហៅថា ចម្រើនសំសច្ចុវិសធម្មត្ថ ។

[២៩] ខ្នាលភិក្ខុទាំងខ្សោយ គឺជាគន្លងសំដែង ខ្ញុំចម្រើនវិស
 ធម្មត្ថកិច្ចខ្សែចង ខ្ញុំចម្រើនវិសធម្មត្ថកិច្ចខ្សែចង ដល់អ្នកទាំង
 ខ្សោយ ចូរអ្នកទាំងខ្សោយស្តាប់ខ្ញុំចម្រើននោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត
 ឱ្យប្រៀបចុះ គឺជាគន្លងសំដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់
 ព្រះត្រៃធម្មីការ បស់ព្រះមោឃព្រះភាគថា ព្រះកុណាព្រះអង្គ ។

ភក្កា ឯកទោសិកា កាតមោ ច កិក្ខុវេ ឧ
 ឧប្បាទេតព្វោ ធម្មោ ។ មិច្ឆានិច្ចំ ។ បេ ។
 មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ អយំ វុទ្ធកំ កិក្ខុវេ ឧ ឧប្បា-
 ទេតព្វោ ធម្មោ ។ កាតមោ ច កិក្ខុវេ ឧប្បា-
 ទេតព្វោ ធម្មោ ។ សម្មានិច្ចំ ។ បេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។
 អយំ វុទ្ធកំ កិក្ខុវេ ឧប្បាទេតព្វោ ធម្មោតំ ។

(៧០) អាសេវិតត្វញ វេ កិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិស្សាមិ

ឧ អាសេវិតត្វញ តំ សុណាដ សាទុកំ មទសិ-
 កាភេដ ភាសិស្សាមិ ។ ឯវិ ភន្តតំ ទោ ភេ កិក្ខុ
 ភក្កា បច្ចុស្សោសុំ ។ ភក្កា ឯកទោសិកា
 កាតមោ ច កិក្ខុវេ ឧ អាសេវិតព្វោ ធម្មោ ។
 មិច្ឆានិច្ចំ ។ បេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ អយំ
 វុទ្ធកំ កិក្ខុវេ ឧ អាសេវិតព្វោ ធម្មោ ។

ព្រះមហាប្រាសាទ ទ្រង់ប្រាស័ដ្ឋុច្ឆេថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែល
 មិនគួរឱ្យកើតឡើង តើអ្វីខ្លះ ។ ភិសេចក្តីយល់ខុស ។ ។ បេ ។
 ការប្រទុស ។ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលមិន
 គួរឱ្យកើតឡើង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលគួរឱ្យកើតឡើង
 តើអ្វីខ្លះ ។ ភិសេចក្តីយល់ច្រឡំ ។ ។ បេ ។ ការប្រច្រឡំ ។ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលគួរឱ្យកើតឡើង ។

(៧០) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លងសិវិជន ម្តែងមិ

ដែលគួរគាប់រោជន ខ្លះធម៌ដែលមិនគួរគាប់រោជន ផល់អ្នកទាំងឡាយ
 ចូរអ្នកទាំងឡាយស្តាប់ ខ្លះធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ឱ្យប្រប្រៃចុះ
 គឺជាគន្លងសិវិជន ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះកុម្មារីភា
 យស្រ្តមហាប្រាសាទថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមហាប្រា
 សាទ ទ្រង់ប្រាស័ដ្ឋុច្ឆេថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលមិនគួរគាប់
 គេ តើអ្វីខ្លះ ។ ភិសេចក្តីយល់ខុស ។ ។ បេ ។ ការប្រទុស ។ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលមិនគួរគាប់គេ ។

កាតមោ ៦ ភិក្ខុវេ អាសេវិតតោ ធម្មោ ។
សម្មាសិទ្ធិ ។ បេ ។ សម្មាវចន្តំ ។ អយំ វុទ្ធតិ
ភិក្ខុវេ អាសេវិតតោ ធម្មោតិ ។

[៥១] ភាវេតទ្ធាតុ កេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ នេសំសន្តមិ
ន ភាវេតទ្ធាតុ តំ សុណាថ សាទុកំ មនសិករោថ
ភាសំសន្តមីតិ ។ ឃិវំ កន្ថេតិ មោ មេ ភិក្ខុ ភកវិតោ
បទូសេន្តស្សី ។ ភកវំ ឃិមនកោច កាតមោ ៦ ភិក្ខុវេ
ន ភាវេតតោ ធម្មោ មិច្ឆាសិទ្ធិ ។ បេ ។ មិច្ឆា-
វិមុត្តិ ។ អយំ វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ ន ភាវេតតោ ធម្មោ ។
កាតមោ ៦ ភិក្ខុវេ ភាវេតតោ ធម្មោ ។ សម្មាសិទ្ធិ
។ បេ ។ សម្មាវចន្តំ ។ អយំ វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ កាវេតតោ
ធម្មោតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលគួរចាំរើន តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ស្រឡា ១
។ បេ ។ ការ្នចស្រុ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌
ដែលគួរចាំរើន ។

[៥១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះគឺធម៌សំដែង ខ្លះចម្រើន
ខ្លះចំរើន ខ្លះធម៌ដែល មិនខ្លះចំរើន ដល់អ្នកទាំងឡាយ
ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ខ្លះចម្រើនោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ផ្សំប្រយោជន៍
នេះគឺធម៌សំដែង ។ ក្នុងភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ប្រែប្រួល
របស់ប្រែប្រួលនោះ ប្រែកុណប្រែក្រម ។ ប្រែប្រួលប្រែប្រួល
ទ្រង់ប្រាសំសំដែង ដូច្នោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលមិន
គួរចាំរើន តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ខុស ១ ។ បេ ។ ការ្នចសុខ ១ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលមិនគួរចាំរើន ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលគួរចាំរើន តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ស្រឡា ១
។ បេ ។ ការ្នចស្រុ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
ធម៌ដែលគួរចាំរើន ។

[៨២] តហុលីកាតត្វញ្ច រោ ភិក្ខុវេ ធម្មិ
 នេសិស្សាមិ ទ តហុលីកាតត្វញ្ច តំ សុណាថ
 សាទុកំ មនសិករោថ ភាសិស្សាមិភំ ។ ឃិវំ កន្តេតិ
 ទោ ភេ ភិក្ខុ ភកាភា បច្ឆសេន្តសិ ។ កកា ឯតនោថ
 កតមោ ទ ភិក្ខុវេ ទ តហុលីកាតត្វោ ធម្មោ ។
 មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តំ ។ អយំ វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ
 ទ តហុលីកាតត្វោ ធម្មោ ។ កតមោ ទ ភិក្ខុវេ
 តហុលីកាតត្វោ ធម្មោ ។ សញ្ញាទិដ្ឋិ ។ បេ ។
 សម្មាវិមុត្តំ ។ អយំ វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ តហុលីកាតត្វោ
 ធម្មោតិ ។

[៨២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គេជាគន្លងសំដែង ដូចម្តីដែលគួរធ្វើ
 ឱ្យច្រើនផង ដូចម្តីដែលមិនគួរធ្វើឱ្យច្រើនផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នក
 ទាំងឡាយ ស្តាប់ខ្ញុំធានាថា ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឱ្យច្រើនពុទ្ធ គេជាគន្លង
 សំដែង ។ ក្នុងភិក្ខុទាំងឡាយ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីតា របស់ព្រះមហាន
 ព្រះភោគថា ព្រះកុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមហានព្រះភោគទ្រង់ប្រោស
 ដូច្នោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចម្តីដែលមិនគួរធ្វើឱ្យច្រើន តើអ្វីខ្លះ ។
 អិសចក្កិយលំខុស ទ ។ បេ ។ ការពូខុស ទ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ នេះហៅថា ដូចម្តីដែលមិនគួរធ្វើឱ្យច្រើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ដូចម្តីដែលគួរធ្វើឱ្យច្រើន តើអ្វីខ្លះ ។ អិសចក្កិយលំយេញត្រូវ ទ ។ បេ ។
 ការពូត្រូវ ទ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ដូចម្តីដែលគួរធ្វើ
 ឱ្យច្រើន ។

[៨៣) អនុស្សវិតត្វក្ខ ភេ ភិក្ខុវេ ធម្មិ

នេសិស្សានិ ន អនុស្សវិតត្វក្ខ តំ សុណាថ

សាទុកំ មនសិករោថ ភាសិស្សានិកំ ។ វិវិកន្តេតិ ចោ

តេ ភិក្ខុ កកវិកា ចន្ទស្សោសុំ ។ កកវិ វិកតោថ

កតោ ធម ភិក្ខុវេ ន អនុស្សវិតត្វោ ធម្មោ ។ មិច្ឆា-

ធម្មិ ។ ថេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ

ន អនុស្សវិតត្វោ ធម្មោ ។ កតោ ធម ភិក្ខុវេ

អនុស្សវិតត្វោ ធម្មោ ។ សម្មាសម្ពុទ្ធំ ។ ថេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។

អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អនុស្សវិតត្វោ ធម្មោតំ ។

[៨៣) ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថេវាធម៌និសំវេនិ ក្នុងមិវេលក្ខ

លើករឿយ ។ ផនិ ក្នុងមិវេលមិច្ឆាលើករឿយ ។ ផនិ ផល់អ្នក

ទាំងឡាយ ចូរក្នុងទាំងឡាយ ក្នុងទ្រង់មិច្ឆា ចូរធ្វើទុក្ខនិច្ច

វ្យាប្រាជ័យ ថេវាធម៌និសំវេនិ ។ ក្នុងភិក្ខុទាំងនោះ ខ្លួនក្នុងក្រែ

ក្នុងនីកា លេសក្រែមាត្រកោតថា ក្រែកុណាក្រែអន្ត ។ ក្រែមាត

ក្រែកោត ទ្រង់ក្រែសំដៅថេវា ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌វេលមិច្ឆា

លើករឿយ ។ វេទិក្ខុ ។ គំរេសចក្កិយលំខុស ១ ។ ថេ ។ ការចុស ១ ។

ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេរហៅថា ធម៌វេលមិច្ឆាលើករឿយ ។ ។

ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌វេលក្នុងលើករឿយ វេទិក្ខុ ។ គំរេសចក្កិយលំ

ក្រែ ១ ។ ថេ ។ ការចក្រ ១ ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេរហៅថា

ធម៌វេលក្នុងលើករឿយ ។ ។

[៨៤] សង្ខិកាតត្បញ្ច ភេ កិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិស្សានិ
 ន សង្ខិកាតត្បញ្ច តំ សុណាថ សាទុកំ
 ធនសំគរោថ ភាសិស្សានិទំ ។ ឃិវិ កន្តេតិ ទោ
 តេ កិក្ខុ កកវតោ ចន្ទស្សោសុំ ។ កកវា ឯតនភោច
 កកវោ ច កិក្ខុវេ ន សង្ខិកាតត្បោ ធម្មោ ។
 មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ ថេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ អយំ វុទ្ធតិ កិក្ខុវេ
 ន សង្ខិកាតត្បោ ធម្មោ ។ កកវោ ច កិក្ខុវេ
 សង្ខិកាតត្បោ ធម្មោ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ ថេ ។ សម្មា-
 វិមុត្តិ ។ អយំ វុទ្ធតិ កិក្ខុវេ សង្ខិកាតត្បោ ធម្មោតិ ។

ចន្ទេតោ ធម្មេន្ទេតោ ។
 ធម្មេយោ ធម្មេយោស្តោសោតោ ។

[៨៤] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដល់គេនឹងសំដែង គួរធម៌ដែល
 គួរធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់ផង គួរធម៌ដែលមិនគួរធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់ផង ដល់គ្នា
 ទាំងឡាយ ចូរក្នុងទាំងឡាយ ស្តាប់នូវធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវ
 ច្រវៃចុះ ដល់គេនឹងសំដែង ។ ក្នុងភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះ
 ក្មេងៗ របស់ព្រះហេតុព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ គ្រូទោន
 ព្រះភាគទ្រង់ប្រាសដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលមិនគួរធ្វើឱ្យ
 ដាក់ច្បាប់ តើអ្វីខ្លះ ។ ភិសេចក្តីយល់ខុស ១ ។ ថេ ។ ការរួចខុស ១ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលមិនគួរធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលគួរធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់ តើអ្វីខ្លះ ។ ភិសេចក្តី
 យល់ត្រូវ ១ ។ ថេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះ
 ហៅថា ធម៌ដែលគួរធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់ ។

ចប់ ធម្មេន្ទេតោ ទី ៥

ចប់ ធម្មេយោស្តោសោតោ ទី ៣ ។

បឋមបណ្ឌិតសក

បរិមេ បុគ្គលវគ្គោ

[៧៧] ទសហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមន្តាគតោ
បុគ្គលោ ន សេវិតតោ ។ កតថេហំ ទសហំ ។
មិច្ឆាធិដ្ឋិកោ (១) ហោតិ មិច្ឆាសង្កម្សោ ហោតិ មិច្ឆា-
វាហោ (២) ហោតិ មិច្ឆាកម្មតោ ហោតិ មិច្ឆាអាដិវោ
ហោតិ មិច្ឆាវាយាហោ ហោតិ មិច្ឆាសតិ ហោតិ មិច្ឆា-
សមាទិ ហោតិ មិច្ឆាញាណំ (៣) ហោតិ មិច្ឆាវិធម្មំ
ហោតិ ។ ឥថេហំ ទោ ភិក្ខុវេ ទសហំ ធម្មេហំ
សមន្តាគតោ បុគ្គលោ ន សេវិតតោ ។ ទសហំ
ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមន្តាគតោ បុគ្គលោ សេវិតតោ ។
កតថេហំ ទសហំ ។ សម្មាធិដ្ឋិកោ ហោតិ សម្មា-
សង្កម្សោ ហោតិ សម្មាវាហោ ហោតិ សម្មាកម្មតោ
ហោតិ សម្មាអាដិវោ ហោតិ សម្មាវាយាហោ ហោតិ

១ ម. មិច្ឆាវិជ្ជំ ។ ២ ម. មិច្ឆាវិហ ។ ៣ ម. មិច្ឆាញាណំ ។ ឥថេ បថេ ធម្មេវក ។

បឋមបណ្ឌិតសក

បុគ្គលវគ្គ ទី ១

[៧៨] ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង
ភិក្ខុវេសនគរវំ ។ ប្រកបដោយធម៌ទាំង ១០ កើត្បូវ ។ គឺជាអ្នកយល់
ខុស ១ មានប្រិយ្យខុស ១ មានសំរិទ្ធិខុស ១ មានការងារខុស ១
មានការចិញ្ចឹមជីវិតខុស ១ មានព្យាយាមខុស ១ មានស្មារតីខុស ១
មានការដឹកលំដឹកទំនាក់ខុស ១ មានការជើងខុស ១ មានការរូបខុស ១ ។
ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ទាំង ១០ នេះឯង ភិក្ខុ
វេសនគរវំ ឡើយ ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌
១០ យ៉ាង ទើបគួរវេសគរវំ ។ ប្រកបដោយធម៌ ១០ កើត្បូវ ។ គឺជា
អ្នកយល់ត្រូវ ១ មានប្រិយ្យត្រូវ ១ មានសំរិទ្ធិត្រូវ ១ មានការ
ងារត្រូវ ១ មានការចិញ្ចឹមជីវិតត្រូវ ១ មានព្យាយាមត្រូវ ១

សង្កាសតំ ហោតិ សង្កាសហនិ ហោតិ សង្កាញាលី
 ហោតិ សង្ការិកុត្តំ ហោតិ ។ ឥមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ
 ធនសហំ ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ បុគ្គលោ សេវិតតោតិ ។
 (ធុក្កវនិយម្បសតានិសុត្តំ ចេយ្យលវសន កណិកត្ថំ)
 ធនសហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ បុគ្គលោ ធន
 ភវិតតោ...ភវិតតោ...ធម្មេវុតសិកតោ ... មឃេវុតា
 សិកតោ ... ធន បុដ្ឋោ ហោតិ... បុដ្ឋោ ហោតិ ... ធន
 ទាសិសោ ហោតិ ... ទាសិសោ ហោតិ ... អការវេ
 ហោតិ... សការវេ ហោតិ... អឃ្យតិក្កោ (១)
 ហោតិ... សឃ្យតិក្កោ (២) ហោតិ... ធន អភ
 ទតោ ហោតិ... អភទតោ ហោតិ... ធន
 វិសុដ្ឋតិ... វិសុដ្ឋតិ... មាធិ ខាជិកោតិ... (៣) មាធិ
 អជិកោតិ (៤)... បញ្ញាយ ធន ឧត្តតិ... បញ្ញាយ
 ឧត្តតិ... តហំ អបុត្តា បសវតិ ... តហំ បុត្តា បសវតិ ។

១ ឧ. ឧប្បជំញា ។ ឧ. ឧប្បជំឃ្លោ ។ ២ ឧ. សច្ចវិក្កោ ។ ឧ. សច្ចវិឃ្លោ ។
 ៣ ឧ. ភវិតភវិ ។ ៤ ឧ. ភវិតភវិ ។

មានស្មារតីត្រូវ ១ មានការដឹកសំចៃក្នុងត្រូវ ១ មានការដឹកត្រូវ ១ មាន
 ការចូលត្រូវ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ១០
 យ៉ាងនេះឯង ទើបគួរសេពគប់ ។ (សូត្រមានចំនួនមួយរយយាសិច
 ត្រូវមួយដំរើម ចម្លងអប្សរិកបំ ដោយអំណាចវៃចេយ្យលវុច្ចេ)
 ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង កុំគួរគប់វេ...
 គួរគប់វេ... កុំគួរចូលទៅអង្គុយជិគ... គួរចូលទៅអង្គុយ
 ជិគ... កុំគួរចូល... គួរចូល... កុំគួរសរសើរ...
 គួរសរសើរ... កុំគួរគោរព... គួរគោរព... កុំ
 គួរកោតក្រែង... គួរកោតក្រែង... កុំគួរត្រេកអរ...
 គួរត្រេកអរ... មិនស្អាត... ស្អាត... មិនប្រកបសន្តិក្ខត្តវិចារ...
 ប្រកបសន្តិក្ខត្តវិចារ... មិនចំរើន ដោយបញ្ញា... ចំរើន ដោយ
 បញ្ញា... វែងពុទ្ធជុបច្រើន... វែងពុទ្ធជុបច្រើន ។

កាតមេហំ ធនេហំ ។ សម្មាទិដ្ឋិកោ^(១) ហោតិ
 សម្មាសង្ការោ ហោតិ សម្មាភិយោ^(២) ហោតិ
 សម្មាកម្មនោ ហោតិ សម្មាភិយោ^(២) ហោតិ
 សម្មាភិយោ ហោតិ សម្មាសង្ការោ ហោតិ
 សម្មាសមាទិ ហោតិ សម្មាញាណំ^(៣) ហោតិ សម្មា-
 វិបុត្តិ ហោតិ ។ វិមលំ ទោ ភិក្ខុវេ ធនេហំ
 ធម្មេហំ សមម្មាគតោ ធម្មុណោ ពហំ ធម្មំ ចសវតីតំ ។

១ ម.សម្មាទិដ្ឋិ ។ ២ ម. សម្មាភិយោ ។ ៣ ម. សម្មាញាណំ ។

បរមោ បុគ្គលសក ។

ប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ អិអ្នកមានប្រាជ្ញាដូចយល់ត្រូវ ១
 មានប្រិះត្រូវ ១ មានសំបើត្រូវ ១ មានការងារត្រូវ ១ មានការចិញ្ចឹម
 អីវៃត្រូវ ១ មានព្យាយាមត្រូវ ១ មានស្មារតីត្រូវ ១ មានការជំកល់
 ចំនួនត្រូវ ១ មានការជំនុំត្រូវ ១ មានការរុញត្រូវ ១ ។ ម្នាថភិក្ខុ
 ព័ន្ធភ្នះ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាងនេះផង វិមលំបាន
 បុណ្យសុច្ឆន្ទ ។

ចប់ បុគ្គលសក ។

ទុតិយោ ជាណុស្សេន្ណណិវិគ្គោ

[៩៦] ភេទ ទោ បទ សមយេន ជាណុស្សេន្ណណិ
ត្រាហ្មណ កទេហុចោសថេ សីសន្តាភោ វរិ
ទោមយុតិ ឯវិត្តា អលុកុសមុដ្ឋិ (១) អនាយ កកវតោ
អវិទ្ធារ ឯកមម្ពំ មិតោ យោតិ ។ អនុសា ទោ
កកវ ជាណុស្សេន្ណណិ ត្រាហ្មណ កទេហុចោសថេ
សីសន្តាភំ វរិ ទោមយុតិ ឯវិត្តំ អលុកុសមុដ្ឋិ
អនាយ ឯកមម្ពំ មិតំ ឯស្វាទ ជាណុស្សេន្ណណិ
ត្រាហ្មណ ឯកទេវេន កំ ទុ ភំ ត្រាហ្មណ កទេហុ-
ចោសថេ សីសន្តាភោ វរិ ទោមយុតិ ឯវិត្តា អលុ-
កុសមុដ្ឋិ អនាយ ឯកមម្ពំ មិតោ កំ ទុ ទោ អន្ត
ត្រាហ្មណកុលស្សាតិ ។ បន្ទោភេហណិ កោ តោតម
អន្ត ត្រាហ្មណកុលស្សាតិ ។ យដាកនំ បទ
ត្រាហ្មណ ត្រាហ្មណាចំ បន្ទោភេហណិ ចោកិកំ ។

១ ១. អលុកុសមុដ្ឋិ ។

ជាណុស្សេន្ណណិវិគ្គ ទី ២

[៩៦] សម័យនោរេន ត្រាហ្មណិឈ្មោរជាណុស្សេន្ណណិ កក
ក្សល កុតិវុទេទោសថេនោ ហើយស្យៀកម្ពវិក្កុសំតត់សម្បកាឈីដិថី
កត់ស្សវស្រសំ ទ ក្កាចំ ឈរនៅក្នុងទីសមរុ កុតិវិដិវត្រេហោត្រា
កា ។ ត្រេហោត្រេកាតទុមយេញ ជាណុស្សេន្ណណិត្រាហ្មណ កក
ក្សល កុតិវុទេទោសថេនោ ហើយស្យៀកម្ពវិក្កុសំតត់សម្បកាឈីដិថី
កត់ស្សវស្រសំមួយក្កាចំ ឈរនៅក្នុងទីសមរុ លុយេញហើយ កំទ្រង់
ត្រាសំនិក្ខជាណុស្សេន្ណណិត្រាហ្មណ ដូចេដា មាលត្រាហ្មណ ហេតុ
ដូចេដូចេហ្មំ ទុនដាត្រាតកក្សល កុតិវុទេទោសថេនោ ហើយ
ស្យៀកម្ពវិក្កុសំតត់ សម្បកាឈីដិថី កត់យកស្សវស្រសំមួយក្កាចំ
ឈរនៅក្នុងទីសមរុ ចុកោហិរ ដូចេដូចេ របស់ត្រេក្សលត្រាហ្មណ
កុតិវុទេន ។ បក្ខិត្រេហោតមដិចារីនេ វ្យុនេ ទុកដាវុ
បទ្កាន់ចង្កីស្តុវុច របស់ត្រេក្សលត្រាហ្មណ ។ មាលត្រាហ្មណ
ការបទ្កាន់ចង្កីស្តុវុច របស់ត្រាហ្មណទាំងឡាយ ដូចេដូចេវ ។

និង កោ កោតម ក្រាហ្មណ គណហុតាសថេ
 សីសន្តាភា ធី ទោមយុតិ ធីវិញ អល្លេង
 កោមយេង បរិ ឱបុត្តិក្ខ ហិកហិ កុសេហិ
 ចត្តិក្ខា (*) អន្តរ ច វេលំ អន្តរ ច អក្សតារិ
 សេយ្យំ កាច្យេន្តំ ។ ភេ តំ ភ្នំ តំក្ខត្តំ បុព្វត្ថាយ
 ចត្តាលិកា អត្តិ ចមស្សន្តំ ចត្តោរោហាម កវន្តំ
 ចត្តោរោហាម កវន្តំ ចហុតេង ច សម្បិកេលេង
 ធីវេង អត្តិ សន្តច្យេន្តំ ។ គស្ស ច ភ្នំយា អច្ច-
 យេង ចលិកេង ទាធីយេង កោធីយេង ក្រាហ្មណ
 សន្តច្យេន្តំ ។ ធីវិ ទោ កោ កោតម ក្រាហ្ម-
 ណាធី ចត្តោរោហាណិ ហោតិកិ ។ អត្តាធី ទោ
 ក្រាហ្មណាធី ចត្តោរោហាណិ ហោតិ អត្តាធី ច
 ចង អវិយស្ស វិធយេ ចត្តោរោហាណិ ហោតិកិ ។

១ ធី. ធីវិញ ។

ចត្តិក្ខេត្រោកោតមវិចិរិម ក្រាហ្មណំតាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ តែង
 កត់ក្បាល ក្នុងវិទ្ធិទោសថនោះ ហើយស្រៀកឡើងសំឡេងសព្វកាល
 ដ៏ធំ លញ្ចំឡើងដ៏ ដោយកាចម៌កាស្រស់ ក្រាលដោយស្រូវតាំងឡាយ
 ដ៏រៀវ ហើយដេកក្នុងចន្លោះ តែងនឹងឡើងដ៏ ក្នុងចន្លោះកងភ្នំ
 ដ៏ធំ ។ ក្រាហ្មណំតាំងឡាយនោះ តែងក្រោកឡើង ដ៏ដកក្នុងគ្រឹះនោះ
 ហើយដ៏អក្ខរិ ឧស្សាវចំពោរភ្នំដ៏ យើងតាំងឡាយ ចន្លប់ចង់
 ឡើយដ៏លោកវិចិរិម យើងតាំងឡាយ ចន្លប់ចង់ឡើយ ដ៏លោក
 វិចិរិម ទើបញ្ជាភ្នំឡើងឡើយ ដោយទិករដ៏កោវិធីប្រេង ដ៏ដក
 ដោរាប់ដ៏ច្រើន ។ លុះក្នុងគ្រឹះនោះហើយ ក៏ញ្ជាភ្នំក្រាហ្មណំ
 តាំងឡាយ ឡើងដោយទាមនីយកោធីយាហា ដ៏ដុះដ៏ ។
 ចត្តិក្ខេត្រោកោតមវិចិរិម ការចន្លប់ចង់ឡើយ លើក្រាហ្មណំតាំង
 ឡាយ យ៉ាងនេះ ។ គ្រោកក្រោក ច្រើនប្រាប់ដ៏ ការ
 ចន្លប់ចង់ឡើយ លើក្រាហ្មណំតាំងឡាយ វេងមាន ដោយឡែក
 ការចន្លប់ចង់ឡើយ ក្នុងអវិយវិធី វេងមាន ដោយឡែក ។

យថាភាគី បទ ភោ ភោតថ អរិយស្ស វិទយេ
 បទ្ទោរោហណំ រោតិ សាទុ វត ទេ កវី
 ភោតោ ភថា មង្គំ ទេសេតុ យថា អរិយស្ស
 វិទយេ បទ្ទោរោហណំ រោតិ ។ ភេតហិ ព្រាហ្មណ
 សុណហិ សាទុកំ មនសិករោហិ កាសិស្សាមិទំ ។
 ឃី ភោតិ ទោ ចាលុស្សោណំ ព្រាហ្មណោ ភកាតា
 បទ្ទុស្សោសិ ។ ភកា ឯតទភេត ភេ ព្រាហ្មណ
 អរិយស្សានិ ភេតិ បដិសង្កាតិ ចាលាតិចាតស្ស
 ទោ ចាចកោ វិចាតោ ធិដ្ឋេ ទេ មម្មេ អភិសម្ប
 រយញ្ញាតិ សោ ភេតិ បដិសង្កាយ ចាលាតិចាតិ
 បដិចាតិ ចាលាតិចាតា បទ្ទោរោហតិ ។ អនិញ្ញា
 ណាមស្ស ទោ ចាចកោ វិចាតោ ធិដ្ឋេ ទេ មម្មេ
 អភិសម្បរយញ្ញាតិ សោ ភេតិ បដិសង្កាយ អនិញ្ញា
 ណាមិ បដិចាត អនិញ្ញាតាចា បទ្ទោរោហតិ ។

បក្កិទ្រព្រោភោតមដិចំរោ ការបទ្ទាតំបដិចុប កុដិអរិយវិទយេ ធិដ្ឋុចម្ពុម
 សូមទ្រង់ព្រោមគ្គាព្រោស ការបទ្ទាតំបដិចុប កុដិអរិយវិទយេ បែបណា
 សូមព្រោភោតមដិចំរោ សិវដិទ្ធីវិទិវិចារោ ដល់ទ្រព្រោភោត ។ ម្ចាស់
 ព្រាហ្មណំ បើដូច្នោះ ចូរអោយស្តាប់ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តទ្រព្រោចុប គថា
 ភេតិសិវដិទ្ធី ។ ដាលុស្សោណំព្រាហ្មណំ ទទួលស្តាប់ព្រោភោត
 បេសព្រោភោតព្រោភោត ព្រោកុណាព្រោភោត ។ ព្រោភោតព្រោភោតទ្រង់
 ព្រោសដូច្នោះ ម្ចាស់ព្រាហ្មណំ អរិយសាវកក្នុងសាសនានោះ តែង
 ចំចារណាដូច្នោះ ដល់ដំណាចករបេសព្រោភោត តែងមានក្នុងចិត្ត
 ដង កុដិរោកភាវិមុទ្ធដង ដោយពិធម អរិយសាវកនោះ លុះចំចារណា
 ដូច្នោះហើយ លះបង់ទូរព្រោភោត បទ្ទាតំបដិចុបព្រោភោត ។
 ដល់ដំណាចក បេសអនិញ្ញាតា មានក្នុងចិត្តដង កុដិរោក
 ភាវិមុទ្ធដង ដោយពិធម អរិយសាវកនោះ លុះចំចារណាដូច្នោះ
 ហើយ លះបង់ទូរអនិញ្ញាតា បទ្ទាតំបដិចុបអនិញ្ញាតា ។

កាមេសុ មិច្ឆាចារស្ស ទោ ចាចកោ វិចារកោ
 ធិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ អភិសម្បកយញ្ញាតិ សោ ឥតិ
 ចដិសង្ខាយ កាមេសុ មិច្ឆាចារិ ចដហតិ
 កាមេសុ មិច្ឆាចារ ចច្ចោរោចាតិ ។ ឌុសាវា.
 ធស្ស ទោ ចាចកោ វិចារកោ ធិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ
 អភិសម្បកយញ្ញាតិ សោ ឥតិ ចដិសង្ខាយ ឌុសាវា
 ចដហតិ ឌុសាវា ចច្ចោរោចាតិ ។ ចិសុណាយ
 វាចាយ ទោ ចាចកោ វិចារកោ ធិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ
 អភិសម្បកយញ្ញាតិ សោ ឥតិ ចដិសង្ខាយ ចិសុណា-
 វាចិ ចដហតិ ចិសុណាយ វាចាយ ចច្ចោរោចាតិ ។
 ឌុសាយ វាចាយ ទោ ចាចកោ វិចារកោ ធិដ្ឋេ ចេវ
 ធម្មេ អភិសម្បកយញ្ញាតិ សោ ឥតិ ចដិសង្ខាយ
 ឌុសាវាចិ ចដហតិ ឌុសាយ វាចាយ ចច្ចោរោចាតិ ។
 សម្មច្យលាចស្ស ទោ ចាចកោ វិចារកោ ធិដ្ឋេ ចេវ
 ធម្មេ អភិសម្បកយញ្ញាតិ សោ ឥតិ ចដិសង្ខាយ
 សម្មច្យលាចិ ចដហតិ សម្មច្យលាចា ចច្ចោរោចាតិ ។

ផលវីលាមក របស់ការមេសុមិច្ឆាចារៈ តែងមានក្នុងចច្ចុប្បន្នផង
 ក្នុងលោកខាងមុខផង ដោយគិត អោយសាវកៈនោះ សុខភាពលាម្អូច្នោះ
 ហើយ លេចនូវការមេសុមិច្ឆាចារៈ ចន្តក្រំបង់ការមេសុមិច្ឆាចារៈ ។
 ផលវីលាមក របស់ឌុសាវាច តែងមានក្នុងចច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកខាង
 មុខផង ដោយគិត អោយសាវកៈនោះ សុខភាពលាម្អូច្នោះហើយ លេ.
 ចន្តក្រំឌុសាវាច ចន្តក្រំបង់ឌុសាវាច ។ ផលវីលាមក របស់ចិសុណា-
 វាចា តែងមានក្នុងចច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកខាងមុខផង ដោយគិត
 អោយសាវកៈនោះ សុខភាពលាម្អូច្នោះហើយ លេចនូវចិសុណាវាចា
 ចន្តក្រំបង់ចិសុណាវាចា ។ ផលវីលាមក របស់ឌុសាយ តែងមាន
 ក្នុងចច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកខាងមុខផង ដោយគិត អោយសាវកៈនោះ
 សុខភាពលាម្អូច្នោះហើយ លេចនូវឌុសាយ ចន្តក្រំបង់ឌុសាយ ។
 ផលវីលាមក របស់សម្មច្យលាចៈ តែងមានក្នុងចច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោក
 ខាងមុខផង ដោយគិត អោយសាវកៈនោះ សុខភាពលាម្អូច្នោះ
 ហើយ លេចនូវសម្មច្យលាចៈ ចន្តក្រំបង់សម្មច្យលាចៈ ។

អភិជ្ឈាយ ទោ ចាចកោ វិចាគោ និដ្ឋេ ទេវ
 ធម្មេ អភិសម្បកយក្កាតិ សោ ឥតិ ចដិសម្ពាយ
 អភិជ្ឈំ ចដហតិ អភិជ្ឈាយ ចទ្វារោហតិ ។
 ត្យាចានស្ស ទោ ចាចកោ វិចាគោ និដ្ឋេ ទេវ
 ធម្មេ អភិសម្បកយក្កាតិ សោ ឥតិ ចដិសម្ពាយ
 ត្យាចានិ ចដហតិ ត្យាចានា ចទ្វារោហតិ ។ មិច្ឆា-
 និដ្ឋិយា ទោ ចាចកោ វិចាគោ និដ្ឋេ ទេវ ធម្មេ
 អភិសម្បកយក្កាតិ សោ ឥតិ ចដិសម្ពាយ មិច្ឆា-
 និដ្ឋិ ចដហតិ មិច្ឆានិដ្ឋិយា ចទ្វារោហតិ ។ ឃិវ
 ទោ ត្រាហ្មណ អរិយស្ស វិនយេ ចទ្វារោហណិ
 ហោតិ ។ អញ្ញា កោ កោតម ត្រាហ្មណនិ
 ចទ្វារោហណិ ហោតិ អញ្ញា ធម ធម អរិយស្ស
 វិនយេ ចទ្វារោហណិ ហោតិ ។ ឥវិស្សា ច កោ
 កោតម អរិយស្ស វិនយេ ចទ្វារោហណិយា
 ត្រាហ្មណនិ ចទ្វារោហណិ កល្យ តាក្កតិ
 សោ ន្យសិ ។ អភិក្កន្ធិ កោ កោតម ។ បេ ។

ផលដ៏លាមក របស់អភិជ្ឈ តែងមានក្នុងចម្បងផង ក្នុងរលាក
 ភាវមុខផង ដោយពិត អរិយសាវកានោះ កុះកិច្ចារណាដូច្នោះហើយ
 លះបង់ខ្ញុំអភិជ្ឈ ចន្ទាន់បង់អភិជ្ឈ ។ ផលដ៏លាមក របស់
 ត្យាចា តែងមានក្នុងចម្បងផង ក្នុងរលាកភាវមុខផង ដោយពិត
 អរិយសាវកានោះ កុះកិច្ចារណាដូច្នោះហើយ លះបង់ខ្ញុំត្យាចា
 ចន្ទាន់បង់ត្យាចា ។ ផលដ៏លាមក របស់មិច្ឆាទិដ្ឋិ តែងមាន
 ក្នុងចម្បងផង ក្នុងរលាកភាវមុខផង ដោយពិត អរិយសាវកានោះ
 កុះកិច្ចារណាដូច្នោះហើយ លះបង់ខ្ញុំមិច្ឆាទិដ្ឋិ ចន្ទាន់បង់មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។
 ឆាលត្រាហ្មណ៍ ការចន្ទាន់បង់បាច ក្នុងអរិយវិន័យ ហោតិទេវ ។
 បព៌ត្រព្រះគន្ធីវិចារីន ការចន្ទាន់បង់បាច របស់ត្រាហ្មណ៍ព័ន្ធក្យាយ
 ដោយខ្សែក ការចន្ទាន់បង់បាច ក្នុងអរិយវិន័យវិញ ដោយខ្សែក ។
 បព៌ត្រព្រះគានមវិចារីន ការចន្ទាន់បង់បាចរបស់ត្រាហ្មណ៍ព័ន្ធក្យាយ
 ដំនដល់ខ្ញុំចំណិតទី ១៦ ដែលថែក ១៦ ផង នៃការចន្ទាន់បង់បាច ក្នុងអរិយ
 វិន័យទេវឡើយ ។ បព៌ត្រព្រះគានមវិចារីន ច្បាស់តែកណាស់ ។ បេ ។

ឧទាសកំ មំ រាវំ កោតមោ ជាបតុ អដ្ឋតត្តេ
ចាលុបេតំ សរណំ កតត្ថំ ។

[៤៧] អរិយំ វេ កិក្ខុវេ បទ្ទោរោហណំ ទេសិ-
ស្សមំ កំ សុណាថ សាទុកំ មនសិការោជ
កាសិស្សមិទិ ។ ឃី កន្តេតិ ទោ តេ កិក្ខុ
កកវតោ បទ្ទុស្សសី ។ កកវ ឃីតទេវេ
កាតមា ទ កិក្ខុវេ អរិយា បទ្ទោរោហណំ ។ ឥទ
កិក្ខុវេ អរិយស្សវតោ ឥតំ បដិសក្កិក្ខុតិ ចាលាតិ-
ចាតស្ស ទោ ចាបកោ វិចាកោ ធិដ្ឋេ ទេវ ធម្ម
អភិសម្បកយក្កាតិ សោ ឥតំ បដិសង្កាយ ចាលា-
តិចាតំ បដហតំ ចាលាតិចាតា បទ្ទោរោហតិ ។
អធិប្បាណាទស្ស ទោ ចាបកោ វិចាកោ ធិដ្ឋេ ទេវ
ធម្ម អភិសម្បកយក្កាតិ សោ ឥតំ បដិសង្កាយ
អធិប្បាណំ បដហតំ អធិប្បាណា បទ្ទោរោហតិ ។

សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើន បំពេញនូវប្រាជ្ញាដ៏ថ្លៃថ្លា ជាទុក្ខសម ដល់នូវ
សាលារៀនដោយឃឹក ចាប់ផ្តើមតាំងពីដំបូងនេះទៅ ។

[៥៧] ខ្ញុំលក្ខណៈទាំងឡាយ គឺជាគន្លងសំដែង នូវការបន្ត
ចង់ដ៏ប្រសើរ ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់នូវទិដ្ឋាន ចូរ
ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវប្រាជ្ញា គឺជាគន្លងសំដែង ។ ក្នុងកិច្ចទាំងនោះទទួល
ស្តាប់ប្រាជ្ញាដ៏ល្អ របស់ព្រះមហាក្សត្រគឺជា ព្រះករុណាប្រាជ្ញា ។
ព្រះមហាក្សត្រគឺជាគ្រូសម្តែង ខ្ញុំលក្ខណៈទាំងឡាយ ការបន្ត
ចង់ដ៏ប្រសើរ រើនូវចម្លើយ ។ ខ្ញុំលក្ខណៈទាំងឡាយ អរិយសាវ័ត ក្នុង
សាសនានេះ គឺជាបណ្ឌិត្យូធារ ដែលដ៏លាមក របស់បុណ្យគិប្ប
មានក្នុងបច្ចុប្បន្ន ក្នុងលោកភាវីមុនផង ដោយឆន អរិយសាវ័តនោះ
លុះគឺជាបណ្ឌិត្យូធារហើយ លុះចង់នូវបុណ្យគិប្ប បន្តចង់
បុណ្យគិប្ប ។ ដែលដ៏លាមក របស់អទិដ្ឋាន មានក្នុងបច្ចុប្បន្ន
ក្នុងលោកភាវីមុនផង ដោយឆន អរិយសាវ័តនោះ លុះគឺជាបណ្ឌិត្យូ
ធារហើយ លុះចង់នូវអទិដ្ឋាន បន្តចង់អទិដ្ឋាន ។

កាមេសុ មិច្ឆាចារស្ស ទោ ចាចកោ វិចារកោ
 ធិដ្ឋេ ថេវ នឌ្ឍេ អភិសម្បកាយត្តាតិ សោ ឥតិ
 បដិសម្ពាយ កាមេសុ មិច្ឆាចារិ បដហតិ កាមេសុ
 មិច្ឆាចារ ចាត្រារេហតិ ។ ធុសារាវិទស្ស ទោ ចាចកោ
 វិចារកោ ធិដ្ឋេ ថេវ នឌ្ឍេ អភិសម្បកាយត្តាតិ
 សោ ឥតិ បដិសម្ពាយ ធុសារាវិ បដហតិ ធុសា-
 វាវា ចាត្រារេហតិ ។ មិសុណាយ វាវាយ ទោ
 ចាចកោ វិចារកោ ធិដ្ឋេ ថេវ នឌ្ឍេ អភិសម្បកាយ-
 ត្តាតិ សោ ឥតិ បដិសម្ពាយ មិសុណាវាវិ បដហតិ មិសុ-
 ណាយ វាវាយ ចាត្រារេហតិ ។ ធុសាយ វាវាយ
 ទោ ចាចកោ វិចារកោ ធិដ្ឋេ ថេវ នឌ្ឍេ អភិសម្បកាយ-
 ត្តាតិ សោ ឥតិ បដិសម្ពាយ ធុសារាវិ បដហតិ
 ធុសាយ វាវាយ ចាត្រារេហតិ ។ សម្ពុច្ចុលាចស្ស
 ទោ ចាចកោ វិចារកោ ធិដ្ឋេ ថេវ នឌ្ឍេ អភិ-
 សម្បកាយត្តាតិ សោ ឥតិ បដិសម្ពាយ សម្ពុច្ចុ-
 លាចិ បដហតិ សម្ពុច្ចុលាចា ចាត្រារេហតិ ។

វេលវីលាមក វេសំការេសុមិច្ឆាចារៈ ខានក្កិបច្ចុប្បន្នផង ក្កិ
 លោកខានមុខផង ដោយភិគ អរិយសាវកនោះ លុះពិចារណាដូច្នោះ
 ហើយ លះចង់ខ្លះការេសុមិច្ឆាចារៈ ចក្ក្កំបដិការេសុមិច្ឆាចារៈ ។
 វេលវីលាមក វេសំមុសារាវិ ខានក្កិបច្ចុប្បន្នផង ក្កិលោកខាន
 មុខផង ដោយភិគ អរិយសាវកនោះ លុះពិចារណាដូច្នោះហើយ លះចង់
 ខ្លះមុសារាវិ ចក្ក្កំបដិមុសារាវិ ។ វេលវីលាមក វេសំមិសុណា-
 វាវា ខានក្កិបច្ចុប្បន្នផង ក្កិលោកខានមុខផង ដោយភិគ អរិយសាវក
 នោះ លុះពិចារណាដូច្នោះហើយ លះចង់ខ្លះមិសុណាវាវា ចក្ក្កំ
 បដិមិសុណាវាវា ។ វេលវីលាមក វេសំធុសារាវា ខានក្កិ
 បច្ចុប្បន្នផង ក្កិលោកខានមុខផង ដោយភិគ អរិយសាវកនោះ លុះ
 ពិចារណាដូច្នោះហើយ លះចង់ខ្លះធុសារាវា ចក្ក្កំបដិធុសារាវា ។
 វេលវីលាមក វេសំសម្ពុច្ចុលាចៈ ខានក្កិបច្ចុប្បន្នផង ក្កិលោក
 ខានមុខផង ដោយភិគ អរិយសាវកនោះ លុះពិចារណាដូច្នោះ
 ហើយ លះចង់ខ្លះសម្ពុច្ចុលាចៈ ចក្ក្កំបដិសម្ពុច្ចុលាចៈ ។

អភិជ្ឈាយ ទោ ឆាបកោ វិចារកោ ធិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ
 អភិសម្បាយក្កាតំ សោ ឥតំ ចដិសង្ខាយ អភិជ្ឈ
 ចដហតំ អភិជ្ឈាយ ចត្ថោភេហតំ ។ ត្យាចានស្ស
 ទោ ឆាបកោ វិចារកោ ធិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ អភិសម្ប-
 រាយក្កាតំ សោ ឥតំ ចដិសង្ខាយ ត្យាចានំ
 ចដហតំ ត្យាចានា ចត្ថោភេហតំ ។ មិច្ឆានិដ្ឋិយា
 ទោ ឆាបកោ វិចារកោ ធិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ អភិ-
 សម្បាយក្កាតំ សោ ឥតំ ចដិសង្ខាយ មិច្ឆានិដ្ឋិ
 ចដហតំ មិច្ឆានិដ្ឋិយា ចត្ថោភេហតំ ។ អយំ វុទ្ធិតិ
 ភិច្ឆាវេ អរិយា ចត្ថោភេហតំ ។

[៥៨] អថទោ សការវេ ព្រាហ្មណោ យេន
 កកវា កេនុចសន្តមិ ចេសន្តមិក្កា កកវតា
 សន្តិ សម្មោទិ សម្មោទនិយំ កាដំ សារាណិយំ
 វិគិសារេក្កា ឯកមន្តំ ចិសិទិ ។ ឯកមន្តំ ចិសិទ្ធា
 ទោ សការវា ព្រាហ្មណោ កកវន្តំ ឯកទេវេន កិ
 ទុ ទោ ភោ-កោតម ឡិទិ កិវំ កិ ចារិទិ កិវន្តំ ។

វលដំលាមក របស់អភិជ្ឈ មានក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងរោគភាវ
 រទផង ដោយពិន អរិយសាវកានោះ លុះចំពោះពេលដូច្នោះហើយ
 លះចំនូវអភិជ្ឈ ចន្យាន់ចង់អភិជ្ឈ ។ វលដំលាមក របស់ព្យាបាទ
 មានក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងរោគភាវមុនផង ដោយពិន អរិយ-
 សាវកានោះ លុះចំពោះពេលដូច្នោះហើយ លះចំនូវព្យាបាទ ចន្យាន់ចង់
 ព្យាបាទ ។ វលដំលាមក របស់មិច្ឆាទិដ្ឋិ មានក្នុងបច្ចុប្បន្នផង
 ក្នុងរោគភាវមុនផង ដោយពិន អរិយសាវកានោះ លុះចំពោះពេល
 ដូច្នោះហើយ លះចំនូវមិច្ឆាទិដ្ឋិ ចន្យាន់ចង់មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ ម្ចាស់កិកុ
 ខាន់ខ្យង នេះហៅថា ការចន្យាន់ចង់ដ៏ប្រសើរ ។

[៥៩] ព្រាហ្មណេន សការវេព្រាហ្មណំ ចូលទៅកាល់ព្រាហ្មណ
 ព្រហ្មណ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសច្ច័រិករាយ ជាមួយនឹង
 ព្រាហ្មណព្រហ្មណ លុះចាប់បានវិវលស្តរិករាយ នឹងពាក្យវិវលស្តរ
 លើកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះសការវេព្រាហ្មណំ អង្គុយ
 ក្នុងទីសមគួរហើយ ក្រាបចង្អុល ព្រាហ្មណព្រហ្មណដូច្នោះថា ចតិប្រ
 ព្រហ្មណមដិចិវេន អ្វីហ្ន៎ជាគ្រើយខាងកាយ អ្វីហ្ន៎ជាគ្រើយខាងនាយ ។

ពាលាភិបាតោ ទោ ព្រាហ្មណ ឡិវមំ ភិវំ ពាលា-
 ភិបាតា វេមណី ចារិមំ ភិវំ ។ អនិច្ឆាណិនំ ឡិវមំ
 ភិវំ អនិច្ឆាណាថា វេមណី ចារិមំ ភិវំ ។ កាមេស្ម
 មិច្ឆាពារោ ឡិវមំ ភិវំ កាមេស្ម មិច្ឆាពារោ វេមណី
 ចារិមំ ភិវំ ។ ធម្មសារាជោ ឡិវមំ ភិវំ ធម្មសារាជ
 វេមណី ចារិមំ ភិវំ ។ ចិសុណារាជោ ឡិវមំ ភិវំ
 ចិសុណាយ វាចាយ វេមណី ចារិមំ ភិវំ ។ ធម្មស-
 ារាជោ ឡិវមំ ភិវំ ធម្មសាយ វាចាយ វេមណី ចារិមំ
 ភិវំ ។ សម្មច្យុលាថោ ឡិវមំ ភិវំ សម្មច្យុលាថា វេ-
 មណី ចារិមំ ភិវំ ។ អតិជ្ឈោ ឡិវមំ ភិវំ អនតិជ្ឈោ
 ចារិមំ ភិវំ ។ ព្យាចារោ ឡិវមំ ភិវំ អព្យាចារោ
 ចារិមំ ភិវំ ។ មិច្ឆានិច្ចំ ឡិវមំ ភិវំ សម្មានិច្ចំ ចារិមំ
 ភិវំ ។ និទំ ទោ ព្រាហ្មណ ឡិវមំ ភិវំ និទំ ចារិមំ ភិវំ ។

គ្មាលព្រាហ្មណំ ការសម្រាប់សត្វ ជាគ្រើយទានិកាយ កិរិយាវៀរចាក
 ការសម្រាប់សត្វ ជាគ្រើយទានិកាយ ។ កិរិយាកាត់យកទ្រព្យវេល
 គេមិនបានឲ្យ ជាគ្រើយទានិកាយ កិរិយាវៀរចាកការកាត់យកទ្រព្យ
 វេលាគេមិនបានឲ្យ ជាគ្រើយទានិកាយ ។ ការប្រព្រឹត្តិទុសក្កនិកាយ
 ទាំងឡាយ ជាគ្រើយទានិកាយ កិរិយាវៀរចាកការប្រព្រឹត្តិទុសក្កនិកាយ
 ទាំងឡាយ ជាគ្រើយទានិកាយ ។ ការពោលពាក្យកុហក ជាគ្រើយ
 ទានិកាយ កិរិយាវៀរចាកការពោលពាក្យកុហក ជាគ្រើយទានិកាយ ។
 សំដីញ្ញត្តិ ជាគ្រើយទានិកាយ កិរិយាវៀរចាកសំដីញ្ញត្តិ ជា
 គ្រើយទានិកាយ ។ សំដីកក្រក់ ជាគ្រើយទានិកាយ កិរិយាវៀរចាក
 សំដីកក្រក់ ជាគ្រើយទានិកាយ ។ សំដីរោយរយវេទប្រយោជន៍ ជាគ្រើយ
 ទានិកាយ កិរិយាវៀរចាកសំដីរោយរយវេទប្រយោជន៍ ជាគ្រើយ
 ទានិកាយ ។ ការសំឡឹងរំលឹកចំពោះទ្រព្យអ្នកដទៃ ជាគ្រើយទានិកាយ ការ
 មិនសំឡឹងរំលឹក ចំពោះទ្រព្យអ្នកដទៃ ជាគ្រើយទានិកាយ ។ ការស្រែក
 រិទាស ជាគ្រើយទានិកាយ ការមិនស្រែករិទាស ជាគ្រើយទានិកាយ ។
 ការយល់ខុស ជាគ្រើយទានិកាយ ការយល់ត្រូវ ជាគ្រើយទានិកាយ ។
 គ្មាលព្រាហ្មណំ គេរើងជាគ្រើយទានិកាយ គេជាគ្រើយទានិកាយ ។

អប្បកា តេ មនុស្សសុ យេ ជនា ពាតាមិលោ

អថាយំ ឥតវា មជា តិកមហិទុលាវតិ ។

យេ ច ទោ សម្មទក្កាតេ ធម្មេ ទន្ធានុវត្តំលោ

តេ ជនា ពាកមស្សន្តំ មន្តាធម្យំ សុទ្ធត្តំ ។

កាណ្ណំ ធម្មំ វិច្ឆយាយ សុក្កំ កាវេថ មណ្ឌិតោ

ទិកា អលោកាមាគម្ម វិវេតា យត្ថ ទ្វរមំ

តត្រាភិវត្តិមំធម្យ ហិក្ខា កាមេ អកំត្វាលោ

មហិយាធមេយ្យ អត្តាចំ ធិត្តក្រេសេហិ មណ្ឌិតោ ។

យេសំ សម្ពោធិយត្តេសុ សម្មា ធិត្តំ សុការិកំ

អាណាមប្បនិទិស្សក្ក អទុលាធាយ យេ វតា

ទំណាសវា ធុទិមត្តោ តេ លោកេ បវិនិទុតាតិ ។

បច្ចុប្បន្នស្សចាំនិទ្ធាយ ពួកជនណា បានដល់ខ្លួនត្រឹម
 ទានិយាយ (ព្រះនិព្វាន) ពួកជននោះ បានប្រមាណនិច
 ឯសត្វក្រៅពីនោះ វែមនិសរទៅកាន់ត្រឹមគឺសក្កាយទិដ្ឋិ
 (សត្វនេះច្រើនជាង) ។ ពួកជនណាប្រើប្រាស់ភាវូន្តវិចមិ ក្នុង
 ធម៌ដែលគេគិតសំដែងហើយដោយប្រពៃ ពួកជននោះបាន
 ឆ្លងខ្លួនផ្លូវដាច់ទៅនាខែមច្ឆ ដែលសត្វឆ្លងបានដោយត្រូវក្រ
 ណេ ឆឹងដល់ខ្លួនត្រឹមទានិយាយនិព្វាននិព្វាន ។ បណ្ឌិត
 ធម្មវិល្លេចនិព្វាននោះ ចំរើនខ្លួនធម៌ស ទេញបានកាលយ
 កាស្រ័យខ្លួនព្រះនិព្វានដែលមិនមានកាលយ សេចក្តីត្រេក
 រេបានដោយតម្រ ក្នុងវិវេកណា បណ្ឌិតអ្នកមិនបានសេចក្តី
 កន្លង លរបង់ខ្លួនកាប់ចាំនិទ្ធាយ ហើយប្រាថ្នាខ្លួនសេចក្តី
 ត្រេកអរក្នុងវិវេកនោះ បណ្ឌិតធម្មវិញ្ញាខ្លួនឡើយផង ពាកគ្រឿង
 សៅយ្មនិចចិត្តចាំនិទ្ធាយ ។ ចិត្តដែលពួកជនណាចំរើន
 ប្រពៃហើយ ក្នុងកន្លែងធម៌ជាគ្រឿងត្រាស់ដឹងចាំនិទ្ធាយ
 ពួកជនណា ត្រេកអរក្នុងការលរបង់សេចក្តីច្រកាន់ ព្រោះ
 មិនច្រកាន់ ពួកជនទាំងនោះ ឈ្មោះថា ជាទិណស្រក
 បានសេចក្តី (រុក្ខិញ្ញ) ចំរើនខ្លួនហើយ ក្នុងវេលា ។

(៥៧) ឡិវិមត្ត ហេ ភិក្ខុវេ ភិវ ទេសិស្សានិ
 ចារិមត្ត ភិវ ភំ សុណាម ។ បេ ។ កកមត្ត ភិក្ខុវេ
 ឡិវិម ភិវ កកមត្ត ចារិម ភិវ ។ ចាលាតិទាតោ
 ទោ ភិក្ខុវេ ឡិវិម ភិវ ចាលាតិទាតោ វេមណិ
 ចារិម ភិវ ។ អនិញ្ញាណំ ឡិវិម ភិវ អនិញ្ញាណា
 វេមណិ ចារិម ភិវ ។ កាមេសុ មិញ្ញាណោ ឡិវិម ភិវ
 កាមេសុ មិញ្ញាណោ វេមណិ ចារិម ភិវ ។ មុសាវាណោ
 ចារិម ភិវ មុសាវាណោ វេមណិ ចារិម ភិវ ។
 សុណា វាចា ឡិវិម ភិវ ចិសុណាយ វាចាយ
 វេមណិ ចារិម ភិវ ។ ធម្មសា វាចា ឡិវិម ភិវ
 រុសាយ វាចាយ វេមណិ ចារិម ភិវ ។

(៥៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គេជាគន្លឹះសំដែង ខ្ញុំត្រើយខាង
 កាយផង ខ្ញុំត្រើយខាងនាយផង ដល់ភ្នែកទាំងឡាយ ចូរម្នាក់ទាំង
 ឡាយស្តាប់ខ្ញុំឲ្យចម្លែងនោះ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រើយខាង
 កាយ គេដូចម្តេច ត្រើយខាងនាយ គេដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ការសម្រាប់សត្វ ជាត្រើយខាងកាយ កិរិយារៀបចំការ
 សម្រាប់សត្វ ជាត្រើយខាងនាយ ។ ការតាមយកទ្រព្យ ដែលគេ
 មិនបានឱ្យ ជាត្រើយខាងកាយ កិរិយារៀបចំការតាមយកទ្រព្យ ដែល
 គេមិនបានឱ្យ ជាត្រើយខាងនាយ ។ ការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាម
 ទាំងឡាយ ជាត្រើយខាងកាយ កិរិយារៀបចំការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុង
 កាមទាំងឡាយ ជាត្រើយខាងនាយ ។ ការពាលខ្លាចភ្នែកចាក ជា
 ត្រើយខាងកាយ កិរិយារៀបចំការពាលភ្នែកចាក ជាត្រើយ
 ខាងនាយ ។ សំដីញ្ញាញ្ជន់ ជាត្រើយខាងកាយ កិរិយារៀបចំ
 សំដីញ្ញាញ្ជន់ ជាត្រើយខាងនាយ ។ សំដីកក្រក់ ជាត្រើយ
 ខាងកាយ កិរិយារៀប ចំកក្រក់ ជាត្រើយខាងនាយ ។

សម្មាសម្ពុទ្ធសោ ឱវមំ តីវំ សម្មាសម្ពុទ្ធសោ វេសសី
 ចារិមំ តីវំ ។ អភិជ្ឈក ឱវមំ តីវំ អនភិជ្ឈក
 ចារិមំ តីវំ ។ ឡាទាណោ ឱវមំ តីវំ អន្យាទាណោ
 ចារិមំ តីវំ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ឱវមំ តីវំ សម្មាទិដ្ឋិ
 ចារិមំ តីវំ ។ ឥទំ ទោ កិក្ខុវេ ឱវមំ តីវំ ឥទំ
 ចារិមំ តីវំ ។

អច្យកា តេ មនុស្សសុ យេ ជនា ចារិកានិទោ
 អថាយំ ឥតវា ចជា កីរមភិទុក្ខវារិ ។
 យេ ច ទោ សម្មាសម្ពុទ្ធសោ ចន្ទេ ទម្មាទុវត្តិទោ
 តេ ជនា ចារិកាសម្មាសម្ពុទ្ធិ មនុស្សេ យុវំ សុទុក្ខំ ។

ការពោល ខ្ញុំពាក្យពេយកាយ ផ្សេងប្រយោជន៍ ជាគ្រើយខាងកាយ
 កិរិយាវៀរចាកការពោល ខ្ញុំពាក្យផ្សេងប្រយោជន៍ ជាគ្រើយខាង
 នាយ ។ ការសំឡឹងវិភព ចំពោះទ្រព្យក្នុងដីទេ ជាគ្រើយខាងកាយ
 ការមិនសំឡឹងវិភព ចំពោះទ្រព្យក្នុងដីទេ ជាគ្រើយខាងនាយ ។
 ការចង់ឱ្យគេវិភាស ជាគ្រើយខាងកាយ ការមិនចង់ឱ្យគេវិភាស
 ជាគ្រើយខាងនាយ ។ ការយល់ខុស ជាគ្រើយខាងកាយ
 ការយល់ត្រូវ ជាគ្រើយខាងនាយ ។ ខ្នាតកិច្ចព្រមព្រៀង រមែង
 គ្រើយខាងកាយ រមែងគ្រើយខាងនាយ ។

បណ្តាមនុស្សព្រមព្រៀង ពួកជនលក ទានដល់ខ្ញុំគ្រើយ
 ខាងនាយ (ព្រះវិញ្ញាណ) ពួកជនលក មានប្រមាណមិច
 ៦សត្វត្រកីរិទៈ វេចស្តុទៅកាន់គ្រើយ មិនក្តាយទិដ្ឋិ
 (សត្វលោកច្រើនជាង) ។ ពួកជនលក ប្រព្រឹត្តភាគមិច ក្នុងមិ
 ដែលជាគន្លង សំដែងហើយដោយច្រៀង ពួកជនលក
 ទានទុក្ខវិវដ្តិដល់ខ្ញុំគ្រើយខាងកាយ ដែលសត្វត្រកីរិទៈ ដោយក្រ
 ព្រះលក ហើយដល់ខ្ញុំគ្រើយខាងនាយ គឺព្រះវិញ្ញាណ ។

កណ្តាំ ធម្មំ វិប្បហាយ សុត្តំ ភារវេ ច ល្អិតោ
 ឱកា អនោកតាគុត្ត វិវេកោ យត្ថ ប្លវមំ
 តត្រាភិវតិមិទ្ធម្យ ហិត្វា កាមេ អតិញ្ចោ
 ចរិយោនមេយ្យ អត្តាចំ ចិត្តិត្រសេហិ ចល្អិតោ ។
 យេសំ សន្តោចយន្តសុ សន្នា ចិត្តំ សុភាវិតិ
 អាណាចច្យដិច្ចស្សក្កេ អនុទាធាយ យេ រតា
 ចិណ្ណាសវា ជុតិចន្តោ តេ លោកេ ចរិចិត្តតាតំ ។

[៦០] អនន្តោ ច វិក្កុវេ វេទិតោ អនន្តោ

ច ធម្មោ ច វេទិតោ អន្តោ ច អនុត្តត្ថ
 វិទិត្វា អនុត្តត្ថ ធម្មត្ថា វិទិត្វា អនុត្តត្ថ យថា
 ធម្មោ យថា អន្តោ តថា បដិច្ចតតំ ។

ចល្អិតតច្យលេបេន្តវេទិតោ ចរិចិត្តវេទិតោ ហើយចេញ
 ចាកកាល័យ កាស្រីយន្តវ្រៃនិព្វាន ដែលមិនមានកាល័យ
 សេចក្តីប្រេកកា បានដោយកម្រ ក្នុងវិវេកណា ចល្អិតតក
 មិនមានសេចក្តីក្នុង តច្យលេបេន្ត ខ្លាំងតាំងខ្សោយ
 ប្រាថ្នាខ្លះសេចក្តីប្រេកកា ក្នុងវិវេកនោះ ចល្អិតតច្យច្រើន
 ខ្សែផ្លូវផង ចាកគ្រឿងសៅហ្មងនៃចិត្តតាំងខ្សោយ ។ ចិត្តដែល
 ត្រូវជនណា ចំរើនឈ្លប្រពៃហើយ ក្នុងអង្គនៃធម៌ជាគ្រឿង
 គ្រាសដឹងតាំងខ្សោយ ត្រូវជនណា ប្រេកកា ក្នុងការលះ
 បង់ខ្លះសេចក្តីប្រកាន់ ប្រោះមិនប្រកាន់ ត្រូវជនតាំងនោះជា
 ទិណស្រុក ឈ្មោះថា មានសេចក្តីរឿង ចរិចិត្តនោះហើយ
 ក្នុងលោក ។

[៦០] ខ្នាលកិក្ខុតាំងខ្សោយ សភាវៈមិនមែន ជាធម៌ផង
 សភាវៈមិនមែន ជាប្រយោជន៍ផង កិក្ខុតច្យដឹង ធម៌ផង ប្រយោជន៍ផង
 កិក្ខុតច្យដឹង (តាំងអស់) លុះបានដឹងខ្លះសភាវៈមិនមែនធម៌ និងសភាវៈ
 មិនមែនប្រយោជន៍ បានដឹងខ្លះធម៌ និងប្រយោជន៍ហើយ ធម៌
 យ៉ាងណា ប្រយោជន៍ យ៉ាងណា កិក្ខុតច្យប្រតិបត្តិ យ៉ាងនោះចុះ ។

កតមោ ៦ កិក្ខវេ អនម្មោ ៦ អនម្មោ
 ៦ ។ ចាលានិចារោ អនិច្ឆានាមិ កាមេស្ម
 មិច្ឆាចារោ មុសាភិទោ មិសុណោ វិចារ ជុសា
 វិចារ សម្មច្យុលាចោ អភិជ្ឈា ម្យាចារោ មិច្ឆា-
 និជ្ឈិ ។ អយំ វុទ្ធកិ កិក្ខវេ អនម្មោ ៦
 អនម្មោ ៦ ។ កតមោ ៦ កិក្ខវេ មន្មោ
 ៦ អម្មោ ៦ ។ ចាលានិចារោ វេមណី
 អនិច្ឆានា វេមណី កាមេស្ម មិច្ឆាចារោ វេមណី
 មុសាភិទោ វេមណី មិសុណោ វិចារ វេមណី
 ជុសាយ វិចារ វេមណី សម្មច្យុលាចោ វេមណី
 អនភិជ្ឈា អម្យាចារោ សម្មានិជ្ឈិ ។ អយំ
 វុទ្ធកិ កិក្ខវេ មន្មោ ៦ អម្មោ ៦ ។
 អនម្មោ ៦ កិក្ខវេ វេនិកោ អនម្មោ ៦

ម្យាភិកុទ្ធានិចារោ សភាវៈមិនមែនធម៌ និសភាវៈមិនមែន
 ប្រយោជន៍ ធម៌ដូចម្តេច ។ ភិការសម្រាប់សត្វ ការកាន់យក
 នូវទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យ ការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកម្មតាំងឲ្យយ
 ការពាលនូវពាក្យកុហក សំដីញ្ញាញន៍ សំដីក្រក់ ការពាល
 នូវពាក្យពេកយ ដ៏ប្រយោជន៍ ការសំឡឹងវិវាទ ចំពោះទ្រព្យអ្នក
 ដទៃ ការចង់ឲ្យគេវិនាស ការយល់ខុស ។ ម្យាភិកុទ្ធានិចារោ
 មេរោចិ ភាវៈមិនមែនធម៌ និសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ទេ ។
 ម្យាភិកុទ្ធានិចារោ ធម៌និម្មិតប្រយោជន៍ ធម៌ដូចម្តេច ។ កិរិយាវៀរចាក
 ការសម្រាប់សត្វ កិរិយាវៀរចាកការកាន់យកនូវទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យ
 កិរិយាវៀរចាកការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកម្មតាំងឲ្យយ កិរិយាវៀរចាកការ
 ពាលនូវពាក្យកុហក កិរិយាវៀរចាកសំដីញ្ញាញន៍ កិរិយាវៀរចាក
 សំដីក្រក់ កិរិយាវៀរចាកការពាលពាក្យពេកយ ដ៏ប្រយោជន៍
 មិនសំឡឹងវិវាទ ចំពោះទ្រព្យអ្នកដទៃ ការចង់ឲ្យគេវិនាស ការយល់
 ខុស ។ ម្យាភិកុទ្ធានិចារោ មេរោចិ ធម៌និម្មិតប្រយោជន៍ ។
 ម្យាភិកុទ្ធានិចារោ សភាវៈមិនមែនធម៌ក្តី សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍
 ក្តី ភិកុទ្ធវិជីន ធម៌ក្តី ប្រយោជន៍ក្តី ភិកុទ្ធវិជីន (តាំងអស់)

ធម្មោ ច វេទិតតោ អត្តោ ច អនុត្ត វិនិត្យា
អនុត្ត ច ធម្មតោ វិនិត្យា អត្តត្ថ យថា ធម្មោ
យថា អត្តោ តថា បដិច្ចដ្ឋិតត្ថន្តំ វេទិត យន្តំ
វត្ថំ វេទិតេតំ បដិច្ច វត្ថន្តំ ។

(៦០) អធម្មោ ច វិក្កុវេ វេទិតតោ ធម្មោ ច
អធម្មោ ច វេទិតតោ អត្តោ ច អនុត្ត វិនិត្យា
ធម្មតោ អនុត្ត វិនិត្យា អត្តត្ថ យថា ធម្មោ
យថា អត្តោ តថា បដិច្ចដ្ឋិតត្ថន្តំ ។ វេទិតោ ច
កកា វេទិតោ វេទិតោ សុតោ ធម្មោ យសោ
វិហារំ ចាវិសំ ។ អថោ វេទិតោ វិក្កុវេ
អនិច្ចត្តន្តស្ស កកា ឯកោ ឯកោ វេទិតោ វេទិតោ
ធម្មោ វេទិតោ កកា សុតោ ធម្មោ ធម្មោ វេទិតោ
វេទិតោ អត្តំ អវិក្កិត្យា ធម្មោ យសោ វិហារំ បរិវា

លុះបានដឹង នូវសភាវៈមិនមែនជាធម៌ និងសភាវៈមិនមែនជាប្រយោជន៍
បានដឹង នូវធម៌និងប្រយោជន៍ហើយ ធម៌ យ៉ាងណា ប្រយោជន៍
យ៉ាងណា ធម្មប្រតិបត្តិ យ៉ាងនោះចុះ ពាក្យណា ដែលគេជាគន
គោលហើយដូច្នោះ ពាក្យនោះ គេជាគនគោលហើយ ព្រោះតម្រូវយ
នូវសេចក្តីចុះ ។

(៦១) ម្ចាស់កុំចាំនិទ្ធាយ សភាវៈមិនមែនធម៌និងធម៌ កិច្ចធម្ម
ដឹង សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ និងប្រយោជន៍ កិច្ចធម្មដឹង(ចាំនិទ្ធាយ)
លុះបានដឹងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ និងធម៌ បានដឹងនូវសភាវៈមិនមែនប្រ
យោជន៍ និងប្រយោជន៍ហើយ ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍យ៉ាងណា ធម្ម
ប្រតិបត្តិតាម យ៉ាងនោះចុះ ។ ព្រោះមានព្រះភាពទ្រង់បានគ្រាសពាក្យ
នោះ លុះព្រះសុខគ្រាសពាក្យនេះហើយ ក្រោកចាកអាសនៈចូល
ទៅកាន់វិហារ ។ ព្រោះនោះឯង ព្រោះមានព្រះភាពទ្រង់ចៀសចេញទៅមិន
យូរពុំឆ្ងាត កិច្ចចាំនិទ្ធាយនោះសេចក្តីច្រើនរថា ម្ចាស់នាំនិទ្ធាយ
ព្រោះមានព្រះភាព ទ្រង់ស្រីដឹងនូវទុក្ខនោះឯង ដោយសេចក្តីចេតក
មិនទ្រង់ចែកវេលាកុំអង្គ ដោយសេចក្តីពិស្តារ ដល់យើងចាំនិទ្ធាយ
សោះ គ្រាចាំនិទ្ធាយនោះ ហើយយាងចូលទៅកាន់វិហារថា

អនោ ច កំត្តាវេ វេទិតោ ធម្មោ ច អនោ
 ច វេទិតោ អនោ ច អនុត្ត វិទិត្តា ធម្មត្ត
 អនុត្ត វិទិត្តា អនុត្ត យថា ធម្មោ យថា អនោ
 តថា ចជំចង្គិកត្តង្គិ ។ គោ ទុ ទោ ឧបស្ស កកវតា
 សង្កិន្ទ ទុទេសស្ស ទុទ្ទិដ្ឋស្ស វិញ្ញាមន អត្ថំ អវិកត្ត-
 ស្ស វិញ្ញាមន អត្ថំ វិកជេយ្យតិ ។ អថទោ តេសំ
 កំក្កំ ឯកធម្មោសិ អយំ ទោ អយស្មា មហា-
 កត្តាទោ សត្តុ ទៅ សំណ្ហិភោ សន្តវិភោ ច វិញ្ញា
 សត្តាត្ថាវំ មហោតិ អយស្មា មហាកត្តាទោ
 ឧបស្ស កកវតា សង្កិន្ទ ទុទេសស្ស ទុទ្ទិដ្ឋស្ស
 វិញ្ញាមន អត្ថំ អវិកត្តស្ស វិញ្ញាមន អត្ថំ វិកជិតុ យទ្ធុន
 មយំ យេនាយស្មា មហាកត្តាទោ តេទុបសង្កម្ភេ-
 យ្យាម ទុបសង្កម្ភិត្តា អយស្មត្ថំ មហាកត្តាធំ ឯក-
 មត្ថំ ចុទ្ធយ្យាម យថា ទោ អយស្មា មហា-
 កត្តាទោ ក្យាករិស្សតិ តថា ចំ ធាបស្សាមាតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈមិនមែនធម៌ ឯងធម៌ ភិក្ខុធម្មវិជ្ជិក សភាវៈ
 មិនមែនប្រយោជន៍ ឯងប្រយោជន៍ ភិក្ខុធម្មវិជ្ជិក លុះត្រាតែដឹងនូវសភាវៈ
 មិនមែនធម៌ ឯងធម៌ បានដឹងនូវសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ ឯងប្រយោជន៍
 ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍យ៉ាងណា ធម្មវិប្រតិច្ឆន្តិកាម យាងនោះចុះ ។
 ភិក្ខុអង្គណាមួយ ធម្មវិបាកវេលក ឆ្លូវអង្គខេទុស្ថានេះ ដែលព្រះមាន
 ព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ ដោយសារធុប មិនចែកវេលកនូវអង្គដោយ
 ពិស្តារ ឡើយពិស្តារបាន ។ ព្រះភាគៈឯង ភិក្ខុទាំងនោះ មានសេចក្តី
 ត្រិះរិះច្នៃចៅ ព្រះមហាកព្វានៈដ៏មានអាយុ ព្រះហស្តាទ្រង់សា-
 សើរហើយ ទាំងពួកសព្វញ្ញាប័យគ្នា ជាអ្នកប្រាជ្ញ កំសរសើរហើយ
 ដែរ មានត្រូវមហាកព្វានៈដ៏មានអាយុ ទើបអាចចែកវេលក ទុវគ្គ
 ខេទុស្ថានេះ ដែលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ ដោយសារធុប
 មិនបានចែកវេលកនូវអង្គ ដោយពិស្តារ ឡើយពិស្តារបាន បើច្នៃច្នោះ គួរ
 តែយើងទាំងអស់គ្នា ចូរទៅព្រះមហាកព្វានៈដ៏មានអាយុ លុះចូល
 ទៅដល់ហើយ ធម្មវិបាកស្ថានុវិសចក្តិន្ត ឯងព្រះមហាកព្វានៈដ៏មាន
 អាយុ ព្រះមហាកព្វានៈដ៏មានអាយុ ឯងព្យាភា ដល់យើងទាំងឡាយ
 យ៉ាងណា យើងទាំងអស់គ្នា មិនចាំទុកនូវវិជ្ជិន្ត យ៉ាងនោះ ។

អនិទា តេ ភិក្ខុ យេនាយស្មា មហាភក្ខាណេ តេទុ-
 ចសន្តិមីសុ ទុចសន្តិមិត្វា អាយស្មតា មហាភក្ខាណេ
 សន្តិ សម្មាទិសុ សម្មាទមីយំ កាមិ សារណីយំ
 វិភិសារេត្វា ឯកមន្តំ ធិសីទិសុ ។ ឯកមន្តំ ធិសីទ្ធ
 ទោ តេ ភិក្ខុ អាយស្មន្តំ មហាភក្ខាណំ ឯកនកេរុំ ឥមិ
 ទោ យោ អារុសោ ភក្ខាណ ភក្ខា សន្តិខ្លួន ទន្ទេសំ
 ទុទ្ធិសិត្វា វិគ្គាបន អន្តំ អវិភជិត្វា ទុដ្ឋាយាសនា
 វិចារិ ចវិដ្ឋោ អនម្មោ ទ ភិក្ខុវេ វេទិតត្វោ ធម្មោ
 ទ អនត្វោ ទ វេទិតត្វោ អត្វោ ច អនម្មត្វា វិទិត្វា
 ធម្មត្វា អនត្វត្វា វិទិត្វា អត្វត្វា យថា ធម្មោ យថា
 អត្វោ ធម្មថា ចដិច្ចត្វា ។ តេសំ យោ អារុសោ
 អម្ពាតិ អចិច្ចក្កន្តស្ស ភក្ខវិកា ឯកនហោសិ

លំដាប់នោះឯង ភ្នកភិក្ខុទាំងនោះចូលទៅក្រុងមហាភក្ខានៈដ៏មានកាយ
 ល្អចូលទៅដល់ហើយ ក៏ទ្រទ្រង់ស្រឡាត់ទាក់ ជាមួយនឹងព្រះមហាភក្ខានៈ
 ដ៏មានកាយ ល្អបរាជ័យ ដែលគួររីករាយ និងពារ្យវ័ស
 គួររលឹកហើយ ក៏អង្គុយ ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះ
 អង្គុយ ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏បានគោលទៅនឹងព្រះមហាភក្ខានៈដ៏មាន
 កាយដូច្នោះថា ខ្ញាលភារុសោភក្ខានៈ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សិវ័សឡើង
 ខ្ញុំទទួលនេះឯង ដោយសន្តិច មិនបានចែករំលែក ខ្ញុំអត្តដោយ
 ពិស្តារ ដល់យើងទាំងខ្លាញ់ ស្រាប់នៃក្រោកយកសនៈ ហើយ
 យាងចូលទៅកាន់វិហារថា ខ្ញាលភិក្ខុទាំងខ្លាញ់ សភាវៈមិនមែនមិត្ត
 ធម៌ក្តី អកុសល្យជីវិត សភាវៈមិនមែនប្រាជ្ញាជន័ក្តី ប្រយោជន៍ក្តី
 ភិក្ខុធម្ម័យជីវិត (ទាំងអស់) លុះបានដឹង ខ្ញុំសភាវៈមិនមែនមិ ចិន្តមិ
 បានដឹង ខ្ញុំសភាវៈ មិនមែនប្រាជ្ញាជន័ ដឹងប្រយោជន៍ហើយ
 ធម៌ យ៉ាងណា ប្រាជ្ញាជន័ យ៉ាងណា ធម្ម័យប្រតិបត្តិតាម យ៉ាង
 នោះចុះ ។ ខ្ញាលភារុសោ កាលព្រះមានព្រះភាគ ចៀសចេញទៅ
 មិនយូរប៉ុន្មាន យើងទាំងអស់គ្នានោះ ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា

ឥន្ទំ ទោ យោ ភារុសោ ភកវា សង្ខិក្កេន ទុទ្ទេសំ ទុដ្ឋិសិក្ខា
 វិញ្ញាមន អត្ថំ អវិកជិត្យា ទុដ្ឋាយាសថា វិហារំ បរិវិដ្ឋា
 អនម្មោ ច កិក្ខុវេ វេនិត្យោ នម្មោ ច អនម្មោ ច
 វេនិត្យោ អនម្មោ ច អនម្មត្យ វិជិត្យា នម្មត្យ អនម្ម-
 ត្យ វិជិត្យា អនម្មត្យ យថា នម្មោ យថា អនម្មោ តថា
 ចដិបដ្ឋិត្យង្គំ ។ កោ ទុ ទោ ឥឧស្ស ភកវា
 សង្ខិក្កេន ទុទ្ទេសស្ស ទុដ្ឋិដ្ឋស្ស វិញ្ញាមន អត្ថំ
 អវិកត្តស្ស វិញ្ញាមន អត្ថំ វិកវេយ្យាតិ ។ កេសំ
 លោ ភារុសោ អម្ពាភំ ឯតនហោសិ អយំ ទោ
 អាយស្មា ឧហាភព្វាលោ សត្តុ ខេវ សិវណ្ណិកោ
 សម្ពាភិត ច វិញ្ញំ សម្រញាតារិធំ បហោតិ

ម្នាលភារុសាទាំងឡាយ ព្រះអាចព្រះភាគ ទ្រង់សិវធិរឿងនូវទេវទុស
 នេះឯង ដោយសេចក្តីសារន្តិប មិនចែកវិលកន្លែងនូវ ដោយ
 សេចក្តីគិត្តារ ដល់យើងទាំងឡាយនោះ ក៏ស្រាប់តែគ្រោក
 ចាកភាសនា ហើយយាងចូលទៅកាន់វិញ្ញាណ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 សភាវៈមិនមែនធម៌ ឆឹងធម៌ ភិក្ខុធម្មវិជិត សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍
 ឆឹងប្រយោជន៍ ភិក្ខុធម្មវិជិត (ទាំងអស់) លុះទានដឹងនូវសភាវៈមិនមែនជា
 ធម៌ឆឹងធម៌ធម៌ ទានដឹងនូវសភាវៈមិនមែនជាប្រយោជន៍ ឆឹងប្រយោជន៍
 ផងហើយ ធម៌ យ៉ាងណា ប្រយោជន៍ យ៉ាងណា ធម្មវិចារន្តិប
 នាមយ៉ាងនោះចុះ ។ ភិក្ខុអង្គណាម្នាក់ ធម្មវិចារលែក ខ្លាំងក្លាន
 ទេវទុសនេះ ដែលព្រះអាចគ្រោក ទ្រង់សិវធិរឿងហើយ ដោយ
 សារន្តិប មិនទាន់ចែកវិលកន្លែងនូវ ដោយគិត្តារ ឥន្ទ្រិត្តារទូន ។
 ម្នាលភារុសា កាលពួកយើងទាំងនោះ មានសេចក្តីគិត្តារចេះថា
 ព្រះមហាកព្វានៈ ដ៏មានកាយ អង្គនេះឯង ព្រះសាស្ត្រាទ្រង់សកសិវ
 ហើយ ទាំងពួកសម្រាប់បំប្លែង ជាអ្នកប្រាជ្ញ ក៏សរសើរហើយដែរ

អាយស្មា មហាកត្តាទោ ឥមស្ស កតវតា សង្ខិក្កន
 ឧទ្ទេសស្ស ឧទ្ទិដ្ឋស្ស វិក្ការេន អត្ថំ អវិកត្តស្ស
 វិក្ការេន អត្ថំ វិកធិត្ថំ យទ្ធកំ មយំ យេនាយស្មា
 មហាកត្តាទោ តេនុបសង្កមេយ្យម ឧបសង្កមិត្តា
 អាយស្មិដ្ឋំ មហាកត្តាទំ វិកតមត្ថំ បុច្ឆេយ្យម យនា
 នោ អាយស្មា មហាកត្តាទោ ព្យាគវិស្សតិ គថា ឯ
 តារស្សនាមាតិ វិកធិនាយស្មា មហាកត្តាទោតិ ។
 សេយ្យនាមិ អារុសោ បុរិសោ សារត្ថំកោ សារកដសិ
 សារចវិយេសនំ ទរមាទោ មហាទោ រុក្ខស្ស តិដ្ឋតោ
 សារវតោ អតិក្កុឌោ មូលំ អតិក្កុឌ ទន្ធិ
 សាទាបលាសេ សារំ ចវិយេសនតិ មត្តេយ្យ
 វិវិ សម្បទមិទំ អាយស្មត្ថានំ សត្វំ សម្មទិក្ខតេ

មានវិក្ការមហាកត្តានៈដ៏មានកាយ រៀបរយចែកវិលក ខ្លាចខ្លាច
 ឧទ្ទេសនេះ ដែលព្រះនាមព្រះភារ ត្រង់សំដែងឡើងហើយ ដោយ
 សន្តិច មិនចែកវិលក ខ្លាចខ្លាចដោយភិក្ខុវា ឱ្យភិក្ខុវាបាន
 បើដូច្នោះ គួរឲ្យយើងចាំអស់គ្នា ចូលទៅក្រាមហាកត្តានៈដ៏មាន
 កាយ លុះចូលទៅដល់ហើយ គប្បីសួរខ្លាចសេចក្តីនោះ នឹងព្រះមហា-
 កត្តានៈដ៏មានកាយ ព្រះមហាកត្តានៈដ៏មានកាយ នឹងព្យាគវ ដល់
 យើងចាំអស់គ្នា យ៉ាងណា យើងចាំអស់គ្នា នឹងចាំខ្លាចសេចក្តីនោះ
 យ៉ាងនោះ សូមព្រះមហាកត្តានៈ ដ៏មានកាយ ចែកវិលក
 (ខ្លាចសេចក្តីនោះ) ។ ព្រះមហាកត្តានៈដ៏មានកាយ ម្ចាស់ភារុសាចាំអស់គ្នា
 ដូចចុះសក្ខីក្រាម ដោយភ្នំមឈើ ស្រុនិក្ខេមឈើ គ្រាប់ទៅ
 ស្រុនិក្ខេមឈើ កាលបើឈើចំណាត់ភ្នំមឈើនៅ (ចំពោះមុខ) កំ
 រលឹងរលំ រលឹងដឹម ហើយសំគាល់ថា គួរស្រុនិក្ខេមត្រង់វិលក
 នឹងសន្តិកទៅវិញ យ៉ាងណាមិញ សេចក្តីច្រៀមច្រៀម ក៏យ៉ាងនោះ
 កាលព្រះសាស្តា គង់នៅចំពោះមុខ ខែលោកដ៏មានកាយចាំអស់គ្នា

តំ ភក្កវង្គំ អតិសិក្ខា អម្ពំ ឯតមត្តំ ចជំចុច្ចុតតិ
 មណ្ឌលំ^(១) ។ សោ ហិ កាណិយា ភក្កា
 តាមំ ជាតាតិ ចស្សំ បស្សតិ ចត្តុក្កុតោ ញាណ-
 ក្កុតោ ធម្មក្កុតោ ព្រហ្មក្កុតោ វត្តា បវត្តា អនុស្ស
 ឯទ្ធតា អមតស្ស ធាតា ធម្មស្សមិ តថាតោ ។
 សោ ទេវ បទេតស្ស កាលោ អហោសិ យំ តុច្ឆេ
 ភក្កវង្គយេវ ឧបសន្តមិកា ឯតមត្តំ បុច្ឆេយ្យាមំ យថា
 នោ ភក្កា ក្យាករយ្យ តថា ឯ ធារយ្យថាតិ ។
 អត្តាសោ កត្វាម ភក្កា តាមំ ជាតាតិ បស្សំ
 បស្សតិ ចត្តុក្កុតោ ញាណក្កុតោ ធម្មក្កុតោ
 ព្រហ្មក្កុតោ វត្តា បវត្តា អនុស្ស ឯទ្ធតា
 អមតស្ស ធាតា ធម្មស្សមិ តថាតោ ។

១. វ. មណ្ឌលំ ។ ឆ. មណ្ឌលំ ។

ណាតាំងឡាយ ក៏លង់ព្រះមានព្រះភោគអង្គនោះ ហើយមកសំគាល់
 ខ្លះសេចក្តីដែលត្រូវស្មោះខ្លះទាំងយើងវិញ ។ ម្ចាស់ភាសាតាំងឡាយ
 សេចក្តីនេះ ព្រះមានព្រះភោគអង្គនោះ ទ្រង់ជ្រាបខ្លះហេតុដែល
 គួរជ្រាប ទ្រង់ឃើញខ្លះហេតុដែលគួរឃើញ ព្រះដេញដោលចក្កកើត
 ហើយ មានក្បាលកើតហើយ មានធម៌កើតហើយ មានសភាព
 ជាបុគ្គលប្រសើរ ជាអ្នកស្នំថា អ្នកច្រៀនច្រដៅ អ្នកចង្អុលបង្ហាញ
 ខ្លះច្រយោជន៍ អ្នកឱ្យខ្លះព្រះធម៌ ម្ចាស់ព្រះធម៌ ។ អើ កាលនោះ
 ជាកាលសមគួរ ដល់ព្រះដេញដោលអង្គខ្លះហើយ អ្នកតាំងឡាយ គប្បីចូល
 ទៅគាល់ព្រះមានព្រះភោគ ហើយស្មោះសេចក្តីខ្លះ ព្រះមានព្រះភោគ
 ទ្រង់ព្យាបាល ដល់យើងទាំងអស់ យ៉ាងណា អ្នកតាំងឡាយ គប្បីចាំខ្លះ
 សេចក្តីខ្លះ យ៉ាងនោះចុះ ។ ម្ចាស់ភាសានេះដឹងមានតម្រូវ ព្រះមានព្រះភោគ
 ទ្រង់ជ្រាបខ្លះហេតុ ដែលគួរជ្រាប ទ្រង់ឃើញខ្លះហេតុ ដែលគួរឃើញ
 ភាគនេះ ព្រះដេញដោលចក្កកើតហើយ មានក្បាលកើតហើយ មាន
 ធម៌កើតហើយ ជាបុគ្គលប្រសើរ ជាអ្នកស្នំថា អ្នកច្រៀនច្រដៅ អ្នក
 ចង្អុលបង្ហាញខ្លះច្រយោជន៍ អ្នកឱ្យខ្លះព្រះធម៌ ម្ចាស់ព្រះធម៌ ។ អើ ។

សោ ទេវ បទេសស្ស កាលោ អហោសិ យំ ឧបេ
 កកវន្តិយេវ ឧបសន្តិមិត្តា ឯកមត្តិ បុត្តេយ្យោម យជា
 ទោ កកវ ព្យាករយ្យ តថា មំ ទារយ្យោម ។
 អបំបាយស្នា ឧហាកត្តាទោ សត្តុ ទេវ សំវណ្ណិកោ
 សន្តិកោ ទ វិញ្ញំ សត្រហ្មទារិំ បហោតំ អាយស្នា
 ឧហាកត្តាទោ ឥមស្ស កកវតា សន្តិកោ ឧទ្ទេសស្ស
 ឧទ្ទេស្ស វិញ្ញាមទ អត្តំ អវិកត្តស្ស វិញ្ញាមទ អត្តិ
 វិកជិត្តំ វិកជនាយស្នា ឧហាកត្តាទោ អកុកត្តាតិ^(១) ។
 តេទហារុសា សុណាជ សាទុកំ មនសិករោជ
 កាសិស្សនិមិត្តំ ។ ឯវហារុសាតិ ទោ តេ ភិក្ខុ អាយ-
 ស្នតោ ឧហាកត្តាទស្ស បទូសេន្តសិ ។ អាយស្នា
 ឧហាកត្តាទោ ឯកទេវេច យំ ទោ ទោ អារុសោ កកវ
 សន្តិកោ ឧទ្ទេសំ ឧទ្ទេសិត្តា វិញ្ញាមទ អត្តិ អវិកជិត្តា

១ ឧ. អកុកត្តាតិ ។ ឧ. អកុកត្តាតិ ។

កាលនោះ ជំពាក់លសមន្តរ ដល់ព្រះអង្គអង្គុះហើយ យើង
 ទាំងឡាយ គប្បីចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ ហើយសួរខ្លួនសេចក្តីទុះ
 ចុះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្បូង ដល់យើងទាំងឡាយ យ៉ាងណា
 យើងទាំងឡាយ គប្បីចុះខ្លួនសេចក្តីទុះ យ៉ាងនោះចុះ ។ ចំណែក
 ទាំងព្រះមហាកញ្ចុះដ៏មានអាយុ ព្រះសាស្តា ទ្រង់សរសើរហើយទាំង
 ពួកសត្រហ្មទារិក្ខុល ជាក្រុមព្រះ ក៏សរសើរហើយដែរ មានវា
 ព្រះមហាកញ្ចុះដ៏មានអាយុ ទើបគាចចែកវលក ខ្លួនអន្តរទេសនេះ
 ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងឡើងហើយដោយសារឫប មិនចែក
 វលក ខ្លួនអន្តរដោយពិស្តារ ឱ្យពិស្តារបាន សូមព្រះមហាកញ្ចុះ
 ដ៏មានអាយុ កុំចង់ចង្អុលឡើយ ចែកវលក(សេចក្តី)ទៅចុះ ។
 បើដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ឲ្យប្រយោជន៍
 ខ្ញុំនឹងសំដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ ខ្លួនថេរវិយ
 របស់ព្រះមហាកញ្ចុះ ដ៏មានអាយុជា កុណារុសោ ។ ព្រះ
 មហាកញ្ចុះ ដ៏មានអាយុ ពោលដូច្នោះថា ប្រាសហារុសាទាំងឡាយ
 ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងឡើង ខ្លួនទេស ដោយសារឫប
 មិនបានចែកវលក ខ្លួនអន្តរ ដោយពិស្តារ ដល់យើងទាំងឡាយ

ឧដ្ឋាយសទា វិហារំ ចរិដ្ឋា អនន្តោ ច កំត្វា
 វេទិតាត្វា នន្តោ ច អនន្តោ ច វេទិតាត្វា អន្តោ
 ច អនន្តត្វា វិទិត្វា នន្តត្វា អនន្តត្វា វិទិត្វា
 អន្តត្វា យថា នន្តោ យថា អន្តោ តថា បដិច្ចដ្ឋិ-
 តត្វា ។ កតនោ បារុសោ អនន្តោ កតនោ ច
 នន្តោ កតនោ ច អនន្តោ កតនោ ច អន្តោ ។
 ចាលាកតិចាតោ ភារុសោ អនន្តោ ចាលាកតិចាតោ
 វេមណី នន្តោ យេ ច ចាលាកតិចាតច្បូច្ចយា អនេកោ
 ចាចកា អកុសលា នន្តោ សម្ពុត្តំ អយំ អនន្តោ
 ចាលាកតិចាតោ វេមណីច្បូច្ចយា ច អនេកោ កុសលា
 នន្តោ ភារុសោចារិច្ចំ តត្វា អយំ អន្តោ ។ អនិច្ឆាតាធិ
 ភារុសោ អនន្តោ អនិច្ឆាតាចា វេមណី នន្តោ

កំស្រាបនៃ ព្រោកចាកកាសនៈ ហើយយាងចូលទៅកាន់វិហារជា ម្ចាស់
 កំកុំទាំងឡាយ សភាវៈមិនមែនជាមិនមែន កំកុំសប្បវិទី សភាវៈមិនមែន
 ប្រយោជន៍ មិនប្រយោជន៍ កំកុំសប្បវិទី លុះបានដឹងនូវសភាវៈមិន
 មែនជាមិន មិនមែន បានដឹងនូវសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍មិនប្រយោជន៍
 ហើយ ធម៌ យ៉ាងណា ប្រយោជន៍ យ៉ាងណា ធម៌ប្រតិបត្តិ យ៉ាង
 នោះចុះ ។ ម្ចាស់ភារុសោទាំងឡាយ ចុះសភាវៈ មិនមែនជាមិន
 តើដូចម្តេច ធម៌ តើដូចម្តេច សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច
 ប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភារុសោទាំងឡាយ ការសម្រាប់សត្វ មិន
 មែនជាមិន កិរិយារៀបចាកការសម្រាប់សត្វ ជាធម៌ ឯធម៌ទាំងឡាយណា
 ជាអកុសលដ៏ណាមកច្រើន កើតឡើង ព្រោះច្រើនគឺការសម្រាប់សត្វនេះ
 ជាសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ទេ ធម៌ទាំងឡាយ ជាអកុសលច្រើន មែន
 ដល់នូវការចម្រើនដោយការនា ព្រោះច្រើនគឺកិរិយារៀបចាកការសម្រាប់
 សត្វ នេះទើបជាប្រយោជន៍ ។ ការកាន់យកនូវទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឱ្យ
 មិនមែនជាធម៌ កិរិយារៀបចាកការកាន់យកនូវទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឱ្យ

យេ ច អនិច្ចាតានច្បទ្ធយោ អនេកោ ចាចកា
 អកុសលា ទម្មា សម្ពុត្តិ អយំ អនេត្តោ អនិច្ចាតាចា
 វេមណីចទ្ធយោ ច អនេកោ កុសលា ទម្មា ភាវិតា-
 ចារិប្បំ កច្ចន្តិ អយំ អនេត្តោ ។ កាមេសុ មិច្ឆាចារា
 អារិសា អនេត្តោ កាមេសុ មិច្ឆាចារា វេមណី
 ទម្មោ យេ ច កាមេសុ មិច្ឆាចារច្បទ្ធយោ អនេកោ
 ចាចកា អកុសលា ទម្មា សម្ពុត្តិ អយំ អនេត្តោ ។
 កាមេសុ មិច្ឆាចារា វេមណីចទ្ធយោ ច អនេកោ
 កុសលា ទម្មា ភាវិតាចារិប្បំ កច្ចន្តិ អយំ
 អនេត្តោ ។ មុសាវិនោ អារិសា អនេត្តោ មុសាវិនា
 វេមណី ទម្មោ យេ ច មុសាវិនច្បទ្ធយោ អនេកោ
 ចាចកា អកុសលា ទម្មា សម្ពុត្តិ អយំ អនេត្តោ

ជាធម៌ ឯធម៌ទាំងឡាយណា ជាអកុសល ដ៏លាមកច្រើន វេមនី
 កើតឡើងព្រម ព្រោះចម្លើយគឺការកាន់យកនូវទ្រព្យ ដែលគេមិនទាន់ឱ្យ
 នេះមិនមែនជាប្រយោជន៍ ធម៌ទាំងឡាយ ជាអកុសលច្រើន វេមនីផល
 នូវការបរិច្ចាគ ដោយភាវិតា ព្រោះចម្លើយគឺវិញ្ញាប្រាកដកាន់
 យកនូវទ្រព្យ ដែលគេមិនទាន់ឱ្យ នេះជាប្រយោជន៍ ។ ច្បួលការសា
 ទាំងឡាយ ការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ មិនមែនជាធម៌ទេ កិរិយា
 វៀរចាកការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ ជាធម៌ ធម៌ទាំងឡាយណា
 ជាអកុសល ដ៏លាមកច្រើន វេមនីកើតឡើងព្រម ព្រោះចម្លើយគឺការ
 ប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ នេះមិនមែនជាប្រយោជន៍ ។ ធម៌ទាំង
 ឡាយ ជាអកុសលច្រើន វេមនីផលនូវការបរិច្ចាគ ដោយភាវិតា ព្រោះ
 ចម្លើយគឺវិញ្ញាប្រាកដការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ នេះមិនមែន
 ជាប្រយោជន៍ ។ ច្បួលការសាទាំងឡាយ ការពោលនូវពាក្យកុហក
 មិនមែនជាធម៌ កិរិយាវៀរចាកការពោលនូវពាក្យកុហក ជាធម៌ ឯធម៌
 ទាំងឡាយណា ជាអកុសល ដ៏លាមកច្រើន វេមនីកើតឡើងព្រម
 ព្រោះចម្លើយ គឺការពោលនូវពាក្យកុហក នេះមិនមែនជាប្រយោជន៍ទេ

ឥសានិកា វេមណីបច្ចុយា ច អនោក កុសលា
 ធម្មា ភាវនាចារិច្ចរិ កុច្ឆន្តិ អយំ អនោ ។
 ចិសុណាវិកា ភារុសោ អនោ ចិសុណាយ
 វិចាយ វេមណី ធម្មា យេ ច ចិសុណា-
 វិកាបច្ចុយា អនោក ចាចកា អកុសលា
 ធម្មា សក្កវន្តិ អយំ អនោ ចិសុណាយ វិចាយ
 វេមណីបច្ចុយា អនោក កុសលា ធម្មា ភាវនា-
 ចារិច្ចរិ កុច្ឆន្តិ អយំ អនោ ។ ឥសានិកា ភារុសោ
 អនោ ឥសាយ វិចាយ វេមណី ធម្មា យេ ច
 ឥសានិកាបច្ចុយា អនោក ចាចកា អកុសលា
 ធម្មា សក្កវន្តិ អយំ អនោ ឥសាយ វិចាយ
 វេមណីបច្ចុយា ច អនោក កុសលា ធម្មា ភាវនា-
 ចារិច្ចរិ កុច្ឆន្តិ អយំ អនោ ។ សម្មច្យលាថា ភារុសោ
 អនោ សម្មច្យលាថា វេមណី ធម្មា យេ ច សម្មច្យ-
 លាបច្ចុយា អនោក ចាចកា អកុសលា ធម្មា សក្កវន្តិ

ធម៌ទាំងឡាយជាគុសលាច្រើន វេមណីដល់ខ្ញុំការចិប្បណិដោយភាវនាព្រោះ
 បង្កើតភិកិយារៀបចាកការគោល ក្នុងភារុសោ ទេជាប្រយោជន៍ ។
 ម្ចាស់ភារុសាទាំងឡាយ សំដីញ្ញ្ញ្ញាញ្ញំ មិនមែនជាធម៌ ភិយា
 រៀបចាកសំដីញ្ញ្ញាញ្ញំ ជាធម៌ ឯធម៌ទាំងឡាយណា ជាគុសលា
 ដ៏លាមកច្រើន វេមណីកើតឡើងត្រឹម ព្រោះបង្កើត គឺ សំដីញ្ញ្ញាញ្ញំ
 នេះមិនមែនជាប្រយោជន៍ ធម៌ទាំងឡាយ ជាគុសលាច្រើន វេមណីដល់ខ្ញុំ
 ការចិប្បណិ ដោយភាវនា ព្រោះបង្កើតភិកិយារៀបចាកសំដីញ្ញ្ញាញ្ញំ
 នេះទើបជាប្រយោជន៍ ។ ម្ចាស់ភារុសាទាំងឡាយ សំដីកាត្រក់
 មិនមែនជាធម៌ ឯធម៌ទាំងឡាយណា ជាគុសលា ដ៏លាមកច្រើន
 កើតឡើងត្រឹម ព្រោះបង្កើតសំដីកាត្រក់ នេះមិនមែនជាប្រយោជន៍ទេ
 ធម៌ទាំងឡាយ ជាគុសលាច្រើន ឯវេមណីដល់ខ្ញុំការចិប្បណិ ដោយភាវនា
 ព្រោះបង្កើតភិកិយារៀបចាកសំដីកាត្រក់ ទេជាប្រយោជន៍ ។ ម្ចាស់
 ភារុសាទាំងឡាយ ការពោលពាក្យរាយរាយ ឥន្ទប្រយោជន៍ មិន
 មែនជាធម៌ ភិយារៀបចាកការគោលពាក្យរាយរាយ ឥន្ទប្រយោជន៍
 ជាធម៌ ឯធម៌ទាំងឡាយណា ជាគុសលា ដ៏លាមកច្រើន វេមណីកើត
 ឡើងត្រឹម ព្រោះបង្កើតការពោលពាក្យរាយរាយ ឥន្ទប្រយោជន៍

អយំ អនត្តោ សម្មប្បុរាណោ វេទនាច្ចយោ ច
 អនោកោ កុសលា ទង្គា កាវចាចារិប្បវី កុច្ឆន្តិ
 អយំ អត្តោ ។ អភិជ្ឈា អវុសោ អនត្តោ
 អភិជ្ឈា ទង្គោ យេ ច អភិជ្ឈាបច្ចយោ អនោកោ
 ចាបកោ អកុសលា ទង្គា សម្ពុវន្តិ អយំ អនត្តោ
 អភិជ្ឈាបច្ចយោ ច អនោកោ កុសលា ទង្គា កាវចា-
 ចារិប្បវី កុច្ឆន្តិ អយំ អត្តោ ។ ត្យាចានោ អវុសោ
 អនត្តោ អត្យាចានោ ទង្គោ យេ ច ត្យាចាណ-
 ប្បច្ចយោ អនោកោ ចាបកោ អកុសលា ទង្គា
 សម្ពុវន្តិ អយំ អនត្តោ អត្យាចាណប្បច្ចយោ ច អនោកោ
 កុសលា ទង្គា កាវចាចារិប្បវី កុច្ឆន្តិ អយំ អត្តោ ។

នេមិនមែនជាប្រយោជន៍ ធម៌ទាំងឡាយ ជាអុសលច្រើន វេទនិដល់
 នូវការបរិច្ចាលិ ដោយការវិនា ព្រោះបច្ច័យធីតិយោវៀរចាកការពាលតាម
 យោធម៌ ឥន្ទ្រយោជន៍ នេះជាប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភារុសោទាំងឡាយ
 ការសំឡឹងវិភិចារព្រល្យអ្នកដទៃ មិនមែនជាធម៌ ការមិនសំឡឹង
 វិភិចារព្រល្យអ្នកដទៃ ជាធម៌ ឯធម៌ទាំងឡាយណា ជាអុសល
 ដ៏លាមកច្រើន នៃធីតិក៏ឡើងព្រម ព្រោះបច្ច័យធីតិការសំឡឹងវិភិចារ
 ព្រល្យអ្នកដទៃ នេះមិនមែនជាប្រយោជន៍ ធម៌ទាំងឡាយជាអុសលច្រើន
 នៃធីដល់នូវការបរិច្ចាលិ ដោយការវិនា ព្រោះបច្ច័យធីតិការមិនសំឡឹងវិភិ
 ចារព្រល្យអ្នកដទៃ នេះជាប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភារុសោទាំងឡាយ
 ការចង់ឲ្យគេវិនាស មិនមែន ជាធម៌ ការមិនចង់ឲ្យគេវិនាស ជាធម៌
 ឯធម៌ទាំងឡាយណា ជាអុសល ដ៏លាមកច្រើន វេទនិក៏ឡើង
 ព្រម ព្រោះបច្ច័យធីតិការចង់ឲ្យគេវិនាស នេះមិនមែនជាប្រយោជន៍ទេ
 ធម៌ទាំងឡាយ ជាអុសលច្រើន វេទនិដល់នូវការបរិច្ចាលិ ដោយ
 ការវិនា ព្រោះបច្ច័យធីតិការមិនចង់ឲ្យគេវិនាស នេះមិនមែនជាប្រយោជន៍ ។

មិច្ឆាធិដ្ឋិ អវុសា អនម្មោ សម្មាធិដ្ឋិ ធម្មោ យេ ច
 មិច្ឆាធិដ្ឋិប្បទូយា អនោកោ ចាបកា អកុសលា ធម្មា
 សម្ពុវន្តំ អយំ អនត្តោ សម្មាធិដ្ឋិប្បទូយា ច អនោកោ
 កុសលា ធម្មា កាវចាចារិម្បិ កត្តន្តំ អយំ អត្តោ ។ យំ
 ទោ យោ អវុសា កកវំ សង្ខិត្តន ឧទ្ទេសំ ឧដ្ឋិសំគ្វា
 វិគ្គាវន អត្ថំ អវិភង្គិគ្វា ឧដ្ឋាយាសថា វិហារំ បរិដ្ឋោ
 អនម្មោ ច ភិក្ខុវេ វេទិតត្វោ ធម្មោ ច អនត្តោ ច
 វេទិតត្វោ អត្តោ ច អនម្មត្ត វិទិត្តា ធម្មត្ត អនត្តត្ត
 វិទិត្តា អត្តត្ត យថា ធម្មោ យថា អត្តោ កថា
 ចដិច្ចត្តត្តន្តំ ភមស្សចិ ទោ អយំ អវុសា កកវំកា
 សង្ខិត្តន ឧទ្ទេសស្ស ឧដ្ឋិដ្ឋស្ស វិគ្គាបន អត្ថំ
 អវិភង្គិគ្វា ឯវំ វិគ្គាវន អត្ថំ អាជាធាមិ ។

ក្នុងការស្រាវជ្រាវខ្សោយ ការយល់ខុស មិនមែនជាធម៌ ការយល់ត្រូវ
 ជាធម៌ ឯធម៌ទាំងឡាយណា ជាអកុសល ដំណាច់ច្រើន កើតឡើង
 ព្រម ព្រោះចម្លើយអាការយល់ខុស នេះមិនមែនជាប្រយោជន៍ ធម៌ទាំង
 ឡាយជាអកុសលច្រើន វែងដល់ខ្ញុំការចម្លែង ដោយការនា ព្រោះ
 ចម្លើយ អី ការយល់ត្រូវ នេះជាប្រយោជន៍ ។ ម្នាលអារុស្សតាំងឡាយ
 ព្រះមោក្ខគោត ទ្រង់សំដែងឲ្យឧទ្ទេសណា ដោយសង្ខេប មិនចែក
 វិលក្នុងអត្ថ (ខែឧទ្ទេសខុះ) ដោយភិក្ខុវេ ដល់យើងទាំងឡាយ
 ក៏ស្រាប់តែ ព្រោកចាកកាសនៈ ហើយយោធិទូលរៅកាតិហារថា ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈមិនមែនធម៌ ទិវនធម៌ ភិក្ខុធម្មវិទី សភាវៈមិនមែន
 ប្រយោជន៍ ទិវប្រយោជន៍ ភិក្ខុធម្មវិទី លុះបានដឹងសភាវៈមិនមែនជា
 ធម៌ ទិវនធម៌ បានដឹងខ្ញុំសភាវៈ មិនមែនជាប្រយោជន៍ ទិវប្រយោជន៍
 ហើយ ធម៌ យ៉ាងណា ប្រយោជន៍ យ៉ាងណា ធម្មវិប្បតិចក្ខិ
 យ៉ាងនោះចុះ ម្នាលអារុស្សតាំងឡាយ ចំណែកទាំងមូល តែងដឹងខ្ញុំ
 អត្ថខែឧទ្ទេសនេះឯង ដែលព្រះមោក្ខគោតទ្រង់សំដែងឡើង ដោយ
 សង្ខេប មិនចែកវិលក្នុងអត្ថ ដោយភិក្ខុវេ ឲ្យភិក្ខុវេបានយ៉ាងនេះ ។

អាតម្មមាណា ច ចន តុត្តោ អាវុសោ ភកវដ្ឋិយេវ
 ឧបសន្តមិក្ខា ឯតមត្ថំ ចុទ្ទយ្យាដ យថា លោ ភកវ
 ព្យាកមយ្យ តថា ឯ ធាយយ្យាថាតំ ។ ឯលោវុសោតំ
 ទោ តេ ភិក្ខុ អាយស្មតោ មហាភព្វាទស្ស ភាសិតំ
 អភិទន្ធិក្ខា អនុមោធិក្ខា ឧដ្ឋាយាសថា យេន ភកវ
 តេទុបសន្តមិសុ ឧបសន្តមិក្ខា ភកវដ្ឋំ អភិវិនេក្ខា
 ឯកមច្ឆំ ធិសិទិសុ ។ ឯកមច្ឆំ ធិសិក្ខា ទោ តេ
 ភិក្ខុ ភកវដ្ឋំ ឯតនកេតិ យំ ទោ លោ កត្ត
 ភកវ សន្និក្កេន ឧទ្ទេសំ ឧទ្ទិសិក្ខា វិក្ខាមន អត្ថំ
 អភិកមិក្ខា ឧដ្ឋាយាសថា វិហារំ ចវិដ្ឋោ អនម្មោ ច
 ភិក្ខុវេ វេទិតញោ ទម្មោ ច អនម្មោ ច វេទិតញោ
 អត្ថោ ច អនម្មត្ថុ វិទិត្យា ទម្មត្ថុ អនម្មត្ថុ វិទិត្យា
 អត្ថត្ថុ យថា ទម្មោ យថា អត្ថោ តថា ចដិច្ចដ្ឋិត្យដ្ឋំ ។

មាលភាវុសោ តាំងឡាយ លោកតាំងឡាយ កាលបើប្រាថ្នា ត្រូវគេ
 ចូលទៅគាល់ព្រះមាតាព្រះភាគ ហើយសួរសេចក្តីនេះ ព្រះមាតាព្រះភាគ
 ព្យាករ ដល់យើងតាំងឡាយ យ៉ាងណា អ្នកតាំងឡាយ ត្រូវបំ
 ពុកទូរសេចក្តីនេះ យ៉ាងនោះចុះ ។ ពួកភិក្ខុតាំងនោះ ក្រេកអរ
 គន្ធាមាតា ចំពោះភាសិតរបស់ព្រះមហាក្សត្រនេះ ដ៏មានកាយថា ករុណា
 ភាវុសោ ហើយក៏ក្រោកចាកភាសនៈ ចូលទៅគាល់ព្រះមាតាព្រះភាគ
 លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមាតាព្រះភាគ ហើយអង្គុយ
 នៅក្នុងទីសមគួរ ។ ភិក្ខុតាំងនោះ លុះអង្គុយ ក្នុងទីសមគួរហើយ
 ក៏បានក្រាបបង្គំចូលព្រះមាតាព្រះភាគ ផ្តុំចុះថា បតិប្រាជ្ញាអង្គដ៏ចំរើន
 ព្រះមាតាព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងនូវឧទ្ទេសណា ដោយសន្តិច មិនខែក
 វេលានូវអត្ថ (វៃនឧទ្ទេសនូវ) ដោយពិស្តារ ក៏ស្រាប់នៃក្រោកចាកភាសនៈ
 ហើយយាងចូលទៅគាល់វិហារថា មាលភិក្ខុតាំងឡាយ សភាវៈមិន
 មែនចមិ ធិនិចមិ ភិក្ខុតប្បិជនំ សភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ ធិនិ
 ចមិ ប្រយោជន៍ ក៏ភិក្ខុតប្បិជនំ លុះបានដឹងសភាវៈមិនមែនចមិ ធិនិចមិ
 បានដឹងសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ ធិនិចមិ ហើយ ចមិយ៉ាង
 ណា ប្រយោជន៍ យ៉ាងណា តប្បិប្រតិបត្តិ យ៉ាងនោះចុះ ។

គេសំ ទោ កន្លែង អន្តរាគមន៍ អចារ្យក្នុងស្នូល កតកតា
 ឯតទយោសិ ឥនិ ទោ ទោ អាវុសោ កតក
 សង្ខេប ឧទ្ទេសំ ឧទ្ទេសិត្វា វិញ្ញាណ អង្គ
 អិកតិក្ខា ឧទ្ទាយសនា វិហារិ បរិក្ខា អន្តោ ឧ
 កិក្ខាវ វេទិតញោ ឆន្ទោ ឧ អន្តោ ឧ វេទិតញោ
 អន្តោ ឧ អន្តោ វិទិត្វា ឧទ្ទេសិត្វា អន្តោ
 វិទិត្វា អន្តោ យដា ឆន្ទោ យដា អន្តោ តថា
 បដិបត្តិកក្ខន្ធិ ។ កោ ឧ ទោ ឥមស្ស កតកតា
 សង្ខេប ឧទ្ទេសស្ស ឧទ្ទេសស្ស វិញ្ញាណ អង្គ វិកដេ
 យ្យាតិ ។ គេសំ ទោ កន្លែង អន្តរាគមន៍ ឯតទយោសិ
 អយំ ទោ អយស្ថា បហាតត្វាទោ សត្វ ទេ
 សំវណ្ណិតោ សង្ការិតោ ឧ វិញ្ញាណំ សម្រេច្ចាតិវិទំ បហោតិ

ចក្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលព្រះបាទព្រះរាជ ទ្រង់ចេញទៅ មិនយូរ
 ប៉ុន្មាន យើងចំរើនឲ្យយោង ទានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះ ទ្រង់
 ព្រះសោតាំងឲ្យយោង ព្រះបាទព្រះរាជ ទ្រង់សំដែងឲ្យទេសនាឯង
 ដោយសារតែ មិនបានចែកវិលក ឲ្យវិញ្ញាណយោង ដល់យើង
 ទាំងឡាយ ក៏ស្រាប់តែ ក្រោកបាតកាសនៈ ហើយយាងចូលទៅកាន់
 វិហារថា ទ្រង់កុំចាំឲ្យយោង សភាវៈមិនមែនមិ ឥនិមិ កិក
 កច្បីដឹង សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ឥនិប្រយោជន៍ កិកក្តីដឹង លុះ
 បានដឹងសភាវៈមិនមែនមិ ឥនិមិ បានដឹងសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍
 ឥនិប្រយោជន៍ហើយ គម្ពី យាងណា ប្រយោជន៍ យាងណា គម្បីប្រតិបត្តិ
 យាងទោចុះ ។ កិកក្តីណា គម្បីចែកវិលក ឲ្យវិញ្ញាណទេសនា
 វិសេសព្រះបាទព្រះរាជ ទ្រង់សំដែងឲ្យដោយសារតែ ឲ្យវិញ្ញាណ ។
 ចក្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យើងចំរើនទោ ទានសេចក្តីត្រិះរិះ ដូច្នោះ
 ព្រះមហាកថាៈ អំពីទោចុះឯង ព្រះសាស្តា ទ្រង់សរសើរហើយ
 ទាំងស្រុងសម្រេច្ចាតិវិទំ ជាអក្ខរាជ្ជ កិសរសើរហើយវិ

អាយស្មា មហាកត្តានោ ឥមស្ស កតវតា
 សន្តិភោជ ទទ្ទេសស្ស ទទ្ទិដ្ឋស្ស វិគ្គាវេន អត្ថំ
 អវិកត្តស្ស វិគ្គាវេន អត្ថំ វិកតំតុ យទ្ធន មយំ
 យេនាយស្មា មហាកត្តានោ ភេតុបសន្តិមយ្យម ទប-
 សន្តិមិញ្ច អាយស្មន្តំ មហាកត្តានំ ឯតមត្ថំ បុទ្ទេ-
 យ្យម យថា នោ អាយស្មា មហាកត្តានោ ព្យាគា-
 វិស្សតំ ភថា ទំ តាវស្សាមាតិ ។ អដោ មយំ
 កន្ត យេនាយស្មា មហាកត្តានោ ភេតុបសន្តិមិញ្ច
 ទបសន្តិមិញ្ច អាយស្មន្តំ មហាកត្តានំ ឯតមត្ថំ
 ចុទ្ធិញ្ច ។ ភេសំ នោ កន្ត អាយស្មតា មហា-
 កត្តានេន ឥមេហិ អាការេហិ ឥមេហិ មនេហិ ឥមេហិ
 ព្យាភ្ននេហិ អត្តោ សុវិកត្តោតំ ។ សាទុ សាដុ
 កិក្ខុវេ ចល្លិកោ កិក្ខុវេ មហាកត្តានោ មហាបពោ

មាននៃព្រះមហាកត្តានៈដ៏មានភាយ រើមអាចចែកវិលក ទូរកត្តានៃទស
 នេះ ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងឡើង ដោយសន្តិប មិនបាន
 ចែកវិលកទូរកត្ត ដោយពិស្តារឲ្យពិស្តារបាន បើដូច្នោះ គួរតែយើង
 ទាំងឡាយ ចូលទៅក្រែមហាកត្តានៈដ៏មានភាយ លុះចូលទៅដល់
 ហើយឧប្បិស្សន្តទូរសេចក្តីខ្លះ ទាំងព្រះមហាកត្តានៈដ៏មានភាយ ព្រះមហា-
 កត្តានៈដ៏មានភាយ ទាំងព្យាករ ដល់យើងទាំងឡាយ យ៉ាងណា
 យើងទាំងឡាយ ខឹងចំទុក ទូរសេចក្តីនោះ យ៉ាងនោះ ។ បើគ្រូ
 ព្រះអង្គដ៏ចំរើន លំដាប់នោះ យើងទាំងឡាយ ក៏ចូលទៅក្រែ
 មហាកត្តានៈដ៏មានភាយ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បានឮសូរសេចក្តីខ្លះ
 ទាំងព្រះមហាកត្តានៈ ដ៏មានភាយ ។ បើគ្រូព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះមហា-
 កត្តានៈដ៏មានភាយ បានចែកវិលក សេចក្តីស្រួលចូល ដោយភាព
 ទាំងឡាយនេះ ដោយបទទាំងឡាយនេះ ដោយព្យាគ្នានៈទាំងឡាយ
 នេះ ដល់យើងទាំងឡាយនោះ ។ គ្មានភិក្ខុទាំងឡាយ
 ច្រវែរហើយ ច្រវែរហើយ គ្មានភិក្ខុទាំងឡាយ មហាកត្តានៈ
 ជាបណ្ឌិត គ្មានភិក្ខុទាំងឡាយ មហាកត្តានៈ ជាអ្នកមានប្រាជ្ញាច្រើន

កិច្ចាវ មហាក្កាណោ មំ ទេមិ គុដ្ឋោ កិច្ចាវ
 ឧបសន្តមិក្ខា វតមត្ថិ បុច្ឆយ្យាម អមាម្យំ ទេតំ
 វិវាមវ ក្សាការយ្យំ យថា តំ មហាក្កាណោ
 ក្សាកតំ វិសោ ទេវ តស្ស អក្កោ វិវត្ត ទំ
 ទារយ្យាវាតិ ។

(២២) អទន្តោ ច កិច្ចាវ វេទិតត្វោ ទន្តោ ច
 អទត្តោ ច វេទិតត្វោ អក្កោ ច អទម្ពត្ត វិទិត្តា ទម្ពត្ត
 អទត្តត្តា វិទិត្តា អត្តត្ត យថា ទន្តោ យថា អក្កោ
 តថា ចដិបដ្ឋិតត្តិ ។ តតតោ ច កិច្ចាវ អទន្តោ
 តតតោ ច ទន្តោ តតតោ ច អទត្តោ តតតោ ច
 អក្កោ ។ ចាលានិចិតោ កិច្ចាវ អទន្តោ ចាលានិ-
 ចិតោ វេទណំ ទន្តោ យេ ច ចាលានិចិតតប្បដ្ឋយោ
 អទតោ ចាមកា អកុសលា ទន្តោ សម្ពុត្តិ អធិ អទត្តោ

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើ អ្នកទាំងឡាយ ចូលមករកដាច់គ្នា ហើយ
 សួរគ្នាសេចក្តីនេះ ដាច់គ្នា គឺព្យាករន្ត្រីសេចក្តីនេះដូចសេចក្តី ដែលមហា-
 កថាខុទ្ទកៈ បានព្យាករហើយ យ៉ាងនោះដែរ សេចក្តីនោះឯងនៃ
 ទន្តោនោះ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីចាំទុកនូវសេចក្តីនោះ យ៉ាងនេះចុះ ។

(២២) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈមិនមែនធម៌ ទំនិញធម៌ ភិក្ខុ
 គប្បីដឹង សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ ទំនិញប្រយោជន៍ ក៏ភិក្ខុគប្បីដឹង
 លុះបានដឹង នូវសភាវៈមិនមែនធម៌ ទំនិញធម៌ បានដឹងសភាវៈមិនមែន
 ប្រយោជន៍ ទំនិញប្រយោជន៍ហើយ ធម៌ យ៉ាងណា ប្រយោជន៍ យ៉ាង
 ណា គប្បីប្រគល់ក្តី យ៉ាងនោះចុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 សភាវៈមិនមែនធម៌ តើដូចម្តេច ធម៌ តើដូចម្តេច សភាវៈមិនមែន
 ប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ការសម្លាប់សត្វមិនមែនធម៌ទេ ក៏វិញ្ញាណកាយសម្លាប់
 សត្វជាធម៌ ឯធម៌ទាំងឡាយណា ជាអកុសល ដ៏លាមកស្រេច នៃគ
 ក៏គេឡើងស្រេច ព្រោះបច្ច័យដ៏ការសម្លាប់សត្វ នៃមិនមែនប្រយោជន៍ទេ ។

ចាណាភំពាតា វេមណីធកុយា ច អនោកេ កុសលា
 ធម្មា កាវតាចារិប្បិ កច្ចុទ្ធំ អយំ អន្តោ ។
 អនិច្ចាទានំ កិក្ខុវេ អនន្តោ អនិច្ចាទានា វេមណី
 នន្តោ... កាវេសុ មិច្ឆាចារោ កិក្ខុវេ អនន្តោ
 កាវេសុ មិច្ឆាចារោ វេមណី នន្តោ... ឥសារវិទោ
 កិក្ខុវេ អនន្តោ ឥសារវិទោ វេមណី នន្តោ... ចិសុណា
 វិទោ កិក្ខុវេ អនន្តោ ចិសុណាយ វិទាយ វេមណី
 នន្តោ... ឥសារវិទោ កិក្ខុវេ អនន្តោ ឥសារយ
 វិទាយ វេមណី នន្តោ... សម្មច្យុលាចោ កិក្ខុវេ
 អនន្តោ សម្មច្យុលាចោ វេមណី នន្តោ...

ធម៌វិនិច្ឆ័យ ជាតុសលច្រើន វេមណីដល់គូការចិច្ចុលិ ដោយការតា
 ព្រាបេច្ច័យកិរិយាវៀរចោកកសេដ្ឋាចំសព្វ នោចិច្ចជាប្រយោជន៍ ។
 ខ្នាលកិក្ខុចំនិទ្យាយ ការកាត់យកទូទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឱ្យ មិន
 មែនជាធម៌ទេ កិរិយាវៀរចោកកាត់យកទូទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឱ្យ
 ជាធម៌... ខ្នាលកិក្ខុចំនិទ្យាយ ការប្រព្រឹត្តិទុស ក្នុងកម្មចំនិទ្យាយ
 មិនមែនជាធម៌ទេ កិរិយាវៀរចោកការប្រព្រឹត្តិទុស ក្នុងកម្មចំនិទ្យាយ
 ជាធម៌... ខ្នាលកិក្ខុចំនិទ្យាយ ការពោលនូវពាក្យកុហក
 មិនមែនជាធម៌ទេ កិរិយាវៀរចោកការពោលនូវពាក្យកុហក ជាធម៌...
 ខ្នាលកិក្ខុចំនិទ្យាយ សិរីញ្ញាញន៍គេ មិនមែនជាធម៌ទេ កិរិយា
 វៀរចោក សិរីញ្ញាញន៍គេ ជាធម៌... ខ្នាលកិក្ខុចំនិទ្យាយ
 សិរីកម្រក់ មិនមែនជាធម៌ទេ ការវៀរចោកសិរីកម្រក់ ជាធម៌...
 ខ្នាលកិក្ខុចំនិទ្យាយ សិរីរោយកយ ផលប្រយោជន៍ មិនមែនជា
 ធម៌ទេ កិរិយាវៀរចោកសិរីរោយកយ ផលប្រយោជន៍ ជាធម៌...

អភិជ្ឈក ភិក្ខុវេ អធម្មោ អភិជ្ឈក ធម្មោ ... ព្យាបាទោ
 ភិក្ខុវេ អធម្មោ អព្យាបាទោ ធម្មោ ... មិច្ឆានិច្ចំ
 ភិក្ខុវេ អធម្មោ សម្មានិច្ចំ ធម្មោ យេ ច មិច្ឆា-
 និច្ចំឡាតិយោ អនោកោ ពាចកោ អកុសលា ធម្មា
 សម្ពុទ្ធំ អយំ អធម្មោ សម្មានិច្ចំឡាតិយោ ច អនោកោ
 កុសលា ធម្មា ភាវិតាវាសិវិ កុដ្ឋន្តំ អយំ អធម្មោ ។
 អធម្មោ ច ភិក្ខុវេ វេទិតព្វោ ធម្មោ ច អធម្មោ ច
 វេទិតព្វោ អធម្មោ ច អធម្មត្ថ វេទិត្វា ធម្មត្ថ អធម្មត្ថ
 វេទិត្វា អធម្មត្ថ យេថា ធម្មោ យេថា អធម្មោ តថា
 បដិបទ្ធិកុដ្ឋន្តំ ភិក្ខុ យេន្តំ វិក្ខុ ភិក្ខុវេ បដិបទ្ធិ វិក្ខុន្តំ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការសំឡឹងវិចារិយោប្រាស្រ្តក្នុងវិទ្ធិ មិនមែនជាធម៌ទេ
 ការមិនសំឡឹងវិចារិយោប្រាស្រ្តក្នុងវិទ្ធិ ជាធម៌... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ការចង់ឲ្យគេវិនាស មិនមែនជាធម៌ទេ ការមិនចង់ឲ្យគេវិនាស ជាធម៌...
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការយល់ខុស មិនមែនជាធម៌ទេ ការយល់ត្រូវ
 ជាធម៌ ធម៌ទាំងឡាយណា ជាអកុសលយុទ្ធសាស្ត្រ ដែលកើតឡើង
 ព្រម ព្រោះចង់យកការយល់ខុស នេះមិនមែនជាប្រយោជន៍ទេ ធម៌
 ទាំងឡាយ ជាអកុសលយុទ្ធសាស្ត្រ ដែលដល់នូវការបិទបិណ្ឌ ដោយការវិនា
 ព្រោះចង់យកការយល់ត្រូវ នេះជាប្រយោជន៍ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 សភាវៈមិនមែនជាធម៌ មិនមែន ភិក្ខុកុដ្ឋន្តិក សភាវៈមិនមែនជា
 ប្រយោជន៍ មិនមែនជាធម៌ ក៏ភិក្ខុកុដ្ឋន្តិក លុះបោះចោលសភាវៈមិនមែន
 ជាធម៌ មិនមែន ចឹងនូវសភាវៈមិនមែនជាប្រយោជន៍ មិនមែនជាធម៌
 ហើយ ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍យ៉ាងណា អច្ឆ្យប្រតិបត្តិ យ៉ាង
 នោះចុះ ពាក្យណា ដែលគេយកគេ គោលហើយដូច្នោះ ពាក្យចុះ
 គេយកគេ បោះបោកហើយ ព្រោះគេស្រើយ គួរសេចក្តីនេះ ។

[២៣] ចាលភោគិយានិបបាតិ^(១) ភិក្ខុវេ តិវិទំ វនាមិ
 លោកហេតុកម្មំ ឆោសហេតុកម្មំ មោហហេតុ-
 កម្មំ ។ អនិច្ចាណិច្ចបាតំ ភិក្ខុវេ តិវិទំ វនាមិ
 លោកហេតុកម្មំ ឆោសហេតុកម្មំ មោហហេតុ-
 កម្មំ ។ កាមេសុ មិច្ឆាចារិច្ចបាតំ ភិក្ខុវេ តិវិទំ
 វនាមិ លោកហេតុកម្មំ ឆោសហេតុកម្មំ មោហ-
 ហេតុកម្មំ ។ មុសាវាទិច្ចបាតំ ភិក្ខុវេ តិវិទំ វនាមិ
 លោកហេតុកម្មំ ឆោសហេតុកម្មំ មោហហេតុ-
 កម្មំ ។ មិសុណាវាទិច្ចបាតំ ភិក្ខុវេ តិវិទំ វនាមិ
 លោកហេតុកម្មំ ឆោសហេតុកម្មំ មោហហេតុ-
 កម្មំ ។ ឧសុណាវាទិច្ចបាតំ ភិក្ខុវេ តិវិទំ វនាមិ លោក-
 ហេតុកម្មំ ឆោសហេតុកម្មំ មោហហេតុកម្មំ ។
 សម្មច្យុលាចិច្ចបាតំ ភិក្ខុវេ តិវិទំ វនាមិ លោក-
 ហេតុកម្មំ ឆោសហេតុកម្មំ មោហហេតុកម្មំ ។

[២៣] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លោងជា បុណ្យភោគ
 មាន ឲ្យ ប្រការ គឺ មានលោកៈជាហេតុ ។ មានទោសៈជាហេតុ ។ មាន
 មោហៈជាហេតុ ។ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លោង
 មាន ឲ្យ ប្រការ គឺ មានលោកៈជាហេតុ ។ មានទោសៈជាហេតុ ។ មាន
 មោហៈជាហេតុ ។ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លោងជា កាមេសុ
 មិច្ឆាចារិយានឲ្យប្រការ គឺ មានលោកៈជាហេតុ ។ មានទោសៈជាហេតុ ។
 មានមោហៈ ជាហេតុ ។ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លោងជា
 មុសាវាទិមានឲ្យប្រការ គឺ មានលោកៈជាហេតុ ។ មានទោសៈជាហេតុ ។
 មានមោហៈជាហេតុ ។ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លោងជា
 មិសុណាវាទិ មាន ឲ្យ ប្រការ គឺ មានលោកៈជាហេតុ ។ មានទោសៈ
 ជាហេតុ ។ មានមោហៈជាហេតុ ។ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 គឺជាគន្លោងជា ឧសុណាវាទិ មាន ឲ្យ ប្រការ គឺ មានលោកៈ
 ជាហេតុ ។ មានទោសៈជាហេតុ ។ មានមោហៈជាហេតុ ។ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លោងជា សម្មច្យុលាចមាន ឲ្យ ប្រការ គឺ
 មានលោកៈជាហេតុ ។ មានទោសៈជាហេតុ ។ មានមោហៈជាហេតុ ។ ។

។ ខ. យណាមេធម្មំ ។ ឃ. យណាមិច្ចបាតំ ។

អភិជ្ឈំបហំ ភិក្ខុវេ តិវិធំ វនាមិ លោក-
 ហេតុកម្មិ នោសហេតុកម្មិ មោហហេតុ-
 កម្មិ ។ ឡាណិជ្ឈំបហំ ភិក្ខុវេ តិវិធំ វនាមិ
 លោកហេតុកម្មិ នោសហេតុកម្មិ មោហហេតុកម្មិ ។
 មិច្ឆាជិជ្ឈំបហំ ភិក្ខុវេ តិវិធំ វនាមិ លោកហេតុកម្មិ
 នោសហេតុកម្មិ មោហហេតុកម្មិ ។ ឥតិ មោ
 ភិក្ខុវេ លោកោ កម្មនិទានសម្ពុតិ នោសោ កម្ម-
 និទានសម្ពុតិ មោហោ កម្មនិទានសម្ពុតិ លោក-
 កម្មយា កម្មនិទានសំឡោ នោសកម្មយា កម្មនិ-
 ទានសំឡោ មោហកម្មយា កម្មនិទានសំឡោតិ ។

(៦៤) សចរិក្ខមនោ អយំ ភិក្ខុវេ ធម្មោ នាយិ
 ធម្មោ អចរិក្ខមនោ ។ កថត្ថុ ភិក្ខុវេ សចរិក្ខមនោ
 អយំ ធម្មោ នាយិ ធម្មោ អចរិក្ខមនោ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ គថាឥតោលថា អភិជ្ឈំបាទ ឲ្យប្រការ
 គី មានលោកៈជាហេតុ ។ មានទោសៈជាហេតុ ។ មានមាហៈ
 ជាហេតុ ។ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ គថាឥតោលថា ឮពុទ្ធ
 មាន ឲ្យប្រការ គី មានលោកៈជាហេតុ ។ មានទោសៈជាហេតុ ។
 មានមាហៈជាហេតុ ។ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ គថាឥតោលថា
 មិច្ឆាជិជ្ឈំបាទ ឲ្យប្រការ គី មានលោកៈជាហេតុ ។ មានទោសៈ
 ជាហេតុ ។ មានមាហៈជាហេតុ ។ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ព្រោះ
 ដំណើរផ្លូវច្រើន លោកៈឈ្មោះថាជាហេតុ ជាដៃដៃកើតនៃកម្ម ទោសៈ
 ឈ្មោះថាជាហេតុ ជាដៃដៃកើតនៃកម្ម មាហៈឈ្មោះថាជាហេតុ ជាដៃ
 កើតនៃកម្ម ព្រោះអស់លោកៈ ទើបអស់ហេតុនៃកម្ម ព្រោះអស់ទោសៈ
 ទើបអស់ហេតុនៃកម្ម ព្រោះអស់មាហៈ ទើបអស់ហេតុនៃកម្ម ។

(៦៥) ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ធម៌នេ ប្រកថាដោយការប្រ
 ត្រឡប់ ធម៌នេ មិនមែនជាមិនមានការប្រត្រឡប់ទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ចាំនិទ្យាយ ធម៌នេ ប្រកថាដោយការប្រត្រឡប់ ធម៌នមែន
 មែនជាមិនមានការប្រត្រឡប់ គឺដោយអធិប្បាយ ដូចម្តេច ។

ចាលភាគិចាតិស្ស ភិក្ខុវេ ចាលភាគិចាតា វេមណិ
 បរិក្កមមំ ហោតិ អនិច្ឆានាយិស្ស ភិក្ខុវេ អនិ-
 ច្ឆានាន វេមណិ បរិក្កមមំ ហោតិ កាមេសុ
 មិច្ឆាចារិស្ស ភិក្ខុវេ កាមេសុ មិច្ឆាចារ វេមណិ
 បរិក្កមមំ ហោតិ ឥសារាភិស្ស ភិក្ខុវេ ឥសា-
 វាណ វេមណិ បរិក្កមមំ ហោតិ មិសុណាភិ-
 ចស្ស ភិក្ខុវេ មិសុណាយ វាចាយ វេមណិ
 បរិក្កមមំ ហោតិ ធុរុសភិចស្ស ភិក្ខុវេ ធុរុសាយ
 វាចាយ វេមណិ បរិក្កមមំ ហោតិ សម្មច្បលាមិស្ស
 ភិក្ខុវេ សម្មច្បលាចា វេមណិ បរិក្កមមំ ហោតិ
 អភិជ្ឈាលុស្ស ភិក្ខុវេ អនភិជ្ឈា បរិក្កមមំ ហោតិ
 ព្យាបន្តស្ស ភិក្ខុវេ អព្យាចានោ បរិក្កមមំ ហោតិ
 មិច្ឆាទិដ្ឋិតស្ស ភិក្ខុវេ សម្មាទិដ្ឋិ បរិក្កមមំ ហោតិ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ បុគ្គលអ្នកសម្លាប់សត្វ វៀរចោកការសម្លាប់
 សត្វវិញ ឈ្មោះថា ការប្រែប្រួលច្របូប ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ បុគ្គល
 អ្នកល្ងង់ច្រឡំគេ វៀរចោកការល្ងង់ច្រឡំគេវិញ ឈ្មោះថា ការ
 ប្រែប្រួលច្របូប ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ បុគ្គលអ្នកប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាម
 វៀរចោកការប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមវិញ ឈ្មោះថា ការប្រែប្រួលច្របូប ម្ចាស់
 ភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ បុគ្គលអំណោលពាក្យកុហក វៀរចោកការអំណោលពាក្យ
 កុហកវិញ ឈ្មោះថា ការប្រែប្រួលច្របូប ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ បុគ្គល
 អ្នកអំណោលពាក្យញុញង វៀរចោកការអំណោលពាក្យញុញងវិញ ឈ្មោះ
 ថា ការប្រែប្រួលច្របូប ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ បុគ្គលអ្នកអំណោលពាក្យ
 ពាក្យ វៀរចោកការអំណោលពាក្យពាក្យវិញ ឈ្មោះថា ការប្រែប្រួលច្របូប
 ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ បុគ្គលអ្នកអំណោលពាក្យផតប្រយោជន៍ វៀរចោកការ
 អំណោលពាក្យផតប្រយោជន៍វិញ ឈ្មោះថា ការប្រែប្រួលច្របូប ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ចាំនិទ្ធាយ បុគ្គលអ្នកមានអតិជ្ជា មិនមានអតិជ្ជាវិញ ឈ្មោះថា ការ
 ប្រែប្រួលច្របូប ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ បុគ្គលអ្នកមានព្យាបាទ មិនមាន
 ព្យាបាទវិញ ឈ្មោះថា ការប្រែប្រួលច្របូប ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ បុគ្គល
 អ្នកយល់ខុស មានការយល់ច្រឡំវិញ ឈ្មោះថា ការប្រែប្រួលច្របូប ។

ឯវិ ទោ កិក្ខុវេ បរិក្ខមនំ ហោតិ ។ ឯវិ ទោ
កិក្ខុវេ សបរិក្ខមនោ នាយំ ធម្មោ អបរិក្ខមនោតិ ។

(៦៤) ឯកំ សមយំ ភកវា ចារាយំ វិហារតំ

ទុន្ទស្ស កម្មារម្មតស្ស អម្ពវេ ។ អដិទោ ទុន្ទោ
កម្មារម្មតោ យេន ភកវា តេទុមសន្តិមំ ឧបសន្តិមិត្តា
ភកវន្តំ អភវាទេច្ឆា ឯកមន្តំ ឯសិទិ ។ ឯកមន្តំ
ឯសិទិ ទោ ទុន្តំ កម្មារម្មតំ ភកវា ឯគណវេ កស្ស
នោ ទិំ ទុន្ត សោចេយ្យានិ រោចេសីតំ ។ ក្រាហ្មណា
កន្ត បញ្ចក្ខមតា កមណ្ឌលុតា សេវិលមាលតា
អត្ថិបវិចារិកា ឧនតោរោហតា សោចេយ្យានិ
បញ្ចមេន្តំ ភសាហំ សោចេយ្យានិ រោចេសីតំ ។

ខ្នាលកិក្ខុវេ យាវនេនេនំ ហោតិ ការប្រគ្រឡប់ ។ ខ្នាល
កិក្ខុវេ ធម៌នេ វេលប្រកបដោយការប្រគ្រឡប់ មិនមែនជា
មិនមានការប្រគ្រឡប់ យ៉ាងនេះឯង ។

(៦៥) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គន្លឹះនៅ ក្នុងអម្ពវេ
(ក្រាហ្មណ) របស់កម្មារម្មតោធម្ម ជិតក្រុងបាវ ។ ព្រះនោះ
ទុន្ទកម្មារម្មត បានចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់
ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះទុន្ទ
កម្មារម្មត អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ប្រាសសួរ
ដូច្នោះថា ខ្នាលទុន្ទ អ្នកនេញចិត្តនឹងការស្តាប់ របស់អ្នកណា ។ ទុន្ទ
កម្មារម្មតក្រាបខ្នួលថា ចង់ប្រព្រះអង្គដឹងចំរើន ក្រាហ្មណ៍ តាំងខ្យល់ដែល
នៅខាងក្រោយក្នុង ជាអ្នកប្រើប្រាស់ស័ក្តចាន់(*) ប្រើប្រាស់សំពត់ដូចគ្នា
សាកយ ជាអ្នកប្រើភ្នំ ជាអ្នកចុះត្រាំទឹកព្រឹកល្ងាច វេលាបញ្ចេញការ
ស្តាប់ ខ្ញុំព្រះអង្គនេញចិត្តចំពោះការស្តាប់ របស់ក្រាហ្មណ៍ តាំងនោះ ។

* ប្រាសាទសម្រាប់ចាន់ទឹកចុះវេលាដើរជុំ អិល្លូត, កំសៀរ, ចំកំ, កុល្ល, ទីកោ ។

យថា កថំ បទ ទុទ្ធ ប្រាហ្មណា បច្ឆាភូមកា
 កមស្គាលុកា សេវាលមាលកា អត្តិចរិចារិកា
 ទទកោរោហកា សោចយ្យានំ បញ្ញាបេដ្ឋិទិ ។
 ឆន កន្តេ ប្រាហ្មណា បច្ឆាភូមកា កមស្គាលុកា
 សេវាលមាលកា អត្តិចរិចារិកា ទទកោរោហកា
 តេ សារិកេ(១) ឯវិ សមាទបន្តំ ឯហំ ភំ អន្តោ
 បុរិស សកាលស្ស(២) ទដ្ឋហន្តា សយទត្តា
 បឃី អាមសេយ្យាសំ ចោ ចេ បឃី អាមសេយ្យាសំ
 អល្ហកោមយានំ(៣) អាមសេយ្យាសំ ចោ ចេ
 អល្ហកោមយានំ អាមសេយ្យាសំ ហរិកានំ តិណានំ
 អាមសេយ្យាសំ ចោ ចេ ហរិកានំ អាមសេយ្យាសំ
 អត្តិ ចរិចរេយ្យាសំ ចោ ចេ អត្តិ ចរិចរេយ្យាសំ
 បញ្ចាលិកោ អាទិទ្ធិ ធមស្សយ្យាសំ ចោ ចេ
 បញ្ចាលិកោ អាទិទ្ធិ ធមស្សយ្យាសំ សាយ-
 ភតិយកំ ទទកំ ទិរោហយ្យាសំ(៤) ។

១ ទ. សារិកេ ។ ២ ទ. ក. កមស្សេវ វុទ្ធិហន្តា ។ ៣ ទ. អល្ហានំ កោមយានំ ។
 ៤ ទ. ទិរោចយ្យាសំ ។

ម្នាលបុគ្គ ចុះពួកប្រាហ្មណ៍ ដែលនៅខាងក្រោយភូមិ ជាអ្នក
 ប្រើប្រាស់ស័ក្តបាទំ ប្រើប្រាស់សំភក់ដូចផ្កាសារាយ ជាអ្នកប្រើ
 ភ្លើង ជាអ្នកចុះប្រាំទឹកត្រីកល្យាណ តែងបញ្ជូនទៅកាន់ស្តេច យ៉ាងណាខ្លះៗ
 បរិច្រៀតអង្គីដ៏ធំអី ក្នុងវេលាពេល ពួកប្រាហ្មណ៍ ដែលនៅខាង
 ក្រោយភូមិ ជាអ្នកប្រើប្រាស់ស័ក្តបាទំ ប្រើប្រាស់សំភក់ដូចផ្កាសារាយ
 ជាអ្នកប្រើភ្លើង ជាអ្នកចុះប្រាំទឹកត្រីកល្យាណ ប្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ
 តែងបច្ចុលពួកសារិកថា ខែបុរសអើយ អ្នកចូរមកកាយ កាលបើអ្នក
 ក្រោកអំពីដំណេក ក្នុងវេលាត្រឹមត្រូវចាមហើយ ឆប្បិស្តាចវ័នដី
 បើអ្នកមិនស្តាចវ័នដីទេ ឆប្បិស្តាចកាចម័តាស្រសំ បើអ្នកមិនស្តាច
 កាចម័តាស្រសំទេ ឆប្បិស្តាចស្មៅស្រសំ បើអ្នកមិនស្តាចស្មៅ
 ស្រសំទេ ឆប្បិប្រើភ្លើង បើអ្នកមិនប្រើភ្លើងទេ ឆប្បិប្រណម្យ
 អញ្ជូលី ធមស្តារាគ្រោកទិគ្យ បើអ្នកមិនប្រណម្យអញ្ជូលី ធមស្តារ
 ប្រោកទិគ្យទេ ឆប្បិចុះប្រាំទឹកជាដំបូ ច ដង ទឹកវេលាល្ងាច ។

ឯវំ ទោ កន្ត ព្រាហ្មណា បញ្ញាភូមិកា កមណ្ឌលុកា
 សេវាលមាលកា អន្តិបរិចារិកា ឧទតោរោហកា
 សោធម្យោធិ បញ្ញាបេន្តិ ភេសាហំ សោធម្យោធិ
 រោធមីតិ ។ អញ្ញាជា ទោ ទុន្ធ ព្រាហ្មណា បញ្ញាភូ-
 មិកា កមណ្ឌលុកា សេវាលមាលកា អន្តិបរិចា-
 រិកា ឧទតោរោហកា សោធម្យោធិ បញ្ញាបេន្តិ អញ្ញ-
 ជា ច ចន អរិយស្ស វិនយេ សោធម្យោ ហោតិ ។
 យថាភាជំ បន កន្ត អរិយស្ស វិនយេ សោធម្យោ
 ហោតិ សាទុ មេ កន្ត ភកវា ភថា ធម្មំ ធម្មេសតុ
 យថា អរិយស្ស វិនយេ សោធម្យោ ហោតិ ។
 ភេនហិ ទុន្ធ សុណាហិ សាទុកំ មនសិករោហិ
 កាសិស្សាមិតិ ។ ឯវំ កន្តតំ ទោ ទុប្បោ កុម្មារចុត្តោ
 ភកវតោ បទុស្សោសិ ។ កកវា ឯតនរោច តិវិធំ ទោ
 ទុន្ធ កាយេន អសោធម្យោ ហោតិ ធម្មតិធំ វាចាយ
 អសោធម្យោ ហោតិ តិវិធំ មនសា អសោធម្យោ ហោតិ ។

ចតិគ្រូព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពួកព្រាហ្មណ៍ ដែលនៅទាំងក្រោយក្នុង ជាអ្នក
 ប្រើប្រាស់ស័ក្តចានំ ប្រើប្រាស់សំពត់ដូចជាសារាយ ជាអ្នកបម្រើភ្នំ
 ជាអ្នកចុះត្រាំទឹកត្រីពល្លូច ខែនិច្ចាតនូវការស្តារ យ៉ាងនេះឯង
 ខ្ញុំព្រះអង្គ ខែនិច្ចាតនូវការស្តារ របស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ។
 ខែចន្ធ ពួកព្រាហ្មណ៍ ដែលនៅទាំងក្រោយក្នុង ជាអ្នកប្រើប្រាស់
 ស័ក្តចានំ ប្រើប្រាស់សំពត់ដូចជាសារាយ ជាអ្នកបម្រើភ្នំ ជាអ្នកចុះ
 ត្រាំទឹកត្រីពល្លូច ចន្តនូវការស្តារ ដោយឡែក ចំណែកការស្តារ
 ក្នុងអរិយវិន័យ ដោយឡែក ។ ចតិគ្រូព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះការស្តារ
 ក្នុងអរិយវិន័យ តើដូចម្តេច ចតិគ្រូព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះអង្គសំដែង
 ធម៌ តាមដំណើរការស្តារ ក្នុងអរិយវិន័យ ឱ្យបានដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។
 មាលចន្ធ បើដូច្នោះ អ្នកចូរស្តាប់ ចូរឆ្លើយតបខ្ញុំ ដោយប្រកែកចុះ
 ភយាននឹងសំដែង ។ ចន្តកុម្មារបុត្រ ទទួលបានព្រះធានព្រះភាគថា
 ព្រះករុណាព្រះរង្គ ។ ទើបព្រះធានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា មាល
 ចន្ធ ការមិនស្តារដោយភាយ មាន ៣ ប្រការ ការមិនស្តារដោយ
 វាចា មាន ២ ប្រការ ការមិនស្តារដោយចិត្ត មាន ៣ ប្រការ ។

កាថា ទុក្ខ តំវិលំ កាយេន អសោទេយ្យំ ហោតិ ។
 ភព ទុក្ខ ឯកាទ្វេ ចាលាភិទាតិ ហោតិ លុទ្ធា លោហិ-
 កចាលំ ពាតបហេតេ(*) ធីវិដ្ឋា អនយាបទ្វេ ចាលាក្ខ-
 តេសុ អនិច្ឆាទាយិ ហោតិ យេន្នំ បរស្មុ បរិក្កបការ-
 ណំ(២) កាមតតំ វា អារាមតតំ(៣) វា អនិច្ចំ វេយ្យ-
 សម្ពាតំ អាណាត ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាទាវិ ហោតិ
 យា តា មាតុកុំតា បិតុកុំតា ភាតុកុំតា ភតិច-
 រកុំតា ញាតិកុំតា មម្មាតុំតា សស្សាមិកា សប-
 រិទ្ធល្អា អន្តមសោ មាលាតុណាបរិកុំតាបំ(៤) តថាវ-
 ទាសុ ចារិកុំ អាមជ្ជិតា ហោតិ ។ ឯវំ ។ ទុក្ខ
 តំវិលំ កាយេន អសោទេយ្យំ ហោតិ ។ កាថា
 ទុក្ខ ចតុត្រ័យំ វាចាយ អសោទេយ្យំ ហោតិ ។

* ម. បហេតេ ។ ២ ឧ. ម. បរិក្កបណំ ៣ ឧ. ម. អនិច្ចំ ។ ធីវិដ្ឋា វិស្សនំ ។
 ៤ ម. មាលាតុប្បបរិកុំតាបំ ។

ខ្លួនទុក្ខ ចុះការមិនស្អាតដោយភាយ មាន ៣ ប្រការ តើដូចម្តេច ។
 ខ្លួនទុក្ខ បុគ្គលទូទៅនៃលោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ ជាមនុស្សមាន
 ចិត្តកាត្រក់ មានវេទនាច្របូកច្របល់ មានចិត្តចោលដល់ ក្នុងការសម្លាប់សត្វ
 មានចិត្តមិនសូវចំណេះចូកសត្វ ១ ជាអ្នកស្លាប់ប្រាណ គឺជាអ្នកកាត់យក
 គ្រូគ្រូឆ្លើយចម្រើន ដែលជាសម្បត្តិរបស់ខ្លួន គេទុកក្នុងស្រុក
 ទុកក្នុងព្រៃ ដែលគេមិនចង់ឱ្យ ដែលហៅថា លួច ១ ជាអ្នកប្រព្រឹត្ត
 ទុសក្នុងកាម គឺជាអ្នកដល់ខ្លួនការប្រព្រឹត្តិកម្ម ក្នុងស្រ្តីទាំងឡាយ ដែល
 មានមាតាភរ្យ បិតាភរ្យ បងប្អូនប្រុសភរ្យ បងប្អូនស្រ្តីភរ្យ ញាតិ
 ភរ្យ បមរភរ្យ ជាស្រ្តីមានផ្ទុំ មានភរ្យ (កំណត់ទុក) ដោយ
 ហោចទៅ សូម្បីតែស្រ្តីដែលបុរសចំណាត់ច្រើនផ្ទុំ ១ ។ ខ្លួនទុក្ខ
 ការមិនស្អាតដោយភាយ មាន ៣ ប្រការយ៉ាងនេះដែរ ។ ខ្លួនទុក្ខ
 ការមិនស្អាត ដោយវេទនា មាន ២ ប្រការ តើដូចម្តេច ។

កំឡ ពុទ្ធ ឯកត្តោ មុសាវាទី ហោតិ សភក្កតោ(១)
 វា បរិសក្កតោ វា ញាតិមជ្ឈក្កតោ វា បូតមជ្ឈក្កតោ វា
 កជកុលមជ្ឈក្កតោ វា អភិទីតោ សក្កិ បុដ្ឋោ ឯហិ
 កោ(២) បុរិស យំ ជាទាសិ ភិ វិទហិទិ លោ អជាទិ
 វា អាហ(៣) ជាទាមិទិ ជាទិ វា អាហ ន ជាទាមិទិ
 អមស្សំ វា អាហ មស្សមិទិ មស្សំ វា អាហ ន
 មស្សមិទិ ភិទិ អក្កហេតុ វា បរាហេតុ វា អាមិស-
 កិញ្ចិក្កហេតុ វា សម្មជាទមុសា ភាសិតា ហោតិ
 បិសុណវាទោ ហោតិ ភីតោ សុត្វា អមុត្រ អក្កាតា
 ភីមេសំ កេធាយ អមុត្រ វា សុត្វា ភីមេសំ អក្កាតា
 អមុសំ កេធាយ ភីតិ សមត្ថាទិ វា កេត្តា ភិញ្ញាទិ
 វា អនុប្បធាតា វត្តាវមោ វត្តាវតោ វត្តាទដ្ឋិ វត្តាវណិ

១ ខ. សភក្កតោ ។ ២ ខ. ម. សក្កិញ្ចោ ឯហយ្យ ។ ៣ ខ. ម. ភិទិ ។

ខាលបុទ្ធ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកគោលការណ៍ក្រុមហ៊ុន ខោបិ
 បិតាទៅក្នុងរោងក្តី បិតាទៅក្នុងបរិសេទ្យក្តី បិតាទៅក្នុងកណ្តាលញាតិក្តី
 បិតាទៅក្នុងកណ្តាលសេដ្ឋកិច្ច បិតាទៅក្នុងកណ្តាលបរាជ័យក្តី ដែលគេ
 គាំទ្រទៅជាសាក្សី ហើយស្ទើរថា ខែបុរសរើយ ចូរអ្នកមកកាយ បើអ្នក
 ដឹងហេតុណា ច្នៃនិយាយប្រាប់ហេតុនោះ បុគ្គលនោះ កាលមិនដឹង
 ក៏និយាយថា ខ្ញុំដឹងក៏បាន កាលដឹងនិយាយថា ខ្ញុំមិនដឹងក៏បាន កាល
 មិនឃើញនិយាយថា ខ្ញុំឃើញក៏បាន កាលឃើញនិយាយថា ខ្ញុំមិន
 ឃើញក៏បាន ជាអ្នកគោលការណ៍ក្រុមហ៊ុនទាំងនឹងខ្លះដូច្នោះ ព្រោះហេតុតែខ្លួន
 ក្តី ហេតុអ្នកដទៃក្តី ព្រោះហេតុសំណូក អីកាមិសៈចង្អុលបង្អួចក្តី ។ ជាអ្នក
 គោលការណ៍ញ្ញះញង់ អីព្រះភ័យសំណាក់ជនខ្លះហើយគាំទ្រប្រាប់ជន
 ឯណោះ ដើម្បីនឹងបំបែកជនទាំងនេះ ចូរព្រះភ័យសំណាក់ជនឯណោះ
 តាំងក្រប្រាប់ជនខ្លះ ដើម្បីនឹងបំបែកជនឯណោះ ជាអ្នកបំបែកពួកជន
 ដែលព្រមព្រៀងគ្នាផង ជាអ្នកដំរុលពួកជន ដែលបែកគ្នាហើយផង
 ជាអ្នកប្រកាសវិសេសក្នុង មានកម្រែកក្នុងក្នុង ជាអ្នករំពេចយៃក្នុងក្នុង

វាចំ កាសិកា ហោតិ យុសវាចោ ហោតិ
 យា សា វាចា អណ្ណតា កក្កសា បរកដុតា
 បរិកិសដ្ឋមី កោតសាមន្តា អសមាទិសិវត្ថមិកា
 តថាវុបិ វាចំ កាសិកា ហោតិ សម្មច្យលាបិ ហោតិ
 អកាលវាដិ អកុតវាដិ អនត្តវាដិ អនម្មវាដិ អវិទ-
 យវាដិ អវិជានាវាដិ វាចំ កាសិកា ហោតិ អកាលទ
 អនចទេសំ អបរិយេន្តវតិ អនត្តសញ្ញាតំ ។ ឃី ទោ
 ទុន្ធ ចេតុទ្ធិនិ វាចាយ អសោចេយ្យំ ហោតិ ។
 កថេតុ ទុន្ធ តិវិទិ មនសា អសោចេយ្យំ ហោតិ ។ និទ
 ទុន្ធ ឯតោទោ អភិជ្ឈាសុ ហោតិ យទ្ធិ បរស្ស បរិកុប-
 ការណំ តិ អភិជ្ឈិតា ហោតិ អហោ វេត យំ បរស្ស
 តំ មម អស្សាតិ ក្យាបន្តចិត្តា ហោតិ បទុដ្ឋមន-
 សន្តិច្ឆេតុ វេទេ សត្តា ហោតិ វា កិដ្ឋន្ត វា ទុដ្ឋន្ត វា

ជាអ្នកពោលវាចាធ្វើឱ្យប្រាកដក្នុង ដោយប្រការដូច្នោះ ១ ជាអ្នកពោល
 ពាក្យក្រក់ គឺជាអ្នកពោលវាចាទ្រព្យភារ ទោមោក ខ្មោច ពោលពល
 ស្តាប់អំណើដេនដៃ ជាវាចាដ៏គន្លឹះសច្ច័ក្រោត មិនប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីសមាធិ ១ ជាអ្នកពោលពាក្យ ឥតប្រយោជន៍ គឺ ពោលពាក្យខុស
 កាល ពោលពាក្យមិនពិត ពោលពាក្យមិនមែន ជាអ្នក ពោលពាក្យ
 មិនមែន ជាធម៌ ពោលពាក្យមិនមែន ជាវិន័យ ពោលពាក្យដែល
 មិនផ្សំគំនិតទុកក្នុងបាច្ច័យបាទ ជាពាក្យពោលខុសកាល ប្រាសបាទ
 គ្រឿងភាគី ជាពាក្យមិនមានទ័បដុម មិនច្រកចដោយប្រយោជន៍ ១ ។
 ម្ចាស់ទុន្ធ ការមិនស្តាប់ដោយវាចា មាន ៤ ប្រការ យ៉ាងនេះឯង ។
 ម្ចាស់ទុន្ធ ចុះការមិនស្តាប់ដោយចិត្ត មាន ៣ ប្រការ តើដូចម្តេច ។
 ម្ចាស់ទុន្ធ ចុះការមិនស្តាប់ដោយចិត្ត ច្រើនដោយអភិជ្ឈា គឺ ជាអ្នកអយ-
 គន្លឹះគ្រឿងទេសករណ៍ ដែលជាសម្បត្តិទៃមុន្តលដៃ ដោយគិតជា
 ទុច្ច័ គ្រឿងទេសករណ៍ ដែលជាទ្រព្យសម្បត្តិ ទៃមុន្តលដៃទណ
 គ្រឿងទេសករណ៍នោះ គប្បីបានមកអញ្ច ១ ជាអ្នកមានចិត្តព្យាបាទ
 គឺជាមនុស្សមានចិត្តចិត្ត ដែលទោសប្រទុស្តហើយជា សត្វ
 ទាំងឡាយនោះ ចូលេបពាក្យ ចូលេបពាក្យ ចូលេបសូត្រទៅទ្រុ

វិទ្យាស្រាស វា មា វា អមោស្មន្ត(១) មិទ្ធានិទ្ធិកោ
 ហោតិ វិបរិតទស្សនោ ធម្មំ ធម្មំ ធម្មំ យំដ្ឋំ
 ធម្មំ ហុតំ ធម្មំ សុកតទុក្ខតាមំ កត្តានំ ផលំ
 វិទាតោ ធម្មំ អយំ លោកោ ធម្មំ ចរោ លោកោ
 ធម្មំ មាតា ធម្មំ បិតា ធម្មំ សត្តា ឧបចានិកា
 ធម្មំ លោកោ សមណប្រាហ្មណា សព្វគុតា សម្មា-
 ចដ៍បដ្ឋា យេ ឥមត្ថុ លោកំ ចរត្ថុ លោកំ
 សយំ អភិក្ខា សន្និកត្វា បរេន្តិកំ ។ ឃីវ ទោ
 ទុទ្ធ តិវិទំ មនសា អសោចេយ្យំ ហោតិ ។ ឥម
 ទោ ទុទ្ធ ទស អកុសលកម្មថា ។ ឥមេហំ
 ទោ ទុទ្ធ ទសហំ អកុសលហំ កត្តថេហំ
 សមន្តាតោ សកាលស្សេ ឧដ្ឋហន្តោ សយទន្តា
 ចមី ទេមិ អាមសតំ អសុច័យេ ហោតិ ទោ
 ទេមិ ចមី អាមសតំ អសុច័យេ ហោតិ អល្លានំ
 ទេមិ កោមយាមំ អាមសតំ អសុច័យេ ហោតិ

១ ១. ២. អយេវំ ធម្មំ វិ ។

ព្រះវិទ្យាសាស្ត្រៈ កុំបីមានទាន (អ្វីបង្កើតច្រើន) ទៀត ១ ជាអ្នកមាន
 តំនិទយល់ទុក្ខ គឺជាមនុស្សយល់ឃើញផ្លូវសេចក្តីចំរើនជា ទានដែល
 ច្រើនឲ្យហើយ មិនមានផល ការប្តូរជាធំ មិនមានផល ការប្តូរជាតូច
 មិនមានផល ផលវិបាករបស់កុសលកុសលកម្ម ដែលសព្វធ្វើឲ្យធ្វើ
 ភាគ្រប់ មិនមាន លោកនេះ មិនមាន លោកទាំងឡាយ មិនមាន មាតា
 មិនមាន បិតា មិនមាន សត្វទាំងឡាយជាតូចធំតិករណីន មិនមាន
 គ្មានសមណប្រាហ្មណ៍កុរិយោក ជាអ្នកប្រជ្រៀមប្រជុំ ប្រគំចង្កុំដោយគ្រឹម
 គ្រូ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ខ្លាំងលោកនេះនឹងលោកទាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់
 របស់ខ្លួននឹងហើយសំដែងប្រាប់មិនមាន ១ ។ ម្នាលចុក្ខុ ការមិនស្អាត
 ដោយចិត្ត មាន ៣ ប្រការ យ៉ាងនេះនឹង ។ ម្នាលចុក្ខុ ការមិនស្អាត
 ទាំង ១០ នេះនឹង ហៅថា អកុសលកម្មថា ។ ម្នាលចុក្ខុ ចុក្ខុលដែល
 ប្រកបដោយអកុសលកម្មថាទាំង ១០ នេះហើយ បើទុកជាស្រុកទៀត
 អំពីដំណែក ក្នុងវិស័យប្រិក្រហម ហើយស្តាប់ផែនដីក្តី កំនើតនៃ
 ជាមនុស្សមិនស្អាតផែនដី បើទុកជាមិនស្អាតផែនដីក្តី កំនើតនៃមិនស្អាត
 ផែនដី បើទុកជាស្តាប់អាចម៍តាស្រស់ក្តី កំនើតនៃមិនស្អាតផែនដី

នោ ធម្មិ អន្តរាមិ កោមយាមិ អាមសតិ អសុចិយេវ
 ហោតិ ហរិកាមិ ធម្មិ តិណាមិ អាមសតិ អសុចិយេវ
 ហោតិ នោ ធម្មិ ហរិកាមិ តិណាមិ អាមសតិ
 អសុចិយេវ ហោតិ អក្កិ ធម្មិ បរិចរតិ អសុចិយេវ
 ហោតិ នោ ធម្មិ អក្កិ បរិចរតិ អសុចិយេវ ហោតិ
 បញ្ចលំកោ ធម្មិ អាមិច្ចំ ឧមស្សតិ អសុចិយេវ
 ហោតិ នោ ធម្មិ បញ្ចលំកោ អាមិច្ចំ ឧ មស្សតិ
 អសុចិយេវ ហោតិ សាយតតិយកំ ធម្មិ ទុណំ
 ទិរោហតិ អសុចិយេវ ហោតិ នោ ធម្មិ សាយត-
 តិយកំ ទុណំ ទិរោហតិ អសុចិយេវ ហោតិ ។
 តំ កំស្ស ហេតុ ។ ឧមេ ចុន្ទ ធន អកុសល-
 កម្មបថា អសុចិ ទេវ(១) ហោន្តិ អសុចិការណា ច ។
 ឥមេសំ បន ចុន្ទ ធនន្តិ អកុសលាមិ កម្មបថាមិ
 សមញ្ញកម្មនហេតុ វិរយោ បញ្ញាយតិ តិរច្ឆាន-
 យោមិ បញ្ញាយតិ ចិវិសយោ បញ្ញាយតិ យា
 ក(២) បទញ្ញាមិ កាមិ ទុក្ខតិ ហោតិ(៣) ។

១ ឧ. ម. អសុចិយេវ ។ ២ ម. ច ។ ៣ ឧ. ទុក្ខនិរោធំ ទំស្សនំ ។

បើទុកជាមិនស្តាប់កាថាស្រសំភ្នំ ក៏នៅតែមិនស្តាប់ដដែល បើទុក
 ជាស្តាប់ស្មៅស្រសំភ្នំ ក៏នៅតែមិនស្តាប់ដដែល បើទុកជាមិនស្តាប់
 ស្មៅស្រសំភ្នំ ក៏នៅតែមិនស្តាប់ដដែល បើទុកជាបម្រើភ្នំភ្នំ ក៏នៅតែ
 មិនស្តាប់ដដែល បើទុកជាមិនបម្រើភ្នំភ្នំ ក៏នៅតែមិនស្តាប់ដដែល បើ
 ទុកជាប្រណម្យអញ្ញលី ឧមស្សត្រេកោទិក្សភ្នំ ក៏នៅតែមិនស្តាប់ដដែល
 បើទុកជាមិនប្រណម្យអញ្ញលី ឧមស្សត្រេកោទិក្សភ្នំ ក៏នៅតែមិនស្តាប់
 ដដែល បើទុកជាបុត្រាទឹកជាតិប៉េ យ ដងទឹកពេលល្ងាចភ្នំ ក៏នៅតែ
 មិនស្តាប់ដដែល បើទុកជាមិនបុត្រាទឹក ជាតិប៉េ យ ដងទឹកពេលល្ងាចភ្នំ
 ក៏នៅតែមិនស្តាប់ដដែល ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់ចុន្ទ
 ព្រោះអកុសលកម្មបថទាំង ១០ នេះឯង ជាអន្តរិមិនស្តាប់ដង ជាដូរ
 កន្លងរឹតរបស់មិនស្តាប់ដង ។ ម្ចាស់ចុន្ទ មួយទៀត ព្រោះហេតុ
 នៃការប្រកបព្រមដោយអកុសលកម្មបថទាំង ១០ ប្រការនេះ នាពេល
 ប្រាកដ តិរច្ឆាន ក៏ប្រាកដ ចិវិសយ ក៏ប្រាកដឡើង ឬក៏មានទុក្ខតិ
 (ដំណើរតាមភ្នំ) ក្រៅពីនេះណាមួយ (មានទៀតមិនទាន់) ។

ភិវិទំ ទោ ទុន្ទ កាយេន សោចេយ្យំ ហោតិ ទេតុទ្ធិធំ
 វាចាយ សោចេយ្យំ ហោតិ ភិវិទំ មនសា សោចេយ្យំ
 ហោតិ ។ កថេត្វ ទុន្ទ ភិវិទំ កាយេន សោចេយ្យំ
 ហោតិ ។ វេទ ទុន្ទ ឯកោចោ ចាណាតំចាតំ បហាយ
 ចាណាតំចាតា បដិវិភោ ហោតិ ធិហិតនណ្ណោ ធិហិ-
 កសត្តោ លដ្ឋិ ធម្មាបន្នោ សទ្ធិចាណាភូតហិតាទុ-
 កោឡំ វិហារតិ អធិន្នាធានំ បហាយ អធិន្នាធានា
 បដិវិភោ ហោតិ យន្តំ បរស្ស បរិក្កុបករណំ កាមតតិ
 វា អរញ្ញតតិ វា តំ អធិន្តំ វេយ្យសម្មាតិ អនាធាតា
 ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារិ បហាយ កាមេសុ មិច្ឆា-
 ចារា បដិវិភោ ហោតិ យា តា ហតុរក្ខិតា បិក្កុក្ខិតា
 កាតុរក្ខិតា ភតិវិរក្ខិតា ញាតិរក្ខិតា ធម្មរក្ខិតា
 សស្សាមិកា សបរិទណ្ណា អន្តមសោ មាលាភុណា-
 បរិក្កុក្ខាបិ កថារូចាសុ ន ចារិក្ខំ អាបដ្ឋិតា ហោតិ ។

ម្ចាស់ទុន្ទ កាយេន ដោយកាយទាន ព្យ ប្រការ កាយេន ដោយ
 វាចាទាន ៤ ប្រការ កាយេន ដោយចិត្តទាន ព្យ ប្រការ ។
 ម្ចាស់ទុន្ទ ចុះកាយេន ដោយកាយទាន ព្យ ប្រការ តើដូចម្តេច ។
 ម្ចាស់ទុន្ទ បុគ្គលទុះ កុរិយាភារេ លាមេន្តិយុណាភិបាត
 វៀរស្រឡះ ចាកបាណាភិបាត ជាអ្នកដាក់ចុះទ្រូរក្នុង ដាក់ចុះទ្រូរគ្រឿង
 សស្សាវិទ ប្រកបដោយសេចក្តីស្មោះ ផល់ទ្រូរម្នាក់ចិត្ត ជាអ្នក
 អនុគ្រោះដោយប្រយោជន៍ ចំពោះពួកសត្វទាំងអស់ ១ ជាអ្នកលាមេន្តិ
 អធិន្នាទាន វៀរស្រឡះចាកអធិន្នាទាន ជាអ្នកមិនកាន់យកទ្រូរគ្រឿង
 ១ បករណ៍ ដែលជាសម្បត្តិទានបុគ្គលដទៃ ទេពក្នុងប្រក្ខិ ទុក្ខក្នុងប្រ-
 ក្ខិ ដែលគេមិនទានឱ្យ ដោយចិត្តល្អចេញយ ១ ជាអ្នកលាមេន្តិ កាមេសុ
 មិច្ឆាចារ វៀរស្រឡះ ចាកកាមេសុ មិច្ឆាចារ ជាអ្នកមិនផល់ទ្រូរការ
 ប្រតិភ័ក្ខន្ត ក្នុងស្រ្តីទាំងឡាយ ដែលមានមាតាក្សេ បិហាក្សេ
 បដិប្បស្រ្តីក្សេ បដិប្បស្រ្តីក្សេ ញាតិក្សេ គ្រហូលប្រកប
 ដោយធម៌ក្សេ ជាស្រ្តីទានក្តី មានភាព (កំណត់ទុក) ដោយ
 ហោចៅ សូម្បីតែស្រ្តី ដែលចុះសេចក្តីកម្រិតក្នុងឱ្យ ។ ។

ឃ្លី ទោ ទុន្ទ កំវិធំ កាយេន សោចេយ្យំ
 ហោតិ ។ កាថេត្វ ទុន្ទ ទេត្តំធំ វិនាយ
 សោចេយ្យំ ហោតិ ។ នន ទុន្ទ ឃីកាទ្វោ ធុសាវនំ
 បហាយ ធុសាវនា បដិវិភោ ហោតិ សគត្ត-
 តោ^(១) វ ឃីសត្តតោ វ ញាតិមជ្ឈត្តតោ វ ធុត-
 មជ្ឈត្តតោ វ វាជិកុលមជ្ឈត្តតោ វ អភិធិតោ សត្តិ
 ធុដ្ឋោ ឃីហំ កោ ធុរិស យំ ជាតាសិ កំ វិនហិត
 សោ អដានំ វ អាហា ន ជាតាមិតំ ដានំ វ អាហា
 ជាតាមិតំ អបស្សំ វ អាហា ន បស្សមិតំ បស្សំ វ
 អាហា បស្សមិតំ នតិ អត្តហេតុ វ បរហេតុ វ
 អាមិសកំត្យក្កហេតុ វ ន សម្មជាទេសា កាសិកា
 ហោតិ មិសុណាវនំ បហាយ មិសុណាយ វិចាយ
 បដិវិភោ ហោតិ ន នតោ សុត្វា អធុត្រ អត្វាតា
 នមេសំ កេតាយ អធុត្រ វ សុត្វា ន នមេសំ អត្វាតា

១. ៥. សកាមតោ ។

ខាលទុន្ទ កាស្តាត វេយកាយមាទ ព្រហ្មការ យំវិទេវេន ។
 ខាលទុន្ទ ចុះកាស្តាត វេយវតមាទ ៤ ប្រការ តើដូចម្តេច ។
 ខាលទុន្ទ ចុះសុខ្វះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកលះបង់មុសាវិទ រឿរ
 ប្រឡូ ចាកមុសាវិទ ទោប័បិទៅ ក្នុងកេងក្ល បិទៅ ក្នុង
 បរិសទ្ធក្នី បិទៅ ក្នុងកណ្តាលញាតិក្នី បិទៅ ក្នុងកណ្តាល
 សេនីក្នី បិទៅ ក្នុងកណ្តាលរាជត្រកូលក្នី ដែលគេនាំទៅធ្វើជា
 សាក្យហើយស្តាប់ នៃចុះសាអើយ ចូរអ្នកមកតាយ ចើអ្នកដឹង
 ហេតុណា ចូរនិយាយប្រាប់ហេតុនោះ ចុះសុខនោះ កាលមិនដឹង
 ក៏និយាយថា ខ្ញុំមិនដឹង កាលដឹងនិយាយថា ខ្ញុំដឹង កាលមិន
 ឃើញនិយាយថា ខ្ញុំមិនឃើញ ចុះកាលឃើញ និយាយថា ខ្ញុំឃើញ
 ជាអ្នកមិនគោលតាក្យកុហកទាំងដឹង ដូច្នោះ ព្រោះហេតុនៃខ្លួនក្នី ហេតុ
 អ្នកដទៃក្នី ព្រោះហេតុសំណូកគឺតាមិសៈចង្អុលចង្អុលក្នី ១ ជាអ្នកលះបង់
 មិសុណាវិទ រឿរប្រឡូចេកមិសុណាវិទ ពួកក្យកិច្ចសំណាក់ដទៃ
 នេះហើយ មិននាំទៅប្រាប់ដទៃណោះ ដើម្បីនឹងចំរែកដទៃទាំងនេះ ឬ
 ពួកក្យ កិច្ចសំណាក់ដទៃណោះ ហើយមិននាំមកប្រាប់ដទៃទាំងនេះ

អន្ទុសំ គេឆាយ ឥតំ កិញ្ចាធំ វា សត្វាតា
 សហិតាធំ វា អនុប្បធាតា សមត្តាភោ សមត្តា-
 តោ សមត្តុទ្ធី សមត្តុការណី វាធំ កាសិតា
 ហោតិ ធុរុសវាធំ បហាយ ធុរុសាយ វាឆាយ
 ចដិវាតា ហោតិ យា សា វាថា មេលា កណ្តុសុទ្ធា
 ចេចទិយោ ហធាយភ្នំទា ហោរី តហុជនកត្តា
 តហុជនមធានា តដារមិ វាធំ កាសិតា ហោតិ
 សម្មច្បុលាធំ បហាយ សម្មច្បុលាថា ចដិវាតា
 ហោតិ កាលវាធំ ក្ខតវាធំ អត្តវាធំ ធម្មវាធំ
 វិធាយវាធំ ចិដាចវតិ វាធំ កាសិតា ហោតិ
 កាលេន សាចនេសំ ចវិយន្តវតិ អត្តសត្តិវតិ ។
 ឃិវិ ទោ ទុទ្ធ ធុរុភ្នំធំ វាឆាយ សោចេយ្យំ ហោតិ ។
 កថក្ស ទុទ្ធ តិវិធំ មេលា សោចេយ្យំ ហោតិ ។

ដើម្បីនឹងចែកជនឯណោះ ជាអ្នកផ្សេងៗគ្នាផង ដែលចែកគ្នាផង
 ជាអ្នកទំនុកច្រើនផ្សេងៗផង ដែលច្រើនផ្សេងៗផង ជាអ្នកគ្រេងអក្ករសេចក្តី
 ច្រើនផ្សេងៗផង ជាអ្នកមានច្រើន ក្នុងសេចក្តីច្រើនផ្សេងៗ ជា
 អ្នកកំរាយ ក្នុងសេចក្តីច្រើនផ្សេងៗ ពោលផ្តល់វិចារដែលធ្វើឱ្យកើត
 សេចក្តីច្រើនផ្សេងៗ ដោយប្រការដូច្នោះ ។ ជាអ្នកលេចធុរុសវាថា
 រៀនសូត្រច្រើនច្រើន ជាអ្នកពោលនៃវិចារចំណេះចាស់ ជាសុទ្ធ
 ដល់ច្រើន គួរឱ្យកើតសេចក្តីស្រឡាញ់ ចូលទៅកាន់ចាតុវិយ ជា
 វិចារអ្នកប្តី ជាច្រើនច្រើនផ្សេងៗ ជាច្រើនច្រើនផ្សេងៗ ។
 ជាអ្នកលេចធុរុស្ស្រាណិវគ្គ រៀនសូត្រច្រើនច្រើន ពោលពាក្យ
 ត្រូវតាមកាល ពោលពាក្យនឹង ពោលពាក្យដែលជាអន្ទុ ពោលពាក្យ
 ដែលជាធម៌ ពោលពាក្យដែលជាវិចារ ពោលពាក្យដែលគួរតាំងទុក
 ក្នុងចាតុវិយ ជាពាក្យត្រូវតាមកាលវេលា ច្រើនដោយត្រៀមតាំង
 ជាវិចារនាទីចំផុត ច្រើនដោយប្រយោជន៍ ។ ។ ម្នាលទុទ្ធ
 ការស្តាន ដោយវិចារ មាន ៤ ប្រការយ៉ាងនេះដែរ ។ ម្នាលទុទ្ធ
 ចុះការស្តាន ដោយចិត្ត មាន ៣ ប្រការ ដើម្បីចម្លើយ ។

ឆន ធុន ឃិកាត្វា អនកំជ្ឈនុ ហោតិ យន្តិ
 ចរស្ស ចរិក្កុបកាណំ តំ អនកំជ្ឈនា ហោតិ អហោ
 វត យំ ចរស្ស ភំ មម អស្សតំ អព្យាចន្ទចំត្តោ
 ហោតិ អព្យាចន្ទមនស្សន្តិច្ឆេ ធិមេ សត្តា អវេរា(១)
 អព្យាចន្ទិ អនិយា សុចំ អត្តាចំ ចរិហាន្តតំ សត្តា-
 ចិដ្ឋិកោ ហោតិ អវិចរិកនស្សនោ អត្ថំ ធិដ្ឋំ អត្ថំ
 យំដ្ឋំ អត្ថំ ហុតំ អត្ថំ សុកតទុក្ខតាចំ កត្តាចិ
 ដលំ វិចារោ អត្ថំ អយំ លោកោ អត្ថំ ចារ
 លោកោ អត្ថំ មាតា អត្ថំ មិតា អត្ថំ សត្តា វិច-
 ចារិកោ អត្ថំ លោកោ សមណក្រាហ្មណា សម្ម-
 ក្កតា សត្តាចដិចន្ទា យេ ធិមត្វ លោកំ ចរក្ក
 លោកំ សយំ អភិក្កា សន្និកត្វា ចវេនដ្ឋិតំ ។
 ឃិ ទោ ចុទ្ធ តិវិទំ មនសា សោចេយ្យំ ហោតិ ។

១ ម. វិចារោ យោដ្ឋិ ចារា វិយ្យាតិ ។

ខាលចុទ្ធ បុគ្គលទ្ធុ កុសិលោកនោ មិនបានអភិជ្ឈ ជាអ្នកមិន
 ឆយនន់ច្បុវ្រ្មៀនិចបកាលំ ដែលជាទ្រព្យសម្បត្តិ នៃចុគ្គលជីវិតដោយ
 គំនង ធុត្ថំ វ្រ្មៀនិចបកាលំ ដែលជាទ្រព្យសម្បត្តិនៃចុគ្គលណា
 វ្រ្មៀនិចបកាលំនោះ កក្ក្យុនមកកញ ដូចជឿយ ១ ជាអ្នក
 បានចិត្តមិនល្អចុទ្ធ គឺជាមនុស្ស មានចម្រើនចិត្ត ដែលទោសមិន
 ប្រទូស្តាយិយថា សត្វតាំងឡើយ នេះកុំមានភ្ញើរនឹងគ្នា កុំល្អប្រាណ
 កុំមានទុក្ខ ចារក្កុទ្ធុ ឲ្យបានសេចក្តីសុខចុទ្ធ ១ ជាអ្នកមានសេចក្តី
 យល់ត្រូវ គឺជាមនុស្ស យល់យើញនូវសេចក្តីមិនវិចារិក បានដែល
 ចុគ្គលឲ្យរហ័យ បានផល ការចូរជាតិ បានផល ការចូរជាដួច បានផល
 ផលវិបាកនៃកុសលកុសលកម្ម ដែលសត្វធ្វើឲ្យត្រូវត្រង់ មាន លោក
 នេះបាន លោកភាវីមុខមាន មាតាមាន មិតាមាន ពួកសត្វតាំងឡើយ
 ជាធម្មតាគិតទិណ្ឌនមាន ពួកសមណក្រាហ្មណ៍ក្នុងលោក ដែលជាអ្នក
 ប្រតិក្កក្ក ប្រតិចត្តិដោយត្រឹមត្រូវ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវលោកនោះ នឹង
 លោកភាវីមុខដោយប្រាថ្នា ដ៏ឧត្តមរបស់ខ្លួនឯង ហើយសំដែងប្រាប់
 មាន ១ ១ ខ្មែរចុទ្ធ ការស្តារ ដោយចិត្ត មាន ៧ ប្រការ យ៉ាងនេះឯង ។

បច្ចុប្បន្នសព ពិណ្ឌុស្សាណិវគ្គោ

បច្ចុប្បន្នសព ពិណ្ឌុស្សាណិវគ្គោ

និមេ ទោ ចុន្ទ ធន ស កុសលកម្មបថា ។ និមេ ហិ ទោ
 ចុន្ទ ធន ហិ កុសលេ ហិ កម្មបថេ ហិ សមញ្ញាតិកោ
 កាលស្សេវ ឧដ្ឋហន្តោ សយេនន្តោ បថវី ទេចិ អា-
 មសតិ សុចិយេវ ហោតិ នោ ទេចិ បថវី អាមសតិ
 សុចិយេវ ហោតិ អល្លានិ ទេចិ កោមយានិ អាម-
 សតិ សុចិយេវ ហោតិ នោ ទេចិ អល្លានិ កោមយានិ
 អាមសតិ សុចិយេវ ហោតិ ហរិកានិ ទេចិ តិណានិ
 អាមសតិ សុចិយេវ ហោតិ នោ ទេចិ ហរិកានិ
 តិណានិ អាមសតិ សុចិយេវ ហោតិ អត្ថំ ទេចិ
 បរិចរតិ សុចិយេវ ហោតិ នោ ទេចិ អត្ថំ បរិចរតិ
 សុចិយេវ ហោតិ បញ្ចលិកោ ទេចិ អាធិទ្ធិ
 ធនស្សតិ សុចិយេវ ហោតិ នោ ទេចិ បញ្ចលិកោ
 អាធិទ្ធិ ធនស្សតិ សុចិយេវ ហោតិ សាយតតិយកំ
 ទេចិ ឧទកំ ឱរោហតិ សុចិយេវ ហោតិ នោ ទេចិ
 សាយតតិយកំ ឧទកំ ឱរោហតិ សុចិយេវ ហោតិ ។

ខាលចុន្ទ ការស្តានទាំង ១០ ប្រការនេះ ហៅថា កុសលកម្មបថ ១០ ។
 ខាលចុន្ទ បុគ្គលដែលប្រកប ដោយកុសលកម្មបថទាំង ១០ នេះហើយ
 បើទុកជាប្រាជ្ញាឡើងកំណើនលក្ខណ៍វេលាត្រឹមត្រូវណាម ហើយស្តាប់វេទ-
 ដីក្តី កំនើតមនុស្សស្តានដដែល បើទុកជាមិនស្តាប់វេទដីក្តី កំនើតស្តាន
 ដដែល បើទុកជាស្តាប់ភាគចម្លោះស្រស័ក្តី កំនើតស្តានដដែល បើទុកជា
 មិនស្តាប់ភាគចម្លោះស្រស័ក្តី កំនើតស្តានដដែល បើទុកជាស្តាប់ស្មៅ
 ស្រស័ក្តី កំនើតស្តានដដែល បើទុកជាមិនស្តាប់ស្មៅស្រស័ក្តី កំនើតស្តាន
 ដដែល បើទុកជាបម្រើភ្លើងភ្លើង កំនើតស្តានដដែល បើទុកជាមិនបម្រើ
 ភ្លើងភ្លើង កំនើតស្តានដដែល បើទុកជាប្រធានម្សុកញ្ជូលី ធនស្តារ
 ត្រកោទិន្យភ្លើង កំនើតស្តានដដែល បើទុកជាមិនប្រធានម្សុកញ្ជូលី ធនស្តារ
 ត្រកោទិន្យភ្លើង កំនើតស្តានដដែល បើទុកជាចុកដុតដំបូងដំបូង ធា
 ដងទឹកលេងល្ងាចភ្លើង កំនើតស្តានដដែល បើទុកជាមិនចុកដុត
 ដំបូងដំបូង ធា ដងទឹកលេងល្ងាចភ្លើង កំនើតស្តានដដែល ។

តំ កិស្ស ហេតុ ។ ឧបេ ទុទ្ធ ធន ស កុសល.
 កម្មបដា សុទិ ថេរ ហោន្ណិ សុទិករណា ច ។ ឧបេ-
 សត្វ ចន ទុទ្ធ ធន កុសលានំ កម្មបដានំ
 សម្មាសមធមោតុ ទេវ ចក្ខាយន្ណិ មនុស្ស
 ចក្ខាយន្ណិ យា វ វណ្ណាចិ កាចិ សុតតិ ហោតិ ។
 ឃិ វុត្ត ទុត្តោ កម្មាវុត្តោ កតន្ណិ ឃិ ធន វេច
 អភិក្កន្តិ កន្ថ ។ ថេ ។ ទុចាសកំ មិ កន្ថ
 កតវា ជាវេតុ អដ្ឋតត្ថ ចាណុបេតិ សរណំ កតន្ណិ ។

(៦៦) អថ ទោ ជាណុស្សោណិ ត្រាហ្មណោ

យេន កកវា តេទុចសន្តិមិ ទុចសន្តិមិត្តា
 កតវា សន្តិ សម្មាទិ សម្មាទនិយំ កាចិ
 សាវណីយិ វិចិត្តាវេត្តា ឃិ កម្មន្ណិ ធិសីទិ ។

ដំណើរនោះ តើត្រូវហេតុអ្វី ។ ម្នាលទុទ្ធ ត្រូវ
 កុសលកម្មបដាចំនាស់ ៤០ ប្រការនេះឯង ជាអង្គស្តុកផល ជាផ្នែកឱ្យកើត
 ចេសំស្តុកផល ។ ម្នាលទុទ្ធ មួយទៀត ត្រូវហេតុផ្សេងៗ
 ប្រកបត្រូវដោយកុសលកម្មបដាចំនាស់ ១០ ប្រការនេះ ទៅតា ក៏ប្រាកដ
 មនុស្ស ក៏ប្រាកដ ថ្នាក់បានសុគតិ (ដំណើរល្អ) ត្រូវកិរិយាណាមួយ
 (មានទៀតមិនខាន) ។ កាលត្រូវមានព្រះភាគ ទ្រង់គ្រាស់យ៉ាងនេះ
 ហើយ ចុះត្រូវច្រើន ក៏គ្រាបច្បងចូលព្រះមានព្រះភាគផ្សេងៗ មតិច្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពិរោះណាស់ ។ ថេ ។ មតិច្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូម
 ព្រះមានព្រះភាគ ជាទុក្ខវុទ្ធិព្រះអង្គជាជាទុក្ខសក អ្នកផល់ខ្លះសរណៈ
 ស្មើដោយជីវិត ចាប់ផ្តើមអំពីវិទ្ធិនេះទៅ ។

(៦៦) លំដាប់នោះ ជាណុស្សោណិត្រាហ្មណំ ទុចចូលទៅ
 គាស់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ធ្វើសេចក្តីរកយថា
 មួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះដល់ដល់ព្រះវិញ្ញាណកាយ នឹងពាក្យដែល
 អ្នកលើក គាំឱ្យកើតសេចក្តីស្និទ្ធស្នាលហើយ អង្គុយក្នុងទីសមរម្យ ។

ឯកមន្តំ ចិសិដ្ឋោ ទោ ជាណុស្សោណិ ក្រាហ្ម-
 ណោ កកវន្តំ ឯតនរោច មយមស្ស ភោ ភោតម
 ក្រាហ្មណា តាម នាតាមំ ទេម សត្វាមំ
 ករោម ឥទំ ធានំ មេតាមំ ញាតិសាលោហិតានំ
 ឧបកប្បតុ ឥទំ ធានំ មេតា ញាតិសាលោហិ-
 តា បរិកុញ្ញន្តិ កត្តិ តំ ភោ ភោតម
 ធានំ មេតាមំ ញាតិសាលោហិតានំ ឧបកប្បតិ
 កត្តិ តេ មេតា ញាតិសាលោហិតា តិ ធានំ បរិ-
 កុញ្ញន្តិ ។ ហិទេ ទោ ក្រាហ្មណា ឧបកប្បតិ
 យោ អដ្ឋានេតិ ។ កតមំ(១) ភោ ភោតម ហិទំ កតមំ
 អដ្ឋានន្តិ ។ ឥទ ក្រាហ្មណា ឯកតោ ធាណាតិចាតិ
 ហោតិ អនិច្ឆានាយិ ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារិ
 ហោតិ មុសារាដិ ហោតិ មិសុណារិទោ(២) ហោតិ
 ជុសារិទោ(៣) ហោតិ សម្មប្បលាមិ ហោតិ
 អភិជ្ឈាលុ ហោតិ ព្យាបន្ននិគោ ហោតិ

១ ឧ. កមត្ត បទ ។ ២ ឧ. ម. ចិសុណារិទោ ។ ៣ ឧ. ម. មុសារិទោ ។

លុដោណុស្សោណិក្រាហ្មណំ អនិយក្កិទិសមន្តុហើយ ក្រាបចន្តិ
 ទូលព្រះតាទ្រព្រះភាគេ បតិគ្រូព្រះនាគមជិចិរោ យើងក្រាហ្មណំ
 កែនឲ្យបាន កែនច្បាំងកែនដែលគេច្បាំង ដោយសទ្ធាហើយទុំសេដា
 បាននេះ សូមសូមសម្រេចផល ផលប្រេតទាំងឡាយ ជាញាតិ
 សាលោហិត ពួកប្រេតទាំងឡាយ ជាញាតិសាលោហិត សូមបរិភោគ
 ទូតាននេះ បតិគ្រូព្រះនាគមជិចិរោ ចុះទាននោះនឹងសម្រេចផល
 ផលប្រេតទាំងឡាយ ជាញាតិសាលោហិតដែរឬទេ ប្រេតទាំងឡាយ
 ជាញាតិសាលោហិតនោះ នឹងបរិភោគទូតាននោះ បានដែរឬទេ ។
 ព្រះនាគព្រះនាគទ្រង់ត្រាស់ចេញ ម្ចាស់ក្រាហ្មណំ បាននោះសម្រេច
 ផលក្កិទិស្ក មិនសម្រេចផល ក្កិទិមិនគួរ ។ បតិគ្រូព្រះ
 នាគមជិចិរោ ទិវលគួរ រើផ្លូវម្តេច ទិវលមិនគួរ រើផ្លូវ
 ម្តេច ។ ម្ចាស់ក្រាហ្មណំ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសំខ្សប់
 សន្ត លួចច្រឡោះ ប្រក្រតិទុស ក្នុងកថាទាំងឡាយ ពោល
 ពាក្យកុហក ពោលពាក្យញុញ្ញំ ពោលពាក្យពាក្យក្រក់ ពោល
 ពាក្យឥស្រ្តយោជនី ជាអ្នកប្រើនេះដោយអភិវិញ្ញា បានចិត្តព្យាបាទ

ចិត្តានិច្ចិកោ សោ កាយស្ស ភេតា ចរម្មរណា និរយិ
 ឧបចដ្ឋតិ យោ នេរយិកាធំ សត្តាបំ អាហារេ ភេត
 សោ ភត្ត យាបេតិ ភេត សោ ភត្ត តិដ្ឋតិ ឥធិ(១)
 ទោ ព្រាហ្មណ អដ្ឋាបំ យត្ត មិកស្ស តំ ធាធំ
 ឧ ឧបកម្មតិ ។ ឥឧ ចឧ ព្រាហ្មណ ឯកាត្រា
 ធាណាតិទាតិ ហោតិ ។ ចេ ។ ចិត្តានិច្ចិកោ ហោតិ សោ
 កាយស្ស ភេតា ចរម្មរណា និរយិ ឧបចដ្ឋតិ
 យោ និរយិកាធំ សត្តាធំ អាហារេ ភេត
 សោ ភត្ត យាបេតិ ភេត សោ ភត្ត តិដ្ឋតិ ឥធិម្យ
 ទោ ព្រាហ្មណ អដ្ឋាធំ យត្ត មិកស្ស តំ ធាធំ ឧ
 ឧបកម្មតិ ។ ឥឧ ចឧ ព្រាហ្មណ ឯកាត្រា ធាណា-
 តិទាតា ចដិវិកោ ហោតិ អធិដ្ឋានាថា ចដិវិកោ ហោតិ

។ ឧ. ឧ. ៥១៧ ។

ធានាសចក្កិយសំខុស បុគ្គលនោះ សុវិបកម្មាធម្មិកាយ ស្តាប់ទៅ
 កំទៅកើត ក្នុងនាម អាហារណា ជាអាហារ សម្រាប់សត្វទាំងឡាយ
 កើតក្នុងនាម សត្វនោះនោះ ខែនិញ្ញាតិអន្តកាល ឱ្យប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុង
 នោះនោះ ដោយសារអាហារនោះ សត្វនោះនោះ ប៉ិននៅក្នុងនាម
 នោះ ដោយសារអាហារនោះ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ទាននោះ មិន
 សម្រេចផល ដល់សត្វដែលប៉ិននៅ ក្នុងទីណា ទីនេះឯងហៅថា
 ទិច្ចិក្ខុ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលខ្លះ ក្នុង
 លោកនេះ ជាអ្នកសម្តាប់សត្វ ។ ចេ ។ ធានាសចក្កិយសំខុស
 បុគ្គលនោះ សុវិបកម្មាធម្មិកាយ ស្តាប់ទៅ កំទៅកើត ក្នុង
 កំណើតខែនិញ្ញាតិ អាហារណា ជាអាហារ សម្រាប់សត្វទាំងឡាយ
 ដែលកើត ក្នុងកំណើតខែនិញ្ញាតិ សត្វនោះនោះ កំញ្ញាតិអន្តកាល ឱ្យ
 ប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងទីនោះ ដោយអាហារនោះ សត្វនោះនោះ
 ប៉ិននៅក្នុងទីនោះ ដោយសារអាហារនោះ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ទាននោះ
 មិនសម្រេចផល ដល់សត្វដែលប៉ិននៅ ក្នុងទីណា ទីនេះឯងហៅថា
 ទិច្ចិក្ខុ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ចំណែកឯបុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
 ជាអ្នករៀនសូត្រ ចាកចោលនិញ្ញាតិ រៀនសូត្រ ចាកអទិញ្ញាតិ

កាមេសុ មិច្ឆាចារា ចដិវិភោ ហោតិ មុសាវាតា
 ចដិវិភោ ហោតិ មិសុណាយ វាចាយ ចដិវិភោ ហោតិ
 ធុសាយ វាចាយ ចដិវិភោ ហោតិ សម្មច្យលាចា
 ចដិវិភោ ហោតិ អនកិច្ចាលុ ហោតិ អក្សមន្ទិកោ
 ហោតិ សម្មានិដ្ឋិកោ ហោតិ សោ កាយស្ស កេតា
 ចរម្មណា មនុស្សានំ សហក្សតំ ឧបចដ្ឋិតិ យោ
 មនុស្សានំ កចារា ភេទ សោ តត្ថ យោបេតិ
 ភេទ សោ តត្ថ តិដ្ឋិតិ ឥនធឿ ទោ ព្រាហ្មណ
 អដ្ឋានំ យត្ថ មិសស្ស តំ នានំ ឧ ឧបក្សតិ ។
 ឥទ បទ ព្រាហ្មណ ឯកាត្វា ចាលាតិចាតា
 ចដិវិភោ ហោតិ ។ ឃ ។ សម្មានិដ្ឋិកោ ហោតិ សោ
 កាយស្ស កេតា ចរម្មណា ទេវានំ សហក្សតំ ឧប-
 ចដ្ឋិតិ យោ ទេវានំ កចារា ភេទ សោ តត្ថ យោបេតិ
 ភេទ សោ តត្ថ តិដ្ឋិតិ ឥនធឿ ទោ ព្រាហ្មណ
 អដ្ឋានំ យត្ថ មិសស្ស តំ នានំ ឧ ឧបក្សតិ ។

វៀស្រឡះ ចាកមុសាវាតា វៀស្រឡះ ចាកមិសុណាយ វៀស្រឡះ
 ចាកធុសាយ វៀស្រឡះ ចាកសម្មច្យលាចា វៀស្រឡះ ចាក
 មនុស្សានំ វៀស្រឡះ ចាកអនកិច្ចាលុ វៀស្រឡះ ចាក
 មនុស្សានំ វៀស្រឡះ ចាកសម្មានិដ្ឋិកោ វៀស្រឡះ ចាក
 សោ វៀស្រឡះ ចាកកាយស្ស វៀស្រឡះ ចាកកេតា
 វៀស្រឡះ ចាកចរម្មណា វៀស្រឡះ ចាកមនុស្សានំ
 វៀស្រឡះ ចាកសហក្សតំ វៀស្រឡះ ចាកឧបចដ្ឋិតិ
 វៀស្រឡះ ចាកយោ វៀស្រឡះ ចាកមនុស្សានំ
 វៀស្រឡះ ចាកកចារា វៀស្រឡះ ចាកភេទ វៀស្រឡះ ចាកសោ
 វៀស្រឡះ ចាកតត្ថ វៀស្រឡះ ចាកយោបេតិ វៀស្រឡះ ចាកភេទ
 វៀស្រឡះ ចាកសោ វៀស្រឡះ ចាកតត្ថ វៀស្រឡះ ចាកតិដ្ឋិតិ
 វៀស្រឡះ ចាកឥនធឿ វៀស្រឡះ ចាកទោ វៀស្រឡះ ចាកព្រាហ្មណ
 វៀស្រឡះ ចាកអដ្ឋានំ វៀស្រឡះ ចាកយត្ថ វៀស្រឡះ ចាកមិសស្ស
 វៀស្រឡះ ចាកតំ នានំ វៀស្រឡះ ចាកឧ វៀស្រឡះ ចាកឧបក្សតិ ។

ឥន ប្រាហ្មណ ឯកទ្វេ ចាលាភិបាតិ ហោតិ
 ។ យេ ។ ចំក្រុងិដ្ឋិកោ ហោតិ សោ កាយស្ស
 កោណ បរម្មណា ចំភ្នំវិសយំ ឧបបដ្ឋតិ យោ
 ចំភ្នំវិសយំកាចំ សន្តាចំ ភាហារោ ភេទ សោ កត្ត
 យោរេតិ ភេទ សោ កត្ត តិដ្ឋតិ យំ វា ចនស្ស
 ឥតោ អនុច្ឆវដ្ឋន្តិ ចំភ្នំវិសយំ វា ញាតិសាលា-
 ហិតា វា ភេទ សោ កត្ត យោរេតិ ភេទ សោ កត្ត
 តិដ្ឋតិ ឥនធឿ ទោ ប្រាហ្មណ ហំចំ យត្ត មិតស្ស
 តំ ធាចំ ឧបកម្មតិ ។ សរេ ចន ភោ កោតថ
 សោ យោតា ញាតិសាលាហិតោ តំ ហំចំ អនុច-
 បន្នោ ហោតិ កោ តំ ធាចំ បរិកុញ្ញតិ ។ អញ្ជោចំស្ស
 ប្រាហ្មណ យោតា ញាតិសាលាហិតា តំ ហំចំ
 ឧបបដ្ឋា ហោតិ ភេ តំ ធាចំ បរិកុញ្ញតិ ។

ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្រាប់សម្លា ។ យេ ។
 មានសច្ច័យវេទនា បុគ្គលនោះ លុះបែកប្រាយនឹងកាយស្លាប់ទៅ ក៏
 ទៅកើត ក្នុងចំភ្នំវិសយ ភាហារណា ជាភាហារសម្រាប់សត្វតំណែងខ្លា
 ដែលកើត ក្នុងចំភ្នំវិសយ ប្រេតនោះ ក៏ញ៉ាំងអង្គការ ឱ្យប្រើគ្រឿង
 ក្នុងទីនោះ ដោយភាហារនោះ ប្រេតនោះ បិទនៅ ក្នុងទីនោះ
 ដោយសារភាហារនោះ ឬក៏ក្នុងគ្រឿងមានក្នុង ផងជាញាតិសាលាហិត
 ក្នុង ឧទ្ទិសឱ្យទូទាតណា ផល់ប្រេតនោះ អំពីលោកនេះ ប្រេតនោះ
 ក៏ញ៉ាំងអង្គការឱ្យប្រើគ្រឿងទៅ ក្នុងទីនោះ ដោយភាហារនោះ ប្រេតនោះ
 បិទនៅ ក្នុងទីនោះ ដោយសារភាហារនោះ ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍ បាននោះ
 សម្រេចផល ផល់សត្វដែលបិទនៅ ក្នុងទីណា ទីនេះឯងហៅថា
 ទិស្ស ។ ជាណុស្សាណ៍ប្រាហ្មណ៍ ក្រាបខ្មួលស្លាប់ បង្កើតប្រេតនោះ
 ដំបើង ឬប្រេតនោះ ប្រេតជាញាតិសាលាហិតនោះ មិនបាទទៅ
 កើត ក្នុងទីនោះទេ តែអង្គការ បរិភោគបាននោះ ។ អើប្រាហ្មណ៍
 គួរប្រេត ដែលជាញាតិសាលាហិត ដទៃទៀត របស់គេ គង់ទៅ
 កើតក្នុងទីនោះមិនបាន ប្រេតទាំងនោះឯង បរិភោគបាននោះ ។

សេច បទ រោ គោតម សោ ថេវ ថេតោ ញាតិ-
 សាលោហិតោ តំ ហំនំ អនុបបន្នា ហោតិ អញ្ញោមិស្ស
 បេតោ ញាតិសាលោហិតា តំ ហំនំ អនុបបន្នា
 ហោតិ កោ តំ ធានំ បរិកុញ្ញតិកំ ។ អដ្ឋានំ ទោ
 ឯតិ ព្រាហ្មណ អនុភោសោ យន្តំ ហំនំ រិក្ខុ
 អស្ស ឥតិថា ធិយេន អនុនា យនិទំ ថេតេហិ
 ញាតិសាលោហិតេហិ អបិច ព្រាហ្មណ បាយកោមិ
 អនិច្ចលោកិ(១) ។ អដ្ឋានេមិ កវំ គោតមោ បរិកុញ្ញ
 វេតិកំ ។ អដ្ឋានេមិ ទោ អហំ ព្រាហ្មណ បរិ-
 កុញ្ញ វេតិ ឥន ព្រាហ្មណ ឯកាទ្វោ ចាលាតិ-
 ណាតិ ហោតិ អនិច្ចាយេ ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆា-
 ណារិ ហោតិ ទុសាវាទិ ហោតិ ចំសុណាវាទោ ហោតិ
 ដុសវាទោ ហោតិ សម្មត្តលាមិ ហោតិ អភិជ្ឈានុ
 ហោតិ គ្យាបន្តចំតោ ហោតិ មិច្ឆាទំដ្ឋិកោ ហោតិ
 សោ ធាតា ហោតិ សមណស្ស វា ព្រាហ្មណស្ស
 វា អន្តំ ចានំ វត្តំ យានំ មាលាតន្តំ វិសបនំ

១ ប. អនិច្ចលោ យោនី ។

បត់ប្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ចុះប្រសិនបើ ប្រេនជាញាតិសាលោហិតោ
 មិនបានទៅកើត ក្នុងទីនោះទេ ទាំងពួកប្រេនជាញាតិសាលោហិតា ដទៃ
 ទៀតរបស់គេ ក៏មិនបានទៅកើត ក្នុងទីនោះដែរ តើអ្នកណា បរិភោគ
 ទាននោះ ។ នៃព្រាហ្មណ៍ ទំណាវែលស្ងួត បាកប្រេនទាំងពួកយ
 ជាញាតិសាលោហិតា ដោយកាល ជាយូរវែងណាស់ ទីនោះមិន
 មែនជាបោក មិនមែនជាឧបាស គឺជាមិនទាបបំផុតឡើយ ម្ចាស់
 ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត ធម្មតាអ្នកឱ្យទាន មិនមែនជាគ្មានផលទេ ។
 ឧប្រាសាទដ៏ចំរើន ពោលកំណត់ ក្នុងទីមិនគួរបានដែរតើ ។ តើ
 ព្រាហ្មណ៍ គឺជាគន្លោងកំណត់ ក្នុងទីមិនគួរបានដែរ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 ចុះលុះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្រាប់សុខ លុះប្រេនគេ ប្រើប្រាស់
 ក្នុងតាម ពោលពាក្យកុហក ពោលពាក្យញ្ជាញធំ ពោលពាក្យ
 កាក្រក់ ពោលពាក្យ ផងប្រយោជន៍ ជាអ្នកច្រើនដោយអភិជ្ឈ
 បានចំនួនគ្រប់ ទានសេចក្តីយល់ខុស ប៉ុន្តែបុគ្គលនោះ ជាអ្នកឱ្យ
 យុយ ទំក សំគត់ យាន កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាប

សេយ្យាវសនំ បទិចេយ្យំ សោ កាយស្ស កេត្តា
 ចរុត្តរណា ហត្ថំនំ សហត្យតំ ឧបបដ្ឋតិ សោ តត្ថ
 លាភិ ហោតិ អន្ធស្ស ចានស្ស មាលាបាបាលស្ក្តិ-
 រស្ស យំ ទោ ប្រាហ្មណ ឆិទ ចាលាភិតាតិ អនិ-
 ត្តានាយិ កាមេសុ មិច្ឆាបារិ មុសាវាទិ មិសុណា-
 វាចេ ធុរុសវាចោ សម្មត្យលាមិ អភិជ្ឈាលុ ត្យាចន្ទ-
 ទិញោ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ តេទ សោ កាយស្ស កេតា
 ចរុត្តរណា ហត្ថំនំ សហត្យតំ ឧបបដ្ឋតិ យេត្យ ទោ
 សោ ធាតា ហោតិ សមណស្ស វា ប្រាហ្មណស្ស
 វា អន្តំ ចានំ វត្ថុ យានំ មាលាភត្ថំ វិលេចនំ សេយ្យា-
 វបមំ បទិចេយ្យំ តេទ សោ តត្ថ លាភិ ហោតិ
 អន្ធស្ស ចានស្ស មាលាបាបាលស្ក្តិរស្ស ។ ឆិទ ចទ
 ប្រាហ្មណ ឯកាទ្ធោ ចាលាភិតាតិ ហោតិ អនិច្ឆា-
 នាយិ ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាបារិ ហោតិ មុសាវាទិ
 ហោតិ មិសុណាវាចោ ហោតិ ធុរុសវាចោ ហោតិ

ទិដក ទិទៅ គ្រឿងចករណ៍របស់ប្រទេស ដល់សមណៈ ឬប្រាហ្មណ៍
 បុគ្គលនោះ លុះបកប្បយកនិពាយ ស្តាប់ទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយ
 ពួកដ៏រំលឹកនោះ ជាសត្វនៃស្លាត់ បាយ ទឹក កម្រងផ្កា
 ចំណីគ្រឿងចករណ៍ផ្សេង ។ ក្នុងកំណើត នៃដំរីនោះ ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍
 ត្រង់ដែលបុគ្គល ក្នុងរោគនោះ ជាអ្នកសម្រាប់សព្វ ល្មម
 ទ្រព្យគេ ប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាម ពោលពាក្យគុហក ពោលពាក្យញ្ជា-
 ញ្ជន់ ពោលពាក្យកក្រក់ ពោលពាក្យដន្តប្រយោជន៍ ជាអ្នកច្រើន
 ដោយកក់ស្លុក មានចិត្តត្រូវចុះ មានសេចក្តីយល់ខុស ជាពោសតា
 ឱ្យបុគ្គលនោះ ចែកប្រយោជន៍ពាយ ស្តាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយចំណីពួក
 ដ៏រំលឹក ត្រង់ដែលបុគ្គលនោះ ជាអ្នកឱ្យបាយ ទឹក សំនប់ យាន កម្រង
 ផ្កា គ្រឿងគ្រួសារ គ្រឿងលាម ទិដក ទិទៅ គ្រឿងចករណ៍របស់
 ប្រទេស ដល់សមណៈឬប្រាហ្មណ៍ ជានុណបណ្ឌិត ឱ្យបុគ្គលនោះ
 ជាសត្វនៃស្លាត់ បាយ ទឹក កម្រងផ្កា គ្រឿងប្រដាប់ផ្សេង ។
 ក្នុងកំណើតនៃដំរីនោះ ។ ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលនោះ ក្នុង
 រោគនោះ ជាអ្នកសម្រាប់សព្វ ល្មមទ្រព្យគេ ប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាម
 ពោលពាក្យគុហក ពោលពាក្យញ្ជាញ្ជន់ ពោលពាក្យកក្រក់

សម្មច្បុលាធិ ហោតិ អភិជ្ឈាលុ ហោតិ
 ល្យាបន្តង្គោ ហោតិ មិច្ឆាធិដ្ឋិកោ ហោតិ
 សោ ធាតា ហោតិ សមណស្ស វា ត្រាហ្មណស្ស
 វា អន្ទំ ចានំ វក្កំ យានំ មាលាភន្ទំ វិលមនំ
 សេយ្យវសនំ ចនិចេយ្យំ សោ កាយស្ស កេតា
 ចម្មរណា អស្សនំ សហាត្យតិ ឧបបដ្ឋតំ ... កុដ្ឋំ
 សហាត្យតិ ឧបបដ្ឋតំ ... កុក្កុរនំ សហាត្យតិ ឧបប-
 ដ្ឋតិ សោ តត្ថ លាភី ហោតិ អន្តស្ស ចានស្ស
 មាលាធាតាលញ្ញវស្ស យំ ទោ ត្រាហ្មណ ឌេ
 ចាលាចិត្តតិ អនិច្ឆាតាយី កាមេសុ មិច្ឆាចារិ
 មុសាភនិ ចំសុលាភិចោ ធុសភិចោ សម្មច្បុលាធិ
 អភិជ្ឈាលុ ល្យាបន្តង្គោ មិច្ឆាធិដ្ឋិកោ តេជ សោ
 កាយស្ស កេតា ចម្មរណា កុក្កុរនំ សហាត្យតិ
 ឧបបដ្ឋតំ យេតុ ទោ សោ ធាតា ហោតិ ស-
 មណស្ស វា ត្រាហ្មណស្ស វា អន្ទំ ចានំ វក្កំ យានំ
 មាលាភន្ទំ វិលមនំ សេយ្យវសនំ ចនិចេយ្យំ

ពោលពាក្យឥច្ឆាយោធនំ ជាអ្នកច្រើនដោយអភិជ្ឈា មានចិត្តល្អដូច
 មានសេចក្តីយល់ខុស ចុំខ្ពស់ខ្ពស់នោះ ជាអ្នកឱ្យបាយ ទឹក សំភង់ យាន
 កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាម ទំរងក ទំរងៅ គ្រឿងទេពករណ៍
 របស់ប្រទេស ដល់សមណៈ ឬត្រាហ្មណ៍ បុគ្គលនោះ លុះបែកបាយ
 រាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយភ្នំកុរុសា... កើតជាមួយពួកគោ...
 កើតជាមួយភ្នំក្រៃ ឯសត្វនោះ តែងស្លាប់បាយ ទឹក កម្រងផ្កា ទឹក
 គ្រឿងប្រដាប់ផ្សេងៗ ម្ហូបត្រាហ្មណ៍ ត្រង់ដែលបុគ្គលកុរុសាលានោះ
 ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ លួចទ្រព្យគេ ប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមចាំឱ្យយ
 ពោលពាក្យកុហក ពោលពាក្យញុះញង់ ពោលពាក្យគាត្រង់ ពោល
 ពាក្យឥច្ឆាយោធនំ ជាអ្នកច្រើនដោយអភិជ្ឈា មានចិត្តល្អដូច
 សេចក្តីយល់ខុស ពេទាសនាំឱ្យបុគ្គលនោះ បែកបាយរាងកាយស្លាប់
 ទៅ ទៅកើតជាមួយទឹកក្រៃ ត្រង់ដែលបុគ្គលនោះ ជាអ្នកឱ្យបាយ
 ទឹក សំភង់ យាន កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាម ទំរងក ទំ
 រងៅ គ្រឿងទេពករណ៍ របស់ប្រទេស ដល់សមណៈ ឬត្រាហ្មណ៍

តេជ សោ ឥត្ត លាភី ហោតិ អន្ធស្ស ចានស្ស
 មាលាតាចារុណ្ណាស្ស ។ ឥត ព្រាហ្មណ ឯកោ
 ចាណាភិចាតា បដិវិភោ ហោតិ អនិច្ឆាតា បដិវិភោ
 ហោតិ កាមេស្ម មិច្ឆាចារា បដិវិភោ ហោតិ
 មុសាវាណ បដិវិភោ ហោតិ ចិស្សណាយ វាតាយ
 បដិវិភោ ហោតិ មុសាយ វាតាយ បដិវិភោ
 ហោតិ សម្មច្យលាចា បដិវិភោ ហោតិ អន-
 ភិជ្ឈាលុ ហោតិ អភ្សបន្តិច្ឆោ ហោតិ សម្មា-
 មិច្ឆិកោ ហោតិ សោ នាតា ហោតិ សមណស្ស វា
 ព្រាហ្មណស្ស វា អង្គ ចានំ វត្ត យាមំ មាលាតត្ថិ
 វិលេចំ សេយ្យវសមំ បដិមេយ្យំ សោ កាយស្ស
 កេតា ចរុឡាណ មនុស្សានំ សហាត្យភិ ទុបចជ្ជតិ
 សោ ឥត្ត លាភី ហោតិ មាទុសកាមំ បក្កម្ហំ
 កាមមុណាមំ យំ ទោ ព្រាហ្មណ ឥត ចាណាភិចាតា
 បដិវិភោ ហោតិ អនិច្ឆាតា បដិវិភោ ហោតិ

ជាអុណ មាំឱ្យច្រកលនោះ ជាសត្វនៃស្តាប់បាយ ទឹក កម្រងផ្កា គ្រឿង
 ច្រកដំបូង ។ ក្នុងកំណើនវត្តនោះ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ច្រកលនោះ ក្នុង
 លោកនេះ ជាអ្នកវៀរស្រឡះ ចាកបុណ្យភិណ្ឌ វៀរស្រឡះ ចាក
 អចិន្តោចា វៀរស្រឡះ ចាកកាមេស្មចិត្តចារា វៀរស្រឡះ ចាកមុសាវាណ
 វៀរស្រឡះ ចាកចិស្សណាវិចារា វៀរស្រឡះ ចាកមុសាយ វៀរស្រឡះ
 ចាកសម្មច្យលាចា ជាអ្នកមិនមានអភិជ្ឈា មានចិត្តមិនត្រូវបាទ មាន
 សេចក្តីយល់ត្រូវ ច្រកលនោះ ជាអ្នកឱ្យបាយ ទឹក សំភត់ យាន
 កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាប ទិវេក ទិវេត គ្រឿង
 ទុបករណ៍ របស់ច្រកដំបូង ដល់សមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍ លុះច្រកលនោះ
 បែកបាយនិងកាយ ស្តាប់ទៅ ក៏ទៅរកនាមួយនិងក្នុងមនុស្ស ច្រកល
 នោះ នៃស្តាប់នូវកាយអុណ ៥ ជាបេសមនុស្ស ក្នុងកំណើន
 នៃមនុស្សនោះ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ គ្រងវិសេសច្រកល ក្នុងលោកនេះ
 ជាអ្នកវៀរស្រឡះ ចាកបុណ្យភិណ្ឌ វៀរស្រឡះ ចាកអចិន្តោចា

ការមេសុ មិច្ឆាចារ បដិវិភោ ហោតិ មុសាវាធា
 បដិវិភោ ហោតិ មិសុណាយ វាចាយ បដិវិភោ ហោតិ
 ផុសាយ វាចាយ បដិវិភោ ហោតិ សម្មប្បលាថា
 បដិវិភោ ហោតិ អនកិដ្ឋិកា ហោតិ អន្យាបដិដ្ឋេ
 ហោតិ សម្មាដិដ្ឋិកោ ហោតិ ភេទ សោ កាយស្ស ភេទា
 ចរាស្ស ចនុស្សានំ សហាត្យតំ ឧបបដ្ឋតំ យត្ថ ទោ
 សោ ធាតា ហោតិ សមណស្ស វា ព្រាហ្មណស្ស វា
 អន្តំ ចានំ វត្ថំ យានំ មាលាកន្ធិ វិលេបនំ
 សេយ្យាវសនំ ចនិចេយ្យំ ភេទ សោ ឧត្ថ លាភិ
 ហោតិ មាទុសកានំ បញ្ចន្ធិ កាមគុណានំ ។ ឆដ
 បទ ព្រាហ្មណ ឯកទ្វេ ចាលាភិចាតា បដិវិភោ
 ហោតិ ។ បេ ។ សម្មាដិដ្ឋិកោ ហោតិ សោ ធាតា
 ហោតិ សមណស្ស វា ព្រាហ្មណស្ស វា អន្តំ ចានំ វត្ថំ
 យានំ មាលាកន្ធិ វិលេបនំ សេយ្យាវសនំ ចនិចេយ្យំ

វៀស្រឡះ ចាកការមេសុ មិច្ឆាចារ វៀស្រឡះ ចាកមុសាវាធា វៀស្រ
 ឡះ ចាកមិសុណាយ វាចាយ វៀស្រឡះ ចាកផុសាយ វាចាយ វៀស្រឡះ
 ចាកសម្មប្បលាថា ចាកអនកិដ្ឋិកា មិនមានចិត្តត្រូវ ចុះ
 មានសេចក្តីយល់ត្រូវ ជាគុណនាំឱ្យបុគ្គលនោះ ចែកចាយរាងកាយ
 ស្តាប់ទៅ ទៅរកជាមួយនឹងពាក្យសូត្រ ត្រង់ដែលបុគ្គលជា អ្នកឱ្យ
 បាយទឹក សំពត់ យាន កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប គ្រឿង
 លាប ទីផេក ទីទៅ គ្រឿងចុបកណ្តុរ កស់ច្រទិច ដល់សមណៈ
 ឬព្រាហ្មណ៍ ជាគុណ ចណ្តាលបុគ្គលនោះ ទៅជាអ្នកស្តាប់ ឱ្យ
 កាមគុណ ថ ជារបស់មនុស្ស ក្នុងកំណើននៃមនុស្សនោះ ។ ម្ចាស់
 ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលនេះ ក្នុងលោកនេះ វៀស្រឡះ ចាកមាលាភិចាតា
 ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ត្រូវ ចិត្តបុគ្គលនោះ ជាអ្នកឱ្យបាយ ទឹក
 សំពត់ យាន កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាប ទីផេក
 ទីទៅ គ្រឿងចុបកណ្តុរ កស់ច្រទិច ដល់សមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍

សោ កាយស្ស ភេនា បាឡាណា ទេវំមំ សហគ្យតំ
 ឧបបដ្ឋតំ សោ ភត្ត លាភី ហោតិ និព្វានំ បញ្ចន្តំ
 កាមតុណ្ហានំ យំ ទោ ព្រាហ្មណ ឥឧ ខាលាភិខាតា
 បដិវិភោ ហោតិ ។ ថេ ។ សឡានិដ្ឋិកោ ហោតិ
 ភេន សោ កាយស្ស ភេនា បាឡាណា ទេវំមំ
 សហគ្យតំ ឧបបដ្ឋតិ យេតុ ទោ សោ ធាតា
 ហោតិ សមណស្ស វា ព្រាហ្មណស្ស វា អន្តំ ចានំ
 វត្តំ យានំ ខាលាភន្តំ វិលេចនំ សេយ្យវិសមំ
 បដិវេយ្យំ ភេន សោ ភត្ត លាភី ហោតិ
 និព្វានំ បញ្ចន្តំ កាមតុណ្ហានំ អចិច ព្រាហ្មណ
 នាយកោចិ អចិច្ចលោតិ ។ អច្ឆរិយំ ភោ ភោតម
 អត្តតំ ភោ ភោតម យាវត្តំនិ ភោ ភោតម
 អលទេវ ធានានំ ធាតុំ អលំ សាវ្យានំ កាតុ
 យត្រ ហំ ធាម នាយកោចិ អច្ឆលោតិ ។

បុគ្គលនោះ លុះវិបកត្តាដេញតាយស្តាប់ទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយគ្នាទៅជា
 ទៅគ្នានោះ ជាអ្នកស្តាប់ខ្លីកាមតុណ្ហ ៥ ជាទិព្វ ក្នុងទៅលោកនោះ
 ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ គ្រងដែលបុគ្គល ក្នុងលោកនោះ ជាអ្នករៀនសូត្រច្រើន
 ពុណានិព្វាន ។ ថេ ។ មាទាសចក្កិយលំត្រូវ ជាតុណ្ហានំឱ្យបុគ្គលនោះ
 វិបកត្តាដេញតាយស្តាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយគ្នាទៅជា គ្រងដែលបុគ្គល
 នោះ ជាអ្នកឱ្យបាយ ទឹក សំពត់ យាន កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប
 គ្រឿងលាម ទំដេក ទំដៅ គ្រឿងឧបករណ៍ របស់ប្រទេស ផល
 សមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍ ជាពុណានិព្វានបុគ្គលនោះ ជាអ្នកស្តាប់ខ្លីកាម
 តុណ្ហ ៥ ជាទិព្វ ក្នុងទៅលោកនោះ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ក៏ធម្មតា
 អ្នកឱ្យបាយ មិនមែនជាគុណសម្បត្តិ ។ ជាសុស្ស្រណិ
 ព្រាហ្មណ៍ ទូលថា បពិត្រព្រះគោតម ដ៏ចម្រើន អស្ចារ្យណាស់
 បពិត្រព្រាហ្មណ មេ ដ៏ចម្រើន ចម្រើនណាស់ បពិត្រព្រះគោតម ដ៏ចម្រើន
 អំណើវនោះ បុណ្យសំនៃប្រទេស បុណ្យសំនៃរៀនចំពើ ដែលគេតប្រើ
 ធ្វើដោយសព្វ ព្រោះថា អ្នកឱ្យបាយ មិនមែនជាគុណសម្បត្តិ ។

ដក់ ក្រាហ្គណា ដក់ ក្រាហ្គណា យាយកោបិ(*)
ក្រាហ្គណា អង្គលោតិ ។ អកិក្កន្តិ កោ កោតម
។ យេ ។ ឧទាសកំ មី ភវី កោតមោ ធាបតុ អដ្ឋកក្ក
ពានុវេតិ សវណំ កត្តិ ។

។ ធាបតុ ពានុវេតិ ។

* ឧ. ឧ. ខាយកោបិ ឃី ។

ព្រះពានុវេតិ ទ្រង់ស្រាស់ថា កើតហ្មឺណំ ដំណើរតុះ យ៉ាង
ហ្មឺណំ កើតហ្មឺណំ ដំណើរតុះ យ៉ាងហ្មឺណំ កើតហ្មឺណំ
អ្នកឱ្យបាន មិនមែនជាគ្មានផលទេ ។ ពានុស្សេណវិញ្ញា
ក្រាបចង្អុលថា ចិត្តព្រះពានុវេតិ គឺកេរណាស់ ។ យេ ។
សូមព្រះពានុវេតិ បំភ្លឺចិត្តព្រះអង្គថាជាឧទាសក អ្នកដល់ខ្ញុំ
សរណះស្មើដោយអិរិយ ចាប់ផ្តើមពីថ្ងៃនេះទៅ ។

ចប់ ពានុស្សេណវិញ្ញា ទី ២ ។

ធនិយោ សុណិក្ខា

[៦៧] សាទុក្ខ វេ កំត្វាវ ខេសិស្សាមិ
អសាទុក្ខ តំ សុណាមំ សាទុកំ មណសិករោមំ
កាសិស្សាមិ ។ ឃិ កន្ថេតិ ទោ តេ កំត្វ
កករិកា ចទ្ធស្សាសុំ ។ ភកា ឯតទោវច កាមមក្ខ
កំត្វាវ អសាទុំ(១) ។ ចាណាមិចាតា អនិច្ចា-
នាមំ កាមេសុ មិច្ឆាចារោ មុសាវាទោ មិសុ-
ណាវាចា ធុសវាចា សម្មច្យលាទោ អភិជ្ឈ
ក្សាចារោ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ឆំ វុត្តិ កំត្វាវ អសាទុំ ។
កាមមក្ខ កំត្វាវ សាទុំ(២) ។ ចាណាមិចាតា វេមណិ
អនិច្ចាចារោ វេមណិ កាមេសុ មិច្ឆាចារោ វេមណិ
មុសាវាទោ វេមណិ មិសុណាយ វាចាយ វេមណិ
ធុសាយ វាចាយ វេមណិ សម្មច្យលាទោ វេមណិ
អភិជ្ឈ អក្សាចារោ សម្មាទិដ្ឋិ ឆំ វុត្តិ
កំត្វាវ សាទុំ(៣) ។

១ ម. អសាទុ ។ ២ ម. សាទុ ។ ៣ ម. សាទុំ ។

សុត្តនិក្ខ ទី ៣

[៦៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គេជាគន្លងសំដែង កម្មល្អផង កម្ម
មិនល្អផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ចម្លើយនោះ ចូរធ្វើ
ទុកក្នុងចិត្តច្បាស់ចុះ គេជាគន្លងសំដែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ខ្លួនលេច
ត្រូវបានព្រះភោគ ដូច្នោះហៅ ព្រះកុណាព្រះអង្គ ។ ទើបព្រះមោគ
ត្រាតាស្រ្តីស្រាស់ដូច្នោះហៅ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មមិនល្អ ទើបដូច
ម្តេច ។ គឺ បាណាមិចាន អមិច្ឆាចាន កាមេសុ មិច្ឆាចារោ មុសាវាទ
មិសុណាវាចា ធុសវាចា សម្មច្យលាចៈ អភិជ្ឈ ក្សាចារោ មិច្ឆាទិដ្ឋិ
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្មមិនល្អ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
កម្មល្អ ទើបដូចម្តេច ។ គឺ ចេននាជាហេតុវៀរចាកបាណាមិចាន វៀរ
ចាកអមិច្ឆាចាន វៀរចាកកាមេសុ មិច្ឆាចារោ វៀរចាកមុសាវាទ វៀរ
ចាកមិសុណាវាចា វៀរចាកធុសវាចា វៀរចាកសម្មច្យលាចៈ កា
មិចានអភិជ្ឈ មិចានក្សាចារោ កាយលំយើញច្រូត ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្មល្អ ។

(៦៨) អរិយធម្មត្ថ វេ កិក្ខុវេ ទេសិស្សមិ
 អរិយធម្មត្ថ តំ សុណាមិ សាទុកំ មទសិករោមិ
 ភាសិស្សមិ ។ ឃី កន្ថតិ ទោ តេ កិក្ខុ
 កកវតោ បទ្ធស្សសិ ។ កកវា ឯតទរោម កាតមោ
 ម កិក្ខុវេ អរិយោ ធម្មោ ។ ចាណាតំចាតោ
 ។ មេ ។ មិច្ឆាធិដ្ឋិ អយំ វុទ្ធតិ កិក្ខុវេ អរិយោ
 ធម្មោ ។ កាតមោ ម កិក្ខុវេ អរិយោ ធម្មោ ។
 ចាណាតំចាតោ វេមសិ ។ មេ ។ សម្មាធិដ្ឋិ អយំ
 វុទ្ធតិ កិក្ខុវេ អរិយោ ធម្មោតំ ។

(៦៩) កុសលត្ថ វេ កិក្ខុវេ ទេសិស្សមិ
 អកុសលត្ថ តំ សុណាមិ សាទុកំ មទសិ-
 ករោមិ ភាសិស្សមិ ។ ឃី កន្ថតិ ទោ
 តេ កិក្ខុ កកវតោ បទ្ធស្សសិ ។ កកវា
 ឯតទរោម កាតមត្ថ កិក្ខុវេ អកុសលំ ។

(៦៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លងនិស្សំវេនិ អរិយធម៌
 (ធម៌ដ៏ប្រសើរ) ផង គន្លងធម៌ (ធម៌ដ៏ប្រសើរ) ផង ដល់អ្នក
 ទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកអំពីធម៌នោះ
 គឺជាគន្លងនិស្សំវេនិ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលឧបទ្រព្យនោះគឺជា
 ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយធម៌ តើដូចម្តេច ។ គឺ បុណ្យភិក្ខុ
 ។ មេ ។ មិច្ឆាធិដ្ឋិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អរិយធម៌ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយធម៌ តើដូចម្តេច ។ គឺ ចេតនាជាបាតុវិជ្ជា
 ចាតបុណ្យភិក្ខុ ។ មេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះហៅថា អរិយធម៌ ។

(៦៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លងនិស្សំវេនិ កុសលកម្មផង
 អកុសលកម្មផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ
 ចូរធ្វើទុកអំពីធម៌នោះ គឺជាគន្លងនិស្សំវេនិ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួល
 ឧបទ្រព្យនោះគឺជា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ទើបព្រះមានព្រះភាគ
 ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អកុសលកម្ម តើដូចម្តេច ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គប្បនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ចាណាភិបាតោ ។ មេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ វេទិ វុទ្ធិតិ
ភិក្ខុវេ អកុសលំ ។ កតមេត្វ ភិក្ខុវេ កុសលំ ។
ចាណាភិបាតោ វេមណី ។ មេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ វេទិ
វុទ្ធិតិ ភិក្ខុវេ កុសលំ ។

[៧០] អត្តក្ខ វោ ភិក្ខុវេ ទេសិស្សមិ
អនត្តក្ខ កំ សុណាម សាទុកំ មចសិការោម
កាសិស្សមិ ។ ឯវំ កន្តេតិ ទោ កេ ភិក្ខុ
កកវាតា ចត្វស្ស្សសុំ ។ កកវា ឯតទេវេច កតមោ
ច ភិក្ខុវេ អនេត្វា ។ ចាណាភិបាតោ ។ មេ ។
មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុទ្ធិតិ ភិក្ខុវេ អនេត្វា ។
កតមោ ច ភិក្ខុវេ អនេត្វា ។ ចាណាភិបាតោ វេមណី
។ មេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ វុទ្ធិតិ ភិក្ខុវេ អនេត្វា ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គប្បនិកាយ ទសកនិបាតោ

និបាណាភិបាតោ ។ មេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងខ្យាយ ទេវ
ហៅថា អកុសលកម្ម ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងខ្យាយ កុសលកម្ម តើដូច
ម្តេច ។ និទេននាជាបេតុវៀរោកបាណាភិបាតោ ។ មេ ។ ការយល់
ឃើញត្រូវ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងខ្យាយ ទេវហៅថា កុសលកម្ម ។

[៧០] ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងខ្យាយ ដោយគន្លងនិស្សិត ដែលមាន
ប្រយោជន៍ផង ដូចប្រយោជន៍ផង ដល់អ្នកតាំងខ្យាយ ចូរអ្នកតាំងខ្យាយ
ស្តាប់ដំនោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តផ្សេងៗ ដោយគន្លងនិស្សិត ។ ភិក្ខុ
តាំងនោះ ទទួលបានប្រយោជន៍ភាគច្រើន ។
ទើបប្រយោជន៍គ្រោក ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងខ្យាយ ធម៌ដ៏គ
ប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ។ និបាណាភិបាតោ ។ មេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ
ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងខ្យាយ ទេវហៅថា ធម៌ដ៏គប្រយោជន៍ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំង
ខ្យាយ ធម៌មានប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ។ និទេននាជាបេតុវៀរោក
បាណាភិបាតោ ។ មេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងខ្យាយ
ទេវហៅថា ធម៌មានប្រយោជន៍ ។

[៧១] ធម្មត្ថ កេ កិក្ខុវេ ទេសិស្សាមិ
 អធម្មត្ថ តំ សុណាម សាទុកំ មទសិករោម
 កាសិស្សាមីតិ ។ ឃិវិ ករុតិ ទោ ទោ កិក្ខុ
 កកវតោ បទ្ធកស្សាសុំ ។ កកវា ឯតទរោច កតតោ
 ទ កិក្ខុវេ អទម្មោ ។ ចាណាតិចាតោ ។ មេ ។
 មិច្ឆាធិដ្ឋិ អយំ វុទ្ធតិ កិក្ខុវេ អទម្មោ ។ កតតោ
 ទ កិក្ខុវេ មម្មោ ។ ចាណាតិចាតោ វេមណិ
 ។ មេ ។ សម្មាធិដ្ឋិ អយំ វុទ្ធតិ កិក្ខុវេ ធម្មតិ ។

[៧២] សាសវត្ថុ កេ កិក្ខុវេ ទេសិស្សាមិ
 អនាសវត្ថុ តំ សុណាម សាទុកំ មទសិករោម
 កាសិស្សាមីតិ ។ ឃិវិ ករុតិ ទោ ទោ កិក្ខុ កកវតោ
 បទ្ធកស្សាសុំ ។ កកវា ឯតទរោច កតតោ ទ កិក្ខុវេ
 សាសវេ ធម្មោ ។ ចាណាតិចាតោ ។ មេ ។
 មិច្ឆាធិដ្ឋិ អយំ វុទ្ធតិ កិក្ខុវេ សាសវេ ធម្មោ ។

[៧១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអគន្ធិសិវីផង ខ្ញុំស្រឡាញ់ ខ្ញុំ
 អធម៌ផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ចូរធ្វើ
 ទុកក្នុងចិត្តឱ្យល្អចុះ គឺជាអគន្ធិសិវីផង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលរកប
 ព្រះមោទនព្រះកោដ ព្រះករុណាព្រះភ្នំ ។ ទើបព្រះមោទនព្រះកោដ
 ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អធម៌ តើដូចម្តេច ។ គឺ
 បុណ្យគឺបាទ ។ មេ ។ មិច្ឆាធិដ្ឋិ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
 អធម៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ តើដូចម្តេច ។ គឺចក្ខុវិស័យហេតុ
 វៀរចាកបុណ្យគឺបាទ ។ មេ ។ កាយវិញ្ញាណ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ ។

[៧២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអគ ទិសិវីផង ខ្ញុំសាសវិធម៌
 (ធម៌ប្រកបដោយភាសវិៈ) ផង អនាសវិធម៌ (ធម៌មិនមានភាសវិៈ) ផង
 ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឱ្យ
 ល្អចុះ គឺជាអគន្ធិសិវីផង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលរកបព្រះមោទនព្រះកោដ
 ព្រះករុណាព្រះភ្នំ ។ ព្រះមោទនព្រះកោដ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ សាសវិធម៌ តើដូចម្តេច ។ គឺបុណ្យគឺបាទ ។ មេ ។
 មិច្ឆា ធីដ្ឋិ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សាសវិធម៌ ។

កាតមោ ច កិក្ខុវេ អនាសវា ធម្មោ ។
 ចាលាភតិយា វេសណី ។ បេ ។ សង្ខារិទ្ធិ អយំ
 វុទ្ធិតិ កិក្ខុវេ អនាសវា ធម្មោតិ ។

(៧៣) សាវជ្ជត្ថុ វេ កិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិស្សាមិ
 អនវជ្ជត្ថុ តំ សុណាថ សាទុកំ មនសំករោថ
 ភាសិស្សាមិ ។ ឃី កន្តេតំ ទោ ភេ កិក្ខុ ភគវតា
 បទូស្សាសុំ ។ ភគវ ឃីតនកេច កាតមោ ច
 កិក្ខុវេ សារិដ្ឋា ធម្មោ ។ ចាលាភតិយា
 ។ បេ ។ វិទ្ធានិទ្ធិ អយំ វុទ្ធិតិ កិក្ខុវេ សារិដ្ឋា
 ធម្មោ ។ កាតមោ ច កិក្ខុវេ អនវិដ្ឋា ធម្មោ ។
 ចាលាភតិយា វេសណី ។ បេ ។ សង្ខារិទ្ធិ អយំ
 វុទ្ធិតិ កិក្ខុវេ អនវិដ្ឋា ធម្មោតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អនាសវេមិ តើដូចម្តេច ។ អិចេននាជាហេតុ
 វៀចោកបុណ្ណានិបុន ។ បេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ នេះហៅថា អនាសវេមិ ។

(៧៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គថាគរ និសំផែនត្ថុសាវជ្ជត្ថមិ
 (ធម៌ប្រកថដោយគោស) ផន គនវជ្ជត្ថមិ (ធម៌មិនពាមពោស) ផន
 ដល់អ្នកទាំងឡាយ បូកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ចូរធ្វើទុក្ខក៏ចិត្ត
 ឲ្យល្អចុះ គថាគរនិសំផែន ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលធម៌ព្រះមាតាព្រះភារ
 ថា ព្រះកុណាព្រះអង្គ ។ ចើបព្រះមាតាព្រះភារ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះ
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សាវជ្ជត្ថមិ តើដូចម្តេច ។ និបុណ្ណានិបុន ។ បេ ។
 វិទ្ធានិទ្ធិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សាវជ្ជត្ថមិ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ គនវជ្ជត្ថមិ តើដូចម្តេច ។ អិចេននាជាហេតុវៀចោក
 បុណ្ណានិបុន ។ បេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះហៅថា គនវជ្ជត្ថមិ ។

(៧២) អតបដិយត្ថ ភេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិស្សមិ
 អតបដិយត្ថ តំ សុណាម ។ បេ ។ កតមោ ច
 ភិក្ខុវេ តបដិយោ ធម្មោ ។ ចាលាភិចារោ
 ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុទ្ធតំ ភិក្ខុវេ តបដិយោ
 ធម្មោ ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ អតបដិយោ ធម្មោ ។
 ចាលាភិចារោ វេមណី ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ
 វុទ្ធតំ ភិក្ខុវេ អតបដិយោ ធម្មោតិ ។

(៧៣) អាចយតាមិក្ខ ភេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិស្សមិ
 អាចយតាមិក្ខ តំ សុណាម សាធុកំ មនសិករោច
 កាសិស្សមិកិ ។ វិវិ កាត្តតំ ទោ តេ ភិក្ខុ ភកវកោ
 ចទ្ធស្សោសុំ ។ កតវា វិវាទកេច កតមោ ច
 ភិក្ខុវេ អាចយតាមិ ធម្មោ ។ ចាលាភិចារោ ។ បេ ។
 មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុទ្ធតំ ភិក្ខុវេ អាចយតាមិ ធម្មោ ។

(៧៤) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគត គឺសំដែងនូវតបដិយធម៌
 (ធម៌ដែលស្មើសក្ខុឡក្កោ) ផង អតបដិយធម៌ (ធម៌ដែលមិនធ្វើសក្ខុឡ
 ក្កោ) ផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ។ បេ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តបដិយធម៌ រើដូចម្តេច ។ គឺបុណ្យនិបាត
 ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា តបដិយធម៌ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អតបដិយធម៌ រើដូចម្តេច ។ គឺបុណ្យនិបាត
 វៀរចោកបុណ្យនិបាត ។ បេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ នេះហៅថា អតបដិយធម៌ ។

(៧៥) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតគឺសំដែង ភាវយតាមិធម៌
 (ធម៌ដល់នូវការសេន្យបុប) ផង រោចយតាមិធម៌ (ធម៌មិនដល់នូវ
 ការសេន្យបុប) ផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់
 ធម៌នោះ ចូរធ្វើខុសក្នុងចំនួនបួនចុះ គឺជាគតគឺសំដែង ។ ភិក្ខុទាំង
 នោះ ចូលរកប្រាមាតប្រាមាតាថា ប្រាមាតាប្រាមាតា ។
 ប្រាមាតាប្រាមាតា ទ្រង់គ្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភាវ-
 យតាមិធម៌ រើដូចម្តេច ។ គឺបុណ្យនិបាត ។ បេ ។
 មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ភាវយតាមិធម៌ ។

កតមោ ច ភិក្ខុវេ អបចយកមី ធម្មោ ។
 ហណាតំបាតា វេមសី ។ ឃេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ
 វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ អបចយកមី ធម្មោតិ ។

(៧៦) ទុក្ខុទ្រយេត្វ ភេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិ-
 ស្សាមិ សុខុទ្រយេត្វ តំ សុណាម សាបុកំ មន-
 សិករោម ភាសិស្សាមិតំ ។ ឃី ករុន្តិ ទោ តេ
 ភិក្ខុ ភកវេតោ ចទ្ធស្សោសុំ ។ ភកវា ឯតទរោច
 កតមោ ច ភិក្ខុវេ ទុក្ខុទ្រយោ ធម្មោ ។ ហ-
 ណាតំបាតោ ។ ឃេ ។ មិត្តាទិដ្ឋិ អយំ វុទ្ធតិ
 ភិក្ខុវេ ទុក្ខុទ្រយោ ធម្មោ ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ
 សុខុទ្រយោ ធម្មោ ។ ហណាតំបាតា វេមសី
 ។ ឃេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ
 សុខុទ្រយោ ធម្មោតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អបចយកមីធម្មិ តើដូចម្តេច ។ គឺចេតោ
 ជាហេតុវៀរចាកបុណានិបាត ។ ឃេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អបចយកមីធម្មិ ។

(៧៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គេហក ទិសិវិជនីន្តវុទ្ធស្រយធម្មិ
 (ធម្មិចិរិវេសេចក្តីទុក្ខ) ធម្មិ សុខុទ្រយធម្មិ (ធម្មិចិរិវេសេចក្តីសុខ) ធម្មិ
 ផលក្នុងទ្រយ ចូរក្នុងទ្រយ ស្តាប់ចមិនោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត
 ទ្រយចុះ គេហកទិសិវិជនី ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលបានប្រយោជន៍
 ប្រយោជន៍ ប្រយោជន៍ប្រយោជន៍ ។ ប្រយោជន៍ប្រយោជន៍ ទ្រង់ត្រាស់
 ដូច្នោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទុក្ខុទ្រយធម្មិ តើដូចម្តេច ។ គឺចុ-
 ណានិបាត ។ ឃេ ។ មិត្តាទិដ្ឋិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ទុក្ខ-
 ទ្រយធម្មិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សុខុទ្រយធម្មិ តើដូចម្តេច ។
 គឺចេតោជាហេតុវៀរចាកបុណានិបាត ។ ឃេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សុខុទ្រយធម្មិ ។

[៧៧] ឧត្តរិយាតក្ស វេ កិក្ខុវេ ធម្មំ ធម្មំ-
 ស្សាមិ សុវរិយាតក្ស កិ សុណាមិ សាទុកំ
 មនសិករោមិ កសិស្សាមិ ។ វិ វិ កន្តិ ទោ
 តេ កិក្ខុ កកវាតា មន្ទស្សាសុំ ។ កកវា វិគធ-
 វេច កកវោ ច កិក្ខុវេ ឧត្តរិយាតក្ស ធម្មោ ។
 ហណាតិហាតា ។ មេ ។ មិច្ឆាធម្មំ អយំ វិទូតិ
 កិក្ខុវេ ឧត្តរិយាតក្ស ធម្មោ ។ កកវោ ច កិក្ខុវេ
 សុវរិយាតក្ស ធម្មោ ។ ហណាតិហាតា វេមណី
 ។ មេ ។ សម្មាធម្មំ អយំ វិទូតិ កិក្ខុវេ
 សុវរិយាតក្ស ធម្មោ ។

មនោសុវណ្ណ ។

[៧៧] ឧត្តរិយាតក្ស វេ កិក្ខុវេ ធម្មំ ធម្មំ-
 (ធម្មិវិជ្ជាសេវាទុក្ខ) មន សុវរិយាតក្ស (ធម្មិវិជ្ជាសេវាសុវ) មន
 មនសិករោមិ កសិស្សាមិ ។ វិ វិ កន្តិ ទោ
 តេ កិក្ខុ កកវាតា មន្ទស្សាសុំ ។ កកវា វិគធ-
 វេច កកវោ ច កិក្ខុវេ ឧត្តរិយាតក្ស ធម្មោ ។
 ហណាតិហាតា ។ មេ ។ មិច្ឆាធម្មំ អយំ វិទូតិ
 កិក្ខុវេ ឧត្តរិយាតក្ស ធម្មោ ។ កកវោ ច កិក្ខុវេ
 សុវរិយាតក្ស ធម្មោ ។ ហណាតិហាតា វេមណី
 ។ មេ ។ សម្មាធម្មំ អយំ វិទូតិ កិក្ខុវេ
 សុវរិយាតក្ស ធម្មោ ។

ចំ សុវណ្ណ ទី ៣ ។

ចក្ខុវិស័យ សេដ្ឋកិច្ច

សេដ្ឋកិច្ច ៤

(៧៨) អរិយធម៌ក្នុង ក្រុង កំពុង គេសិស្សនិស្សិត
អរិយធម៌ក្នុង តំ សុណាន ។ បេ ។ កតមោ ច
កំពុង អរិយធម៌ មក្រុង ។ ចាណតិចារា ។ បេ ។
មិត្តភាព អយ័ វិទ្ធាន កំពុង អរិយធម៌ មក្រុង ។
កតមោ ច កំពុង អរិយធម៌ មក្រុង ។ ចាណតិចារា
កេមណី ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយ័ វិទ្ធាន កំពុង
អរិយធម៌ មក្រុង ។

(៧៩) កណ្តាលក្នុង ក្រុង កំពុង គេសិស្សនិស្សិត
សុភម៌ក្នុង តំ សុណាន ។ បេ ។ កតមោ ច
កំពុង កណ្តាល មក្រុង ។ ចាណតិចារា ។ បេ ។
មិត្តភាព អយ័ វិទ្ធាន កំពុង កណ្តាល មក្រុង ។
កតមោ ច កំពុង សុភម៌ មក្រុង ។ ចាណតិ-
ចារា កេមណី ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយ័ វិទ្ធាន
កំពុង សុភម៌ មក្រុង ។

(៨០) ម្ចាស់កុំព័ន្ធក្រុង គង់គង់សំដែង ផ្គុំប្រសើរ
ផង ផ្គុំប្រសើរផង ដល់អ្នកព័ន្ធក្រុង ចូរអ្នកព័ន្ធក្រុង ស្តាប់
គម្ពីរ ។ បេ ។ ម្ចាស់កុំព័ន្ធក្រុង ផ្គុំប្រសើរ តើដូចម្តេច ។
និពណ៌នា ។ បេ ។ មិត្តភាព ម្ចាស់កុំព័ន្ធក្រុង គេហៅថា
ផ្គុំប្រសើរ ។ ម្ចាស់កុំព័ន្ធក្រុង ផ្គុំប្រសើរ តើដូចម្តេច ។
និពណ៌នា ។ បេ ។ ការយល់ឃើញផ្គុំ
ម្ចាស់កុំព័ន្ធក្រុង គេហៅថា ផ្គុំប្រសើរ ។

(៨១) ម្ចាស់កុំព័ន្ធក្រុង គង់គង់សំដែង ផ្គុំប្រសើរ ផ្គុំ
សង្គម ដល់អ្នកព័ន្ធក្រុង ចូរអ្នកព័ន្ធក្រុង ស្តាប់គម្ពីរ ។ បេ ។
ម្ចាស់កុំព័ន្ធក្រុង ផ្គុំប្រសើរ តើដូចម្តេច ។ និពណ៌នា ។ បេ ។
មិត្តភាព ម្ចាស់កុំព័ន្ធក្រុង គេហៅថា ផ្គុំប្រសើរ ។ ម្ចាស់កុំ
ព័ន្ធក្រុង ផ្គុំស តើដូចម្តេច ។ និពណ៌នា ។ បេ ។ ការយល់ឃើញផ្គុំ
ម្ចាស់កុំព័ន្ធក្រុង គេហៅថា ផ្គុំស ។

(៨០) សម្ពុទ្ធក្ស រោ កិក្ខុវេ(១) ទេសិស្សមិ
 អសម្ពុទ្ធក្ស តំ សុណាម ។ ថេ ។ កាតមោ ច
 កិក្ខុវេ អសម្ពុទ្ធក្ស ។ ចាណាតិចាតោ ។ ថេ ។
 មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុទ្ធតិ កិក្ខុវេ អសម្ពុទ្ធក្ស ។ កាតមោ
 ច កិក្ខុវេ សម្ពុទ្ធក្ស ។ ចាណាតិចាតោ វេមណិ
 ។ ថេ ។ សម្ពុទ្ធក្ស អយំ វុទ្ធតិ កិក្ខុវេ សម្ពុ-
 ទ្ធក្សតិ ។

(៨១) សប្បុរិសទម្ពុក្ស រោ កិក្ខុវេ ទេសិស្សមិ
 អសប្បុរិសទម្ពុក្ស តំ សុណាម ។ ថេ ។ កាតមោ ច
 កិក្ខុវេ អសប្បុរិសទម្ពុក្ស ។ ចាណាតិចាតោ ។ ថេ ។
 មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុទ្ធតិ កិក្ខុវេ អសប្បុរិសទម្ពុក្ស ។
 កាតមោ ច កិក្ខុវេ សប្បុរិសទម្ពុក្ស ។ ចាណាតិ-
 ចាតោ វេមណិ ។ ថេ ។ សម្ពុទ្ធក្ស អយំ វុទ្ធតិ
 កិក្ខុវេ សប្បុរិសទម្ពុក្សតិ ។

១ ម. ធម្មនុប ធម្មនុ ធាតេ វិស្សទិ ។

(៨០) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតនិសិដ្ឋនិ ខ្ញុំសទ្ធម្ម (ធម៌
 ស្ងប់ស្ងៀម) ធីត អសទ្ធម្ម (ធម៌មិនស្ងប់ស្ងៀម) ធីត ផល់អ្នកទាំងឡាយ
 ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ។ ថេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អសទ្ធម្ម
 តើដូចម្តេច ។ គឺចុណាគឺបាន ។ ថេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ នេះហៅថា សទ្ធម្ម ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សទ្ធម្ម តើ
 ដូចម្តេច ។ គឺចេតនាជាហេតុវៀរចាកចុណាគឺបាន ។ ថេ ។ ការ
 យល់ឃើញត្រូវ នេះហៅថា សទ្ធម្ម ។

(៨១) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតនិសិដ្ឋនិ ខ្ញុំសប្បុរិសធម៌
 (ធម៌របស់សប្បុរស) ធីត អសប្បុរិសធម៌ (ធម៌របស់អសប្បុរស) ធីត
 ផល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ។ ថេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អសប្បុរិសធម៌ តើដូចម្តេច ។ គឺចុណាគឺបាន ។ ថេ ។
 មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អសប្បុរិសធម៌ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ សប្បុរិសធម៌ តើដូចម្តេច ។ គឺចេតនាជាហេតុវៀរ
 ចាកចុណាគឺបាន ។ ថេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះហៅថា សប្បុរិសធម៌ ។

[៨២] ឧច្ចរទេតទ្វត្យ កេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិ-
 ស្សាមំ ឧ ឧច្ចរទេតទ្វត្យ តំ សុណាមំ ។ ឃេ ។
 កកមោ ធម ភិក្ខុវេ ឧ ឧច្ចរទេតទ្វត្យ ធម្មោ ។
 ចាណាភិបាតា ។ ឃេ ។ មិច្ឆានិច្ចំ អយំ វុទ្ធកិ
 ភិក្ខុវេ ឧ ឧច្ចរទេតទ្វត្យ ធម្មោ ។ កកមោ ធម
 ភិក្ខុវេ ឧច្ចរទេតទ្វត្យ ធម្មោ ។ ចាណាភិបាតា
 វេចណំ ។ ឃេ ។ សម្មានិច្ចំ អយំ វុទ្ធកិ ភិក្ខុវេ
 ឧច្ចរទេតទ្វត្យ ធម្មោតិ(*) ។

[៨៣] អាសេវិតទ្វត្យ កេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិ-
 ស្សាមំ ឧ អាសេវិតទ្វត្យ(២) តំ សុណាមំ ។ ឃេ ។
 កកមោ ធម ភិក្ខុវេ ឧ អាសេវិតទ្វត្យ ធម្មោ ។

* ឧ. ធមោ បរំ វុទ្ធករទេតទ្វត្យ ថា ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិស្សាមិ ឧច្ចរទេតទ្វត្យ
 នំ សុណាមិ ។ កកមោ ធម ភិក្ខុវេ ឧច្ចរទេតទ្វត្យ ធម្មោ ។ ចាណាភិបាតា ។ ឃេ ។
 មិច្ឆានិច្ចំ អយំ វុទ្ធកិ ភិក្ខុវេ ឧច្ចរទេតទ្វត្យ ធម្មោ ។ កកមោ ធម ភិក្ខុវេ ឧច្ចរ-
 ទេតទ្វត្យ ធម្មោ ។ ចាណាភិបាតា វេចណំ ។ ឃេ ។ សម្មានិច្ចំ អយំ វុទ្ធកិ
 ភិក្ខុវេ ឧច្ចរទេតទ្វត្យ ធម្មោតិធម ពាយ ហោតិ ។ ២ ឧ. អាសេវិតទ្វត្យ ។

[៨៤] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លងនៃសំដែងធម៌ដែលគួរ ឱ្យ
 កើតឡើងផង ធម៌ដែលមិនគួរ ឱ្យកើតឡើងផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ
 ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ។ ឃេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌
 ដែលមិនគួរ ឱ្យកើតឡើង គឺដូចម្តេច ។ គឺបុណ្យភិក្ខុ ។ ឃេ ។
 មិច្ឆានិច្ចំ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលមិនគួរឱ្យកើតឡើង ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលគួរឱ្យកើតឡើង គឺដូចម្តេច ។ គឺចេតនា
 ជាហេតុអ្វីចោកបុណ្យភិក្ខុ ។ ឃេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលគួរឱ្យកើតឡើង ។

[៨៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លង នៃសំដែងធម៌ដែល
 គួរសេពផង ធម៌ដែលគួរមិនគួរសេពផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ
 ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ។ ឃេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ធម៌ដែលគួរ មិនគួរសេព គឺដូចម្តេច ។

ចាណតិចារា ។ ថេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុទ្ធិតិ
កិក្ខុវេ ឧ អាសេវិតញោ ធម្មោ ។ កាតមោ ឧ
កិក្ខុវេ អាសេវិតញោ ធម្មោ ។ ចាណតិចារា
វេមណី ។ ថេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ វុទ្ធិតិ កិក្ខុវេ
អាសេវិតញោ ធម្មោតិ ។

(៨៤) ភាវតត្វញ វេ កិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិស្សាមិ
ឧ ភាវតត្វញ តំ សុណាម ។ ថេ ។ កាតមោ ឧ
កិក្ខុវេ ឧ ភាវតញោ ធម្មោ ។ ចាណតិចារា
។ ថេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុទ្ធិតិ កិក្ខុវេ ឧ
ភាវតញោ ធម្មោ ។ កាតមោ ឧ កិក្ខុវេ ភាវតញោ
ធម្មោ ។ ចាណតិចារា វេមណី ។ ថេ ។
សម្មាទិដ្ឋិ អយំ វុទ្ធិតិ កិក្ខុវេ ភាវតញោ ធម្មោតិ ។

(៨៥) ពហុលីកាតត្វញ វេ កិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិ-
ស្សាមិ ឧ ពហុលីកាតត្វញ តំ សុណាម ។ ថេ ។
កាតមោ ឧ កិក្ខុវេ ឧ ពហុលីកាតញោ ធម្មោ ។

និពុណាទិពុត ។ ថេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេហោវេថា
ធម៌វេលេគេមិឧគ្គរសេត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌វេលេគេគ្គរសេត
តើដូចម្តេច ។ គិរិចននាជាហេតុវៀរចាកពុណាទិពុត ។ ថេ ។ កាយលំ
យេញត្រូវ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេហោវេថា ធម៌វេលេគេគ្គរសេត ។

(៨៦) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌វេលេគេមិសំវេលេគេមិ វេលេគេមិ
វេលេគេមិ ធម៌វេលេគេមិសំវេលេគេមិ វេលេគេមិសំវេលេគេមិ វេលេគេមិ
ស្តាប់ធម៌នោះ ។ ថេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌វេលេគេមិសំវេលេគេមិ
តើដូចម្តេច ។ និពុណាទិពុត ។ ថេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
នេហោវេថា ធម៌វេលេគេមិសំវេលេគេមិ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌វេលេ
គេមិសំវេលេគេមិ តើដូចម្តេច ។ គិរិចននាជាហេតុវៀរចាកពុណាទិពុត ។ ថេ ។
កាយលំយេញត្រូវ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេហោវេថា ធម៌វេលេគេមិសំវេលេគេមិ ។

(៨៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ថេវេត ធម៌វេលេគេមិសំវេលេគេមិ
គ្គរគ្គរគ្គរគ្គរគ្គរ ធម៌វេលេគេមិ មិឧគ្គរគ្គរគ្គរគ្គរ វេលេគេមិ
ទាំងឡាយ ចុះធម៌នោះ ។ ថេ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌វេលេគេមិ មិឧគ្គរគ្គរគ្គរគ្គរ តើដូចម្តេច ។

ចាណាតិចារោ ។ បេ ។ មិច្ឆានិច្ចំ អយំ វុទ្ធតំ
 ភិក្ខុវេ ទ ពហុសីការាតោ ទម្មោ ។ កាតមោ ទ
 ភិក្ខុវេ ពហុសីការាតោ ទម្មោ ។ ចាណាតិចារោ
 វេមណី ។ បេ ។ សម្មានិច្ចំ អយំ វុទ្ធតំ ភិក្ខុវេ
 ពហុសីការាតោ ទម្មោតិ ។

(៨៦) អនុស្សិតត្វត្វ វេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ នេសិ-
 ស្សាមិ ទ អនុស្សិតត្វត្វ តំ សុណាជ ។ បេ ។
 កាតមោ ទ ភិក្ខុវេ ទ អនុស្សិតតោ ទម្មោ ។
 ចាណាតិចារោ ។ បេ ។ មិច្ឆានិច្ចំ អយំ វុទ្ធតំ
 ភិក្ខុវេ ទ អនុស្សិតតោ ទម្មោ ។ កាតមោ ទ
 ភិក្ខុវេ អនុស្សិតតោ ទម្មោ ។ ចាណាតិចារោ
 វេមណី ។ បេ ។ សម្មានិច្ចំ អយំ វុទ្ធតំ ភិក្ខុវេ
 អនុស្សិតតោ ទម្មោតិ ។

ភិច្ឆាណាតិចារោ ។ បេ ។ មិច្ឆានិច្ចំ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
 ធម៌ដែលគេ មិនគួរធ្វើឱ្យច្រើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលគេ គួរ
 ធ្វើឱ្យច្រើន គឺដូចម្តេច ។ គឺចេតនាជាយេតុរៀបរាកបុណ្ណាតិ-
 ចារោ ។ បេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌
 ដែលគេ គួរធ្វើឱ្យច្រើន ។

(៨៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដោយគន្លងសំដែងធម៌ដែលគួរនឹក
 កេរ្តិ៍ ធម៌ដែលមិនគួរនឹកកេរ្តិ៍ ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ
 ស្តាប់ធម៌នោះ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលមិនគួរនឹកកេរ្តិ៍
 គឺដូចម្តេច ។ ភិច្ឆាណាតិចារោ ។ បេ ។ មិច្ឆានិច្ចំ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលមិនគួរនឹកកេរ្តិ៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ធម៌ដែលគួរនឹកកេរ្តិ៍ គឺដូចម្តេច ។ គឺចេតនាជាយេតុរៀបរាកបុណ្ណាតិ-
 ចារោ ។ បេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
 ធម៌ដែលគួរនឹក ។

[៨៧] សង្ខតាកត្តត្ថ កេ កិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសំ-
 ស្សាមិ ន សង្ខតាកត្តត្ថ កំ សុណាថ ។ មេ ។
 កតមោ ច កិក្ខុវេ ន សង្ខតាកត្តត្ថោ ធម្មោ ។
 ខាណាតិខាតោ ។ មេ ។ មិច្ឆានិច្ចំ អយំ វុទ្ធកិ
 កិក្ខុវេ ន សង្ខតាកត្តត្ថោ ធម្មោ ។ កតមោ ច
 កិក្ខុវេ សង្ខតាកត្តត្ថោ ធម្មោ ។ ខាណាតិខាតា
 វេមណី ។ មេ ។ សម្មានិច្ចំ អយំ វុទ្ធកិ កិក្ខុវេ
 សង្ខតាកត្តត្ថោ ធម្មោតិ ។

បច្ចុប្បន្ន សេដ្ឋីវត្ត ។

[៨៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គយគន់ ទិសិសំដែលធម៌ដែលគួរធ្វើ
 ឲ្យដាក់ច្បាប់ផង ធម៌ដែលមិនគួរធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់ផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ
 ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ។ មេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌
 ដែលមិនគួរធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់ គឺដូចម្តេច ។ គឺបាណាតិបុគ្គ ។ មេ ។
 មិច្ឆានិច្ចំ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលមិនគួរធ្វើឲ្យដាក់
 ច្បាប់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលគួរធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់ គឺដូច
 ម្តេច ។ គឺចេតនាជាចោក្សវ្យាបាកបាណាតិបុគ្គ ។ មេ ។ ការយល់ឃើញ
 ត្រូវ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលគួរធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់ ។
 ចប់សេដ្ឋីវត្ត ។

ចតុម្ភេស លេខ៧៧៧

លេខ៧៧៧ ទី ៥

[៨៨] ធនសាមី ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្តរកោ
 បុគ្គលោ ន លេខ៧៧៧ ។ កាតមេហិ ធនសាមី ។
 ចាលោភិចាតិ ហោតិ អនិច្ឆាទាយិ ហោតិ កាមេសុ
 មិច្ឆាទារិ ហោតិ មុសាវាដិ ហោតិ មិសុណាវាចោ
 យោតិ ជុសាវាចោ ហោតិ សម្មប្បុលាថិ ហោតិ
 អភិជ្ឈាលុ ហោតិ ព្យាបន្តជំគោ ហោតិ មិច្ឆា-
 ទិជ្ឈិកោ ហោតិ ឆមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ ធនសាមី
 ធម្មេហិ សមន្តរកោ បុគ្គលោ ន លេខ៧៧៧ ។
 ធនសាមី ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្តរកោ បុគ្គលោ
 លេខ៧៧៧ ។ កាតមេហិ ធនសាមី ។ ចាលោភិចា-
 តា ចជិវិតា ហោតិ អនិច្ឆាទាថា ចជិវិតា ហោតិ
 កាមេសុ មិច្ឆាទារា ចជិវិតា ហោតិ មុសាវាទា
 ចជិវិតា ហោតិ មិសុណាយ វាទាយ ចជិវិតា
 ហោតិ ជុសាយ វាទាយ ចជិវិតា ហោតិ

[៨៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងខ្យង បុគ្គលដែលប្រកបដោយធម៌១០ ប្រការ
 រឹមគួររសេរគប់ឡើយ ។ ធម៌១០ ប្រការ តើដូចម្តេច ។ ធម៌បុគ្គល
 ជាអ្នកសម្រាប់សព្វ ១ ល្អចម្រើនគេ ១ ប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកម្ម ១
 គោលពាក្យកុហក ១ គោលពាក្យញុះញង់ ១ គោលពាក្យតាមក្រែក ១
 គោលពាក្យដេប្រយោជន៍ ១ ជាអ្នកច្រើនដោយអភិវឌ្ឍ ១ មានចិត្តព្យា-
 បាទ ១ មានសេចក្តីយល់ខុស ១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងខ្យង បុគ្គលដែល
 ប្រកបដោយធម៌១០ ប្រការនេះឯង មិនគួររសេរគប់ឡើយ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងខ្យង បុគ្គលដែលប្រកបដោយធម៌១០ ប្រការ តើមគួររសេរ
 គប់ ។ ធម៌១០ ប្រការ តើដូចម្តេច ។ ធម៌បុគ្គលជាអ្នកវៀរស្រឡះ
 ចាកពុណ្ណិក្មេង ១ វៀរស្រឡះ ចាកអទិច្ឆារាង ១ វៀរ
 ស្រឡះ ចាកកាមេសុ មិច្ឆាទារ ១ វៀរស្រឡះ ចាកមុសាវាទ ១
 វៀរស្រឡះ ចាកមិសុណាវាទ ១ វៀរស្រឡះ ចាកជុសាវាទ ១

សម្ផទ្ធសាស្ត្រ បដិវត្តនា ហោតិ អនភិជ្ឈុលុ ហោតិ
 អព្យាបន្តិដ្ឋាន ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ឧមេ-
 ហិ ចោ កិក្ខុវេ ធនហិ ធម្មេហិ សមន្តាភតោ
 សេវិតោត្ថេ ។ (ឧទ ទិសតាទិសុក្ខំ មេយ្យាលវសេធន
 កណ៌តទ្ធ) ធនហិ កិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្តាភតោ
 ធម្មក្កលោ ធន កដិកតោ ... កដិកតោ ...
 ធន បយិវុទាសិតតោ ... បយិវុទាសិតតោ ...
 ធន ធម្មតោ(១) ហោតិ ... ធម្មតោ(២) ហោតិ ...
 ធន ចាសិសោ ហោតិ ... ចាសិសោ ហោតិ ...
 អភារវា ហោតិ ... សភារវា ហោតិ ... អច្យ-
 តិក្ខោ ហោតិ ... សច្យតិក្ខោ ហោតិ ... ធន អារាធន-
 កោ ហោតិ ... អារាធនកោ ហោតិ ... ធន វិសុ-
 ជ្ជតិ ... វិសុជ្ជតិ ... ធនាទំ ធនាទំ ហោតិ ... ធនាទំ
 អនិកោតិ ... ចត្តាយ ធន វុឡតិ ... ចត្តាយ វុឡតិ ...
 តហិ អត្ថតំ ចសាតិ ... វហិ ធម្មតំ ចសាតិ ។

១ ២ ទី. ១៧ ។

វិជ្ជាស្រឡះ ពតសម្ផទ្ធសាស្ត្រ ១ ជាអ្នកមិនមានអភិជ្ឈុ មិនមាន
 ចក្ខុព្យាបាទ ១ មានសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ម្ចាស់កិក្ខុវិស័យ ចក្ខុ
 ដែលច្រកបរាជយធម៌ ១០ ច្រករោងឯង ទើបចូលសាគរ ។ (ក្នុងទី១៧
 ចលិតត្រូវរាប់ស្រុកមាន ២០០ ស្រុកជាដើម ដោយអំណាចយោគៈ)
 ម្ចាស់កិក្ខុវិស័យ ចក្ខុដែលច្រកបរាជយធម៌ ១០ ច្រករ-
 ងឯងចូលរាប់ក្រឡឹយ ... ចូលរាប់ ... មិនចូលរាប់ក្រឡឹយដឹន ...
 ចូលរាប់ក្រឡឹយដឹន ... ជាចក្ខុមិនចូលរាប់ ... ចក្ខុជា ...
 មិនចូលរាប់ ... ចូលរាប់ ... មិនចូលរាប់ ... ចូលរាប់ ...
 មិនចូលរាប់ត្រង់ ... ចូលរាប់ត្រង់ ... មិនចូលរាប់ស្រុក ...
 ចូលរាប់ស្រុក ... មិនចូលរាប់ ... ចូលរាប់ ... មិនចូលរាប់
 រវាង ។ . ច្រកស្តង់ត្រូវមាន ... មិនចូលរាប់ដោយច្រក ... ចំរើន
 ដោយច្រក ... រវាងច្រកច្រកច្រក ... រវាងច្រកច្រកច្រក ។

បញ្ចមបណ្ណាសក

បរិមេ បរិមិត្តា

(៨៧) នសហិ ភិក្ខុវេ នខេហិ សឧត្តារកោ
យជាភតំ ឯក្ខំត្តោ វរិំ ឯរយេ ។ កកខេហិ
នសហិ ។ ឥច ភិក្ខុវេ វគត្តោ ខាលាកតិចាតិ
ហោតិ នុត្តោ(១) លោហិតខាលិ ហកច្យហតេ(២)
ឯវិដ្ឋា អនយោចន្តោ សព្វខាលាក្ខតេសុ អធិដ្ឋានាយិ
ហោតិ យន្តំ ចរស្សុ ឃរិក្កុបតារណំ តាមតតំ វា
អរតាភតិ វា (៣) អធិដ្ឋំ វេយ្យសដ្ឋាតំ អាណាតា
ហោតិ កាមេសុ មិដ្ឋាចារិ ហោតិ យោ កា ខា
កុរក្ខំតា បំកុរក្ខំតា កាគុរក្ខំតា កតិឯវក្ខំតា
ញាតិវក្ខំតា ធម្មវក្ខំតា សស្សាមិកា សឃរិណ្ណា
អន្តមសោ មាលាកុណបរិក្ខំតាបំ កតាវុខាសុ ចារិក្ខំ
អាចដ្ឋិតា ហោតិ ខុសាវាធិ ហោតិ សកត្តតោ វា
ឃរិសត្តតោ វា ញាតិមជ្ឈត្តតោ វា ធម្មមជ្ឈត្តតោ វា

១ ឧ. ម. កុរុត ។ ២ ម. ចរមចយេ ។ ៣ ឧ. ម. ធិដ្ឋាន អន្តិ បារិ
វិជ្ជនំ ។

បញ្ចមបណ្ណាសក

បរិមិត្តិ ១

(៨៧) ខាលភិក្ខុតាំងខ្យយ បុន្តលប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង
ធិត្តាក់ទៅក្នុងនាម ដូចជាគេនាំទៅទំលាក់ ។ ធម៌ ១០ យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។
ខាលភិក្ខុតាំងខ្យយ បុន្តលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្រាប់សត្វ
អ្នកមានចិត្តត្រាក់ អ្នកមានចានវេទ្រច្បាប់ដោយយោម តាំងនៅក្នុង
ក្នុងការសម្រាប់រឿយ ។ មិនដល់ខ្លះសេចក្តីកាលនិភាស្តរ ចំពោះសត្វ
សត្វតាំងខ្យយ ១ ជាអ្នកប្តូរច្រៀង គឺជាអ្នកកាត់យកនូវគ្រឿង
។ បរាណំ ជាសម្បត្តិចម្បុន្តរដ៏១ ដែលគេមិនបានឱ្យ ពោល
គឺការលួច ដែលជាច្រៀង ប៉ុន្តែ ក្នុងស្រុកក្តី ប៉ុន្តែ ក្នុងច្រកក្តី ១
ជាអ្នកច្រក្រីខ្ពស់ ក្នុងកាមតាំងខ្យយ អ្នកដល់ខ្លះការច្រក្រីតំក្នុង
ចំពោះស្រ្តីតាំងខ្យយ ដែលមានមាតារក្ស ចំពោះក្ស ចរិប្បូន
ច្រុសរក្ស ចរិប្បូនស្រ្តីក្ស ញាតិក្ស ធម៌ក្ស ជាស្រ្តីមានម្តី មាន
កាថា (កំលង់ខុត) ដោយហោចទៅ ស្នូឃ្យនៃស្រ្តីដែលមានគេបំបាក់
កម្រងផ្កា ១ ជាអ្នកនិយាយកុហក ទោះបីប៉ុន្តែនៅក្នុងរោងក្តី ប៉ុន្តែនៅក្នុង
ចំពោះខ្យក្តី ប៉ុន្តែនៅក្នុងកណ្តាលនៃញាតិក្តី ប៉ុន្តែនៅក្នុងកណ្តាលនៃសន្តិក្តី

រាជកុលមជ្ឈត្តោតា វា អភិធិតោ សក្ខី បុរោ
 ធិហិ កោ(១) ធុរស យេ ជាតាសិ តំ វាធិហិ
 សោ អធិធំ វា អាហា(២) ជាតាមិទំ ធំ វា
 អាហា ឧ ជាតាមិទំ អបស្សំ វា អាហា ចស្សា-
 មិទំ ចស្សំ វា អាហា ឧ ចស្សាមិទំ ឥតិ អត្ត-
 ហេតុ វា បរហេតុ វា អាមិសតិក្ខុត្តហេតុ វា
 សឡាជាធម្មសា កាសិកា ហោតិ បិសុណវាចោ
 ហោតិ ឥតោ សុត្តា អមុត្រ អក្កាតា ឥមេសំ កេតា-
 យ អមុត្រ វា សុត្តា ឥមេសំ អក្កាតា អក្កសិ
 កេតាយ ឥតិ សមគ្គានំ កេតា ភិញ្ញានំ(៣)
 អនុច្ឆរាតា វត្តារោ វត្តារោ វត្តនទ្ធិ វត្តារោ
 វាធំ កាសិកា ហោតិ ធុរសវាចោ ហោតិ យា
 សា វាចា អន្តរា កត្តាសា ចរាតុកា
 ចរាតិសដ្ឋមិ កោធសា មត្តា អសមាធិសិវុទ្ធិកា

១ ឧ. ឧបស្ស ។ ២ ឧ. មហំ ។ ៣ ឧ. សមគ្គានំ វា វេញ ភិញ្ញានំ
 វាធំ វិស្សនំ ។ ឧ. សមគ្គានំ វា វេញភា ភិញ្ញានំ វាធំ វិស្សនំ ។

បីនៅ ក្នុងកល្យាណរាជគ្រូកុលក្ខី ដែលគេនាំមក ស្ទុយសាក្សីថា
 នៃបុរសអើយ ចូរអ្នកចូលមកតាយ រើអ្នកដឹងខ្លះហេតុណា ឬ
 ខ្លះយាយ ឬប្រាប់ហេតុនោះ បុរសនោះ កាលបើមិនដឹង ក៏និយាយ
 ថា ខ្ញុំដឹង ក៏មាន កាលបើដឹង ខ្លះយាយថា ខ្ញុំមិនដឹង ក៏មាន
 កាលបើមិនឃើញខ្លះយាយថា ខ្ញុំឃើញក៏មាន កាលបើឃើញខ្លះយាយថា
 ខ្ញុំមិនឃើញក៏មាន ជាអ្នកពាលពាក្យព្រះត្រៃបិដកខ្លះខ្លះ ព្រោះ
 ហេតុខ្លះខ្លះ ព្រោះហេតុខ្លះខ្លះ ព្រោះហេតុសំណូក គឺ កាមិសៈ
 បន្តិចបន្តួច ១ ជាអ្នកពាលពាក្យព្រះត្រៃបិដក គឺ ព្រះពាក្យអំពីសិលាភក្កន៍នោះ
 ហើយនាំទៅប្រាប់ជនឯណោះ ដើម្បីនឹងបំបែកជនទាំងនោះ ឬ ព្រះពាក្យ
 អំពីសិលាភក្កន៍នោះ មកប្រាប់ជនឯណោះ ដើម្បីនឹងបំបែកជន
 ឯណោះ ជាអ្នកបំបែកទូលក្ខន៍ដែលព្រមព្រៀងគ្នា អ្នកជំរុលកូនជន
 ដែលបែកគ្នាហើយ អ្នកប្រកាសក្នុងពួក មានគម្រោកក្នុងពួក អ្នករើកាយ
 ក្នុងពួក អ្នកពាលវិចារធ្វើឲ្យប្រកាន់ពួកខ្លះ អ្នកពាលពាក្យព្រះត្រៃបិដក
 អ្នកពាលពាក្យព្រះនោះ ខ្លោះខ្លា រោលរាល ដល់អ្នកដទៃ ជឿមថាម
 ដល់អ្នកដទៃ ជាវិចារធំនៃសេចក្តីគ្រោធ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសមាធិ ១

តំ តថាវុច្ចំ វាចំ កាសិណា ហោតិ សម្មច្យលាថិ
 ហោតិ អកាលវាទិ អក្ខតវាទិ អនត្តវាទិ អនម្មវាទិ
 អវិទយវាទិ អនិចារាវាទិ វាចំ កាសិណា ហោតិ កាលេន(១)
 អនចទេសិ អចវាយន្តវិទិ អនត្តសញ្ញតិ អភិជ្ឈានុ
 ហោតិ យន្តំ ចរាស្ស ចរិក្ខុចកាវណំ តំ អភិជ្ឈិកា
 ហោតិ អហោ វេត យិ ចរាស្ស តំ មម អស្សាតិ
 ក្យាចន្ទចិត្តោ ហោតំ ចន្ទដ្ឋមនស្តិច្យោ ធមេ
 សត្តា ហត្ថានុ វា វជ្ឈានុ វា ធុន្ទដ្ឋានុ វា វិនស្សានុ វា
 មា វា អហោសុន្ទិ(២) មិន្ទានិដ្ឋិកោ ហោតិ វិចរិក-
 ទស្សនោ ទត្ថំ ធិន្ទំ ទត្ថំ យន្ទំ ទត្ថំ ហុតំ ទត្ថំ
 សុកតទុក្ខកាសំ កាស្មានំ ផលំ វិហារោ ទត្ថំ
 អយំ លោកោ ទត្ថំ ចរោ លោកោ ទត្ថំ មាតា
 ទត្ថំ មិតា ទត្ថំ សត្តា ធិចចាតិកា ទត្ថំ
 លោកោ សមណាប្រាហ្មណា សម្មត្តកា សម្មាចជិច្ឆា

១ ឧ. ឧ. ឧ. ១ ២ ១. ឧ. ឧ. ១ ២ ១

ជាអ្នកពោលពាក្យ ដទៃប្រយោជន៍ គឺពោលពាក្យរូបកាល ពោល
 ពាក្យមិនពិត ពោលពាក្យមិនមែនជាអត្ថ ពោលពាក្យមិនមែនជាចម្លើយ
 ពោលពាក្យមិនមែនជាវិន័យ ពាក្យដែលមិនគួរ ឲ្យអ្នកផងគាំទ្រក្នុង
 ចាតុវិយ ជាពាក្យរូបកាល មិនមានគ្រឿងពាច មិនមានទីចម្រុះ
 មិនប្រកចជាយប្រយោជន៍ ១ ជាអ្នកច្រើនដោយអភិជ្ឈា សិទ្ធិ
 គ្រឿងចករណ៍ ដែលជាសម្បត្តិខុស្តលដទៃណា ជា ធម៌ គ្រឿង
 ចករណ៍នោះ គប្បីបានមកអញ ១ ជាអ្នកមានចិត្តព្យាបាទ ជាអ្នក
 មានប្រិមក្នុងចិត្តដែលប្រឡូស្តចោយជា សត្វទាំងឡាយនោះ ចូលវិញ្ញាណ
 ខ្លះ ចូលវិញ្ញាណខ្លះ ចូលវិញ្ញាណខ្លះ ក៏កើតមានឡើយខ្លះ ១ ជា
 អ្នកមាននិមិត្តយល់រូស ជាអ្នកយល់ឃើញសេចក្តីបំបែក ទាវដែល
 បុគ្គលឲ្យចោយ មិនមានផល ការចូជាធំ មិនមានផល ការចូជាតូច
 មិនមានផល ផលវិទុកចេសកុសលកុសលកម្ម ដែលសព្វធ្វើធុនធំធ្វើ
 ពាក្យក៏មិនមាន លោកនេះមិនមាន លោកនាងមិនមាន មាតាមិនមាន
 មិតាមិនមាន សត្វទាំងឡាយជាធម៌ចុះកិរិយា មិនមាន សមណ-
 ប្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ក្នុងលោកជាអ្នកប្រតិបត្តិ ប្រតិបត្តិដោយស្រីច្រក

យេ ឥមញ្ច លោកំ បរញ្ច លោកំ សយំ អភិពា
 សន្តិកញ្ចា ចរិយេន្តិកំ ។ ឥមេហំ ទោ កំក្កុវេ
 នសហំ ធម្មេហំ សមន្តាគោតោ យថាភតំ ឯក្កុវេត្តា
 ឃិវំ ឯវាយេ ។ នសហំ កំក្កុវេ ធម្មេហំ សមន្តា-
 គោតោ យថាភតំ ឯក្កុវេត្តា ឃិវំ សត្តេ ។ កាតមេហំ
 នសហំ ។ ឥធន កំក្កុវេ ឯកេន្តោ ចាលាភតំ ចាតំ
 បហាយ ចាលាភតំ ចាតោ ចជិវិកោ ហោតិ
 ឯហិកនេន្តោ ឯហិកសត្តោ សន្តិ នយោចន្តោ សទ្ធ-
 ចាលាភតំ ភាគុកម្បិ វិហោតិ អនិទ្ធានាមំ ចហាយ
 អនិទ្ធានា ចជិវិកោ ហោតិ យន្តំ ចរស្ស ចរ
 វិក្កុចការណំ កាមភតំ វា អវញ្ញភតំ វា អនិទ្ធិ ថេយ្យ
 សង្ខាតំ ធនំ អាណាតោ ហោតិ កាមេសុ ធិន្តាតា
 បហាយ កាមេសុ ធិន្តាតា ចជិវិកោ ហោតិ
 យោ កា មាតុកុតំ បិមុកុតំ កាតុកុតំ

១ ទ. ឃ. ៦ អំ ឥទ្ធិ ថេយ្យសង្ខាតំ ទិស្សនិ ។

ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ខ្លះលោកនេះ ខឹងលោកខាងមុខ ដោយប្រាថ្នាដ៏ឧត្តម
 របស់ខ្លួន ហើយសំដែងប្រាប់ មិនមាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលប្រកបព្រមដោយធម៌ ១០ នេះ ឯនឹង ឯនឹងភ្នាក់ក្នុងនាម ដូចជាគេនាំ
 យកទៅទំលាក់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ១០
 យ៉ាងនេះ ឯនឹងទៅកើតឯស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅដុល្លុល្លុក ។
 ធម៌ ១០ យ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
 លមេន៍បាណាភិបាត វៀរចាកបាណាភិបាត មានកាថាដាក់ចុះហើយ
 មានគ្រឿងសម្រួលដាក់ចុះហើយ ជាអ្នកគ្រឿងខ្មាស ដល់ខ្លះសេចក្តីភាណិក
 កាស្ត អ្នកមានសេចក្តីគុរុគ្រោះ ដោយប្រយោជន៍ ដល់សព្វសត្វ ។
 លមេន៍អទិដ្ឋាន វៀរចាកអទិដ្ឋាន ជាអ្នកមិនល្អច្រឡំនៅដែលជា
 គ្រឿងទមករណ៍ គឺ សម្បត្តិរបស់បុគ្គលដទៃ ដែលជាទ្រព្យបិទនៅក្នុងស្រុកក្តី
 បិទនៅក្នុងវិញ្ញាណ ដែលគេមិនឲ្យ ពោលគឺការល្មម លមេន៍ការមេសុ
 ធិន្តាចារ វៀរចាកការមេសុ ធិន្តាចារ អ្នកមិនដល់ខ្លះការប្រព្រឹត្តិក្នុង
 ចំការស្រ្តីទាំងឡាយ ដែលមានមាតារក្ស បិទនៅក្នុង ចង្កីប្អូនប្រុសរក្ស

ភក់ចិរក្កុំតា ញាតិក្កុំតា ធម្មក្កុំតា សស្សាមិកា
 សចរិទ្ធលោ អន្តរសោ មាលាតុណ្ហយិក្កុំតាមិ តថា-
 រុទ្ធាសុ ១ ចារិក្កុំ អាចង្គិកា ហោតិ មុសាវាដំ
 ចហាយ មុសាវាដា ចដិវិកោ ហោតិ សកត្តតោ វិ
 ចរិសត្តតោ វិ ញាតិមជ្ឈត្តតោ វិ បូកមជ្ឈត្តតោ វិ
 វាជិកុលមជ្ឈត្តតោ វិ អភិវិកោ សត្តិ បុដ្ឋា
 ឯហិ ភោ បុរិស យំ ជាតាសិ តិ វិចេហិកំ សោ
 អដាមិ វិ អាមា ១ ជាតាមិកំ ជាមិ វិ អាមា
 ជាតាមិកំ អមស្សំ វិ អាមា ១ ចស្សាមិកំ ចស្សំ វិ
 អាមា ចស្សាមិកំ ឥតិ អត្តហោតុ វិ ចរហោតុ វិ
 អាមិសក្កិក្កុំតោតុ វិ ១ សម្មជាទមុសា កា-
 សិកា ហោតិ ចិសុណាវាចំ ចរាយ ចិសុណាយ
 វាចាយ ចដិវិកោ ហោតិ ១ ឥតោ សុត្វា អមុត្រ
 អត្តកតា ឥមេសំ កេធាយ អមុត្រ វិ សុត្វា
 ១ ឥមេសំ អត្តកតា អមុសំ កេធាយ ឥតិ វិញ្ញាមិ
 វិ សត្វាតា សហិតាមិ វិ អនុប្បតាតា សមត្តាវាមា

បដិច្ចស្រ្តីក្ស ញាតិក្ស ធម្មក្ស ជាស្រ្តីមាតិ មានភាព (កំណត់
 ខុក) ដោយហោចៅ សុប្បិស្រ្តីដែលគេបំភាន់កម្រងផ្កា ១ លា
 បដិច្ចវិសាវាទ វិញ្ញោកមុសាវាទ ទោចិបិកោ ក្នុងពេលក្តី បិគោ
 ក្នុងវិសាវាទ បិគោ ក្នុងពេលវាចាញាតិក្តី បិគោ ក្នុងពេល
 សេដិក្តី បិគោ ក្នុងពេលវាចាជ្រក្តី ដែលគេតាមកស្មោះ
 សាក្តី ដែលសេដិក្តី ចូរក្នុងមហាយ អ្នកដំនុំចោកណា
 ចូរិយាយត្រូវចោកនោះ បុរសនោះ កាលមិនដឹងយាយថា ខ្ញុំមិន
 ដឹងកំហាន កាលដឹងយាយថា ខ្ញុំដឹងកំហាន កាលមិនយើញមិយាយថា
 ខ្ញុំមិនយើញកំហាន កាលយើញមិយាយថា ខ្ញុំយើញកំហាន ជាអ្នកមិន
 រោលនូវតាក្សត្រាតាមដំនុំដូច្នោះ ព្រោះចោកខ្លួនក្តី ព្រោះចោក
 ខ្លួនក្តី ព្រោះចោកសំណូកកិកាមិសៈចន្តិចចន្តិក្តី ១ លាបដិច្ច
 ចិសុណាវាចា វិញ្ញោកចិសុណាវាចា ព្រោះវិសិណាវាចា
 ហើយមិនទាន់ត្រូវផងនោះ ដើម្បីដឹងចំបែកផងនោះ ឬ ព្រោះ
 ពាក្យវិសិណាវាចាផងនោះ មិនទាន់ត្រូវផងនោះ ដើម្បី
 ដឹងចំបែកផងនោះ ជាអ្នកផ្សេងៗផងដែលបែកគ្នា ចូលក្នុងខុក
 ចំនុះក្នុងផងដែលត្រូវត្រៀម ជាអ្នកត្រូវត្រៀម ក្នុងកម្រងត្រៀម

សមគ្គុរោ សមគ្គុនម្ហី សមគ្គុករណី វិនិ កាសិកា
 ហោតិ ឥន្ទសវិនិ ធម្មាយ ឥន្ទសាយ វិនាយ ប-
 ដិវិភោ ហោតិ យោ សា វិនា ទេសា កណ្ណា-
 សុទា ចេមនិយា បាយយន្តំមា ទោវី កហុជនកណ្ណា
 កហុជនមណាថា កថាវចី វិនិ កាសិកា ហោតិ
 សម្មប្បលាថី ធម្មាយ សម្មប្បលាថា ធម្មិវិភោ
 ហោតិ កាលវិនិ ភូតវិនិ អត្តវិនិ ធម្មវិនិ
 វិនយវិនិ វិនាទវិកិ វិនិ កាសិកា ហោតិ កាលេន
 សាមទេសំ ចរិយន្តវិកិ អត្តសញ្ញិតំ អនកិជ្ឈាសុ
 ហោតិ យន្តិបរស្ស ចរិកុចករណំ វិ អនកិជ្ឈិកា
 ហោតិ អហោ វក យំ ចរស្ស វំ មម អស្សាតិ អត្សា-
 ចន្តិកោ ហោតិ អច្បុទ្ធក្នុងសន្តិកោ ធមេ សញ្ញា
 អវេរា អត្សាចន្តិកា អនិយា សុតំ អត្តាចំ ចរិហរន្តិកិ

ជាអ្នកមានប្រយោជន៍ ក្នុងសេចក្តីច្រមុះត្រៀម ជាអ្នករីករាយ ក្នុងការច្រមុះ
 ត្រៀម ពោលវិចារិយសេចក្តីច្រមុះត្រៀម ជា ១ លះចង់ឥន្ទស-
 វិនា វៀរយកឥន្ទសវិនា ជាអ្នកពោលវិចារិយសេចក្តីច្រមុះត្រៀម ជាវិចារិយ
 ស្រួលដល់ច្រៀម ក្នុងស្រុកស្រុក ក្នុងសេចក្តីច្រមុះត្រៀម ជា
 វិចារិយអ្នកច្រើន ជាច្រើនស្រុកស្រុក ជាសំដីពេញចំនួនដទៃច្រើន ១
 លះចង់ខ្ពស់សម្បជ្ឈលាថៈ វៀរយកសម្បជ្ឈលាថៈ ជាអ្នកពោលច្រៀមតាម
 កាល ពោលពាក្យវិនិ ពោលពាក្យដែលជាអត្ត ពោលពាក្យដែល
 ជាធម៌ ពោលពាក្យដែលជាវិនិយ ពោលពាក្យដែលធម្មស្រុកតាំងទុក
 ជាពាក្យច្រៀមតាមកាល ច្រកបដោយច្រៀមតាំង ជាវិចារិយនិច្ចតិ
 ច្រកច្រកបដោយច្រៀមតាំង ១ ជាអ្នកដឹងមានអភិជ្ឈា ជាអ្នកដឹងនយតង់
 ខ្លះច្រៀមឧបករណ៍ ដែលជាសម្បជ្ឈនិច្ចតិកាលវិចារិយ ឬច្រៀម
 ឧបករណ៍ ដែលជាសម្បជ្ឈនិច្ចតិកាលវិចារិយ ច្រៀមឧបករណ៍ចារ
 កម្មវិធានមកមញ្ញ ដូច្នោះទៀត ១ ជាអ្នកដឹងចំនួននិក្ខាន មានច្រើន
 ក្នុងចំនួនដែលមាន មិនច្រើនស្រាប់ លក្ខណ៍និក្ខាយនេះ កុំចង់ធៀវខ្លា
 កុំក្បាលខ្លា កុំមានទុក្ខ ក្នុងក្បាលខ្លា ក្នុងក្បាលខ្លា ក្នុងក្បាលខ្លា ១

សង្ខាទិដ្ឋិកោ ហោតិ អវិបរិកទស្សនោ អត្ថំ ទិដ្ឋិ
 អត្ថំ យំដ្ឋំ អត្ថំ ហុតំ អត្ថំ សុភាតទុក្ខាណំ
 កង្ខាមំ ដសំ វិចារោ អត្ថំ អយំ លោកោ
 អត្ថំ បរោ លោកោ អត្ថំ មាតា អត្ថំ បិតា អត្ថំ
 សត្តា ទិបទាតិកា អត្ថំ លោកោ សមណាប្រាស្ស-
 ណា សម្មត្តតា សង្ខាចដិច្ចន្ទា យេ ឥមញ្ច លោកំ
 ចារុញ លោកំ សយំ អភិញ្ញា សន្និកត្វា ចវេនេ-
 ន្និតំ ។ ឥមេហំ ទោ ភិក្ខុវេ ទសហំ ទម្មេហំ
 សមន្នាកតោ យថាកតំ ទិក្ខុត្តោ វិវិ សាក្កតំ ។

(៧០) ទសហំ ភិក្ខុវេ ទម្មេហំ សមន្នាកតោ

មាតុក្ការោ យថាកតំ ទិក្ខុត្តោ វិវិ ទិវយេ ។
 កតមេហំ ទសហំ ។ មាណាទិមាតិ ហោតិ
 ។ ថេ ។ មិន្ទាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ ឥមេហំ ទោ
 ភិក្ខុវេ ទសហំ ទម្មេហំ សមន្នាកតោ
 មាតុក្ការោ យថាកតំ ទិក្ខុត្តោ វិវិ ទិវយេ ។

ជាអ្នកយល់ត្រូវ ឃើញសេចក្តីមិនថែថា មានដែលបុគ្គលឱ្យហើយ
 មានផល ការចូលជំរំ មានផល ការចូលជំរុច មានផល ផលវិបាក
 នៃទុសលាទុសលកម្ម ដែលបុគ្គលធ្វើល្អនឹងគ្រប់ មាន លោកាន
 មាន លោកានិមុខ មាន មាតា មាន បិតា មាន សត្វទាំងឡាយ
 ជាឧបទាតិកៈកំរាលីន មាន សមណប្រាស្សណ៍ទាំងឡាយ ក្នុងលោកាន
 ជាអ្នកប្រព្រឹត្តល្អ ប្រតិបត្តិត្រឹមត្រូវ ធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ទូរលោកាន នឹង
 លោកានិមុខ ដោយប្រាជ្ញាជំនុំខ្ពង ដោយទូលំទូលាយសិវិដ្ឋប្រាថ
 មាន ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង
 នេះនឹង នឹងទៅកើតឯស្ថានសួគ៌ ដូចជាគន្លងយកទៅដល់ទុក ។

(៧០) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មាតុក្ការោ ប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង
 នឹងទៅកើតក្នុងនរក ដូចជាគន្លងយកទៅទំលាក់ ។ ធម៌ ១០ យ៉ាង
 តើអ្វីខ្លះ ។ នឹងអ្នកសម្លាប់សត្វ ។ ថេ ។ ជាអ្នកយល់
 ខុស ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មាតុក្ការោប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង
 នេះនឹង នឹងទៅកើតក្នុងនរក ដូចជាគន្លងយកទៅទំលាក់ ។

ឧសហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមន្តាគតោ មាតុក្ការោ
យថាកតំ ឯកុំត្តោ វិវិ សក្កេ ។ កតមេហំ
ឧសហំ ។ ចាលាភិចាតា ចជិវិតោ ហោតិ
។ បេ ។ សម្មាធិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ ឥមេហំ ទោ
ភិក្ខុវេ ឧសហំ ធម្មេហំ សមន្តាគតោ មាតុក្ការោ
យថាកតំ ឯកុំត្តោ វិវិ សក្កេតិ ។

[៧០] ឧសហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមន្តាគតោ
ឧចាសិកា យថាកតំ ឯកុំត្តោ វិវិ ឱរយេ ។ ក.
កមេហំ ឧសហំ ។ ចាលាភិចាតិធិ ហោតិ
។ បេ ។ មិច្ឆាធិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ ឥមេហំ ទោ
ភិក្ខុវេ ឧសហំ ធម្មេហំ សមន្តាគតោ ឧចា-
សិកា យថាកតំ ឯកុំត្តោ វិវិ ឱរយេ ។
ឧសហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមន្តាគតោ ឧចាសិកា
យថាកតំ ឯកុំត្តោ វិវិ សក្កេ ។ កតមេហំ
ឧសហំ ។ ចាលាភិចាតា ចជិវិតោ ហោតិ ។ បេ ។

ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មាតុក្ការម ប្រកថាដោយធម៌ ១០ យ៉ាង ឱរិទៅ
កើតឯស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅដល់ទុក ។ ធម៌ ១០ យ៉ាងគឺ
អ្វីៗ ។ គឺជាអ្នករៀនចាកចោលភិក្ខុ ។ បេ ។ ជាអ្នកយល់ស្រួល ។
ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មាតុក្ការម ប្រកថាដោយធម៌ ១០ យ៉ាង នៅឯក
ឱរិទៅកើតឯស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅដល់ទុក ។

[៧១] ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ចាសិកា ប្រកថាដោយធម៌ ១០ យ៉ាង
ឱរិទៅកើតឯស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ធម៌ ១០ យ៉ាងគឺ
អ្វីៗ ។ គឺជាអ្នកសម្រាប់សត្វ ។ បេ ។ ជាអ្នកយល់ទុស ។ ខ្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ។ ចាសិកាប្រកថាដោយធម៌ ១០ យ៉ាងនៅឯក
ឱរិទៅកើតឯស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ចាសិកាប្រកថា
ដោយធម៌ ១០ យ៉ាង ឱរិទៅកើតឯស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅដល់
ទុក ។ ធម៌ ១០ យ៉ាង គឺអ្វីៗ ។ គឺជាអ្នករៀនចាកចោលភិក្ខុ ។ បេ ។

សម្មាធិដ្ឋក ហោតិ ។ ឥមេហំ ទោ កិក្ខុវេ ធនសហិ
ធម្មេហិ សមន្តាគតា ទោសិកា យថាគតំ ធិក្ខិក្ខា
ធិវិ សក្កតិ ។

[៤២] ធនសហិ កិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្តាគតា
ទោសិកា វិសារណា អការំ អដ្ឋាវសតិ ។ ក-
តតមេហំ ធនសហិ ។ ចាណាតិទាតិធិ ហោតិ
។ ថេ ។ ធិត្តាធិដ្ឋក ហោតិ ។ ឥមេហំ ទោ កិក្ខុវេ
ធនសហិ ធម្មេហិ សមន្តាគតា ទោសិកា វិសា-
រណា អការំ អដ្ឋាវសតិ ។ ធនសហិ កិក្ខុវេ ធម្មេ-
ហិ សមន្តាគតា ទោសិកា វិសារណា អការំ
អដ្ឋាវសតិ ។ កតតមេហំ ធនសហិ ។ ចាណាតិ-
ទាតា ចជំវិកា ហោតិ ។ ថេ ។ សម្មាធិដ្ឋក
ហោតិ ។ ឥមេហំ ទោ កិក្ខុវេ ធនសហិ ធម្មេហិ
សមន្តាគតា ទោសិកា វិសារណា អការំ
អដ្ឋាវសតិ ។

ជាអ្នកយល់ត្រូវ ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសិកា ប្រកបដោយ
ធម៌ ១០ យ៉ាង រេងឯង ធិតិវេកិកឯស្ថានសួគ៌ ដូចជាគំនាំយកទៅ
ជម្រុល់ទុក ។

[៤២] ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសិកា ប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង
ជាអ្នកមិនត្រូវវិញប្រាប់គ្រូដ៏ផ្ទះ ។ ធម៌ ១០ យ៉ាង រេងឯង ។ ធិតិវេកិ-
សម្រាប់សត្វ ។ ថេ ។ ជាអ្នកយល់ខុស ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសិកា
ប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង រេងឯង ជាអ្នកមិនត្រូវវិញ ប្រាប់គ្រូដ៏ផ្ទះ ។
ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសិកា ប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង ជាអ្នកត្រូវវិញ
ប្រាប់គ្រូដ៏ផ្ទះ ។ ធម៌ ១០ យ៉ាង រេងឯង ។ ធិតិវេកិវិចារណា-
ធិតុន ។ ថេ ។ ជាអ្នកយល់ត្រូវ ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសិកា
ប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង រេងឯង ជាអ្នកត្រូវវិញ ប្រាប់គ្រូដ៏ផ្ទះ ។

(៧៣) សំសច្ច្រិតិចរិយាយំ^(១) កេ កិក្ខុវេ ចឌ្ឍ-
 ចរិយាយំ ទេសិស្សានំ កំ សុណាជ សាទុកំ
 មនសិករោជ កាសិស្សានិកំ ។ ឃិ កាណ្តិ ទោ
 តេ កិក្ខុ កករាតា ចនុស្សោសុំ ។ កកវា ឃិម-
 ទភេទ កកខោ ៦^(២) កិក្ខុវេ សំសច្ច្រិតិចរិយាយោ
 ចឌ្ឍចរិយាយោ ។ កឌ្ឍស្សកា កិក្ខុវេ សត្តា
 កឌ្ឍនាយាតា កឌ្ឍយោធំ កឌ្ឍតន្ត កឌ្ឍច្បង់-
 សរណា យំ កឌ្ឍំ ករោន្តំ កល្យាណំ វា
 មាចកំ វា តស្ស ធាយាតា កវន្តំ ។ ៧១ កិក្ខុវេ
 ឃិកាត្រោ ចាណាតិមាតិ ហោតិ លុត្រោ លោហិត-
 មាលី ហោតច្បហោត ធិរិដ្ឋា អធមយាចច្រោ សត្វចា-
 ណាភូតេសុ ។ សោ សំសច្ច្រិតិ កាយេន សំសច្ច្រ-
 ិតិ វាចាយ សំសច្ច្រិតិ មនសា ។ តស្ស ធិម្ហំ
 កាយកឌ្ឍំ ហោតិ ធិម្ហំ វិធិកឌ្ឍំ ធិម្ហំ

១ ឃ. សំសច្ច្រិតិចរិយាយំ - ខ. សំសច្ច្រិតិ - ២ ១. ធិម្ហុយ លោតិ ធម្ម
 ធិម្ហុយ ។

(៧៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គេបាននឹងសំដែងនូវចម្រើនយោយ
 ជាហេតុនៃសេចក្តីខ្ពង់ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់នូវធម៌នោះ ធ្វើទុកក្នុង
 ចិត្តនូវល្អចុះ គេបាននឹងសំដែង ។ ក្នុងភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលបានព្រះ
 អីកាទ្រព្រះមាត្រះកាគង្គ ព្រះកណ្តាលព្រះអង្គ ។ ព្រះមាត្រះកាគង្គ
 ទ្រង់ជ្រាសសូរដូច្នោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចម្រើនយោយជាហេតុនៃ
 សេចក្តីខ្ពង់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ មាន
 កម្មជាលេសខ្ពង់ មានកម្មជាទាបខ្ពង់ មានកម្មជាអំណើម មានកម្មជា
 ដើរឆ្ងៃ មានកម្មជាទីរលឹក មានកម្មជាមួយ ជាចុលារក្ខ ជាបាច
 ក្តី រើមង់ជាទាយាទនៃកម្មនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុក្កលនូវ
 ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្រាប់សត្វ មានចិត្តតក្រវាត់ មានមុខវែង
 ប្រឡាក់ដោយឈាម តាំងនៅខ្ទប់ ក្នុងការសម្រាប់រឿយ ។ មិនមាន
 សេចក្តីខ្ពង់អាណិតកាស្ម ចំពោះក្នុងសត្វទាំងឡាយ ។ ចុក្កលនោះ
 រើមង់ខ្ពង់ដោយកាយ ខ្ពង់ដោយវាចា ខ្ពង់ដោយចិត្ត ។ ចុក្កល
 នោះឈ្មោះថា មានកាយកម្ម រឿង (ចម្រើនចម្រើន) រើមង់ រឿង

មនោកម្មី ដឹង កតិ ដឹង ឧបចង្កំ(១) ។ ដឹងកតិ-
 កស្ស ទោ បទាហំ កិក្ខុវេ ដឹងបចង្កំកស្ស ដឹង
 កតិវិ អញ្ញាតវំ កតិ វនាមិ យេ វា វិកាណុទុក្ខា
 វិវយា យា វា សំសច្ចុជាតិកា វិវច្ឆាណយោនិ ។
 កកតា ច សា កិក្ខុវេ សំសច្ចុជាតិកា វិវច្ឆាណ-
 យោនិ អហំ វិច្ឆិកា សតបថិ ឧកុលា កិណ្ឌវា(២)
 ម្ភសិកា ឧល្លកា យេ វា បទាហមិ កេចិ វិវ-
 ច្ឆាណយោនិកា សត្តា មទុស្សេ វិស្វា សំសច្ចុន្តំ ។
 ឥតិ ទោ កិក្ខុវេ ក្ខតា ក្ខតស្ស ឧបចង្កំ ហោតិ ។
 យី កកេតិ កេច ឧបចង្កំ ឧបចង្កំមនំ ឧស្សា
 ឧសន្តំ វិវេហំ កិក្ខុវេ កក្កាយាណា សត្តាតិ
 វនាមិ ។ ឥច ចទ កិក្ខុវេ វិកាទោ អនិច្ឆាណយី
 ហោតិ... កាមេសុ មិច្ឆាទាវិ ហោតិ... មុសា-
 វិធិ ហោតិ... វិសុលាវិទោ ហោតិ...
 ឧសុសវិទោ ហោតិ... សម្មច្យលាថី ហោតិ...

១ ឧ. ម. ដឹងយង្កំ ។ ២ ម. ដឹងយង្កំ ។

មនោកម្ម វៀច ឆតិ វៀច ឧបចង្កំ (ការកើតឡើង) កំវៀច ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ណាគតិទាំងពីរបេសសត្វ មានគតិ វៀច មាន
 ឧបចង្កំ វៀច គឺជាគតិពាលនូវគតិណាមួយគឺវិវេចន៍ មានទុក្ខនៃក្បួន
 ដូចជាញោចយោនិគតិ មានជាតិវិវេចន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កិច្ចា-
 យោនិគតិ ប្រកបដោយវត្ថុទាំងនោះ គឺដូចម្តេច គឺធម៌ ខ្នុរ ភ្នែក
 ស្ត រសីពោច ភណ្ណ ម្រៀម ច្រកក្បួនសត្វ កើតក្នុងកាលវិវេចន៍
 ណាមួយ ក្រៅពីនោះ ឃើញមនុស្សទាំងឡាយហើយ ក៏វិវេចន៍ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបចង្កំបេសសត្វ ឆាមសភាវៈ វិវេចន៍មានដោយ
 ប្រកាស្ត្រច្រវែង ។ បុគ្គលាគ្នីឡើងម្តង វិវេចន៍កើតឡើងដោយកំលាច
 កម្មនោះ ផស្សៈទាំងឡាយ (បេសវិបាក) ក៏វិវេចន៍ពាលក្រៅនូវបុគ្គល
 ដែលកើតមកនោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតិពាលថា សត្វទាំង
 ឡាយ មានម្តងជាយាម យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលខ្លះ ក្នុងយាកានេះ ល្ងង់យកទ្រព្យដែលគេមិនចុះឡើយ... ប្រព្រឹត្ត
 ទុក្ខ ក្នុងកម្មទាំងឡាយ... គោលពាក្យកុហក... មានសិរី
 ញាញង... មានសំដីកាត្រក់... គោលពាក្យផ្សេងៗយោជន៍...

អភិជ្ឈាសុ ហោតិ... ទ្យាចន្ទចិក្ខោ ហោតិ...
 មិច្ឆាជិដ្ឋិកោ ហោតិ វិចារិកនស្សនោ នក្កំ ធិដ្ឋំ នក្កំ
 យំដ្ឋំ នក្កំ ហុតិ នក្កំ សុកាតនុក្កាតាជំ កខ្មាជំ ផលិ
 វិចារិកោ នក្កំ អយំ លោកោ នក្កំ ចរោ លោកោ
 នក្កំ ខាតា នក្កំ មិកា នក្កំ សត្តា ធិមចាតិកា នក្កំ
 លោកោ សមណាស្រាហ្មណា សធម្មតា សធម្មចជិ-
 ចន្ទា យេ ឆមក្កុ លោកំ ចរក្កុ លោកំ សយំ
 អភិក្កា សន្តិកា ចរោធិដ្ឋិកិ ។ លោ សំសច្យតិ
 កាយេន សំសច្យតិ វិចាយ សំសច្យតិ មនសា ។
 តស្ស ជិដ្ឋិ កាយកម្មំ ហោតិ ជិដ្ឋិ វិចារិកម្មំ ជិដ្ឋិ
 មចោកម្មំ ជិដ្ឋិ កតិ ជិដ្ឋិចចក្កំ ។ ជិដ្ឋិកតិកស្ស
 ទោ ចនាចំ ភិក្កុវេ ជិដ្ឋិចចក្កំកស្ស ធិដ្ឋំ កតិជំ
 អត្តាភវំ កតិ វិចារ យេ វា ឯកានុកុក្កា
 ចិរយា យា វា សំសច្យជាតិកា តិរច្ឆានយោជំ ។

មានចិត្តច្រើនដោយអភិជ្ឈា... មានចិត្តព្យាបាទ... ជាមិច្ឆាជិដ្ឋិ
 យល់ឃើញសេចក្តីវិចារ ថា មានផលបុគ្គលឱ្យហើយ មិនមានផល កា-
 ច្ចុដាជំ មិនមានផល ការប្តូរដាច់ មិនមានផល ផលវិបាករបស់កុស-
 លាកុសលកម្ម ដែលសព្វធ្វើឱ្យនឹងកក្រកំ មិនមាន លោកនេះ មិនមាន
 លោកខាងមុខ មិនមាន មាតា មិនមាន បិតា មិនមាន សត្វទាំងឡាយជា
 ឧបទ្វារិកៈកិរិយោ មិនមាន សមណស្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ក្នុងលោក
 អ្នកប្រព្រឹត្តល្អ ប្រតិបត្តិដោយគ្រឹមត្រូវ ធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ទូលោកនេះ
 នឹងលោកខាងមុខ ដោយប្រាជ្ញាជំនុំមូលដ្ឋាន ហើយសំដែងប្រាប់
 មិនមាន ។ បុគ្គលនោះ វិចារនឹងដោយកាយ នឹងដោយវាចា នឹងដោយ
 ចិត្ត ។ បុគ្គលនោះឆ្ពោះថា មានកាយកម្ម វៀច វិចិត្ត វៀច មាតាកម្ម
 វៀច ភតិ វៀច ឧបចក្កំ វៀច ។ ម្ចាស់ទុកទាំងឡាយ បណ្តាភតិវិ-
 យោន៍របស់សព្វ មានភតិ វៀច មានឧបចក្កំ វៀច គឺជាគមរោលភតិណា
 មួយ ភតិយេភតិ មានទុក្ខនៃម្ស័ត្រ ឬនិវត្តនយោជិភតិ មានជាវិវត្តនំ ។

កតតា ច សា ភិក្ខុវេ សំសច្ចជាតិកា វិញ្ញាណយោធិ
 អហិ វិញ្ញាណ សតចន្តិ ធកុលា ចំណ្យាណ ម្ហសិកា
 ឧស្សកា យេ វា បនាញ្ញមិ កោធិ វិញ្ញាណយោធិកា
 សត្តា ចនុស្ស ធិស្ស សំសច្ចន្តិ ។ ឥតិ ទោ ភិក្ខុវេ
 ភូតា ភូតស្ស ឧបបត្តិ ហោតិ ។ យំ ករោតិ
 កេច ឧបបត្តិ ឧបបត្តមំ ផស្សា ដុសន្តិ
 ឯវិមហំ ភិក្ខុវេ កម្មនាយាណា សត្តាបំ វនាមំ ។
 កម្មស្សកា ភិក្ខុវេ សត្តា កម្មនាយាណា កម្ម-
 យោធិ កម្មតន្ត កម្មប្បដិសារណា យំ កម្ម
 ករោន្តិ កល្យាណំ វា ពាបកំ វា កស្ស
 នាយាណា កវន្តិ ។ ឥច ភិក្ខុវេ ឯកក្កោ ពាលាភិ-
 នាតំ បហាយ ពាលាភិពាតា បដិវិវា
 ហោតិ ឯហិកនស្លោ ឯហិកសក្កោ លដ្ឋិ
 នយាបន្តោ សត្វពាលាភូតហិកាទុកម្សំ វិហោតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គំរោងយោធិគឺ ប្រកបដោយជាន់ខ្ពស់នោះ
 ឃើញខ្លះ គឺវាស់ ខ្លះ ក្រែប ក្រែប ស្តាប់ សំនោច កល្យាណ ម្យ៉ាង ឬក៏ពួក
 សត្វក៏ដក់កំណើតគំរោងណាមួយ ព្រោះតែនេះ ឃើញមនុស្សហើយ
 វែមនឹងខ្លាំង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបបត្តិសត្វ តាមសភាវៈ
 វែមនឹងមានដោយប្រការដូច្នោះឯង ។ បុគ្គលធ្វើផ្លូវកម្មណា វែមនឹងក៏
 ដោយកំណាចកម្មនោះ ផស្សៈទាំងឡាយ (របស់វិបាក) វែមនឹងត្រូវ
 ផ្លូវបុគ្គលដែលកើតមកនោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគោរពលថា
 សត្វទាំងឡាយ មានកម្មជាតាយាទយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 សត្វទាំងឡាយ មានកម្មជាតាយាទ មានកម្មជាតាយាទ មានកម្មជា
 កំណើត មានកម្មជាវេទន៍ មានកម្មជាទិវលឹក ពោះធ្វើផ្លូវកម្មណា
 ជាបុណ្យក្តី ជាប្រយោជន៍ វែមនឹងជាទុក្ខនោះ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ លះបង់ផ្លូវបុណ្យក៏បាន
 រៀបរយ បុណ្យក៏បាន មានការជីវិតចុះហើយ មានស្រ្យី
 សស្រ្យាវុដជំនុំចុះហើយ ជាអ្នករៀនខ្លាស មានសច្ច័តិណិក
 កស្ស មានសច្ច័តិទុក្ខទុក្ខទោះ ដោយប្រាថ្នាផលផលសត្វសត្វ ។

សោ ន សីសច្យតិ កាយេន ន សីសច្យតិ និទាយ
 ន សីសច្យតិ ឧទសា ។ ឥស្ស ទុដ្ឋ(១) កាយកម្មំ
 ហោតិ ទុដ្ឋ វជីកម្មំ ទុដ្ឋ មោទកម្មំ ទុដ្ឋ កតិ
 ទុដ្ឋបបត្តិ ។ ទុដ្ឋកតិកស្ស ទោ បបាហំ កិក្ការេ
 ទុដ្ឋបបត្តិកស្ស ម្លឺធុ កតិចំ អញ្ញាហំ កតិ វនាមិ
 យេ ច ឯកាន្តសុទា សត្តា យាមិ និ ចន ទាមិ
 ទុប្បាកុណមិ ទត្តិយមហាសាលកុណមិ និ ក្រាហ្ម-
 ណមហាសាលកុណមិ និ កហមតិមហាសាលកុណមិ
 និ អន្តរាមិ មហាទុទាមិ មហាកោកាមិ មហាតតាមិ
 វជីកាមិ មហាតិក្កុចករណាមិ មហាតនេនចក្កាមិ ។
 ឥតិ ទោ កិក្ការេ កុទា កុតស្ស ទុបបត្តិ ហោតិ ។
 យំ កាកោតិ តេន ទុបបត្តិ ទុបបន្តមេធំ ឥស្ស
 ដុសន្តំ ឯឥមហំ កិក្ការេ កម្មុទាយោទា សត្តាតិ វនាមិ ។

១ ៩. ១៧ ។

បុគ្គលនោះ ថែមទាំងដឹងដោយកាយ មិនដឹងដោយវិចារ មិនដឹង
 ដោយចិត្ត ។ បុគ្គលនោះឈ្មោះថា មានកាយកម្មត្រង់ វិចារកម្មត្រង់
 មោទកម្មត្រង់ កតិកម្មត្រង់ ទុបបត្តិកម្មត្រង់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តា
 គន់ទាំងពីរ របស់សត្វមានគង់ត្រង់ មានទុបបត្តិកម្មត្រង់ គឺជាឧទាហរណ៍
 នូវភកិណាមួយ គឺសត្វទាំងឡាយដែលមានសុខវិធម្បាំង ឬក្បួនក្បួន
 ខ្ពស់ ដែលជាគ្រូក្នុងខត្តិយមហាសាល ឬគ្រូហ្មណមហាសាល ឬក៏
 គហមតិមហាសាល ដែលជាគ្រូក្នុងសុកស្តម្ភ មានទ្រព្យច្រើន មាន
 រោងច្រើន មានមាស គឺស្រែក្រែងច្រើន មានសម្បត្តិ គឺស្រៀង
 ទុករាល់ច្រើន មានទ្រព្យ មិនស្រួលច្រើន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទុបបត្តិ
 នៃសត្វនាមសារៈ ថែមទាំងដឹងដោយប្រការផ្សេងៗ ។ បុគ្គលធ្វើនូវកម្ម
 ណា ថែមទាំងដឹងដោយអំណាចកម្មនោះ ឥស្សៈទាំងឡាយ (របស់វិទ្យាក)
 ថែមទាំងស្រូវ នូវបុគ្គល ដែលកើតមកនោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 គឺជាឧទាហរណ៍ថា សត្វទាំងឡាយ មានកម្មជាតិយោន យ៉ាងនេះឯង ។

បញ្ចមបណ្ណសក បឋមវគ្គ

ឆន ចន កិក្ខវេ ឯកោ អនិច្ចាតានំ
 ចហាយ អនិច្ចាតា បដិវិភោ ហោតិ... កាមេសុ
 មិច្ឆាចារំ ចហាយ កាមេសុ មិច្ឆាចារ បដិវិភោ
 ហោតិ... មុសាវាទំ ចហាយ មុសាវាទា បដិវិភោ
 ហោតិ... មិសុណាវាទំ ចហាយ មិសុណាយ
 វាទាយ បដិវិភោ ហោតិ... ជុសវាទំ ចហាយ
 ជុសាយ វាទាយ បដិវិភោ ហោតិ... សម្មច្ប-
 លាមិ ចហាយ សម្មច្បលាទា បដិវិភោ ហោតិ...
 អនកិដ្ឋិលុ ហោតិ... អណ្ណចន្ទដិក្ខា ហោតិ...
 សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ អវិចារិទស្សនោ អត្ថំ ទិដ្ឋិ
 អត្ថំ យិដ្ឋិ អត្ថំ ហុតំ អត្ថំ សុតាតទុក្ខតានំ
 តាម្មានំ ផលំ វិចារិកោ អត្ថំ អយំ លោកោ
 អត្ថំ ចរោ លោកោ អត្ថំ មាតា អត្ថំ មិតា
 អត្ថំ សម្ពា ឡិចចាតិកា អត្ថំ សមណាត្រាហ្មណ
 សម្មត្តតា សម្មាចដិច្ចា យេ ឆមេត្ថ លោកំ ចរេត្ថ
 លោកំ សយំ អកំញា សន្និកាត្វា បរោនន្តិកំ ។

បញ្ចមបណ្ណសក បឋមវគ្គ

ខាលកិក្ខុតាំងខ្យាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ លះបង់អទិច្ចាទាន
 វៀរចាកអទិច្ចាទាន... លះបង់កាប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាមតាំងខ្យាយ
 វៀរចាកកាប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាមតាំងខ្យាយ... លះបង់មុសាវាទ
 វៀរចាក មុសាវាទ... លះបង់ មិសុណាវាទា វៀរចាក
 មិសុណាវាទា... លះបង់ជុសវាទា វៀរចាកជុសវាទា... លះ
 បង់សម្មច្បលាមៈ វៀរចាកសម្មច្បលាមៈ... មិនប្រើខាងដោយ
 អភិជ្ឈ... មានចិត្តមិនព្រម... ជាសម្មាទិដ្ឋិ មានសេចក្តីយល់
 ឃើញមិនច្រើន មានវេលាបុគ្គលផ្សេងៗ មានវេលា កាប្បដាណំ
 មានវេលា កាប្បដាណុច មានវេលា វេលាវិបាករបស់កុសលាកុសលកម្ម
 វេលាសម្មាទិដ្ឋិកិច្ចា មាន លោកនេះមាន លោកនាមមុខ មាន
 មាតា មាន មិតា មាន សម្មតាំងខ្យាយ ជាមុខបំផុតៈកំលាំង
 មាន ក្នុងសមណាត្រាហ្មណ៍តាំងខ្យាយ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តិស្ត ប្រតិបត្តិ
 ដោយក្រិមត្រូវ ធ្វើឱ្យជាក់លាក់ គួរលោកនេះ ទិវិលោក
 ភាវមុខ ដោយបញ្ញាទិដ្ឋិម របស់ខ្លួនហើយសំដែងប្រាប់ មាន ។

សោ ធន សំសច្ចតិ កាយេន ធន សំសច្ចតិ
 វាតាយ ធន សំសច្ចតិ ធនសា ។ មស្ស ឧដ្ឋ
 កាយកម្មំ ហោតិ ឧដ្ឋ វជិកម្មំ ឧដ្ឋ មរណកម្មំ
 ឧដ្ឋ កតំ ឧដ្ឋបច្ចុក្កំ ។ ឧដ្ឋកតិកស្ស ទោ
 បនាហំ ភិក្ខុវេ ឧដ្ឋបច្ចុក្កស្ស គ្លិន្នំ កតិំ អញ្ញា
 ភរិ កតិ វនាមិ យេ វា ឯកទ្ធសុទា សត្តា
 យានិ វា បទ កានិ ឧប្បាគុណានិ ទត្តិយមហាសាល
 កុណានិ វា ព្រាហ្មណមហាសាលកុណានិ វា តថា
 បតិមហាសាលកុណានិ វា អន្តរានិ មហាទូនានិ
 មហាកោកានិ តហុតទាត្យបរាជានិ តហុតវត្តបកា
 ណានិ តហុតទទទញ្ញានិ ។ ឥតិ ទោ ភិក្ខុវេ
 ភូតា ភូតស្ស ឧបច្ចុក្កំ ហោតិ ។ យំ ករោតិ
 កេន ឧបច្ចុក្កតំ ឧបច្ចុក្កមេនំ ឧស្សា ធុសន្តិ
 ឯវេហំ ភិក្ខុវេ កម្មនាយានា សត្តាតិ វនាមិ ។

បុគ្គលនោ វេមិមិនេនេន្តរោយោយ មិនេនេន្តរោយោយ មិនេនេន្ត
 រោយចិត្ត ។ បុគ្គលនោ ។ កុណា មានកាយកម្មត្រងំ វចិកម្មត្រងំ
 មរោកម្មត្រងំ មានភិក្ខុត្រងំ មានបច្ចុក្កត្រងំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បណ្តាគតិទាំងអស់ របស់សត្វមានភិក្ខុត្រងំ មានបច្ចុក្កត្រងំ គឺជាគន
 កោលនូវគតិណាមួយ គឺ សត្វទាំងឡាយដែលមានសុខនៃម្សាង បុព្វកម្រ
 ក្នុងខ្លួន ។ ដែលជាគ្រូក្នុងខ្លួនមហាសាល ឬគ្រាហ្មណមហាសាល
 ឬក៏តថាបតិមហាសាល ដែលជាគ្រូក្នុង ស្តុកស្តុក មានទ្រព្យច្រើន
 មានភោគៈច្រើន មានមាស ទិញប្រាក់ច្រើន មានសម្បត្តិ ទិញគ្រឿង
 ទេវធរណីច្រើន មានទ្រព្យ ទិញស្រូវច្រើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បច្ចុក្កនៃសត្វនាមសភាវៈ វេមិមិនេនេន្តរោយោយ ប្រការដូច្នោះដែរ ។ បុគ្គល
 ធ្វើទុក្ខកម្មណា វេមិមិនេនេន្តរោយោយ កំណាចកម្មនោះ ឧស្សៈទាំងឡាយ
 (របស់វិញ្ញាណ) វេមិមិនេនេន្តរោយោយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 គឺជាគនកោលថា សត្វទាំងឡាយ មានកម្មជាតិយាទ យ៉ាងនេះដែរ ។

កម្មស្សតា កំត្រាវ សត្វា កម្មនាយាតា កម្ម-
យោនី កម្មតន្ត្រី កម្មច្បង់សរណា យំ កម្មំ
ករោន្តិ កល្យាណំ វា ចាចកំ វា តស្ស
នាយាតា ករុន្តិ ។ អយំ ទោ កំត្រាវ សំសច្បតិ-
ចរិយាយោ ធម្មចរិយាយោតំ(១) ។

(៧២) ជាហី កំត្រាវ សក្កោតនិកាមំ កម្មាមំ
កតាមំ ឧបទំតាមំ អច្បង់សិវិទំត្រា(២) ត្បន្តិការិ
វោមិ តត្ប ទោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ឧបចដ្ឋេ(៣) វា អចម វា
ចរិយាយេ ។ ធម ភ្នេវាហី កំត្រាវ សក្កោតនិកាមំ
កម្មាមំ កតាមំ ឧបទំតាមំ អច្បង់សិវិទំត្រា
ទុក្ខស្សន្តកិរិយំ វោមិ ។ កត្រ កំត្រាវ តិវិទំ(៤)
កាយកម្មន្តសន្តោសត្បាចង្គំ(៥) អកុសលសក្កោត-
និកា ទុក្ខុទ្រយា ទុក្ខុវិហាកា(៦) ហោតិ

១. ហោតិ ធម្មចរិយាយោ ។ ២ ឧ. ធម្មចរិយាយោ ។ ៣ ឧ. ធម. ធម្មច្បង់ ។ ៤ ឧ.
ធម. ធម្មចរិយាយោ ។ ៥ ឧ. កាយកម្មន្តសន្តោសត្បាចង្គំ ។ ៦ ឧ. កុសលំ សក្កោតនិកំ
ទុក្ខុវិហំ ទុក្ខុវិហំ ។

ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ មានកម្មជាបេសិក្ខុន មានកម្ម
ជាបាយាម មានកម្មជាកំរោលីន មានកម្មជាវេរិវិភិវ មានកម្មជាទិរលីក
មានកម្មជាម្នាសា ជាបុណ្យក្តី ជាបុណ្យក្តី វេរិវិភិវជាបាយាមនៃកម្ម
នោះ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងឃ្លោះថា ធម្មចរិយាយថា
ហេតុនៃសច្ចៈខ្ពង់ ។

(៧២) ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគត មិនដែលគោលនូវការ
គេសំរេ កែតម្រូវទាំងឡាយ ប្រកបដោយចេតនា ដែលសត្វធ្វើហើយ
សន្សំហើយ ព្រោះមិនបានទទួលនូវផលទេ ឯផលនោះឯង វេរិវិភិវ
ក្នុងបច្ចុប្បន្នកំឡាន ក្នុងអន្តរកាលជាលំដាប់កំឡាន ក្នុងអន្តរកាលវេរិវិភិវ
កំឡាន ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគត មិនដែលគោលនូវការធ្វើ
នូវចម្រុះនៃទុក្ខ ព្រោះមិនបានទទួលនូវផលនៃកម្ម ប្រកបដោយចេតនា
ដែលសត្វបានធ្វើហើយ សន្សំហើយទេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ
បណ្តាអកុសលកម្មទាំងនោះ ចែងនិទាន កែតម្រូវនៃកាយកម្មនោះ ព្រោះយ៉ាង
ដែលប្រកបដោយអកុសលចេតនា វេរិវិភិវនៃទុក្ខជាតិប្រម មានទុក្ខជាផល

ធាតុភ្នំ(១) វិជ្ជាកម្មន្តសន្តោសន្យាបត្តិ អកុសលស-
 ញោតនិកា ទុក្ខទ្រយា ទុក្ខវិបាកា ហោតិ តំ-
 វិជ្ជ(២) មនោកម្មន្តសន្តោសន្យាបត្តិ អកុសលស-
 ញោតនិកា ទុក្ខទ្រយា ទុក្ខវិបាកា ហោតិ ។
 កថេត្ត កិក្ខវេ តិវិជ្ជំ កាយកម្មន្តសន្តោសន្យាបត្តិ
 អកុសលសញោតនិកា ទុក្ខទ្រយា ទុក្ខវិបាកា
 ហោតិ ។ ឥត កិក្ខវេ ឯកាទ្វេ ជាណាតិទាតិ ហោតិ
 លុទ្ធា(៣) លោហិតទាណិ មាតប្បហេតេ ចិវិដ្ឋា អ-
 នយាបន្នោ សព្វទាណក្ខតេសុ អនិច្ចាតាយិ ហោតិ
 យន្តំ បរស្ស បរិក្កមការណំ តាមតតំ វា អរត្តាតតំ
 វា អនិច្ចំ ថេយ្យសង្កាតំ អាធាតា ហោតិ ការមេសុ
 មិច្ឆាទារិ ហោតិ យា តា មាតុរក្ខិតា ចិវុរក្ខិតា
 កាតុរក្ខិតា ភតិវិរក្ខិតា ញាតិរក្ខិតា ធម្មរក្ខិតា
 សស្សាមិកា សថវិទណ្ណា អន្តមសោ មាលាតុលាប-
 រិក្ខិតាបិ តដារុទាសុ ទារិក្ខំ អាថដ្ឋិតា ហោតិ ។

១ ឧ. ប. បត្រិកា ។ ២ ដីតា ។ ៣ ឧ. ប. លុទ្ធា ។

វិបត្តិគិរោស វៃវិចិក្ខ ៤ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយអកុសលចេតនា មាន
 ទុក្ខជាតិប្រៃ មានទុក្ខជាផល វិបត្តិគិរោស ខែមរោកម្ម យ៉ាង
 ដែលប្រកបដោយអកុសលចេតនា មានទុក្ខជាតិប្រៃ មានទុក្ខជាផល ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ វិបត្តិគិរោសនៃកាយកម្ម យ៉ាង ដែលប្រកប
 ដោយអកុសលចេតនា មានទុក្ខជាតិប្រៃ មានទុក្ខជាផល តើផ្លូវមួយ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ
 មានចិត្តត្រក់ មានចានប្រែប្រួលដោយឈាម តាំងនៅខាងក្នុងការ
 សម្លាប់រឿយ ។ មិនមានសច្ច័ភាណិកតាសូរ ចំពោះសព្វសត្វតាំង
 ឡាយ ជាអ្នកលុបយកទ្រព្យដែលគេមិនទាន់ឲ្យ ជាអ្នកកាន់យកទ្រព្យ
 សម្បត្តិទាំងគ្រឿងចក្រណ៍ នៃបុគ្គលជីវិត ជាទ្រព្យបិទនៅក្នុងស្រុកក្តី
 បិទនៅក្នុងវិញ្ញាណ ដែលគេមិនទាន់ឲ្យ គោលនីការល្អ ជាអ្នក
 ប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាយតាំងឡាយ ជាអ្នកផល់ទ្រព្យប្រព្រឹត្តិក្នុង ក្នុង
 ស្រ្តីតាំងឡាយ ដែលមានមាតារក្ស ចិញ្ចារក្ស ចងប្តូរច្រុសរក្ស
 ចងប្តូរស្រ្តីរក្ស ញាតិរក្ស ធម៌រក្ស ជាស្រ្តីមានប្តី មានភាពជា
 (កំណត់ទុក) ដោយចោលទៅ សូម្បីតែស្រ្តីដែលគេបំភាន់កម្រងផ្កា ។

ដរ ទៅ ក៏ក្នុង គំរូនៃ កាយកម្មនៃសត្វសត្វសត្វសត្វ
អកុសលសត្វត្រូវបានកម្មនៃសត្វសត្វសត្វសត្វ
ក្នុងក្រុង ក៏ក្នុង ក្នុងក្រុង ក្នុងក្រុង ក្នុងក្រុង
អកុសលសត្វត្រូវបានកម្មនៃសត្វសត្វសត្វសត្វ
យោគី ។ ឥឡូវ ក៏ក្នុង ឥឡូវ ឥឡូវ ឥឡូវ
សក្ការៈ វា បរិសុទ្ធិភាព វា ញាតិមជ្ឈិមភាព វា
ប្រកបដោយភាព វា រាជកុលមជ្ឈិមភាព វា អតិថិភាព
សក្ការៈ ឥឡូវ ដរ ក៏ក្នុង យំ ជាតាសិ ក៏
វិនិច្ឆ័យ គេ អដាច់ វា អាច ជាតាមិត្ត ជាចំ វា
អាច ទ ជាតាមិត្ត អបស្ស័ វា អាច បស្ស័មិត្ត
បស្ស័ វា អាច ទ បស្ស័មិត្ត ឥត អត្តហេតុ វា
បរហេតុ វា អាចសក្ការៈក្នុងហេតុ វា សម្បទា
ឧបសា កសិភា យោគី បិសុណាវិទោ យោគី

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វិចិត្តិកៈទោស នៃកាយកម្ម ៣ យ៉ាង ដែលប្រកប
ដោយអកុសលចេតនា វេទនាទុក្ខជាតិក្រៃ មានទុក្ខជាតិ ដោយ
ប្រការដូច្នោះដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វិចិត្តិកៈទោស នៃចិត្តកម្ម
មាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយអកុសលចេតនា មានទុក្ខជាតិក្រៃ
មានទុក្ខជាតិ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ
ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកនិយាយពាក្យកុហក ទៅលើប្រិយភ្នំភ្នំភ្នំ បើ
នៅក្នុងចរិតស្រ្តី បើនៅក្នុងកណ្តាលនៃញាតិភ្នំ បើនៅក្នុងកណ្តាល
នៃសេនីភ្នំ បើនៅក្នុងកណ្តាលនៃគ្រូស្រីភ្នំ ដែលគេនាំទៅស្រុកសាភ្នំ
ចា នៃបុរសអើយ អ្នកចូលមកកាយ បើអ្នកដឹងរោគនាម ច្រើនយាយ
ប្រាប់បោកនោះ បុរសនោះ កាលបើដឹងដឹង និយាយថា ខ្ញុំដឹងកំរាម
កាលបើដឹង និយាយថា ខ្ញុំដឹងដឹងកំរាម កាលបើដឹងដឹង បើយាយ
ខ្ញុំយើញកំរាម កាលបើយើញ និយាយថា ខ្ញុំដឹងយើញកំរាម ជាអ្នក
កាលភាពកុហក ទាំងដឹងខ្លះដូច្នោះ ព្រោះហេតុខ្លះភ្នំ ហេតុខ្លះបុគ្គល
ដទៃភ្នំ ព្រោះសំណូកដ៏តាមិសៈចម្លងចម្លងភ្នំ ជាអ្នកកាលភាពក្រៃភ្នំ

ឆរោ សុត្វា អម្ពុត្រ អត្តាតា ឆរោសំ កេតាយ
 អម្ពុត្រ វា សុត្វា ឆរោសំ អត្តាតា អម្ពុសំ កេតាយ
 ឆតិ សមត្តាចំ វា កេត្តា ភិក្ខុចំ វា អនុច្យុតាតា
 វត្តាភោ វត្តរោ វត្តនម្ហិ វត្តការណី វាចំ កាសិកា
 យោតិ ធុរុសវិចោ យោតិ យា សា វាចា អណ្ណតា
 កក្កសា ចរតាដុតា ចរកិសន្នមិ កោទសាមត្តា
 អសមាទិសិវត្តមិកា តថាវុយំ វាចំ កាសិកា
 យោតិ សម្មច្យុណមិ យោតិ អកាលវាទិ អក្ខតវាទិ
 អនត្តវាទិ អនម្ពុវាទិ អវិធមវាទិ អទិចារតិ
 វាចំ កាសិកា យោតិ កាលេទ អនចទេសិ
 អចរិយន្តតិ អនត្តសត្តាតំ ។ វិវំ ចោ កិក្ខុវេ
 ទក្ខតំ វិចិត្តម្ពុសត្តោសត្តាចត្តំ អកុសល-
 សត្តោតិកា ទុក្ខទ្រយា ទុក្ខវិចារកា យោតិ ។

ពួកក្បត់សិលាកំផននេះហើយនាំទៅប្រាប់ទង្គិកលោក ដើម្បីដឹងថាប្រក
 ជនចំនេះ ឬពួកក្បត់សិលាកំផនទង្គិកលោក មកប្រាប់ពួកជននេះ
 ដើម្បីដឹងថាប្រកជនទង្គិកលោក ជាអ្នកបំបែកពួកជនដែលប្រកស្រៀងគ្នាផង
 ជាអ្នកដំរុយពួកជនដែលបែកស្រាប់ហើយផង មានសេចក្តីប្រកស្រាវ
 ពួក កេតយក្នុងពួក មានប្រកក្នុងពួក ជាអ្នកពោលវាចាធ្វើឱ្យប្រកាន់ពួក
 ជាអ្នកពោលពាក្យគ្រប់ ជាអ្នកពោលពាក្យប្រយោជន៍ខ្លះ កេតយ
 ផលអ្នកដទៃ រៀបដោយផលអ្នកដទៃ ជាវិចារជនសេចក្តីប្រកាម មិនប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ដើម្បីសមាទិ ជាអ្នកពោលពាក្យផលប្រយោជន៍ គោលពាក្យទុស
 កាល គោលពាក្យមិនតិច គោលពាក្យមិនមែនជាអត្ត គោលពាក្យ
 មិនមែនជាមមំ គោលពាក្យមិនមែនជាវិទ័យ គោលពាក្យដែលមិនគួរ
 ឱ្យអត់ទុកក្នុងច្បាប់ ជាពាក្យទុសកាល មិនមានស្រៀងគ្នាផង មិន
 មានទប់ផុត មិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ ។ ម្នាលកិក្ខុចំនិទ្រយ
 វិចិត្តិកោស វិចិត្តម្ពុស យ៉ាង ដែលប្រកថ ដោយអកុសលចេតនា
 វិមនិមានទុក្ខជាវាប្រ មានទុក្ខជាផល ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ក្នុងព្រះ កិក្ខុវេ តិវិជំ មនោកម្មទ្ធីសន្តោសឡាបត្តិ
 អកុសលសន្តោភិកា ទុក្ខប្រយោ ទុក្ខវិហារា
 ហោតិ ។ ឥឡ កិក្ខុវេ ឯកាទ្វោ អភិជ្ឈាសុ
 ហោតិ យន្តំ បរស្ស បរិភូតករណំ តំ អភិជ្ឈា
 ហោតិ អហោ វត យំ បរស្ស តំ មម អស្សតិ
 ព្យាបន្តិចំត្តោ ហោតិ ចន្ទដ្ឋមនស្តំច្យោ ឥមេ សន្តា
 ពាក្ខន វា វជ្ឈន វា ឡិច្ឆន្ត វា វិទស្សន វា
 មា វា អហស្សន្តំ មិច្ឆាធិដ្ឋិកោ ហោតិ វិបរិភនស្ស-
 យោ ទត្ថំ ធិន្តំ ទត្ថំ យន្តំ ទត្ថំ ហុតំ ទត្ថំ
 សុកតទុក្ខតាទិ កម្មាមំ ឥលំ វិហាកោ ទត្ថំ
 អយំ លោកោ ទត្ថំ បរោ លោកោ ទត្ថំ មាតា
 ទត្ថំ បិតា ទត្ថំ សន្តា ឡិបហតិកា ទត្ថំ
 លោកោ សមណត្រាហ្មណា សម្មត្តកា សម្មា-
 បដិបត្តា យេ ឥមត្ថា លោកំ បរត្ថា លោកំ
 សយំ អភិកា សន្តិកា បរោធិន្តិកំ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិច្ឆិកិទោស នៃមនោកម្មមាន ៧ យ៉ាង ដែល
 ចូលដោយអកុសលទេវតា រមែងមានខ្ពង់ខ្ពស់ក្រៃ មានខ្ពង់ខ្ពស់
 ផល ធ្វើផុតរួច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុក្ខុលទ្ធា ក្នុងលោកនេះ
 ជាអ្នកច្រើនដោយអភិជ្ឈា សំរៀងសម្បត្តិទាំងស្រៀងបរិករណំ នៃចុក្ខុល
 ដទៃថា ធ្វើផុតរួចថ្វី សម្បត្តិទាំងស្រៀងបរិករណំនោះធម្មចុក្ខុលមកកញ
 ជាអ្នកមានចំនួនច្រើន ដំបូងគេច្រើនក្នុងចំនួន ដែលទោសប្រទុស្តចោយថា
 សត្វទាំងឡាយនេះ ចូលចុក្ខុល ចូលដំបែរទៅខ្លះ ចូលសាចស្តូឡ
 ទៅខ្លះ ចូលចិញ្ចឹមទៅខ្លះ កុំភ័យខ្លាចទៅខ្លះ ជាអ្នកយល់ទុស
 សេចក្តីយល់វិបាកថា មានដែលចុក្ខុលចោយ មិនមានផល
 ការចូលដំ មិនមានផល ការចូលដំ មិនមានផល ផលវិបាកនៃកុស-
 លាកុសលកម្ម ដែលសត្វធ្វើប្តូរទិសក្រក់ មិនមាន លោកនេះមិនមាន
 លោកភាវន្តមិនមាន មាតាមិនមាន បិតាមិនមាន សត្វជាមុខបុគ្គលិកៈ
 កំណើតមិនមាន សមណត្រាហ្មណំ ទាំងឡាយ ក្នុងលោក ជាអ្នកប្រាជ្ញប្រ-
 ច្រើនដំដោយស្រីប្រាជ្ញ ធ្វើឱ្យដាក់ចូលសំនុំលោកនេះ ទិសលោកភាវ-
 ន្ត ដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តមរបស់ខ្លួន ចោយសំដែងប្រាប់ មិនមាន ។

ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ តិវិជំ មនោកម្មន្តសន្តោ-
 សត្យាចត្តិ អកុសលសញ្ញេតនិកា ទុក្ខប្រយោ
 ទុក្ខវិនាសកា ហោតិ ។ តិវិជកាយកម្មន្ត-
 សន្តោសត្យាចត្តិ អកុសលសញ្ញេតនិកាហោតុ វា
 ភិក្ខុវេ សត្តា កាយស្ស កេនា បរម្មរណា អនាមិ
 ទុក្ខតិ វិនិចាតិ និរយិ ឧបបន្នន្នំ ចតុត្ថិវិជកម្មន្ត-
 សន្តោសត្យាចត្តិ អកុសលសញ្ញេតនិកាហោតុ វា
 ភិក្ខុវេ សត្តា កាយស្ស កេនា បរម្មរណា អនាមិ
 ទុក្ខតិ វិនិចាតិ និរយិ ឧបបន្នន្នំ តិវិជមនោកម្មន្ត-
 សន្តោសត្យាចត្តិ អកុសលសញ្ញេតនិកាហោតុ វា
 ភិក្ខុវេ សត្តា កាយស្ស កេនា បរម្មរណា អនាមិ
 ទុក្ខតិ វិនិចាតិ និរយិ ឧបបន្នន្នំ ។ សេយ្យជាចិ
 ភិក្ខុវេ អបណ្ណកោ មណិ ទុន្នំ មិន្នោ យេន
 យេទេវ បតិដ្ឋាតិ សុប្បតិដ្ឋតិយេវ បតិដ្ឋាតិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិចិត្តនិទោសនៃមនោកម្ម មាន ៣ យ៉ាង ដែល
 ប្រកបដោយអកុសលចេតនា វេចនិទោសទុក្ខជាតិច្រើន មានទុក្ខជាតិដែល
 ដោយប្រការផ្លូវច្នៃឆើត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វលុវវិបកទ្វាយ
 រាងកាយស្តាប់ទៅ វេចនិទៅកើត ក្នុងអនាមិ ទុក្ខតិ វិនិចាន ឧរក ព្រោះ
 ហេតុនៃវិចិត្តនិទោសនៃកាយកម្មមាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយអកុ-
 សលចេតនាគំរាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ លុវវិបកទ្វាយ
 រាងកាយស្តាប់ទៅ វេចនិទៅកើត ក្នុងអនាមិ ទុក្ខតិ វិនិចាន ឧរក
 ព្រោះហេតុនៃវិចិត្តនិទោសនៃវិចិត្តកម្មមាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយ
 អកុសលចេតនាគំរាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ លុវវិបក
 ទ្វាយរាងកាយ ស្តាប់ទៅ វេចនិទៅកើត ក្នុងអនាមិ ទុក្ខតិ វិនិចាន
 ឧរក ព្រោះហេតុនៃវិចិត្តនិទោសនៃមនោកម្មមាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកប
 ដោយអកុសលចេតនាគំរាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាពួក
 ពុសក (មានគ្រូផង ៤) ដែលចុកលេបប្រេងទៅហើយបើឃើញពួកចុះ
 មកគ្រង់វិណា វេចនិទាំងទៅសិប ក្នុងទំនោរ ឧបហាយនិណមិញ

ឯវាចា ។ កិច្ចវេ វិចិត្រកាយកម្មន្តសន្នេសស្យាបត្តិ
 អកុសលសញ្ញាធិការហេតុ វា សត្វ កាយស្ស
 ភេតា បរម្មណា អថាយំ ទុក្ខតំ វិចិត្រា វិចិត្រាយំ ឧបបជ្ឈន្តិ
 ចតុត្ថិវេចិត្តសន្នេសស្យាបត្តិ អកុសលសញ្ញាធិ-
 ការហេតុ វា សត្វ កាយស្ស ភេតា បរម្មណា
 អថាយំ ទុក្ខតំ វិចិត្រា វិចិត្រាយំ ឧបបជ្ឈន្តិ វិចិត្រ-
 កម្មន្តសន្នេសស្យាបត្តិ អកុសលសញ្ញាធិការហេតុ
 វា សត្វ កាយស្ស ភេតា បរម្មណា អថាយំ ទុក្ខតំ
 វិចិត្រា វិចិត្រាយំ ឧបបជ្ឈន្តិ ។ ធាតុ កិច្ចវេ សញ្ញាធិ-
 ការំ កម្មាធិ កតាធិ ឧបបជ្ឈន្តិ អប្បជំសំវិទិត្តា
 ព្យាប្បិការំ វិទាមិ តត្ថ ។ វិចិត្រ ធម្ម ឧបបជ្ឈន្តិ
 វា អបរ វា វិចិត្រាយេ ។ ធម្ម ត្រេវិហំ កិច្ចវេ
 សញ្ញាធិការំ កម្មាធិ កតាធិ ឧបបជ្ឈន្តិ
 អប្បជំសំវិទិត្តា ទុក្ខស្សន្តិការិយំ វិទាមិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បរមេយ្យដូចជាសត្វទាំងឡាយ លុះបែកព្រួយកង
 កាយស្លាប់ទៅ វាចរិតទៅកើត ក្នុងអាយុ ខ្ពង់ ខ្ពស់ វិចិត្រា ភេត ព្រោះ
 ហេតុនៃបង្កើតទោសនៃកាយកម្មមាន ៧ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយអកុ-
 សលរចននាកំរាន ។ សត្វទាំងឡាយ លុះបែកព្រួយកងកាយ ស្លាប់ទៅ
 វាចរិតទៅកើត ក្នុងអាយុ ខ្ពង់ ខ្ពស់ វិចិត្រា ភេត ព្រោះហេតុនៃ
 បង្កើតទោសនៃចិត្តមាន ២ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយអកុសលរចននា-
 កំរាន សត្វទាំងឡាយ លុះបែកព្រួយកងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតក្នុង
 អាយុ ខ្ពង់ ខ្ពស់ វិចិត្រា ភេត ព្រោះហេតុនៃបង្កើតទោសនៃមេតាកម្ម
 មាន ៧ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយអកុសលរចននាកំរាន ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ គឺជាគត មិនដែលកាលខ្លាសេចក្តីអស់ទៅ វិចិត្រ
 ទាំងឡាយ ប្រកបដោយចេតនា ដែលសត្វធ្វើហើយ សត្វរើហើយ
 ព្រោះមិនបានទទួលខ្លាដែលទេ ឯដែលគោរង វាចរិតកើតកងចក្ខុប្ប
 ទេកំរាន ក្នុងអក្ខរាត ជាសំដៅកំរាន ក្នុងអក្ខរាត ដទៃកំរាន ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគត មិនដែលកាល ខ្លាភិក្ខុយាធ្វើ
 ខ្លាចំបំផុតខ្លាខ្លា ព្រោះមិនបានទទួល ខ្លាដែលខ្លាដែលប្រកប
 ដោយចេតនា ដែលសត្វធ្វើហើយ សត្វរើហើយ ។

កត្រ កិក្ខុវេ តិវិធំ កាយកម្មទ្ធិសម្បត្តិ កុសល-
សញ្ញេតិកា សុខុម្រយា សុខវិហារា ហោតិ ចក្ក្យំធំ
វិធំកម្មទ្ធិសម្បត្តិ កុសលសញ្ញេតិកា សុខុម្រយា
សុខវិហារា ហោតិ តិវិធំ មនោកម្មទ្ធិសម្បត្តិ កុស-
លសញ្ញេតិកា សុខុម្រយា សុខវិហារា ហោតិ ។

កថេត្វ កិក្ខុវេ តិវិធំ កាយកម្មទ្ធិសម្បត្តិ
កុសលសញ្ញេតិកា សុខុម្រយា សុខវិហារា
ហោតិ ។ ៧១ កិក្ខុវេ វិក្កេតោ ចាលាតិចាតិ
ចហាយ ចាលាតិចាតា មន្តិវិកា ហោតិ ធំហិក-
ធន្តោ ធំហិកសម្ពោ លទ្ធិ ធម្មាបច្ឆោ សទ្ធិចា-
លា ក្ខតហិកា ទុក្ខធម្មី វិហារតិ អនិច្ឆាទានំ ចហាយ
អនិច្ឆាទានា មន្តិវិកោ ហោតិ យន្តំ មាស្ស
មវិក្កុបការណំ កាមតតំ វិ អរាណាតតំ វិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកុសលកម្មទាំងនោះ សម្បត្តិវិសេចក្តីចំរើន
នៃកាយកម្មមាន យ៉ាង ដែលប្រកបដោយកុសលចេតនា វេទនា
សុខជានិក្ខេប មានសុខជាផល សម្បត្តិវិសេចក្តីមាន ៦ យ៉ាង ដែលប្រកប
ដោយកុសលចេតនា វេទនាសុខជានិក្ខេប មានសុខជាផល សម្បត្តិ
នៃមនោកម្មមាន ៧ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយកុសលចេតនា វេទនា
សុខជានិក្ខេប មានសុខជាផល ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្បត្តិនៃកាយកម្មមាន ៧ យ៉ាង ដែល
ប្រកបដោយកុសលចេតនា វេទនាសុខជានិក្ខេប មានសុខជាផល
វិសេចក្តីមាន ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុក្ខុលទ្ធិ កុសិលោកានេ លាបតិ
ពុទ្ធករិយានំ វិវោទពុទ្ធករិយានំ មានកង្វះភ័យចុះហើយ មានសស្រ្តា
ភ័យចុះហើយ ជាគុណនៃគ្រូស ប្រកបដោយវេទនាសុខជានិក្ខេប មាន
វេទនាសុខជានិក្ខេបដោយប្រយោជន៍ ផលសម្បត្តិទាំងឡាយ លាបតិកិច្ចា-
ទានំ វិវោទពុទ្ធករិយានំ ជាគុណនៃកាយកម្មទាំងនេះត្រៀមចុះហើយ
នៃចុក្ខុលទ្ធិ ដែលជាសម្បត្តិ វិសេចក្តីស្រុកក្តី វិសេចក្តីស្រុកក្តី

អង្គិ វេយ្យសង្កតំ ន អាណតា ហោតិ កាមេសុ
 មិទ្ធាណំ ចហាយ កាមេសុ មិទ្ធាណា បដិវាតា
 ហោតិ យា តា មាតុក្កុតា បិតុក្កុតា កកុ-
 ក្កុតា កតំវិក្កុតា ញាតិក្កុតា ធម្មក្កុតា
 សស្សាមិកា សមវណ្ណា អន្តរសោ មាលាគុណាបិក្កុ-
 ត្តាមិ គតិវុទ្ធាសុ ន ចារិត្តំ អាចជ្ជិតា ហោតិ វិវិ
 ទោ ភិក្ខុវេ វិវិ កាយកម្មន្តសម្បត្តំ កុសល-
 សញ្ជេតិកា សុខុទ្រយា សុខវិហារា ហោតិ ។

កាជញ្ជ ភិក្ខុវេ ធម្មត្ថិ វិវិកម្មន្តសម្បត្តំ កុ-
 សលសញ្ជេតិកា សុខុទ្រយា សុខវិហារា ហោតិ ។
 នន ភិក្ខុវេ វិវិកោ មុសាវាទំ ចហាយ មុសា-
 វាណា បដិវាតោ ហោតិ សកត្តោ វា ចរិសត្តោ
 វា ញាតិមជ្ឈត្តោ វា ម្ពតមជ្ឈត្តោ វា វាជកុល-
 មជ្ឈត្តោ វា អភិវិគោ សក្កិ បុដ្ឋោ វិវិ កោ
 បុរិស យំ ជាតសិ តំ វាជយិកំ សោ អនាទំ វា
 អាហា ន ជាតមិកំ ជាទំ វា អាហា ជាតមិកំ

វេលេនមិទ្ធានុធម្ម កោលនិការល្អ លះបង់កាមេសុមិទ្ធាណា វៀរចាក
 កាមេសុមិទ្ធាណា មិនដល់នូវការប្រព្រឹត្តិទុស ក្នុងស្រ្តីទាំងឡាយ ដែល
 មាតាក្ស បិតាក្ស បង្កម្ពុប្រុសាក្ស បង្កម្ពុស្រ្តីក្ស ញាតិក្ស
 ធម្មក្ស ជាស្រ្តីមាតិ មានភារៈ (កំណត់ទុក) ដោយហោចទៅ
 សម្បវៀនស្រ្តីដែលគេបំភាន់កម្រងដ៏ មាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្បវៀន
 កាយកម្ម មាន ព យ៉ាង ដែលប្រកបដោយកុសលចេតនា វែង
 មានសុខដរាប មានសុខដរាប ដោយប្រកាសដ្ឋានឯង ។

មាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្បវៀនវិវិកម្មមាន៤យ៉ាង ដែលប្រកប
 ដោយកុសលចេតនា វែងមានសុខដរាប មានសុខដរាប គឺដូច
 ម្នេង ។ មាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ លះបង់
 មុសាវាទ វៀរចាកមុសាវាទ ទោះបី បិទនៅក្នុងកេរ្តិ៍ បិទ
 នៅក្នុងចរិសម្បត្តិ បិទនៅក្នុងកណ្តាល នៃញាតិក្តិ បិទនៅក្នុង
 កណ្តាលនៃសេនីក្តិ បិទនៅក្នុងកណ្តាល នៃវាជក្រកូលក្តិ ដែល
 គេនាំទៅសួរជាសារក្តី វិទុសេសេយ អ្នកចូរមកកាយ បើអ្នក
 ដឹងនូវចេតនា ច្នៃនិយាយចោទនោះ ចុះសោះ កាល
 មិនដឹង និយាយថា ខ្ញុំមិនដឹងវាទេ កាលដឹង និយាយថា ខ្ញុំដឹងវាទេ

អថស្សំ វា អាហា ន ចស្សាមីតិ ចស្សំ វា អាហា
 ចស្សាមីតិ នីតិ អត្តហោតុ វា បរហោតុ វា អាមិស-
 កំព្វិក្កហោតុ វា ន សឡាទានមុសា កាសិកា
 ហោតិ ចិសុណាវិចិ ចហាយ ចិសុណាយ វាហាយ
 ចដិវិកោ ហោតិ ន ឥវោ សុត្វា អធិត្រ អត្តា-
 កា ឥវេសំ កោតាយ អធិត្រ វា សុត្វា ន ឥវេ-
 សំ អត្តាកា អធិសំ កោតាយ នីតិ កំច្ឆាចំ វា
 សុត្វាតា សហំតាចំ វា អទុច្ឆាតា សធិត្តាហោ
 សធិត្តាតា សធិត្តន្ទិ សធិត្តកាលំ វាចំ កា-
 សិកា ហោតិ ឥវេសាវិចិ ចហាយ ឥវេសាយ
 វាហាយ ចដិវិកោ ហោតិ យា សា វាហា នេលា
 កត្តាសុតា ធម្មនិយា ហាយន្ទំហា ហោវិ តហ្ម-
 ជនកត្តា តហ្មជនមនាហា តហ្មជំ វាចំ កាសិកា
 ហោតិ សធិត្តលាចំ ចហាយ សធិត្តលាហា ចដិ-
 វិកោ ហោតិ កាលាវិចិ ក្វតាវិចិ អត្តាវិចិ នធិត្តាវិចិ

កាលមិនឃើញ និយាយថា ខ្ញុំមិនឃើញក៏មាន កាលឃើញ និយាយថា
 ខ្ញុំឃើញក៏មាន ជាអ្នកមិនរាលពាក្យកុហកទាំងដឹងខ្លួនដូច្នោះ ព្រោះហេតុ
 នៃខ្លួនក្តី ព្រោះហេតុនៃច្បុលដីទក្តី ព្រោះហេតុសំល្ហក ធិអាមិសៈចន្តិច
 ចន្តិចក្តី លរេនិចិសុណាវិចា វៀរោកចិសុណាវិចា ព្វពាក្យជំនះនេះ
 ហើយមិនទាំទៅប្រាប់ជំនះណោះ ដើម្បីនឹងចំបែកពួកជំនះនេះ ច្បុកពាក្យ
 អំពីសំណាក់ជំនះណោះ មិនទាំទៅប្រាប់ជំនះនេះ ដើម្បីនឹងចំបែកពួក
 ជំនះណោះ ជាអ្នករាលពាក្យដូរដេញពួកជំនះដែលចែកគ្នា ច្បុជាអ្នក
 ចំណុចច្រើនពួកជំនះដែលព្រមព្រៀងគ្នាស្រាប់ ជាអ្នកព្រមព្រា ក្នុងការ
 ព្រមព្រៀង មានការព្រម ក្នុងសេចក្តីព្រមព្រៀង រីករាយក្នុងសេចក្តីព្រម
 ព្រៀង គោលវិធានដែលធ្វើឱ្យជំនះសេចក្តីព្រមព្រៀង លរេនិចិសុណាវិចា
 វៀរោកចិសុណាវិចា ជាអ្នកគោលវិធានវិចា ដែលមិនមានទោស ជាវិចា
 ស្រួលដល់គ្រូចៀក គួរឱ្យស្រឡាញ់ ចូលទៅកាន់ហឫទ័យ
 ជាវិចាអ្នកស្រឡា ជាវិស្រឡាញ់នៃជំនះច្រើន ជាវិចាញ់ចិត្តនៃជំនះច្រើន
 លរេនិចិសុណាវិចា វៀរោកចិសុណាវិចា ជាអ្នកគោលពាក្យស្រឡា
 កមកាល ពោលពាក្យពិត គោលពាក្យជាអត្ត គោលពាក្យជាមិ

វិទយាភិ ធិតានិ ភិ ភាសិតា ហោតិ តាលេន
 សាចានសំ ចរិយន្តិ អន្តសញ្ញាតិ ឃិ ទោ កិក្កុដ
 ចតុត្ថំ វិកិក្កុដ កុសលសញ្ញាតិ កុសលសញ្ញាតិ
 សុទ្ធរយា សុទ្ធរិកា ហោតិ ។

កថត្ថ កិក្កុដ តិវិ ធិតានិ កុសលសញ្ញាតិ
 កុសលសញ្ញាតិ សុទ្ធរយា សុទ្ធរិកា
 ហោតិ ។ ធិតានិ ឃិក្កុដ ឃិក្កុដ អនិក្កុដ
 ហោតិ យន្តិ ចរិយន្តិ ចរិយន្តិ អនិក្កុដ
 ហោតិ អហោ វត យំ ចរិយន្តិ អនិក្កុដ
 អនិក្កុដ ហោតិ អនិក្កុដ អនិក្កុដ អនិក្កុដ
 សញ្ញា អនិក្កុដ អនិក្កុដ អនិក្កុដ អនិក្កុដ
 ចរិយន្តិ សញ្ញា អនិក្កុដ ហោតិ អនិក្កុដ
 អនិក្កុដ អនិក្កុដ អនិក្កុដ អនិក្កុដ ហោតិ ។ ចេ ។

ពោលពាក្យជាវិទយា ពោលពាក្យដែលគួរឱ្យគោរព ជាពាក្យត្រូវ
 គោរព ច្រកបដោយគ្រឿងភាសិត ជាពាក្យទាំងអស់ ច្រកបដោយ
 ច្រយោជន៍ គ្នាសក្កុតាំងឡាយ សម្បត្តិវិទិតិក្កុដ ៤ យ៉ាង ដែល
 ច្រកបដោយកុសលទេសា វិទិតិក្កុដសុទ្ធជាព្រៃ មានសុទ្ធជាអរ
 ដោយច្រកបដោយនេះ ។

គ្នាសក្កុតាំងឡាយ សម្បត្តិវិទិតិក្កុដ មាន ៤ យ៉ាង
 ដែលច្រកបដោយកុសលទេសា វិទិតិក្កុដសុទ្ធជាព្រៃ មាន
 សុទ្ធជាអរ តើដូចម្តេច ។ គ្នាសក្កុតាំងឡាយ បុគ្គលទុ
 ក្កុដលោកាន មិនច្រើនដោយអភិជ្ជា ជាអ្នកមិនដឹងសម្បត្តិវិទិតិ
 គ្រឿងចេករណ៍នៃបុគ្គលដទៃ ធ្វើដូចម្តេច ។ សម្បត្តិវិទិតិគ្រឿង
 ចេករណ៍នៃបុគ្គលដទៃ អញ្ជើញមកអញ្ជើញ ដូច្នោះឡើយ មានចិត្ត
 មិនព្រម មានម្រិះ ក្នុងចិត្ត ដែលពោស មិនច្រឡំស្តី
 សក្កុតាំងឡាយនេះ កុំចង់ឱ្យចិត្ត កុំព្រមចិត្ត កុំមានទុក្ខ
 ចូលមក ឱ្យបានសេចក្តីសុខចុះ ជាសម្បត្តិវិទិតិ ជាអ្នកយល់
 ឃើញ គួរសេចក្តីមិនថែទាំ មានដែលបុគ្គលឱ្យហើយ មាន
 ដល់ ការចូលជា មានដល់ ការចូលជា មានដល់ ។ ចេ ។

យេ ឥមញ្ច លោកំ បរញ្ច លោកំ សយំ អភិញ្ញា
 សង្ខតត្វា ចរេនធម្មិនិ ឃិ ទោ ភិក្ខុវេ ឥវិធំ
 មនោកម្មទ្ធកុសលសញ្ញាតមំ កុសលសញ្ញាតមំ កុសលសញ្ញាតមំ
 សុខវិទាណា ហោតិ ។ ឥវិធំ កាយកម្មទ្ធកុសលសញ្ញាតមំ
 កុសលសញ្ញាតមំ កាយកម្ម វា ភិក្ខុវេ សត្តា
 កាយស្ស ភេតា បរាជ្ជាណា សុតតិ សង្ខំ លោកំ
 ទុបបដ្ឋង្គិ ចតុត្ថិវិចិត្តកម្មទ្ធកុសលសញ្ញាតមំ កុសលសញ្ញាតមំ
 កាយកម្ម វា ភិក្ខុវេ សត្តា កាយស្ស ភេតា
 បរាជ្ជាណា សុតតិ សង្ខំ លោកំ ទុបបដ្ឋង្គិ ឥវិធំ
 មនោកម្មទ្ធកុសលសញ្ញាតមំ កុសលសញ្ញាតមំ កាយកម្ម វា
 ភិក្ខុវេ សត្តា កាយស្ស ភេតា បរាជ្ជាណា សុតតិ
 សង្ខំ លោកំ ទុបបដ្ឋង្គិ ។ សេយ្យដាមិ
 ភិក្ខុវេ អបណ្ណតោ មណំ ទុត្តំ ចិញ្ចោ

សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តិកម្ម ប្រតិចត្តិ
 ដោយត្រឹមត្រូវ ធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ចូលលោកនេះនឹងលោកខាងខុស ដោយ
 បញ្ជាដ៏ទុក្ខមន្ទូលឯង ហើយសិវង្សប្រាប់ ភំមាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 សម្បត្តិខែមនោកម្ម មាន យ៉ាង ដែលប្រកបដោយកុសលចេតនា វែង
 មានសុខជាកម្រ មានសុខជាវេល ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ លុះវេលាព្រាហ្មណ៍កាយស្ងប់ទៅ វែង
 ទៅកើតឯសុគតិស្និទ្ធិវេលា ព្រោះហេតុនៃសម្បត្តិខែកាយកម្ម មាន យ៉ាង
 ដែលប្រកបដោយកុសលចេតនាភំមាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វ
 ទាំងឡាយ លុះវេលាព្រាហ្មណ៍កាយ ស្ងប់ទៅ វែងទៅកើតឯសុគតិស្និ
 ទ្ធិវេលា ព្រោះហេតុនៃសម្បត្តិខែចិត្តកម្ម មាន យ៉ាង ដែលប្រកបដោយ
 កុសលចេតនាភំមាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ លុះវេលាព្រាហ្មណ៍
 កាយស្ងប់ទៅ វែងទៅកើតឯសុគតិស្និទ្ធិវេលា ព្រោះហេតុនៃសម្បត្តិ
 ខែមនោកម្ម មាន យ៉ាង ដែលប្រកបដោយកុសលចេតនាភំមាន ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាកូនពុសក(មានស្រ្តី៤)ដែលបុគ្គលបោះទៅខាងលើ

យេន យេនេវ បតិដ្ឋាតិ សុច្ឆតិដ្ឋិតិយេវ បតិដ្ឋាតិ
 ឯកេវ ទោ ភិក្ខុវេ តិវិទកាយកម្មន្តសម្បត្តិ កុសល-
 សញ្ញេតិកាហេតុ វា សត្តា កាយស្ស ភេនា
 ចរាធិណា សុភតិ សង្កំ លោកំ ឧបចន្ទន្តំ ចតុត្ថវិទិ-
 កម្មន្តសម្បត្តិ កុសលសញ្ញេតិកាហេតុ វា សត្តា
 កាយស្ស ភេនា ចរាធិណា សុភតិ សង្កំ លោកំ
 ឧបចន្ទន្តំ តិវិទមហេកម្មន្តសម្បត្តិ កុសលសញ្ញេតិ-
 កាហេតុ វា សត្តា កាយស្ស ភេនា ចរាធិណា
 សុភតិ សង្កំ លោកំ ឧបចន្ទន្តំ ។

(៧៨) នាហិ ភិក្ខុវេ សញ្ញេតិកានំ កម្មានំ
 កតានំ ឧបចន្ទនំ អប្បដិសំវិទិត្វា ព្យន្តិការំ ធានំ កត្វ
 ទោ ធិដ្ឋេវ ធិដ្ឋេ ឧបចន្ទេ វា អចរេ វា បរិយាយេ ។

ហើយពាក់ព័ន្ធនឹង កំរិតនៅក្នុងផ្នែកណា វេទនាកំរិតនៅសិប ត្រង់
 ផ្នែកនោះ មានមហាយានិកាមិនឮ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មហាយ្យដូច
 ជាសត្វទាំងឡាយ លុះបែកប្រាយរាងកាយស្លាប់ទៅ វេទនាទៅកើតឯសុភតិ
 ស្មិតទៅលោក ព្រោះហេតុនៃសម្បត្តិនៃកាយកម្មមាន ៧ យ៉ាង ដែល
 ប្រកបដោយកុសលចេតនាកំរិត សត្វទាំងឡាយ លុះបែកប្រាយរាងកាយ
 ស្លាប់ទៅ វេទនាទៅកើតឯសុភតិស្មិតទៅលោក ព្រោះហេតុនៃសម្បត្តិនៃ
 វិចិត្តមាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយកុសលចេតនាកំរិត សត្វទាំង
 ឡាយ លុះបែកប្រាយរាងកាយស្លាប់ទៅ វេទនាទៅកើតឯសុភតិស្មិត
 ទៅលោក ព្រោះហេតុនៃសម្បត្តិនៃមនោកម្មមាន ៧ យ៉ាង ដែលប្រកប
 ដោយកុសលចេតនាកំរិត ។

(៧៩) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នាគរ មិនដែលទោលនូវការអស់ទៅ
 នៃកម្មទាំងឡាយ ប្រកបដោយចេតនា ដែលសត្វធ្វើហើយ សត្វរំលឹក
 ព្រោះមិនបានទទួលនូវផលទេ ឯផលនោះឯង វេទនាកើតមានក្នុងចក្ក-
 ប្បន្នៈនៃកំរិត ក្នុងកម្មភាពជាលំដាប់កំរិត ក្នុងកម្មភាពដទៃកំរិត ។

ន ទ្រង់ ភិក្ខុវេ កិក្ខុវេ សញ្ញេតិកាមំ កត្តាចំ
 កកាមំ ឧបទិកាមំ អប្បទិសវិទិត្តា ទុក្ខសុទ្ធា-
 កិរិយំ វនាមិ ។ កត្ត ភិក្ខុវេ កិវិទំ កាយ-
 កម្មទ្ធសន្ទោសព្យាចង្គំ អកុសលសញ្ញេតិកា
 ទុក្ខទ្រយា ទុក្ខវិចារកា ហោតិ ចតុត្ថិទំ
 វិទីកម្មទ្ធសន្ទោសព្យាចង្គំ អកុសលសញ្ញេតិកា
 ទុក្ខទ្រយា ទុក្ខវិចារកា ហោតិ កិវិទំ មនោកម្ម-
 ទ្ធសន្ទោសព្យាចង្គំ អកុសលសញ្ញេតិកា ទុក្ខទ្រ-
 យា ទុក្ខវិចារកា ហោតិ ។

កថេត្ត ភិក្ខុវេ កិវិទំ កាយកម្មទ្ធស-
 ន្ទោសព្យាចង្គំ អកុសលសញ្ញេតិកា ទុក្ខ-
 ទ្រយា ទុក្ខវិចារកា ហោតិ ។ បេ ។
 ឯវិ ទោ ភិក្ខុវេ កិវិទំ កាយកម្មទ្ធសន្ទោ-
 សព្យាចង្គំ អកុសលសញ្ញេតិកា ទុក្ខទ្រយា
 ទុក្ខវិចារកា ហោតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លង មិនដែលរលាយ ម្នាក់វិញយាមិទ្ធិវិចិត្តវិទំ
 ទុក្ខ ព្រោះមិនខាន់ទទួលផល ដែលប្រកបដោយចេតនា ដែលសត្វធ្វើ
 ហើយ សន្សំហើយទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្ខុវិចារកាសលកម្ម
 ទាំងនោះ វិចិត្តវិចារកាយកម្មមាន ៧ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយអកុ-
 សលចេតនា វែងមានទុក្ខជាកម្រៃ មានទុក្ខជាផល វិចិត្តវិចារកាយ
 វិចិត្តមាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយអកុសលចេតនា វែងមានទុក្ខជា
 កម្រៃ មានទុក្ខជាផល វិចិត្តវិចារកាយរបស់មនោកម្មមាន ៧ យ៉ាង ដែល
 ប្រកបដោយអកុសលចេតនា វែងមានទុក្ខជាកម្រៃ មានទុក្ខជាផល ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិចិត្តវិចារកាយ របស់កាយកម្ម មាន ៧ យ៉ាង
 ដែលប្រកបដោយអកុសលចេតនា វែងមានទុក្ខជាកម្រៃ មានទុក្ខ
 ជាផល វិចិត្តវិចារកាយ របស់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិចិត្តវិចារកាយ
 កាយកម្ម ៧ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយអកុសលចេតនា វែងមានទុក្ខ
 ជាកម្រៃ មានទុក្ខជាផល ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។

កងត្ថ កិក្ខុវេ ទុក្ខទ្ធិ វិណិក្ខន្ធសន្ទោស-
 ត្យាចត្ថំ អកុសលសញ្ញេតិកា ទុក្ខុទ្រយា ទុក្ខ-
 វិបាកា ហោតិ ។ មេ ។ ឃិ ។ ទោ កិក្ខុវេ ទុក្ខទ្ធិ
 វិណិក្ខន្ធសន្ទោសត្យាចត្ថំ អកុសលសញ្ញេតិកា
 ទុក្ខុទ្រយា ទុក្ខវិបាកា ហោតិ ។

កងត្ថ កិក្ខុវេ ភិវិទំ មនោក្ខន្ធសន្ទោសត្យាចត្ថំ
 អកុសលសញ្ញេតិកា ទុក្ខុទ្រយា ទុក្ខវិបាកា
 ហោតិ ។ មេ ។ ឃិ ។ ទោ កិក្ខុវេ ភិវិទំ មនោក្ខន្ធស-
 ន្ទោសត្យាចត្ថំ អកុសលសញ្ញេតិកា ទុក្ខុទ្រយា
 ទុក្ខវិបាកា ហោតិ ។ ភិវិទនាយក្ខន្ធសន្ទោ-
 សត្យាចត្ថំ អកុសលសញ្ញេតិកាហោតុ វិ កិក្ខុវេ
 សត្តា កាយស្ស ភោទា ចរម្មណា អតាយំ ទុក្ខតិ
 វិទិតាតំ ចិរយំ ទុបបទ្ធិន្តំ ទុក្ខទ្ធិវិណិក្ខន្ធសន្ទោ-
 សត្យាចត្ថំ អកុសលសញ្ញេតិកាហោតុ វិ ។ មេ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រតិទិន្យោសន្យោវិចិត្តម្បាទ ៤ យ៉ាង ដែលប្រកប
 ដោយអកុសលចេតនា វេទនាទុក្ខជាតិក្រៃ មានទុក្ខជាផល តើដូចម្តេច
 ។ មេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រតិទិន្យោសន្យោវិចិត្តម្បាទ ៤ យ៉ាង ដែល
 ប្រកបដោយអកុសលចេតនា វេទនាទុក្ខជាតិក្រៃ មានទុក្ខជាផល
 ដោយប្រការផ្សេងៗ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រតិទិន្យោសន្យោវិចិត្តម្បាទ ៧ យ៉ាង ដែល
 ប្រកបដោយអកុសលចេតនា វេទនាទុក្ខជាតិក្រៃ មានទុក្ខជាផល
 តើដូចម្តេច ។ មេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រតិទិន្យោសន្យោវិចិត្តម្បាទ
 មាន ៧ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយអកុសលចេតនា វេទនាទុក្ខជាតិក្រៃ
 មានទុក្ខជាផល ដោយប្រការផ្សេងៗ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ លុដ្ឋមកត្តាយ ពន្ធកាយ
 ត្បាច់ទៅ វេទនៈទៅកើត ក្នុងអន្ទុយ ទុក្ខតិ វិចិត្តម្បាទ មាន
 ក្រុមហោតុវិចិត្តម្បាទសន្យោវិចិត្តម្បាទ មាន ៧ យ៉ាង ដែលប្រកប
 ដោយអកុសលចេតនា ក៏មាន ក្រុមហោតុវិចិត្តម្បាទសន្យោវិចិត្តម្បាទ
 មាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយអកុសលចេតនា ក៏មាន ។ មេ ។

តិវិទមោលោកម្មន្តសម្មាសម្មាសម្មាសម្មា អកុសលសញ្ញេ-
 តិកាមោតុ វា កិក្ខុវេ សត្តា កាយស្ស កេនា
 ចរម្បណា អហយំ ទុក្ខតំ វិចិត្តាតំ វិវេយំ
 ទុច្ឆន្តំ ។ ចាហំ កិក្ខុវេ សញ្ញេតិកាតំ
 កម្មាតំ កតាតំ ទុច្ឆន្តាតំ អប្បដិសិវិន្ទា ត្បន្តិ-
 ការិ វនាមិ តត្ថ មោ និដ្ឋេវ ចម្មេ ទុច្ឆន្តេ វា
 អចរ វា ចរិយាយេ ។ ន ភេវិហំ កិក្ខុវេ
 សញ្ញេតិកាតំ កម្មាតំ កតាតំ ទុច្ឆន្តាតំ អប្ប-
 ដិសិវិន្ទា ទុក្ខស្សន្តការិយំ វនាមិ ។ តត្ថ កិក្ខុវេ
 តិវិទំ កាយកម្មន្តសម្មាសម្មា កុសលសញ្ញេតិកា
 សុទ្ធស្រយា សុទ្ធវិចារា យោតិ ចតុត្ថិចំ វិនិកម្មន្ត-
 សម្មាសម្មា កុសលសញ្ញេតិកា សុទ្ធស្រយា សុទ្ធ-
 វិចារា យោតិ តិវិទំ មោលោកម្មន្តសម្មាសម្មា កុសល-
 សញ្ញេតិកា សុទ្ធស្រយា សុទ្ធវិចារា យោតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ លុះបើកម្រាញរាងកាយ ស្លាប់ទៅ
 រឿងរាងកាយក្នុងអាយុ ទុក្ខនៃវិនិច្ឆ័យ មោក ព្រោះហេតុនៃវិចិត្តិកិចារស
 នៃមោកម្ម មាន យូរយ៉ាង ដែលប្រកបដោយអកុសលចេតនាទាំងឡាយ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លង មិនដែលរោលស្រូវសច្ច្តិស្រូវទៅ នៃកម្ម
 ទាំងឡាយ ប្រកបដោយលទ្ធភាព ដែលសង្ឃឹមហើយ សង្ឃឹមហើយព្រោះ
 មិនបានទទួលផលផល ឯផលរោលផល រឿងរាងកាយ ក្នុងចុងចុង
 ទាំងឡាយ ក្នុងអក្ខរកាល ជាលំដាប់ទាំងឡាយ ក្នុងអក្ខរកាល ដទៃទៅទាំងឡាយ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លង មិនដែលរោល ស្រូវកិរិយាធ្វើផ្លូវចិបផ្លូវ
 នៃទុក្ខ ព្រោះមិនទទួលផលផល នៃកម្មទាំងឡាយ ប្រកបដោយលទ្ធភាព
 ដែលសង្ឃឹមហើយ សង្ឃឹមហើយទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តា
 កុសលកម្មទាំងឡាយ សម្បត្តិកិចារកម្ម មានយូរយ៉ាង ដែលប្រកបដោយ
 កុសលចេតនា រឿងរាងកាយសុទ្ធវិចារកម្ម មានសុទ្ធវិចារកម្ម សម្បត្តិកិចារកម្ម
 មាន៤យ៉ាង ដែលប្រកបដោយកុសលចេតនា រឿងរាងកាយសុទ្ធវិចារកម្ម
 មានសុទ្ធវិចារកម្ម សម្បត្តិកិចារកម្ម មាន យូរយ៉ាង ដែលប្រកបដោយ
 កុសលចេតនា រឿងរាងកាយសុទ្ធវិចារកម្ម មានសុទ្ធវិចារកម្ម ។

កាដត្តា កិក្ខវេ តិវិធំ កាយកម្មទ្ធិសម្បត្តិ
កុសលសញ្ញេតិកា សុទ្ធស្រយា សុទ្ធវិចារកា
ហោតិ ។ បេ ។ ឃិវំ ទោ កិក្ខវេ តិវិធំ កាយ-
កម្មទ្ធិសម្បត្តិ កុសលសញ្ញេតិកា សុទ្ធស្រយា
សុទ្ធវិចារកា ហោតិ ។

កាដត្តា កិក្ខវេ ចតុត្ថិធំ វិចិត្តកម្មទ្ធិសម្បត្តិ
កុសលសញ្ញេតិកា សុទ្ធស្រយា សុទ្ធវិចារកា
ហោតិ ។ បេ ។ ឃិវំ ទោ កិក្ខវេ ចតុត្ថិធំ
វិចិត្តកម្មទ្ធិសម្បត្តិ ហោតិ(*) ។

កាដត្តា កិក្ខវេ តិវិធំ ធម្មោកម្មទ្ធិសម្បត្តិ កុសល-
សញ្ញេតិកា សុទ្ធស្រយា សុទ្ធវិចារកា ហោតិ ។ បេ ។
ឃិវំ ទោ កិក្ខវេ តិវិធំ ធម្មោកម្មទ្ធិសម្បត្តិ កុសល-
សញ្ញេតិកា សុទ្ធស្រយា សុទ្ធវិចារកា ហោតិ ។

* ធម្មោកម្មទ្ធិសម្បត្តិ កុសល សញ្ញេតិកា សុទ្ធស្រយា សុទ្ធវិចារកា
ហោតិ វិស្សុតិ ។

ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្បត្តិភិកាយកម្ម មាន ៧ យ៉ាង ដែលប្រកថ
ដោយកុសលចេតនា មានសុខជាក្រៃ មានសុខជាផល តើដូចម្តេច ។ បេ ។
ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្បត្តិភិកាយកម្ម មាន ៧ យ៉ាង ដែលប្រកថដោយ
កុសលចេតនា រមែងមានសុខជាក្រៃ មានសុខជាផល ដូច្នោះឯង ។

ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្បត្តិភិចិត្តកម្ម មាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកថដោយ
កុសលចេតនា មានសុខជាក្រៃ មានសុខជាផល តើដូចម្តេច ។ បេ ។
ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្បត្តិភិចិត្តកម្ម មាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកថដោយ
កុសលចេតនា រមែងមានសុខជាក្រៃ មានសុខជាផល ដូច្នោះឯង ។

ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្បត្តិភិមនោកម្ម មាន ៧ យ៉ាង ដែលប្រកថ
ដោយកុសលចេតនា មានសុខជាក្រៃ មានសុខជាផល តើដូចម្តេច ។ បេ ។
ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្បត្តិភិមនោកម្ម មាន ៧ យ៉ាង ដែលប្រកថដោយ
កុសលចេតនា រមែងមានសុខជាក្រៃ មានសុខជាផល ដូច្នោះឯង ។

តំវិទកាយកក្កដ្ឋសម្បត្តិ កុសលសស្សោតនិកាយោតុ
 វា កិក្ខុវេ សត្តា កាយស្ស កេតា បរម្មណា សុតតិ
 សត្តំ លោកំ ឧបបដ្ឋន្តិ ទេត្យុទ្ធវិទិកក្កដ្ឋសម្បត្តិ
 កុសលសស្សោតនិកាយោតុ វា ។ បេ ។ តំវិទបទោ-
 កក្កដ្ឋសម្បត្តិ កុសលសស្សោតនិកាយោតុ វា កិក្ខុវេ
 សត្តា កាយស្ស កេតា បរម្មណា សុតតិ សត្តំ
 លោកំ ឧបបដ្ឋន្តិ ។

(៧៦) នាហិ កិក្ខុវេ សស្សោតនិកាមំ កក្កដ្ឋំ
 កតាមំ ឧបបដ្ឋន្តំ អប្បជិសំវិទិត្យា ត្យុទ្ធិការំ វោមិ តត្យ
 ទោ ធិដ្ឋេ ទម្មេ ឧបបដ្ឋេ វា អចេវ វា បរិយាយេ ។
 ១ ត្យេវហិ កិក្ខុវេ សស្សោតនិកាមំ កក្កដ្ឋំ កតាមំ
 ឧបបដ្ឋន្តំ អប្បជិសំវិទិត្យា ទុក្ខស្សន្តការិយំ វោមិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ លុះចែកគ្នាយករកកាយ ស្តាប់ទៅ
 រមែងទៅកើត ឯសុគតិស្ថិតិ ទៅលោក ព្រោះហេតុនៃសម្បត្តិកាយកម្ម
 មាន ៣ យ៉ាង ដែលប្រកចងដោយកុសលចេតនា ក៏មាន ព្រោះហេតុនៃ
 សម្បត្តិវិទិកម្ម មាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកចងដោយកុសលចេតនា ក៏មាន
 ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ លុះចែកគ្នាយករកកាយ
 ស្តាប់ទៅ រមែងទៅកើត ឯសុគតិស្ថិតិ ទៅលោក ព្រោះហេតុនៃសម្បត្តិ
 គឺមនោកម្ម ដែលប្រកចងដោយកុសលចេតនា ក៏មាន ។

(៧៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគត មិនដែលពោលនូវសេចក្តី
 អស់ទៅនៃកម្មទាំងឡាយ ប្រកចងដោយចេតនា ដែលសត្វធ្វើហើយ
 សន្សំហើយ ព្រោះមិនបានទទួលនូវផលទេ ឯដែលទោរង រមែងកើត
 ក្នុងចបប្បន្ត ក៏មាន ក្នុងអន្តរភាពជាលំដាប់ ក៏មាន ក្នុងអន្តរភាពដទៃ
 ក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគត មិនពោលនូវកិរិយា
 ធ្វើនូវចំបុន្តនៃទុក្ខ ព្រោះមិនបានទទួលនូវផល នៃកម្មទាំងឡាយ
 ប្រកចងដោយចេតនា ដែលសត្វធ្វើហើយ សន្សំហើយទេ ។

សទោ សោ កំក្កវេ អរិយសន្តវកោ ឃិវំ វិភតាគិដ្ឋោ
 វិភតព្យាបាទោ អសម្មុដ្ឋោ សម្បជារោ បតិស្សតោ
 មេត្តាសហគភេទ ទេតសា ឯកំ ធិសំ ជវិញ្ចា វិហារិ
 តថា ធុតិយំ តថា តតិយំ តថា ធកុត្តំ ឥតិ ធុទ្ធមទោ
 តិរិយំ សត្វំ សត្វក្កតាយ សត្វាវុទ្ធំ លោកំ
 មេត្តាសហគភេទ ទេតសា វិបុលេន មហាក្កេន
 អប្បមាលោន អវេន អព្យាបដ្ឋេន ជវិញ្ចា វិហារិ
 សោ ឃិវំ បដាបាតំ បុព្វេ ទោ មេ ឥធិ ចិក្កំ
 បរិក្កំ ហោតិ(១) អភាវិតំ ឯករហំ បទ មេ ឥធិ ចិក្កំ
 អប្បមាលំ សុភាវិតំ យំ ទោ បទ កំតិ
 បមាលាកតំ កម្មំ ន តំ តត្រាវសិស្សតិ ន តំ
 តត្រាវតិដ្ឋតិ(២) ។ តំ តំ មត្តាជ កំក្កវេ ធមា-
 រតត្តេ(៣) ទេ(៤) អយំ កុមារោ មេត្តាទេតោវិមុត្តិ
 ការយេ អបិទុ ទោ ចាបកម្មំ ការយេតិ ។

១ ខ. ម. គយាសិ ។ ២ ខ. តត្រាវតិដ្ឋតិ ។ ៣ ខ. ទេវាទុត្ត ។ ៤ ខ.
 ឆ. ធិទ្ធមទោ លោកិ ពាលោ វិស្សតិ ។

ខាលភិក្កុទាំងឡាយ អរិយសាវកនោះឯង ប្រាសចាកអភិជន ប្រាស
 ចាកព្យាបាទ ជាអ្នកមិនវង្វែង បានប្រាជ្ញាស្មារតីភ្ជាប់ខ្លួន មានចិត្ត
 ច្រកបដោយមេត្តា ផ្សាយទៅ កាន់ទិសទី ១ ទិសទី ២ ទិសទី ៣
 ទិសទី ៤ កិដ្ឋចក្ខុ មានចិត្តច្រកបដោយមេត្តាជិតទូលាយ មានប្រមាណ
 មិនបាទ មិនមានកៀវ មិនមានក្បាច់ ផ្សាយទៅកាន់ទិសភាវិណី
 ភាវិក្រោម ឆ័ង ទិសទីឆ័ង គឺ ទិសតូច ។ ផ្សាយទៅ កាន់លោក
 ទាំងមូល ដោយមេត្តា ទៅប្រៀបផ្គុំមន្តិសក្កទាំងពួង ក្នុងទិស
 ទាំងពួង ដោយប្រកាស្ត្រេច កុំករោនជីវិតព្យាសយំនិរទេថា ចិត្តភាគ
 អញ្ញានេះ ជាភាវិចារ ដែលមិនបាទចំរើនហើយ ក្នុងកាលមុន លុះ
 ដល់ក្នុងកាលវឡុវនេះ ចិត្តភាគអញ្ញានេះ ជាត្រូវចារ ដែលបាទ
 ចំរើនល្អហើយ ម្យ៉ាងទៀត កម្មណាមួយ ដែលជាភាវិចារ
 កម្មនោះ វាមិនមែនសរសើរទៅក្នុងចិត្តនោះ កម្មនោះមិនប៉ិនទៅក្នុងចិត្ត
 នោះទេ ។ ខាលភិក្កុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់នូវកម្មនោះ
 ដូចម្តេច លើកុមារនេះ ចំរើនមេត្តាចេតោវិមុត្តិ ចាប់ដើមភាវិកិក្ខុន
 នៅក្មេង តើកុមារនោះ ត្រូវធ្វើនូវបុណ្យ បាទដែរឬទេ ។

នោ ហេតំ ភន្តេ ។ អតារន្តំ ទោ ចន ចាបកម្មំ អបិទុ
 ទោ ទុក្ខំ ឌុសេយ្យាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ អតារ-
 ន្តញ្ញំ ភន្តេ ចាបកម្មំ កុតោ ទុក្ខំ ឌុសិស្សតិទិ(១) ។
 កាវេតតា ទោ ចាយំ ភិក្ខុវេ មេត្តាចេតោវិមុត្តិ
 ភិក្ខុយា វា បុរិសេន វា ភិក្ខុយា វា ភិក្ខុវេ
 បុរិសស្ស វា ចាយំ កាយោ អាតាយ តមដិយោ
 ចិត្តន្តរោ អយំ ភិក្ខុវេ មទ្វោ ។ សោ វិវិ បដាចាតិ
 យំ ទោ មេ ភំទិ(២) តិញ្ចិ ឬត្វេ ភិមិទា កាវេតាយេន
 ចាបកម្មំ កាតំ សទ្ធាន្តំ ភំទ ផន្តិយំ តំ អទុក-
 វិស្សតិទិ(៣) ។ វិវិ កាវិទា ទោ ភិក្ខុវេ មេត្តាចេតោ-
 វិមុត្តិ អនាតាមិទាយ សិវិត្តិ ភំទ បព្វាស្ស
 ភិក្ខុវេ ទុត្តរំ វិមុត្តិ អប្បជិវិជ្ជាតោតិ ។

១ ឃ. ឌុសិស្សំ ។ ២ ឆ. ភំទ ។ ៣ ឆ. ឃ. ឆ ៩ អនុនំ សិស្សនិទំ ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មិនបាទទេ ។ សេចក្តីទុក្ខអប្បិភាស៍ក្រៅ
 នូវកុមារនេះ កាលដែលមិនធ្វើនូវចុបកម្ម បានដែរឬ ។ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចំរើន មិនបាទទេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រោះថា សេចក្តីទុក្ខនឹង
 ភាស៍ក្រៅអ្នកដែលមិនធ្វើ នូវចុបកម្មអំពីណាបាន ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំង
 ខ្សោយ ចំណែកទានិ មេត្តាចេតោវិមុត្តិនេះ ស្រ្តីភ្នំ ឬសេភ្នំ
 អ្នកចំរើនដោយភិមិ ខ្មាលភិក្ខុទាំងខ្សោយ ស្រ្តីភ្នំ ឬសេភ្នំ មិនអាច
 កាន់យកនូវកាយនេះហើយ ទៅកាន់បរលោកទេ ខ្មាលភិក្ខុទាំងខ្សោយ
 សន្ធាន មានចិត្តដ៏មូលហេតុ ។ ភិក្ខុនោះ ដឹងច្បាស់យ៉ាងនេះថា
 ចុបកម្មណាមួយ ដែលគាត់អញ្ជើញហើយ ដោយករណីកាយនេះ
 ក្នុងកាលមុន ចុបកម្មទាំងអស់នោះ គាត់អញ្ជើញទទួលផលក្នុង
 លោកនេះ ចុបកម្មនោះនឹងលែងមានទេ ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងខ្សោយ
 មេត្តាចេតោវិមុត្តិ ដែលភិក្ខុអ្នកមានប្រាថ្នា ក្នុងសាសនានេះ
 កាលមិនបាទគិតចារណា ឃើញច្បាស់នូវវិមុត្តិ គឺ អរហន្តផលករទៅ
 ចំរើនហើយយ៉ាងនេះ ក៏វែងច្រឡំទៅ ឃើញអនាភាមិធម៌ ។

កក្កុណាសហគភេទ ចេតសា... មុទិកាសហគភេទ
 ចេតសា... ឧបេត្តាសហគភេទ ចេតសា ឯកំ ទិសំ
 ជិវិតា វិហរតិ ភជា ទុតិយំ ភជា ភតិយំ ភជា
 ទតុភ្នំ ភតិ ឧទ្ធចនោ តិវិយំ សទ្ធិ ភស្តុតាយ
 សញ្ញាវដ្តំ លោកំ ឧបេត្តាសហគភេទ ចេតសា
 វិបុលេន មហាក្កភេទ អប្បមាលោន អវោន
 អព្យចដ្ឋេន ជិវិតា វិហរតិ សោ ឯវិ មនាតាតិ
 ធុត្វេ ទោ មេ ភំទំ ចិភ្នំ ចរិភ្នំ ហោតិ អករិភំ
 ឯតាហិ មន មេ ភំទំ ចិភ្នំ អប្បមាលំ សុភារិភំ
 យំ ទោ មន កំត្វំ មនាណាភតំ កម្មំ ន ភំ
 កត្រាវសិស្សតិ ន ភំ កត្រាវតិដ្ឋតិ ។ ភំ កំ មត្តាជ
 កំត្វេ ធិហរកត្តេ ចេ អយំ កុមារេ
 ឧបេត្តាចេកោវម្ពុភំ ភាវយ្យ អបិទុ ទោ ចាបកម្មំ
 កមយ្យភិ ។ លោ ហោតិ ធន្នេ ។ អករេភ្នំ ទោ
 មន ចាបកម្មំ អបិទុ ទោ ទុក្ខំ ធុសេយ្យភិ ។

ភិក្ខុមានចិត្តប្រកបដោយករុណា... មានចិត្តប្រកបដោយមុខិកា... មានចិត្ត
 ប្រកបដោយឧបេក្ខ ផ្សាយទៅកាន់ទិសទី ១ ទិសទី ២ ទិសទី ៣ ទិស
 ទី ៤ ក៏ដូចគ្នា មានចិត្តប្រកបដោយឧបេក្ខ ដ៏ធំទូលាយ មានប្រមាណ
 មិនបាន មិនហានក្រិះ មិនមានព្យាបាទ ផ្សាយទៅកាន់ទិសខាង
 លើ ទិសខាងក្រោម ទិសទិសទីភិទិសទូចរ ផ្សាយទៅកាន់លោក
 ទាំងមូល ដោយយកខ្លួន ទៅច្រៀបផ្តុំមនិស្សតាំងក្នុង ក្នុងទីតាំងក្នុង
 ដោយប្រការផ្តុំចុះ ភិក្ខុនោះផ្តើមច្បាប់យោងនេះថា ចិត្តកាត្តាអញ នេះ
 ជាភាពវៃចិត្ត មិនទាន់បានចំរើន ក្នុងកាលមុនទេ សូរដល់ក្នុង
 កាលឥឡូវនេះ ចិត្តកាត្តាអញនេះ ជាអ្វីបានវៃវៃដល់បានចំរើនល្អហើយ
 ចំរើនលាភភាវណ្ណកម្មយ ជាភាពវៃវៃ កម្មនោះទើបមិនសល់នៅក្នុង
 ចិត្តនោះទេ កម្មនោះមិនបំបាត់នៅក្នុងចិត្តនោះទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់ខ្លួនវាហុកុំនោះផ្តុំចម្លង បើកុំមាននេះ ចំរើន
 ឧបេត្តាចេកោវម្ពុភំ ចាប់ផ្តើមតាំងអំពីខ្លួននៅក្នុង តើធម្មវិញ្ញាណកម្ម
 បានវៃវៃទេ ។ បរិទ្រព្រាអង្គដ៏ចំរើន មិនបានទេ ។ សេចក្តីទុក្ខ
 ធម្មវិញ្ញាណកម្មវៃវៃទុក្ខនោះ កាលដែលមិនទាន់ទុក្ខចុបកម្ម វៃវៃទេ ។

នោ ហេតុំ កន្ត អកកេន្តញ្ចំ កន្ត ចាបកម្មិ
 កុតោ ធុត្តំ ធុសំស្សតិចំ ។ កាវេតតា ទោ
 មនាយំ កិក្ខុវេ ឧបេក្កាចេតោវិមុត្តិ ឥត្តិយា
 វា បុរិសន វា ឥត្តិយា វា កិក្ខុវេ បុរិសស្ស វា
 នាយំ កាយោ អាធាយ កមមិយោ ចំត្តន្តរោ
 អយំ កិក្ខុវេ មនោ ។ សោ ឃិ បដាធាតិ យំ ទោ មេ
 ឥទំ កំត្តិ បុត្រេ ឥមិទា កាវេតាយេន ចាបកម្មិ
 កាតំ សទ្ធិន្តំ ឥន វេនិយំ ន តំ អនុកាវស្សតិចំ ។
 ឃិ កាវតា ទោ កិក្ខុវេ ឧបេក្កាចេតោវិមុត្តិ
 អនាកាមនាយ សំវត្តិចំ ឥន បញ្ញស្ស កិក្ខុវេ
 ឧត្តិ វិមុត្តិ អប្បជិវិជ្ជតោតិ ។

(៧៧) អដទា អត្តករោ ត្រាញុណោ
 យេន កកវា គេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិក្ខា
 កកតោ សន្តិ សម្មោទិ សម្មោទនិយំ កនិ
 សារណិយំ វិគិសារេន្ធ ឯកមន្តំ ឯសិទិ ។

បក្កិត្រាហេតុវិចារិចំ មិនបានទេ បក្កិត្រាហេតុវិចារិចំ ត្រាហេតុវិចារិចំ
 ទុក្ខ ឥតិកាលំត្រាហេតុវិចារិចំ ឧបកម្មកំណា បាន ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ចាំឱ្យយ ចំណែកនាង ឧបេក្កាចេតោវិមុត្តិនេះ ស្រ្តីក្តី បុរសក្តី គួរចំរើន
 ដោយកិត ម្នាលភិក្ខុចាំឱ្យយ ស្រ្តីក្តី បុរសក្តី មិនអាចកាត់យក
 ក្តីកាយនេះ ទៅកាន់បរលោកទេ ម្នាលភិក្ខុចាំឱ្យយ សព្វនេះ
 មានចំនួនជាមួយហេតុ ។ ភិក្ខុនោះ ជំនិច្ចសំយាទិទេដោ ឧបកម្ម
 ឯណាមួយ ដែលភាគាអញ បានធ្វើហើយ ដោយករណយនេះ
 ក្នុងកាលមុន ឧបកម្មចាំឱ្យនោះ ភាគាអញត្រូវទទួលផល ក្នុង
 លោកនេះ ឧបកម្មនោះនឹងលែងមានទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំឱ្យយ
 ឧបេក្កាចេតោវិមុត្តិ ដែលភិក្ខុអ្នកមានប្រាថ្នា ក្នុងសាសនានេះ កាល
 មិនបានកិចារណា ឃើញច្បាសនូវវិមុត្តិកិចារណាផលទំទៅ ចំរើនហើយ
 យ៉ាងនេះ ក៏វិចារិចំត្រាហេតុទៅ ធ្វើឱ្យជាអនាគាតិមិ ។

(៧៧) ត្រាហេតុវិចារិចំ មិនបានទេ បក្កិត្រាហេតុវិចារិចំ ត្រាហេតុវិចារិចំ
 ទុក្ខ ឥតិកាលំត្រាហេតុវិចារិចំ ឧបកម្មកំណា បាន ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ចាំឱ្យយ ចំណែកនាង ឧបេក្កាចេតោវិមុត្តិនេះ ស្រ្តីក្តី បុរសក្តី គួរចំរើន
 ដោយកិត ម្នាលភិក្ខុចាំឱ្យយ ស្រ្តីក្តី បុរសក្តី មិនអាចកាត់យក
 ក្តីកាយនេះ ទៅកាន់បរលោកទេ ម្នាលភិក្ខុចាំឱ្យយ សព្វនេះ
 មានចំនួនជាមួយហេតុ ។ ភិក្ខុនោះ ជំនិច្ចសំយាទិទេដោ ឧបកម្ម
 ឯណាមួយ ដែលភាគាអញ បានធ្វើហើយ ដោយករណយនេះ
 ក្នុងកាលមុន ឧបកម្មចាំឱ្យនោះ ភាគាអញត្រូវទទួលផល ក្នុង
 លោកនេះ ឧបកម្មនោះនឹងលែងមានទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំឱ្យយ
 ឧបេក្កាចេតោវិមុត្តិ ដែលភិក្ខុអ្នកមានប្រាថ្នា ក្នុងសាសនានេះ កាល
 មិនបានកិចារណា ឃើញច្បាសនូវវិមុត្តិកិចារណាផលទំទៅ ចំរើនហើយ
 យ៉ាងនេះ ក៏វិចារិចំត្រាហេតុទៅ ធ្វើឱ្យជាអនាគាតិមិ ។

ឯកមន្តំ ឯសំដ្ឋោ ទោ សោ ព្រាហ្មណោ កតវន្តំ
 ឯតទរោច កោ នុ ទោ កោ តោតម ហេតុ
 កោ បទ្ធកោ យេនមិទេកទ្វេ សត្តា កាយស្ស
 ភេតា បរម្មណា អទាយំ ទុក្ខតំ វិនិច្ឆ័តំ ធិរយំ
 ទុបបដ្ឋន្តិកំ ។ អនម្មចរិយវិសមចរិយាហេតុ ទោ
 ព្រាហ្មណ ឯមិទេកទ្វេ សត្តា កាយស្ស ភេតា បរម្ម-
 ណា អទាយំ ទុក្ខតំ វិនិច្ឆ័តំ ធិរយំ ទុបបដ្ឋន្តិកំ ។
 កោ បទ កោ តោតម ហេតុ កោ បទ្ធកោ
 យេនមិទេកទ្វេ សត្តា កាយស្ស ភេតា បរម្មណា
 សុកតំ សត្តំ លោកំ ទុបបដ្ឋន្តិកំ ។ អនម្មចរិយ-
 សមចរិយាហេតុ ទោ ព្រាហ្មណ ឯមិទេកទ្វេ សត្តា
 កាយស្ស ភេតា បរម្មណា សុកតំ សត្តំ លោកំ
 ទុបបដ្ឋន្តិកំ(១) ។ ន ទោ អហំ ឥមស្ស កោតោ តោត-
 មស្ស សន្និក្កេន កាសិកស្ស វិទ្យាបទ អក្ខំ អាណាធាធិ

១ ១. ៥. ទុបបដ្ឋន្តិកំ ។

លុក្ខាញ្ញាណំនោ អន្តិយក្ខន្ធិសមគ្គរហ័យ កំចូលស្សត្រាវោន
 ត្រាវោនដូច្នោះ ចត្តត្រាវោនភាគដ៏ចំរើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាមធ្យម
 ដែលនាំឱ្យក្នុងសក្ខុក្ខ ក្នុងលោកនេះ បែកប្រាយពន្លឺកាយស្លាប់ទៅ រវែង
 ទៅកើត ក្នុងអាយុ ទុក្ខតំ វិនិច្ឆ័ត ទោ ។ ព្រាវោនត្រាស់ថា
 គ្មានព្រាហ្មណ៍ សក្ខុក្ខក្ខ ក្នុងលោកនេះ លុះបែកប្រាយពន្លឺកាយ
 ស្លាប់ទៅ រវែងទៅកើត ក្នុងអាយុ ទុក្ខតំ វិនិច្ឆ័ត ទោ ព្រាវោនហេតុនៃការ
 មិនប្រព្រឹត្តិធម៌ ធីតាកប្រព្រឹត្តិធម៌ស្មើយ៉ាងនេះឯង ។ ចត្តត្រាវោនភាគ
 ដ៏ចំរើន ទុក្ខអ្វីជាហេតុ អ្វីជាមធ្យម ដែលនាំឱ្យសក្ខុក្ខក្ខ ក្នុងលោកនេះ
 បែកប្រាយពន្លឺកាយ ស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតឯសុគតិស្ថិតិ ទៅលោក ។
 គ្មានព្រាហ្មណ៍ សក្ខុក្ខនៃកាយ ក្នុងក្ខ ក្នុងលោកនេះ លុះបែកប្រាយពន្លឺ
 កាយស្លាប់ទៅ រវែងទៅកើតឯសុគតិស្ថិតិ ទៅលោក ព្រាវោនហេតុនៃការ
 ប្រព្រឹត្តិធម៌ ធីតាកប្រព្រឹត្តិធម៌ស្មើយ៉ាងនេះឯង ។ កាសិកស្សត្រាវោន
 តោតមដ៏ចំរើននៃព្រាវោន មិនមែនច្បាស់នូវសច្ចៈក្តីដោយពិស្តារព្រោះទេ

សាទុ មេ ភវី តោគមោ តថា ធម្មំ នោសត្តុ
 យថាហំ ឥមស្ស កោតោ តោគមស្ស សម្មុត្តេន
 ភាសិតស្ស វិក្កាមន អត្ថំ អាថាធម្មន្តំ ។
 តេនហំ ព្រាហ្មណ សុណាហំ សាទុតំ មនសិកា-
 រោហំ ភាសិស្សាមីតិ ។ ឃីវ កោតិ ទោ សោ
 ព្រាហ្មណោ កកាតា បទ្ធស្សោសិ ។ កកា ឯកន-
 វោម ភិវិទំ ទោ ព្រាហ្មណ កាយេន អនម្មចរិយ-
 វិសមចរិយា ហោតិ ទតុត្ថំ វាតាយ អនម្មចរិយ-
 វិសមចរិយា ហោតិ ភិវិទំ មនសា អនម្មចរិយ-
 វិសមចរិយា ហោតិ ។

កថេត្វ ព្រាហ្មណ ភិវិទំ កាយេន អនម្មចរិយ-
 វិសមចរិយា ហោតិ ។ មេ ។ ឃីវ ទោ ព្រាហ្មណ
 ភិវិទំ កាយេន អនម្មចរិយវិសមចរិយា ហោតិ ។

កថេត្វ ព្រាហ្មណ ទតុត្ថំ វាតាយ អនម្មចរិយ-
 វិសមចរិយា ហោតិ ។ មេ ។ ឃីវ ទោ ព្រាហ្មណ
 ទតុត្ថំ វាតាយ អនម្មចរិយវិសមចរិយា ហោតិ ។

ភាសិតស្សបរមសំគ្រេតោគមវិចារិទោ ឱព្រាហ្មណ្ណំ អប្បិដិទ្ធិស្សសេចក្តី
 ដោយតិស្តា បុរោយោនិណា សូមគ្រេតោគមវិចារិទេ សំដែនិទមិយោនិទោ
 ផលំឱព្រាហ្មណ្ណំ ។ ខ្មាសព្រាហ្មណ្ណំ ចេដ្ឋុច្ឆារ ចូរអ្នកស្តាប់
 ចូរធ្វើទុកកន្លងចិត្តឱ្យច្រៀតចុះ គឺថាគន្លងសំដែន ។ ព្រាហ្មណ្ណំទោ
 ទទួលស្តាប់ប្រក្រតិកាវិចារិទោគ្រេតោគមវិចារិទោ ព្រាហ្មណ្ណំ ។
 គ្រេតោគ្រេតោគស្រង់សំដែនដូច្នោះ ខ្មាសព្រាហ្មណ្ណំ ការមិនប្រព្រឹត្តិ-
 ធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិធម៌ស្មើ ដោយកាយទាន ឲ្យ យ៉ាង ការមិន
 ប្រព្រឹត្តិធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិធម៌ស្មើដោយវិចារិទេ ២ យ៉ាង ការមិន
 ប្រព្រឹត្តិធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិធម៌ស្មើដោយចិត្ត ឲ្យ យ៉ាង ។

ខ្មាសព្រាហ្មណ្ណំ ការមិនប្រព្រឹត្តិធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិធម៌ស្មើ ដោយ
 កាយ ទាន ឲ្យ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ មេ ។ ខ្មាសព្រាហ្មណ្ណំ ការមិន
 ប្រព្រឹត្តិធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិធម៌ស្មើ ដោយកាយឲ្យយ៉ាងទេវេនិ ។

ខ្មាសព្រាហ្មណ្ណំ ការមិនប្រព្រឹត្តិធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិធម៌ស្មើ ដោយ
 វិចារិទេ ២ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ មេ ។ ខ្មាសព្រាហ្មណ្ណំ ការមិនប្រព្រឹត្តិ-
 ធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិធម៌ស្មើ ដោយវិចារិទេ ២ យ៉ាងទេវេនិ ។

កថត្ត ព្រាហ្មណ តិវិជំ មនសា អនុច្ឆរិយ-
 វិសមចរិយា ហោតិ ។ ថេ ។ ឯវំ ទោ ព្រាហ្មណ
 តិវិជំ មនសា អនុច្ឆរិយវិសមចរិយា ហោតិ ។
 ឯវំ អនុច្ឆរិយវិសមចរិយា ហេតុ ទោ ព្រាហ្មណ
 ឯវិមិទេកាទ្វេ សក្កា កាយស្ស ភេទា បរម្មណា
 អតាយំ ទុក្ខតិ វិចិត្តាតិ និរយំ ឧបបន្នន្នំ ។ តិវិជំ
 ទោ ព្រាហ្មណ កាយេន ធម្មចរិយសមចរិយា
 ហោតិ ទតុត្ថំ វាចាយ ធម្មចរិយសមចរិយា
 ហោតិ តិវិជំ មនសា ធម្មចរិយសមចរិយា ហោតិ ។

កថត្ត ព្រាហ្មណ តិវិជំ កាយេន ធម្មចរិយ-
 សមចរិយា ហោតិ ។ ថេ ។ ឯវំ ទោ ព្រាហ្មណ
 តិវិជំ កាយេន ធម្មចរិយសមចរិយា ហោតិ ។

កថត្ត ព្រាហ្មណ ទតុត្ថំ វាចាយ ធម្មចរិយ-
 សមចរិយា ហោតិ ។ ថេ ។ ឯវំ ទោ ព្រាហ្មណ
 ទតុត្ថំ វាចាយ ធម្មចរិយសមចរិយា ហោតិ ។

ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ចុះការប្រតិភ្នំធម៌ នឹងការប្រតិភ្នំមិនស្មើ ដោយ
 ចិត្តមាន ពុយោនី តើដូចម្តេច ។ ថេ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ការប្រតិភ្នំ
 ធម៌នឹងការប្រតិភ្នំមិនស្មើ ដោយចិត្ត មាន ពុយោនី ។ ម្ចាស់
 ព្រាហ្មណ៍ សក្កកុះ ក្នុងលោកានៈ លុះចេញយកនិកាយស្តាប់ទៅ
 វែមនាំទៅក៏ ក្នុងនាយ ខ្ពង់ខ្ពស់ វិចិត្ត ទាត ព្រោះពាក្យនៃការ
 មិនប្រតិភ្នំធម៌ នឹងការប្រតិភ្នំមិនស្មើ យោនីទេវេន ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 ការប្រតិភ្នំធម៌ នឹងការប្រតិភ្នំមិនស្មើ ដោយកាយ ពុយោនី ការប្រតិភ្នំធម៌
 នឹងការប្រតិភ្នំមិនស្មើ ដោយវាចា ពុយោនី ការប្រតិភ្នំធម៌ នឹងការប្រតិភ្នំ
 មិនស្មើ ដោយចិត្ត ពុយោនី ។

ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ការប្រតិភ្នំធម៌ នឹងការប្រតិភ្នំមិនស្មើ ដោយកាយ
 មាន ពុយោនីតើដូចម្តេច ។ ថេ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ការប្រតិភ្នំ
 ធម៌នឹងការប្រតិភ្នំមិនស្មើ ដោយកាយ ពុយោនីទេវេន ។

ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ការប្រតិភ្នំធម៌ នឹងការប្រតិភ្នំមិនស្មើ ដោយវាចា
 មាន ពុយោនី តើដូចម្តេច ។ ថេ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ការប្រតិភ្នំធម៌
 នឹងការប្រតិភ្នំមិនស្មើ ដោយវាចា ពុយោនីទេវេន ។

កាថិត្យ ព្រាហ្មណ តិរិច្ច មណសា ទទ្ទចរិយ-
 សមចរិយា ហោតិ ។ មេ ។ ឃី ។ ទោ ព្រាហ្មណ
 តិរិច្ច មណសា ទទ្ទចរិយសមចរិយា ហោតិ ។
 ឃី ទទ្ទចរិយសមចរិយាហេតុ ទោ ព្រាហ្មណ ឃី-
 មំទេកទេ សត្តា កាយស្ស កេណ បាធូរណា
 សុតតិ សក្កំ លោកំ ធម្មទទ្ធពិច្ចិតិ ។ អភិក្កម្ព
 ភោ កោតម ។ មេ ។ ធម្មាសកំ មំ ករិ កោតមោ
 ធារេតុ អដ្ឋតក្កេ ចាណុចេតំ សរណំ កត្តិ ៤

ចមរោ ធម្មវគ្គ ។

ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ការប្រតិភ្នំធម៌ នឹងការប្រតិភ្នំរស្មី ដោយចិត្ត
 កេន ព យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ មេ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ការប្រតិភ្នំ
 ធម៌នឹងការប្រតិភ្នំរស្មី ដោយចិត្ត ព យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់
 ព្រាហ្មណ៍ សត្វក្នុងខ្លះ ក្នុងលោកនេះ លុបចោលទ្វារយោធិកយេស្វចំទៅ
 រឹមទៅកើតឯសុគតិស្និតិ ទៅលោក ព្រោះហេតុនៃការប្រតិភ្នំធម៌នឹង
 ការប្រតិភ្នំរស្មី យ៉ាងនេះឯង ។ ចិត្តព្រមគោតមដ៏ចំរើន គឺកេ-
 ណាស់ ។ មេ ។ សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើន ចាំទុកទៅឱ្យព្រះអង្គថាជា
 ទុណ្ណវស្សន៍សុខសុភមង្គលដោយជីវិត ចាប់ដើមភ័ក្តិភ័ក្តិវិញនេះទៅ ។

ចប់ លេខវគ្គទី ១ ។

ទុតិយោ ទុតិយវិគោ

[៧៨] ធនេហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមន្តាគតោ
យថាភតំ ធិក្ខុត្តោ ឃីវំ ធិរយេ ។ កតមេហំ
ធនេហំ ។ ចាលាភតំចាភី ហោតិ អនិច្ឆានាយី ហោតិ
កាមេសុ មិច្ឆាចារី ហោតិ មុសាវាទី ហោតិ
ចិសុណាវាចោ ហោតិ ធុសុណាវាចោ ហោតិ សម្មច្យា
លាមី ហោតិ អភិជ្ឈាណុ ហោតិ ត្យាចទ្ធជន្តា
ហោតិ មិច្ឆាធិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ ឥមេហំ ទោ ភិក្ខុវេ
ធនេហំ ធម្មេហំ សមន្តាគតោ យថាភតំ ធិក្ខុត្តោ
ឃីវំ ធិរយេ ។ ធនេហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមន្តាគតោ
យថាភតំ ធិក្ខុត្តោ ឃីវំ សត្តេ ។ កតមេហំ ធនេហំ ។
ចាលាភតំចាភា ចជីវិកោ ហោតិ អនិច្ឆានាចា
ចជីវិកោ ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារិ ចជីវិកោ ហោតិ
មុសាវាទា ចជីវិកោ ហោតិ ចិសុណាយ វិទាយ
ចជីវិកោ ហោតិ ធុសុណាយ វិទាយ ចជីវិកោ ហោតិ

ទុតិយវិគោ ទី២

[៧៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងខ្សោយ បុគ្គលប្រកប ដោយធម៌ ១០ យ៉ាង
នឹងប្តាក់ទៅក្នុងនរកដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ធម៌ ១០ យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។
គឺជាអ្នកសម្រាប់សព្វ ។ ជាអ្នកកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបាច់ឱ្យ ។ ជាអ្នក
ប្រើប្រាស់ខុស ក្នុងការទាំងខ្សោយ ។ ជាអ្នករោលនូវពាក្យកុហក ។ ជាអ្នក
រោលនូវពាក្យញ្ជាញធំ ។ ជាអ្នករោលនូវពាក្យតម្រក់ ។ ជាអ្នករោល
នូវពាក្យរយរាយ ផងប្រយោជន៍ ។ ជាអ្នកច្រើនដោយការស្មើឡើងវិញ
ចំពោះទ្រព្យអ្នកដទៃ ។ ជាអ្នកមានចិត្តល្អបាច ។ ជាអ្នកយល់ខុស ។ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងខ្សោយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាងនេះនឹង
ប្តាក់ទៅក្នុងនរក ដូចជានាំយកទៅទំលាក់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងខ្សោយ
បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង នឹងទៅកើតឯស្ថានសួគ៌ ដូចជានាំ
យកទៅដល់ទុក ។ ធម៌ទាំង ១០ យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺជាអ្នកអៀរ
ចាកចុះណាធិបាត ។ អៀរចាកអទិដ្ឋាន ។ អៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាចារិ ។
អៀរចាកមុសាវាទិ ។ អៀរចាកចិសុណាវាចា ។ អៀរចាកធុសុណាវាចា ។

សម្មប្បណាថា បដិវិភាតោ ហោតិ អនកំជ្ឈានុ
ហោតិ អក្កាច្ឆន្តិកោ ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិកោ
ហោតិ ។ ឥមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ ទសហិ ទម្មេហិ
សមញ្ញាតោ យថាភតិ ទិក្ខុតោ ឃិវិ សក្កេតិ ។

[៧៧] វិសតិយោ ភិក្ខុវេ ទម្មេហិ សមញ្ញាតោ
យថាភតិ ទិក្ខុតោ ឃិវិ ឯរយេ ។ កាតមេហិ វិស-
តិយោ ។ អត្តនា ទ ចាលាភតិចាតិ ហោតិ បរញ្ច
ចាលាភតិចាតេ សមាទមេតិ អត្តនា ទ អទិញ្ញាធាយេ
ហោតិ បរញ្ច អទិញ្ញាធាទេ សមាទមេតិ អត្តនា
ទ កាមេសុ មិច្ឆាទារិ ហោតិ បរញ្ច កាមេសុ
មិច្ឆាទារេ សមាទមេតិ អត្តនា ទ ឧសាវាទិ
ហោតិ បរញ្ច ឧសាវាទេ សមាទមេតិ អត្តនា
ទ ចិសុណាវាទោ ហោតិ បរញ្ច ចិសុណាយ
វាចាយ សមាទមេតិ អត្តនា ទ ឧសាវាទោ
ហោតិ បរញ្ច ឧសាយ វាចាយ សមាទមេតិ

វិចារេសម្មប្បណាថា ៖ ១ ជាអត្ថមិទ្ធិព្រឹទ្ធដោយអភិវឌ្ឍ ១ បានចិត្តមិទ្ធិ
ក្បាចា ១ ជាសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ចុក្កលច្រកបរដោយ
ចមិទ្ធិ យ៉ាងនេះនឹង ទឹកទៅកើតឯហ្លួនស្មិត ដូចជាគោនាំយកទៅ
ជំកល់ទុក ។

[៧៧] ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ចុក្កលច្រកបរដោយ ៧៦ យ៉ាង នឹង
បាក់ទៅក្នុងទឹក ដូចជាគោនាំយកទៅជំកល់ ។ ចមិ ៦១ យ៉ាង គេ
អ្វីខ្លះ ។ គឺជាអ្នកសម្រាប់សត្វ ដោយ ច្រូងឯង ១ ចម្រូងអ្នកដទៃ ក្នុងការ
សម្រាប់សត្វ ១ កាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនឲ្យ ដោយខ្លួនឯង ១ ចម្រូង
អ្នកដទៃ ក្នុងការកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនឲ្យ ១ ប្រព្រឹត្តិទុក្ខស ក្នុងកាម
តាំងឡាយដោយខ្លួនឯង ១ ចម្រូងអ្នកដទៃ ក្នុងការប្រព្រឹត្តិទុក្ខស ក្នុងកាម
តាំងឡាយ ១ គោលពាក្យកុហក ដោយខ្លួនឯង ១ ចម្រូងអ្នកដទៃ
ក្នុងការគោលពាក្យកុហក ១ គោលពាក្យញ្ជាញ់ ដោយខ្លួនឯង ១
ចម្រូងអ្នកដទៃ ក្នុងការគោលពាក្យញ្ជាញ់ ១ គោលពាក្យក្រក់
ដោយខ្លួនឯង ១ ចម្រូងអ្នកដទៃ ក្នុងការគោលពាក្យក្រក់ ១

អត្តនា ឆ សម្មច្បុលាបី ហោតិ បាតុ សម្មច្បុលាបេ
 សមាធិបេតិ អត្តនា ឆ អភិជ្ឈាសុ ហោតិ បាតុ
 អភិជ្ឈាយ សមាធិបេតិ អត្តនា ឆ ត្យាបន្តចិត្តោ
 ហោតិ បាតុ ត្យាបនេ សមាធិបេតិ អត្តនា ឆ មិច្ឆានិម្ម័-
 កោ ហោតិ បាតុ មិច្ឆានិម្ម័យា សមាធិបេតិ ។
 ឥវេហំ ទោ ភិក្ខុវេ វិសតិយោ ធម្មេហំ សមញ្ញកតោ
 យនិកតំ ធិក្ខុត្តោ ឃិវំ ធិវាយ ។ វិសតិយោ ភិក្ខុវេ
 ធម្មេហំ សមញ្ញកតោ យនិកតំ ធិក្ខុត្តោ ឃិវំ សក្កេ ។
 កតតេហំ វិសតិយោ ។ អត្តនា ឆ ចាលាភិចាតា
 បដិវិភោ ហោតិ បាតុ ចាលាភិចាតា វេសណិយា
 សមាធិបេតិ អត្តនា ឆ អនិច្ឆានា បដិវិភោ
 ហោតិ បាតុ អនិច្ឆានា វេសណិយា សមាធិបេតិ
 អត្តនា ឆ កាមេសុ មិច្ឆាទា បដិវិភោ ហោតិ
 បាតុ កាមេសុ មិច្ឆាទា វេសណិយា សមាធិបេតិ

តោសពាភ្យវេប្រយោជនំ វោយខ្លួនឯង ។ បច្ចុប្បន្នវេ កុណិកា
 តោសពាភ្យវេប្រយោជនំ ។ ច្រើនវោយអភិជ្ឈា វោយខ្លួនឯង ។
 បច្ចុប្បន្នវេ កុណិកា ។ មានចិត្តត្យាបនេវោយខ្លួនឯង ។ បច្ចុប្បន្ន
 វេ កុណិកា ។ ធី.អកយល់ខុស វោយខ្លួនឯង ។ បច្ចុប្បន្ន
 វេ កុណិកាយល់ខុស ។ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ បុគ្គលប្រកប
 វោយធម៌ ២០ យ៉ាងនេះឯង គឺនិព្វាន់ទៅក្នុងនរោ ដូចជាគេនាំយកទៅ
 វិលាវ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ បុគ្គលប្រកបវោយធម៌ ២០ យ៉ាង
 គឺទៅកើតឯស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅដឹកល់ទុក ។ ធម៌ ២០ យ៉ាង
 គឺអ្វីៗ ។ គឺជាអ្នកវៀរចាកចាកណាមួយ វោយខ្លួនឯង ។ បច្ចុប្បន្ន
 វេ កុណិកាវៀរចាកចាកមិច្ឆា ។ វៀរចាកអនិច្ឆាទានេវោយខ្លួនឯង ។
 បច្ចុប្បន្នវេ កុណិកាវៀរចាកអនិច្ឆាទាន ។ វៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាទា
 វោយខ្លួនឯង ។ បច្ចុប្បន្នវេ កុណិកាវៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាទា ។

អគ្គតា ធម្មសាវតា ចជីវិតោ ហោតិ បរត្ថូ មុសា-
 វតា វេមណិយា សមាទចេតិ អគ្គតា ធម្មសុណាយ
 វតាយ ចជីវិតោ ហោតិ បរត្ថូ មិសុណាយ វតាយ
 វេមណិយា សមាទចេតិ អគ្គតា ធម្មសាយ
 គុណាយ ចជីវិតោ ហោតិ បរត្ថូ ធម្មសាយ វតាយ
 វេមណិយា សមាទចេតិ អគ្គតា ធម្មសម្មាសមាទា
 ចជីវិតោ ហោតិ បរត្ថូ សម្មាសមាទា វេមណិយា
 សមាទចេតិ អគ្គតា ធម្មអនិច្ឆាយ ហោតិ បរត្ថូ
 អនិច្ឆាយ សមាទចេតិ អគ្គតា ធម្មអនិច្ឆាយ
 ហោតិ បរត្ថូ អនិច្ឆាយ សមាទចេតិ អគ្គតា ធម្ម
 សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ បរត្ថូ សម្មាទិដ្ឋិយា សមាទ-
 ចេតិ ។ ធម្មេហំ ទោ ភិក្ខុវេ វិសតិយា ធម្មេហំ
 សម្មាទតោ យេវាភតំ ចិក្ខុត្តោ វិវិសត្តេតិ ។

[១០០] តិសាយ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សម្មាទតោ
 យេវាភតំ ចិក្ខុត្តោ វិវិសត្តេ ។ កាតមេហំ តិសាយ ។

វៀរោកមុសាវតេ វោយខ្នងឯង ។ ចប្បលអ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរោក
 មុសាវតេ ។ វៀរោកមិសុណាវតា វោយខ្នងឯង ។ ចប្បលអ្នកដទៃ ក្នុង
 ការវៀរោកមិសុណាវតា ។ វៀរោកធម្មសាវតា វោយខ្នងឯង ។ ចប្បល
 អ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរោកធម្មសាវតា ។ វៀរោកសម្មាសមាទា វោយខ្នង
 ឯង ។ ចប្បលអ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរោកសម្មាសមាទា ។ វោយខ្នង
 ច្រើនវោយអនិច្ឆាយ វោយខ្នងឯង ។ ចប្បលអ្នកដទៃ ក្នុងអនិច្ឆាយ ។
 មិនមានចិក្ខុត្តោ វោយខ្នងឯង ។ ចប្បលអ្នកដទៃ ក្នុងការមិនមានចិក្ខុត្តោ ។
 ជាសម្មាទិដ្ឋិ វោយខ្នងឯង ។ ចប្បលអ្នកដទៃ ក្នុងសម្មាទិដ្ឋិ ។ ។ មាស
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ច្បងប្រកប វោយចម្រើន យ៉ាងនេះឯង គឺវិវេក
 ឯស្ថានសួគ៌ ដូចជាគោរោយការទៅដល់ទុក ។

[១០០] មាសភិក្ខុទាំងឡាយ ច្បងប្រកបវោយធម៌ យ៉ាងនេះ
 ពួកទៅក្នុងនរក ដូចជាគោរោយការទៅទំណាក់ ។ ធម៌ យ៉ាងនេះ គឺវិវេក ។

អត្តនា ច ខណ្ឌាតំខាតិ ហោតិ បរត្ថ ខណ្ឌា-
 តំខាតេ សមាធិបេតិ ខណ្ឌាតំខាតេ ច សម-
 ទុត្តោ ហោតិ អត្តនា ច អនិច្ចាធាយិ ហោតិ
 បរត្ថ អនិច្ចាធានេ សមាធិបេតិ អនិច្ចាធានេ ច
 សមទុត្តោ ហោតិ អត្តនា ច កាមេសុ មិច្ឆាចារិ
 ហោតិ បរត្ថ កាមេសុ មិច្ឆាចារ សមាធិបេតិ
 កាមេសុ មិច្ឆាចារ ច សមទុត្តោ ហោតិ អត្តនា
 ច ឌុសាវិនិ ហោតិ បរត្ថ ឌុសាវិនេ សមាធិបេតិ
 ឌុសាវិនេ ច សមទុត្តោ ហោតិ អត្តនា ច ចិសុ-
 ណាវិនោ ហោតិ បរត្ថ ចិសុណាយ វិនាយ សមា-
 ធិបេតិ ចិសុណាយ ច វិនាយ សមទុត្តោ ហោតិ
 អត្តនា ច ឌុសាវិនោ ហោតិ បរត្ថ ឌុសាយ វិនាយ
 សមាធិបេតិ ឌុសាយ ច វិនាយ សមទុត្តោ ហោតិ
 អត្តនា ច សម្មច្យុលាមិ ហោតិ បរត្ថ សម្មច្យុលាម
 សមាធិបេតិ សម្មច្យុលាមេ ច សមទុត្តោ ហោតិ

គីជាអ្នកសម្រាប់សក្ក ដោយខ្លួនឯង ។ ចចូលអ្នកដទៃ ក្នុងការសម្រាប់
 សក្ក ។ គេញចិត្ត ក្នុងការសម្រាប់សក្ក ។ កាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឱ្យ
 ដោយខ្លួនឯង ។ ចចូលអ្នកដទៃ ក្នុងការកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឱ្យ ។
 គេញចិត្ត ក្នុងការកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឱ្យ ។ ប្រព្រឹត្តខុស ក្នុង
 កាមតាំងឡាយ ដោយខ្លួនឯង ។ ចចូលអ្នកដទៃ ក្នុងការប្រព្រឹត្តខុស
 ក្នុងកាមតាំងឡាយ ។ គេញចិត្ត ក្នុងការប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមតាំងឡាយ ។
 រោលពាក្យកុហក ដោយខ្លួនឯង ។ ចចូលអ្នកដទៃ ក្នុងការរោលពាក្យ
 កុហក ។ គេញចិត្ត ក្នុងការរោលពាក្យកុហក ។ រោលពាក្យញ្ជូញភ្លើង
 ដោយខ្លួនឯង ។ ចចូលអ្នកដទៃក្នុងការរោលពាក្យញ្ជូញភ្លើង ។ គេញចិត្ត ក្នុង
 ការរោលពាក្យញ្ជូញភ្លើង ។ រោលពាក្យកាត្រក់ ដោយខ្លួនឯង ។ ចចូលអ្នក
 ដទៃ ក្នុងការរោលពាក្យកាត្រក់ ។ គេញចិត្ត ក្នុងការរោលពាក្យកាត្រក់ ។
 រោលពាក្យផ្តេប្រយោជន៍ ដោយខ្លួនឯង ។ ចចូលអ្នកដទៃ ក្នុងការរោល
 ពាក្យផ្តេប្រយោជន៍ ។ គេញចិត្ត ក្នុងការរោលពាក្យផ្តេប្រយោជន៍ ។

អត្តនា ច អភិជ្ឈាសុ ហោតិ ចរក្ក អភិជ្ឈាយ
សមាធមេតិ អភិជ្ឈាយ ច សមទុក្ខោ ហោតិ
អត្តនា ច ក្សាបន្តធិតោ ហោតិ ចរក្ក ក្សាបនាធម
សមាធមេតិ ក្សាបនាធម ច សមទុក្ខោ ហោតិ
អត្តនា ច មិច្ឆាធិដ្ឋិតោ ហោតិ ចរក្ក មិច្ឆា-
ធិដ្ឋិយា ច សមាធមេតិ មិច្ឆាធិដ្ឋិយា ច សម-
ទុក្ខោ ហោតិ ។ ឧបេហិ ទោ ភិក្ខុវេ តំសាយ
ធម្មេហិ សមទុក្ខោ យថាភតំ ធិតុំតោ វិវិ
ធិរយេ ។ តំសាយ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមទុក្ខោ
យថាភតំ ធិតុំតោ វិវិ សក្កេ ។ កតតេហិ
តំសាយ ។ អត្តនា ច ចាលាភិទាតា ចដិវេតា
ហោតិ ចរក្ក ចាលាភិទាតា វេសណិយា សមាធម-
េតិ ចាលាភិទាតា វេសណិយា ច សមទុក្ខោ
ហោតិ អត្តនា ច អធិត្តាធានា ចដិវេតា
ហោតិ ចរក្ក អធិត្តាធានា វេសណិយា សមាធមេតិ
អធិត្តាធានា វេសណិយា ច សមទុក្ខោ ហោតិ

ក្រិចសំឡីវិវិវោ ដោយខ្លួនឯង ។ ចប្បសអ្កដវិទ ក្រិចសំឡីវិវិវោ ។
នេត្រចិត្ត ក្រិចសំឡីវិវិវោ ។ មានចិត្តខ្លួន ដោយខ្លួនឯង ។ ចប្បស
អ្កដវិទ ក្រិចសំឡីវិវិវោ ។ នេត្រចិត្ត ក្រិចសំឡីវិវិវោ ។ យល់ខុស ដោយ
ខ្លួនឯង ។ ចប្បសអ្កដវិទ ក្រិចសំឡីវិវិវោ ។ នេត្រចិត្ត ក្រិចសំឡីវិវិវោ ។
យល់ខុស ។ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុក្កលប្រកប ដោយធម៌ ព្យា
យំសិវនឯង ខឹងព្រាវាទ ក្រិចសក ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុក្កលប្រកប ដោយធម៌ ព្យា យំសិវនឯង ខឹងព្រាវាទ ។
ដស្កានស្កនិ ដូចជាគេនាំយកទៅដក់លុក ។ ធម៌ ព្យា យំសិវនឯង ខឹងព្រាវាទ ។
និដាអ្កកវៀរោកពុលធម៌ពុល ដោយខ្លួនឯង ។ ចប្បសអ្កដវិទ ក្រិ
កាវៀរោកពុលធម៌ពុល ។ នេត្រចិត្ត ក្រិចសំឡីវិវិវោ ។ ក្រិចសំឡីវិវិវោ ។
វៀរោកអធិត្តាធានា ដោយខ្លួនឯង ។ ចប្បសអ្កដវិទ ក្រិចសំ
វៀរោកអធិត្តាធានា ។ នេត្រចិត្ត ក្រិចសំឡីវិវិវោ ។ ក្រិចសំឡីវិវិវោ ។

អង្គនា ៨ កាមេសុ មិច្ឆាចារ បដិវិភោ ហោតិ
 បរញ្ច កាមេសុ មិច្ឆាចារ វេទនំយា សមាធមេតិ
 កាមេសុ មិច្ឆាចារ វេទនំយា ៨ សមទុតោ
 ហោតិ អង្គនា ៨ ធុសាវនា បដិវិភោ ហោតិ
 បរញ្ច ធុសាវនា វេទនំយា ៨ សមាធមេតិ
 ធុសាវនា វេទនំយា ៨ សមទុតោ ហោតិ
 អង្គនា ៨ ចំសុណាយ វិទាយ បដិវិភោ ហោតិ
 បរញ្ច ចំសុណាយ វិទាយ វេទនំយា សមាធមេតិ
 យេតិ ចំសុណាយ វិទាយ វេទនំយា ៨ សម-
 ទុតោ ហោតិ អង្គនា ៨ ឧសាយ វិទាយ
 បដិវិភោ ហោតិ បរញ្ច ឧសាយ វិទាយ វេទ-
 នំយា សមាធមេតិ ឧសាយ ៨ វិទាយ វេទ-
 នំយា សមទុតោ ហោតិ អង្គនា ៨ សម្មច្យលាថា
 បដិវិភោ ហោតិ បរញ្ច សម្មច្យលាថា វេទនំយា
 សមទុតោ ហោតិ អង្គនា ៨ អភិជ្ឈាលុ ហោតិ

វៀរោកកាមេសុមិច្ឆាចារ វេយ្យុនំ ១ បច្ចុលក្កដវិ កុណិការវៀរ
 ចាកកាមេសុមិច្ឆាចារ ១ ភេត្យចិក្ក កុណិការវៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាចារ ១
 វៀរោកមុសាវនា វេយ្យុនំ ១ បច្ចុលក្កដវិ កុណិការវៀរចាកមុសា-
 វនា ១ ភេត្យចិក្ក កុណិការវៀរចាកមុសាវនា ១ វៀរោកចំសុណាវនា វេយ្យ
 ុនំ ១ បច្ចុលក្កដវិ កុណិការវៀរចាកចំសុណាវនា ១ ភេត្យចិក្ក
 កុណិការវៀរចាកចំសុណាវនា ១ វៀរោកឧសាវនា វេយ្យុនំ ១
 បច្ចុលក្កដវិ កុណិការវៀរចាកឧសាវនា ១ ភេត្យចិក្ក កុណិការវៀរចាក
 ឧសាវនា ១ វៀរោកសម្មច្យលាថា វេយ្យុនំ ១ បច្ចុល
 ក្កដវិ កុណិការវៀរចាកសម្មច្យលាថា ១ ភេត្យចិក្ក កុណិការវៀរ
 ចាកសម្មច្យលាថា ១ វេយ្យុនំ ១ វេយ្យុនំ ១ វេយ្យុនំ ១

បរាញ្ច អនកិជ្ឈិយ សមាធិបេតិ អនកិជ្ឈិយ ច
 សមុទុញ្ញា ហោតិ អត្តនា ច អន្យាបទ្ធនិក្ខា ហោតិ
 បរាញ្ច អន្យាចារេ សមាធិបេតិ អន្យាចារេ ច សម-
 ុទុញ្ញា ហោត អត្តនា ច សង្កាធិដ្ឋិកោ ហោតិ
 បរាញ្ច សង្កាធិដ្ឋិយា សមាធិបេតិ សង្កាធិដ្ឋិយា ច
 សមុទុញ្ញា ហោតិ ។ ឥមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ
 តិសាយ ធម្មេហិ សមញ្ញាគតោ យជាភតិ ធិក្ខុក្ខោ
 វិវិ សាក្កេ ។

[១១១] ធម្មាធិស្សិយ(១) ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សម-
 ញ្ញាគតោ យជាភតិ ធិក្ខុក្ខោ វិវិ ធិរយេ ។
 កតមេហិ ធម្មាធិស្សិយ ។ អត្តនា ច ចាណា-
 តិចាតិ ហោតិ បរាញ្ច ចាណាតិចាតេ សមាធិបេតិ
 ចាណាតិចាតេ ច សមុទុញ្ញា ហោតិ ចាណាតិ-
 ចាតស្ស ច វណ្ណំ ភាសតិ អត្តនា ច អនិច្ឆា-
 ធាយិ ហោតិ បរាញ្ច អនិច្ឆាធានេ សមាធិបេតិ

១ ទ.ប. ចន្ទវិសយ ។

ចប្បលអ្គកវិទ ក្នុងការមិនមានអភិជ្ឈា ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការមិនមាន
 អភិជ្ឈា ១ មានចិត្តមិនល្អបាទ ដោយទ្វេនិង ១ ចប្បលអ្គកវិទ ក្នុង
 ការមិនល្អបាទ ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការមិនល្អបាទ ១ យល់ត្រូវ ដោយ
 ទ្វេនិង ១ ចប្បលអ្គកវិទ ក្នុងការយល់ត្រូវ ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការយល់
 ត្រូវ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ បុគ្គលប្រកថ ដោយធម៌ ធម៌
 យ៉ាងនេះនិង គឺទៅក៏នឹងស្តារស្ថិតិ ដូចជានៃនាយកទៅដឹកលំទុក ។

[១១១] ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ បុគ្គលប្រកថ ដោយធម៌ ៤០ យ៉ាង
 គឺទៅក៏ក្នុងនាម ដូចជានៃនាយកទៅដឹកលំទុក ។ ធម៌ ៤០ យ៉ាង គឺ
 អ្វីខ្លះ ។ គឺជាអ្នកសម្រាប់សត្វ ដោយទ្វេនិង ១ ចប្បលអ្គកវិទ ក្នុង
 ការសម្រាប់សត្វ ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការសម្រាប់សត្វ ១ ពោលសរសើរ
 គុណ នៃការសម្រាប់សត្វ ១ កាន់យកទ្រព្យវិជ្ជាសមិទឱ្យ ដោយទ្វេ
 និង ១ ចប្បលអ្គកវិទ ក្នុងការកាន់យកទ្រព្យ វិជ្ជាសមិទឱ្យ ១

អនិច្ចាតានៃ ៨ សមុទុក្ខា ហោតិ អនិច្ចាតានស្ស
 ៨ វណ្ណំ កាសតិ អគ្គតា ៨ កាមេសុ មិច្ឆាចារី
 ហោតិ បរញ្ច កាមេសុ មិច្ឆាចារេ សមាធិបេតិ
 កាមេសុ មិច្ឆាចារេ ៨ សមុទុក្ខា ហោតិ កាមេសុ
 មិច្ឆាចារស្ស ៨ វណ្ណំ កាសតិ អគ្គតា ៨ មុសាវាធិ
 ហោតិ បរញ្ច មុសាវាធិ សមាធិបេតិ មុសាវាធិ ៨ សម-
 ុទុក្ខា ហោតិ មុសាវាធិស្ស ៨ វណ្ណំ កាសតិ អគ្គតា
 ៨ មិសុណាវិចោ ហោតិ បរញ្ច មិសុណាយ វិចាយ
 សមាធិបេតិ មិសុណាយ ៨ វិចាយ សមុទុក្ខា
 ហោតិ មិសុណាយ ៨ វិចាយ វណ្ណំ កាសតិ អគ្គតា
 ៨ ឝុសាវិចោ ហោតិ បរញ្ច ឝុសាយ វិចាយ សមា-
 ធិបេតិ ឝុសាយ ៨ វិចាយ សមុទុក្ខា ហោតិ
 ឝុសាយ ៨ វិចាយ វណ្ណំ កាសតិ អគ្គតា ៨
 សម្មប្បណមី ហោតិ បរញ្ច សម្មប្បណាថ សមាធិបេតិ

ពេញចិត្ត ក្នុងការកាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនឲ្យ ។ ពោលសរសើរ
 គុណ នៃការកាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនឲ្យ ។ ប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងការ
 ចាំឱ្យយ ដោយខ្លួនឯង ។ បច្ចុលអ្នកដទៃ ក្នុងការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងការ
 ចាំឱ្យយ ។ ពេញចិត្ត ក្នុងការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងការចាំឱ្យយ ។
 ពោលសរសើរគុណ នៃការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងការចាំឱ្យយ ។ ពោល
 ពាក្យកុហក ដោយខ្លួនឯង ។ បច្ចុលអ្នកដទៃ ក្នុងការពោលពាក្យកុហក ។
 ពេញចិត្ត ក្នុងការពោលពាក្យកុហក ។ ពោលសរសើរគុណ នៃការ
 ពោលពាក្យកុហក ។ ពោលពាក្យញុញ្ជង ដោយខ្លួនឯង ។ បច្ចុល
 អ្នកដទៃ ក្នុងការពោលពាក្យញុញ្ជង ។ ពេញចិត្ត ក្នុងការពោលពាក្យ
 ញុញ្ជង ។ ពោលសរសើរគុណ នៃការពោលពាក្យញុញ្ជង ។
 ពោលពាក្យពាក្យក្រក់ ដោយខ្លួនឯង ។ បច្ចុលអ្នកដទៃ ក្នុងការពោលពាក្យ
 ក្រក់ ។ ពេញចិត្ត ក្នុងការពោលពាក្យក្រក់ ។ ពោលសរសើរ
 គុណ នៃការពោលពាក្យក្រក់ ។ ពោលពាក្យដក់ប្រយោជន៍ ដោយ
 ខ្លួនឯង ។ បច្ចុលអ្នកដទៃ ក្នុងការពោលពាក្យ ដក់ប្រយោជន៍ ។

សម្មប្បណាយ ច សមទុត្តោ ហោតិ សម្មប្ប-
 ណាយស្ស(១) ច វណ្ណំ ភាសតិ អន្តថា ច
 អភិជ្ឈាលុ ហោតិ បរត្ថ អភិជ្ឈាយ សមាធិបេតិ
 អភិជ្ឈាយ ច សមទុត្តោ ហោតិ អភិជ្ឈាយ ច
 វណ្ណំ ភាសតិ អន្តថា ច ព្យាបទ្ធនិក្ខោ ហោតិ
 បរត្ថ ព្យាបទ្ធនិក្ខោ សមាធិបេតិ ព្យាបទ្ធនិក្ខោ ច សម-
 ទុត្តោ ហោតិ ព្យាបទ្ធនិក្ខោ ច វណ្ណំ ភាសតិ អន្ត-
 ថា ច មិច្ឆានិម្មិតោ ហោតិ បរត្ថ មិច្ឆានិម្មិតោ
 សមាធិបេតិ មិច្ឆានិម្មិតោ ច សមទុត្តោ ហោតិ
 មិច្ឆានិម្មិតោ ច វណ្ណំ ភាសតិ ។ ឥមេហិ ទោ
 ភិក្ខុវេ ទត្តាធឿសាយ ទម្មេហិ សមត្ថាកតោ យថា-
 ភតំ មិក្ខុតោ វិវិ ធិរយ ។ ទត្តាធឿសាយ ភិក្ខុវេ
 ទម្មេហិ សមត្ថាកតោ យថាភតំ មិក្ខុតោ
 វិវិ សត្តេ ។ កតមេហិ ទត្តាធឿសាយ ។

• ៥. សម្មប្បណាយ ។

ពេញចិត្ត ក្នុងការពោលពាក្យដ៏ប្រយោជន៍ ។ ពោលសរសើរគុណ
 ខែការពោលពាក្យដ៏ប្រយោជន៍ ។ ជាអ្នកមានអភិជ្ឈា ដោយខ្លួន
 ឯង ។ បច្ចុប្បន្នករណី ក្នុងអភិជ្ឈា ។ ពេញចិត្ត ក្នុងអភិជ្ឈា ។
 ពោលសរសើរគុណ ខែអភិជ្ឈា ។ មានចិត្តព្យាបាទ ដោយខ្លួនឯង ។
 បច្ចុប្បន្នករណី ក្នុងការព្យាបាទ ។ ពេញចិត្ត ក្នុងការព្យាបាទ ។ ពោល
 សរសើរគុណ ខែការព្យាបាទ ។ យល់ខុស ដោយខ្លួនឯង ។ បច្ចុប្ប-
 ន្នករណី ក្នុងការយល់ខុស ។ ពេញចិត្ត ក្នុងការយល់ខុស ។
 ពោលសរសើរគុណ ខែការយល់ខុស ។ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលប្រកប ដោយធម៌ ៤០ យ៉ាងខ្ពង់ខ្ពស់ មិនព្រួយបារម្ភ ក្នុង
 គោរព ដូចជាគោយន្តនៅទំលាក់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 ប្រកប ដោយធម៌ ៤០ យ៉ាង មិននៅកើត ឯស្ថានសួគ៌ ដូចជា
 គោយន្តនៅ មិនរលំខុត ។ ធម៌ ៤០ យ៉ាង គេអ្វីៗ ។

អត្តនា ច ចាណាតិចាតា បដិវិភោ ហោតិ
 បញ្ចេ ចាណាតិចាតា វេមណិយា សមាទបេតិ
 ចាណាតិចាតា វេមណិយា ច សមទុញ្ញោ ហោតិ
 ចាណាតិចាតា វេមណិយា ច វណ្ណំ ភាសតិ អត្តនា
 ច អនិច្ឆាទាថា បដិវិភោ ហោតិ បញ្ចេ អនិច្ឆាទាថា
 វេមណិយា សមាទបេតិ អនិច្ឆាទាថា វេមណិយា
 ច សមទុញ្ញោ ហោតិ អនិច្ឆាទាថា វេមណិយា
 ច វណ្ណំ ភាសតិ អត្តនា ច កាមេសុ មិច្ឆាចារា
 បដិវិភោ ហោតិ បញ្ចេ កាមេសុ មិច្ឆាចារា វេម-
 ណិយា សមាទបេតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារា វេមណិយា
 ច សមទុញ្ញោ ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារា វេម-
 ណិយា ច វណ្ណំ ភាសតិ អត្តនា ច មុសាវាទា
 បដិវិភោ ហោតិ បញ្ចេ មុសាវាទា វេមណិយា
 សមាទបេតិ មុសាវាទា វេមណិយា ច សមទុញ្ញោ
 ហោតិ មុសាវាទា វេមណិយា ច វណ្ណំ ភាសតិ

និវាតិការៀរោកបណ្ណាតិចាន វោយទ្ធានិច ១ បច្ចុលអ្នកវិទេ ក្នុង
 ការៀរោកបណ្ណាតិចាន ១ ពេញចំនួន ក្នុងការៀរោកបណ្ណាតិចាន ១
 ពោលសរសើរគុណ វៃការៀរោកបណ្ណាតិចាន ១ វៀរោកអមិច្ឆាចារា
 វោយទ្ធានិច ១ បច្ចុលអ្នកវិទេ ក្នុងការៀរោក ចាកអមិច្ឆាចារា ១
 ពេញចំនួន ក្នុងការៀរោកអមិច្ឆាចារា ១ ពោលសរសើរគុណ វៃការ
 វៀរោកអមិច្ឆាចារា ១ វៀរោកការមេសុមិច្ឆាចារា វោយទ្ធានិច ១
 បច្ចុលអ្នកវិទេ ក្នុងការៀរោក ចាកការមេសុមិច្ឆាចារា ១ ពេញចំនួន ក្នុង
 ការៀរោកការមេសុមិច្ឆាចារា ១ ពោលសរសើរគុណ វៃការវៀរោក
 ការមេសុមិច្ឆាចារា ១ វៀរោកមុសាវាទា វោយទ្ធានិច ១ បច្ចុល
 អ្នកវិទេ ក្នុងការៀរោក ចាកមុសាវាទា ១ ពេញចំនួន ក្នុងការៀរោក
 មុសាវាទា ១ ពោលសរសើរគុណ វៃការវៀរោកមុសាវាទា ១

អន្តថា ឧ ចិសុណាយ វិនាយ បដិវិភោ ហោតិ
 បាតុ ចិសុណាយ វិនាយ វេទណិយា សមាធម-
 បេតិ ចិសុណាយ វិនាយ វេទណិយា ឧ សម-
 ទុត្តោ ហោតិ ចិសុណាយ វិនាយ វេទណិយា
 ឧ វណ្ណំ ភាសតិ អន្តថា ឧ ធុរុសាយ វិនាយ
 បដិវិភោ ហោតិ បាតុ ធុរុសាយ វិនាយ វេទ-
 ណិយា សមាធមេតិ ធុរុសាយ វិនាយ វេទណិយា ឧ
 សមទុត្តោ ហោតិ ធុរុសាយ វិនាយ វេទណិយា
 ឧ វណ្ណំ ភាសតិ អន្តថា ឧ សម្មប្បធានា បដិ-
 វិភោ ហោតិ បាតុ សម្មប្បធានា វេទណិយា
 ឧ សមាធមេតិ សម្មប្បធានា វេទណិយា ឧ
 សមទុត្តោ ហោតិ សម្មប្បធានា វេទណិយា
 ឧ វណ្ណំ ភាសតិ អន្តថា ឧ អនិច្ច្យាយ
 ហោតិ បាតុ អនិច្ច្យាយ សមាធមេតិ អនិច្ច្យាយ
 ឧ សមទុត្តោ ហោតិ អនិច្ច្យាយ ឧ វណ្ណំ
 ភាសតិ អន្តថា ឧ អក្កបទ្ធិវេទ ហោតិ

វៀរោកចិសុណាវតា វោយខ្នងឯង ឧ បច្ចុលអ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរ
 ចាកចិសុណាវតា ឧ ពេញចិត្ត ក្នុងការវៀរ ចាក ចិសុណាវតា ឧ
 គោលសរសើរគុណ ខែការវៀរចាកចិសុណាវតា ឧ វៀរចាកវេសវតា
 វោយខ្នងឯង ឧ បច្ចុលអ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរចាកវេសវតា ឧ ពេញចិត្ត
 ក្នុងការវៀរចាក វេសវតា ឧ គោលសរសើរគុណ ខែការវៀរចាក
 វេសវតា ឧ វៀរចាកសម្បជានាមៈ វោយខ្នងឯង ឧ បច្ចុល
 អ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរចាកសម្បជានាមៈ ឧ ពេញចិត្ត ក្នុងការវៀរចាក
 សម្បជានាមៈ ឧ គោលសរសើរគុណ ខែការវៀរចាកសម្បជានាមៈ ឧ
 វេសវតាអភិជ្ឈា វោយខ្នងឯង ឧ បច្ចុលអ្នកដទៃ ក្នុងការ
 បំបែកអភិជ្ឈា ឧ ពេញចិត្ត ក្នុងការបំបែកអភិជ្ឈា ឧ គោលសរសើរ
 គុណ ខែការបំបែកអភិជ្ឈា ឧ បំបែកចិត្តប្បដាម វោយខ្នងឯង ឧ

ចរញ្ច អក្សរាទេ សមាធមេតិ អក្សរាទេ ធន សមទុ-
 ញោ ហោតិ អក្សរាទេស្ស ធន វណ្ណំ ភាសតិ អត្តនា
 ធន សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ចរញ្ច សម្មាទិដ្ឋិយា សមាធម-
 េតិ សម្មាទិដ្ឋិយា ធន សមទុញោ ហោតិ សម្មា-
 ទិដ្ឋិយា ធន វណ្ណំ ភាសតិ ។ ឥមេហំ ទោ ភិក្ខុវេ
 ទត្តាឡីសាយ ទទ្ទេហំ សមញ្ញកតោ យថាកតិ
 ទិក្ខុតោ ឃិវិ សក្កេតិ ។

[១០២] នសហំ ភិក្ខុវេ ទទ្ទេហំ សមញ្ញកតោ
 ទតិ ទុបហតំ អត្តានំ ចរិហាតិ... អក្ខតំ អនុបហតំ
 អត្តានំ ចរិហាតិ... វិសតិយា ភិក្ខុវេ... តិសាយ
 ភិក្ខុវេ... ទត្តាឡីសាយ ភិក្ខុវេ ទទ្ទេហំ សមញ្ញកតោ
 ទតិ ទុបហតំ អត្តានំ ចរិហាតិ... អក្ខតំ
 អនុបហតំ អត្តានំ ចរិហាតិ ។ បេ ។ ឥមេហំ ទោ
 ភិក្ខុវេ ទត្តាឡីសាយ ទទ្ទេហំ សមញ្ញកតោ អក្ខតំ
 អនុបហតំ អត្តានំ ចរិហាតិ ។

ទុំនយ ទុំនយវិញ ។

បច្ចុលអក្ខរាទេ ភិក្ខុការមិនព្យាបាទ ។ ពេញចិត្ត ភិក្ខុការមិនព្យាបាទ ។
 ពោលសរសើរគុណ ខែការមិនព្យាបាទ ។ ជាអកយេល្បត្រៃ ដោយខ្លួន
 ឯង ។ បច្ចុលអក្ខរាទេ ភិក្ខុការយេល្បត្រៃ ។ ពេញចិត្ត ភិក្ខុការយេល្បត្រៃ ។
 ពោលសរសើរគុណ ខែការយេល្បត្រៃ ។ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលប្រកថាដោយធម៌ ៤០ យ៉ាងនេះឯង ទិវៈព័រិកេ ឯស្ថានសួគ៌
 ផ្លូវគោតយករាវជិតលំទុក ។

[១០២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកថាដោយធម៌ ១០ យ៉ាង
 ឈ្មោះថា ក្សេទុក្ខនូវខ្លួន ដែលមានកុសលធម៌គាស់រលើង ផ្តាច់ផ្តិល
 ចោលហើយ... ឈ្មោះថា ក្សេទុក្ខនូវខ្លួន ដែលមានកុសលធម៌
 មិនបានគាស់រលើង ផ្តាច់ផ្តិលចោលហើយ... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលប្រកថាដោយធម៌ ២០ យ៉ាង... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 ប្រកថាដោយធម៌ ៣០ យ៉ាង... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកថាដោយ
 ធម៌ ៤០ យ៉ាង ឈ្មោះថា ក្សេទុក្ខនូវខ្លួន ដែលមានកុសលធម៌គាស់
 រលើង ផ្តាច់ផ្តិលចោលហើយ... ឈ្មោះថា ក្សេទុក្ខនូវខ្លួន ដែលមាន
 កុសលធម៌មិនបានគាស់រលើង ផ្តាច់ផ្តិល ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលប្រកថាដោយធម៌ ៤០ យ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថា ក្សេទុក្ខនូវខ្លួន ដែល
 មានកុសលធម៌ មិនបានគាស់រលើង ផ្តាច់ផ្តិលចោលឡើយ ។

ធម៌យោ ធម៌យវិគ្គ

[១០៣] ធម៌យោ ធម៌យវិគ្គ ឆ្មេង សមន្តាគតោ

ឥនេកោត្ថោ កាយស្ស ភេតា បរម្មណា អបាយំ
ទុក្ខតំ វិនិច្ឆាតំ និរយំ ឧបបន្នតំ... ឥនេកោត្ថោ
កាយស្ស ភេតា បរម្មណា សុតតំ សក្កំ លោកំ
ឧបបន្នតំ... វិសតិយោ ភិក្ខុវេ... តិសាយ ភិក្ខុវេ...
ឧត្តាឡិសាយ ភិក្ខុវេ ឆ្មេង សមន្តាគតោ ឥនេ-
កោត្ថោ កាយស្ស ភេតា បរម្មណា អបាយំ ទុក្ខតំ
វិនិច្ឆាតំ និរយំ ឧបបន្នតំ... ឥនេកោត្ថោ កាយស្ស
ភេតា បរម្មណា សុតតំ សក្កំ លោកំ ឧបបន្នតំ ។ បេ ។

ធម៌យវិគ្គ ទី៣

[១០៤] ព្រាមភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលទ្ធិ ក្នុងលោកនេះ

ប្រកបដោយធម៌ទាំង ១០ យ៉ាង លុះបែកប្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ វេច
ទៅកើត ក្នុងកាយ ទុក្ខនិ វិនិច្ឆាត ឧបា... បុគ្គលទ្ធិ ក្នុង
លោកនេះ លុះបែកប្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ វេចទៅកើត ឯសុគតិស្ថិតិ
ទៅលោក... ព្រាមភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកប ដោយធម៌៦០ យ៉ាង...
ព្រាមភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកប ដោយធម៌ ៣០ យ៉ាង... ព្រាមភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បុគ្គលទ្ធិ ក្នុងលោកនេះ ប្រកបដោយធម៌ ៤០ យ៉ាង
លុះបែកប្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ វេចទៅកើត ក្នុងកាយ ទុក្ខនិ
វិនិច្ឆាត ឧបា... បុគ្គលទ្ធិ ក្នុងលោកនេះ លុះបែកប្លាយរាងកាយ
ស្លាប់ទៅ វេចទៅកើត ឯសុគតិស្ថិតិ ទៅលោក ។ បេ ។

បញ្ចមបណ្ណាល័យ ធម៌យវិគ្គ

នេសាតំ កិក្ខុវេ ទន្មេហំ សមញ្ញតតោ ពាលោ
វេទិតតោ ... បណ្ឌិតោ វេទិតតោ ... វិសុគយា
កិក្ខុវេ ... តិសាយ កិក្ខុវេ ... ចត្តាធិសាយ កិក្ខុវេ
ទន្មេហំ សមញ្ញតតោ ពាលោ វេទិតតោ ... បណ្ឌិតោ
វេទិតតោ ឧទេហំ ទោ កិក្ខុវេ ចត្តាធិសាយ ទន្មេហំ
សមញ្ញតតោ បណ្ឌិតោ វេទិតតោ ។

ធម៌យា ធម៌យវិគ្គ ។

(ឧទេសុ ចតុត្ថបញ្ចទេសុ វិក្កុសុ សុត្តន្តសាសនា
បេយ្យលវសទ វេទិតតោ) ។

បញ្ចមបណ្ណាល័យ ធម៌យវិគ្គ

ម្នាលកិក្ខុវេទិតតោ បុគ្គលប្រកប ដោយធម៌ ១០ យ៉ាង គេហ្ន៎
ជីវិតវេទិតតោបុគ្គលភាវ ... ឧប្បជីវិតវេទិតតោបុគ្គលភាវ ... ម្នាលកិក្ខុវេទិតតោ
បុគ្គលភាវ ប្រកបដោយធម៌ ២០ យ៉ាង ... ម្នាលកិក្ខុវេទិតតោ បុគ្គល
ប្រកបដោយធម៌ ៣០ យ៉ាង ... ម្នាលកិក្ខុវេទិតតោ បុគ្គលប្រកប
ដោយធម៌ ៤០ យ៉ាង គេហ្ន៎ជីវិតវេទិតតោបុគ្គលភាវ ... ឧប្បជីវិតវេទិតតោ
បុគ្គលភាវ ម្នាលកិក្ខុវេទិតតោ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤០ យ៉ាង គេហ្ន៎
គេហ្ន៎ជីវិតវេទិតតោបុគ្គលភាវ ។

ធម៌ ធម៌យវិគ្គ ទី ៣ ។

(ការព្រមព្រៀង ក្នុងវិគ្គ ទី ៤ ទី ៦ ទី ៧ ទី ៨ នេះ បណ្ឌិតឧប្បជីវិត
ដោយអំណាចបេយ្យលៈ) ។

[១០៤] ភក្ខស្ស កិក្ខុវេ អភិក្ខាយ ទស ទន្ទា
 កាវេតព្វា ។ កាតមេ ទស ។ អសុភសញ្ញា មរណ-
 សញ្ញា អាចារេ ចជិត្យសសញ្ញា សព្វលោកេ អន-
 ភិរតសញ្ញា អនិច្ចសញ្ញា អនិច្ចេ ទុក្ខសញ្ញា ទុក្ខ-
 អនត្តសញ្ញា បហានសញ្ញា វិភក្ខសញ្ញា ទំរេទ-
 សញ្ញា ។ ភក្ខស្ស កិក្ខុវេ អភិក្ខាយ ឆមេ ទស
 ទន្ទា កាវេតព្វាតំ ។

[១០៥] ភក្ខស្ស កិក្ខុវេ អភិក្ខាយ ទស ទន្ទា
 កាវេតព្វា ។ កាតមេ ទស ។ អនិច្ចសញ្ញា អនត្ត-
 សញ្ញា អាចារេ ចជិត្យសសញ្ញា សព្វលោកេ
 អនភិរតសញ្ញា អនិច្ចសញ្ញា បុទ្បវេក្ខសញ្ញា វិទីល-
 កសញ្ញា វិបុព្វកសញ្ញា វិទ្ធិទ្ធកសញ្ញា ទុទ្ធាតតា-
 សញ្ញា ។ ភក្ខស្ស កិក្ខុវេ អភិក្ខាយ ឆមេ ទស
 ទន្ទា កាវេតព្វាតំ ។

[១០៦] ខ្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធព្យយ ធម៌ ទំ យ៉ាង បុគ្គលធម្មចិរិវេន
 ដើម្បីដឹងច្បាស់ ខ្ញុំរក្សា៖ ។ ធម៌ ទំ យ៉ាង តិរិច្ឆុរៈ ។ ភិក្ខុសញ្ញា ។
 មរណសញ្ញា ។ អាចារេ ចជិត្យសសញ្ញា ។ សព្វលោកេ អនភិរតសញ្ញា ។
 អនិច្ចសញ្ញា ។ អនិច្ចេ ទុក្ខសញ្ញា ។ ទុក្ខ អនត្តសញ្ញា ។ បហាន-
 សញ្ញា ។ វិភក្ខសញ្ញា ។ ទំរេទសញ្ញា ។ ។ ខ្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធព្យយ
 ធម៌ ទំ យ៉ាងនេះ បុគ្គលធម្មចិរិវេន ដើម្បីដឹងច្បាស់ ខ្ញុំរក្សា៖ ។

[១០៧] ខ្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធព្យយ ធម៌ ទំ យ៉ាង បុគ្គលធម្មចិរិវេន
 ដើម្បីដឹងច្បាស់ ខ្ញុំរក្សា៖ ។ ធម៌ ទំ យ៉ាង តិរិច្ឆុរៈ ។ ភិ អនិច្ច-
 សញ្ញា ។ អនត្តសញ្ញា ។ អាចារេ ចជិត្យសសញ្ញា ។ សព្វលោកេ
 អនភិរតសញ្ញា ។ អនិច្ចសញ្ញា ។ បុទ្បវេក្ខសញ្ញា ។ វិទីលកសញ្ញា ។
 វិបុព្វកសញ្ញា ។ វិទ្ធិទ្ធកសញ្ញា ។ ទុទ្ធាតតសញ្ញា ។ ។ ខ្នាល
 ភិក្ខុចាំនិទ្ធព្យយ ធម៌ ទំ យ៉ាងនេះ បុគ្គលធម្មចិរិវេន ដើម្បីដឹងច្បាស់
 ខ្ញុំរក្សា៖ ។

[១០៦] ភក្ដស្ស កិក្ខុវេ អកិក្ខាយ ទស ទង្គ

ការវេត្តា ។ កក្កេ ទស ។ សង្កាទិដ្ឋិ សង្កា-
សង្កិយ្យ សង្ការិចា សង្ការកម្មត្តា សង្ការាដិវា
សង្ការិយារោសា សង្កាសតិ សង្កាសមាទិ សង្ការា-
ណិ សង្ការិមុត្តិ ។ ភក្ដស្ស កិក្ខុវេ អកិក្ខាយ វេត្ត
ទស ទង្គ ការវេត្តាចិ ។

[១០៧] ភក្ដស្ស កិក្ខុវេ ចរិក្ខាយ ចរិក្ខាយោយ ចហា-

ចាយ ។ យាយ វាយោយ វិកាយ ឱកោយ ឧចសនាយ
ចាកាយ ចទិទិស្សក្កាយ(*) ទស ទង្គ ការវេត្តា ។ ចេ ។

* ឱ. ឧ. ឱស្សន ឱស្សន ឱស្សន ឱស្សន ។

[១០៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ១០ យ៉ាង ចុក្កលធម៌ចំរើន

ដើម្បីជីវិតច្បាស់ ខ្ញុំវាចា៖ ។ ធម៌ ១០ យ៉ាង ដើម្បីខ្លះ ។ ធម៌សម្មាទិដ្ឋិ ១
សម្មាសង្កិយ្យ៖ ១ សម្មារិចា ១ សម្មារកម្ម៖ ១ សម្មារាដិវា៖ ១
សម្មារិយាម៖ ១ សម្មាសតិ ១ សម្មាសមាទិ ១ សម្មារាណៈ ១
សម្មារិមុត្តិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ១០ យ៉ាងនេះ ចុក្កល
ធម៌ចំរើន ដើម្បីជីវិតច្បាស់ ខ្ញុំវាចា៖ ។

[១០៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ១០ យ៉ាង ចុក្កលធម៌ចំរើន

ដើម្បីកំណត់ជីវិត អស់លើស លើស អស់ទៅ សុខ្យទៅ ភ្ញៀវណាយ
រំលត់ ស្ងប់ស្ងៀម លទ្ធផល រលាស់ទៅ ខ្ញុំវាចា៖ ។ ចេ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនាគិកាយស្ស ទសរាជិយោ

ឆោសស្ស មោហស្ស ចោទស្ស ឧបនាហស្ស
 ឧក្ខស្ស បណសស្ស ឥស្សរយ ឧត្តរិយស្ស
 មាយាយ សារេយ្យស្ស ធឥក្កស្ស សារម្ពស្ស មាទស្ស
 អភិមាទស្ស មទស្ស បមាទស្ស អភិកាយ
 ចរិកាយ ចរិក្ខយាយ បហាមាយ មយាយ
 វយាយ វិកាយ ធិរោជាយ ឧបសមាយ បាកាយ
 បដិបិស្សកាយ ឥមេ ធស ធម្មា ករោត្តាភិ ។

ចន្ទវារោ ចន្ទវារោ ។

ទសរាជិយោ ធិដ្ឋិវោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនាគិកាយ ទសរាជិយោ

ធម៌ ១០ យានីនេ បុគ្គលធម្មិចារីនេ ធិម្មិជីវច្យាសំ កំណតំជីវី អសំលេខី
 លរេចំ អសំទៅ ស្កុច្យទៅ ឆៀយណាយ វិលតំ ស្មុចំរម្ងាចំ
 លរេចាល លោសំចាល ម្ហវិទាសៈ មោហាៈ កោធិៈ ឧបនាហៈ
 មក្ខៈ បណសៈ ឥស្សរ ឧត្តរិយៈ មាយា សារេយ្យៈ ធឥក្កៈ
 សារម្ពៈ មាទៈ អភិមាទៈ មទៈ បមាទៈ ។

ចចំ ចច្ចាសក វិ ដ ។

ចចំ ទសរាជិយោ ។

សុត្តន្តបិដក

អង្គធួនិកាយស្ស ឯកាទសកនិទាន

នាមា គស្ស កកវតា អរហនោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

ហរិមោ និស្សយវិគ្គោ

(១០៩) ឯកេន សុតំ ។ ឯកំ សមយំ កកវា សារត្ថិយំ វិហារតិ ជេតពន អនានបិណ្ឌិតស្ស អារមេ ។ អវទោ អយស្មា អនន្ទោ យេន កកវា កេនុបសន្តិមិ ធូបសន្តិមិកា កកវន្តំ អភិក- ទេត្វា ឯកមន្តំ ធិសីទិ ។ ឯកមន្តំ ធិសីន្ទោ ទោ អយស្មា អនន្ទោ កកវន្តំ ឯកនវេន កំមត្តិ- យោទិ កន្តេ កុសលាទិ សីលាទិ កំមាទិសំសា- ទិទិ ។ អវិច្ឆនិសារត្វាទិ ទោ អនន្ត កុសលាទិ សីលាទិ អវិច្ឆនិសារាទិសំសាទិ ។ អវិច្ឆនិសារេ បម អន្ត កំមត្តិយោ កំមាទិសំសោទិ ។

សុត្តន្តបិដក

អង្គធួនិកាយ ឯកាទសកនិទាន

សុមគ្រាមញ្ចាយចន្តំ ព្រះហោនព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គនោះ ។

និស្សយវិគ្គ ទី ១

(១០៨) ខ្ញុំបានស្តាប់បកយ៉ាងនេះ ។ សប្បេម្ពុយ ព្រះហោន ព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងវិទ្យុជេនេន លេសអនាបិណ្ឌិតសេដ្ឋី ជំន ក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះ ព្រះភាគនុតានកាយ ចូលទៅគាល់ព្រះហោន ព្រះភាគ សុខុលទៅដល់គ្រាមញ្ចាយចន្តិព្រះហោនព្រះភាគ ហើយអង្គុយ ក្នុងវិសមន្ត ។ សុះព្រះភាគនុតំមាតាយ អង្គុយក្នុងវិសមន្តហើយ បានគ្រាមចន្តិមូលព្រះហោនព្រះភាគដូច្នោះថា ចរិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សីល ទាំងឡាយ ជាកុសលមានអ្វីជាប្រយោជន៍ មានអ្វីជាភានិសង្ស ។ ព្រះអង្គ ត្រាស់ថា ឱលភាននុ សីលទាំងឡាយជាកុសលមានអវិច្ឆនិសារ(សេចក្តី ខឹងក្តៅក្រហាយ) ជាប្រយោជន៍ មានអវិច្ឆនិសារជាភានិសង្ស ។ ចរិត្រ ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អវិច្ឆនិសារ មានអ្វីជាប្រយោជន៍ មានអ្វីជាភានិសង្ស ។

អវិច្ឆ័យិណោ ទោ អាណន្ត ចាមុជ្ឈត្តោ ចាមុជ្ឈា-
 ជិសំសោ ។ ចាមុជ្ឈំ បទ កន្ត កំមត្តិយេ
 កំមាជិសំសន្តំ ។ ចាមុជ្ឈំ ទោ អាណន្ត ចិច្ចត្តំ
 ចិច្ចាជិសំសំ ។ ចិច្ច បទ កន្ត កំមត្តិយោ
 កំមាជិសំសាតិ ។ ចិច្ច ទោ អាណន្ត បស្សន្តត្តោ
 បស្សន្តាជិសំសា ។ បស្សន្តំ បទ កន្ត កំមត្តិយោ
 កំមាជិសំសាតិ ។ បស្សន្តិ ទោ អាណន្ត សុទត្តោ
 សុទាជិសំសា ។ សុទំ បទ កន្ត កំមត្តិយេ
 កំមាជិសំសន្តំ ។ សុទំ ទោ អាណន្ត សមាទត្តំ
 សមាទាជិសំសំ ។ សមាទិ បទ កន្ត កំមត្តិយោ
 កំមាជិសំសោតិ ។ សមាទិ ទោ អាណន្ត យេវាភូតញ្ញា-
 ណនស្សនត្តោ យេវាភូតញ្ញា ណនស្សនាជិសំសោ ។

ម្នាលភានុ អវិច្ឆ័យិណាៈ មានចម្បង្គៈ (សេចក្តីរើភយទំ)
 ជាច្រៀយោជន៍ មានចម្បង្គៈជាភានិសង្ស ។ ចរិត្រត្រអង្គដ៏ចំរើន
 ចម្បង្គៈ មានអ្វីជាច្រៀយោជន៍ មានអ្វីជាភានិសង្ស ។ ម្នាលភានុ
 ចម្បង្គៈ មានចិច្ច (សេចក្តីរើភយទំ) ជាច្រៀយោជន៍ មានចិច្ច
 ជាភានិសង្ស ។ ចរិត្រត្រអង្គដ៏ចំរើន ចិច្ច មានអ្វីជាច្រៀយោជន៍
 មានអ្វីជាភានិសង្ស ។ ម្នាលភានុ ចិច្ច មានចស្សន្តិ (សេចក្តីស្ងប់
 ម្លាប់) ជាច្រៀយោជន៍ មានចស្សន្តិជាភានិសង្ស ។ ចរិត្រត្រអង្គ
 ដ៏ចំរើន ចស្សន្តិ មានអ្វីជាច្រៀយោជន៍ មានអ្វីជាភានិសង្ស ។
 ម្នាលភានុ ចស្សន្តិ មានសុទៈជាច្រៀយោជន៍ មានសុទៈជាភានិសង្ស ។
 ចរិត្រត្រអង្គដ៏ចំរើន សុទៈ មានអ្វីជាច្រៀយោជន៍ មានអ្វីជាភានិសង្ស ។
 ម្នាលភានុ សុទៈ មានសមាទិ (ការតាំងចិត្ត) ជាច្រៀយោជន៍
 មានសមាទិ ជាភានិសង្ស ។ ចរិត្រត្រអង្គដ៏ចំរើន សមាទិ មានអ្វី
 ជាច្រៀយោជន៍ មានអ្វីជាភានិសង្ស ។ ម្នាលភានុ សមាទិ
 មានយេវាភូតញ្ញាណទស្សនៈ (ការយឺត្បាតស្តុះ ៤ ដោយញ្ញាណ
 តាមតំ) ជាច្រៀយោជន៍ មានយេវាភូតញ្ញាណទស្សនៈ ជាភានិសង្ស ។

យ ជា ភូតញ្ញាណទស្សនំ មន កន្ត កំមត្តំយំ
 កំមាធិសំសន្តំ ។ យ ជា ភូតញ្ញាណទស្សនំ ទោ
 អាទន្ធ ធិត្តំនត្តំ ធិត្តំនាធិសំសំ ។ ធិត្តំនា
 មន កន្ត កំមត្តំយោ កំមាធិសំសោតិ ។ ធិត្តំនា
 ទោ អាទន្ធ វិភកត្តា វិភកាធិសំសា ។ វិភកោ មន
 កន្ត កំមត្តំយោ កំមាធិសំសោតិ ។ វិភកោ ទោ
 អាទន្ធ វិមុត្តញ្ញាណទស្សនត្តោ វិមុត្តញ្ញាណទស្សនា-
 ធិសំសោតិ ។ ឥតិ ទោ អាទន្ធ កុសលាធិ សំលាធិ
 អវិច្ឆន្តិសារក្កាធិ អវិច្ឆន្តិសារាធិសំសាធិ អវិច្ឆន្តិសា-
 រោ ចាមុដ្ឋត្តោ ចាមុដ្ឋាធិសំសោ ចាមុដ្ឋំ បីតត្តិ
 បីតាធិសំសំ បីតិ បស្សន្តត្តា បស្សន្តាធិសំសា
 បស្សន្តិ សុទត្តា សុទាធិសំសា សុទំ សមា-
 នត្តំ សមាទាធិសំសំ សមាទំ យ ជា ភូតញ្ញាណ-
 ទស្សនត្តោ យ ជា ភូតញ្ញាណទស្សនាធិសំសោ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យ ជា ភូតញ្ញាណទស្សនៈ មានអ្វីជាប្រយោជន៍
 មានអ្វីជាគាត់សិរិ ។ គ្មានគាត់ទេ យ ជា ភូតញ្ញាណទស្សនៈ
 មានទិព្វា (សេចក្តីជឿយណាយ) ជាប្រយោជន៍ មានទិព្វា
 ជាគាត់សិរិ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ទិព្វា មានអ្វីជាប្រយោជន៍
 មានអ្វីជាគាត់សិរិ ។ គ្មានគាត់ទេ ទិព្វា មានវិភកៈ (ការប្រាស
 យាកតម្រេក) ជាប្រយោជន៍ មានវិភកៈ ជាគាត់សិរិ ។ បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន វិភកៈ មានអ្វីជាប្រយោជន៍ មានអ្វីជាគាត់សិរិ ។
 គ្មានគាត់ទេ វិភកៈ មានវិមុត្តញ្ញាណទស្សនៈ (បច្ចវេទនាញ្ញាណ) ជា
 ប្រយោជន៍ មានវិមុត្តញ្ញាណទស្សនៈ ជាគាត់សិរិ ។ គ្មានគាត់ទេ
 សីលទាំងឡាយជាសុសល មានអវិច្ឆន្តិសារៈជាប្រយោជន៍ មានអវិច្ឆន្តិ-
 សារៈជាគាត់សិរិ អវិច្ឆន្តិសារៈ មានបុម្ភុជ្ជៈជាប្រយោជន៍ មានបុម្ភុជ្ជៈ
 ជាគាត់សិរិ បុម្ភុជ្ជៈ មានបីតិជាប្រយោជន៍ មានបីតិជាគាត់សិរិ
 បីតិ មានបស្សន្តិជាប្រយោជន៍ មានបស្សន្តិជាគាត់សិរិ បស្សន្តិ
 មានសុទៈ ជាប្រយោជន៍ មានសុទៈ ជាគាត់សិរិ សុទៈ មានសមាទិ
 ជាប្រយោជន៍ មានសមាទិជាគាត់សិរិ សមាទិ មានយ ជា ភូតញ្ញាណ-
 ទស្សនៈ ជាប្រយោជន៍ មានយ ជា ភូតញ្ញាណទស្សនៈ ជាគាត់សិរិ

យជាត្រតញ្ញាណទស្សនំ ចិត្តិធម្មំ ចិត្តិទាមិសំសំ
ចិត្តិទា វិរាគត្តា វិរាគាមិសំសា វិរាគោ វិមុត្តិ-
ញ្ញាណទស្សនោ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនាមិសំសោ ។
នីតិ ទោ អាទុទ្ធ កុសលានិ សីលានិ
អទុពុទ្ធន អរហន្តាយ ចរិច្ឆរេត្តិកិ(*) ។

[១០៧] សីលវិភា កិក្កុវេ សីលសម្បទ្ធស្ស
ន ទេតទាយ ការណីយំ អវិច្ឆរិយោភោ មេ ឧច្ឆរ្ម្ម-
ត្តិ ។ ធម្មតា ឯសា កិក្កុវេ យំ សីលវិភា
សីលសម្បទ្ធស្ស អវិច្ឆរិយោភោ ឧច្ឆរ្ម្មតិ ។ អវិច្ឆរិ-
យោភិស្ស កិក្កុវេ ន ទេតទាយ ការណីយំ ចាមុន្ណំ
មេ ឧច្ឆរ្ម្មត្តិ ។ ធម្មតា ឯសា កិក្កុវេ យំ អវិច្ឆរិ-
យោភិស្ស ចាមុន្ណំ ឧច្ឆរ្ម្មតិ ។ ចមុន្ណិកស្ស កិក្កុវេ ន
ទេតទាយ ការណីយំ ចិតិ មេ ឧច្ឆរ្ម្មត្តិ ។ ធម្មតា
ឯសា កិក្កុវេ យំ ចមុន្ណិកស្ស ចិតិ ឧច្ឆរ្ម្មតិ ។

* ឧ. ធម្មតា ចុរិក្ខិ ។

យជាត្រតញ្ញាណទស្សនៈ ចានិក្ខិទាជាប្រយោជន៍ ចានិក្ខិទាជាភានិសិទ្ធ
និក្ខិទា ចានិក្ខិទាជាប្រយោជន៍ ចានិក្ខិទាជាភានិសិទ្ធ វិក្ខេ ចាន
វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈជាប្រយោជន៍ ចានិក្ខិញ្ញាណទស្សនៈជាភានិ-
សិទ្ធ ដោយប្រការដូច្នោះ ។ ម្យ៉ាងវិញ សីលវិភាសិទ្ធកាយជាត្រតញ្ញ
នៃនិមិច្ឆណិ ដើម្បីត្រាវាវាច្ច តាមលំដាប់ដោយប្រការ ដូច្នោះឯង ។

[១០៨] ម្យ៉ាងវិញសិទ្ធកាយ ចុក្កលក្កមាតសីល ចិច្ចណិ
ដោយសីល មិនធម្មត្រូវដោយចេតនាថា អវិច្ឆរិយោភោ ចូរកើត
ដល់កត្តាអញ្ញដូច្នោះទេ ។ ម្យ៉ាងវិញសិទ្ធកាយ អវិច្ឆរិយោភោ តែង
កើតឡើង ដល់ចុក្កលក្កមាតសីល ចិច្ចណិដោយសីល នេះជា
ធម្មតា ។ ម្យ៉ាងវិញសិទ្ធកាយ ចុក្កលក្កមាតសីលវិច្ឆរិយោភោ មិនធម្មត្រូវ
ដោយចេតនាថា ចុក្កុដ្ឋៈ ចូរកើតឡើងដល់កត្តាអញ្ញដូច្នោះទេ ។ ម្យ៉ាង
វិញសិទ្ធកាយ ចុក្កុដ្ឋៈ តែងកើតឡើងដល់ចុក្កលក្កមាតសីលវិច្ឆរិយោភោ
នេះជាធម្មតា ។ ម្យ៉ាងវិញសិទ្ធកាយ ចុក្កលក្កមាតចុក្កុដ្ឋៈ មិនធម្មត្រូវ
ដោយចេតនាថា ចិតិ ចូរកើតឡើងដល់កត្តាអញ្ញដូច្នោះទេ ។ ម្យ៉ាងវិញ
សិទ្ធកាយ ចិតិ តែងកើតឡើងដល់ចុក្កលក្កមាតចុក្កុដ្ឋៈ នេះជាធម្មតា ។

បីតិច្ចស្ស កិក្ខុវេ ទ ទេតទាយ ករណីយំ
 កាយោ មេ ចស្សន្តត្ថំ ។ ទម្ពតា វិសា
 កិក្ខុវេ យំ បីតិច្ចស្ស កាយោ ចស្សន្តត្ថំ ។
 ចស្សន្តកាយស្ស កិក្ខុវេ ទ ទេតទាយ ករណីយំ
 សុខំ វេទិយោទីតិ^(១) ។ ទម្ពតា វិសា កិក្ខុវេ យំ
 ចស្សន្តកាយោ សុខំ វេទិយតិ ។ សុខំវោ កិក្ខុវេ
 ទ ទេតទាយ ករណីយំ ទិក្ខុំ មេ សនាទិយត្ថំ ។
 ទម្ពតា វិសា កិក្ខុវេ យំ សុខំវោ ទិក្ខុំ សនាទិយ-
 តិ ។ សនាទិយស្ស កិក្ខុវេ ទ ទេតទាយ ករណីយំ
 យថាភ្នំ ចដាបាមំ ចស្សន្តិទិ ។ ទម្ពតា វិសា
 កិក្ខុវេ យំ សនាទិយោ យថាភ្នំ ចដាបាមំ
 ចស្សន្តំ ។ យថាភ្នំ កិក្ខុវេ ជាទតោ ចស្សនោ
 ទ ទេតទាយ ករណីយំ ទិក្ខុំប្បាទិទិ ។ ទម្ពតា
 វិសា កិក្ខុវេ យំ យថាភ្នំ ជាទំ ចស្សំ ទិក្ខុំទ្ធតិ ។

១ ឧ. បរិយាយិកា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានវិចិត្ត មិនធម្មវិជ្ជាដោយចេតនាថា
 កាយរបស់គាតាអញ ឬរូស្សបម្រាប់ ដូច្នោះ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ កាយរបស់បុគ្គលមានបទបង្ក តែងស្របម្រាប់ នៅ
 ជាធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកមានកាយប្បស្សន្តិ
 មិនធម្មវិជ្ជាដោយចេតនាថា គាតាអញទទួលសេចក្តីសុខដូច្នោះ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានកាយប្បស្សន្តិ តែងទទួលសេចក្តី
 សុខ នៅជាធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តី
 សុខ មិនធម្មវិជ្ជាដោយចេតនាថា ចិត្តរបស់គាតាអញ ឬរាងទា
 ដូច្នោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចិត្តរបស់បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តី
 សុខតែងតាំងតាំង នៅជាធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 អ្នកមានសមាធិចិត្ត មិនធម្មវិជ្ជាដោយចេតនាថា គាតាអញមិន
 គាតាអញឃើញ នាមកម្មដូច្នោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 មានសមាធិចិត្ត តែងដឹង តែងឃើញតាមពិត នៅជាធម្មតា ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលដឹង កាលឃើញតាមពិត មិនធម្មវិជ្ជា
 ដោយចេតនាថា គាតាអញឡើយ ណាយដូច្នោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលកាលដឹង កាលឃើញតាមពិត តែងឡើយណាយ នៅជាធម្មតា ។

ឧត្តិស្ស(១) កិក្ខុវេ ឧ ចេតនាយ កាលីយំ
 វិជ្ជាមីតិ ។ ធម្មតា ឯសា កិក្ខុវេ យំ
 ឧត្តិវេន្តោ វិជ្ជតិ ។ វិភេទិក្ខុស្ស កិក្ខុវេ
 ឧ ចេតនាយ កាលីយំ វិមុត្តិកាណាទស្សនំ
 សន្និការោមីតិ ។ ធម្មតា ឯសា កិក្ខុវេ យំ វិភេតា
 វិមុត្តិកាណាទស្សនំ សន្និការោមិ ។ ឥតិ ចោ
 កិក្ខុវេ វិភេតា វិមុត្តិកាណាទស្សនេត្វា វិមុត្តិកាណា-
 ទស្សនាធិសីសោ ឧត្តិវេន្តោ វិភេតត្វា វិភេតាធិសីសា
 យថាក្ខត្តកាណាទស្សនំ ឧត្តិវេន្តំ ឧត្តិវេន្តោធិសីសំ
 សមាធិ យថាក្ខត្តកាណាទស្សនេត្វា យថាក្ខត-
 ត្តកាណាទស្សនាធិសីសោ សុចំ សមាធិត្ថំ សមាធា-
 ធិសីសំ ចស្សន្តិ សុទត្តា សុទាធិសីសា បិភិ
 ចស្សន្តត្វា ចស្សន្តាធិសីសា ខាម្មុជ្ជំ បិភត្ថំ បិភា-
 ធិសីសំ អវិច្ឆយនិសារោ ខាម្មុជ្ជេត្វា ខាម្មុជ្ជោធិសីសោ

១ ឧ. ឧត្តិស្ស ។ ឧ. ឧត្តិស្ស ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលនឿយណាយ មិនធម្មវិទ្ធី ដោយចេតនាថា
 ភាគុកញ ប្រាសចាកគម្រោកដូច្នោះទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 នឿយណាយប្រាសចាកគម្រោក នេះជាធម្មតា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលអ្នកមានចិត្តប្រាសចាកគម្រោក មិនធម្មវិទ្ធី ដោយចេតនាថា ភាគុ
 កញ ធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ ឱ្យវិមុត្តិកាណាទស្សនៈ ដូច្នោះទេ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល អ្នកប្រាសចាកគម្រោក តែងធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់
 ឱ្យវិមុត្តិកាណាទស្សនៈ នេះជាធម្មតា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វិភេតៈ
 មានវិមុត្តិកាណាទស្សនៈ ជាប្រយោជន៍ មានវិមុត្តិកាណាទស្សនៈ
 ជាកានិសង្ស ឧត្តិវេន្តោ មានវិភេតៈជាប្រយោជន៍ មានវិភេតៈជាកានិសង្ស
 យថាក្ខត្តកាណាទស្សនៈ មានឧត្តិវេន្តោ ជាប្រយោជន៍ មានឧត្តិវេន្តោ ជា
 កានិសង្ស សមាធិ មានយថាក្ខត្តកាណាទស្សនៈ ជាប្រយោជន៍ មាន
 យថាក្ខត្តកាណាទស្សនៈ ជាកានិសង្ស សុទៈ មានសមាធិ ជាប្រយោជន៍
 មានសមាធិ ជាកានិសង្ស ចស្សន្តិ មានសុទៈ ជាប្រយោជន៍ មាន
 សុទៈជាកានិសង្ស បិភិ មានចស្សន្តិ ជាប្រយោជន៍ មានចស្សន្តិជា
 កានិសង្ស ចុម្មុជ្ជៈ មានបិភិជាប្រយោជន៍ មានបិភិ ជាកានិសង្ស
 អវិច្ឆយនិសារៈ មានចុម្មុជ្ជៈ ជាប្រយោជន៍ មានចុម្មុជ្ជៈ ជាកានិសង្ស

កុសលានំ សីលានំ អវិច្ឆន្តសារក្កានំ អវិច្ឆន្តសា-
កនិសីលានំ ។ ឥតិ ទោ ភិក្ខុវេ ទង្គុ(១) ទង្គេ អភិ-
សន្តេន្តិ ទង្គុ(២) ទង្គេ បរិច្ឆេន្តិ អសារេ ហរកមយាយាតិ ។

(១១០) ទុស្សីលស្ស ភិក្ខុវេ សីលវិច្ឆន្តស្ស ហ-
ត្ថចនិសោ ហោតិ អវិច្ឆន្តសារេ អវិច្ឆន្តសារេ អសតិ
អវិច្ឆន្តសារវិច្ឆន្តស្ស ហត្ថចនិសំ ហោតិ ហត្ថុន្តិ
ហត្ថុន្តិ អសតិ ហត្ថុន្តិវិច្ឆន្តស្ស ហត្ថចនិសោ ហោតិ
ចិតិ ចិតិយា អសតិ ចិតិវិច្ឆន្តស្ស ហត្ថចនិសោ
ហោតិ ចស្សន្តិ ចស្សន្តិយា អសតិ ចស្សន្តិវិច្ឆន្តស្ស
ហត្ថចនិសំ ហោតិ សុទំ សុទេ អសតិ
សុទំវិច្ឆន្តស្ស ហត្ថចនិសោ ហោតិ សម្មាសមាធិ
សម្មាសមាធិន្តិ អសតិ សម្មាសមាធិវិច្ឆន្តស្ស
ហត្ថចនិសំ ហោតិ យថាភូតញ្ចណទស្សន្តិ

១-២ ១. ទង្គេ ឈរត្ត ឥន្តិ ។

សីលទាំងឡាយ ជាទុសល មានអវិច្ឆន្តសារៈ ជាប្រយោជន៍ មាន
អវិច្ឆន្តសារៈ ជាពានិសង្ស ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ តែងញ្ញាតិធម៌ទាំងឡាយ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ
ធម៌ទាំងឡាយ តែងញ្ញាតិធម៌ទាំងឡាយ ឲ្យបរិច្ចេក ដើម្បីចេញ អតិទ
មិនមែនជាគ្រឿង ទៅកាន់គ្រឿងគ្រឿងនានា ដោយប្រការដូច្នោះ ។

(១១០) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកទ្រទ្រង់សីល វិច្ឆិតាកសីល
តែងសាចស្តុន្យបារក្កចនិស្ស័យ ខែអវិច្ឆន្តសារៈ កាលបើអវិច្ឆន្តសារៈ
មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិច្ឆិតាកអវិច្ឆន្តសារៈតែងសាចស្តុន្យ បារក្កចនិស្ស័យ
ខែចុម្ពុដ្ឋៈ កាលបើចុម្ពុដ្ឋៈមិនមាន បុគ្គលអ្នកវិច្ឆិតាកចុម្ពុដ្ឋៈតែងសាច-
ស្តុន្យបារក្កចនិស្ស័យ ខែចិដិ កាលបើចិដិ មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិច្ឆិតាកចិដិ
តែងសាចស្តុន្យបារក្កចនិស្ស័យខែចស្សន្តិ កាលបើចស្សន្តិមិនមាន បុគ្គល
អ្នកវិច្ឆិតាកចស្សន្តិ តែងសាចស្តុន្យបារក្កចនិស្ស័យ ខែសុខៈ កាលបើ
សុខៈមិនមាន បុគ្គលអ្នកវិច្ឆិតាកសុខៈ តែងសាចស្តុន្យបារក្កចនិស្ស័យ
ខែសម្មាសមាធិ កាលបើសម្មាសមាធិមិនមាន បុគ្គលអ្នកវិច្ឆិតាកសម្មា-
សមាធិ តែងសាចស្តុន្យបារក្កចនិស្ស័យ ខែយថាភូតញ្ចណទស្សន្តិ

សុទ្ធិបិដក អង្គបទដំបូង ឯកវគ្គសម្រាប់បាទ

យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ អសតិ យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ
 នវិច្ឆន្តស្ស ហត្ថបដិសា ហោតិ ឯត្វិទា ឯត្វិទាយ
 អសតិ ឯត្វិទាវិច្ឆន្តស្ស ហត្ថបដិសា ហោតិ វិកតោ
 វិកតោ អសតិ វិកតាវិច្ឆន្តស្ស ហត្ថបដិសា ហោតិ វិមុ-
 ត្តិញ្ញាណទស្សន៍ ។ សេយ្យជាបិ កិក្ខុវេ កុក្កា សា-
 ទាបណាសវិច្ឆន្តោ តស្ស បច្ឆនិកាបិ ន ចារិច្ឆិ
 កច្ឆតិ តចោបិ ផេត្តចិ សារោចំ ន ចារិច្ឆិ កច្ឆតិ
 ឯត្វិទា ចោ កិក្ខុវេ ទុស្ស័លស្ស សីលវិច្ឆន្តស្ស
 ហត្ថបដិសា ហោតិ អវិច្ឆនិសារោ អវិច្ឆនិសារោ
 អសតិ អវិច្ឆនិសារាវិច្ឆន្តស្ស ហត្ថបដិសា ហោតិ
 ។ ចេ ។ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សន៍ ។ សីលវិច្ឆា កិក្ខុវេ
 សីលសម្បទ្ធស្ស ទុច្ឆនិសសម្បទ្ធា ហោតិ
 អវិច្ឆនិសារោ អវិច្ឆនិសារោ សតិ អវិច្ឆនិ-
 សារសម្បទ្ធស្ស ទុច្ឆនិសសម្បទ្ធា ហោតិ ចាម្មជ្ជិ

សុទ្ធិបិដក អង្គបទដំបូង ឯកវគ្គសម្រាប់បាទ

កាលថេ យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ មិនមាន ចុក្កល អ្នកវិច្ឆិបាក
 យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ តែនិសាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ ខែនិច្ចិត
 កាលថេឯត្វិទាមិនមាន ចុក្កលអ្នកវិច្ឆិបាកឯត្វិទា តែនិសាបសូន្យចាក
 ឧបនិស្ស័យ ខែវិកតៈ កាលថេវិកតៈមិនមាន ចុក្កលអ្នកវិច្ឆិបាកវិកតៈ
 តែនិសាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ ខែវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ចាំនិទ្យាយ ដូចជាដើមឈើ ដែលប្រាសចាកដៃកន្លឹកស្លឹកហើយ ក្រុម
 របស់ឈើនោះក្តី ក៏មិនដល់ ខ្លៅកាលពេញលេញ សំបកក្តី ប្រាយក្តី
 ភ្លឹមក្តី ក៏មិនដល់ ខ្លៅកាលពេញលេញ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ
 ចុក្កលច្រុស្តសីល វិច្ឆិបាកសីល តែនិសាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ
 ខែអវិច្ឆនិសារោ កាលថេ អវិច្ឆនិសារោ មិនមាន ចុក្កលអ្នកវិច្ឆិ
 បាកអវិច្ឆនិសារោ តែនិសាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ ។ ចេ ។ ខែ
 វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ
 ចុក្កលអ្នកមានសីល ចរិច្ចណិ ដោយសីល តែនិចរិច្ចណិ ដោយ
 ឧបនិស្ស័យ ខែអវិច្ឆនិសារោ កាលថេអវិច្ឆនិសារោមាន ចុក្កលអ្នក
 ចរិច្ចណិដោយអវិច្ឆនិសារោ តែនិចរិច្ចណិដោយឧបនិស្ស័យ ខែបាមុជ្ជៈ

ពាធិស្ឋិ ភិក្ខុ ពាធិស្ឋិសម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ឧបទិសសម្មាសម្ពុទ្ធស្ស
 ហោតិ បិក្ខុ បិក្ខុយា សិក្ខុ បិក្ខុសម្មាសម្ពុទ្ធស្ស
 ឧបទិសសម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ហោតិ បស្សន្តិ បស្សន្តិយា សិក្ខុ
 បស្សន្តិសម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ឧបទិសសម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ហោតិ សុទ្ធ
 សុទ្ធ សិក្ខុ សុទ្ធសម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ឧបទិសសម្មាសម្ពុទ្ធស្ស
 ហោតិ សម្មាសមាទិ សម្មាសមាទិភ្នំ សិក្ខុ
 សម្មាសមាទិសម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ឧបទិសសម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ហោតិ
 យថាភូតញ្ញាណទស្សនំ យថាភូតញ្ញាណទស្សនំ
 សិក្ខុ យថាភូតញ្ញាណទស្សនសម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ឧបទិស-
 សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ហោតិ ចិក្ខុនា ចិក្ខុនាយ សិក្ខុ ចិក្ខុ-
 នាយសម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ឧបទិសសម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ហោតិ វិភក្តោ
 វិភក្តោ សិក្ខុ វិភក្តសម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ឧបទិសសម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ហោតិ
 វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនំ ។ សេយ្យថាមិ វិមុត្តោ វិមុត្តោ
 សាទាបណសសម្មាសម្ពុទ្ធស្ស តស្ស ចម្បដិកាមិ ចារិវុទ្ធិ
 កត្តតិ គចោមិ មេត្តមិ សារោមិ ចារិវុទ្ធិ កត្តតិ

កាលបើបុគ្គលៈមាន បុគ្គល អ្នកចាំចូលិ ដោយបុគ្គលៈ តែងចាំចូលិ
 ដោយឧបទិស្សយ តែងចាំ កាលបើបិក្ខុមាន បុគ្គលអ្នកចាំចូលិ ដោយ
 បិក្ខុ តែងចាំចូលិ ដោយឧបទិស្សយតែងចាំចូលិ កាលបើបស្សន្តិ មាន
 បុគ្គលអ្នកចាំចូលិ ដោយបស្សន្តិ តែងចាំចូលិ ដោយឧបទិស្សយ
 តែងចាំ កាលបើ សុទ្ធៈ មាន បុគ្គលអ្នកចាំចូលិ ដោយសុទ្ធៈ តែង
 ចាំចូលិ ដោយឧបទិស្សយ តែងចាំសមាទិ កាលបើសមាទិ មាន
 បុគ្គលអ្នកចាំចូលិ ដោយសមាទិ តែងចាំចូលិ ដោយឧបទិស្សយ
 តែងចាំភូតញ្ញាណទស្សនៈ កាលបើ យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ មាន
 បុគ្គលអ្នកចាំចូលិ ដោយយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ តែងចាំចូលិ ដោយ
 ឧបទិស្សយតែងចាំ កាលបើចិក្ខុនា មាន បុគ្គលអ្នកចាំចូលិ ដោយ
 ចិក្ខុនា តែងចាំចូលិ ដោយឧបទិស្សយ តែងចាំ កាលបើ វិភក្តៈមាន
 បុគ្គលអ្នកចាំចូលិ ដោយវិភក្តៈ តែងចាំចូលិ ដោយ ឧបទិស្សយ តែងចាំ-
 ញ្ញាណទស្សនៈ ។ ខ្លាលក្ខតិកិច្ចាយ ប្រៀបដូចដើមឈើ ដែលចាំចូលិ
 ដោយមែកទឹកដុំកំបោយ ព្រមរបស់ឈើខោត្តិ ដល់ខ្លាវិភក្តាលេញ
 សំបក្តិ ស្រោយក្តិ ភ្នំមក្តិ ក៏ដល់ខ្លាវិភក្តាលេញ យ៉ាងណាមិញ

ឯកម្ភ ទោ ភិក្ខុវេ សីលវេតោ សីលសម្បទ្ធស្ស
ឧបទិសសម្បទ្ធា ហោតិ អវិប្បជិសារោ អវិប្បជិសារ
សតិ អវិប្បជិសារសម្បទ្ធស្ស ឧបទិសសម្បទ្ធន្ត
ហោតិ ។ បេ ។ វិប្បទ្ធកិញ្ញាណទស្សន្ត ។

[១១១] អត្រ ទោ អយស្មា សារីបុត្តោ ភិក្ខុ
អមទ្តេសំ អារុសោ ភិក្ខុវេតេ ។ អារុសោតិ ទោ
តេ ភិក្ខុ អយស្មតោ សារីបុត្តស្ស បទ្ធសេន្ទ-
ស្ស ។ អយស្មា សារីបុត្តោ ឯតនកេច ទុស្សីលស្ស
អារុសោ សីលវិច្ឆស្ស ហត្ថបទិសោ ហោតិ
អវិប្បជិសារោ អវិប្បជិសារេ អសតិ អវិប្បជិសារ-
វិច្ឆស្ស ហត្ថបទិសំ ហោតិ ចាឌុន្តិ ចាឌុដ្ឋេ
អសតិ ចាឌុន្តិវិច្ឆស្ស ហត្ថបទិសោ ហោតិ
បិតិ បិតំយោ អសតិ បិតិវិច្ឆស្ស ហត្ថបទិ-
សា ហោតិ បស្សន្តិ បស្សន្តិយោ អសតិ
បស្សន្តិវិច្ឆស្ស ហត្ថបទិសំ ហោតិ សុទ្ធំ

ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកមានសីល បរិច្ចេកិ ដោយសីល
តែងបរិច្ចេកិ ដោយឧបទិស្សិយ ខែកវិប្បជិសារៈ កាលបើ អវិប្បជិ-
សារៈ មាន បុគ្គលអ្នកបរិច្ចេកិ ដោយអវិប្បជិសារៈ តែងបរិច្ចេកិ
ដោយឧបទិស្សិយ ។ បេ ។ វិប្បទ្ធកិញ្ញាណទស្សន្ត កំយ៉ាងនោះដែរ ។

[១១១] ក្នុងទីនោះឯង ព្រះសារីបុត្តដ៏មានកាយ ហៅភិក្ខុ
ទាំងឡាយមកថា ខ្នាលអារុសោ ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
ទទួលស្តាប់ដរាប ខែព្រះសារីបុត្តដ៏មានកាយថា កុណោ អារុសោ ។
ព្រះសារីបុត្តដ៏មានកាយ បានពាលដូច្នោះ ខ្នាលអារុសោទាំងឡាយ
បុគ្គលអ្នកទ្រុស្តសីល វិច្ឆិចាកសីលហើយ តែងសាចស្មុន្ទចាកឧបទិ-
ស្សិយ ខែកវិប្បជិសារៈ កាលបើអវិប្បជិសារៈ មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិច្ឆិ-
ចាកអវិប្បជិសារៈ តែងសាចស្មុន្ទ ចាកឧបទិស្សិយខែធម្មដ្ឋៈ កាល
បើធម្មដ្ឋៈ មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិច្ឆិ ចាកធម្មដ្ឋៈ តែងសាចស្មុន្ទ
ចាកឧបទិស្សិយ ខែបិតិ កាលបើបិតិ មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិច្ឆិចាក បិតិ
តែងសាចស្មុន្ទ ចាកឧបទិស្សិយ ខែបស្សន្តិ កាលបើបស្សន្តិ មិនមាន
បុគ្គលអ្នកវិច្ឆិចាកបស្សន្តិ តែងសាចស្មុន្ទ ចាកឧបទិស្សិយ ខែសុទ្ធៈ

សុខ អសតិ សុខវិច្ឆន្ទស្ស ហត្ថបដិសោ
 ហោតិ សម្មាសមាធិ សម្មាសមាធិក្កំ អសតិ
 សម្មាសមាធិវិច្ឆន្ទស្ស ហត្ថបដិសំ ហោតិ យថា-
 ក្ខត្តកាណាទស្សនំ យថាក្ខត្តកាណាទស្សនេ អសតិ
 យថាក្ខត្តកាណាទស្សនវិច្ឆន្ទស្ស ហត្ថបដិសោ ហោតិ
 ធិត្ថិណ ធិត្ថិណយ អសតិ ធិត្ថិណវិច្ឆន្ទស្ស
 ហត្ថបដិសោ ហោតិ វិណកោ វិណកោ អសតិ
 វិណកវិច្ឆន្ទស្ស ហត្ថបដិសំ ហោតិ វិធុត្តិកាណា-
 ទស្សនំ ។ សេយ្យជាធិ អកុសា កុត្តា សាទាច-
 ណសវិមន្តោ តស្ស ចច្យដិកាធិ ន ចារិច្ចវិ
 តត្ថតិ តចោចំ ដេត្តមិ សារោចំ ន ចារិច្ចវិ តត្ថតិ
 ឯវាមេ ចោ អកុសា ធុស្សីលស្ស សីលវិច្ឆន្ទស្ស
 ហត្ថបដិសោ ហោតិ អវិច្ចដិសារោ អវិច្ចដិសារោ
 អសតិ អវិច្ចដិសារវិច្ឆន្ទស្ស ហត្ថបដិសំ ហោតិ ។ មេ ។

កាលបើសុខៈ មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិច្ឆិត្តិ ចាកសុខៈ តែងសាចស្សន្យ
 ចាកចមិនស្រួល តែសម្មាសមាធិ កាលបើសម្មាសមាធិ មិនមាន
 បុគ្គលអ្នកវិច្ឆិត្តិ ចាកសម្មាសមាធិ តែងសាចស្សន្យ ចាកចមិនស្រួល
 តែយថាក្ខត្តកាណាទស្សនៈ កាលបើយថាក្ខត្តកាណាទស្សនៈ មិនមាន
 បុគ្គលអ្នកវិច្ឆិត្តិ ចាកយថាក្ខត្តកាណាទស្សនៈ តែងសាចស្សន្យចាកច-
 មិនស្រួល តែធិត្ថិណ កាលបើធិត្ថិណ មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិច្ឆិត្តិចាកធិត្ថិណ
 តែងសាចស្សន្យ ចាកចមិនស្រួលតែវិណកៈ កាលបើវិណកៈ មិនមាន
 បុគ្គលអ្នកវិច្ឆិត្តិចាកវិណកៈ តែងសាចស្សន្យចាកចមិនស្រួល តែវិធុត្តិកាណា-
 ទស្សនៈ ។ ម្នាលអកុសាចំណែកយ ច្រៀមដូចមើលឃើ ដែលប្រាស
 ចាកចែកនឹងស្មិតិហើយ ក្រុមរ របស់ឈើខាងក្នុង ក៏មិនដល់ដូរការ
 ពេញលេញ សិបកក្នុង ប្រាយក្នុង រ៉ូមក្នុង ក៏មិនដល់ដូរការ
 ពេញលេញ យ៉ាងណាម៉េញ ម្នាលអកុសាចំណែកយ បុគ្គល
 អកុស្រុស្តសីល វិច្ឆិត្តិចាកសីល តែងសាចស្សន្យ ចាកចមិនស្រួល
 តែអវិច្ចដិសារៈ កាលបើអវិច្ចដិសារៈ មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិច្ឆិត្តិចាក
 អវិច្ចដិសារៈ តែងសាចស្សន្យ ចាកចមិនស្រួល ។ មេ ។

វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនំ ។ សីលវិភា អារិសា សីលសម្ម-
 ទ្ធស្ស ឧបទិសសម្មាញោ ហោតិ អវិច្ឆ័យិសារោ អវិច្ឆ័-
 យិសារេ សតិ អវិច្ឆ័យិសារសម្មទ្ធស្ស ឧបទិសសម្មទ្ធិ-
 ហោតិ ចាមុទ្ធិ ចាមុទ្ធលេ សតិ ចាមុទ្ធិសម្មទ្ធស្ស ឧបទិ-
 សសម្មាញោ ហោតិ ចិច្ចំ ចិច្ចំយោ សតិ ចិច្ចិសម្មទ្ធស្ស
 ឧបទិសសម្មាញោ ហោតិ ចស្សន្តិ ចស្សន្តិយោ សតិ
 ចស្សន្តិសម្មទ្ធស្ស ឧបទិសសម្មទ្ធិ ហោតិ សុខំ
 សុខេ សតិ សុខសម្មទ្ធស្ស ឧបទិសសម្មាញោ ហោតិ
 សម្មាសមាទិ សម្មាសមាទិញិ សតិ សម្មាសមាទិ-
 សម្មទ្ធស្ស ឧបទិសសម្មទ្ធិ ហោតិ យថាកុត្តកញ្ញាណ-
 ទស្សនំ យថាកុត្តកញ្ញាណទស្សនេ សតិ យថាកុត្ត-
 កញ្ញាណទស្សនេសម្មទ្ធស្ស ឧបទិសសម្មាញោ ហោតិ
 ចិត្តិណា ចិត្តិណាយ សតិ ចិត្តិណាសម្មទ្ធស្ស ឧបទិសស-
 ម្មាញោ ហោតិ វិរាគោ វិរាគេ សតិ វិរាគសម្មទ្ធស្ស
 ឧបទិសសម្មទ្ធិ ហោតិ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនំ ។

វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ កិយោនិរោទវិវេ ។ ដោយការុសាទិវិជ្ជាយ
 ចុក្កលអ្នកបរិច្ចាណិ ដោយសីល នៃវិច្ឆិច្ចាណិ ដោយ
 ឧបទិស្សយនៃអវិច្ឆិយិសារៈ កាលបើអវិច្ឆិយិសារៈ មាន ចុក្កលអ្នកបរិច្ចាណិ
 ដោយអវិច្ឆិយិសារៈ នៃវិច្ឆិច្ចាណិ ដោយឧបទិស្សយ នៃចាមុទ្ធិៈ
 កាលបើចាមុទ្ធិៈ មាន ចុក្កលអ្នកបរិច្ចាណិ ដោយចាមុទ្ធិៈ នៃវិច្ឆិច្ចាណិ
 ដោយឧបទិស្សយ នៃចិច្ចំ កាលបើចិច្ចំ មាន ចុក្កលអ្នកបរិច្ចាណិ
 ដោយចិច្ចំ នៃវិច្ឆិច្ចាណិដោយឧបទិស្សយនៃបស្សន្តិ កាលបើបស្សន្តិ មាន
 ចុក្កលអ្នកបរិច្ចាណិ ដោយបស្សន្តិ នៃវិច្ឆិច្ចាណិ ដោយឧបទិស្សយនៃសុខៈ
 កាលបើសុខៈ មាន ចុក្កលអ្នកបរិច្ចាណិ ដោយសុខៈ នៃវិច្ឆិច្ចាណិ
 ដោយឧបទិស្សយនៃសម្មាសមាទិ កាលបើសម្មាសមាទិ មាន ចុក្កល
 អ្នកបរិច្ចាណិដោយសម្មាសមាទិ នៃវិច្ឆិច្ចាណិដោយឧបទិស្សយ នៃយថា-
 កុត្តកញ្ញាណទស្សនៈ កាលបើ យថាកុត្តកញ្ញាណទស្សនៈ មាន ចុក្កល
 អ្នកបរិច្ចាណិ ដោយយថាកុត្តកញ្ញាណទស្សនៈ នៃវិច្ឆិច្ចាណិដោយឧបទិស្សយ
 នៃចិត្តិណា កាលបើចិត្តិណា មាន ចុក្កលអ្នកបរិច្ចាណិដោយចិត្តិណា នៃវិច្ឆិច្ចាណិ
 ដោយឧបទិស្សយ នៃវិរាគៈ កាលបើវិរាគៈ មាន ចុក្កលអ្នកបរិច្ចាណិ
 ដោយវិរាគៈ នៃវិច្ឆិច្ចាណិដោយឧបទិស្សយ នៃវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ។

សេយ្យថាមិ អារុសា វុក្ខោ សាទាចលាស-
 សឡន្ទោ ឥស្ស មច្ឆដំគាមិ ចារិច្ចវិ កន្ទតំ
 តោចមិ ដេត្តមិ សារោមិ ចារិច្ចវិ កន្ទតំ
 ឯវិវេវ ទោ អារុសា សីលវិវា សីលសឡ-
 ទ្ទស្ស ឧចទំសសឡន្ទោ ហោតិ អវិច្ឆដំសារោ
 អវិច្ឆដំសារេ សតិ អវិច្ឆដំសារសឡទ្ទស្ស ឧចទំ-
 សសឡទ្ទំ ហោតិ ។ ចេ ។ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សទទ្ទំ ។

[១០២] តប្រ ទោ អាយស្មា អាណន្ទោ ភិក្ខុ
 អាមទ្ទេសិ ។ ចេ ។ ទុស្សីលស្ស អារុសោ សីលវិ-
 ចទ្ទស្ស ចាត្វចទំសោ ហោតិ អវិច្ឆដំសារោ
 អវិច្ឆដំសារេ អសតិ អវិច្ឆដំសារវិចទ្ទស្ស ចាត្វ-
 មទំសំ ហោតិ ចាត្វទ្ទំ ចាត្វទ្ទេ អសតិ ចាត្វទ្ទវិចទ្ទស្ស
 ចាត្វចទំសា ហោតិ មីតិ មីតិយា អសតិ មីតិ-
 វិចទ្ទស្ស ចាត្វចទំសា ហោតិ ចស្សទ្ទំ ចស្សទ្ទិយា
 អសតិ ចស្សទ្ទវិចទ្ទស្ស ចាត្វចទំសំ ហោតិ សុទំ

ម្នាលភារុសាទាំងឡាយ ប្រៀបដូចដើមរោម ដែលចិញ្ចល់ដោយខែក
 ទំនិស្សិក ក្រុមរោមរំលាយនោះក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញ សំបកក្តី
 ក្រោយក្តី រ៉ូមក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញ យំនិណាម៉េញ
 ម្នាលភារុសាទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកមានសីល មិច្ឆុណិដោយសីល
 តែងចិញ្ចល់ដោយឧបទំស្សិយ ខែអវិច្ឆដំសារេ កាលបើអវិច្ឆដំសារេ
 មាន បុគ្គលអ្នកមិច្ឆុណិ ដោយអវិច្ឆដំសារេ តែងចិញ្ចល់ដោយ
 ឧបទំស្សិយ ។ ចេ ។ ខែវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ក៏យំនិរោងដែរ ។

[១០២] កុតិវិទានឯក ព្រះអាទិទ្ធដំបានកាយ ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ
 ។ ចេ ។ ម្នាលភារុសាទាំងឡាយ បុគ្គលបុក្រុស្តសីល វិចត្តិចាក
 សីល តែងសាចស្នូ ចាកឧបទំស្សិយ ខែអវិច្ឆដំសារេ កាលបើ
 អវិច្ឆដំសារេ មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិចត្តិ ចាកអវិច្ឆដំសារេ តែងសាច
 ស្នូ ចាកឧបទំស្សិយ ខែបុម្ពុដ្ឋៈ កាលបើបុម្ពុដ្ឋៈ មិនមាន
 បុគ្គលអ្នកវិចត្តិ ចាកបុម្ពុដ្ឋៈ តែងសាចស្នូ ចាកឧបទំស្សិយ ខែមី
 កាលបើមី មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិចត្តិ ចាកមី តែងសាចស្នូ
 ចាកឧបទំស្សិយ ខែបស្ស្ទំ កាលបើបស្ស្ទំ មិនមាន បុគ្គលអ្នក
 វិចត្តិចាកបស្ស្ទំ តែងសាចស្នូ ចាកឧបទំស្សិយ ខែសុខៈ

សុទេ អសតំ សុទវិបទ្ធស្ស ហត្ថបទំសោ ហោតិ
 សម្មាសមាទំ សម្មាសមាទំម្ហំ អសតំ សម្មាសមាទិវិ-
 បទ្ធស្ស ហត្ថបទំសំ ហោតិ យេវាក្ខតញ្ញាណទស្សនំ
 យេវាក្ខតញ្ញាណទស្សន អសតំ យេវាក្ខតញ្ញាណ-
 ទស្សនវិបទ្ធស្ស ហត្ថបទំសោ ហោតិ និព្វិទា និព្វិទាយ
 អសតំ និព្វិទាវិបទ្ធស្ស ហត្ថបទំសោ ហោតិ
 វិរាគោ វិរាគេ អសតំ វិរាគវិបទ្ធស្ស ហត្ថបទំសំ
 ហោតិ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនំ ។ សេយ្យថាថំ ភានុសោ
 កុត្តោ សាទាមលាមវិបទ្ធា តស្ស មច្ឆន្តកាថិ
 ទ ទារិច្ឆវិ កទ្ធតំ តទោថំ មេក្កិមិ សារោថំ ទ
 ទារិច្ឆវិ កទ្ធតំ វិវាទេ ទោ ភានុសោ ទុស្សិលស្ស
 សិលវិបទ្ធស្ស ហត្ថបទំសោ ហោតិ អវិច្ឆជំសារោ
 អវិច្ឆជំសារេ អសតំ អវិច្ឆជំសារវិបទ្ធស្ស
 ហត្ថបទំសំ ហោតិ ។ ចេ ។ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនំ ។

កាលបើសុទៈ មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិចិត្តិចាកសុទៈ តែនិសាបសូន្យ
 ចាកទមន៍ស្ស័យនៃសម្មាសមាទិ កាលបើសម្មាសមាទិ មិនមាន បុគ្គល
 អ្នកវិចិត្តិ ចាកសម្មាសមាទិ តែនិសាបសូន្យ ចាកទមន៍ស្ស័យ នៃ
 យេវាក្ខតញ្ញាណទស្សនៈ កាលបើយេវាក្ខតញ្ញាណទស្សនៈ មិនមាន
 បុគ្គលអ្នកវិចិត្តិ ចាកយេវាក្ខតញ្ញាណទស្សនៈ តែនិសាបសូន្យ ចាក
 ទមន៍ស្ស័យ នៃនិព្វិទា កាលបើនិព្វិទា មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិចិត្តិ ចាក
 និព្វិទា តែនិសាបសូន្យ ចាកទមន៍ស្ស័យ នៃវិរាគៈ កាលបើវិរាគៈ
 មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិចិត្តិចាកវិរាគៈ តែនិសាបសូន្យ ចាកទមន៍ស្ស័យ
 នៃវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ។ ម្ចាស់ភានុសាទំនិទ្យេយ ប្រៀបម្ដង
 មើមឃើ ដែលប្រាសចាកចែកនិវិស្វិក ក្រមរ មេសំរោយិទារក្ខំ ក៏មិន
 ដល់ខ្ញុំការពេញលេញ សំចក្កិស្រាយក្ខំ ទ្ធិមក្ខំ ក៏មិនដល់ខ្ញុំការពេញ
 លេញ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ភានុសាទំនិទ្យេយ បុគ្គលអ្នកប្រុស្តសិល
 វិចិត្តិចាកសិល តែនិសាបសូន្យចាកទមន៍ស្ស័យ នៃអវិច្ឆជំសារៈ កាល
 បើអវិច្ឆជំសារៈមិនមាន បុគ្គលអ្នកវិចិត្តិចាកអវិច្ឆជំសារៈ តែនិសាបសូន្យ
 ចាកទមន៍ស្ស័យ ។ ចេ ។ នៃវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

សីលសិទ្ធិ អាវសោ សីលសម្បទ្ធស្ស ឧបទ័ស.
 សម្បទ្ធា ហោតិ អវិប្បទ័សារោ អវិប្បទ័សារ
 សតំ អវិប្បទ័សារសម្បទ្ធស្ស ឧបទ័សសម្បទ្ធី
 ហោតិ ចាមុទ្ធី ចាមុទ្ធី សតិ ចាមុទ្ធីសម្បទ្ធស្ស
 ឧបទ័សសម្បទ្ធា ហោតិ មីតំ មីតិយា
 សតិ មីតិសម្បទ្ធស្ស ឧបទ័សសម្បទ្ធា ហោតិ
 បស្សន្តិ បស្សន្តិយា សតិ បស្សន្តិសម្បទ្ធស្ស
 ឧបទ័សសម្បទ្ធី ហោតិ សុទំ សុទេ សតិ
 សុទេសម្បទ្ធស្ស ឧបទ័សសម្បទ្ធា ហោតិ សម្មា-
 សមាទំ សម្មាសមាទំមិ សតិ សម្មាសមាទិ-
 សម្បទ្ធស្ស ឧបទ័សសម្បទ្ធី ហោតិ យថាភូត-
 កាណាទស្សនំ យថាភូតកាណាទស្សនេ សតិ
 យថាភូតកាណាទស្សនេស្ស ឧបទ័សសម្បទ្ធា ហោតិ
 ទិព្វំនា ទិព្វំនាយ សតិ ទិព្វំនាសម្បទ្ធស្ស ឧបទ័-
 សសម្បទ្ធា ហោតិ វិវាតោ វិវាតេ សតិ វិវាតសម្បទ្ធា-
 ស្ស ឧបទ័សសម្បទ្ធី ហោតិ វិមុត្តិកាណាទស្សនំ ។

ព្រាហ្មណ៍ ក្រិក្ខុយ បុគ្គលអ្នកមានសីល បរិបូណ៌ដោយសីល
 នៃនិច្ចៃណិ ដោយឧបទ័ស្សយ នៃអវិប្បទ័សារៈ កាលបើអវិប្បទ័សារៈ
 មាន បុគ្គលអ្នកបរិបូណ៌ ដោយអវិប្បទ័សារៈ នៃនិច្ចៃណិ ដោយ
 ឧបទ័ស្សយ នៃបាមុទ្ធីៈ កាលបើបាមុទ្ធីៈ មាន បុគ្គល
 អ្នកបរិបូណ៌ ដោយបាមុទ្ធីៈ នៃនិច្ចៃណិ ដោយឧបទ័ស្សយ នៃមីតិ
 កាលបើមីតិ មាន បុគ្គលអ្នកបរិបូណ៌ ដោយមីតិ នៃនិច្ចៃណិ ដោយ
 ឧបទ័ស្សយ នៃបស្សន្តិ កាលបើបស្សន្តិ មាន បុគ្គលអ្នកបរិបូណ៌ដោយ
 បស្សន្តិ នៃនិច្ចៃណិ ដោយឧបទ័ស្សយ នៃសុទៈ កាលបើសុទៈ មាន
 បុគ្គលអ្នកបរិបូណ៌ ដោយសុទៈ នៃនិច្ចៃណិ ដោយឧបទ័ស្សយ នៃ
 សម្មាសមាទិ កាលបើសម្មាសមាទិ មាន បុគ្គលអ្នកបរិបូណ៌ ដោយ
 សម្មាសមាទិ នៃនិច្ចៃណិដោយឧបទ័ស្សយ នៃយថាភូតកាណាទស្សនៈ
 កាលបើយថាភូតកាណាទស្សនៈ មាន បុគ្គលអ្នកបរិបូណ៌ ដោយ
 យថាភូតកាណាទស្សនៈ នៃនិច្ចៃណិ ដោយឧបទ័ស្សយ នៃទិព្វំនា
 កាលបើទិព្វំនា មាន បុគ្គលអ្នកបរិបូណ៌ ដោយទិព្វំនា នៃនិច្ចៃណិ
 ដោយឧបទ័ស្សយ នៃវិវាតៈ កាលបើវិវាតៈ មាន បុគ្គលអ្នកបរិបូណ៌
 ដោយវិវាតៈ នៃនិច្ចៃណិ ដោយឧបទ័ស្សយ នៃវិមុត្តិកាណាទស្សនៈ ។

សេយ្យនាមិ អាវុសោ វុក្ខោ សាទាបណា-
 សសឡន្តោ គស្ស បប្បដិកាចំ ចារិប្បិ កច្ចតិ
 កចោចំ ដេកុបិ សារោចំ ចារិប្បិ កច្ចតិ
 ឯវេមេ ទោ អាវុសោ សីលវេតោ សីលសឡន្តស្ស
 ឧបទំសសឡន្តោ ហោតំ អវិប្បដិសារោ អវិប្បដិសារ
 សតំ អវិប្បដិសារសឡន្តស្ស ឧបទំសសឡន្ត
 ហោតិ ។ បេ ។ វិបុត្តិញ្ញាណទស្សន្តិ ។

[១១៧] យោ សោ កិច្ចាម កិច្ចុ អក្កោសក-
 បរិកាសកោ អវិប្បដិសារី(១) សត្រហ្មចារិទំ អដ្ឋានមេតំ
 អនត្តោសោ យំ សោ ឯកានុសង្កំ ព្យាសនាទំ
 អញ្ញាតំ ព្យាសនំ ន ទិក្ខុយ្យ ។ កកមេសំ ឯកា-
 មសង្កំ ។ អនទំកតំ ចានិកច្ចតិ អនិកតា បរិហា-
 យតំ សទ្ធច្មស្ស ន វេទាយន្តិ(២) សទ្ធច្មេសុ វា
 អនិមាទំទោ ហោតិ អនកិរោតា វា ត្រហ្មចារិយំ ចរតំ

១ ឃ. អវិប្បដិសារី ។ ២ រ. វេទាយន្តិ ។

ញាណាវុសោទំនិទ្ធកាយ អប្ប្រិច្ចដូចាដិមេឈេ ដែលបរិច្ចណិដោយបែក
 ទំនិស្សិករហើយ ក្រុមរ ចេសំឈេនោក្កំ កំផលំនូវការពេញលេញ
 សំចក្កំ ប្រាយក្កំ ទ្ធិចក្កំ កំផលំនូវការពេញលេញ យ៉ាងណា
 មិញ ញាណាវុសោទំនិទ្ធកាយ បុគ្គលធម្មតាសីល បរិច្ចណិ
 ដោយសីល តែនិបរិច្ចណិ ដោយឧបទិស្សយ តែអវិប្បដិសារៈ
 កាលបើអវិប្បដិសារៈ មាន បុគ្គលធម្មតាសីល ដោយអវិប្បដិសារៈ
 តែនិបរិច្ចណិដោយឧបទិស្សយ ។ បេ ។ វិបុត្តិញ្ញាណទស្សន្តិ កិយ៉ាង
 នោវេមេ ។

[១១៨] ប្រាគន្ធិទ្រង់ត្រាស់ថា ញាណិកុទំនិទ្ធកាយ កិច្ចុវេល
 ចិរវៀលត្រាវោយៈ ដេវេប្រេទេចក្កកិកុជាសត្រហ្មចារិ ហើយមិនអប្បិផលំ
 នូវសេចក្តីវិភាសទាំង ១១ យ៉ាង ណាមួយ កុំមែនមែនជាហេតុ មិនមែន
 ជាច្រើនឡើយ ។ សេចក្តីវិភាសទាំង ១១ យ៉ាង តើក្នុង ។ គឺមិនបាននូវ
 អុណិវេសស ដែលខ្លួនមិនខាន់បាន ១ សាចសុទ្ធចាកុណិកសសដែល
 ខ្លួនបានហើយ ១ ប្រាសខ្លួនរបស់កិកុរោមិនផ្លូវអ្វី ១ ប្រកចរដោយសេចក្តី
 ស្មានថា បានក្តីប្រាសខ្លួន មិនប្រកអនិច្ចប្រត្តិក្តីត្រហ្មចារិយៈ ១

អញ្ញាតំ វា សន្តិសិទ្ធិ អាមត្តំ អាមត្តិកំ សិក្ខំ វា
 បទ្កត្តាយ ហិណយោវត្តិកំ កាត្តិ វា រោកាភត្តំ ដុសតិ
 ឧត្តាដំ វា ពាបុណាតិ ជិត្តកោមិ(១) សម្មុទ្ធា កាលំ
 ករោតិ កាយស្ស គេនា បះម្ពរណា អាយំ ធុត្តតិ
 វិនិចាតំ វិរយំ ឧបបទ្កតិ ។ យោ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អត្តោសកបរិកាសកោ អវិយុបវាដិ សត្រញ្ញចារិទិ
 អដ្ឋានមេតំ អនវតាសោ យំ សោ ធម៌សំ
 ឯកានសទ្ធិំ ត្សសទានំ អញ្ញាតំ ត្សសទំ ឧ
 ធិតធម្មយ្យតិ ។

(១១២) អថទោ អាយស្សា អាទន្ទោ យេន គតវា
 តេ នុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្តា កកវន្តំ អភិវាទេន្ទា
 ឯកមន្តំ ធិសិទិ ។ ឯកមន្តំ ធិសិទ្ធា ទោ
 អាយស្សា អាទន្ទោ កកវន្តំ ឯកនរោច សិយា ធុ
 ទោ កន្ត ភិក្ខុវោ កថាវោ សមាធិច្បនំលកោ

១ ឧ. ឧប្បា វិសេនោ អន្តិ ។

ត្រូវអាមត្តិណាមួយដ៏សាវហ្មតិ ១ លរេមនំសំកុហិយត្រឡប់មក ដើម្បី
 រេទរោតភាប ១ ចំរនំនិរោធជន្តំទាំង ១ ដល់ខ្លួនការត្រួត រើរវាយ
 ចំក្ត ១ រឿកាលកិរិយា ទាំងវិស្សន ១ លុះបើកម្រាយក្រវាយ
 ស្លាប់ទៅ ទៅកើតក្នុងអាយុ ចុះក្នុង វិទេណ ខាង ១ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលនិរេដ្យលទ្រោះអរិយៈ ដើរច្រឡើងក្នុង
 សត្រញ្ញចារិ ហើយមិនអប្បិដល់ ខ្លួនសច្ច្យវិទានទាំង ១១ យ៉ាង
 ណាមួយ ខ្លះមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាបច្ច័យឡើយ ។

(១១២) ប្រាមនា ប្រាមនាទុដ្ឋិទានកាយុ ចូលទៅគាល់ប្រា
 មនប្រាមនា លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំប្រាមនាប្រាមនា
 ហើយ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមសួរ ។ លុះប្រាមនាទុដ្ឋិទានកាយុ អង្គុយ
 ក្នុងទីសមសួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលប្រាមនាប្រាមនាដូច្នោះថា បរិក្រ
 ប្រាមន្តិដំចំរៃ ភិក្ខុទុទូសមាធិ មាតសកាតដូច្នោះ មាតដៃវេ

យថា ទេវ បឋវីយំ បឋវីសត្ថំ អស្ស ទ អាចស្មី
 អាចោសត្ថំ អស្ស ទ តេជស្មី តេជោសត្ថំ អស្ស
 ទ វិយស្មី វិយោសត្ថំ អស្ស ទ អាគាសា-
 នញ្ជាយតនេ អាគាសានញ្ជាយតនេសត្ថំ អស្ស
 ទ វិញ្ញាណញ្ជាយតនេ វិញ្ញាណញ្ជាយតនេសត្ថំ
 អស្ស ទ អភិញ្ញាញ្ជាយតនេ អភិញ្ញាញ្ជាយតនេ-
 សត្ថំ អស្ស ទ ទេវសញ្ញាណសញ្ជាយតនេ ទេវ-
 សញ្ញាណសញ្ជាយតនេសត្ថំ អស្ស ទ វេទលោកា
 វេទលោកសត្ថំ អស្ស ទ បរលោកេ បរលោក-
 សត្ថំ អស្ស យមិមំ(១) ទិដ្ឋំ សុតំ មុតំ
 វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវិទិតំ មនសា
 តត្រាមិ ទ សត្ថំ អស្ស សត្ថំ ទ បទ
 អស្សាតំ ។ សិយា អាទទុ ភិក្ខុនោ តថាភូតា
 សមាធិច្យដំលោកោ យថា ទេវ បឋវីយំ បឋវី-
 សត្ថំ អស្ស ទ អាចស្មី អាចោសត្ថំ អស្ស

១ ឧ. ម. យមិមំ ។ ឧ. យមិមំ ។

ដូចជាភិក្ខុ មិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី មិនសំគាល់ថា ទឹក ក្នុងទឹក
 មិនសំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់
 មិនសំគាល់ថា អាគាសានញ្ជាយតនេ ក្នុងអាគាសានញ្ជាយតនេ
 មិនសំគាល់ថា វិញ្ញាណញ្ជាយតនេ ក្នុងវិញ្ញាណញ្ជាយតនេ មិន
 សំគាល់ថា អភិញ្ញាញ្ជាយតនេ ក្នុងអភិញ្ញាញ្ជាយតនេ មិនសំគាល់ថា
 ទេវសញ្ញាណសញ្ជាយតនេ ក្នុងទេវសញ្ញាណសញ្ជាយតនេ មិនសំគាល់
 ថា លោកោ ក្នុងលោកោ មិនសំគាល់ថា លោកាភាវិមុខ
 ក្នុងលោកាភាវិមុខ ភិក្ខុមិនសំគាល់ក្នុងរូបសវដ្ឋលទ្ធករយើញ ព្វ លិខុ ភូត្យ
 ទិដ្ឋិច្ចាសំ វេលំ ស្មតិវេក ត្រៃវិរមោយចិញ្ច ត្រានំតេមាទសញ្ញាតិវេក
 តៃម្បុណោ ។ មាលតានុ ភិក្ខុ បុទសមាធិមាទសភាវដ្ឋង្គារកមាទ
 ដូចជាភិក្ខុ មិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី មិនសំគាល់ថា ទឹក ក្នុងទឹក

ទ គេជស្មី គោជាសត្វ អស្ស ទ វាយស្មី
 វាយសត្វ អស្ស ទ អាណាសាទក្កាយនាទ
 អាណាសាទក្កាយនាទសត្វ អស្ស ទ វិញ្ញាណ
 ក្កាយនាទ វិញ្ញាណក្កាយនាទសត្វ អស្ស ទ
 អាត់ក្កាយនាទ អាត់ក្កាយនាទសត្វ អស្ស
 ទ ទេវសក្កានុសក្កាយនាទ ទេវសក្កានុ
 សក្កាយនាទសត្វ អស្ស ទ ឥន្ទរណេ ឥន្ទ
 រណេសត្វ អស្ស ទ បរលោកេ បរលោកេសត្វ
 អស្ស យមិទំ ទិទ្ធី សុតំ ឡតំ វិញ្ញាតំ ចត្តំ
 បរិយសិទំ អនុវិទិទំ ចនសា កម្រាមិ ទ
 សត្វ អស្ស សត្វ ទ ចទ អស្សនិទំ ។ យថា
 កងំ ចទ កន្ត សិយា កំក្កុទោ តថាវុទោ
 សមាទិច្ចដិលោកេ យថា ទេ ចវរិយំ បវរិសត្វ
 អស្ស ទ អាចស្មី អាទោសត្វ អស្ស ទ គេជស្មី
 គេទោសត្វ អស្ស ទ វាយស្មី វាយសត្វ អស្ស

មិទំសំគាលំថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិទំសំគាលំថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់
 មិទំសំគាលំថា កាកសាទក្កាយនាទៈ ក្នុងកាកសាទក្កាយនាទៈ
 មិទំសំគាលំថា វិញ្ញាណក្កាយនាទៈ ក្នុងវិញ្ញាណក្កាយនាទៈ មិទំ
 សំគាលំថា អាត់ក្កាយនាទៈ ក្នុងអាត់ក្កាយនាទៈ មិទំសំគាលំថា
 ទេវសក្កានុសក្កាយនាទៈ ក្នុងទេវសក្កានុសក្កាយនាទៈ មិទំសំគាលំ
 ថា លោកេ ក្នុងលោកេ មិទំសំគាលំថា លោកេភាទិមុខ ក្នុង
 លោកេភាទិមុខ មិទំសំគាលំ ក្នុងទេសវិជយទូនយេញ ពូ លិទូ ក្នុង
 ជីវិតខ្យល់ ដល់ ស្មែរកេ ប្រិវរេវេយចិក្ក ប្រាទំនោនសក្កានុសក្កានុ
 នៃចំណូរ ។ បរិប្រាស្រ្តអង្គជីវិត ដូចភិក្ខុ បុទសមាទិ មាន
 សភាវ ដូច្នោះវាមាន ភីដូចម្តេច ដូចជាភិក្ខុ មិទំសំគាលំថា ដី
 ក្នុងដី មិទំសំគាលំថា ទឹក ក្នុងទឹក មិទំសំគាលំថា
 ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិទំសំគាលំថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់

ន អាណាសា នក្ខាយននេ ន អាណាសា នក្ខាយ-
 កនសញ្ញំ អស្ស ន វិញ្ញាណក្ខាយននេ វិញ្ញា-
 ណក្ខាយកនសញ្ញំ អស្ស ន អាណិក្ខញ្ញាយ-
 ននេ អាណិក្ខញ្ញាយកនសញ្ញំ អស្ស ន នេវ-
 សញ្ញាណសញ្ញាយននេ នេវសញ្ញាណសញ្ញាយកន-
 សញ្ញំ អស្ស ន និទេវលោកេ និទេវលោកសញ្ញំ
 អស្ស ន ចរលោកេ ចរលោកសញ្ញំ អស្ស
 យមិទំ និទ្ធិំ សុតំ ធុតំ វិញ្ញាតំ ចត្តំ ចកិយេ-
 សិតំ អនុវិចារិតំ មនសា កម្រាថេ ន សញ្ញំ
 អស្ស សញ្ញំ ច ចន អស្សាតំ ។ និទានន្ត
 កិក្ខុ ឃិវិសញ្ញំ យោភិ ឃិតំ សន្តំ ឃិតំ
 ចណីតំ យនិទំ សព្វសង្ការសមថោ សព្វចម៌-
 ច្យដិទិស្សត្តោ កណ្ណក្ខយោ វិភកោ និវកោ
 ចិត្តានន្តំ ។ ឃិវិ ទោ អាទន្ត សិយា កិក្ខុនោ
 កថាវុចោ សមាចិត្តដិលោកេ យថា នេវ ចមវិយិ
 ចមវិសញ្ញំ អស្ស ន អាចស្មំ អាចោសញ្ញំ អស្ស

មិទសំគាលំថា ភាកសានក្ខាយននេ កុណិកាកសានក្ខាយននេ
 មិទសំគាលំថា វិញ្ញាណក្ខាយននេ កុណិវិញ្ញាណក្ខាយននេ
 មិទសំគាលំថា កកិក្ខញ្ញាយននេ កុណិកកិក្ខញ្ញាយននេ មិទ
 សំគាលំថា នេវសញ្ញាណសញ្ញាយននេ កុណិនេវសញ្ញាណសញ្ញា-
 យននេ មិទសំគាលំថា លោកនេ កុណិលោកនេ មិទសំគាលំថា
 លោកកមិទុ កុណិលោកកមិទុ មិទសំគាលំ កុណិចសិវនិទាន
 យេញ ឡ ល្អិទ្ធ ឡក្ស នីវច្ចាសំ ដល់ ស្មុទិវា ក្រិវិវេយេចច្ឆ គ្រាថេ
 ក្រិវាសញ្ញាណិទុកា ក្រិវិវេយេ ។ មាលកានន្ត កិក្ខុកុណិសាសនា
 នេ មាសចត្តិសំគាលំយានិទេវេ ការម្លាចម្លាសញ្ញាតំនិសំ
 ការលេចោលន្តកិវេលសតំនិសំ ការកសំនក្ខា ការប្រាសចាកមប្រេក
 ការលន់ទុក្ខ គិប្រេនិក្ខានណ ប្រេនិក្ខានន្តិ ជាទិស្សចំ ប្រេនិក្ខានន្តិ
 និទុក្ខ ។ មាលកានន្ត កិក្ខុបុសមាមិវាសកាតម្បុញ យានិទេវេនិ
 ដួចជាតិក្ខុ មិទសំគាលំថា មី កុណិមី មិទសំគាលំថា ទិក កុណិទិក

ទ គេផស្តី គេថោសញ្ញី អស្ស ទ ភយស្តី
 ភាយោសញ្ញី អស្ស ទ អាណាសាទញ្ញាយនទេ
 អាណាសាទញ្ញាយនទេសញ្ញី អស្ស ទ វិញ្ញាលញ្ញាយ-
 នទេ វិញ្ញាលញ្ញាយនទេសញ្ញី អស្ស ទ អាណិត្តញ្ញា-
 យនទេ អាណិត្តញ្ញាយនទេសញ្ញី អស្ស ទ ទេវេសញ្ញា-
 យនទេ ទេវេសញ្ញាយនទេសញ្ញី អស្ស ទ ទេវេសញ្ញាយនទេសញ្ញី អស្ស
 ទ ទេវេសញ្ញាយនទេសញ្ញី អស្ស ទ បរលោកេ
 បរលោកសញ្ញី អស្ស យមំទំ ទិដ្ឋំ សុតំ ឡតំ
 វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវិចិតំ ទទសា តត្រាបិ
 ទ សញ្ញី អស្ស សញ្ញី ទ ទទ អស្សនិតំ ។
 អថទោ អាយស្ស អទថោ កករតា កាសិតំ
 អកំទត្តិកា អនុមោទិតា ឧត្តាយាសថា កកទ្តិ
 អកំវិទិតា បទត្តិណំ កត្តា យេថាយស្សា សារី-
 បុត្តោ គេទុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិត្តា អាយស្សតា
 សារីបុត្តោ សន្តិ សន្តិមិ សន្តិមិ យំ កតិ
 សាកណីយំ វិគីសារត្តា វិកាទត្តំ ទិសិមិ ។

មិទសំគាលំថា ភ្នំ ក្នុងភ្នំ មិទសំគាលំថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់
 មិទសំគាលំថា កាកាសាទញ្ញាយនទេ ក្នុងកាកាសាទញ្ញាយនទេ មិទ
 សំគាលំថា វិញ្ញាលញ្ញាយនទេ ក្នុងវិញ្ញាលញ្ញាយនទេ មិទ
 សំគាលំថា អាណិត្តញ្ញាយនទេ ក្នុងអាណិត្តញ្ញាយនទេ មិទ
 សំគាលំថា ទេវេសញ្ញាយនទេ ក្នុងទេវេសញ្ញាយនទេ
 យនទេ មិទសំគាលំថា លោកនេ ក្នុងលោកនេ មិទសំគាលំ
 ថា លោកនេមុខ ក្នុងលោកនេមុខ មិទសំគាលំ ក្នុងវេសិវេសិវុទ្ធ
 យេញ ឡ លិទ្ធ ក្សត្រ ទិដ្ឋិច្ចាសំ ផលំ ស្វែនិក គ្រិមិវេនិយចិត្ត
 គ្រាន់នៃធម្មសញ្ញា ជាចម្មតាទៃកុំល្អោះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះកោនទុ
 ដំរាងកាយ ក្រេកកា រីករយ ចំរាតោសិទ របស់ព្រះមោទ
 ព្រះកោនហើយ ក្រេកកាសាសនៈ ថ្វាយបង្គំព្រះមោទព្រះកោន ធ្វើ
 ច្រកក្រិណ ហើយចូលទៅរក ព្រះសារីបុត្រដំរាងកាយ លុះចូលទៅ
 ផលំហើយ គិរិករយ ទៅក្រេកសារីបុត្រដំរាងកាយ លុះចាប់កាត្យ
 ដែលគួរកែរយ ទិដ្ឋិកាត្យដែលគួរលើក ហើយភ្នំយ ក្នុងទិសមម្ពុរ ។

ឯកាចង្គំ ទិសិទ្ធា ទោ អាយស្សា អាទន្ទា អាយ-
 ស្មន្តំ សារីបុត្តំ ឯកទរោច សិយា នុ ទោ អាវុសា
 សារីបុត្ត កំក្កុទោ តតារុទោ សមាទិច្ចដិលាកោ
 យថា ទេវ បមរិយំ បមរិសញ្ញំ អស្ស ។ ចេ ។ យមិទំ
 ទិដ្ឋំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយសិតំ អនុវិចារិកំ
 មទសា តត្រាថិ ទ សញ្ញំ អស្ស សញ្ញំ ឧ បទ
 អស្សាតំ ។ សិយា អាវុសា អាទន្ទ កំក្កុទោ តតារុ-
 ទោ សមាទិច្ចដិលាកោ យថា ទេវ បមរិយំ បមរិ-
 សញ្ញំ អស្ស ។ ចេ ។ យមិទំ ទិដ្ឋំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ
 បត្តំ បរិយសិតំ អនុវិចារិកំ មទសា តត្រាថិ ទ
 សញ្ញំ អស្ស សញ្ញំ ឧ បទ អស្សាតំ ។ យថាកាទិ
 បទាវុសា សារីបុត្ត សិយា កំក្កុទោ តតារុទោ
 សមាទិច្ចដិលាកោ យថា ទេវ បមរិយំ បមរិ-
 សញ្ញំ អស្ស ។ ចេ ។ យមិទំ ទិដ្ឋំ សុតំ
 មុតំ វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយសិតំ អនុវិចារិកំ មទសា

សុត្រោភាទន្តដំធានកាយ អន្តិយក្នុងទិសមគ្គុរោយិយ ពានទិយាយ
 ទេវទិវ ត្រាសារីបុត្រដំធានកាយ ដូច្នោះថា ម្ចាស់អាវុសា សារីបុត្រ
 កំកុបុនសមាទិ មានសភាពដូច្នោះ មានដែរឬ ដូចជាកំកុ មិន
 សំគាល់ថា ដី ក្នុងដី ។ ចេ ។ មិនសំគាល់ ក្នុងរបស់ដែលខ្លួន
 ឃើញ ឮ លឺឮ ក្សត្រ ដឹងច្បាស់ ដល់ ស្មែរទេ ត្រិះរិះដោយចិត្ត
 ត្រាស់ដៃមានសញ្ញា ជាធម្មតាដែលប៉ុណ្ណោះ ។ ម្ចាស់អាវុសាកាខ្លួន
 កំកុបុនសមាទិ មានសភាពដូច្នោះ កំធាន ដូចជាកំកុ មិនសំគាល់ថា
 ដី ក្នុងដី ។ ចេ ។ មិនសំគាល់ ក្នុងរបស់ដែលខ្លួនឃើញ ឮ លឺឮ ក្សត្រ
 ដឹងច្បាស់ ដល់ ស្មែរទេ ត្រិះរិះដោយចិត្ត ត្រាស់ដៃមានសញ្ញា ជា
 ធម្មតាដែលប៉ុណ្ណោះ ។ ម្ចាស់អាវុសា សារីបុត្រ ដូចកំកុបុន
 សមាទិមានសភាពដូច្នោះ ដែលមាន តើដូច្នោះឬ ដូចជាកំកុ មិន
 សំគាល់ថា ដី ក្នុងដី ។ ចេ ។ មិនសំគាល់ ក្នុងរបស់ដែលខ្លួន
 ឃើញ ឮ លឺឮ ក្សត្រ ដឹងច្បាស់ ដល់ ស្មែរទេ ត្រិះរិះដោយចិត្ត

គម្រោង ១ សញ្ញា អស្ស រសញ្ញា ១ ១១ អស្សាតំ ។
 ឥតាវុសា អាទទ្ធ កំក្ក ឃីវសញ្ញា យោតំ ឃីតំ រាទ្ធ
 ឃីតំ រសាតំ យធិធំ សព្វសង្ការសមាថា សព្វកតំប្បដ-
 ជំស្សត្តោ តណ្ហាក្កយោ វិរាតោ ជំរោតោ ជំព្វាទន្តំ ។
 ឃីវ ទោ អាវុសោ អាទទ្ធ សំយោ កំក្កនោ តថាវុតោ
 សមាជំប្បជំលាកោ យថា ទេវ ចមវិលំ ចមវិសញ្ញា
 អស្ស ។ ចេ ។ យធិធំ ជំដ្ឋំ សុតំ អុតំ វិញាតំ
 ចត្តំ ចរិយេសិតំ អនុវិចិតំ មទសា គម្រោង ១ សញ្ញា
 អស្ស រសញ្ញា ១ ១១ អស្សាតំ ។ អនុវិយំ អាវុសោ
 អន្ធាតំ អាវុសោ យត្រ ហិ បាម សត្ត ៤(១) សាវកស្ស
 ៤ អគ្គេទ អត្ថំ(២) ព្យញ្ញាទេទ ព្យញ្ញាធំ សំសត្ថំស្សតិ
 សមេស្សតិ ១ វិកម្មិស្សតិ(៣) យធិធំ អគ្គចនស្សំ ។

១ ឆ. ៧ ។ ២ ឆ. អតោ ។ ៣ ឆ. វិប្បស្សនិ ។

គ្រោងនៃមាតិកា ជាធម្មតានៃប៉ុណ្ណោះ ។ ម្ចាស់កុសលកម្ម
 កិក្ខុកុសលសមាគមៈ មានសេចក្តីសំគាល់ យ៉ាងទៃថា ការខ្ជាប់
 ខ្ជួលសង្ការទាំងអស់ ការលះលោល ខ្ជួលកិលេសទាំងអស់ ការអស់តណ្ហា
 ការប្រោសបាតព្រម ការលក់ទុក្ខ គឺព្រះចិត្តទណា ព្រះចិត្តនិម្មិត
 ជាទីស្ងប់ ព្រះចិត្តនិម្មិតដ៏ទុក្ខ ។ ម្ចាស់កុសលកម្ម កិក្ខុកុស
 សមាគម មានសភាពដូច្នោះ យ៉ាងទៃចង ដូចជាកុសលសំគាល់ជាដី ក្នុងដី
 ។ ចេ ។ មិនសំគាល់ក្នុងរូបសំផែលទូទៅឃើញ ព្យលំខ្ល ព្យល្យ អធិច្យាសំ ដល់
 ស្រុក ព្រះវិញយចិត្ត គ្រោងនៃមាតិកា ជាធម្មតានៃប៉ុណ្ណោះ ។
 ម្ចាស់កុសលកម្មរូបណាស់ ម្ចាស់កុសល ចំឡែកណាស់ គ្រោង
 អក្ខរនិព្វត្តនៈរបស់ព្រះសាស្តាចិន្តសាវត្រដ្ឋាន សមគ្នា មិនបាទ
 ទុសគ្នា ដោយអត្ត ដោយព្វត្តនៈ ក្នុងបទដ៏ប្រសើរទៃឡើយ ។

ឥនាហោ ហិ អារុសោ កកវន្តំ ឧបសន្តមិត្តា ឯត.
 មត្តំ អប្បន្តំ ។ កកវិបិ មេ ឯតេហិ បទេហិ
 ឯតេហិ ព្យញ្ញទេហិ(*) ឯតមន្តំ ព្យាកាសំ
 សេយ្យនិមំ អាយស្មា សាវបុត្តោ ។ អប្បវយំ
 អារុសោ អន្តតំ អារុសោ យត្រ ហិ តាម សត្តុ ច
 សាវកស្ស ច អន្តុ ច អន្តំ ព្យញ្ញទេ ព្យញ្ញំ
 សំសន្និស្សតំ សមេស្សតំ ច វិកយ្ហិស្សតំ យនិទំ
 អត្តបទស្មំ ។

[១១៥] អដទោ អាយស្មា អាទន្តោ យេ ច
 កកវា តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្តា កកវន្តំ អកិវា-
 ទេត្តា ឯតមន្តំ ឯសិទិ ។ ឯតមន្តំ ឯសិទ្ធោ ទោ
 អាយស្មា អាទន្តោ កកវន្តំ ឯតទកេ ច សិយា ច
 ទោ កន្តុ កិក្កុរោ តតាប្បោ សមាទិច្ឆដិលាកោ
 យថា ណ ចក្កំ មទសិកេយ្យ ច រុបំ មទសិកេ-
 យេយ្យ ច សោតំ មទសិកេយ្យ ច សន្តំ មទសិកេ-
 យេយ្យ ច យាធំ មទសិកេយ្យ ច កន្តិ មទសិកេយ្យ

* ម. ព្យញ្ញិ ។

ខ្នាលអារុសោ អប្បត្រមិត្តានេះ ខ្ញុំបានចូលទៅគាល់ ព្រះមាន
 ព្រះភាគ ហើយសួរសេចក្តីនេះ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ក៏បានព្យាករ
 សេចក្តីនេះ ដោយបទទាំងនេះ ដោយព្យញ្ញទៈទាំងនេះផងខ្ញុំ ដូចជា
 ព្រះសាវបុត្រដ៏មានអាយុវែរ ។ ខ្នាលអារុសោ អស្មារ្យណាស់ ខ្នាល
 អារុសោ ចិរៀកណាស់ ព្រោះថា អត្តន័ត្តព្យញ្ញទៈរបស់ព្រះសាស្ត
 ដ៏ស្រស់ស្រាយ សម្មតា មិនបានខុសគ្នា ដោយអត្ត ដោយព្យញ្ញទៈ
 ក្នុងបទដ៏ច្រើននេះឡើយ ។

[១១៥] ត្រាថាៈ ព្រះភាគនុ ដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់
 ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្រាបថ្គាយបង្គំ ព្រះមាន
 ព្រះភាគហើយអង្គុយ ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះ ព្រះមាននូវ ដ៏មានអាយុ
 អង្គុយ ក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំចូល ព្រះមានព្រា
 កាដូច្នោះ បរិទ្រព្រះក្នុងដំបំរើ ក៏ក្រាបសមាធិ មានសភាព
 ដូច្នោះ មានវិទ្ធី ដូចជាកិក្កុ មិនធ្វើទុកក្នុងចក្ខុ ខ្លៅចក្កុ មិន
 ធ្វើទុកក្នុងចក្ខុ ខ្លៅច មិនធ្វើទុកក្នុងចក្ខុ ខ្លៅសាគៈ មិនធ្វើទុកក្នុងចក្ខុ
 ខ្លៅសន្តុៈ មិនធ្វើទុកក្នុងចក្ខុ ខ្លៅយាគៈ មិនធ្វើទុកក្នុងចក្ខុ ខ្លៅន្តុៈ

២២៣ ចំណុចទី១

១ ដំរី មនសិការយ្យ ១ រសី មនសិការយ្យ
 ១ កាយំ មនសិការយ្យ ១ ដោដ្ឋង្គំ មនសិការយ្យ
 ១ បឋវី មនសិការយ្យ ១ អាចី មនសិការយ្យ
 ១ ភេជំ មនសិការយ្យ ១ វាយំ មនសិការយ្យ
 ១ អាចារ្យសាស្ត្រាយុត្តំ មនសិការយ្យ
 ១ វិញ្ញាណញ្ញាយុត្តំ មនសិការយ្យ ១ អាភិញ្ញាណយុត្តំ
 មនសិការយ្យ ១ ទេវសញ្ញាណសញ្ញាយុត្តំ
 មនសិការយ្យ ១ ឥន្ទ្រលោកំ មនសិការយ្យ ១
 បរលោកំ មនសិការយ្យ យមិទំ វិទ្ធិ សុតំ មុតំ
 វិញ្ញាតំ បក្កំ បរិយេសិតំ អនុវិចិតំ មនសា
 តម្បំ ១ មនសិការយ្យ មនសិ ១ បទ ករយ្យតិ ។
 សិយា អាទន្ត ភិក្ខុទោ ភត្តាទោ សមាទិប្បដិ-
 លាភោ យថា ១ ចក្កំ មនសិការយ្យ ១ រូបិ
 មនសិការយ្យ ១ សោតិ មនសិការយ្យ ១ សង្កំ
 មនសិការយ្យ ១ យាទិ មនសិការយ្យ ១
 តន្តំ មនសិការយ្យ ១ ដំរី មនសិការយ្យ

២២៤ ចំណុចទី២

មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ទូរជំរុំ មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ទូរសេ មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត
 ទូរកាយ មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ទូរដោដ្ឋង្គៈ មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ទូរបឋវី
 មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ទូរអាចី មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ទូរភេជំ មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត
 ទូរវាយំ មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ទូរអាចារ្យសាស្ត្រាយុត្តៈ មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត
 ទូរវិញ្ញាណញ្ញាយុត្តៈ មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ទូរអាភិញ្ញាណយុត្តៈ មិនធ្វើទុក្ខ
 ក្នុងចិត្ត ទូរទេវសញ្ញាណសញ្ញាយុត្តៈ មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ទូរឥន្ទ្រលោកៈ មិន
 ធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តទូរឥន្ទ្រលោកៈ មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ទូរបសិវៈ មិនធ្វើទុក្ខ
 ក្នុងចិត្ត ទូរវិទ្ធិ ទូរសុតំ ទូរមុតំ ទូរវិញ្ញាតំ ទូរបក្កំ ទូរបរិយេសិតំ ទូរអនុវិចិតំ ទូរមនសា
 តម្បំ ទូរមនសិ ទូរបទ ទូរករយ្យតិ ។ ទូរសិយា ទូរអាទន្ត ទូរភិក្ខុទោ ទូរភត្តាទោ ទូរសមាទិប្បដិ-
 លាភោ ទូរយថា ១ ទូរចក្កំ មនសិការយ្យ ១ ទូររូបិ មនសិការយ្យ ១ ទូរសោតិ មនសិការយ្យ ១ ទូរសង្កំ
 មនសិការយ្យ ១ ទូរយាទិ មនសិការយ្យ ១ ទូរតន្តំ មនសិការយ្យ ១ ទូរដំរី មនសិការយ្យ

ន វសំ មនសិកម្មេយ្យ ន កាយំ មនសិកម្មេយ្យ ន
 ដោជ្ឈន្តំ មនសិកម្មេយ្យ ន បឋវី មនសិកម្មេយ្យ
 ន អាគំ មនសិកម្មេយ្យ ន គេជំ មនសិកម្មេយ្យ
 ន វាយំ មនសិកម្មេយ្យ ន អាគាសានញ្ចាយតនំ
 មនសិកម្មេយ្យ ន វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ មនសិកម្មេយ្យ
 ន ភកិញ្ចញ្ចាយតនំ មនសិកម្មេយ្យ ន ខេសញ្ចា-
 នាសញ្ចាយតនំ មនសិកម្មេយ្យ ន ឥន្ទ្រោកំ មន-
 សិកម្មេយ្យ ន បរិយេសិតំ មនសិកម្មេយ្យ យមិទំ
 មិដ្ឋំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ ចត្តំ បរិយេសិតំ អនុ-
 វិចារិតំ មនសា តម្បំ ន មនសិកម្មេយ្យ មនសិ ច
 ចន កម្មេយ្យតំ ។ យថាកមិ ចន កន្ត ឥយា
 ភិក្ខុនោ តថាវុទោ សមាធិច្បង្គិលាកោ យថា ន
 តក្កំ មនសិកម្មេយ្យ ន រូបំ មនសិកម្មេយ្យ ។ មេឃ
 យមិទំ មិដ្ឋំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ ចត្តំ
 បរិយេសិតំ អនុវិចារិតំ មនសា តម្បំ ន
 មនសិកម្មេយ្យ មនសិ ច ចន កម្មេយ្យតំ ។

មិនធ្វើទុក្ខកងចិត្ត ខ្លវេស មិនធ្វើទុក្ខកងចិត្ត ខ្លវេតាយ មិនធ្វើទុក្ខកងចិត្ត ខ្លវេ
 គោដ្ឋព្ភៈ មិនធ្វើទុក្ខកងចិត្ត ខ្លវេបឋវី មិនធ្វើទុក្ខកងចិត្ត ខ្លវេអាចុ មិនធ្វើ
 ទុក្ខកងចិត្ត ខ្លវេអាណំ មិនធ្វើទុក្ខកងចិត្ត ខ្លវេវាយោ មិនធ្វើទុក្ខកងចិត្ត ខ្លវេ
 កាកាសានញ្ចាយននៈ មិនធ្វើទុក្ខកងចិត្ត ខ្លវេវិញ្ញាណញ្ចាយននៈ មិនធ្វើ
 ទុក្ខកងចិត្ត ខ្លវេភកិញ្ចញ្ចាយននៈ មិនធ្វើទុក្ខកងចិត្ត ខ្លវេខេសញ្ចា ធាសញ្ចា-
 យននៈ មិនធ្វើទុក្ខកងចិត្ត ខ្លវេធានា មិនធ្វើទុក្ខកងចិត្ត ខ្លវេលោកហានិមុទ
 មិនធ្វើទុក្ខកងចិត្ត ខ្លវេបសំវេលទ្ធកាយេញ ឬ លិទ្ធិ ភូក្ស ធិតិច្ឆាសំ វេលំ
 ស្មេតិក ច្រវេវេជាយចិត្ត ច្រានវេធ្វើទុក្ខកងចិត្ត ជាបម្មាភម្មំ ឡោះ ។
 ចរិត្រច្រវេវេជិចារិត ធុបតិកុ ចុនសហនិ ហានសភាគវ្យញ្ញានិវាទានិវេច
 រម្មច ដុចដាវែកមិនធ្វើទុក្ខកងចិត្ត ខ្លវេចកុ មិនធ្វើទុក្ខកងចិត្ត ខ្លវេម ។ មេឃ
 មិនធ្វើទុក្ខកងចិត្ត ខ្លវេបសំវេលទ្ធកាយេញ ឬ លិទ្ធិ ភូក្ស ធិតិច្ឆាសំ វេលំ
 ស្មេតិក ច្រវេវេជាយចិត្ត ច្រានវេធ្វើទុក្ខកងចិត្ត ជាបម្មាភម្មំ ឡោះ ។

ឥន្ទានុ កិក្ខុ ឃី មនសិករោតិ ឃតំ សន្តំ ឃតំ
 បណីតំ យមំនំ សព្វសម្មារសមជា សព្វបដិឃ្មនំ
 ស្សត្តោ កណ្តិក្ខយោ វិរាគោ ធិរោជោ ធិញ្ញានុ ។
 ឃី ទោ អានុ សិយា កិក្ខុនោ កដារុចោ សមា-
 ធិឃ្មនំលារោ យថា ន ទត្តំ មនសិករេយ្យ ន រូបំ
 មនសិករេយ្យ ន សោតំ មនសិករេយ្យ ន សន្តិ-
 មនសិករេយ្យ ន យាមំ មនសិករេយ្យ ន កន្ធិ-
 មនសិករេយ្យ ន ជីវិ មនសិករេយ្យ ន រសំ មន-
 សិករេយ្យ ន ចាយំ មនសិករេយ្យ ន ជាដ្ឋត្ធិ-
 មនសិករេយ្យ ន បឋវំ មនសិករេយ្យ ន អាចំ
 មនសិករេយ្យ ន ភេជំ មនសិករេយ្យ ន វាយំ
 មនសិករេយ្យ ន អាគាសានញ្ជាយតមំ មនសិក-
 រេយ្យ ន វិញ្ញាណញ្ជាយតមំ មនសិករេយ្យ ន អា-
 តិញ្ជាយតមំ មនសិករេយ្យ ន ទេវសញ្ជាយ-
 សញ្ជាយតមំ មនសិករេយ្យ ន ឥន្ទលោកំ មនសិ-
 ករេយ្យ ន បរលោកំ មនសិករេយ្យ យមំនំ ធិដ្ឋំ

ខ្នាលានុ កិក្ខុនិសាសនោ ធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត យ៉ាងនេះថា ការ
 រម្ងាប់សត្វរាងក្រវី ការលេបលាបកំលែសត្វក្រវី ការកស់
 គណ្តោ ការប្រុសយកកម្រែក ការលេក់ទុក្ខពិព្រោះពិញ្ញាណ ព្រះ
 ធិញ្ញានុ ជាទស្សន៍ ព្រះធិញ្ញានុ ជីវិត ។ ខ្នាលានុ
 កិក្ខុនិសាសនា ធានសភាពដូច្នោះ យ៉ាងនេះឯង ដូចជាកិក្ខុមិន
 ធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ទ្រវត្ត មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ទ្រវេ មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត
 ទ្រវិសាធា មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ទ្រវិសុទ្ធ មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ទ្រវិយាធា
 មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ទ្រវិទ្ធា មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ទ្រវិវិហារ មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត
 ទ្រវិស មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ទ្រវិកាយ មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ទ្រវិវេជ្ជា
 មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ទ្រវិបរិ មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ទ្រវិការុ មិនធ្វើទុក-
 ក្នុងចិត្ត ទ្រវិគោ មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ទ្រវិវិយា មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត
 ទ្រវិកាសាសញ្ជាយតមៈ មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ទ្រវិញ្ញាណញ្ជាយតមៈ មិន
 ធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ទ្រវិកិញ្ជាយតមៈ មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ទ្រវិទេវសញ្ជា-
 នាសញ្ជាយតមៈ មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ទ្រវិលោកេ មិនធ្វើទុក-
 ក្នុងចិត្ត ទ្រវិលោកេមុខ មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ទ្រវិលសវេលទុក្ខាយិញ

សុតំ មុតំ វិញ្ញាណំ បន្តិ បរិយេសិតំ អនុវិចារិ
មនសា តម្បំ ធម្មំ មនសិកាយស្ស មនសិ ធម្មំ
កាយស្សតំ ។

[១១៦] ឯកំ សមយំ កកវា ទាមិកោ
វិហារតិ ឥញ្ញកាវសដេ (១) ។ អដោ អាយស្មា
សាទ្វា (២) យេន កកវា កេតុបសន្តិមិ ធម្មសន្តិមិ
កកវន្តំ អកិវាទេវា ឯតមន្តំ ចិសិទិ ។ ឯតមន្តំ
ចិសិទិ ទោ អាយស្មន្តំ សន្តំ កកវា ឯតទាវាច
អាជានិយណាយិកំ ទោ សន្តំ ណាយ (៣) មា ទទ្យន្ត-
ណាយិកំ (៤) ។ កថេវ សន្តំ ទទ្យន្តណាយិកំ ហោតំ ។
អស្ស ទទ្យន្តោ ហិ សន្តំ ទោណិយា ទទ្វោ យវស-
ស្សំ យវសស្សន្តំ (៥) ណាយតិ ។ តំ កំស្សហោតុ ។

១. ឧ. ឧ. វិញ្ញាណិយេ ។ ២. ឧ. ស. ទោ ។ ៣. ឧ. ណាយិ ។
៤. ឧ. ឧ. វត្ថុណាយិកំ ។ ៥. ឧ. ឧ. យវសំ យវសន្តំ ។

ពុ លិទ្ធ ភ្នក្ស ជីនិច្ចាសំ ដលំ ស្រុកោ ត្រិវេរោយចិត្ត គ្រាន់
វៃធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ជាធម្មតាច្បាស់ណា ។

[១១៦] សមយមួយ ព្រះធានព្រះភាគ ទ្រង់អង្គរៅ ក្នុង
ព្រះសាម ដែលគេធ្វើអំពីដដ្ឋ ជីនិច្ចាសំ ។ គ្រោះគោះ
ព្រះសង្ឃដ៏មានកាយ ចូលទៅគាល់ព្រះធានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់
ក្រាបថ្វាយបង្គំ ចំពោះព្រះធានព្រះភាគ ហើយអង្គុយ ក្នុងទីសមរម្យ ។
លុះព្រះសង្ឃដ៏មានកាយ អង្គុយ ក្នុងទីសមរម្យហើយ ព្រះធានព្រះ
ភាគ ទ្រង់គ្រាន់ដូច្នោះ ម្ចាស់សង្ឃ អ្នកត្រូវគិត ដូចអំធិនសេរ
កាជាទិយ កុំអធិដូចអំធិនសេរ ដែលមានពុទ្ធក្បួនឡើយ ។ ម្ចាស់
សង្ឃ អំធិនសេរដែលមានពុទ្ធក្បួន តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់សង្ឃ
សេរមានពុទ្ធក្បួន ដែលគេចង់ក្បួនត្រង់ត្រូវ តែអំធិនសេរ ត្រូវ
ដំណើច ត្រូវដំណើច ។ ដំណើរគោះ គ្រោះហេតុអ្វី ។

ង ហំ សទ្ធ អស្ស ទធម្មត្ថស្ស ឆោណិយា ទទ្ធស្ស
 ឋវំ ហោតំ កំ ទុ ទោ មំ អដ្ឋ អស្សនដ្ឋ-
 សារមិ កាវណំ កាមស្សតិ កំមស្សហំ
 ចដិករោមិកំ ។ សោ ឆោណិយា ទទ្ធា យវស-
 ស្សំ យវសស្សន្តិ(១) ណាយតំ ។ ឋវំមេ ទោ សទ្ធ
 ឆំនេកទ្ធា ចុវិសទធម្មត្ថោ អញ្ញកតោមិ រុក្ខុគុលកតោមិ
 សុញ្ញការកតោមិ កាមរកចវយុដ្ឋិកេន ចេតសា
 វិហារតិ កាមរកចមរកេន ឧប្បន្នស្ស ង កាមរ-
 កស្ស វិស្សាលំ យដាក្ខតំ ធម្មជាតាតិ ។ សោ
 កាមរកំយេវ អនន្តរិ(២) កវិគ្គា(៣) ណាយតំ ចដ្ឋា-
 យតិ វិជ្ជាយតិ អវជ្ជាយតិ ។ ព្យាបាទចវយុដ្ឋិកេន
 ចេតសា វិហារតិ... មីនមិទ្ធជវយុដ្ឋិកេន ចេតសា វិហារ-
 តិ... ឧទ្ធកក្កុដ្ឋវយុដ្ឋិកេន ចេតសា វិហារតិ...

១ ឧ.ន. អដ្ឋ ។ ២ ឧ. ឧត្ត ។

ម្នាលសទ្ធ៖ ព្រោះថាសេះមានពុកក្បួន ដែលគេចង់វិល្យក្រសិនបើស្រូវ
 មិនមានកំរិតយ៉ាងនេះថា ថ្ងៃនេះ ងាយសារបើអ្នកចង្អុល សេះ ខឹងឱ្យ
 អញធ្វើដូរហេតុ ដូច្នោះអញធ្វើតទៅវិញ ដូចម្តេច ។ សេះ
 នោះ ត្រូវគេចង់វិល្យក្រសិនបើស្រូវហើយ គេនឹងថា ស្រូវដំណើច ស្រូវ
 ដំណើច ។ ម្នាលសទ្ធ៖ កុរុសមានពុកក្បួនពុកខ្លះ ក្នុងយោគនេះ ទៅ
 ទៅក្នុងព្រៃក្តី ទៅក្រោមម្លប់ឈើក្តី ទៅក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី មានចិត្ត
 ដែលកមរក រួចរាន ដែលកមរក គ្របសន្តិកំហើយ រមែងមិន
 ដឹងនូវការណាស់ចោល ដូកមរក ដែលកើតឡើង ដោយភិក
 ភ័យនិងខាវជ័រ ។ ចុរុសនោះ គេនឹង ដក់ ជ្រុល
 ជ្រប់ សុចរសៅ ព្រោះដុំកមរក ឱ្យនៅខាងក្នុង ។
 ចុរុសមានចិត្ត ដែលព្យាបាទ រួចរានហើយ... មានចិត្ត ដែលមិនមិច្ឆៈ
 រួចរានហើយ... មានចិត្ត ដែលឧទ្ធកក្កុដ្ឋៈ រួចរានហើយ...

វិនិក្ខេបាបរិយុដ្តិកោ ន ចេតសា វិហារតិ វិនិក្ខេបាបរេ-
 កោ ឧប្បន្ទាយ ច វិនិក្ខេបាយ ចិស្សានាំ
 យថាភូតិ ធម្មជាតាតិ ។ លោ វិនិក្ខេបន្តិយេវ
 អនន្តរិ កាវិទ្យា ណាយតិ បដ្ឋិយតិ ចិដ្ឋិ-
 យតិ អវដ្ឋិយតិ ។ លោ បថវិម្បិ
 ចិស្សាយ ណាយតិ អាចម្បិ ចិស្សាយ ណាយតិ
 កេធិម្បិ ចិស្សាយ ណាយតិ វិយម្បិ ចិស្សាយ ណា-
 យតិ អាគាសានិកាយកម្បិ ចិស្សាយ ណាយតិ
 វិញ្ញាណញាយកម្បិ ចិស្សាយ ណាយតិ អាតិញ្ញា-
 ញាយកម្បិ ចិស្សាយ ណាយតិ វេសញ្ញាសញ្ញា-
 យកម្បិ ចិស្សាយ ណាយតិ ឥនលោកម្បិ ចិស្សាយ
 ណាយតិ ពរលោកម្បិ ចិស្សាយ ណាយតិ យមិទិ
 ទិដ្ឋិ សុតិ មុតិ វិញ្ញាតិ បត្តិ ធម្មយេសិតិ
 អនុវិចារិ ធមសា កម្បិ ចិស្សាយ ណាយតិ ។
 ឃិ ទោ សន្ត ធុរិសទន្ធន្តណាយតិ រោតិ ។

មានចិត្ត ដែលវិចិត្ត ច្រើន ដែលវិចិត្ត គ្របសង្កត់ហើយ វិមនិមន
 ដឹងការលាស់របោលខ្លួនវិចិត្ត ដែលកើតឡើងដោយពិធាន ។ បុគ្គល
 នោះ តែងនឹងដឹង ជ្រុលជ្រងំ សុបសេវ ព្រោះធ្វើវិចិត្ត ឲ្យនៅឯទាត់
 ក្នុង ។ បុគ្គលនោះ តែងនឹងព្រោះកាស្រយ ខ្លួនវិមនិមន្ត គឺ ព្រោះ
 កាស្រយខ្លួនវិចិត្ត គឺ ព្រោះកាស្រយខ្លួនវិមនិមន្ត គឺ ព្រោះកាស្រយខ្លួន
 ខ្យល់ខ្លះ គឺ ព្រោះកាស្រយខ្លួនភាសានិកាយកម្បិ គឺ ព្រោះ
 កាស្រយខ្លួនវិញ្ញាណញាយកម្បិ គឺ ព្រោះកាស្រយ ខ្លួនអាតិញ្ញា-
 ញាយកម្បិ គឺ ព្រោះកាស្រយ ខ្លួនវេសញ្ញាសញ្ញា
 យកម្បិ គឺ ព្រោះកាស្រយ ខ្លួនឥនលោកម្បិ គឺ ព្រោះកាស្រយ
 ខ្លួនពរលោកម្បិ គឺ ព្រោះកាស្រយ ខ្លួនយមិទិ
 ទិដ្ឋិ គឺ ព្រោះកាស្រយ ខ្លួនសុតិ គឺ ព្រោះកាស្រយ ខ្លួនមុតិ
 គឺ ព្រោះកាស្រយ ខ្លួនវិញ្ញាតិ គឺ ព្រោះកាស្រយ ខ្លួនបត្តិ គឺ ព្រោះកាស្រយ
 ខ្លួនធម្មយេសិតិ ។ ឃិ ទោ សន្ត ធុរិសទន្ធន្តណាយតិ រោតិ ។

កាខត្ត សទ្ធិ អាជាជីយណាយតំ ហោតិ ។ កត្រា
 ហំ សទ្ធិ អស្សាជាជីយោ នោណិយោ តត្រោ ន យវ-
 សស្សំ យវសស្សន្តំ ឈាយតិ ។ តំ កំស្ស ហោតុ ។
 កត្រស្ស ហំ សទ្ធិ អស្សាជាជីយស្ស នោណិយោ
 តត្រស្ស ឯវំ ហោតិ កំ ទុ ទោ អដ្ឋ មំ (១)
 អស្សន្តសារជំ ការណំ ការស្សតិ កំមស្សហំ
 ចដិករោមិកំ ។ សោ នោណិយោ តត្រោ ន យវសស្សំ
 យវសស្សន្តំ ឈាយតិ ។ កត្រា ហំ សទ្ធិ អស្សាជា-
 ជីយោ យថាសំណំ យថាតម្ពំ យថាជាតិ^(២) យថា-
 កាលី^(៣) ឯវំ ចកោនស្ស អដ្ឋោហារណំ^(៤) សមទុប-
 ស្សតិ ។ ឯវេវ ទោ សទ្ធិ កត្រា បុរិសាជាជីយោ
 អរោកតោមិ រុក្ខម្ពលកតោមិ សុត្តា ការកតោមិ

១ ឧ. មំ អដ្ឋ ។ ឧ. មមដ្ឋ ។ ២ ឧ. ជាតិ ។ ៣ កាលី ។ ៤ ឧ. អដ្ឋោហារណំ ។

ម្ចាស់សុខៈ តំនិកាចសំសោភាជាជីយ តើដ្ឋចម្ពេច ។ ម្ចាស់សុខៈ
 សោភាជាជីយ ដំចំរើន ដែលគេចង់ក្សត្រង់ នៃស្រូវដំណើច
 រើមតិមតិចថា ស្រូវដំណើច ស្រូវដំណើចទេ ។ ដំណើរតុះ
 ក្រោមហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់សុខៈ ក្រោមថា សោភាជាជីយ ដំចំរើន
 ដែលគេចង់ ក្សត្រង់នៃស្រូវ តែងមានសេចក្តីត្រូវរើ យ៉ាងនេះថា
 ក្នុងវិជ្ជាទេ នាយសារជីក្សត្រង់សេ ចំនង់អញ្ញាធ្វើដ្ឋវិហោតុដ្ឋចម្ពេច
 អញ្ញាចិកិធ្វើចរោវិញ ដ្ឋចម្ពេច ។ សេដ្ឋេសេសេចង់ក្សត្រង់
 នៃស្រូវនោះ រើមតិមតិចថា ស្រូវដំណើច ស្រូវដំណើចទេ ។
 ម្ចាស់សុខៈ សោភាជាជីយ ដំចំរើន តែងចំចារណា ខ្ញុំក្រោមហេតុ
 ដោយដ្ឋត្រយ៉ាងនេះថា ដ្ឋចជាចំណុល ដ្ឋចជាចំណង ដ្ឋចជាសេចក្តី
 សាចស្ត្រ ឬដ្ឋចជាទោស ។ ម្ចាស់សុខៈ បុរសភាជាជីយ
 ដំចំរើន ទោមោក្នុងវិញ្ញាណ នៅក្រោមប្តូរឈើក្តី នៅក្នុងដ្ឋស្ត្រង់ក្តី

ន កាមភក្ត្របរិយុដ្ឋិតោ ទេតសា វិហារតិ ន កាម-
 ភក្ត្របរិយុដ្ឋិតោ ឧប្បន្ទស្ស ច កាមភក្ត្រស្ស មិស្ស-
 រណំ យយំភូតំ បដាទាតំ ។ ន ព្យាចារ-
 បរិយុដ្ឋិតោ ទេតសា វិហារតិ... ន មីនមិទ្ធ-
 បរិយុដ្ឋិតោ ទេតសា វិហារតិ... ន ឧទ្ធចក្កក្ក-
 បរិយុដ្ឋិតោ ទេតសា វិហារតិ... ន វិចិត្តិក្កាបរិយុ-
 ដ្ឋិតោ ទេតសា វិហារតិ ន វិចិត្តិក្កាបរិយុដ្ឋិតោ ឧប្ប-
 ន្ទាយ ច វិចិត្តិក្កាយ មិស្សរណំ យយំភូតំ បដា-
 ទាតំ ។ សោ ទេវ បឋវី មិស្សយ ឈាយតិ
 ន អាបំ មិស្សយ ឈាយតិ ន ទេវំ មិស្សយ
 ឈាយតិ ន វិសំ មិស្សយ ឈាយតិ ន អាណា-
 សានញាយតំ មិស្សយ ឈាយតិ ន វិញ្ញា-
 ណញាយតំ មិស្សយ ឈាយតិ ន អាតិញ្ញា-
 ញាយតំ មិស្សយ ឈាយតិ ន ទេវសញ្ញា-
 សញ្ញាយតំ មិស្សយ ឈាយតិ ន ឥន្ទលោកំ
 មិស្សយ ឈាយតិ ន បរលោកំ មិស្សយ ឈាយតិ

តែងទិទ្យកមរា ប្រើកចិត្តបាទ មិនទ្យកមរា គ្របសន្តិកចិត្តបាទ
 តាំងអំពីច្បាប់ ខ្ញុំការលាស់របស់ខ្ញុំកមរា ដែលកើតឡើងហើយ
 ដោយចិត្ត ។ មិនទ្យកបាទ ប្រើកចិត្តបាទ... មិនទ្យកចិត្តបាទ ប្រើក
 ចិត្តបាទ... មិនទ្យកចិត្តបាទ ប្រើកចិត្តបាទ... មិនទ្យកចិត្តបាទ ប្រើក
 ចិត្តបាទ មិនទ្យកចិត្តបាទ គ្របសន្តិកចិត្តបាទ តាំងអំពីច្បាប់ ខ្ញុំការ
 លាស់របស់ខ្ញុំចិត្តបាទ ដែលកើតឡើងហើយ ដោយចិត្ត ។ បុរស
 នោះ មិនគិត ព្រោះគាត់ស្រីយ ខ្ញុំបឋវី មិនគិត ព្រោះគាត់ស្រីយ ខ្ញុំការបា
 មិនគិត ព្រោះគាត់ស្រីយ ខ្ញុំទេវតា មិនគិត ព្រោះគាត់ស្រីយ ខ្ញុំវិសោ
 មិនគិត ព្រោះគាត់ស្រីយ ខ្ញុំអាណានញាយតំ មិនគិត ព្រោះ
 គាត់ស្រីយ ខ្ញុំវិញ្ញាណញាយតំ មិនគិត ព្រោះគាត់ស្រីយ ខ្ញុំអាតិញ្ញា-
 ញាយតំ មិនគិត ព្រោះគាត់ស្រីយ ខ្ញុំទេវសញ្ញាញាយតំ មិនគិត
 ព្រោះគាត់ស្រីយ ខ្ញុំឥន្ទលោកំ មិនគិត ព្រោះគាត់ស្រីយ ខ្ញុំបរលោកំ មិនគិត

ឃ្លា ទំនៀមទម្លាប់

យមិន ទំនៀម ទំនៀម ទំនៀម ទំនៀម ទំនៀម ទំនៀម ទំនៀម ទំនៀម
 អនុវិចារិក មនសា កម្មវិ ទិស្សន្ត ទ ឈាយតិ
 ឈាយតិ ទ មន ។ ឯវិ ឈាយតិ មន
 សន្ត កម្រិត បុរសាជាតិយំ សន្ត ទេវ
 សព្វហ្មតា សមជាបតិកា អាតា ។ ទមស្សន្ត
 ទមោ ទេ បុរសាតិ ទមោ ទេ បុរសុត្តម
 យស្សតេតាភិជាតាម យម្បិ ទិស្សន្ត ឈាយតិ(១)។
 ឯវិ វុត្ត អាយស្មា សន្ត កកវន្ត ឯតទភិទ កម្រិត
 ឈាយ មន កន្ត កម្រិត បុរសាជាតិយោ ឈាយតិ ។
 សោ ទេវ មវិ ទិស្សន្ត ឈាយតិ ទ កម្រិត ទិស្សន្ត
 ឈាយតិ ទ កម្រិត ទិស្សន្ត ឈាយតិ ទ ភិយំ
 ទិស្សន្ត ឈាយតិ ទ អាតាសាទត្តាយតនំ ទិស្សន្ត-
 យ ឈាយតិ ទ វិញ្ញាណត្តាយតនំ ទិស្សន្ត
 ឈាយតិ ទ អាតិក្កត្តាយតនំ ទិស្សន្ត ឈាយតិ
 ទ ទេវសញ្ញាសញ្ញាយតនំ ទិស្សន្ត ឈាយតិ

• ១.១. យម្បិ ។

ឃ្លា ទំនៀមទម្លាប់

មិនគិត ព្រោះកាស្រ័យ ទូរចស័ដែលខ្លួនឃើញ ឮ លិខ្ល ភូត្ត
 ទំនិច្ចរស ផល ស្រុក គ្រប់ដំដាយចិត្ត គ្រាន់នៃគិត ជាធម្មតា
 ចំណេះ ។ មូលសន្ត ទេវតាទាំងឡាយ ព្រមទាំងព្រះអង្គ
 ព្រមទាំងព្រះព្រហ្ម ព្រមទាំងជាបតិទេវតា តែនិមមស្តាបុរសជា
 កាជាតិយំចំរើន គិតចម្ងាយ ដែលជាអ្នកមានឈាន យ៉ាងនេះជា
 យើងទាំងឡាយ មិនស្គាល់អ្នកណា ជាបុរសកាជាតិយំ
 នៃនិមម ព្រោះកាស្រ័យខ្លះគុណមិណា ចតិគ្របុរស
 កាជាតិយំ យើងសូមមស្តា ចំពោះអ្នក ចតិគ្រ
 បុរសទំនៀម យើងសូមមស្តា ចំពោះអ្នក ។
 កាលព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ យ៉ាងនេះហើយ ព្រះសន្តៈទំនៀមកាយ
 បានគ្របបង្គំខ្លួនព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះជា ចតិគ្រព្រះអង្គទំនៀម បុរស
 កាជាតិយំចំរើន មានឈាន តែនិមមចម្ងាយ ។ បុរសកាជាតិយំនោះ
 មិនគិត ព្រោះកាស្រ័យ ខ្លះបរិ មិនគិត ព្រោះកាស្រ័យ ខ្លះកាបា
 មិនគិត ព្រោះកាស្រ័យ ខ្លះគេដៅ មិនគិត ព្រោះកាស្រ័យ ខ្លះវាយ
 មិនគិត ព្រោះកាស្រ័យ ខ្លះពាសាសញ្ញាយតនៈ មិនគិត ព្រោះ
 កាស្រ័យខ្លះវិញ្ញាណត្តាយតនៈ មិនគិត ព្រោះកាស្រ័យ ខ្លះកតិ-
 ក្កត្តាយតនៈ មិនគិត ព្រោះកាស្រ័យ ខ្លះទេវសញ្ញាសញ្ញាយតនៈ

ន ឥន លោកំ វិស្សាយ ឈាយតិ ន បរលោកំ
 វិស្សាយ ឈាយតិ យទំនំ ទំនំ សុតំ មុតំ
 វិញ្ញាតំ បង្កំ បរិយេសិតំ អនុវិចរិតំ មនសា តម្បិ
 វិស្សាយ ន ឈាយតិ ឈាយតិ ច បន ។
 កថំ ឈាយេត្ត បន កន្ត កម្រំ បុរិសាជាមីយំ
 សភំត្ថា នេភិ សព្វហ្មតា សបដាបតិកា ការកា
 ។ ទមស្សនំ

ទមោ តេ បុរិសាជញ្ញំ ទមោ តេ បុរិសុត្ថម
 យស្ស តេជាកំជាតាម យទ្បិវិស្សាយ ឈាយតិទ
 ឥន សទ្ធ កម្រស្ស បុរិសាជាមីយស្ស បថវិយា(១)
 បថវិសញ្ញា វិភូតា ហោតិ អាបស្មី អាថោសញ្ញា
 វិភូតា ហោតិ តេជស្មី តោជាសញ្ញា វិភូតា ហោតិ
 ភិយស្មី វិយោសញ្ញា វិភូតា ហោតិ អាតាសានញ្ញាយ
 តេ អាតាសានញ្ញាយតទសញ្ញា វិភូតា ហោតិ វិញ្ញា
 ណញ្ញាយតេ វិញ្ញាណញ្ញាយតទសញ្ញា វិភូតា ហោតិ

១ ឧ. ឃើញ ។

មំនគិគ ក្រោះកាស្រ័យ ខ្លវលោកានេ មំនគិគ ក្រោះកាស្រ័យ ខ្លវលោក
 ភាវមុន មំនគិគ ក្រោះកាស្រ័យ ខ្លវលោកនៃលទ្ធកាយេញ ក្ល លំទ្ធ
 ភូក្ស ដ៏ឥច្ចាសំ ដល់ ស្មែរកេ គ្រិមិរដោយចំក្ត គ្រាន់នៃគិគជា
 ធម្មតានៃចុរណ្ណា ។ ចក្រគ្រះអង្គដ៏ចំរើន ហេតុម្ហូច ទៅភាពាំងខ្យាយ
 គ្រូមាំងគ្រូដង្ក គ្រូមាំងគ្រូហ្ម គ្រូមាំងគ្រូជាបង្កើតទៅពង ធម្មស្តារ
 តំរិតចេញយ ចំការបុរសភាពាំងយដ៏ចំរើន ដែលមានឈានយ៉ាងនេះថា
 យើងទាំងខ្យាយ មិនស្គាល់អ្នកណា ជាបុរសភាពាំងយ
 នៃគិគិគ ក្រោះកាស្រ័យ ខ្លវលោកមិណា ចក្រ
 បុរសភាពាំងយ យើងសូមធម្មស្តារ ចំការអ្នក
 ចក្រគ្រូសេដ៏ខ្ពង យើងសូមធម្មស្តារ ចំការអ្នក ។
 ធានសន្ទៈ បុរសភាពាំងយដ៏ចំរើន ក្នុងលោកានេ សំគាល់ថា
 ដ៏ ក្នុងដ៏ ជាប្រាកដ សំគាល់ថា ទំត ក្នុងទំត ជាប្រាកដ
 សំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង ជាប្រាកដ សំគាល់ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់ ជា
 ប្រាកដ សំគាល់ថា ភាពសានញ្ញាយននៈ ក្នុងភាពសានញ្ញាយននៈ
 ជាប្រាកដ សំគាល់ថា វិញ្ញាណញ្ញាយននៈ ក្នុងវិញ្ញាណញ្ញាយននៈ

អាត្មញ្ចកាយោ អាត្មញ្ចកាយោ វិញ្ញាណ
 យោតិ ទេវសញ្ញាសញ្ញាយោ ទេវសញ្ញាសញ្ញា
 សញ្ញាយោ វិញ្ញាណ យោតិ ឥន្ទ្រលោក
 ឥន្ទ្រលោកសញ្ញា វិញ្ញាណ យោតិ បរ
 លោក បរលោកសញ្ញា វិញ្ញាណ យោតិ យមិ
 ទិដ្ឋិ សុតំ មុតំ វិញ្ញាណ បន្តិ បរិយសតំ
 អនុវិចិតំ មនសា តត្រាចំ សញ្ញា វិញ្ញាណ
 យោតិ ។ ឃី ឈាយំ ទោ សន្ត កាត្រា
 ចុវិសាជាធិយោ ទេវ មហី ទិស្សយ ឈាយតិ
 ទ អាចំ ទិស្សយ ឈាយតិ ទ តេជំ ទិស្សយ
 ឈាយតិ ទ វាយំ ទិស្សយ ឈាយតិ
 ទ អាត្មាសាទកាយោ ទិស្សយ ឈាយតិ
 ទ វិញ្ញាណកាយោ ទិស្សយ ឈាយតិ
 ទ អាត្មញ្ចកាយោ ទិស្សយ ឈាយតិ
 ទ ទេវសញ្ញាសញ្ញាយោ ទិស្សយ ឈាយតិ
 ទ ឥន្ទ្រលោកំ ទិស្សយ ឈាយតិ

ជាប្រាណសំគាល់ថា អាត្មញ្ចកាយោ ក្នុងអាត្មញ្ចកាយោ
 ជាប្រាណសំគាល់ថា ទេវសញ្ញាសញ្ញាយោ ក្នុងទេវសញ្ញាសញ្ញា
 កាយោ ជាប្រាណសំគាល់ថា លោកខេ ក្នុងលោកខេជាប្រាណ
 សំគាល់ថា លោកខេមុខ ក្នុងលោកខេមុខ ជាប្រាណសំគាល់
 ក្នុងបរិវេណយមិ ឬ លំទុ ក្នុង ធីត្យាសំ ដល់ វិស្សនក
 ត្រិវិរោជយចិត្ត ជាប្រាណ ។ ច្បាសន្តៈ បុរសភាពធិយដ៏ចំរើន
 អ្នកមានយោធានៈ មិនមែន ប្រាណស្រ័យ ខ្លីបរិ មិនមែន ប្រាណ
 ស្រ័យ ខ្លីកាតា មិនមែន ប្រាណស្រ័យ ខ្លីទេវ មិនមែន ប្រាណ
 ស្រ័យ ខ្លីវិសាយ មិនមែន ប្រាណស្រ័យ ខ្លីកាតាសាទកាយោ
 យោ មិនមែន ប្រាណស្រ័យ ខ្លីវិញ្ញាណកាយោ មិនមែន
 ប្រាណស្រ័យ ខ្លីអាត្មញ្ចកាយោ មិនមែន ប្រាណស្រ័យ
 ខ្លីទេវសញ្ញាសញ្ញាយោ មិនមែន ប្រាណស្រ័យ ខ្លីលោកខេ

១ ចរណេកំ ចិស្សាយ ឈាយតិ យមំធិ
 ធិធិ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ វត្ថុំ ចរិយេសិទិ
 អនុវិចារិកំ មទសា កម្យំ ចិស្សាយ ១ ឈាយតិ
 ឈាយតិ ២ បទ ។ ឯវិ ឈាយេត្វ បទ សន្ត
 កត្រិ ចុរិសាជាធិយំ សន្តា ទេវំ សត្រ-
 ហ្មតា សមជាបតិកា អារតា ៥ ធមស្សន្តំ

ឧទេ តេ ចុរិសាជញ្ញ ឧទេ តេ ចុរិសុត្តម
 យស្ស តេធាកិជាធាម យម្យំ ចិស្សាយ ឈាយតិទិ។
 [១១៧] ឯកំ សមយំ កកវំ កជកហេ វិហរតិ

ខោរទិវិថេ បរិញ្ញជតារាមេ ។ កត្រ ហេ កកវំ
 កិញ្ច អាមន្តេសំ កិញ្ចកេតិ ។ កនន្តេតិ តេ កិញ្ច
 កកវំតា មទុស្សោសុំ ។ កកវំ ឯតទកេច តិហិ
 កិញ្ចវេ ឧម្មេហិ សមន្តាតតោ កិញ្ច អទុន្តិដ្ឋោ ហោតិ

មិទនិក ព្រោះអាស្រ័យ គួរណាមទានិមុទ មិទនិក ព្រោះអាស្រ័យ
 គួរចេសំដែលខ្លះនាយិញ ពុលិខុ កុក្ខ មីធិច្បសំ សែនិក ច្រះរះ
 ដោយចំនួន គ្រាន់តែគិត ជាធម្មតាចុះឈ្លោះ ។ ខ្លួនសន្ទះហេតុយ៉ាងនេះ
 ទៅតាមទិស្សាយ ព្រមទាំងព្រះផ្នែក ព្រមទាំងព្រហ្ម ព្រមទាំង
 ចជាបទទៅរាជ តែធិនមស្តារ កំរិតមួយ ចំពោះចុរិសាជាធិយ
 ដំបើរើអ្នកមានឈាម យ៉ាងនេះ

យើងមិនស្គាល់ច្បាស់ អ្នកណា ជាចុរិសាជាធិយ
 តែធិនិក ព្រោះអាស្រ័យគួរណាមទិកា បតិគ្រចុរិស
 កាជាធិយ យើងសូមមស្តារចំពោះអ្នក បតិគ្រ
 ចុរិសដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ យើងសូមមស្តារចំពោះអ្នក ។

[១១៧] សមយមួយ ព្រះហេតុព្រះភាគ ទ្រង់គន្លឹះនៅ ក្នុងបរិណាជ-
 កាម ជាហេតុវិបស្សន ដឹកគ្រូរិកជ្រៃ ។ ក្នុងនោះឯង ព្រះហេតុព្រះ
 ភាគ ទ្រង់គ្រាន់ហៅកិច្ចទាំងឡាយថា ខ្លួនកិច្ចទាំងឡាយ ។ កិច្ច
 ទាំងឡាយនោះ ខ្លួនស្តាប់ព្រះពុទ្ធដឹក ចេសំព្រះហេតុព្រះភាគថា ព្រះ
 ករុណាព្រះគង្គ ។ ព្រះហេតុព្រះភាគទ្រង់គ្រាន់ផ្ទុះចេញថា ខ្លួនកិច្ចទាំង
 ឡាយ កិច្ចព្រមទៅយសមិ ព្រះ ។ ឈ្មោះថាអ្នកសម្រេចវិមល

អន្តរាយោគក្នុង អន្តរព្រហ្មចារី អន្តរធម៌យោសាទោ
 សេដ្ឋោ នេវេនុស្សានំ ។ កកាមេហំ តីហំ ។
 អសេក្ខេន(១) សីលក្ខន្ធន អសេក្ខេន សមាជំក្ខន្ធន
 អសេក្ខេន បញ្ញាទន្ធន ។ ឥវេហំ ទោ កិក្កវេ តីហំ
 នឌ្ឍេហំ សមន្តាគតោ កិក្ក អន្តរនិដ្ឋោ ហោតិ
 អន្តរាយោគក្នុង អន្តរព្រហ្មចារី អន្តរធម៌យោសាទោ
 សេដ្ឋោ នេវេនុស្សានំ ។ អបេហំចំ កិក្កវេ តីហំ
 នឌ្ឍេហំ សមន្តាគតោ កិក្ក អន្តរនិដ្ឋោ ហោតិ
 អន្តរាយោគក្នុង អន្តរព្រហ្មចារី អន្តរធម៌យោ-
 សាទោ សេដ្ឋោ នេវេនុស្សានំ ។ កកាមេហំ
 តីហំ ។ ឥន្ទិប្បដិហារិយេន កាទេសនាចុដិហារិយេន
 អនុសាសនីចុដិហារិយេន ។ ឥវេហំ ទោ កិក្កវេ
 តីហំ នឌ្ឍេហំ សមន្តាគតោ កិក្ក អន្តរ-
 និដ្ឋោ ហោតិ អន្តរាយោគក្នុង អន្តរព្រហ្មចារី
 អន្តរធម៌យោសាទោ សេដ្ឋោ នេវេនុស្សានំ ។

១ ឧ.ន. ឥស. ១១ ។

ក្រុមចាកាយានៈនៃន ប្រត្រឹមត្រូវចាយៈនៃន ចប់នៃន ប្រសើរជាង
 ទៅកាន់និមនុស្សចំនែកយ ។ ធម៌ ធម៌ ប្រការត្រឹមត្រូវ ។ គំនិតក្នុង
 ជាអសក្ខៈ ១ សមាជិកក្នុងអសក្ខៈ ១ បញ្ញាទន្ធន ជាអសក្ខៈ ១ ។ គ្មាន
 កិក្កចំនែកយ កិក្កប្រកបដោយធម៌ ធម៌ ប្រការនៃន ឆើត ឈ្មោះជា
 ជាអសក្ខៈនៃន ក្រុមចាកាយានៈនៃន ប្រត្រឹមត្រូវចាយៈ នៃន
 ចប់នៃន ប្រសើរជាងទៅកាន់និមនុស្សចំនែកយ ។ គ្មានកិក្កចំនែកយ
 កិក្កប្រកបដោយធម៌ ធម៌ ប្រការ ដទៃទៀត កំណែរៀនជាអសក្ខៈនៃន
 នៃន ឈ្មោះជាក្រុមចាកាយានៈនៃន ប្រត្រឹមត្រូវចាយៈនៃន ចប់នៃន
 ប្រសើរជាងទៅកាន់និមនុស្សចំនែកយ ។ ធម៌ ធម៌ ប្រការត្រឹមត្រូវ ។
 គំ ឥន្ទិប្បដិហារិយេន ១ កាទេសនាចុដិហារិយេន ១ អនុសាសនីចុដិហា-
 រិយេន ១ ។ គ្មានកិក្កចំនែកយ កិក្កប្រកបដោយធម៌ ធម៌ ប្រការនៃ
 នៃន ឈ្មោះជាអសក្ខៈនៃន ក្រុមចាកាយានៈនៃន ប្រត្រឹម
 ត្រូវចាយៈនៃន ចប់នៃន ប្រសើរជាងទៅកាន់និមនុស្សចំនែកយ ។

អថេវេហិ បិ កិក្កុវេ តីហិ ធម្មេហិ សមញ្ញតតោ
 កិក្កុ អទ្ធក្កនិដ្ឋោ ហោតិ អទ្ធក្កយោកក្កេមី អទ្ធក្កត្រហ្ម
 ចារី អទ្ធក្កបរិយោសារោ សេដ្ឋោ នេវេមនុស្សានំ ។
 កកខេហិ តីហិ ។ សម្មានិដ្ឋិយោ សម្មាញ្ញា
 ណោន សម្មាវិធិក្កុយោ ។ នីមេហិ ទោ
 កិក្កុវេ តីហិ ធម្មេហិ សមញ្ញតតោ កិក្កុ
 អទ្ធក្កនិដ្ឋោ ហោតិ អទ្ធក្កយោកក្កេមី អទ្ធក្ក
 ត្រហ្មចារី អទ្ធក្កបរិយោសារោ សេដ្ឋោ នេវេមនុ
 ស្សានំ ។ ភិវិហិ កិក្កុវេ ធម្មេហិ សមញ្ញ
 តតោ កិក្កុ អទ្ធក្កនិដ្ឋោ ហោតិ អទ្ធក្កយោ
 កក្កេមី អទ្ធក្កត្រហ្មចារី អទ្ធក្កបរិយោសារោ
 សេដ្ឋោ នេវេមនុស្សានំ ។ កកខេហិ ភិវិហិ ។
 វិដ្ឋាយ ចរណោន ។ នីមេហិ ទោ កិក្កុវេ ភិ
 ហិ ធម្មេហិ សមញ្ញតតោ កិក្កុ អទ្ធក្កនិដ្ឋោ
 ហោតិ អទ្ធក្កយោកក្កេមី អទ្ធក្កត្រហ្មចារី អទ្ធក
 ក្កបរិយោសារោ សេដ្ឋោ នេវេមនុស្សានំ ។

ខ្មោលកិក្កុទាំងខ្សោយ កិក្កុប្រកបដោយធម៌ ៣ ប្រការទៅទៀត ឈ្មោះ
 ថា ជាអ្នកសម្រេចមែន ក្សេមចាកយោគៈមែន ប្រព្រឹត្តត្រហ្មចារិយៈមែន
 ចប់មែន ប្រសើរជាងទៅគាន់និមនុស្សទាំងខ្សោយ ។ ធម៌ ៣
 ប្រការ គឺផ្លូវអ្នក ។ និសម្មានិដ្ឋិ ១ សម្មាញ្ញាណៈ ១ សម្មាវិ
 ធិក្កិ ១ ។ ខ្មោលកិក្កុទាំងខ្សោយ កិក្កុប្រកបដោយធម៌ ៣ ប្រការនេះ
 ឯង ឈ្មោះថាជាអ្នកសម្រេចមែន ក្សេមចាកយោគៈមែន ប្រព្រឹត្ត
 ត្រហ្មចារិយៈមែន ចប់មែន ប្រសើរជាងទៅគាន់និមនុស្សទាំងខ្សោយ ។
 ខ្មោលកិក្កុទាំងខ្សោយ កិក្កុប្រកប ដោយធម៌ ២ ប្រការ ឈ្មោះថាជាអ្នក
 សម្រេចមែន ក្សេមចាកយោគៈមែន ប្រព្រឹត្តត្រហ្មចារិយៈមែន ចប់មែន
 ប្រសើរជាងទៅគាន់និមនុស្សទាំងខ្សោយ ។ ធម៌ ២ ប្រការ គឺផ្លូវអ្នក ។
 គឺវិដ្ឋិ ១ ចរណៈ ១ ។ ខ្មោលកិក្កុទាំងខ្សោយ កិក្កុប្រកបដោយធម៌ ២ ប្រការ
 នេះ ឈ្មោះថាជាអ្នកសម្រេចមែន ក្សេមចាកយោគៈមែន ប្រព្រឹត្ត
 ត្រហ្មចារិយៈមែន ចប់មែន ប្រសើរជាងទៅគាន់និមនុស្សទាំងខ្សោយ ។

ព្រហ្មញ្ញាចេសា ភិក្ខុវេ សទ្ធក្កិណារេន កាជា កាសំតា
 ទត្ថិយោ សេដ្ឋោ ជិទេតស្មី យេ កោត្តប្បដិសារិទោ
 វិជ្ជាចរណសម្បត្តោ សោ សេដ្ឋោ ទេវហានុសេតិ។
 សា ទោ បរេសា ភិក្ខុវេ(*) សទ្ធក្កិណារេន
 កាជា សុតិកា ទោ ទុតិកា សុកាសំតា ទោ
 ទុក្ខាសំតា អត្ថសញ្ញាតា ទោ អនត្ថសញ្ញាតា
 អនុមតា មយា អហំមិ ភិក្ខុវេ ឯវិ វទានំ
 ទត្ថិយោ សេដ្ឋោ ជិទេតស្មី យេ កោត្តប្បដិសារិទោ
 វិជ្ជាចរណសម្បត្តោ សោ សេដ្ឋោ ទេវហានុសេតិ។

ទិស្សយវន្ត បរោ ។

១ ១. ឧទ្ទរេន ព្រហ្មញ្ញាតិ បាយា ទិស្សនិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គាថានេះ ត្រូវអានសេចក្តីថា៖ ចុះគោរព
ហើយថា

ជនទាំងឡាយណា ជាអ្នកប្រកាន់ ចំពោះគាត្រ
 (បណ្តាជនទាំងនោះ) ក្សត្រិយ៍ ប្រសើរជាង
 ប្រជុំជន ជនណា បរិបូណ៌ដោយវិជ្ជាទាំងបួន៖
 ជននោះជាច្បុក្ខ ប្រសើរជាងទៅតាមទិស្សយវន្ត ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គាថានេះសេចក្តីត្រូវអានត្រូវត្រូវ
ហើយ មិនមែនត្រូវទុកទេ ជាសុភាសិត មិនមែនទុក្ខាសិតទេ ប្រកប
ដោយប្រយោជន៍ មិនមែនមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ទេ តាំងគតិ-
គតក៏យល់ព្រម ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកនេះគោរពយោងទៅ

ជនទាំងឡាយណា ជាអ្នកប្រកាន់ ចំពោះគាត្រ
 (បណ្តាជនទាំងនោះ) ក្សត្រិយ៍ប្រសើរជាងប្រជុំជន
 ជនណា បរិបូណ៌ដោយវិជ្ជាទាំងបួន៖ ជននោះ
 ជាច្បុក្ខ ប្រសើរជាងទៅតាមទិស្សយវន្ត ។

ចប់ ទិស្សយវន្ត ទំ ១ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គជន្ននិកាយស្ស ឯកាទសកនិបាតោ

ធម្មសូត្រានិ

តិមគ្គិយា បេតតា ភយោ ឧបទិសា ក្សសនេន ច
សញ្ញាមនសិការោ សោត្តា មោរិកិបាទេន ច(២) ។

២ ម. ធម្មសនិ ទ្រេ សញ្ញាមនសិការា សទ្ធា មោរិកិបទ្ធីនី ពហៈ វិស្សន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គជន្ននិកាយ ឯកាទសកនិបាត

ទុក្ខានិទ្ទេសយុយវិគ្គតោនី

និយាយអភិសិល មានប្រយោជន៍ ដូចម្តេច ១
ចេតនា មានបរិស័ក ឧបទិស្សយ ១ សេចក្តី
វិនាស ១ សញ្ញា ១ មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ១
សេចក្តី ១ បរិភោជនាភាមមោរិកិបស្ថាន ១ ។

ទុតិយោ ទុតិយវគ្គោ

[១១៨] ឯតំ សមយំ កកវំ សក្កោសុ វិចា-
រតិ កាចិលវត្ថុស្មី ឯក្រោចារាមេ ។ ភេទ ទោ
បទ សមយេន សម្ពហុលា កិក្ខុ កកវតោ
ឯវកម្មំ ករោម្ហំ ឯដ្ឋិតធិវរា កកវំ ភេមា-
សទ្ធកយេន ចារិកំ បក្កមិស្សតិ ។ អស្សេន្ធសិ
ទោ មហាធាមោ សក្កោ សម្ពហុលា កិក្ខុ
កកវតោ ឯវកម្មំ ករោម្ហំ ឯដ្ឋិតធិវរា
កកវំ ភេមាសទ្ធកយេន ចារិកំ បក្កមិស្សតិ ។
អធិទោ មហាធាមោ សក្កោ យេន កកវំ
ភេទុបសន្តមិ ទុបសន្តមិត្តា កកវម្ហំ អភិវទេត្តា
ឯតបម្ហំ ឯសិវំ ។ ឯតមម្ហំ ឯសិប្រោ ទោ
មហាធាមោ សក្កោ កកវម្ហំ ឯតទរោច សុត-
មេតិ កន្តេ សម្ពហុលា កិក្ខុ កកវតោ
ឯវកម្មំ ករោម្ហំ ឯដ្ឋិតធិវរា កកវំ
ភេមាសទ្ធកយេន ចារិកំ បក្កមិស្សតិ ។

ទុតិយវគ្គ ទំ ២

[១១៨] សមយម្ហយ ព្រាមាព្រាមាព្រាមា ក្នុងនិក្ខេបាណម
ឯនក្រ្រងវចិលវត្ថុស្មី ក្នុងវដ្តសក្កុ ។ សមយនោរងំ កិក្ខុចាំនិក្ខុយ
ច្រើនរូប ធ្វើចិវកេម្ម ថ្វាយចំរោព្រាមាព្រាមា ដោយគិមថា ព្រាមា
ព្រាមា មាមចិវសម្រេចហើយ ទ្រង់និរៀសចេញ ទៅកាន់ចារិក
ដោយកលកន្ទិរទៅ យ វៃ ។ មហាធាមសក្កុ មាមក្ខវា ក្នុងនិក្ខុ
ច្រើនរូប ធ្វើចិវកេម្ម ថ្វាយព្រាមាព្រាមា មាមចិវសម្រេចហើយ
ទ្រង់និរៀសចេញទៅកាន់ចារិក ដោយកលកន្ទិរទៅ យ វៃ ។ ព្រាមា
មហាធាមសក្កុ មាមក្ខវាទៅដល់ព្រាមាព្រាមា លុះចូលទៅដល់
ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រាមាព្រាមា ហើយអន្តរាយ ក្នុងទិសវត្ថុ ។
លុះមហាធាមសក្កុ អន្តរាយក្នុងទិសមកហើយ មាមក្រាបចូល ព្រាមា
ព្រាមាម្តុច្ឆរថា ចកិក្រាមាម្តុច្ឆរថា ម្តុច្ឆរម្តុច្ឆរ មាមក្ខវា
នេះថា ក្នុងនិក្ខុច្រើនរូប ធ្វើចិវកេម្ម ថ្វាយចំរោព្រាមាព្រាមា
ដោយគិមថា ព្រាមាព្រាមា មាមចិវសម្រេចហើយ ទ្រង់
និរៀសចេញទៅ កាន់ចារិក ដោយកលកន្ទិរទៅ យ វៃ ។

តេសិ នោ កន្ថេ បាណវិហារេហំ វិហារតិ កោណ(១)
 វិហារេណ វិហារតព្វន្តិ ។ សាទុ សាទុ មហោ.
 បាម ឯតំ ទោ មហាបាម គុហ្មាតំ បដិវ្ជប់
 កុលបុត្តានំ យំ បុត្តេ តតិកតំ ឧបសន្តិមិទ្ធា
 បុត្តយ្យថ តេសិ នោ កន្ថេ បាណវិហារេហំ
 វិហារតិ កោណ វិហារេណ វិហារតព្វន្តិ ។ សន្តោ
 ទោ មហាបាម អារាណតោ ហោតិ នោ
 អសន្តោ អារាទិវិយោ អារាណតោ ហោតិ នោ
 កុសិនោ ឧបដ្ឋិតស្សតិ អារាណតោ ហោតិ នោ
 មុដ្ឋស្សតិ សទាហិតោ អារាណតោ ហោតិ នោ
 អសទាហិតោ បញ្ចវា អារាណតោ ហោតិ នោ
 ទុប្បតោ ។ ឥទេសុ ទោ ភំ មហាបាម បញ្ចសុ
 នធម្មសុ បតិដ្ឋាយ ធម ធម្មេ ឧត្តរិ កាយេវាសិ ។

១ ឧ.ម. កន្ថេ ។

ចតិគ្រូត្រេអន្តិដិចិរេ ពួកម្យុព្រះអន្តិចាំងនោះ កាលនៅដោយវិហារធម៌
 វេទ្ធវិ ។ តើគួរនៅ ដោយវិហារធម៌ ដូចម្តេច ។ ត្រេអន្តិក្រាស់ថា
 ចតិគ្រូមហាបាម ប្រពៃហើយ ប្រពៃហើយ ចតិគ្រូមហាបាម កាស្មរ
 នេរេន្តិ ព័កិច្ចដ៏សមគួរ ផល់ព្រំអន្តិ ជាពុលមុត្រោហើយ ផ្សិតថា
 ត្រេអន្តិចូលមកគាល់ មថានេះហើយសួរថា ចតិគ្រូត្រេអន្តិដិចិរេ យើង
 ខ្ញុំចាំងនោះ កាលនៅដោយវិហារធម៌វេទ្ធវិ ។ តើគួរនៅដោយវិហារធម៌
 ដូចម្តេច ។ ចតិគ្រូមហាបាម បុគ្គលអ្នកមានសទ្ធា ញ៉ាំងសន្តវ្យសម្រេច
 មិនមែនជាអ្នកមិនមានសទ្ធា ១ អ្នកប្រាណសចក្ខិញ្ញាយាម ញ៉ាំងញ្ញាយាម
 ឲ្យសម្រេចមិនមែនជាអ្នកច្នៃច្រកុស ១ អ្នកមានសកិភ្នាប់ខ្លួន ញ៉ាំងសតិ
 ឲ្យសម្រេច មិនមែនជាអ្នកក្រូចសតិ ១ អ្នកមានចិត្តតាំងចាំ ញ៉ាំងចិត្តផល
 កាំងចាំឲ្យសម្រេច មិនមែនជាអ្នកមានចិត្តមិនតាំងចាំ ១ អ្នកមានប្រាជ្ញា
 ញ៉ាំងប្រាជ្ញាឲ្យសម្រេច មិនមែនជាអ្នកផងប្រាជ្ញា ១ ។ ចតិគ្រូមហាបាម
 ត្រេអន្តិកាំងនៅពុលធម៌ចាំង ៥ នេះហើយ អប្បិចិរេនិមិ ៦ យ៉ាងទៀត ។

ឥទ ភ្នំ ឧបាទាម គថាភតំ អនុស្ស-
 វេយ្យាសិ ឥតិបិ សោ កករា អរហំ សម្មា-
 សម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណសម្បទ្ធោ សុកតោ លោកវិម្ម
 អនុគ្គារា បុរិសទុដ្ឋសារទិ សត្តា ទេវេនុស្សានិ
 ពុទ្ធោ កករាតិ ។ យស្មី ឧបាទាម សមយេ
 អរិយស្សាវកោ គថាភតំ អនុស្សាតិ ទេវស្ស
 តស្មី សមយេ រាគមវិយុដ្ឋិតិ ចិត្តំ ហោតិ
 ទ ឆោសចរិយុដ្ឋិតិ ចិត្តំ ហោតិ ទ មោហចរិ-
 យុដ្ឋិតិ ចិត្តំ ហោតិ ទុដ្ឋិតនមេវស្ស តស្មី
 សមយេ ចិត្តំ ហោតិ គថាភតំ អារត្ត ទុដ្ឋ-
 កកចិត្តា ទោ ថទ ឧបាទាម អរិយស្សាវកោ
 លភតិ អនុវេទំ លភតិ ទុដ្ឋវេទំ លភតិ
 ទុដ្ឋចសញ្ញតំ ទាមុដ្ឋំ ចមុទិតស្ស បិតិ ជាយតិ
 បិតិមទស្ស កាយោ ចស្សន្តតិ ចស្សនិកាយោ
 សុទំ វេទិយតិ សុទំនោ ចត្តំ សីហនិយតិ ។

បត់គ្រមហានាម ក្នុងសាសនានេះ ព្រះអង្គ ឧប្បវេណីកន្លងជាគន
 ថា ព្រះមាតាព្រះភាគអង្គនោះ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុ ទ្រង់ចិប្បណិ
 ដោយវិជ្ជាទាំងចរណៈ ជាព្រះសុគត គ្រប់បញ្ចសុខវិលោក ព្រះអង្គ
 ព្រះសិរីដោយសីលាទិកុណ រកបុគ្គលណាមួយស្មើគ្នា ព្រះអង្គ
 ជាសារថីទូន្មាននូវពុទ្ធស ព្រះអង្គជាសាស្ត តែទៅវាទាំងមនុស្ស
 ទាំងឡាយ ព្រះអង្គត្រាស់ដឹង នូវអរិយសច្ចចមិ ព្រះអង្គចំបាក់បង់ ទូ
 កល្យាណ ។ បត់គ្រមហានាម អរិយសាវ័កសិក ទូរគជាគនក្នុង
 សម័យណា អរិយសាវ័កនោះ ឥតមានកង្វះប្រវិទិត្តបាន ឥតមានទាសៈ
 ប្រវិទិត្តបាន ឥតមានមោហៈប្រវិទិត្តបានក្នុងសម័យនោះចិត្តរបស់អរិយ-
 សាវ័កនោះ ជាចិត្តទ្រង់ក្នុងសម័យនោះ បត់គ្រមហានាម លុះអរិយសាវ័ក
 មានចិត្តទ្រង់ ប្រាណ្ឌទូរគជាគនហើយ រំលឹកបានសច្ចកិរិយានូវ
 អនុ សេចក្តីយល់នូវធម៌ មានសេចក្តីរីករាយច្រកចរដោយធម៌ កាលបើ
 អរិយសាវ័ក មានចិត្តរីករាយហើយ បើ តែងតែទៅរៀន កាលបើអរិយ-
 សាវ័កមានចិត្តច្រកចរដោយចិត្តហើយ កាយភ័ស្តុវេទ្យា លុះអរិយ-
 សាវ័ក មានកាយសុខវេទ្យាហើយ តែងបានទទួល នូវសេចក្តីសុខ
 កាលបើអរិយសាវ័ក មានសេចក្តីសុខហើយ ចិត្តក៏បានដឹងនៅស្ត ។

អយំ វុត្តង្គំ ឧបាទានម អរិយស្សាវតោ វិសមគតាយ
បដាយ សមធម្មតោ វិហារតិ សត្យាចជ្ឈាយ
បដាយ អត្យាចជ្ឈាយ វិហារតិ ធម្មសោតសនាបន្នោ
តុម្ភានុស្សតិ ភាវេតិ ។

ចុន ចចរំ ភ្នំ ឧបាទានម ធម្មំ អនុស្សា
វយ្យាសិ ស្យាត្យាតោ កកតោ នន្នោ សុតិដ្ឋិតោ
អកាលិកោ វិហិតស្សិតោ ធិបទយំកោ
បក្ខំ វេទិតោ វិហារិកំ ។ យស្មី ឧបាទានម
សមយេ អរិយស្សាវតោ ធម្មំ អនុស្សតំ លោស្ស
តស្មី សមយេ រាគបរិយុដ្ឋងំ ចិត្តំ ហោតិ
ន លោសបរិយុដ្ឋងំ ចិត្តំ ហោតិ ន ហោបបរិយុដ្ឋងំ
ចិត្តំ ហោតិ ធុនុកកោស្សោ តស្មី សមយេ
ចិត្តំ ហោតិ ធម្មំ ភារត្ត ធុនុកកតិកោ ទោ មន
ឧបាទានម អរិយស្សាវតោ លភតំ អត្ថុវេទិ
លភតំ ធម្មុវេទិ លភតំ ធម្មុបសត្តាតំ ចាមុដ្ឋិ

ចតិគ្រមហានាម អរិយសាវកោ ឧបាទាន ហោរិយភក្កដលំភ្នំកាលស្សាវស្មី
ក្នុងភក្កសត្វដែលមិនស្មារតី ក្នុងមនោគត្យានុ ក្នុងភក្កសត្វដែល
មានសេចក្តីត្យានុ ក្នុងដល់ភ្នំវិទ្យុវេទនិ តែចំរើននូវភក្កានុស្សតិ ។
ចតិគ្រមហានាម ធម្មុវេទិ ព្រះអង្គធម្មុវេទិក្នុងព្រះធម្មិ
ព្រះចៅយក្ខិមិ ដែលព្រះមោឃព្រះភោគ ទ្រង់ត្រាស់សំដែងហើយអោយ
ស្ត្រ ព្រះធម្មុវេទិក្នុងព្រះធម្មិ ជាធម្មិដែលព្រះអោយបុគ្គលចំរើន ក្នុង ដំរី
និង ឃើញនិង អោយបច្ចុវេទនុលក្ខណ ជាធម្មិឲ្យដល់ដល់ចំរើន
ជាធម្មិក្នុងដល់ចំរើនស្សតិ ជាធម្មិដែលព្រះអោយបុគ្គល ធម្មុវេទិក្នុង
ចូលមកក្នុងក្នុង អោយអំណាចនៃការនា ជាធម្មិដែលអ្នកប្រាជ្ញចំរើន
ឡាយមានធុនដ្ឋានបុគ្គលជាដើម ធម្មុវេទិក្នុងច្បាប់ ក្នុងច្បាប់នៃក្នុង ។
ចតិគ្រមហានាម អរិយសាវក លើកនូវព្រះធម្មិ ក្នុងសម័យណា អរិយ-
សាវកោនា វេទនានុន្តរៈ ប្រើនចិត្តានុ វេទនានុន្តរៈ ប្រើនចិត្តានុ
វេទនានុន្តរៈ ប្រើនចិត្តានុ ក្នុងសម័យនា ចិត្តរបស់អរិយសាវក
នោ ជាចិត្តទ្រង់ ក្នុងសម័យនា ចតិគ្រមហានាម លុអរិយ-
សាវកមានចិត្តទ្រង់ ប្រារព្ធនូវព្រះធម្មិ តែនិទានសេចក្តីយល់នូវអនុ-
បានសេចក្តីយល់នូវធម្មិ បាននូវសេចក្តីរករាយ ប្រកបអោយធម្មិ

បឋុទ្ធិតស្ស បិភិ ជាយេតិ បិភិមនស្ស កាយោ
 បស្សុក្កតិ បស្សុទ្ធកាយោ សុទ្ធំ វេទិយេតិ សុទ្ធិនោ
 ចិត្តិ សមាទិយេតិ ។ អយំ វុទ្ធិតិ មហានាម
 អវិយស្សាវកោ វិសមគតាយ ចតាយ សមម្សត្តោ
 វិហារតិ សក្យាចជ្ឈាយ ចតាយ អក្យាចជ្ឈោ
 វិហារតិ ធម្មសោតសមាចន្ទោ ធម្មាទុស្សតិ កាវេតិ ។
 ចុន ធមវំ ភំ មហានាម សាធិំ អទុស្ស-
 វេយ្យាសិ សុច្ឆន្តិចន្ទោ ភកាតា សាវកសាធិ្យោ
 ទុទ្ធិច្ឆន្តិចន្ទោ ភកាតា សាវកសាធិ្យោ ញាយច្ឆន្តិ-
 ចន្ទោ ភកាតា សាវកសាធិ្យោ សាមិច្ឆន្តិចន្ទោ
 ភកាតា សាវកសាធិ្យោ យទិទំ ចត្តាវ បុរិសយេ-
 កាធំ អដ្ឋ បុរិសបុគ្គលា ឯស ភកាតា សាវក-
 សាធិ្យោ អាហុនយេ ទាហុនយេ ធម្មុណោយេ

កាលបើអាយសាវក បានសេចក្តីរកយោបាយ ចិត្តិ វេទនីកេនាទ្បិធ
 កាលបើអាយសាវកបានចិត្តប្រគល់ដោយចិត្តិហើយ កាយកិស្សប្រឡាប់ លុះ
 អាយសាវកបានកាយស្រប្រឡាប់ហើយ វេទនីទទួលនូវសេចក្តីសុខ កាល
 បើអាយសាវក បានសេចក្តីសុខហើយ ចិត្តក៏រត់ទៅក្នុង ។ ចតិគ្រូ
 មហានាម អាយសាវកនេះ គេបានហៅថា អ្នកដល់នូវការស្នេហាស្និ-
 ក្ខន្ធក្នុងសក្ខ ដែលមិនស្នេហាស្និ អ្នកមិនមានព្យាបាទ ក្នុងក្នុងសក្ខដែល
 បានសេចក្តីព្យាបាទ អ្នកដល់នូវទ្រង់ធម៌ តែងចំរើននូវធម្មាទុស្សតិ ។
 ចតិគ្រូមហានាម ដូចទៀត ព្រះគង្គិកប្បវេណិ ទូត្រសេនិ្យថា
 ត្រសេនិ្យសាវកនៃព្រះពោធិព្រះភារ លោកប្រតិបត្តិហើយ ដោយប្រពៃ
 ត្រសេនិ្យសាវក នៃព្រះពោធិព្រះភារ លោកប្រតិបត្តិហើយ ដោយ
 ត្រង់ ត្រសេនិ្យសាវក នៃព្រះពោធិព្រះភារ លោកប្រតិបត្តិ ដើម្បី
 ត្រាស់ដឹងនូវព្រះនិព្វាន ត្រសេនិ្យសាវក នៃព្រះពោធិព្រះភារ លោក
 ប្រតិបត្តិអស់សាមិចកម្ម ត្រសេនិ្យសា បើកប់ជាទូ នៃបុរស
 បាន ៤ ឬ បើកប់ទៀតជាបុរសបុគ្គលបាន ៨ ត្រសេនិ្យសាវកនៃ
 ព្រះពោធិព្រះភារ លោកអ្នកទទួលបានដែលគេនាំមកដូចជា លោកអ្នក
 ទទួលបាន ដែលគេបំរើទទួលទៀត លោកអ្នកទទួលទុក្ខណាបាន

អញ្ញាលីតារណីយោ អនុត្តរំ បុញ្ញកោត្តំ លោក-
 ស្សាតិ ។ យស្មី មហានាម សមយេ
 អរិយស្សារកោ សង្ឃំ អនុស្សាតំ ទេវស្ស
 តស្មី សមយេ ឈមរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ
 ហោតិ ឈ នោសមរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ឈ
 មោហារិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ឧទុកតទេវស្ស
 តស្មី សមយេ ចិត្តំ ហោតិ សង្ឃំ ការត្ត
 ឧទុកតតិក្ខោ ទោ បទ មហានាម អរិយ-
 ស្សារកោ លភតំ អត្តវេទំ លភតំ ឧត្តវេទំ
 លភតំ ឧត្តវសញ្ញាតំ ទាមុដ្ឋំ បដុទិតស្ស
 បិតិ នាយតិ បិតិមទស្ស កាយោ បស្សក្កតិ
 បស្សទ្ធកាយោ សុទំ វេទិយតំ សុទំទោ ចិត្តិ
 សទាចិយតិ ។ អយំ វុទ្ធាតិ មហានាម អរិយ-
 ស្សារកោ វិសមគតាយ បដាយ សមច្យុត្តា
 វិហារតិ សត្យបដ្ឋាយ បដាយ អត្យបដ្ឋា វិហារតិ
 ឧត្តសោតសទាចន្តោ សង្ឃានុស្សតិ កាមតំ ។

លោកគ្នាដល់អញ្ញាលីកម្ម លោកជាបុញ្ញក្នុងដ្ឋប្រសើររបស់សត្វលោក ។
 បព៌ត្រមហានាម អរិយសារីក លើកឡើងសង្ឃ ក្នុងសម័យណា
 អរិយសារីកនោះ ឥតមានការ ប្រើកិច្ចការ ឥតមានទោស ប្រើកិច្ច
 ការ ឥតមានហេតុ ប្រើកិច្ចការ ក្នុងសម័យនោះ ចិត្តរបស់អរិយ-
 សារីកនោះ ជាចិត្តត្រង់ ក្នុងសម័យនោះ បព៌ត្រមហានាម លុះ
 អរិយសារីក បានចិត្តត្រង់ប្រាកដ ឡើងសង្ឃហើយ តែងបាន
 សេចក្តីយល់ដឹងអង្គ បានសេចក្តីយល់ដឹងចម្រើន បានសេចក្តីរីករាយប្រកប
 ដោយធម៌ កាលបើអរិយសារីក បានចិត្តរីករាយហើយ បើ តែងកើត
 ឡើង កាលបើអរិយសារីក បានចិត្តប្រកប ដោយប័តិហើយ កាយ
 កំស្លាប់ម្ខាង លុះអរិយសារីក បានកាយស្ងប់រម្ងាប់ហើយ តែងទទួល
 ឡើងសេចក្តីសុខ កាលបើអរិយសារីក បានសេចក្តីសុខហើយ ចិត្តក៏
 តាំងនៅល្អ ។ បព៌ត្រមហានាម អរិយសារីកនោះ គឺជាគណបាវិត្ត
 ដល់ឡើងកាយស្ងប់ស្រស់ ក្នុងនុកសត្វ ដែលមិនមានសេចក្តីស្ងប់ស្រស់
 ក្នុងឥតមានសេចក្តីល្អបាន ក្នុងនុកសត្វដែលមានសេចក្តីល្អបាន ក្នុង
 ដល់ឡើងទ្រង់ធម៌ តែងចំរើនឡើងសង្ឃានុស្សតិ ។

បុន ចបរំ ភ្នំ ឧហានាម អន្តោ
 សីលានំ អនុស្សវេយ្យសំ អនុស្កានំ អន្តិដ្ឋានំ
 អសពលានំ អកម្មាសានំ កុដិស្សនំ វិញ្ញាប្ប-
 សដ្ឋានំ អបកទដ្ឋានំ សមាជំសិវត្តំកាមីតំ ។
 យស្មី ឧហានាម សមយេ អរិយស្សាវកា
 សីលំ អនុស្សតិ វេស្ស តស្មី សមយេ
 ភកបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ន ទោសបរិយុដ្ឋិតំ
 ចិត្តំ ហោតិ ន មោហបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ
 ឧទុក្ខមេវស្ស តស្មី សមយេ ចិត្តំ ហោតិ
 សីលំ អារត្ត ឧទុក្ខចិត្តោ ទោ បន ឧហានាម
 អរិយស្សាវកា លកតិ អត្តវេទំ លកតិ ឧត្តវេទំ
 លកតិ ឧត្តបសញ្ញិតំ ទាម្មដ្ឋំ បម្មនិកស្ស បិតិ
 ជាយតិ បិតិមនស្ស កាយោ បស្សន្តិ បស្សន្តិកា-
 យោ សុខំ វេទិយតិ សុខិនោ ចិត្តំ សមាជិយតិ ។

បតិគ្រមហានាម ច្បយទៀត ប្រាស្រ្តប្បវិលកន្លែសីលចាំឱ្យយ
 បេស្ម្រងថា សីលមិនដាច់ មិនឡិះ មិនព្រុះ មិនតពាល ជា
 សីលជាតា ដែលត្រូវការឧសារសីរ ជាសីល ដែលត្រូវ ទិដ្ឋិទុដ្ឋិ
 មិនបានស្តាចអង្រួល ជាសីលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសមាជិ ។ បតិគ្រ
 មហានាម អរិយសាវក លើកន្លែសីល ក្នុងសម័យណា អរិយសាវក
 នោះ ឥតមានកត្តៈ ប្រើឥច្ចុប្បន្ន ឥតមានទោសៈ ប្រើឥច្ចុប្បន្ន ឥត
 មានមោហៈ ប្រើឥច្ចុប្បន្ន ក្នុងសម័យនោះ ចិត្តរបស់អរិយសាវក
 នោះ ជាចិត្តត្រង់ក្នុងសម័យនោះ បតិគ្រមហានាម លុះអរិយសាវក
 មានចិត្តត្រង់ ប្រាស្រ្តប្បវិលហើយ តែងបានសេចក្តីយល់ខ្លះអត្ត
 បានសេចក្តីយល់ខ្លះចម្លែង បានសេចក្តីរករាយ ច្រកបដោយធម៌ កាល
 លើអរិយសាវក មានចិត្តរករាយហើយ បិតិកំភើបឡើង កាលបើ
 អរិយសាវក មានចិត្តច្រកបដោយចីរិហើយ កាយកំស្រប់ម្តាប់លុះ
 អរិយសាវក មានកាយស្រប់ម្តាប់ហើយ តែងបានទទួល ខ្លះសេចក្តី
 សុ. កាលលើអរិយសាវក មានសេចក្តីសុខហើយ ចិត្តក៏តាំងនៅល្អ ។

អយំ វុទ្ធចំ មហាធាម អរិយស្សាវតោ វិសមគតាយ
បដាយ សមម្បត្តោ វិហរតិ សត្យបដ្ឋាយ បដាយ
អត្យបដ្ឋោ វិហរតិ ធម្មសោតសមាបច្ឆោ សីលា-
ទុស្សតិ កាវេតិ ។

បុន ចរំ ភ្នំ មហាធាម អត្តោ ចាតិ
អទុស្សរយ្យាសំ លាក វត មេ សុលម្ពំ វត
មេ យោហំ មន្តោសបរិយុដ្ឋិតាយ បដាយ
វិកតមលមន្តោ ទេតសា អកាវំ អដ្ឋាវសាមិ
មុត្តាភោ បយតទាលី វេស្សក្កវោ យាទ-
យោតោ ធានសិវិកាភោតិ ។ យស្មី មហាធាម
សមយេ អរិយស្សាវតោ ចាតិ អទុស្សតិ ទេ-
ស្ស តស្មី សមយេ ភកបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ
ហោតិ ទ យោសបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ទ
មោហបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ទុដុតមមេវស្ស តស្មី
សមយេ ចិត្តំ ហោតិ ចាតិ អារត្ត ទុដុត-
តទិត្តោ ទោ បន មហាធាម អរិយស្សាវតោ

បតិក្រមយាធាម អរិយសាវ័កោ ធានមហោ អ្នកដល់ខ្ញុំការ
ស្មោះស្មើ ក្នុងក្នុងសត្វ ដែលមិនមានសេចក្តីស្មោះស្មើ អ្នកមិនមាន
សេចក្តីត្យាបាទ ក្នុងក្នុងសត្វ ដែលមានសេចក្តីត្យាបាទ អ្នកដល់ខ្ញុំវិទ្យ
ខែធម៌ តែងចាំរើនូវសីលាទុស្សតិ ។

បតិក្រមយាធាម មួយទៀត ព្រះអង្គនិព្វលើកនូវបាវៈ ចេសំ
ព្រះអង្គថា ឧប្បំ កាត្តាអញ ចំជាបាវាធាន ឧប្បំ កាត្តាអញបានស្ត
ហើយគេ កាត្តាអញបានចិត្ត បានមន្តិក អិសចក្កិកំណាញ់ប្រាសចេញ
ហើយ ក្នុងក្នុងសត្វ ដែលមានមន្តិកអិសចក្កិកំណាញ់ប្រាំបីហើយ បាន
ជាបាវាចេហើយ មានវិសាលស្តានហើយ គ្រួសារ ក្នុងការលេង
នូវវិទ្យាសម្បត្តិ គ្រួសារ ក្នុងការចែករំលែកទាន នៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ។
បតិក្រមយាធាម អរិយសាវ័ក លើកនូវបាវៈ ក្នុងសម័យណា
អរិយសាវ័កនោះ ផនបាវាធាន ប្រើគេចិត្តបាន ផនបាវាធាន
ប្រើគេចិត្តបាន ផនបាវាធាន ប្រើគេចិត្តបាន ក្នុងសម័យ
នោះ ចិត្តរបស់អរិយសាវ័កនោះ ជាចិត្តត្រង់ ក្នុងសម័យនោះ បតិក្រ
មយាធាម សុំអរិយសាវ័ក មានចិត្តត្រង់ ប្រាក្ខនូវបាវៈហើយ

លភតិ អនុវេទំ លភតិ ធម្មវេទំ លភតិ ធម្ម-
 បសញ្ញតិ ធាតុដ្ឋំ បទុទ័តស្ស បិទិ ជាយតិ
 បិទិមទស្ស កាយោ បស្សន្តតិ បស្សន្តកាយោ
 សុទិ វេទិយតិ សុទិចោ ចិន្ទិ សមាជិយតិ ។
 អយំ វុទ្ធតិ មហានាម អរិយស្សាវកោ វិស-
 មតតាយ បជាយ សមច្យតោ វិហារតិ សត្យា-
 បដ្ឋិយ បជាយ អត្យាបដ្ឋិយ វិហារតិ ធម្ម-
 សោតសមាបដ្ឋោ ធាតុទុស្សតិ កាមតិ ។

ចុទ ចេវំ តំ មហានាម ទេវតា អនុស្ស-
 វេយ្យាសិ សង្ខំ ទេវំ ធាតុម្មហារាជិកា សង្ខំ
 ទេវំ តាវត្តិសា សង្ខំ ទេវំ យាមា សង្ខំ
 ទេវំ តុសំតា សង្ខំ ទេវំ ចិម្មា ទតិចោ
 សង្ខំ ទេវំ បរិមិត្តវិសវត្តិចោ សង្ខំ ទេវំ
 ប្រាម្មកាយិកា សង្ខំ ទេវំ តទុត្តិ យថា-
 វុទាយ សង្ខាយ សមន្តាភតា កា ទេវតា

តែវិបុលសេចក្តីយល់ខ្លាំងអន្ត បុរសេចក្តីយល់ខ្លាំងមិ បុរសេចក្តី
 រិករាប្រកបដោយមិ កាលបើវិយសាវិកមានចិត្តរិករាយហើយ បិទិ
 តែវិកេតឡើង កាលបើវិយសាវិកមានចិត្តប្រកបដោយចិត្តរិករាយ កាយ
 ក៏ស្ងប់រម្ងាប់ លុះអាយសាវិក មានកាយស្ងប់រម្ងាប់ហើយ តែវិបុល
 ទទួលខ្លួនសេចក្តីសុខ កាលបើវិយសាវិកមានសេចក្តីសុខហើយ ចិត្ត
 ក៏តាំងវេលា ។ បព្វត្រមហានាម អរិយសាវិកនេះ គឺជាគន
 យោវា អ្នកដល់ខ្លួនតាមស្មារតី ក្នុងពួកសត្វ ដែលមិនមានសេចក្តី
 ស្មោះស្មើ អ្នកមិនមានសេចក្តីព្យាបាទ ក្នុងពួកសត្វ ដែលមាន
 សេចក្តីព្យាបាទ អ្នកដល់ខ្លួនខ្លាំងមិ តែវិបុលខ្លួនតាមទុស្សតិ ។

បព្វត្រមហានាម មួយវគ្គទៀត ព្រមផ្តល់ប្រយោជន៍ក្នុងពួកទេវតា
 ថា ពួកទេវតាជាន់ពន្ធភារាជិកៈ មានពួកទេវតាជាន់ការត្រីវិជ្ជ មាន
 ពួកទេវតាជាន់យាមៈ មានពួកទេវតាជាន់តុសិក មានពួកទេវតាជាន់
 ទិម្មានេតិ មានពួកទេវតាជាន់បរិមិត្តវិសវត្តិ មានពួកទេវតាដែលរាប់
 ចេញក្នុងពួកព្រហ្ម មានពួកទេវតា គរិណោះទៅទៀត ក៏មាន ពួក
 ទេវតាទាំងនោះ ប្រកបដោយសព្វ មានសភាពយ៉ាងណា

ឯតោ ទុតា តត្ថ ឧច្ឆន្ទា^(១) មយ្ហឡិ តថា-
 រូតា សន្ទា សិវិជ្ជិតំ យថាភូមេន សិលេន
 សមត្ថាតតា តា ទេវតា ឯតោ ទុតា តត្ថ
 ឧច្ឆន្ទា មយ្ហឡិ តថាវចំ សិលំ សិវិជ្ជិតំ
 យថាភូមេន សុត្តេន សមត្ថាតតា តា ទេវតា
 ឯតោ ទុតា តត្ថ ឧច្ឆន្ទា មយ្ហឡិ តថា-
 វចំ សុតំ សិវិជ្ជិតំ យថាភូមេន ចាកេន
 សមត្ថាតតា តា ទេវតា ឯតោ ទុតា តត្ថ
 ឧច្ឆន្ទា មយ្ហឡិ តថាវចំ ចាកោ សិវិជ្ជិតំ
 យថាវុទាយ ចញ្ញាយ សមត្ថាតតា តា ទេវតា
 ឯតោ ទុតា តត្ថ ឧច្ឆន្ទា មយ្ហឡិ តថា-
 រូតា ចញ្ញា សិវិជ្ជិតំ ។ យស្មិ មហាទាម
 សមយេ អរិយស្សាវិកា អត្តទោ ច តាសត្ថ
 ទេវតាចំ សទ្ធក្ខំ សិលក្ខំ សុតក្ខំ ទាកក្ខំ
 ចញ្ញក្ខំ អនុស្សាវតំ ទេវស្ស តស្មិ សមយេ

• ១, ឧច្ឆន្ទា ។ ម. ឧច្ឆន្ទា ។

ច្យុតអំពីទីនេះ ទៅកើត ក្នុងទីនោះ តាមអញ្ញាមាមសត្វា មាន
 សកភាពផ្ទះប្រយោជន៍ ពួកទៅតាមទីនោះ ប្រកបដោយសីល មានសភាព
 យ៉ាងណា ច្យុតអំពីទីនេះ ទៅកើតក្នុងទីនោះ តាមអញ្ញាមាមសីល
 មានសភាពផ្ទះប្រយោជន៍ ពួកទៅតាមទីនោះ ប្រកបដោយសុខៈ មានសភាព
 យ៉ាងណា ច្យុតអំពីទីនេះ ទៅកើត ក្នុងទីនោះ តាមអញ្ញាមាមសុខៈ
 មានសភាពផ្ទះប្រយោជន៍ ពួកទៅតាមទីនោះ ប្រកបដោយចានៈ
 មានសភាពយ៉ាងណា ច្យុតអំពីទីនេះ ទៅកើតក្នុងទីនោះ តាម
 អញ្ញាមាមចានៈ មានសភាពផ្ទះប្រយោជន៍ ពួកទៅតាម ទីនោះ
 ប្រកបដោយចញ្ញា មានសភាពយ៉ាងណា ច្យុតអំពីទីនេះ ទៅកើត
 ក្នុងទីនោះ តាមអញ្ញាមាមចញ្ញា មានសភាពផ្ទះប្រយោជន៍ ។
 ចំណែកមហាទាម អរិយសាវ័ក លើក ខ្លួនខ្លួន សីល សុខៈ ចានៈ
 ចញ្ញា របស់ខ្លួនផង របស់ពួកទៅតាមទីនោះផង ក្នុងសម័យណា

ភក្តបវ័យុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ន ទោសចវ័យុដ្ឋិតំ
 ចិត្តំ ហោតិ ន ទោហបវ័យុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ
 ទុដ្ឋិតតមេវស្ស តស្សី សមយេ ចិត្តំ ហោតិ
 ទេវតា អារាត្ត ទុដ្ឋិតចិត្តោ ទោ ចន មហា-
 បាម អវ័យស្សាវតោ លកតិ អត្ថវេទំ លកតិ
 ធម្មវេទំ លកតិ ធម្មចសញ្ញិតិ ចាមុដ្ឋិ ចម្ម-
 ទិតស្ស ចិតិ ជាយតិ បិទិមធនស្ស តាយោ
 ចស្សម្ពតិ ចស្សន្តតាយោ សុទំ វេទិយុតិ សុ-
 ទំយោ ចិត្តំ សមាទិយតិ ។ អយំ វុទ្ធិតិ
 មហាបាម អវ័យស្សាវតោ វិសមតតាយ ចតា-
 យ សមច្បត្តោ វិហារតិ សក្យាចជ្ឈាយ ច-
 តាយ អក្យាចជ្ឈោ វិហារតិ ធម្មសោតសមាបេត្តា
 ទេវតាទុស្សតិ ភាវិតិ ។

[១១៧] ឯតំ សមយំ ភក្តវំ សក្កេសុ

វិហារតិ កចិលវតុស្សី ចំប្រាជានម ។

វិយសារិកនាម ធីតានននៈប្រវិទិត្តបាម ធីតាននេសៈប្រវិទិត្ត
 ក្កបាម ធីតាននេបាបៈប្រវិទិត្តបាម ក្កសិសម័យនាម ចិត្តាបសំ
 វិយសារិកនាម ធីតិត្តត្រុតិក្កសិសម័យនាម ចិត្តត្រុតិបាមាម លុះ
 វិយសារិក មានចិត្តត្រុតិប្រាវុទ្ធានុវិទាហើយ តែងបានសេចក្តី
 រលំដូរក្នុង បានសេចក្តីយល់ដឹង បានសេចក្តីរកឃើញ ប្រាកប
 ជឿយតមិ កាលបើវិយសារិក មានចិត្តរីករាយហើយ ចិត្តរីករាយ
 ទ្រឹង កាលបើវិយសារិក មានចិត្តប្រាថ្នាដឹងចំណីហើយ កាលកិ
 ប្រាថ្នាចំ លុះវិយសារិក បានកាយស្ងប់ហើយ តែងបានទទួល
 វិសេសចិត្តសុខ កាលបើវិយសារិក បានសេចក្តីសុខហើយ ចិត្តក៏ធាតិ
 ធាយ ។ ចិត្តត្រុតិបាមាម វិយសារិកនាម គឺជាធម្មវេទំ ក្នុ
 វិសេសវិការស្ថាបស្សី ក្នុងក្កសម្ប ដែលមិនមានសេចក្តីស្ថាបស្សី ក្នុ
 វិទិតាននក្កបាម ក្នុងក្កសម្ប ដែលមានសេចក្តីច្បាច្បាច ក្នុរលំដូរ
 ទ្រុតិតមិ តែងចំរើនទ្រុតិវិទាទុស្សតិ ។

[១១៨] សមយម្ហយ ប្រាវាទប្រាវាទ ទ្រុតិក្កិវេ

ក្កតិប្រាជានម ធីត្រុតិកចិលវតុស្សី ក្កវិវេទសក្កៈ ។

តេជ ទោ បទ សមយេន មហានាមោ សត្តោ
 តិលានា វុដ្ឋិតោ ហោតិ អចិវុដ្ឋិតោ កេសញ្ញា ។
 តេជ ទោ បទ សមយេន សម្ពហុលា កិក្ខុ
 ភកវតោ ចិវតម្មំ កកោន្តំ ចិដ្ឋិតចិវក ភកវា
 តេសាសទ្ធកយេន ចារិកំ បក្កមិស្សតិ ។
 អស្សោសិ ទោ មហានាមោ សត្តោ សម្ពហុ-
 លា កិក្ខុ ភកវតោ ចិវតម្មំ កកោន្តំ
 ចិដ្ឋិតចិវក ភកវា តេសាសទ្ធកយេន ចារិកំ
 បក្កមិស្សតិ ។ អថទោ មហានាមោ សត្តោ
 យេន ភកវា តេជុបសន្តមិ ឧបសន្តមិ ភក-
 វន្តំ អកវាទេត្វា ឯកមន្តំ ចិសិទិ ។ ឯកមន្តំ
 ចិសិទ្ធា ទោ មហានាមោ សត្តោ ភកវន្តំ
 ឯកទកេន សុតមេតំ កន្តេ សម្ពហុលា កិក្ខុ
 ភកវតោ ចិវតម្មំ កកោន្តំ ចិដ្ឋិតចិវក
 ភកវា តេសាសទ្ធកយេន ចារិកំ បក្កមិស្សតិ ។

សម័យនារង្សី មហានាមសក្កៈ ខេចនិសរស្សិយ ចាកជម្ង បាន
 សរស្សិយ ចាកជម្ង មិនខាន់យូរថ្ងៃនា ។ សម័យនារង្សី ស្រាប់តែ
 ពួកកុម្មុយុន្ត កំពុងធ្វើចិវកម្ម ថ្វាយ ចំពោះព្រះនាមព្រះភាគ ដោយ
 នឹងថា ព្រះនាមព្រះភាគ នានចិវសម្រេចហើយ ទ្រង់និរោ្យស
 ចេញទៅកាន់ចារិក ដោយកាលកន្លងទៅ យ ១ ។ មហានាមសក្កៈ
 បាន ឮថា ពួកកុម្មុយុន្ត កំពុងធ្វើចិវកម្ម ថ្វាយចំពោះព្រះនាមព្រះ
 ភាគ ដោយនឹងថា ព្រះនាមព្រះភាគ នានចិវសម្រេចហើយនិរោ្យស
 ចេញទៅកាន់ចារិក ដោយកាលកន្លងទៅ យ ១ ។ ព្រះនាម
 មហានាមសក្កៈ បានចូលទៅគាល់ព្រះនាមព្រះភាគ លុះចូលទៅ
 ដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះនាមព្រះភាគ ហើយក្នុងយ ក្នុងទិសមន្ទ ។
 លុះមហានាមសក្កៈ អង្គុយ ក្នុងទិសមន្ទហើយ បានក្រាបបង្គំចូល
 ព្រះនាមព្រះភាគ ដូច្នោះ បង្គំព្រះភាគនឹងចំរើន បង្គំព្រះភាគ
 ៗ ភាគៗនោះ ពួកកុម្មុយុន្ត កំពុងធ្វើចិវកម្ម ថ្វាយ ចំពោះព្រះ
 នាមព្រះភាគ ដោយនឹងថា ព្រះនាមព្រះភាគ នានចិវសម្រេចហើយ
 ទ្រង់និរោ្យសចេញទៅ កាន់ចារិក ដោយកាលកន្លងទៅ យ ១ ។

គេសំ លោ កន្ត ចាតាវិហារេហំ វិហារំ កោល(១)
 វិហារេន វិហារកត្តន្តំ ។ សាទុ សាទុ មហាទាម ឯតំ
 ទោ មហាទាម កុម្មុកំ ចជ្ជុមិ កុលបុត្តានំ
 យំ កុម្មុ គតាភតំ ឧបសន្តំមិត្តា បុត្រយ្យាដ
 គេសំ លោ កន្ត ចាតាវិហារេហំ វិហារំ
 កោល វិហារេន វិហារកត្តន្តំ ។ សន្តោ ទោ
 មហាទាម អាភទកោ ហោតិ លោ អស្សន្តោ
 អាណុរិយោ អាភទកោ ហោតិ លោ កុសិនោ
 ឧបជ្ជិកស្សតិ អាភទកោ ហោតិ លោ មុដ្ឋស្សតិ
 សមាហិតោ អាភទកោ ហោតិ លោ អស-
 មាហិតោ ចតាវិ អាភទកោ ហោតិ លោ
 ធុប្បកោ ។ ឥមេសុ ទោ ភ្នំ មហាទាម មត្តសុ
 ធម្មេសុ មតិដ្ឋានេ ឆ ធម្មេ ធុត្តិ កាវយ្យានិ ។

• ១.២. ៣៤៧ ។

មតិគ្រូព្រះអង្គដំបំរើន ក្នុងខ្ញុំព្រះអង្គទាំងនោះ កាលនៅដោយ
 វិហារេមិវង្សិ ។ តើអ្នកនៅ ដោយវិហារេមិ ដូចម្តេច ។ ព្រា
 អង្គត្រាស់ថា មតិគ្រូមហាទាម ប្រពៃហើយ ប្រពៃហើយ មតិគ្រូ
 មហាទាម កាលនៅឯនឹង ជាកំពុងសម្បុរ ដល់ព្រះអង្គជាទុលបុត្រ
 ហើយ ម្យ៉ាងថា ព្រះអង្គចូលមកគាល់គង់គង ហើយសួរថា មតិគ្រូ
 ព្រះអង្គដំបំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងនោះ កាលនៅ ដោយវិហារេមិវង្សិ ។
 តើអ្នកនៅ ដោយវិហារេមិ ដូចម្តេច ។ មតិគ្រូមហាទាម ចុះគួលថា
 អ្នកមានសទ្ធា បានញ៉ាំងសទ្ធា ឱ្យសម្រេច មិនមែនជាអ្នកមិនមាន
 សទ្ធា ។ អ្នកប្រាស្រ្តសេចក្តីព្យាយាម ញ៉ាំងព្យាយាម ឱ្យសម្រេច
 មិនមែន ជាអ្នកខ្ចីលច្រឡំ ។ អ្នកមានសក់ខ្លាច់ខ្លួន ញ៉ាំងសក់ឱ្យ
 សម្រេច មិនមែនជាអ្នករុករុកសក់ ។ ជាអ្នកមានចិត្តកាំងចាំ បានញ៉ាំងចិត្ត
 ដែលកាំងចាំ ឱ្យសម្រេច មិនមែនជាអ្នកមានចិត្តមិនកាំងចាំ ។ អ្នក
 មានប្រាថ្នា បានញ៉ាំងប្រាថ្នា ឱ្យសម្រេច មិនមែនជាអ្នកអប្បវ័នក
 ប្រាថ្នា ។ ។ មតិគ្រូមហាទាម កាលបើព្រះអង្គ បានកាំង
 នៅក្នុងមតិទាំង៨ នេះហើយគប្បីចំរើនខ្លួនមិ ២ យ៉ាង នៅទៀត ។

ឥត ភ្នំ ឧហាតាម តថាគតំ អនុស្សរយ្យាសិ ឥតិមិ
 សោ ភកា ។ ចេ ។ សត្វា ទេវេនុស្សានំ ពុទ្ធា
 ភកាតំ ។ យស្មី ឧហាតាម សមយេ អរិយស្សានិកា
 តថាគតំ អនុស្សានំ ទេវស្ស តស្មី សមយេ
 ភកាថយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតំ ន ទោសថវុដ្ឋិតំ
 ចិត្តំ ហោតិ ន មោហាថវុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ
 ឧដុកាមេវស្ស តស្មី សមយេ ចិត្តំ ហោតិ
 តថាគតំ ការត្ត ឧដុកាមេវស្ស ទោ ចន ឧហា-
 តាម អរិយស្សានិកា លកតំ អនុវេទំ លកតិ
 ធម្មវេទំ លកតំ ធម្មវេទសញ្ញាតិ ចាមុដ្ឋិ ចមុ-
 ទិតស្ស បិក ថាយតិ បិកិមនស្ស កាយោ
 ចស្សក្កតំ ចស្សក្កកាយោ សុទិ វេទិយតិ សុ-
 ទិចោ ចិត្តំ សមាចិយតិ ។ ឥមិ ទោ ភ្នំ ឧហា-
 តាម ពុទ្ធានុស្សានំ កង្កោយិ ការវេយ្យាសិ វិ-
 កោមិ ការវេយ្យាសិ ចិសិក្កោយិ ការវេយ្យាសិ

ចតិក្រមហានាម ព្រះអង្គធម្មវិលីកនូវព្រះគោតម កុសិលាការេថា
 ព្រះនាមព្រះភាគអង្គនោះ ។ ចេ ។ ជាសាស្ត្រាចារ្យ វិនិច្ឆ័យ
 មនុស្សចំនួនខ្លះ ព្រះអង្គព្រាស់ជីវិតអរិយសច្ចដ៏ ព្រះអង្គលែង
 លែងកកាន់ភព្យឡើយ ។ ចតិក្រមហានាម អរិយសាវ័ក
 វិលីកនូវព្រះគោតម កុសិលាសម័យណា អរិយសាវ័កនោះ ឥតមាន
 ពះប្រើចិត្តបាទ ឥតមានពោសៈ ប្រើចិត្តបាទ ឥតមានមាហាៈ
 ប្រើចិត្តបាទ កុសិលាសម័យនោះ ចិត្តប្រសប់អរិយសាវ័កនោះ ជាចិត្ត
 ត្រង់កុសិលាសម័យនោះ ចតិក្រមហានាម លុះអរិយសាវ័កមានចិត្តត្រង់
 ព្រះព្រះនូវព្រះគោតមហើយ តែងបានសេចក្តីយល់ខ្លះខ្លះ បានសេចក្តី
 យល់ខ្លះខ្លះ បានសេចក្តីក្រៃយៗច្រកចរដោយធម៌ កាលបើអរិយសាវ័ក
 មានចិត្តក្រៃយៗហើយ បិកិកើតឡើង កាលបើអរិយសាវ័កមានចិត្ត
 ច្រកចរដោយបិកិហើយ កាលបើស្រព្វដំបូង លុះអរិយសាវ័កមានកាយស្រព្វ
 ដំបូងហើយ តែងបានទទួលខ្លះសេចក្តីសុខ កាលបើអរិយសាវ័កមាន
 សេចក្តីសុខហើយ ចិត្តក៏ភាន់នៅល្អ ។ ចតិក្រមហានាម ព្រះអង្គក៏កុសិ
 ស្តេចយាតិក្តី ធម្មវិចារិក បិកិក្តី ធម្មវិចារិក ឥតិក្តី ធម្មវិចារិក

ទុតិយោ ទុតិយវគ្គោ

សយោលោចំ កាលយ្យាសិ កឌ្ឍន្តំ អចិដ្ឋហន្តោចិ
កាលយ្យាសិ បុត្តសម្ពាទសយនំ អដ្ឋិវសន្តោចិ
កាលយ្យាសិ ។

បុទ ចបរំ ភំ មហាទាម ធម្មំ អទុស្ស-
វេយ្យាសិ... សធឿ អទុស្សវេយ្យាសិ... អត្តោ
សីលានំ អទុស្សវេយ្យាសិ... អត្តោ ទាតំ អ-
ទុស្សវេយ្យាសិ... ទេវតា អទុស្សវេយ្យាសិ សន្តិ
ទេវា ទាតុម្មហារាជិកា... សន្តិ ទេវា តទុត្តា
យថារូទាយ សន្តាយ សមន្ទាគតា តា ទេវតា
វេតា ទុតា តត្ថ ឧប្បន្ទា មយ្ហម្បិ តថារូទា សន្តា
សិវិជ្ជតិ យថារូចទ សីលេទ ... សុតេទ ...
ទាតេទ ... ចញ្ញាយ សមន្ទាគតា តា ទេវតា
វេតា ទុតា តត្ថ ឧប្បន្ទា មយ្ហម្បិ តថារូទា
ចញ្ញា សិវិជ្ជតិ ។ យស្មី មហាទាម
សមយេ អរិយស្សវាតា អត្តោ ទ តាសត្ថ
ទេវតានំ សទ្ធាត្ថ សីលត្ថ សុតត្ថ

ទុតិយវគ្គ ទី២

មិត្តិ ធម្មិចារិម ធម្មិចារិម ធម្មិចារិម ធម្មិចារិម ធម្មិចារិម
ធម្មិចារិម ធម្មិចារិម ធម្មិចារិម ធម្មិចារិម ធម្មិចារិម ។
ចតិគ្រមហាទាម មួយទៀត ព្រះអង្គធម្មិចារិម... ធម្មិ
លើកទូទៅសង្ឃ... ធម្មិលើកទូទៅសីលទាំងឡាយរបស់ព្រះអង្គ...
ធម្មិលើកទូទៅនេះរបស់ព្រះអង្គ... ធម្មិលើកទូទៅពួកទេវតា ពួក
ទេវតាអង្គទាំងឡាយព្រះអង្គ មាន... ពួកទេវតាព្រះវិហារទេវ
ទៀតក៏មាន ពួកទេវតាទាំងនោះ ប្រទេសយសព្វមានសភាពយ៉ាងណា
ច្បាស់ណាស់នោះ ទេវតាអង្គទាំងនោះ ពួកអញ្ចមានសព្វ មានសភាពដូច្នោះ
ដែរ ដោយសីល មានសភាពយ៉ាងណា... ដោយសុត្ថ... ដោយ
ចាត្ថ... ពួកទេវតាទាំងនោះប្រកប ដោយចញ្ញា ច្បាស់ណាស់នោះ មាន
សភាពយ៉ាងណា ទេវតាអង្គទាំងនោះ ពួកអញ្ចមានសព្វ មានសភាព
ដូច្នោះដែរ ។ ចតិគ្រមហាទាម អរិយស្សវាតាសីលសុត្ថ សីល សុត្ថ

បាតព្វ បញ្ញត្តិ អនុស្សតិ ទេវស្ស តស្មី សមយេ
 រកមវយុដ្ឋិតំ ចិញ្ចំ ហោតំ ន ទោសមវយុដ្ឋិតំ ចិញ្ចំ
 ហោតំ ន មោហមវយុដ្ឋិតិ ចិញ្ចំ ហោតំ ទុដ្ឋ-
 តតមេវស្ស តស្មី សមយេ ចិញ្ចំ ហោតំ ទេវ-
 តា ការត្ត ទុដ្ឋតតខិន្ទោ ទោ មន មហាបាម
 អវយស្សកោ លភតិ អប្បវេទំ លភតិ ធម្ម-
 វេទំ លភតិ ធម្មមសញ្ញាតិ ចាតុដ្ឋំ ចតុនិគស្ស
 មីតិ ជាយតិ មីតិឧស្ស កាយោ មស្សន្តិ
 មស្សន្តកាយោ សុទំ វេទិយតិ សុទិនោ ចិញ្ចំ
 សមាទិយតិ ។ ភមី ទោ ព្វំ មហាបាម ទេវ-
 តា អនុស្សតិ កត្តនោមិ កាវេយ្យសិ មីកោមិ
 កាវេយ្យសិ ទិសិទ្ធាមិ កាវេយ្យសិ សយា-
 ទោមិ កាវេយ្យសិ កាខ្ពន្តំ អទិដ្ឋហនោមិ កា-
 វេយ្យសិ បុត្តសន្តាសយទំ អដ្ឋាវសន្តាមិ
 កាវេយ្យសិ ។

បា. បញ្ញា វេស្សន្តវេទំ វេស្សន្តវេទំ ភូមិសមយេ ណ
 អវយស្សកោ រកមវយុដ្ឋិតំ ចិញ្ចំ ហោតំ ន ទោសមវយុដ្ឋិតំ
 ចិញ្ចំ ហោតំ ន មោហមវយុដ្ឋិតិ ចិញ្ចំ ហោតំ ទុដ្ឋ-
 តតមេវស្ស តស្មី សមយេ ចិញ្ចំ ហោតំ ទេវ-
 តា ការត្ត ទុដ្ឋតតខិន្ទោ ទោ មន មហាបាម
 អវយស្សកោ លភតិ អប្បវេទំ លភតិ ធម្ម-
 វេទំ លភតិ ធម្មមសញ្ញាតិ ចាតុដ្ឋំ ចតុនិគស្ស
 មីតិ ជាយតិ មីតិឧស្ស កាយោ មស្សន្តិ
 មស្សន្តកាយោ សុទំ វេទិយតិ សុទិនោ ចិញ្ចំ
 សមាទិយតិ ។ ភមី ទោ ព្វំ មហាបាម ទេវ-
 តា អនុស្សតិ កត្តនោមិ កាវេយ្យសិ មីកោមិ
 កាវេយ្យសិ ទិសិទ្ធាមិ កាវេយ្យសិ សយា-
 ទោមិ កាវេយ្យសិ កាខ្ពន្តំ អទិដ្ឋហនោមិ កា-
 វេយ្យសិ បុត្តសន្តាសយទំ អដ្ឋាវសន្តាមិ
 កាវេយ្យសិ ។

(១២០) ឯកំ សមយំ កកវា សក្កេសុ
 វិហាតំ កបិលវត្ថុស្មំ ធិត្រាជារមេ ។ កេន
 ទោ បទ សមយេន កកវា សាវត្ថិយំ វស្សា-
 វាសំ ឧបកន្តការោ ហោតំ ។ អស្សេវាសំ
 ទោ ទុតិយោ សក្កោ កកវា កំ សាវត្ថិយំ
 វស្សាវាសំ ឧបកន្តការោតំ ។ អដទោ ទុតិ-
 យស្ស សក្កេសុ ឯតទហោសិ យទ្ធាចាចំ
 សាវត្ថិយំ វស្សាវាសំ ឧបកន្តេយ្យំ តត្ថ កម្ម-
 ន្តេវ អនិដ្ឋហំស្សមិ កកវន្តេវ លទ្ធាមិ កា-
 លេន កាលំ ទស្សនាយាតិ ។ អដទោ កកវា
 សាវត្ថិយំ វស្សាវាសំ ឧបកន្តិ(១) ។ ទុតិយោចំ
 ទោ សក្កោ សាវត្ថិយំ វស្សាវាសំ ឧបកន្តិ
 តត្ថ កម្មន្តេវ អនិដ្ឋាតិ(២) កកវន្តេវ
 លទ្ធាតិ(៣) កាលេន កាលំ ទស្សនាយ ។

១ ខ. បេឡិ ។ ២ ខ. អនិដ្ឋាសំ ។ ៣ ខ. យា ។

(១២០) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគច្រើននឹងទៅ ក្នុងនិគ្រា-
 ពារម ដ៏ត្រូវកិច្ចលក់ស្តុ ក្នុងវិជនសក្កុះ ។ សម័យនោះឯង ព្រះមាន
 ព្រះភាគ មានបំណងនឹងចូលទៅគង់ចាំវស្សា ក្នុងក្រុងសាវត្ថិ ។
 នង្គិយសក្កុះ បានឮវិលីដឹងថា ព្រះមានព្រះភាគ មានបំណងនឹងចូល
 ទៅគង់ចាំវស្សា ក្នុងក្រុងសាវត្ថិ ។ គ្រានោះ នង្គិយសក្កុះ មាន
 សេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ចើង្កើចោះ ទាំងអក្ខរកញ្ញ ក៏ចូលទៅទៅ
 ចាំវស្សា ក្នុងក្រុងសាវត្ថិដែរ អក្ខរកញ្ញ ដឹងដូរដ្ឋនៃការងារ ក្នុង
 ក្រុងសាវត្ថិទោះផង ដឹងទុកចូលព្រះមានព្រះភាគ មួយដងមួយកាល
 ផង ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ រស្មីទៅគង់ចាំវស្សា ក្នុង
 ក្រុងសាវត្ថិ ។ ចំណែកនាងនង្គិយសក្កុះ ក៏ចូលទៅទៅចាំ
 វស្សា ក្នុងក្រុងសាវត្ថិដែរ ទាំងដូរដ្ឋនៃការងារ ក្នុងក្រុងសាវត្ថិ
 ទោះផង ទុកចូលព្រះមានព្រះភាគ មួយដងមួយកាលផង ។

គេន ទោ មន សមយេន សម្ពហុលា កិក្ខុ
 ភក្កតោ ជីវកម្មំ ករោន្តំ ចិដ្ឋិតទិវា ភត-
 វា តេមាសទ្ធវយេន ចារឹកំ ចក្កមិស្សតិ ។
 អាស្សាសិ ទោ ទន្ទិយោ សក្កោ សម្ពហុលា
 កិក្ខុ ភក្កតោ ជីវកម្មំ ករោន្តំ ចិដ្ឋិ-
 តទិវា ភក្កា តេមាសទ្ធវយេន ចារឹកំ ចក្ក-
 មិស្សតិ ។ អថទោ ទន្ទិយោ សក្កោ
 យេន ភក្កា តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិកា
 ភក្កន្តំ អភំវិនេត្តា ឯកមន្តំ ឯសិទិ ។
 ឯកមន្តំ ឯសិទ្ធា ទោ ទន្ទិយោ សក្កោ
 ភក្កន្តំ ឯកវេទ សុតមេតំ កន្តេ សម្ពហុលា
 កិក្ខុ ភក្កតោ ជីវកម្មំ ករោន្តំ ចិដ្ឋិ-
 តទិវា ភក្កា តេមាសទ្ធវយេន ចារឹកំ ចក្ក-
 មិស្សតិ ។ តេសំ យោ កន្តេ ជាចារិហា-
 វេហិ វិហារំ កេន វិហារេន វិហារទន្ធន្តំ ។

សម័យនោះឯង ពួកកិក្ខុជាច្រើនម្ល៉េះ ធ្វើចីវរកម្ម ថ្វាយ ចំពោះព្រះមាន
 ព្រះភាគ ដោយនិគម ព្រះមានព្រះភាគ មានចិវរសម្រេចហើយ ទ្រង់
 ទៀសចេញទៅកាន់ចារិក ដោយកាលកន្លងទៅ ឲ្យ ខែ ១ ១ នខ្ញុំយ-
 សក្កៈ បានព្យាង ពួកកិក្ខុជាច្រើនម្ល៉េះ ធ្វើចីវរកម្ម ថ្វាយចំពោះព្រះមាន
 ព្រះភាគ ដោយនិគម ព្រះមានព្រះភាគ មានចិវរសម្រេចហើយ
 ទ្រង់នឹងទៀសចេញទៅកាន់ចារិក ដោយកាលកន្លងទៅ ឲ្យ ខែ ១ ១ លំ-
 ដាប់នោះ នខ្ញុំយសក្កៈ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅ
 ដល់ថ្វាយចង្ហែព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះនខ្ញុំយ-
 សក្កៈ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក្រាបចង្ហែមូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះ
 ថា ចិត្តព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឱ្យព្រះអង្គបានព្យាបាលនោះ ពួកកិក្ខុជាច្រើនម្ល៉េះ
 ធ្វើចីវរកម្ម ថ្វាយ ចំពោះ ព្រះមានព្រះភាគ ដោយនិគម ព្រះមាន
 ព្រះភាគ មានចិវរសម្រេចហើយ ទ្រង់នឹងទៀសចេញទៅ កាន់ចារិក
 ដោយកាលកន្លងទៅ ឲ្យ ខែ ១ ១ បង្កព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យើងខ្ញុំគង់
 នោះកាលនោះដោយវិហារតេជវេទ្ធវិ តើនូវនោះដោយវិហារតេជវេទ្ធវិ ។

សាទុ សាទុ ទទ្ធិយ ឯតំ ទោ ទទ្ធិយ តុញ្ញកំ
 បដិវុចំ កុលបុត្តានំ យំ តុញ្ញេ តថាភតិ
 ឧបសង្កមិត្តា ធុទ្ទេយ្យាថ ភេសំ ទោ ភន្ត
 នាបាវហាមហំ វិហារតំ កោទ វិហារេទ វិហា-
 តត្ថដ្ឋំ ។ សន្តោ ទោ ទទ្ធិយ អាភនកោ
 ហោតំ ទោ អស្សន្តោ សីលវា អាភនកោ
 ហោតំ ទោ ទុស្សីលោ អាទ្ធកិយោ អាភ-
 នកោ ហោតំ ទោ កុសីនោ ឧបដ្ឋិតស្សតិ
 អាភនកោ ហោតំ ទោ មុដ្ឋស្សតិ សមាហិតោ
 អាភនកោ ហោតំ ទោ អសមាហិតោ បញ្ចវា
 អាភនកោ ហោតំ ទោ ទុប្បតោ ។ ឥមេសុ ទោ
 ភេ ទទ្ធិយ ទសុ ទទ្ទេសុ បតំដ្ឋាយ បព្វសុ
 ទទ្ទេសុ អន្ល្ហំ សតំ ឧបដ្ឋបេតត្តា ។ ឥទ
 ត្ថំ ទទ្ធិយ តថាភតំ អទុស្សរយ្យាសិ ឥតិចិ

ព្រះអង្គក្រាស់ថា ម្ចាស់ទទ្ធិយៈ ប្រវៃពាហិយ ប្រវៃពាហិយ ម្ចាស់ទទ្ធិយៈ
 ការស្តារទេវឯង ជាភិក្ខុជីវិតសម្បូរ ផល់ទ្រង់ជាគុណបុត្រាហើយ ផ្សំរាប់
 ទ្រង់ ចូលមករាប់គេជាគត ហើយសូរាវិ ចត់ប្រព្រះអង្គ ដំបំរើ
 ពួកខ្ញុំព្រះអង្គទាំងនោះ កាលនៅ ដោយវិហារធម៌ផ្សេងៗ តើគូរនៅ
 ដោយវិហារធម៌ ដូចម្តេច? ម្ចាស់ទទ្ធិយៈ បុគ្គល ជាអ្នកមានសព្វ
 បានញ៉ាំងសព្វ ឲ្យសម្រេច មិនមែនជាអ្នកមិនមានសព្វ ១ ជាអ្នកមាន
 សីល បានញ៉ាំងសីល ឲ្យសម្រេច មិនមែនជាអ្នកទ្រុស្តសីល ១
 ជាអ្នកប្រាព្ធសេចក្តីព្យាយាម បានញ៉ាំងព្យាយាម ឲ្យសម្រេច មិន
 មែនជាអ្នកច្នៃប្រឌុប ១ ជាអ្នកមានសក្តិខ្ពង់ខ្ពស់ បានញ៉ាំងសក្តិ ឲ្យ
 សម្រេច មិនមែនជាអ្នករួចសក្តិ ១ ជាអ្នកមានចិត្តតាំងចាំ បានញ៉ាំង
 ចិត្តដែលតាំងចាំ ឲ្យសម្រេច មិនមែនជាអ្នកមានចិត្តមិនតាំងចាំ ១
 ជាអ្នកមានប្រាជ្ញា បានញ៉ាំងប្រាជ្ញា ឲ្យសម្រេច មិនមែនជាអ្នកគំបូរ
 គំប្រាជ្ញា ១ ។ ម្ចាស់ទទ្ធិយៈ របើទ្រង់បានតាំងនៅក្នុងធម៌ ទាំង ៦
 នេះហើយ គួរផ្តល់សក្តិ ក្នុងធម៌ ៨ យ៉ាង ក្នុងព្រះបាទច្បង គេនៅ
 ទៀត? ម្ចាស់ទទ្ធិយៈ ទ្រង់ធម្មវិលក្ខន្ធព្រះរាជគត ក្នុងលោកានេះ

សោ កកា អរហំ សន្មាសម្មុទ្ធោ វិជ្ជាចរណាសម្មុទ្ធោ
 សុតោ លោកាវិទូ អនុគោ បុរិសធម្មសារដិ នេត្តា
 ទេវេនុស្សាទំ ពុទ្ធា កកាតំ ។ នតំ ទោ
 តេ ទទ្ធិយ តថាភតំ អារក្ក អជ្ឈត្ថំ សតំ
 ទុបដ្ឋបេតព្វា ។

បុណ ចេវ ភិ ទទ្ធិយ ទទ្ធិ អនុស្ស-
 រយេនុសិ ស្វាភ្នកោ កកាតោ ទទ្ធា សទ្ធិដ្ឋកោ
 អកាសិកោ វិហារិស្សិតោ ទុបទយិកោ
 ចទ្ធាតំ វេទិតោ វិញ្ញាហិតំ ។ នតំ ទោ
 តេ ទទ្ធិយ ទទ្ធិ អារក្ក អជ្ឈត្ថំ សតំ
 ទុបដ្ឋបេតព្វា ។

ព្រាហ្មណ៍ព្រាហ្មណ៍នា ជាតាច្ឆា សម្មាសម្មុទ្ធ ទ្រង់ចាំចូល
 ដោយវិជ្ជាវិទ្យាណៈ ជាព្រាហ្មណ៍ ជាបច្ចុប្បន្នចំណែក ទ្រង់ប្រាសិ
 ដោយសីលាទិកុណារក្សក្នុងលោកុយសីលា ព្រាហ្មណ៍សារី ទុក្ខា
 ទ្រង់ប្រាស ព្រាហ្មណ៍សស្ត្រាចារ្យទៅខាងវិទ្យាស្រាវជ្រាវ ព្រាហ្មណ៍
 ព្រាសិដ្ឋិត្តិកាយសម្មុទ្ធិ ព្រាហ្មណ៍លើកកាតំកថ្មីទៀត ។
 ខ្មាលទទ្ធិយៈ ព្រាហ្មណ៍ទ្រង់គ្រូរដ្ឋលំសតិ ក្នុងព្រាហ្មណ៍យ ព្រាហ្ម
 ណ៍ព្រាហ្មណ៍ ដោយច្រកាវេន្ត ។

ខ្មាលទទ្ធិយៈ បុណ្យទៀត ព្រាហ្មណ៍ទ្រង់ គប្បីរើស ទ្រង់ប្រាសិ
 ព្រាហ្មណ៍ ដែលព្រាហ្មណ៍ព្រាហ្មណ៍ ទ្រង់ប្រាសិសីវេទិតោ
 ដោយស្ត ព្រាហ្មណ៍កុក្ករដ្ឋ ជាដើមដែលកាយច្នៃស្រាវជ្រាវ ដឹងតិ
 យេញ្ញិក ដោយច្រកាវេន្ត ជាដើមទ្រង់ដែល មិនចាំបាច់
 ជាដើមរដ្ឋលំសតិ ជាដើមដែលកាយច្នៃស្រាវ គប្បីប្រាសិច្ចល
 មកទុកក្នុងខ្លួន ដោយអំណាចខ្មោច ជាដើមដែលអ្នកប្រាសិក្ន
 ខ្លា មិនគ្រូរដ្ឋលំសតិ យេញ្ញិកស្រាវជ្រាវក្នុងខ្លួន ។
 ខ្មាលទទ្ធិយៈ ព្រាហ្មណ៍ទ្រង់គ្រូរដ្ឋលំសតិ ក្នុងព្រាហ្មណ៍យ ព្រាហ្ម
 ណ៍ព្រាហ្មណ៍ ដោយច្រកាវេន្ត ។

២៨៧

ទុតិយោ ទុតិយវគ្គោ

ទុតិយវគ្គ ទី២

ធុន ចប់ ភ្នំ ទន្ធិយ កល្យាណមិត្ត
 អនុស្សរយ្យាសិ លាភ វគ មេ សុលត្តិ
 វគ មេ យស្ស កល្យាណមិត្តា អនុកាម្យកា
 អន្តកាមា ឱវាទកា អនុសាសិតា(១) ។
 ឥតិ ទោ ទោ ទន្ធិយ កល្យាណមិត្ត
 ការត្ត អជ្ឈត្តំ សតិ ឧបដ្ឋបេតត្វា ។

ធុន ចប់ ភ្នំ ទន្ធិយ អត្តោ ចាតិ
 អនុស្សរយ្យាសិ លាភ វគ មេ សុលត្តិ
 វគ មេ យោហិ មន្ទោមលចវិយុដ្ឋិកាយ បដាយ
 វិកតមលមន្ទោម ធម្មសា អការិ អជ្ឈាវសាមិ
 មុត្តន្ទារោ បយតថាណិ វោស្សក្ការោ យាច-
 យោរោ ទានសិវិការោតិ ។ ឥតិ ទោ ទោ
 ទន្ធិយ ចាតិ ការត្ត អជ្ឈត្តំ សតិ ឧបដ្ឋបេ-
 តត្វា ។

• ឱ.ច. អនុសាសិតា ។

ហ្មលនន្ទិយៈ មួយទៀត ទ្រង់ធម្មវិលីកន្ទវត្តកល្យាណមិត្ត
 ជា ឧប្បិ កត្តាអញ្ជប់ជាមានលាភ កត្តាអញ្ជប់ល្អហើយ ដែល
 មានលាភជន ជាកល្យាណមិត្ត ជាអ្នកអនុគ្រោះ អ្នកប្រាថ្នាខ្លះប្រយោជន៍
 អ្នកទូន្មាន អ្នកប្រៀបប្រដៅ ។ ហ្មលនន្ទិយៈ ទ្រង់គូរដេក្កស័
 សតិ ក្នុងព្រះហឫទ័យ ប្រាស្ត ខ្លះក្នុងកល្យាណមិត្ត ដោយ
 ប្រការដូច្នោះ ។

ហ្មលនន្ទិយៈ មួយទៀត ទ្រង់ធម្មវិលីក នូវបាវៈរបស់
 ទ្រង់ជា ឧប្បិ កត្តាអញ្ជប់ជាមានលាភ កត្តាអញ្ជប់ល្អហើយនៃ ដែល
 កត្តាអញ្ជប់ មានចិត្តមានមន្ទិលនិសេចក្តីកំណាញ់ប្រាសចេញហើយ ក្នុង
 ពួកសត្វ ដែលមានមន្ទិល និសេចក្តីកំណាញ់ រូបិទេហើយ មានទាន
 បិប្ផាសហើយ មានវិសោធន៍ស្តានហើយ គ្រូកអក្កិការល្អ អនុម្យ
 គេសូមទាន គ្រូកអក្កិការឱ្យទំនើកវិចារិលក ហើយនៅគ្រប់គ្រង
 ផ្ទះ ។ ហ្មលនន្ទិយៈ ទ្រង់គូរដេក្កស័ ខ្លះសតិ ក្នុងព្រះ
 ហឫទ័យ ប្រាស្តនូវបាវៈ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

បុទ ចចរំ ត្វំ នង្គិយ ទេវតា អនុស្ស-
 រយ្យសំ យា តា ទេវតា អតិក្កម្មេវ កាត-
 ត្តិការកត្តាចំ(*) ទេវាទំ សហព្យតំ អតា-
 តំ ឧទោមយំ កាយំ ឧបបន្ទា តា ការណីយំ
 អត្តោ ធន សមនុចស្សន្តិ កាតស្ស វា
 ចង្គិយំ សេយ្យថាចិ នង្គិយ ភិក្ខុ អស-
 មយវិធីត្តោ ការណីយំ អត្តោ ធន សមនុចស្សតិ
 កាតស្ស វា ចង្គិយំ ឯវាចា ទោ នង្គិយ
 យា តា ទេវតា អតិក្កម្មេវ កាតត្តិការ-
 កត្តាចំ ទេវាទំ សហព្យតំ អតាតំ ឧទោ-
 មយំ កាយំ ឧបបន្ទា តា ការណីយំ អត្តោ
 ធន សមនុចស្សន្តិ កាតស្ស វា ចង្គិយន្តំ ។
 ឥតិ ទោ តេ នង្គិយ ទេវតា អារត្ត
 អជ្ឈន្តំ សតំ ឧបដ្ឋាបេតត្វា ។

* ម. គត្តិការកត្តាចំ ។

ម្ចាស់និយៈ ឬយៈទៀត ទ្រង់ប្បវេណីកត្តាទេវតាថា ទេវតា
 ណា ដែលរស់នៅក្នុងទេវតា ដែលមានកត្តាទេវតា ជាចំណី
 (កាតាចារទេវតា) ពុទ្ធសាសនា ក្នុងក្រុងទេវតា ដែលសម្រេចដោយឈាន-
 ចំនួន (គ្រូ) ណាមួយ ទេវតាទាំងនោះ មិនមែនជាអារម្មណ៍ទេ គឺជា
 ខ្លួន ឬផ្លូវសេចក្តីចំរើន នៃអំពើដែលខ្លួនធ្វើហើយ ម្ចាស់និយៈ ដូចជា
 ភិក្ខុសម័យវិជ្ជា វេទនាមិនមែនជាអារម្មណ៍ទេ គឺជាខ្លួន ឬផ្លូវ
 សេចក្តីចំរើននៃអំពើដែលខ្លួនធ្វើហើយ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់និយៈ
 ទេវតាណា ដែលគ្រូរស់នៅ ក្នុងទេវតា ដែលមានកត្តាទេវតា
 ជាចំណី ពុទ្ធសាសនា ក្នុងក្រុងទេវតា ដែលសម្រេចដោយឈាន-
 ចំនួនណាមួយ ទេវតាទាំងនោះ វេទនាមិនមែនជាអារម្មណ៍ទេ គឺជា
 ម្ចាស់ខ្លួន ឬផ្លូវសេចក្តីចំរើន នៃអំពើដែលខ្លួនធ្វើហើយ ក៏យ៉ាង
 នោះដែរ ។ ម្ចាស់និយៈ ទ្រង់ប្បវេណីសតិ ក្នុង
 គ្រូបាចុយ ប្រាសាទទេវតា ដោយប្រការដូច្នោះដែរ ។

ឥមេហំ ទោ នន្ទិយ ឯកានុសហំ នម្មេហំ
 សមន្តាគតោ អរិយសន្តវិកា បដហតេ ចាប-
 កោ អកុសលេ នម្មេ ន ទូចានិយតិ ។
 សេយ្យជាមិ នន្ទិយ កុត្តោ ចិក្កុដ្ឋោ លោ-
 ត្ថំ បន្ទាមសតិ(១) សេយ្យជាមិ នន្ទិយ តិ-
 ណា(២) អត្ថំ ឡត្តោ ទុហវត្ថា កច្ចតិ លោ នឡ្ហិ
 បន្ទុតាវត្ថតំ ឯវចេ ទោ នន្ទិយ ឥមេហំ ឯកានុសហំ
 នម្មេហំ សមន្តាគតោ អរិយសន្តវិកា បដហតេ
 ចាបកោ អកុសលេ នម្មេ ន ទូចានិយតិ ។

(១២១) អដទោ អាយស្មា សុក្ខតិ សទ្ធន
 ភិក្ខុតា សន្និ យេន ភពវិ តេនុបសន្តិមិ
 ឧបសន្តិមិថា កកវន្តំ អភិវនេថា ឯកមន្តំ ចិសិទិ ។
 ឯកមន្តំ ចិសិទិ ទោ អាយស្មន្តំ សុក្ខតិ ភពវិ

១ ឧ.ប. ចិក្កុដ្ឋា អថេ ទេវំ គេ វន្តំ ចរាមនិទំ ទិស្សន្តំ ។ ២ ឧ.
 យេយ្យជាមិ វិ ចេ នន្ទិយ សុក្ខ ឯណកាយេនិ ទិស្សន្តំ ។ ៣. សេយ្យជាមិ
 ទន្ទិយ សុក្ខ ឯណកាយេនិ ទិស្សន្តំ ។

ម្ចាស់នន្ទិយៈ អរិយសាវ័ក ច្រកបដោយធម៌ទាំង ១១ នេះឯង
 តែងលះបង់ មិនច្រកាន់ពួកអកុសលធម៌ណាមកឡើយ ។ ម្ចាស់នន្ទិយៈ
 ដូចជាក្នុងម្តង វែមនិងស្រូបយកទឹក ដែលហូរចេញទុះឡើយ យ៉ាង
 ណាមិញ ម្ចាស់នន្ទិយៈ ពុំទាន់សាម ដូចជាក្នុង កាលនោះល
 ដាលផុតពីស្រូវហើយ ក៏មិនត្រឡប់មកវិញដែលនោះទ្រូបហើយវិញ
 យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់នន្ទិយៈ ករិយសាវ័ក ច្រកបដោយធម៌ទាំង ១១
 នេះ តែងលះបង់ មិនច្រកាន់ពួកអកុសលធម៌ណាមកឡើយ ក៏យ៉ាង
 នោះដែរ ។

(១២១) ព្រាតោ ព្រះសុក្ខតិ ដំបាតាយ ចូលរៅ
 ភាស់ព្រះពានព្រះភាគ ជាមួយនឹងសន្តិកុ សុខចូលរៅដល់ហើយ
 ក៏ថ្វាយបង្គំ ចំពោះព្រះពានព្រះភាគ ហើយក៏យ ក្នុងទិសមក្ស ។
 លុះព្រះសុក្ខតិដំបាតាយ អន្លើយក្នុងទិសមក្សហើយ ព្រះពានព្រះភាគ

ឯតនោច តោ ធានេ^(១) អយំ សុក្ខតិ
 ភិក្ខុភិ ។ សន្នោ ធានាយំ កន្តេ ភិក្ខុ សន្នុស្ស
 ឧបាសកស្ស បុត្តោ សន្នា អការស្នា អនតារិយំ
 បទ្ធិដិគោតិ ។ តន្តិ ចតាយំ សុក្ខតិ សន្នោ ភិក្ខុ
 សន្នុស្ស ឧបាសកស្ស បុត្តោ សន្នា អការស្នា
 អនតារិយំ បទ្ធិដិគោ សន្និស្សតិ សន្នាថនានេសុតិ ។
 ឯតស្ស កកវា កាលោ ឯតស្ស សុកត កាលោ
 កកវា សន្នុស្ស សន្នាថនានាចិ កាលេយ្យ ឥនាធាហំ
 ជាតិស្សមិ យទិ វា អយំ ភិក្ខុ សន្និស្សតិ
 សន្នាថនានេសុ យទិ វា យោតិ ។ តេនហិ សុក្ខតិ
 សុណាហំ សាទុកំ មទសំតារហំ កាសិស្សមិតិ ។
 ឯវិ កន្តេតិ ទោ កាយស្នា សុក្ខតិ កកវាតា
 បទ្ធិស្សេសំ ។ កកវា ឯតនោច ឥច សុក្ខតិ
 ភិក្ខុ សីលវា យោតិ ចានំនោក្កសិវាសិវុតា
 វិចារតិ កាថារកោចរសម្បន្នោ អណ្តមត្តេសុ វិជ្ជសុ
 កយេនស្សវិ សមាធាយ សិក្ខតិ សិក្ខាមនេសុ ។

១ ខ. ធានយំ ។ ឃ. តាម ។

ទ្រង់គ្រាស្តីដូច្នោះថា ម្ចាស់សុក្ខតិ ភិក្ខុនេះឈ្មោះអ្វី ។ បណ្ឌិត
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុនេះឈ្មោះសុខៈ ជាកូនឧបាសក អ្នកមានសម្មា
 បុគ្គលចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់ផ្ទះស ដោយសម្មា ។ ម្ចាស់សុក្ខតិ
 សុខភិក្ខុនេះ ជាកូនឧបាសក អ្នកមានសម្មា បុគ្គលចេញចាកផ្ទះ ចូល
 មកកាន់ផ្ទះស ដោយសម្មា ឥន្ទ្រករវេ ក្នុងសម្មាថវិចារិយយ ដែរ
 ឬ ។ បណ្ឌិតព្រះមានព្រះកោត កាលនេះ ជាកាលគួរ ដល់ព្រះអង្គ
 ហើយ បណ្ឌិតព្រះសុគត កាលនេះ ជាកាលគួរ ដល់ព្រះអង្គហើយ
 ព្រះមានព្រះកោត គ្រប់ដំណើរសម្មាថវិចារិយយ របស់បុគ្គលអ្នកមាន
 សម្មា ទោះភិក្ខុនេះប្រាកដ ក្នុងសម្មាថវិចារិយយក្តី មិនប្រាកដក្តី
 ឡើយព្រះអង្គឥតដឹង ក្នុងកាលដ៏ឡើយនេះ ។ ម្ចាស់សុក្ខតិ មេដ្ឋុនោះ
 អ្នកប្រសាច់ ចូរផ្តិតក្នុងចិត្ត ឱ្យប្រាកដ គឺជាគន្លងដំណើរ
 ប្រាប់ ។ ព្រះសុក្ខតិដ៏មានកាយ ទទួលព្រះនុដ្ឋិត របស់ព្រះមានព្រះ
 កោត ព្រះកោតព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះកោតគ្រាស្តីដូច្នោះថា ម្ចាស់
 សុក្ខតិ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ អ្នកមានសីល សង្រួមក្នុងបុគ្គលនោះ
 បរិបូណ៌រវាងនាថារធិនៈនាថារ ឃើញក៏យក្នុងរោសចារិយយ សូម្បី
 ចង្អុលបង្អួច ហើយសមាទានសិក្ខា ក្នុងសិក្ខាថវិចារិយយ ។

យឿ សុក្ខតំ ភិក្ខុ សីលវា ហោតិ ។ បេ ។
សមាធាយ សិក្ខតំ សិក្ខាបទេសុ ឥធម្មិ
សុក្ខតំ សទ្ធស្ស សទ្ធាបទានំ ហោតិ ។

បុទ ចបរំ សុក្ខតំ ភិក្ខុ ពហុស្សុតោ
ហោតិ សុតទរោ សុតសង្ខិចយោ យេ តេ
ទង្គា ភនិកាស្សាណា ឧដ្ឋេកាស្សាណា ចរិ-
យោសាទកាស្សាណា សាត្តំ សព្វក្ខន្ធំ កោស-
លបរិច្ឆណំ ចរិសុទ្ធិ ត្រឡាចរិយំ អភិធម្មំ
តថាវុទាស្ស ទង្គា ពហុស្សុតោ ហោតិ ទតា
ទេសា ចរិចិត្តា ឧទសាទុបេក្ខិតា ធិដ្ឋិយោ
សុច្ឆដិវិញ្ញា ។ យឿ សុក្ខតំ ភិក្ខុ ពហុ-
ស្សុតោ ហោតិ ។ បេ ។ ធិដ្ឋិយោ សុច្ឆ-
ដិវិញ្ញា ឥធម្មិ សុក្ខតំ សទ្ធស្ស សទ្ធាប-
ទានំ ហោតិ ។

បុទ ចបរំ សុក្ខតំ ភិក្ខុ កាស្សាណាមិញ្ញោ
ហោតិ កាស្សាណាសហាយោ កាស្សាណាសច្ឆវាស្តិ ។

ម្នាលសុក្ខតំ ព្រោះជាភិក្ខុ ជាអ្នកមានសីល ។ បេ ។ សមាធានសិក្សា
ក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ម្នាលសុក្ខតំ នេះជាសទ្ធាបទាន របស់បុគ្គល
អ្នកមានសទ្ធា ។

ម្នាលសុក្ខតំ មួយទៀត ភិក្ខុជាពហុស្សុត អ្នកទ្រទ្រង់នូវកុខ-
វិបសៈ ដែលទូទាញស្តាប់ហើយ សន្សំទុកកុខវិបសៈ ដែលទូទាញស្តាប់
ហើយ ធម៌ទាំងឡាយណា មានលំអចរដើម លំអចរកណ្តាល
លំអចរចុង ប្រាកសត្រឡាចរិយធម៌ ត្រឡាចរិយធម៌ ទាំងឡាយនោះ ដ៏
ចរិសុទ្ធ ចរិច្ឆណំ ទាំងអស់ ធម៌ទាំងឡាយមានសភាពដូច្នោះ ភិក្ខុនោះក៏
ទុកស្តាប់ច្រើន ទុកទ្រទ្រង់ ចាំស្តាប់ រត់រាន ត្រិះរិះ ដោយចិត្ត
គ្រាន់ដឹងល្អដោយចិត្ត ។ ម្នាលសុក្ខតំ ភិក្ខុជាពហុស្សុត ។ បេ ។
គ្រាន់ដឹងល្អ ដោយចិត្ត ម្នាលសុក្ខតំ នេះជាសទ្ធាបទាន របស់
បុគ្គលអ្នកមានសទ្ធា ។

ម្នាលសុក្ខតំ មួយទៀត បុគ្គលជាភិក្ខុ កែវីជាអ្នក
មានមិត្តល្អ មានសិទ្ធិញ្ញវិញ្ញា វិចារយមៅរកមិត្តល្អ ។

យេឡិ សុក្ខតិ ភិក្ខុ កាល្យាណមំគោ ហោតិ
កាល្យាណសហាយោ កាល្យាណសម្បវត្តា ឆនឡិ
សុក្ខតិ សទ្ធស្ស សន្ទាបទានំ ហោតិ ។

ចុទ ចេវី សុក្ខតិ ភិក្ខុ សុខោ ហោតិ
សោវេស្សកាណហិ ធម្មេហិ សមន្តាកតោ
ទមោ បទកុណត្តហិ អនុសាសនំ ។ យេឡិ
សុក្ខតិ ភិក្ខុ សុខោ ហោតិ សោវេស្សកាណហិ
ធម្មេហិ សមន្តាកតោ ទមោ បទកុណត្តហិ
អនុសាសនំ ឆនឡិ សុក្ខតិ សទ្ធស្ស
សន្ទាបទានំ ហោតិ ។

ចុទ ចេវី សុក្ខតិ ភិក្ខុ យោនិ ភានិ
សត្រហ្មទារិទំ ទុទ្ធាវោនិ ភិក្ខុណិយោនិ គត្រេ(២)
ធម្មោ ហោតិ អនលសោ គត្រេតាយោយ វិម៌-
សាយ សមន្តាកតោ អសំ កាតុំ អសំ សិវិតាតុំ ។

២ ៩. ១៥ ។

មាលសុក្ខតិ ព្រោដេភិក្ខុ ជាអ្នកមានមិត្តល្អ មានសំឡាញ់ល្អ បែរទៅ
កេងក្លល្អ មាលសុក្ខតិ នេះជាសព្វចំរើន បេសំបុគ្គលអ្នកមានសព្វ ។
មាលសុក្ខតិ មួយទៀត ភិក្ខុវិជ្ជាប្រដៅដឹង ប្រកបដោយ
ធន់ទាំងឡាយ ជាគ្រឿងធ្វើឲ្យភាពជាអ្នកប្រដៅដឹង ជាអ្នកអត់ធន់
ទទួលយក ភាគប្រៀនប្រដៅ ដោយចំណែកភាគស្តី ។ មាលសុក្ខតិ
ព្រោដេភិក្ខុវិជ្ជាប្រដៅដឹង ប្រកបដោយធន់ទាំងឡាយ ជាគ្រឿងធ្វើឲ្យ
ភាពជាអ្នកប្រដៅដឹង ជាអ្នកអត់ធន់ ទទួលយក ភាគប្រៀនប្រដៅ
ដោយចំណែកភាគស្តី មាលសុក្ខតិ នេះជាសព្វចំរើន បេសំបុគ្គល
អ្នកមានសព្វ ។

មាលសុក្ខតិ មួយទៀត ភិក្ខុទាំងឡាយ ណាមួយ ដំ ឬ ភូម
បេសំសត្រហ្មទារិបុគ្គលទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមិនប្រសប់ មិនខ្ជិល
ប្រសូស ក្នុងភិក្ខុទាំងនោះ ប្រកប ដោយការពិចារណា ដោយ
ទុយ ក្នុងភិក្ខុទាំងនោះ ជាបុគ្គលភាពធ្វើបាន ភាពចាត់ចែងបាន ។

យឃ្យំ សុក្ខតំ ភិក្ខុ យោ ធំ ភា ធំ សុត្រោ-
ចារី ធំ ។ បេ ។ អលំ កាតុំ អលំ សិវិតាតុំ
ឥនឃ្យំ សុក្ខតំ សទ្ធស្សំ សទ្ធាចនាធំ
ហោតិ ។

បុ ធំ ធម៌ សុក្ខតំ ភិក្ខុ ធម្មកាមោ
ហោតិ បិយសធុតាហារោ អភិធម្មេ អភិ-
នយេ ទន្សារច្យាធុដោ ។ យឃ្យំ សុក្ខតំ
ភិក្ខុ ធម្មកាមោ ហោតិ បិយសធុតាហារោ
អភិធម្មេ អភិវិនយេ ទន្សារច្យាធុដោ ឥនឃ្យំ
សុក្ខតំ សទ្ធស្សំ សទ្ធាចនាធំ ហោតិ ។

បុ ធំ ធម៌ សុក្ខតំ ភិក្ខុ អាទិទិយោ វិហាតិ
អកុសលាធំ ធម្មាធំ ចហាតាយ កុសលាធំ
ធម្មាធំ ទុចសម្បតាយ ថាឥវា ធម្មចរក្កាមោ
អធិក្ខំត្តុទុក កុសលេសុ ធម្មេសុ ។ យឃ្យំ
សុក្ខតំ ភិក្ខុ អាទិទិយោ វិហាតិ ។ បេ ។

ម្ចាស់សុក្ខតំ ព្រោះភិក្ខុតាំងឡាយ ណា របស់សុត្រាចារីបុគ្គលតាំងឡាយ
។ បេ ។ ភិក្ខុជាអ្នកអាចត្រូវបាន អាចពាក់ចែងបាន ម្ចាស់សុក្ខតំ នេះ
ជាសទ្ធាចារីនៃ របស់បុគ្គលអ្នកមានសទ្ធា ។

ម្ចាស់សុក្ខតំ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាធម៌ មានការហៅពេ
ងោយពាក្យជាទីស្រឡាញ់ មានសេចក្តីរីករាយដ៏លើសលុប ក្នុងអភិធម៌
និងអភិវិនយ ។ ម្ចាស់សុក្ខតំ ព្រោះភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាធម៌ មានការហៅ
ពេ ងោយពាក្យជាទីស្រឡាញ់ មានសេចក្តីរីករាយដ៏លើសលុប ក្នុង
អភិធម៌ និងអភិវិនយ ម្ចាស់សុក្ខតំ នេះជាសទ្ធាចារីនៃ របស់បុគ្គលអ្នក
មានសទ្ធា ។

ម្ចាស់សុក្ខតំ មួយទៀត ភិក្ខុអ្នកប្រាថ្នាព្រះព្រាហ្មណ៍ ដើម្បីលទ្ធផលអកុ-
សលធម៌តាំងឡាយ ដើម្បីផ្គុំកុសលធម៌តាំងឡាយ ឱ្យបរិច្ចេក ជាអ្នក
មានកំឡាំង មានសេចក្តីប្រឹងប្រែងបំផុត មិនដាក់ចុះ ក្នុងកុសលធម៌
តាំងឡាយចោល ។ ម្ចាស់សុក្ខតំ ព្រោះភិក្ខុអ្នកប្រាថ្នាព្រះព្រាហ្មណ៍ ។ បេ ។

ឥនធម្មំ សុក្កតំ សទ្ធស្ស សន្ទាមនាទំ ហោតិ ។

បុន ចបំ សុក្កតំ កំកុ ចតុន្នំ ឈា-
នានំ អាកំចេតសិកានំ ទិដ្ឋទធម្មសុខវិហារកំ
ទិកាមណី ហោតិ អកំច្ចលាភិ អកសិ-
លាភិ ។ យម្យំ សុក្កតំ កំកុ ចតុន្នំ
ឈានានំ អាកំចេតសិកានំ ទិដ្ឋទធម្មសុខវិហារកំ
ទិកាមណី ហោតិ អកំច្ចលាភិ អកសិ-
លាភិ ឥនធម្មំ សុក្កតំ សទ្ធស្ស សន្ទាមនាទំ
ហោតិ ។

បុន ចបំ សុក្កតំ កំកុ អនេកវិហិតិ
បុត្រេនិវសំ អនុស្សតិ សេយ្យដំទំ ឯតាម្យំ
ជាតិ ទ្វេបំ ជាតិយោ តិស្សាចំ ជាតិយោ
ចតាស្សាចំ ជាតិយោ បត្យបំ ជាតិយោ
ទសចំ ជាតិយោ វិសម្យំ ជាតិយោ តិសម្យំ
ជាតិយោ ចត្តាជ្ឈិសម្យំ ជាតិយោ បញ្ញាសម្យំ
ជាតិយោ ជាតិសតម្យំ ជាតិសហស្សម្យំ

ខាលសុក្កតំ នេរោសត្វាចិរេ របស់បុគ្គលអ្នកមានសត្វ ។

ខាលសុក្កតំ មួយទៀត កំកុជាអ្នកមានការប្រាថ្នា បានដោយ
បំណងបាន បានដោយភិយដ្ឋវិធានទាំង ២ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងចំក្នុង
ថ្ងៃថ្នាំ ជាគ្រឿងនៅសច្ចរយ ក្នុងចម្បង ។ ខាលសុក្កតំ ប្រោរកំកុ
អ្នកមានការប្រាថ្នា បានដោយបំណងបាន បានដោយភិយ ដ្ឋវិធាន
ទាំង ២ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងចំក្នុងថ្ងៃថ្នាំ ជាគ្រឿងនៅសច្ចរយ ក្នុង
ចម្បង ខាលសុក្កតំ នេរោសត្វាចិរេ របស់បុគ្គលអ្នកមានសត្វ ។

ខាលសុក្កតំ មួយទៀត កំកុលើកាយិញដូចជាតិ ដែលខ្លួន
ប្រាប់គាស្រីយោនៅ ក្នុងកាលមុន ជាច្រើនជាតិ កិលើកាយិញបាន ១
ជាតិ ២ ជាតិ ៣ ជាតិ ៤ ជាតិ ៥ ជាតិ ១០ ជាតិ ២០ ជាតិ
៣០ ជាតិ ៤០ ជាតិ ៥០ ជាតិ ១០០ ជាតិ មួយកាន់ជាតិ

ជាតិសតសហស្សឡំ អនេកេចំ សំវដ្តកប្បេ
 អនេកេចំ វិដ្តកប្បេ អនេកេចំ សំវដ្តវិដ្តកប្បេ
 អប្បកាសំ ឯវិចារោ ឯវិកោត្តា ឯវិវណ្ណា
 ឯវិមាហារោ ឯវិសុទ្ធសុទ្ធកុប្បជំសំវេទំ ឯវិមាយុ-
 ចរិយន្តោ សោ កតោ ពុតោ អប្បត្រ
 ឧទទាទំ កក្រាចាសិ ឯវិចារោ ឯវិកោត្តា
 ឯវិវណ្ណា ឯវិមាហារោ ឯវិសុទ្ធសុទ្ធកុប្បជំសំវេទំ
 ឯវិមាយុចរិយន្តោ សោ កតោ ពុតោ ឥទុបម-
 ន្នោតំ ឥតិ សាការំ សទុទ្ទេសំ អនេកាវិ-
 ហិតំ បុព្វេនិវាសំ អទុស្សាតំ ។ យឡិ
 សុក្ខតំ កំកុ អនេកាវិហិតំ កុព្វេនិវាសំ អទុ-
 ស្សាតំ សេយ្យថីទំ អនេកាឡិ ជាតិ ទ្វេបិ
 ជាតិយោ ។ បេ ។ ឥតិ សាការំ សទុទ្ទេសំ
 អនេកាវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អទុស្សាតំ ឥនឡិ
 សុក្ខតំ សទុស្ស មទ្ធាចនាទំ ហោតិ ។

មួយវិសេដាតិកំពុន លើកឃើញបានច្រើនសំវដ្តកំប្ប ច្រើនវិដ្តកំប្ប
 ច្រើនសំវដ្តវិដ្តកំប្ប កំពុនជា កត្តាកញ្ញា បុរោកិច ក្នុងកតិកា
 បាទវាយ្យយោនីនេ បាទវាយ្យយោនីនេ បាទសម្បវាយ្យយោនីនេ បាទ
 កាហារ យោនីនេ បាទទទ្ធសុទ្ធកុប្ប យោនីនេ បាទកំណត់កាយុ
 គ្រឹមប៉ុណ្ណះ លុះកត្តាកញ្ញាបាទ ច្បុនចាកអន្តកាលនារហើយ បាទ
 ទៅកំណត់កិច្ចណា លុះកត្តាកញ្ញាទៅកំណ ក្នុងទំនារហើយ បាទវាយ្យ
 យោនីនេ បាទវាយ្យយោនីនេ បាទសម្បវាយ្យយោនីនេ បាទកាហារ
 យោនីនេ បាទទទ្ធសុទ្ធកុប្បយោនីនេ បាទកំណត់កាយុ គ្រឹមប៉ុណ្ណះ
 លុះកត្តាកញ្ញាបាទ ច្បុនចាកអន្តកាលនារហើយ ទើបបាទមកកំណ ក្នុងទំ
 នេ (កិកុ) លើកឃើញជាតិដែលខ្លួនភ្ជាប់កម្រស្រយោ ក្នុងកាលមុន
 បានច្រើនជាតិ គ្រូមទំនិកាការ ទំនិទទ្ធស ដោយប្រការដូច្នោះ ។
 ម្ខាងសុក្ខតិ ត្រូវកំណលើកឃើញជាតិ ដែលខ្លួនភ្ជាប់កម្រស្រយោ
 នៅ ក្នុងកាលមុន គឺលើកឃើញបាទ ១ ជាតិ ២ ជាតិ ។ បេ ។
 លើកឃើញជាតិ ដែលខ្លួនភ្ជាប់កម្រស្រយោ ក្នុងកាលមុន បានច្រើន
 ជាតិ គ្រូមទំនិកាការ ទំនិទទ្ធស ដោយប្រការដូច្នោះ ម្ខាង
 សុក្ខតិ នេះជាសទ្ធាចិត្ត របស់បុគ្គលអ្នកបាទសទ្ធា ។

កុំ ចប់ សុត្តិ ភិក្ខុ ទិព្វេន ចក្កនា
 វិសុទ្ធនំ អតិក្កន្តនា ទុសកោន សន្ត បស្សតិ
 ធរណេន ឧបបន្តនា នេ ហិ នេ បណីត
 សុភិណ្ណ ទុក្ខន្តោ សុភវេ ទុក្ខតេ យថា-
 កម្មបតេ សន្ត បដាទាតិ ឥមេ វត
 កោន្តោ សត្តា កាយទុក្ខវិគេន សមន្ទាតនា
 វិចីទុក្ខវិគេន សមន្ទាតនា ធនោទុក្ខវិគេន សម-
 ន្ទាតនា អរិយោនំ ឧបវាទនា ចិន្ទាទិដ្ឋិកា
 ចិន្ទាទិដ្ឋិកា ឬសមាទានា វេ កាយស្ស កេនា
 បរម្មរណា អនាមិ ទុក្ខតិ វិនិទាតំ និវយំ
 ឧបបន្តា ឥមេ វិ ចន កោន្តោ សត្តា
 កាយសុចរិកេន សមន្ទាតនា វិចីសុចរិកេន សម-
 ន្ទាតនា ធនោសុចរិកេន សមន្ទាតនា អរិ-
 យោនំ អនុបវាទនា សន្ទាទិដ្ឋិកា សន្ទាទិដ្ឋិកា ឬ-
 សមាទានា វេ កាយស្ស កេនា បរម្មរណា
 សុតតិ សត្តំ លោកំ ឧបបន្ទាតិ

ម្ចាស់សុត្តិ មួយទៀត ភិក្ខុមានចិត្តចក្ក ដ៏ចរិសុទ្ធ កម្មតិចក្ក
 ចេសមទុស្សធម្មតា បានឃើញភ្នកសត្វដែលច្រក ទំនិកាយចាប់ដៃសង្ខ
 ជាសត្វជាតទាប ទំនិច្ចតំទុសំ មានសម្បុរល្អ ទំនិសម្បុរកាក្រក់
 ទៅកាន់សុតិ ទំនិទុក្ខតិ ដ៏និច្ចសំទៅក្នុងសត្វ ដែលគាតាលទៅ
 ភាមយជាកម្ម (ចេសំទុន) ជា អើប្បំ សត្វទាំងនោះ ច្រកបដោយ
 កាយទុច្ចរិត ច្រកបដោយវិចីទុច្ចរិត ច្រកបដោយមនោទុច្ចរិត ជាអ្នក
 និយាយនិរវៀល ទូច្រកអោយច្រុលទាំងឡាយ មានសេចក្តីយល់ទុស
 ច្រកទំហំទូកំរើដែលយល់ទុស សត្វទាំងនោះ លុះដល់ថែកក្លាយរាង
 កាយស្ងប់ទៅ ក៏ទៅកើតក្នុងអបាយ ទុក្ខតិ វិនិទុត ឧរេ កុំខាន អើ
 ប្បំ ចំណែកក្នុងសត្វ ទំនិអប្បាលនោះ ច្រកបដោយកាយសុចរិត
 ច្រកប ដោយវិចីសុចរិត ច្រកប ដោយ មនោសុចរិត ជាអ្នកទំន
 និយាយនិរវៀល ច្រកអោយច្រុលទាំងឡាយ មានសេចក្តីយល់ច្រក
 ច្រកទំហំទូកំរើ ដែលយល់ច្រក សត្វទាំងនោះ លុះថែកក្លាយ
 រាងកាយ ស្ងប់ទៅ ក៏ទៅកើត ក្នុងសុតិ សុតិ ទៅលោក

ឥតិ និទ្ទេន ធកុតា វិសុទ្ធន អតិក្កន្តនាទុសកេន
 សត្តេ បស្សតិ ចរិហានេ ឧបបដ្ឋហានេ ហីនេ បណីតេ
 សុវណ្ណា ទុទ្ធល្លោ សុកតេ ទុក្កតេ យថាកម្មបកេ
 សត្តេ បជាតាតិ ។ យឿ សុក្ខតិ កិក្ក
 និទ្ទេន ធកុតា វិសុទ្ធន ។ បេ ។ យថាកម្មបកេ
 សត្តេ បជាតាតិ ឥនឿ សុក្ខតិ សទ្ធស្ស សន្ទា-
 បទានំ ហោតិ ។

បុ ចេវំ សុក្ខតិ កិក្ក អាសវំ មយា
 អទាសំ វេតោវុត្តិ បញ្ញាវុត្តិ និដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ
 អភិញ្ញា សន្និកត្វា ឧបសម្មដ្ឋ វិហាតិ ។ យឿ
 សុក្ខតិ កិក្ក អាសវំ មយា ។ បេ ។ សន្និ-
 កត្វា ឧបសម្មដ្ឋ វិហាតិ ឥនឿ សុក្ខតិ សទ្ធស្ស
 សន្ទាបទានំ ហោតិ ។

ឯវំ វុត្តេ អាសស្មា សុក្ខតិ កកវុត្តិ ឯតទរោច

កិក្កនាទិក្កចក្ក ដំបិសុខ កក្កនិក្កចក្ក ចេសំបនុស្សវេម្ពតា ហើយ
 យើញ្ញាវុត្តកសត្វវិសេចក្ក ធិតិការចាប់ដំសន្និ ជាសម្រាប់កាបធិតិ
 ឧត្តម មានសម្បវេណ្ណ ធិតិសម្បវេណ្ណក្រក់ វេវិកាចំសុគតិ ធិតិ
 ទុត្តិ ធិតិច្បាសំនូវក្កសត្វវិសេអន្ទាលទៅតាមយថាកម្ម (របស់ខ្លួន)
 ដោយប្រការដូច្នោះ ។ ម្ចាស់សុក្ខតិ ព្រោះកិក្កនាទិក្កចក្ក ដំបិសុខ
 ។ បេ ។ ធិតិច្បាសំនូវក្កសត្វវិសេអន្ទាលទៅ តាមយថាកម្ម (របស់ខ្លួន)
 ម្ចាស់សុក្ខតិ នេះជាសទ្ធាចរិត ចេសំបុគ្គលអ្នកមានសទ្ធា ។

ម្ចាស់សុក្ខតិ មួយវិញទៀត កិក្កចុនធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ នូវចេតនា-
 វិមុត្តិ ធិតិបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានកាសាៈ ព្រោះតេសំទៅវិភាសាៈ
 ទាំងឡាយ ដោយបញ្ញាធិឧត្តមរបស់ខ្លួន ក្នុងចក្កច្បូន ហើយសម្រេច
 សម្រាន្តទៅ ។ ម្ចាស់សុក្ខតិ ព្រោះកិក្កចុនធ្វើ ឱ្យជាក់ច្បាស់ ។ បេ ។
 ព្រោះតេសំទៅ វិភាសាៈទាំងឡាយ ហើយសម្រេចសម្រាន្តទៅ
 ម្ចាស់សុក្ខតិ នេះ ជាសទ្ធាចរិត ចេសំបុគ្គលអ្នកមានសទ្ធា ។

កាលវិសេព្រះមានព្រហ្មភោគ ទ្រង់សិរីផល យ៉ាងនេះហើយ
 ព្រះសុក្ខតិ ដ៏មានកាយ ក្រាបទូលចំពោះ ព្រះមានព្រហ្មភោគ ដូច្នោះថា

យោនិមាតិ កន្តេ កកវតា សទ្ធិស្ស សន្តាបនាតាតិ
 កាសិទាតិ សិវិជ្ជន្តិ តាតិ ឥមស្ស កិក្កុលោ
 អយេត្ត កិក្កុ ឯតេសុ សទ្ធិស្សតំ ។ អយំ កន្តេ
 កិក្កុ សីលវា ហោតិ ចាតិមោក្ខសិវសិវុតា
 វិហារតិ អាចារកោចរសម្បន្នោ អណុបត្តេសុ វិជ្ជេសុ
 កលេនស្សវិ សនាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ។
 អយំ កន្តេ កិក្កុ ពហុស្សុតោ ហោតិ សុតទរោ
 សុតសន្និទយោ យេ តេ ឧត្តា អាមិតាល្យាណា
 មជ្ឈេត ល្យាណា ចរិយោសាទកល្យាណា សាវ្មិ
 ណ្យត្វនំ កេវលចរិមុណ្ណំ ចរិសុទ្ធិ ព្រហ្មចរិយំ
 អភិធនុ កតិវុហស្ស ឧត្តា ពហុស្សុតា ហោន្តិ
 ធាតា វិទសា ចរិទិចា មនសានុបេក្ខិតា ធិដ្ឋយោ
 សុច្ឆដិច្ឆា ។ អយំ កន្តេ កិក្កុ ពាល្យាណមិត្តោ (១)
 កល្យាណសហាយោ កល្យាណសម្បវត្តោ ។

១ ទ.ម. ឯកុន្តេ យោនិ យោ វិស្សេ ។

ចតិគ្រូព្រះអង្គដ៏ចំរើន សព្វចំរើនទ្បាយណា របស់បុគ្គលអ្នកមាន
 សព្វ ដែលព្រះហឫទ្ធិពោធិបាទ ប្រុងសិវៃនិហើយ សព្វចំរើន
 ទាំងនោះ រមែងមានប្រាកដ ផលកិក្កុនេះ ទាំងកិក្កុនេះ កំរើន
 ប្រាកដ ក្នុងសព្វចំរើនទាំងនោះ ។ ចតិគ្រូព្រះអង្គដ៏ចំរើន កិក្កុនេះ
 ជាអ្នកមានសីល សង្រួម ក្នុងការចាត់សិវៈ ចំរើនណាដោយ
 អាចារៈនឹងគោចរៈ ឃើញរយ ក្នុងពោសទាំងទ្បាយ សូម្បីបន្តិច
 បន្តួច សមាទានសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទទាំងទ្បាយ ។ ចតិគ្រូ
 ព្រះអង្គដ៏ចំរើន កិក្កុនេះជាពហុស្សុត អ្នកទ្រទ្រង់ទ្បាច្ឆៈចនៈ ដែល
 ខ្លួនគ្រប់ស្តាប់ហើយ សន្សំទុក ខ្លួនច្រើន ដែលខ្លួនបានស្តាប់ហើយ
 ធម៌ទាំងទ្បាយណា មានសីលចម្រើន លំអចទកណាល លំអ
 ចទុក ប្រកាសទ្បាច្ឆៈចិយន្តិ ព្រមទាំងអង្គ ទាំងព្យាប្បៈ
 ដ៏ចំរើន ចំរើនទាំងអស់ ធម៌ទាំងព្រះយ មានសភាពវុច្ឆោះ
 កិក្កុនោះ កំពុងស្តាប់ច្រើន បានទ្រទ្រង់ ចំរើន រត់រាត់ គ្រិះរិះ
 ដោយចិត្ត ត្រាស់ដឹងល្អ ដោយទិដ្ឋិ ។ ចតិគ្រូព្រះអង្គដ៏ចំរើន កិក្កុនេះ
 ជាអ្នកមានចិត្តល្អ មានសិទ្ធិញ្ញ្ញ ចែរឈមទៅរកចិត្តល្អ ។

ទុតិយោ ទុតិយវិគ្គោ

អយំ ករុន្ត ភិក្ខុ សុវេនា^(១) សោវេនស្សករណេយិ
 ធម្មេហំ សមញ្ញកតោ ខមោ បដក្ខណត្តាហំ អនុ-
 សាសនំ ។ អយំ ករុន្ត ភិក្ខុ យាចំ តាចំ
 សត្រញ្ញាវារិចំ ឡាវារិចំ តិកាវណីយាចំ តុត្ត-
 ធនោ យោតិ អលសោ តត្រុតាយាយេ វិមិសាយ
 សមញ្ញកតោ អលំ កាតុំ អលំ សំវិទាតុំ ។
 អយំ ករុន្ត ភិក្ខុ ធម្មតាមោ យោតិ ចិយ-
 សមុបាហារេ វរិកិធម្ម អភិវិទយេ ឧទ្យាវច្យា-
 ឡដោ ។ អយំ ករុន្ត ភិក្ខុ អារទ្ធិវិយោ វិហារិ
 មិមវា ធម្មោក្កោមោ អចិក្ខុត្តនុកេ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ ។ អយំ ករុន្ត ភិក្ខុ ចតុទ្ធិ ឈាចាចំ
 អភិវេតសិកាចំ មិដ្ឋធម្មេសុ ទវិហារាមំ ចិកាម-
 លាភិ យោតិ អកិច្ចលាភិ វកសំលោភិ ។

១ ១.៤, ៦ធម្មេ បដេនំ យោ វិស្សនំ ។

ទុតិយវិគ្គ ទី២

បព្វុប្បន្តេអន្តរិមិច្ឆិមិ ភិក្ខុនេ ជាបុគ្គលដែលគេប្រដៅវិញ ប្រកប
 ដោយធម៌ទាំងឡាយ ជាគ្រឿងធ្វើនូវភាព ជាអ្នកប្រដៅវិញ ជាអ្នក
 កងផន ទទួលយកពាក្យប្រៀនប្រដៅ ដោយចំណែកខាងស្តី ។
 បព្វុប្បន្តេអន្តរិមិច្ឆិមិ ករណីយភិច្ចទាំងឡាយ ណាមួយ ចំឬក្នុង
 របស់សត្រញ្ញបារម្ភគ្រូទាំងឡាយ ភិក្ខុនេជាអ្នកចុះប្រសប់ មិនខ្លាំង
 ប្រកួស ក្នុងភិច្ចទាំងនោះ ប្រកបដោយការពិបាក ដោយឧបាយ
 ក្នុងភិច្ចទាំងនោះ ជាបុគ្គល អាចធ្វើបាន អាចចាត់ចែងបាន ។
 បព្វុប្បន្តេអន្តរិមិច្ឆិមិ ភិក្ខុនេ ជាអ្នកប្រាថ្នា ខ្លាំងមិ ហៅកាដោយពាក្យ
 ជាច្រើនឡាញ់ មានសេចក្តីរីករាយ ដំលើសលុប ក្នុងអភិមិ ទិវ
 អភិវិទយំ ។ បព្វុប្បន្តេអន្តរិមិច្ឆិមិ ភិក្ខុនេ ជាអ្នកប្រារព្ធភ្លាយម
 មានទំនៀង មានសេចក្តីប្រឹងប្រែងដ៏មាំមួន មិនជាំជុះ ក្នុងកុសល-
 កម្មទាំងឡាយទោល ។ បព្វុប្បន្តេអន្តរិមិច្ឆិមិ ភិក្ខុនេ ជាអ្នកបាន
 តាមប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក បានដោយងាយ ខ្លាំងយានទាំង ៤
 ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងចំនួនដ៏ថ្លៃថ្លា ជាគ្រឿងទៅសម្រាយ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។

អយំ កន្ត កិក្ខុ អនេកាវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ
 អនុស្សតិ សេយ្យថីនំ ឯកម្យំ ជាតិ ទ្រេបំ ជាតិ-
 យោ ។ បេ ។ ឥតិ សាការំ សន្តោសំ អនេកាវិហិតំ
 បុព្វេនិវាសំ អនុស្សតិ ។ អយំ កន្ត កិក្ខុ
 ទំព្រេន ធកុនា វិសុទ្ធន អតិក្កន្ធិហនុស-
 កោន ។ បេ ។ យថាតម្មចកេ សត្តេ ចជា-
 នាតិ ។ អយំ កន្ត កិក្ខុ អាសវិនំ ។ យោ
 ។ បេ ។ សន្តិកាត្វា ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតិ ។
 យាមំមាទំ កន្ត កតវតា សន្តស្ស សន្តាច-
 នាទាមំ កាសិទាទំ សិវិទ្ធិដ្ឋំ ទាទំ ឥមស្ស
 កិក្ខុនោ អយេត្វ កិក្ខុ ឯតេសុ សន្តិស្ស-
 តិទំ ។ សាទុ សាទុ សុភ្នតិ ទេនហិ
 ភ្នំ សុភ្នតំ ឥមិនា សន្តោ កិក្ខុនា សន្តិ
 វិហារយ្យាសិ យនា ច ភ្នំ សុភ្នតិ អាកាម្មេយ្យាសិ
 កថាកតំ ធន្សបាយ ឥមិនា ច សន្តោ កិក្ខុនា
 សន្តិ ឧបសម្បមេយ្យាសិ កថាកតំ ធន្សបាយាទិ ។

ចកិក្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កិក្ខុនេះ លើកាយិញដូចជាតិ ដែលខ្លួនធ្លាប់
 តស្រ័យទៅ ក្នុងកាលមុន ច្រើនជាតិ គឺលើកាយិញបាន ។ ជាតិ
 ២ ជាតិ ។ បេ ។ លើកាយិញជាតិ ដែលខ្លួនធ្លាប់តស្រ័យទៅ ក្នុង
 កាលមុនជាច្រើនជាតិ ព្រមទាំងអាការ ព្រមទាំងទុក្ខស ដោយប្រការ
 ដូច្នោះ ។ ចកិក្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កិក្ខុនេះ មានទិព្វចក្ខុ ដ៏ថ្មីសុទ្ធ
 កន្លងទៅចក្ខុ របស់មនុស្សធម្មតា ។ បេ ។ ដឹងច្បាស់ដូចក្នុងសក្ខ
 ដែលអនោលទៅ តាមយថាភិក្ខុ ។ ចកិក្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កិក្ខុនេះ
 បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។ បេ ។ គ្រោអស់គាសវៈទាំងឡាយ ហើយ
 សម្រេចសុប្រាណទៅ ។ ចកិក្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សព្វចំរើនទាំងឡាយ
 ណា របស់មនុស្សអក្ខរតាសព្វ ដែលព្រះនាមព្រះភោគ ទ្រង់សិវធិ
 ហើយ សព្វចំរើនទាំងនោះ ក៏មិនមានប្រាកដ ដល់កិក្ខុនេះ
 ទាំងកិក្ខុនេះ ដឹងប្រាកដ ក្នុងសព្វចំរើនទាំងនោះ ។ ម្ចាស់សុភ្នតិ
 ព្រៃនហើយ ប្រាំហើយ ម្ចាស់សុភ្នតិ បើដូច្នោះ អ្នកធម្ម
 ទៅជាមួយនឹងសុភ្នតិកុនាចេរ ម្ចាស់សុភ្នតិ កាលណាចេរ អ្នកប្រាថ្នា
 លើឡើចូលជាអគ អ្នកធម្មចូលវក ជាមួយនឹងសុភ្នតិ លើឡើចូល
 ជាអគ (ក្នុងកាលនោះទុរ) ។

(១២២) មេត្តាយ ភិក្ខុវេ ទេតោវិមុត្តិយា អាស-
 វិតាយ កាវិតាយ ពហុលីតតាយ យាធិតតាយ
 វត្តតតាយ អនុដ្ឋិតាយ បរិចិតាយ សុសមាធាយ
 ឯកានសាវិសីសា ពាជិតភ្នំ ។ កាតមេ ឯកា-
 ទស ។ សុំ សុចតិ សុំ បដិទុដ្ឋតិ ន បាចកំ
 សុចិទំ មស្សតិ មនុស្សទំ ចិយោ ហោតិ អមនុ-
 ស្សទំ ចិយោ ហោតិ ទេវតា រក្ខត្តិ បាស្ស
 អត្តិ វិ វិសំ វិ សត្តំ វិ កមតិ តុដ្ឋិ ចិត្តំ សមា-
 ធិយតិ មុទិណ្ណា វិប្បសិទតិ អសមុទ្យោ កាលំ
 កាភេតិ ធម្មំ អប្បជិវិដ្ឋន្តោ ព្រហ្មលោកុមភោ
 ហោតិ ។ មេត្តាយ ភិក្ខុវេ ទេតោវិមុត្តិយា អាស-
 វិតាយ កាវិតាយ ពហុលីតតាយ យាធិតតាយ
 វត្តតតាយ អនុដ្ឋិតាយ បរិចិតាយ សុសមាធាយ
 ឯកេ ឯកានសាវិសីសា ពាជិតភ្នំតិ ។

(១២២) ខ្មាសភិក្ខុចាំឡាយ មេត្តាចេតោវិមុត្តិ ដែលចក្ខុល
 បានសេពគប់ បានចំរើន បានធ្វើឱ្យច្រើន បានធ្វើឱ្យផ្លូវថយ
 បានដំកល់សិបំ បានប្រព្រឹត្តអ្វីយ ។ បានសន្សំទុក បានប្រាណ្ឌូហើយ
 តានិសង្ស ១១ ប្រការ វេចនីកេប្រាកដ ។ កានិសង្ស ១១ ប្រ-
 ការ ធ្វើដូចម្តេច ។ អំ មេត្តាវិហារិចក្ខុល វេចនីកេលក់ស្រួល ១
 ភ្នំកំភ្លើងស្រួល ១ មិនយើង្សដុះសុចិត្តាភ្នំ ១ ជាទីស្រឡាញ់
 របស់ពួកមនុស្ស ១ ជាទីស្រឡាញ់របស់ពួកអមនុស្ស ១ ពួកទេវតាវេជ
 គោ ១ ភ្នំភ្នំ ភ្នំពិសក្ខិ គ្រឿងស្រ្តាទុក្ខ មិនចូលទៅក្នុងកាយ
 របស់មេត្តាវិហារិចក្ខុលនោះ ១ ចំនួនវេចនីកំវេចនីកំ ១ សម្បទុ
 ព្រាស្រសំបស់ ១ ជាអ្នកមិនវង្វែងចោលធ្វើបរិយោគ ១ កលាបើមិន
 ខាន់ប្រាសំវិទន្តវេចនីកំវិប្រលែងវេចនីកំមេត្តាសមាបតិ វេចនីកំទៅ
 កើតក្នុងព្រហ្មលោក ១ ។ ខ្មាសភិក្ខុចាំឡាយ មេត្តាចេតោវិមុត្តិដែល
 ចក្ខុល បានសេពគប់ បានចំរើន បានធ្វើឱ្យច្រើន បានធ្វើឱ្យផ្លូវថយ
 បានដំកល់សិបំ បានប្រព្រឹត្តអ្វីយ ។ បានសន្សំទុក បាន
 ប្រាណ្ឌូហើយ តានិសង្សចាំ ១១ ប្រការនោះ វេចនីកេប្រាកដ ។

(១២៣) ឯកំ សមយំ អាយស្មា អាណន្ទោ
 វេសាលីយំ វិហារតំ ឡេវក្កាមកោ ។ តេន ទោ
 បន សមយេន នសមោ កហាបតិ អដ្ឋកថា-
 ករោ ចាតលីបុត្តំ អនុច្ចាត្តា ហោតិ កេនចំទេវ
 ករណីយេន ។ អថទោ នសមោ កហាបតិ អដ្ឋ-
 កថាករោ យេន កក្កដារោ យេន អកាតរោ
 ភិក្ខុ តេនុបសន្តមំ ឧបសន្តមិក្ខា តំ ភិក្ខុ ឯតទ-
 រោច កហំ នុ ទោ កន្ត អាយស្មា អាណន្ទោ
 ឯតរហំ វិហារតំ នស្សនកាតា ហំ មយំ កន្ត
 អាយស្មន្តំ អាណន្តំ ។ ឯសោ កហាបតិ អាយស្មា
 អាណន្ទោ វេសាលីយំ វិហារតំ ឡេវក្កាមកោតិ ។ អថ-
 ទោ នសមោ កហាបតិ អដ្ឋកថាករោ ចាតលីបុត្ត
 តំ ករណីយំ តំរោ យេន វេសាលីវេឡេវក្កាមកោ
 យេនាយស្មា អាណន្ទោ តេនុបសន្តមំ ឧបសន្តមិក្ខា
 អាយស្មន្តំ អាណន្តំ អភិវទេត្វា ឯកចន្តំ ចិសិនិ ។

[១២៣] សម័យមួយ ព្រះកោន្តជីមានកាយ គង់នៅក្នុងវេទ្យុវ-
 ប្រាម ជិតក្រុងវេសាលី ។ សម័យនោះឯង ទសមកហាបតិ អ្នកនៅ
 ក្នុងក្រុងឃ្មារអដ្ឋកៈ បានមកដល់ក្រុងបុស្សិបុត្ត ដោយភិច្ឆន្តិមួយ ។
 លំដាប់នោះ ទសមកហាបតិ អ្នកនៅក្នុងក្រុងអដ្ឋកៈ បានចូលទៅរក
 ភិក្ខុ ១ រួច ក្នុងក្រុងនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានពាលពាក្យ
 នេះ ទិដ្ឋិកុសារដូច្នោះ មកព្រះលោកជីវិតវិនិ ដូច្នោះ ព្រះ
 កោន្តជីមានកាយ គង់នៅ ក្នុងទីណា មកព្រះលោកជីវិតវិនិ ព្រោះ
 យើង ចង់ចូលព្រះកោន្ត ជីមានកាយ ។ ភិក្ខុសារតបថា ម្ចាស់
 កហាបតិ ព្រះកោន្តជីមានកាយ គង់នៅក្នុងវេទ្យុវប្រាម ជិត
 ក្រុងវេសាលី ។ លំដាប់នោះ ទសមកហាបតិ អ្នកនៅក្នុងក្រុងអដ្ឋកៈ
 សម្រេចខ្ញុំក៏ចុះនោះ ក្នុងក្រុងបុស្សិបុត្ត ហើយចូលទៅរកព្រះកោន្ត
 ជីមានកាយ ក្នុងវេទ្យុវប្រាម ជិតក្រុងវេសាលី លុះចូលទៅដល់
 ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះកោន្តជីមានកាយ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមរម្យ ។

ឯកទន្ធនំ ចិសិដ្ឋោ ចោ ធនសោ កហបតិ
 អដ្ឋកនាគរោ អយស្មន្តំ អាទន្តំ ឯកទរោច
 អត្ថំ ទុ ចោ កន្តំ អាទន្តំ ភេទ កតវតា
 ជាទតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធន
 ឯកទខ្មោ សម្មទត្តារតោ យត្ថ ភិក្ខុនោ
 អប្បមត្តស្ស អាតាចិនោ បហិតត្តស្ស វិហារតោ
 អវិមុត្តំ វា ចំត្តំ វិមុត្តតិ អបរិក្ខំណា វា
 អាសវា បរិក្ខយំ តទ្ធន្តំ អទុប្បត្តំ វា អ
 ទុត្តរំ យោកក្កេមំ អទុខាបុណាតិ ។ អត្ថំ
 កហបតិ ភេទ កតវតា ជាទតា បស្សតា
 អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធន ឯកទខ្មោ សម្មទត្តា
 រតោ យត្ថ ភិក្ខុនោ អប្បមត្តស្ស អាតាចិនោ
 បហិតត្តស្ស វិហារតោ អវិមុត្តំ វា ចំត្តំ វិមុត្តតិ
 អបរិក្ខំណា វា អាសវា បរិក្ខយំ តទ្ធន្តំ អទុប្បត្តំ
 វា អទុត្តរំ យោកក្កេមំ អទុខាបុណាតិ ។

លុទសមគហបតិ អ្នកនៅក្នុងក្រុងអង្គកៈ អង្គយ ក្នុងចំណងអ្នក
 ហើយបានរាលពាក្យ នឹងប្រារព្ធនូវដំនានកាយដូច្នោះថា បត់ត្រព្រះ
 កន្លងដំបំរែន ចំនួនបស់ភិក្ខុអ្នកមិនបានសេចក្តីប្រមាទ បានព្យាយាម
 ជាគ្រឿងជុំនាំដៅកិរលេស បានចំនួនត្រូវទៅកាន់ព្រះនិព្វាន មិនទាន់
 ប្រស្រ្តឡើយ រមែងរួចស្រឡះ ភាសវៈទាំងឡាយ មិនទាន់អស់
 ក្តី រមែងដល់ដូរការអស់ ចំនួនដែលមិនទាន់ដល់ក្តី ក៏រមែងដល់ដូរ
 ធម៌ជាទីក្សេម ហាករយៈនេះជ័យស្រី ក្នុងធម៌កម្ពុយណា ធម៌កម្ពុយ
 នោះ ដែលព្រះបានព្រះភាគអង្គនោះ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់
 ជ្រាបច្បាស់ ឃើញច្បាស់ បានសំដែងហើយ ដោយប្រពៃ បាន
 ដែរឬ ។ ម្ចាស់អហបតិ ចំនួនបស់ភិក្ខុ ដែលមិនបានសេចក្តីប្រមាទ
 បានព្យាយាមជាគ្រឿងជុំនាំដៅកិរលេស បានចំនួនត្រូវទៅកាន់ព្រះនិព្វាន
 មិនទាន់ប្រស្រ្តឡើយ រមែងរួចស្រឡះ ភាសវៈទាំងឡាយ មិនទាន់
 អស់ក្តី រមែងដល់ដូរការអស់ ចំនួនដែលមិនទាន់ដល់ក្តី ក៏រមែងដល់ដូរ
 ធម៌ជាទីក្សេមហាករយៈនេះជ័យស្រី ក្នុងធម៌កម្ពុយណា ធម៌កម្ពុយនោះ
 ដែលព្រះបានព្រះភាគអង្គនោះ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ជ្រាប
 ច្បាស់ ឃើញច្បាស់ បានសំដែងហើយ ដោយប្រពៃ បានដែរ ។

គតតមា មន កន្ត អាទន្ត តេន កតវតា ជាទតា
 បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធន ឯកទម្មោ
 សម្មនក្ខតោ យត្ថ កិក្ខុនោ អប្បមត្តស្ស
 អាតាថិលោ បហិកត្តស្ស វិហារតា អវិមុត្តំ វា
 ចិត្តំ វិមុត្តតំ អបរិក្ខិណា វា អាសវា បរិក្ខយិ
 កត្តន្តំ អនុប្បត្តំ វា អនុត្តរំ យោកកុមំ
 អនុចាចុណតីតិ ។ ឥន កហាបតិ កិក្ខុ
 វិវិទូវ តោមេហិ វិវិទូ អកុសលេហិ ធម្មេហិ
 សវិគក្កំ សវិចារំ វិវេកាជំ បិកសុទំ បឋមំ ណាទំ
 ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ ។ សោ ឥតិ ចដិសត្ថក្ខតិ
 ឥនិ (១) ទោ បឋមំ ណាទំ អភិសម្ពុតំ
 អភិសញ្ចេតយិតំ យំ ទោ មន កិក្ខុ អភិសម្ពុតំ
 អភិសញ្ចេតយិតំ តននិច្ចំ ទិវោទនម្ពុតំ បដាបាតិ ។

• ១. ឥម្បំ កោ ។ ២. ឥវិចិ កោ ។

ចកិច្ចត្រេតានុ ដំបរោ ចិត្តរបស់ភិក្ខុ អ្នកមិនមានសេចក្តីប្រទាន
 មានព្យាយាម ជាគ្រឿងផុតកំដៅកំលើស មានចិត្តខ្លាចខ្លាចក្រែង
 ទំព្រាន មិនទាន់ច្របូប្រួល វេទន៍ច្របូប្រួល អាសវៈទាំងឡាយមិនទាន់
 អស់ក្តី វេទន៍ដល់ខ្លួនក្រអប់ ចិត្តដែលមិនទាន់ដល់ក្តី ក៏វេទន៍ដល់ខ្លួន
 ធម៌ជាទីរក្សាចាកយោគៈដ៏ប្រសើរ ក្នុងចម្លែងមួយណា ចម្លែងមួយនោះ
 ដែលត្រូវបានគ្រោះកាមអភិវឌ្ឍន៍ ជាអពោធិសម្មាសម្ពុទ្ធ គ្រឿងប្រាប់ច្បាស់
 យើងច្បាស់ បានដឹងដឹងហើយ ដោយប្រពៃ អើដូនម្តង ។
 ម្ចាស់គោបដិ ភិក្ខុនិសាសនានេះ ស្ងាត់ចាកកម្រិតទាំងឡាយ ស្ងាត់
 ចាកអកុសលចម្លែងទាំងឡាយ ក៏បានចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ប្រកបដោយ
 វិនិច្ឆ័យ ប្រកបដោយវិចារៈ មានបិក្ខិវិសុទ្ធៈ ដែលកើតពីសេចក្តីស្ងប់
 ស្ងាត់ ។ ភិក្ខុនោះបានចិញ្ចាញអង្គចិត្ត ក៏ដឹងច្បាស់ថា បឋមជ្ឈាននេះ
 ដែល (ភក្ខុអញ) បានដាក់វិនិច្ឆ័យ បានចិញ្ចាញ ដោយដឹងដឹង
 ឈានណាមួយ ដែលភក្ខុអញ បានដាក់វិនិច្ឆ័យ បានចិញ្ចាញ ដោយ
 ដឹងដឹងហើយ ឈាននោះ ក៏មិនគ្រឿង មានការលេចរេវ ជាធម្មតា ។

សោ តត្ថ បិកោ អាសវាធំ ឡយំ ចាបុណាតិ
 នោ ទេ អាសវាធំ ឡយំ ចាបុណាតិ
 តេទេវ ទឡុរាភេទ តាយ ទឡុទ្ធីយោ បព្វន្តំ
 ឱវត្តាតិយាធំ សំយោជនាធំ បរិក្ខុយា ឱបចាតំតា
 ហោតិ តត្ថ បរិទ្ធិញ្ជយំ អនាវត្តិទឡោ តស្មា
 លោកា ។ អយំ (១) ទោ កហចតិ តេទ កកវតា
 ជាទតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធន ឯក-
 ទឡោ សឡុទត្តាតោ យត្ថ កិក្ខុយោ អប្បមត្តស្ស
 អាតាចិយោ ពហិតត្តស្ស វិហាតតា អវិមុត្តំ វា
 ចិត្តំ វិមុត្តតំ អបរិក្ខុណា វា អាសវា បរិក្ខុយំ
 កច្ឆន្តំ អទទុប្បត្តំ វា អទុត្តរំ យោកាក្ខមំ អទុ
 ចាបុណាតិ ។

១. អប្បឡិ រោ ។ ប. អយិចិ រោ ។

ភិក្ខុនោ បានបិកោភិក្ខុសមបិវស្សនាធម៌នោ វែមនិផលំខ្លាំការអស់
 តាសវៈ ចំនិទ្បាយ បើមិនផលំខ្លាំការអស់តាសវៈ ចំនិទ្បាយទេ ក៏បាន
 ជាទេវបុគ្គលៈ គ្រោះអស់សំយោជនៈ ចំនិទ្បាយជាចំណែកទាំងក្រោម ៥
 ដោយសម្រេកក្នុងធម៌នោ ដោយរសេចក្តីរីករាយ ក្នុងធម៌នោ បរិទ្ធិព្រាង
 ក្នុងលោកនោ មានការមិនគ្រឿងបំបាត់លោកនោ ជាធម្មតា ។ ឱល
 ភហមតិ បិក្ខុបស់ភិក្ខុដែលខ្លាចសេចក្តីប្រធាន មានព្យាយាមជាគ្រឿង
 ដុតកំដៅកិរសេស មានចិត្តឆ្ការទៅកាន់ព្រានិព្វាន បើមិនចាំប្រស្រឡះក្តី
 វែមនិច្ចស្រឡះ តាសវៈ ចំនិទ្បាយ មិនទាន់អស់ក្តី វែមនិផលំខ្លាំការ
 អស់ ចិត្តដែលមិនទាន់ផលំក្តី វែមនិផលំខ្លាំធម៌ជាទិវក្សេម ចាកយោគៈ
 ដ៏ប្រសើរ ក្នុងធម៌តែមួយណា ធម៌តែមួយនោះឯង ដែលព្រះមាន
 ព្រះភាគកង្កីនោ ជាអចេតន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ ឃើញច្បាស់
 បានសំអែងហើយ ដោយច្រៀត ។

បុទ ចរា កហបតិ ភិក្ខុ វិក្ការិយាភិ
 វុបសា អន្តរុត្តិ សម្បសាទិ ចេតសោ ឯកោ-
 ទិការា អវិក្ការិ អវិចារិ សមាទិដិ បិក្ខុសុទិ ទុតិយិ
 ឈានំ... តតិយិ ឈានំ... ចតុត្ថំ ឈានំ ឧប-
 សម្បវុទ្ធ វិហារតិ ។ សោ ឥតិ បដិសក្ខិ-
 ក្កាតិ ឥទឡិ ទោ ចតុត្ថំ ឈានំ អភិសង្កតិ
 អភិសញ្ញេតយិ យិ ទោ បទ កំកុ
 អភិសង្កតិ អភិសញ្ញេតយិ តទទិទិ ឯកោ-
 ទិយុត្តំ បដាទាតិ ។ សោ តតុ មិសោ
 អាសវិទំ ទយំ ទាបុណាតិ ទោ ទេ អាស-
 វិទំ ទយំ ទាបុណាតិ ទោទេ ទឡិកេទ
 ភាយ ទឡិទិយោ បញ្ចុត្តំ ឱរញ្ញាភិយានំ សិ
 យោ វិទានំ បរិក្កាយោ ឱបតតិកោ ហោតិ
 តតុ បរិទិញយិ អនាវត្តិទម្លោ តស្មា លោកា ។

ម្ចាស់គហបតិ មួយទៀត ភិក្ខុ ព្រោះបានច្របូបវិក្ការៈ ទំនិ
 វិហារៈ (ក៏បានចូល) កាន់ទុតិយជ្ជាន ជាធម្មជាតិ កើតមានក្នុង
 សម្ពាទិវុទ្ធន ប្រកថាយសេចក្តីផ្តេរថា អិសត្ថា មានសភាព
 ជាចិត្តសង្ខារ ដែលមិនមានវិក្ការៈ មិនមានវិហារៈ បានតែចិត្ត
 ទំនិសុទ្ធៈ ដែលកើតអភិសមាទិ អី បឋមជ្ជាន... ទុតិយជ្ជាន...
 ចូលកាន់ ចតុត្ថជ្ជាន ។ ភិក្ខុនោះ បានពិចារណាដូច្នោះ ក៏ដឹង
 ច្បាស់ថា ចតុត្ថជ្ជាននេះឯង (ដែលភាគាអញ) បានភាគនៃនិ បាន
 ពិចារណា ដោយចិត្តដ្ឋង្គី ឈានឯណាទីមួយ ដែលភាគាអញ បាន
 ភាគនៃនិ បានពិចារណា ដោយចិត្តដ្ឋង្គីហើយ ឈាននោះ ក៏មិន
 ទៀង បានកិរិយាលេខទៅជាធម្មតា ។ ភិក្ខុនោះបានបិទនៅក្នុងសម-
 បរិចស្សនាធម៌នោះ រមែងដល់នូវការអស់តាសវៈទាំងឡាយ រមែងទាន់
 ដល់នូវការអស់តាសវៈទាំងឡាយទេ រមែងបានជាឧបបាទិកៈ ព្រោះ
 តសីសំយោជនៈទាំងឡាយ ជាចំណែកទាំងក្រោម ៤ ដោយ
 នាម្រក ក្នុងធម៌នោះ ដោយសេចក្តីកើតយ ក្នុងធម៌នោះ ក៏ចរិនគ្នា
 ក្នុងលោកានោះ បានលាម៉ែនច្រឡប់ ចាកលោកានោះ ជាធម្មតា ។

អយម្យំ ទោ កហាបតិំ ភេទ កតវតា ជាទតា
 បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធន ឯកទម្មោ សម្ម-
 ទក្ខុតោ យត្ថ ភិក្ខុនោ អប្បមត្តស្ស អាតាបិទោ
 បដំតត្តស្ស វិហារតា អវិបុត្តំ វា ធិត្តំ វិបុត្តតិ អប-
 វិក្ខុណា វា អាសវា បវិក្ខុយំ កត្ថន្តិ អទទុប្បត្តិ
 វា អទុក្ខំ យោកត្តេមិ អទុចាបុណាតិ ។

បុទ ចេវំ កហាបតិំ ភិក្ខុ មេត្តាសហ-
 កភេទ ទេតសា ឯកំ ធិសំ ដវិក្ខា វិហារតិ
 តថា ទុតិយំ តថា តតិយំ តថា ចតុត្ថំ នីតិ
 ទុទ្ធជនោ កិរិយំ សព្វចិ សព្វត្ថតាយ សញ្ញាវន្តិ
 លោកិំ មេត្តាសហកភេទ ទេតសា វិបុលេទ
 មហត្ថុភេទ អប្បមាលោទ អវេរទ អត្យាបជ្ឈេទ
 ដវិក្ខា វិហារតិ ។ លោ នតិ បដិសញ្ញត្តតិ
 អយម្យំ ទោ មេត្តាទេកាវិបុត្តិ អភិសម្ពុតា

ម្ចាស់ភហចតិ ចិត្តបស្សំភិក្ខុ ដែលមិនមានសេចក្តីប្រមាទ អ្នកមាន
 ព្យាយាមជាគ្រឿងជុំគំរាវដ៏កិរិយស មានចិត្តឆ្ពោះទៅកាន់គ្រាន់គ្រាន់
 មិនចាត់ចៃដន្យស្រូវក្តី រមែងច្របូបច្រាស ភាសនៈចាត់ច្រាយមិនចាត់អស់ក្តី
 រមែងដល់ខ្លួនការអស់ ចិត្តដែលមិនចាត់ដល់ក្តី រមែងដល់ខ្លួនអំពី
 ទិក្ខុប្រយោគយោគៈដ៏ប្រសើរ ក្នុងធម៌អម្បយណា ធម៌អម្បយនេះឯង
 ដែលព្រះមាតាព្រះកាកអង្គៈនោះ ជាករហេទសម្មាសម្ពុទ្ធ ប្រដៅប្រាម
 ច្បាស់ ឃើញច្បាស់ បានសំដែងហើយ ដោយប្រពៃ ។

ម្ចាស់ភហចតិ មួយទៀត ភិក្ខុមានចិត្តប្រមាម ដោយមេត្តា
 ព្យាយាមទៅកាន់ទិសទី ១ ទី ២ ទី ៣ ទី ៤ ក៏ដូចគ្នា ព្យាយាម
 កាន់ទិសខាងលើ ខាងក្រោម ឆ្វេងខ្វែងទិស(?) មានចិត្តប្រកបដោយ
 មេត្តាដ៏ចម្រើនយោបាយប្រមាណមិនបាទ មិនមានព្រៀរ មិនមានព្យាបាទ
 ព្យាយាមទៅកាន់សន្តរោកទាំងឡាយ ដោយយកខ្លួន ទៅប្រៀបធៀបសត្វ
 ទាំងឡាយ ក្នុងទីទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនោះ បានភិចារណាផ្លូវច្នៃ ក៏ដឹង
 ច្បាស់ថា មេត្តាទេកាវិបុត្តិនេះឯង (ដែលកត្តាអញ) បានកាន់តែង

១ សំដៅយកទិសទូទាំង ៤ ទិសអន្តរាយ ឡើយ ទំរង់ តាយ័ត្យ ។

អតិសរេញតយិកា យំ បទ កិញ្ចិ អតិសង្កតិ
 អតិសរេញតយិកំ កទធំទិ ធិរោទធម្មនិ បដាទាតំ ។
 សោ តត្ថ បំភោ អាសវាធំ ទយំ ចាចុណាតំ នោ
 ទេ អាសវាធំ ទយំ ចាចុណាតំ តេទេវ ទធម្មរកេទ
 កាយ ទធម្មទន្ធិយា ថក្ខន្ធិ ឡិរម្ពាតិយាធំ សំយោជនាធំ
 ចរិក្ខយា ឡិបទាតិកោ យោតិ តត្ថ បរិទំព្វយិ
 អនាវត្តិទធម្មោ តស្មា លោកា ។ អយម្យំ ទោ
 តហថតិ តេទ កកវតា ជាទតា បស្សតា អរហតា
 សម្មាសម្ពុទ្ធនោ វិកេទធម្មោ សម្មទត្តាតោ យត្ថ
 ភិក្ខុនោ អច្ឆមត្តស្ស អាតាមិទោ បហំតត្តស្ស
 វិហារោ អវិប្បត្តំ វា ធិត្តំ វិប្បត្តិ អបរិក្ខិណា វា
 អាសវា ចរិក្ខយិ កច្ឆន្តិ អទទុច្ឆន្តិ វា អទុក្ខំ
 យោកក្ខេមំ អទុចាចុណាតំ ។

បានពិចារណា ដោយផ្ដិតផ្ដង់ហើយ លាទណាទិមួយ ដែលគន្លា
 អញ បានភាវនា បានពិចារណា ដោយផ្ដិតផ្ដង់ហើយ លាទនា
 កិមទៀត មានការលក់ទៅ ជាធម្មតា ។ ភិក្ខុនា
 បានដឹងនៅ ក្នុងសម័យស្សនាមិទោ រមែងដល់ទូកាអស់ភាសា
 ទាំងឡាយ បើមិនទាន់ បានដល់ ទូកាអស់ភាសា ទាំងឡាយ
 ទេ ក៏នឹងបានជាឧបបាទិកៈ ប្រោសសំសិយាជនៈទាំងឡាយ ជា
 ចំណែកខាងក្រោម ថ ដោយគម្រោក ក្នុងធម៌ទោ ដោយសេចក្ដី
 រីករាយ ក្នុងធម៌ទោ ហើយក៏បរិវិទ្ធាន ក្នុងលោកនោះ មានការ
 មិនស្រឡាច ហារលោកនោះ ជាធម្មតា ។ ម្ចាស់គេបដិ ចិត្ត
 របស់ភិក្ខុ ដែលមិនមានសេចក្ដីប្រមាទ មានល្អយាម ជាគ្រឿង
 ដុតកំរើកិរិលស មានចិត្តត្រូវទៅ កង់គ្រាន់គ្រាន់ មិនទាន់ច្រ
 ស្រឡាច រមែងរួចស្រឡាច ភាសា ទាំងឡាយ មិនទាន់អស់ក្ដី
 រមែងដល់ ទូកាអស់ ចិត្តរមែងមិនទាន់ដល់ក្ដី រមែងដល់ទូកាមិនទាន់
 ក្រេមចាកយោគៈដ៏ប្រសើរ ក្នុងធម៌ទេសយណ ធម៌ទេសយណនៃ
 ដែលព្រះមោក្ខត្រាហានគន្លងនោះ ជាអរោហុ សម្មាសម្ពុទ្ធ ប្រឆាំងប្រម
 ច្បាស់ ឃើញច្បាស់ បានសំដែងហើយ ដោយប្រៀប ។

ធម្មន ធម្មំ កហាមតិ ភិក្ខុ កាណ្ណាសហ-
 គោន ទេតសា . . . ធុតិកាសហគោន ទេត-
 សា . . . ឧបេត្តាសហគោន ទេតសា ឯកំ ធិសី
 ធីវត្តា វិហារតិ ភជា ទុតិយេ ភជា ភតិយេ
 ភជា ចកុក្កំ ឥតំ ឧទ្ធអលោ ភិវិយំ សព្វតិ
 សព្វត្តតាយ សព្វារម្មំ លោកំ ឧបេត្តាសហគោន
 ទេតសា វិបុសេន មហាក្កោន អប្បនាណេន
 អហរេន អក្កាមជ្ឈេន ធីវត្តា វិហារតិ ។ សោ
 ឥតិ បដិសត្តកុក្កំ អយេឡំ ទោ ឧបេត្តា-
 ទេតោវិធុត្តំ អភិសង្កតា អភិសញ្ចេតយិកា យិ
 ទោ មន កិក្កំ អភិសង្កតា អភិសញ្ចេតយិកំ
 កតតិ ធិរោទធម្មត្តំ មហានាតិ ។ សោ
 កត្ត ធិរោ អាសវានំ ឧយំ ចាបុណាភិ ទោ
 ទេ អាសវានំ ឧយំ ចាបុណាភិ កេទៅ ធម្ម-
 កោន កាយ ធម្មនន្ទិយា បតាន្ទំ ឧប្បាតិ-
 យោ ធិ សំយោធនា ធិ បិក្ខុយោ ឧបទាតិកោ ហោតិ

ប្បាលភហមតិ មួយទៀត ភិក្ខុមានចិត្តប្រកប ដោយករុណា
 . . . មានចិត្តប្រកប ដោយមុតិកា . . . មានចិត្តប្រកប ដោយឧបេត្ត
 ផ្សាយទៅកាន់ទិសទី ១ ទី ២ ទី ៣ ទី ៤ ក៏ដូចគ្នា ផ្សាយ
 ទៅកាន់ទិសខាងលើ ខាងក្រោម ទិសទិសទាំង ឆ្នាំចិត្តប្រកប
 ដោយឧបេត្តដ៏ធំទូលាយ ក្របខណ្ឌមិនបាន មិនបានព្រិះ មិន
 បានព្យាបាទ ផ្សាយទៅកាន់សត្វលោកទាំងពួង ដោយការយកខ្លួន
 ទៅប្រៀបទាំងសត្វទាំងពួង ក្នុងទីទាំងពួង ។ ភិក្ខុនោះ បាន
 ភិចារណាផ្លូវច្រើន ក៏ដឹងច្បាស់ថា ឧបេត្តាទេតោវិធុត្តនេះឯង ដែល
 (កត្តាអញ) បានភក់ទែង បានភិចារណា ដោយផ្អែផ្អើរហើយ
 ក៏ឈាមឯណាមួយ ដែលកត្តាអញ បានភក់ទែង បាន
 ភិចារណា ដោយផ្អែផ្អើរហើយ ឈានទៅ ក៏មិនទៀង មាន
 ការលេចទៅ ជាធម្មតា ។ ភិក្ខុនោះ បានប៉ងទៅ ក្នុងសម្រ-
 វៃសុភាគមិទានហើយ រមែងដែលទូកាអស់កាលៈទាំងឡាយ បើ
 មិនគាន់បានដល់ ទូកាអស់កាលៈទាំងឡាយទេ ក៏ដឹងបានជា
 ឧបេត្តិកៈ ព្រោះអស់សំយោធនៈទាំងឡាយ ជាចំណែកខាងក្រោម
 ៨ ដោយឧប្បក ក្នុងមិទាន ដោយសេចក្តីរីករាយ ក្នុងមិទាន

តត្ថ បរិវិញ្ញយី អនាវត្តំទិដ្ឋោ តស្ម
 លោកា ។ អយម្យំ ទោ កថាបតំ តេន
 កតវតា បាទនា បស្សតា អរហតា សម្មា-
 សម្ពុទ្ធនំ ឯកទិដ្ឋោ សម្មទក្ការោ យត្ថ កិក្ខុ
 ទោ អប្បមត្តស្ស អាតមំបំបា បហិតត្តស្ស វិ-
 ហារោ អវិមុត្តំ វា ចំត្តំ វិធម្មតំ អបរិភ្លិ-
 ណា វា អាសវា បរិក្កាយំ តច្ឆដ្ឋំ អនុ-
 ច្យតំ វា អនុត្តរំ យោកក្កេមិ អនុចាមុ-
 ណាតិ ។

បុទ ធម៌ កថាបតំ កិក្ខុ សត្វសោ
 រូបសញ្ញាធំ សមតំក្កមា បដិយសញ្ញាធំ អត្តដ្ឋនា
 ចានត្តសញ្ញាធំ អមនសីតារា អនន្តោ អកាសោតិ
 អាគាសានក្កាយតំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារតំ ។ សោ
 តិ បដិសត្តក្កតំ អយម្យំ ទោ អាគាសា-
 នក្កាយតនសមាបត្តំ អភិសម្ពុតា អភិសញ្ចតយំតា

ហើយក៏បរិវិញ្ញាម ក្នុងលោកនោះ មានការបំប្រែប្រួលបាណសនោះ
 ជាចម្បង ។ កាលគេបរិវិញ្ញាម ចំនួនសំភក្ក អ្នកដំបូងនាសេចក្តីប្រទាន
 មានព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានចំនួនត្រូវទៅកាន់
 ព្រះនិព្វាន មិនតាន់ច្រសឡក្តី រើមន្តិច្រសឡ កាលៈ
 តាំងខ្យាយ មិនតាន់អស់ក្តី រើមន្តិដល់ខ្ញុំការអស់ ចំនួនដល់មិនតាន់
 ដល់ក្តី រើមន្តិដល់ខ្ញុំធម៌ជាទីរក្សា ចាកយោនៈដ៏ប្រសើរ ក្នុងធម៌នៃ
 មួយណា ធម៌នៃមួយនេះឯង ដែលព្រះពោធិព្រះភោគអន្តៈនោះ ជា
 អហេតុ សម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ ឃើញច្បាស់ បានសំដែង
 ហើយ ដោយប្រពៃ ។

កាលគេបរិវិញ្ញាម មួយទៀត ក៏ក្នុងចំនួនសំភក្កនោះក្តី កាលសាមញ្ញយន្តនៃ
 ដោយធ្វើទុកក្នុងចំនួន កាកាស មិនមានចំបុនដូច្នោះ ព្រោះប្រព្រឹត្ត
 កន្លងខ្ញុំច្រសញ្ញា ដោយប្រការតាំងតូច ព្រោះវិធាននៃបដិយសញ្ញា
 តាំងខ្យាយ ព្រោះវិលនិធ្វើទុកក្នុងចំនួន ខ្ញុំនាគត្តសញ្ញា ។ កិក្ខុនោះ
 បានចំបាណេដូច្នោះ ក៏ដឹងច្បាស់ថា កាកាសនក្កាយតនសមាបត្តិធីតាឯង
 ដែលកត្តាអញ បានតាំងតែង បានចំបាណេ ដោយដ្ឋិតដ្ឋង់ហើយ

យំ ទោ កំត្យំ អភិសន្តំ អភិក្សេត-
 យំតំ គន្ធនិច្ឆំ ឯរោទន្តន្តំ បជាបាតំ ។
 សោ ភត្ត បំភោ អាសវិទំ ទយំ ចាបុ-
 ណាតំ ទោ ឆោ អាសវិទំ ទយំ ចាបុណាតំ
 តោទៅ ទន្តរាគន តាយេ ទន្តនិច្ឆយោ បញ្ចន្តំ
 ទិវត្តកំយោ បំ សំយោនបាទំ បរិកុយោ ទិប-
 ចាតិកោ ហោតំ ភត្ត បរិទិញាយំ អបាវត្តិ-
 ទន្តោ ភស្ម លោកា ។ អយម្បិ ទោ
 កហបតិ គេទ កកវតា ជាទតា បស្សតា
 អរហតា សង្កសទ្ធក្កេន ឯកទន្តោ សន្តនក្កោតោ
 យទុ កំកុយោ អប្បមក្កស្ស អាតាបិទោ បហំក្កស្ស
 វិហារតោ អវិម្ពត្តំ ក ទិច្ឆំ វិម្ពត្តតំ អបរិក្កិណា
 ក អាសវិ បរិកុយំ កច្ឆន្តំ អនុប្បត្តំ ក
 អនុត្តិ យោកក្ខេមិ អនុចាបុណាតំ ។

ឈានណាមួយ ដែលការងារញាតានកំរែន បានចំបាលការងារដ៏
 ដ្ឋង់ហើយ ឈានទៅកំរែនទៀត មានការលត់ជាធម្មតា ។ កិច្ចការ
 បិតាទៅក្នុងសម្រេចស្រឡាតិទោះ រមែងដល់ខ្ញុំការអស់ភាសវៈទាំងឡាយ
 បើមិនទាន់ដល់ ខ្ញុំការអស់ភាសវៈទាំងឡាយទេ កំរែនបានជាឧបបាតិកៈ
 ក្រោអស់សំយោនៈទាំងឡាយ ជាចំណែកទាំងក្រោម ៥ ដោយ
 សេចក្តីគ្រួសារ ក្នុងទម្រង់នោះ ដោយសេចក្តីក្រោយ ក្នុងទម្រង់
 នោះ ហើយក៏បរិច្ចាន ក្នុងលោកនោះ មានការទំនៀមទម្រង់បាត
 លោកនោះ ជាធម្មតា ។ ម្ចាស់ធម្មតិ ចំនួនបំភិក្ក ដែលមិន
 មានសេចក្តីប្រហុ មានព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំរែកិលេស មាន
 ចិត្តត្រូវទៅ កាន់ប្រទេស ចិត្តមិនទាន់ប្រស្រឡាតិ រមែងប្រស្រឡា
 ភាសវៈទាំងឡាយ មិនទាន់អស់ក្តី ក៏រមែងដល់ខ្ញុំការអស់ ចិត្តដែល
 មិនទាន់ដល់ក្តី រមែងដល់ខ្ញុំទម្រង់ជាទីក្សេម ចាកយោនៈដ៏ប្រសើរ ក្នុង
 ទម្រង់មួយណា ធម៌នៃមួយទេវេន ដែលប្រាហុនប្រាកាម អង្គ
 នោះ ជាអាយុ សម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ប្រែប្រួល ឃើញច្បាស់
 បានសំដែងហើយ ដោយប្រហែល ។

ចុះ ចរិ កហចតំ កំតុ សទ្ធសោ
 អាណាសានញាយតំ សមតំក្កុម្ម អនន្តំ វិញ្ញា-
 ណន្តិ វិញ្ញាណញាយតំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារំ ...
 សទ្ធសោ វិញ្ញាណញាយតំ សមតំក្កុម្ម ធម្មំ
 កំភ្លឺតំ អាកំតុញាយតំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារំ ។
 សោ នតិ បដិសក្ខិក្ខតំ អយម្យិ ទោ
 អាកំតុញាយតទសមាបត្តិ អភិសន្តតា អភិស-
 ញោតយេតា យំ ទោ កំភ្លឺ អភិសន្តតិ អភិសញោត-
 យំតំ តនន្តំ ធិរោទន្តន្តិ បដាទាតិ ។ សោ
 តត្ថ មំតោ អាសវិនំ ឧយំ ទាបុណាតំ ទោ
 ថេ អាសវិនំ ឧយំ ទាបុណាតំ គេរេវ ធម្ម
 កកេទ តាយ ធម្មនន្តិយា បញ្ចន្តំ ឧរុក្កតំ
 យានំ សំយោជនានំ បរិក្កយា ឧបទាតិកោ ហោតិ
 តត្ថ បរិមិញ្ញយំ អនាវត្តំធម្មោ តស្មា លោកា ។

ខ្មាលគេបតិ មួយទៀត ក៏ទុកទុកវិញ្ញាណញាយតទស្ស
 ដោយប្រការទាំងនេះ ក៏បានដល់ ខ្លួនវិញ្ញាណញាយតទស្ស ដោយ
 ធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា វិញ្ញាណ មិនមានចំបង្ក ... ក្នុងវិញ្ញាណញាយ-
 តទស្ស ដោយប្រការទាំងនេះ ក៏បានដល់អាកំតុញាយតទស្ស
 ដោយធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា វិញ្ញាណ មិនមានដូច្នោះ ។ ក៏ទុកទុក
 ចំពោះលក្ខណៈ ក៏ដឹងច្បាស់ថា អាកំតុញាយតទសមាបត្តិនេះ
 ដែលតាមអញ្ច បានដាក់តែង បានចំពោះលក្ខណៈ ដោយដ្ឋានដ្ឋានហើយ
 កំណាចណាធិមួយ ដែលតាមអញ្ច បានដាក់តែង បានចំពោះ-
 លក្ខណៈ ដោយដ្ឋានដ្ឋានហើយ យោធនៈនោះ ក៏មិនទៀង មានការ
 លេច ជាធម្មតា ។ ក៏ទុកទុក បានបំពេញ ក្នុងសមធិបស្សនាបដិ
 នោះហើយ ថែមដល់នូវការអស់កាលៈទាំងឡាយ ថែមទាំងបាន
 ដល់នូវការអស់កាលៈទាំងឡាយទេ ក៏ដឹងបានថា ឧបទាតិកៈព្រោះ
 អស់សំយោជនៈទាំងឡាយ ជាចំណែកភាគក្រោម ៨ ដោយឧប្បេក
 ក្នុងធម៌នោះ ដោយសេចក្តីរីករាយ ក្នុងមិននោះ ហើយបរិមិញ្ញា
 ក្នុងលោកនោះ មានការមិនគ្រឿង ចាកលោកនោះ ជាធម្មតា ។

អយេត្យំ ទោ កហាបតិ កេន កកវតា ជាទតា
 បស្សតា អហតា សម្មាសម្ពុទ្ធន ឯកាទន្ទោ
 សម្មទក្ខតោ យេត្ត ភិក្ខុវោ អប្បមត្តស្ស
 អាតាមិលោ បហិតត្តស្ស វិហារោ អវិបុត្តំ វា ចំត្តំ
 វិបុត្តតំ អបរិក្ខិណា វា អាសវា បរិក្ខាយំ កុច្ឆំ
 អទទុប្បត្តំ វា អទុត្តំ យោកកេមំ អទុចាប្បណតិ ។

ឯវិ វុត្ត ទសយោ កហាបតិ អដ្ឋកតាគរោ អា-
 យស្មត្តំ អាទត្តំ ឯកទភេទ សេយ្យថាមិ កាត្ត អាទត្ត
 ចុកិសា ឯកំ ចំចិដុទំ កវេសន្តោ សកំនេវ
 ឯកាទស ចំចិដុទាចំ អចិកខ្មេយ្យ ឯវេវ ទោ
 អហំ កាត្ត ឯកំ អមត្តារំ កវេសន្តោ សកំនេវ
 ឯកាទសត្ថំ អមត្តារាចំ អលត្តំ សវនាយ(១) ។

១ ឧ.ប. ឃេវិវាយ ។

ខ្លាលគហបតិ ចំត្តរបស់ភិក្ខុ ដែលមិនមានសេចក្តីប្រកាទ មានភ្លាមយាម
 ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានចំត្តនោះ ទៅកាន់ព្រះនិព្វាន មិន
 ទាន់ច្រសូល្យភ្នំ រមែងច្រសូល្យ ភាសវៈទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់
 អស់ភ្នំ រមែងដល់នូវការអស់ ចំត្តដែលមិនទាន់ដល់ភ្នំ រមែងដល់នូវ
 ធម៌ជាទីរក្សា ពាកយោនៈដ៏ប្រសើរ ក្នុងធម៌នៃមួយណា ចម្រើនមួយ
 នេះឯង ដែលព្រះបាទព្រះភាគ អង្គីនោះ ជាអចោម្ម សម្មាសម្ពុ
 ត្រង់គ្រប់ច្បាស់ ឃើញច្បាស់ ទុកសំនែងហើយ ដោយប្រពៃ ។

កាលដែលព្រះភាគទទួ ដ៏មានកាយ ទុកគោលយ៉ាងនេះហើយ
 ទសមគហបតិ អ្នកនៅក្នុងគ្រូក្នុងអដ្ឋកៈ ទុកគោលនឹងព្រះភាគទទួ
 ដ៏មានកាយផ្សំច្នោះថា បពិត្រព្រះភាគទទួដ៏ចំរើន ដូចជាបុរស អ្នកស្វែង
 រកកំណប់ទ្រព្យនៃមួយ ស្រាប់តែ បានកំណប់ទ្រព្យ ១១ នៃម្នុង
 យ៉ាងណាមិញ បពិត្រព្រះលោកដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះករុណា ស្វែងរកទ្វារ
 នៃព្រះនិព្វានរក្សាអមនៈនៃមួយទេ ស្រាប់តែ បានស្តាប់ទូទៅនៃព្រះ
 និព្វាន រក្សាអមនៈទាំងឡាយ ១១ នៃម្នុង យ៉ាងនោះដែរ ។

សេយ្យថាមំ កន្ត ចុវិសស្ស អការំ ឯកា-
 នសទ្ធាវំ សោ តស្មិ អការេ អាណិក្ខេ
 ឯកាមេកោន ទ្វារេន សក្កិណោយ្យេ អត្តានំ
 សោត្តិ កាតុំ ឯវេនេ ទោ អហំ កន្ត ធិមេសំ
 ឯកានសន្តំ អមតទ្ធារាជំ ឯកាមេកោន អមត-
 ទ្ធាមន សក្កិណស្សនំ អត្តានំ សោត្តិ កាតុំ ។
 ធិមេ ហំ នាម កន្ត អត្តតិក្ខិយា អាចរិយស្ស
 អាចរិយននំ ចរិយសំស្សន្តំ (១) កំចនាហំ
 អាជយសុតោ អាទន្ទស្ស ដូជំ (២) កវិស្ស-
 មិទិ ។ អថទោ នសមោ កហមតិ អដ្ឋ-
 កាណាណេ វេសាលិកក្ស ខាតសិប្បកក្ស កិក្ខុ-
 សន្និ សន្និខាតាមេក្ស មណិកេន ទាននិយេន
 កោជនិយេន សហត្ថា សន្តច្យេសិ សម្មាវេសិ
 ឯកាមេកក្ស កិក្ខុ ចទ្ទេកនុស្សយុកេន អច្ឆានេសិ

១ ឧ. ចរិយសន្តិ ។ ២ ឧ.ប. ឧទ្ទន្តរ សោត្តា អន្តិ ។

ចតិច្រាលោកដំបំរើន ដូចជាដូរ របស់បុរសមានទ្វារ ១១ កាលចេញពី
 នេះផ្ទះនោះ បុរសនោះ ក៏ភាចធ្វើខ្លួន ឲ្យមានស្នេស្តិ ដោយទ្វារ
 វែងមួយ ។ បាន យ៉ាងណាមិញ ចតិច្រាលោកដំបំរើន ចណ្ត
 អមតទ្ធារ ១១ នេះ ខ្ញុំព្រះករុណា គឺភាចធ្វើខ្លួន ឲ្យមានស្នេស្តិ
 ដោយអមតទ្ធារវែងមួយ ។ បាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ចតិច្រាលោក
 ដំបំរើន អប្បសដូចជា ភ្នកអន្សររុយទាំងនោះ នៃធិវិស្សនិកទ្រព្យ
 សម្រាប់កាចារ្យ ដើម្បីកាចារ្យ ចុះខ្ញុំព្រះករុណា គឺធ្វើផ្គត់ការដូចជា
 ដល់ព្រះគោនន្តដំបំរើនកាយ ដើម្បីចម្លោះទៅវិញ ។ គ្រានោះ ទសម-
 ភយមតិ ភ្នកនៅក្នុងក្រុងអដ្ឋកៈ ក៏បានប្រជុំកិក្ខុសន្និ ដែល
 នៅក្នុងក្រុងវិសាលីផង នៅក្នុងក្រុងបានលំច្បុនផង ហើយអន្តិស
 កិក្ខុសន្និ ឲ្យឆ្លែងស្តាប់ស្តាប់ ដោយទានិយកោជនិយា ហរ
 ដំដុំដុំ ដោយវេទប័ណ្ណ គ្រានៃហាមយោគ ហើយកំរើ
 កិក្ខុ ១ រូប ។ ឲ្យស្រៀកដណ្តប់ ដោយភ្លេចសំគង់ គ្រប់គ្រង

អាយស្សន្តត្ថ អាណន្តំ តំធីវរេន អាយស្សតោ ខ
 អាណន្តស្ស បញ្ចសតំ វិហារំ កាកាមេសិតំ ។
 (១៦៦) ឯកានុសហំ ភិក្ខុវេ អន្តេហំ សម-
 ឆ្មាកតោ កោចាលកោ អភព្វោ កោគណំ បរិហារិកុំ
 ជាតិកាតុំ^(១) ។ កតមេហំ ឯកានុសហំ ។ ឥន
 ភិក្ខុវេ កោចាលកោ ន ប្រញ្ញំ ហោតិ ន លក្ខណៈ-
 កុសលោ ហោតិ ន អាសាដិកំ សាដេតា^(២)
 ហោតិ ន វណំ បដិច្ចាទេតា ហោតិ ន ទូមំ កត្តា
 ហោតិ ន តិក្កំ ជាតាតិ ន មិតំ ជាតាតិ ន វិថិ
 ជាហោតិ ន កោចរកុសលោ ហោតិ អនវសេស-
 នាហំ ហោតិ យេ តេ ទុសភា កោមិគរោ កោចរិទា-
 យកា តេ ន អតិរកម្មជាយ ធូរេតា ហោតិ ។
 ឥនេហំ ទោ ភិក្ខុវេ ឯកានុសហំ អន្តេហំ សមឆ្មាកតោ
 កោចាលកោ អភព្វោ កោគណំ បរិហារិកុំ ជាតិកាតុំ ។

១ ឧ. ជាតិកាតុំ ។ ២ ឧ. បរមតា ។

ញ្ញំនីប្រភោគន្តំធីវរេន ឱស្សន្តត្ថ វាយេវេន ញ្ញំនី
 ជាតិឱស្សន្តត្ថវិហារំ^(១) នៃម្ភ ៨០០ កហាមណៈ ប្រាគេត្រភោគន្តំធីវរេន
 កាយុផនំ ។

(១៦៦) ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គង្វាលោ ប្រកបដោយអង្គ ១១
 ប្រការ មិនគួរក្បត់គ្នា មិនគួរធ្វើគា ឱ្យចំរើនពុទ្ធសាសនា ។
 ប្រកបដោយអង្គ ១១ ប្រការនីមួយៗ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 គង្វាលោ ក្នុងលោកនេះ មិនស្គាល់ប្រេតា ១ មិនស្គាល់ក្រុង
 លក្ខណៈ (អង្រៀនចំណាំ) ១ មិនចេះធ្វើអង្រៀនលក្ខណៈ ១ មិនចេះចែក
 ដំបៅ ១ មិនធ្វើកាំវែង ១ មិនស្គាល់កំភង ១ មិនស្គាល់ទឹក
 ដែលគាត់ ១ មិនស្គាល់ផ្លូវ ១ មិនស្គាល់ក្រុង-ភាពរាជ្យ ១ ត្រ
 យកទឹកដាំមិនឱ្យសសសល់ ១ មិនដឹងពុទ្ធភាសនា យោល ជាប់គា
 រេស្មីគា ជាមេដឹកនាំ ត្បូងគា ដោយអតិរកម្មជា ១ ។
 ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គង្វាលោ ប្រកបដោយអង្គ ១១ ប្រការ
 នេះ មិនគួរក្បត់គ្នា មិនគួរធ្វើគា ឱ្យចំរើនពុទ្ធសាសនា ។

១. កញ្ចប់វិហារនុវិទេ បានសំណល់នៃសម្រៀត ។ ឧត្តិកា ។

ឯវាទេ ទោ កិក្ខុវេ ឯកានុសហំ នម្មេតំ សម្មា-
 កោតោ កិក្ខុ អកត្វោ ឥមស្មី ធម្មវិធមេ វុឡិ កុំឡិ
 វេយ្យេ អាបដិកុំ ។ កាតមេហំ ឯកានុសហំ ។
 ឥធន កិក្ខុវេ កិក្ខុ ន រូបញ្ច ហោតិ ន លក្ខ-
 ណក្យសលោ ហោតិ ន អាសាដិកំ សាដេតា
 ហោតិ ន វណំ បដិច្ចានេតា ហោតិ ន
 ទ្ធមំ កត្តា ហោតិ ន តិក្ខុ ជាតាតិ ន
 ចីតំ ជាតាតិ ន វិចី ជាតាតិ ន កោតា-
 ក្យសលោ ហោតិ អនវាសសនោហិ ហោតិ យេ
 តេ កិក្ខុ យេក កត្តា ទិវប្បទ្ធលិកា សង្ឃមិកោ
 សង្ឃបរិបាយកា តេ ន អនិកេតប្បជាយ ប្បវេតា
 ហោតិ ។ កាថេត្វ កិក្ខុវេ កិក្ខុ ន រូបញ្ច
 ហោតិ ។ ឥធន កិក្ខុវេ កិក្ខុ យិ កំត្វិ
 វុចី ទត្តាវ ន មហាក្ខតាចិ ទត្តន្តេត្វ មហា-
 ក្ខតាមិ ។ ទាណាយវុច្ឆិ យថាក្ខតំ ធម្មជាតាតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រាថវោយធម៌ ១១ ប្រការ មិនគួរដល់ខ្លូ
 កាលើរើន ល្អសាលាស់ ចំទូលាយ ក្នុងធម្មវិធីនេះ យ៉ាងនេះឯង ។
 ប្រាថវោយអន្តិ ១១ ប្រការ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុភិក្ខុសាសនានេះ ជាអ្នកមិនស្គាល់ថ្ងៃ ១ មិនស្គាល់វិក្កិលក្កណៈ ១
 មិនចេះឆ្លុះឆ្លៀលពន្លឺរយ ១ មិនចេះបិទជំនុរ ១ មិនធ្វើភ្នក់ផ្សែង ១
 មិនស្គាល់កំភង ១ មិនស្គាល់ទឹក ១ មិនស្គាល់ផ្លូវ ១ មិនស្គាល់វិ
 ក្កិលភាវដ្ឋាន ១ រួមគ្នាទាំងនោះហៅថាសេសសល់ ១ មិនចូលពួកភិក្ខុ
 ដែលជាថវៈ អ្នកដឹងខ្លីក្រី ចូសយូរ ជាថវាចស់សិទ្ធិ ជាអ្នក
 គ្រួសត្រសាច្យ ដោយគតិវក្ខុជា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុ
 មិនស្គាល់ថ្ងៃ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុភិក្ខុសាសនា
 នេះមិនដឹងច្បាស់ភាវៈសច្ច័កិក ខ្លីរូបឯណាមួយ តើមហាក្ខត្រ
 ទាំង ៤ ៧ ១ ពុទ្ធជាថវ ដែលកាស្រីយន្តិមហាក្ខត្រទូទាំង ៤ ៧ ។

ទុំធីយោ ទុំធីយវិគ្គោ

ឯវិ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឧ រូបញ្ច ហោតិ ។
 កាដញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឧ សក្កិណាតុសលោ
 ហោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កម្មលក្ខណោ
 ពាលោ កម្មលក្ខណោ បណ្ឌិតោតិ យថាភូតំ
 ឧប្បដាធាតិ ។ ឯវិ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឧ
 សក្កិណាតុសលោ ហោតិ ។ កាដញ្ច ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ឧ អាសាដិកំ សាដេតា ហោតិ ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឧប្បន្នំ កាដវិគក្កំ អធិកា-
 សេតិ ឧ បដហតិ ឧ វិនោទតិ ឧ ក្សន្តិ-
 ករោតិ ឧ អនការិ កថេតិ ឧប្បន្នំ ក្សាតា-
 ធិវិគក្កំ . . . ឧប្បន្នំ វិហីសាវិគក្កំ . . . ឧប្បន្នប្បន្នោ
 ចាបតោ អកុសលេ ឧប្ប អធិកាសេតិ ឧ
 បដហតិ ឧ វិនោទតិ ឧ ក្សន្តិករោតិ ឧ
 អនការិ កថេតិ ។ ឯវិ ទោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ឧ អាសាដិកំ សាដេតា ហោតិ ។

ទុំធីយវិគ្គ ទី២

ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងខ្សោយ ភិក្ខុមិនស្គាល់រូប យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 តាំងខ្សោយ ចុះភិក្ខុមិនឃ្លាស់វៃ ក្នុងលក្ខណៈ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 តាំងខ្សោយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មិនដឹងច្បាស់តាមភ័ស្ត ចុះអ្នកពាល
 មានកម្មជាលក្ខណៈ ចុះអ្នកជាបណ្ឌិត ក៏មានកម្មជាលក្ខណៈដែរ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងខ្សោយ ភិក្ខុមិនឃ្លាស់វៃ ក្នុងលក្ខណៈយ៉ាងនេះឯង ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងខ្សោយ ចុះភិក្ខុ មិនចេះផ្អែមភ្លៀសភ័យ តើដូចម្តេច ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងខ្សោយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ទទួលស្រឡាញ់យកតាមវិធីក្តុះ
 ដែលកើតឡើងហើយ មិនលរបង់ មិនបាត់បង់ មិនធ្វើវិវាទស
 មិនបាត់បង់ មិនឱ្យកើតទៅទៀត ទទួលស្រឡាញ់យកតាមវិធីក្តុះ
 ដែលកើតឡើងហើយ . . . វិហីសាវិគក្តុះ ដែលកើតឡើងហើយ . . .
 អកុសលធម៌ដ៏លាមក ដែលកើតឡើងហើយ ។ មិនលរបង់ មិនបាត់បង់
 មិនបាត់បង់វិវាទស មិនបាត់បង់ មិនឱ្យកើត ទៅទៀត ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងខ្សោយ ភិក្ខុមិនចេះផ្អែមភ្លៀសភ័យ យ៉ាងនេះឯង ។

កាមញ្ច កិច្ចាវ កិក្កុ ន ខណំ ចដិទ្ធានោ
 ហោតិ ។ នំន កិច្ចាវ កិក្កុ ចក្កុចា វុច្ចិ
 ធិស្វា ធិមិទ្ធក្កាហិ ហោតិ អនុក្សញ្ញនក្កាហិ យទ្វា-
 ធិការណ៍នេធិ ចក្កុទ្រ្ទិយំ អសិវតំ វិហារន្តំ អកិជ្ឈា-
 នោមនស្សា ចាចកា អកុសលា ចម្មា អន្វាស្ស-
 វេយ្យំ កស្ស សិវាយ ន ចដិបដ្ឋតំ ន កុតិ
 ចក្កុទ្រ្ទិយំ ចក្កុទ្រ្ទិយេ ន សិវំ អាចដ្ឋតំ សោ
 គេន សន្តិ សុទ្ធា... ហេនេន កន្តំ យាយិទ្ធា ...
 ជីក្កិយេ វសំ សាយិទ្ធា . . . កាយេន ដោដ្ឋតិ
 ដុសំទ្ធា . . . មនសា ចម្មំ វិញ្ញាយ ធិមិទ្ធក-
 ក្កាហិ ហោតិ អនុក្សញ្ញនក្កាហិ យទ្វាធិការណ៍-
 នេធិ មនិទ្រ្ទិយំ អសិវតំ វិហារន្តំ អកិជ្ឈានោ-
 មនស្សា ចាចកា អកុសលា ចម្មា អន្វាស្ស-
 វេយ្យំ កស្ស សិវាយ ន ចដិបដ្ឋតំ ន កុតិ
 មនិទ្រ្ទិយំ មនិទ្រ្ទិយេ ន សិវំ អាចដ្ឋតំ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុមិនចេះចេះដំលៅ ឆើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ឃើញរួម ដោយចក្កុ ឃើយ
 ប្រកាន់ធិមិទ្ធក ប្រកាន់អនុក្សញ្ញនៈ ក្នុងអកុសលធម៌ ដ៏លាមក ដ៏
 កកិជ្ឈនិវតោមនស្ស ឧប្បិគ្រមសន្តតំបុគ្គលនុ៎ះ ដែលមិនសង្រួម
 ចក្កុទ្រ្ទិយ ក្រោមមិនសង្រួមចក្កុទ្រ្ទិយណា ក៏មិនប្រតិបត្តិ ដើម្បី
 សង្រួមចក្កុទ្រ្ទិយនោះ មិនក្សេមចក្កុទ្រ្ទិយ មិនដល់ទូកាសង្រួម ក្នុង
 ចក្កុទ្រ្ទិយឡើយ ស្តាប់សំឡេង ដោយប្រាចៀក... ដុំដុំ ដោយ
 ប្រមុ... ក្សេមស ដោយអណ្តាត... ពាល់គ្រូវដាដ្ឋត្វៈ ដោយ
 កាយ... ដ៏ធិមន្ទាម្មណំ ដោយចិត្ត ហើយប្រកាន់ធិមិទ្ធក
 ប្រកាន់អនុក្សញ្ញនៈ ក្នុងអកុសលធម៌ ដ៏លាមក ដ៏កកិជ្ឈនិវតោមនស្ស
 ឧប្បិគ្រមសន្តតំបុគ្គលនុ៎ះ ដែលមិនសង្រួមទូរមនិទ្រ្ទិយ ក្រោមពោធិមិន
 សង្រួមទូរមនិទ្រ្ទិយណា ក៏មិនប្រតិបត្តិ ដើម្បីសង្រួមទូរមនិទ្រ្ទិយនោះ
 មិនក្សេមចក្កុទ្រ្ទិយ មិនដល់ទូកាសង្រួម ក្នុងមនិទ្រ្ទិយឡើយ ។

ឃីវំ ទោ កិក្កុវេ កិក្កុ ឧ វណំ បដិដ្ឋានេតា ហោតិ ។
 កថញ្ច កិក្កុវេ កិក្កុ ឧ ទ្ធមំ កត្តា
 ហោតិ ។ ៧៤ កិក្កុវេ កិក្កុ ឧ យេ-
 ថាសុតំ យថាបរិយត្តំ ធម្មំ វិញ្ញាវេ ធមសំ
 ទេសេតា ហោតិ ។ ឃីវំ ទោ កិក្កុវេ
 កិក្កុ ឧ ទ្ធមំ កត្តា ហោតិ ។ កថញ្ច
 កិក្កុវេ កិក្កុ ឧ ភិក្ខុ ជាចាតិ ។ ៧៥
 កិក្កុវេ កិក្កុ យេ កេ កិក្កុ ពហុស្សុតា
 អាតតាតមា ធម្មទា វិទយទា មាតិកាទា
 ភេ កាលេ ឧ កាលំ ទុចស្កន្តមិក្ខ ឧ
 បរិម្ពដ្ឋតិ ឧ បរិម្ពដ្ឋតិ ៧៥ កន្ត កថំ ៧៥ស្ស
 ភោ អន្តោតិ ។ តស្ស កេ អយេ-
 ស្មន្តោ អវិជេក្កុវេ ឧ វិវុទ្ធិ អនុត្តាទិកាតតា
 ឧ ទុត្តាទិកាភេទិ អនេកវិហិតេសុ (១) កត្តដ្ឋាទិ-
 យេសុ (២) ធម្មេសុ កត្តំ ឧ បដិវិជានេទិ ។

១ ទ. ម. ឯត្ថម បដាតា ធម្មំ ។ ២ ឧ.ម. កត្តាទិយេសុ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនចេះបិទដំបៅ យ៉ាងទេរេង ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុមិនធ្វើ ភ្នក់វែង ធ្វើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មិនសិវ័និទមិតាមខ្លួនស្តាប់មក តាមខ្លួនរៀនមក
 ដល់ដទៃទាំងឡាយដទៃ ដោយពិសារ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុមិនធ្វើភ្នក់វែងយ៉ាងទេរេង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុមិនស្គាល់
 តំណ ធ្វើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 ក្លាយទៅកេត្តភិក្ខុដែលជាអ្នកចេះដឹងច្រើន ចេះចាំទិកាយ ច្រឡំនឹងមិ
 ច្រឡំនឹងយេ ច្រឡំនឹងមាតិកា ភិបាទិមោក្ខទាំងពីរ គ្រប់ ។
 កាល ប៉ុន្តែមិនបានសាកសួរ មិនបានដេញដោលថា បរិក្រាណក
 ដំបំរើ ហេតុនេះ ដូចម្តេច សេចក្តីខែតាក្សនៈ ធ្វើដូចម្តេច ។
 លោកដ៏មានកាយ ទាំងនោះ មិនបើកចំហនូវសេចក្តី ដែលកំបាំងផង
 មិនធ្វើឱ្យកន្លងវិសេចក្តី ដែលជ្រៅផង មិនចម្លែងនូវសេចក្តីសន្សំ
 ក្នុងនឹងទាំងឡាយ ដែលគួរសន្សំយេច្រើនប្រការ ដល់ភិក្ខុនោះផង ។

ឯវិ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទ តិភ្នំ ជាតាតិ ។
 កាថត្ត ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទ បិភំ ជាតាតិ ។
 ឥទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តថាភវប្បវេទិតោ ទឡវិធមេ
 ធម្មសិយមាទេ ទ លភតិ អនុវេទិ ទ លភតិ
 ទឡវេទំ ទ លភតិ ទឡបសញ្ញាតិ ថាមុដ្ឋំ ។
 ឯវិ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បិភំ ទ ជាតាតិ ។
 កាថត្ត ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទ វិទំ ជាតាតិ ។
 ឥទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អវិយំ អដ្ឋង្គិកំ ធម្មំ
 យថាភូតំ ទប្បជាតាតិ ។ ឯវិ ទោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ទ វិទំ ជាតាតិ ។ កាថត្ត ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ទ កោចាតុសលោ ហោតិ ។ ឥទ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទត្តារោ សតិប្បដ្ឋានេ យថា-
 ភូតំ ទប្បជាតាតិ ។ ឯវិ ទោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ទ កោចាតុសលោ ហោតិ ។ កាថត្ត
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អទវសសធាហិ ។ហោតិ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ភិក្ខុមិនស្គាល់កំភង់ យ៉ាងនេះឯង ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ចុះភិក្ខុ មិនស្គាល់ទឹកដីក តើដូចម្តេច ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ កាលបើធម្មវិន័យ ដែល
 គេជាគន្ធប្រាប់ បានសំដែងហើយ ក៏មិនបានខ្ចីការជើងអត្ត មិនបានខ្ចី
 ការជើងធម៌ មិនបានបាមុជ្ឈៈ ដែលប្រកបដោយធម៌ឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ចាំនិទ្យាយ ភិក្ខុមិនស្គាល់ទឹកដីក យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ
 ចុះភិក្ខុ មិនស្គាល់ដុំ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ភិក្ខុ
 ក្នុងសាសនានេះ មិនដឹងច្បាស់តាមភិក្ខុ ខ្ចីមន្តដែលប្រកបដោយ
 អង្គ៧ ដ៏ប្រសើរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ភិក្ខុមិនស្គាល់ដុំ យ៉ាង
 នេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ចុះភិក្ខុមិនឈ្លាសវៃ ក្នុងគោច-
 រង្គាន តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 មិនដឹងច្បាស់តាមភិក្ខុ ខ្ចីសតិប្បដ្ឋាន ៤ យ៉ាង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិ
 ទ្យាយ ភិក្ខុមិនឈ្លាសវៃ ក្នុងគោចរង្គាន យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ចុះភិក្ខុ រួមយកទឹកដោះ អស់រលីង តើដូចម្តេច ។

ទុតិយោ ទុតិយវគ្គោ

ទុតិយវគ្គ ទី២

ឥឡ កំក្កវេ កំក្កុ សុត្វា គហមតិកា អភិហដ្ឋិ
 បវរេដ្ឋិ ធិវចំណ្ហា ចាតសេនាស ធិលា ធិប្បត្តយកេ-
 សដ្ឋបរិក្ការេន តត្រ កំក្កវេ កំក្កុ មត្តំ ន
 ជាតាតិ មដិក្កហណាយ ។ ឯវំ ទោ កំក្កវេ
 កំក្កុ អធិសសនាហិ ហោតិ ។ កាដញ្ច
 កំក្កវេ កំក្កុ យេ តេ កំក្កុ ថេរា រត្តញ្ច
 ធិវប្បត្តដិកា សដ្ឋបរិក្ការេ សដ្ឋបរិវាយកា តេ
 ន អតិបកប្បវាយ ប្បដេតា ហោតិ ។ ឥឡ
 កំក្កវេ កំក្កុ យេ តេ កំក្កុ ថេរា រត្តញ្ច
 ធិវប្បត្តដិកា សដ្ឋបរិក្ការេ សដ្ឋបរិវាយកា តេសុ
 ន មេត្តំ កាយកម្មំ បទ្ធិបដ្ឋាថេតិ អារិ ថេវ
 រហា ច ន មេត្តំ វិចិកម្មំ ... ន មេត្តំ
 មនោកម្មំ បទ្ធិបដ្ឋាថេតិ អារិ ថេវ- រហា ច ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មានពួកអហោបតិ អ្នកមាន
 សត្វ ចាំគ្នាមកបរិវារ ដោយចិវេ ចិស្តាបុត សេនាសនៈ គិលា-
 ធិប្បត្តយកេសដ្ឋបរិក្ការ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនស្គាល់ប្រមាណ
 ក្នុងការទទួលបង្គំយំទាំងនោះឡើយ ។ ម្នាលភិក្កុទាំងឡាយ ភិក្ខុរួចរក
 ទំករដោយសេវេនី យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុមិន
 ប្រដៅពួកភិក្ខុដែលជាថេវៈអ្នកដឹកគ្រឿ ចូសយូរ ជាចំណាចសំសង្ឃ ជា
 អ្នកគ្រូគ្រូសង្ឃ ដោយអតិរេកចូជា ភិក្ខុបម្រុង ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុណា ជាថេវៈ អ្នកដឹកគ្រឿ ចូសយូរ ជាបិកា
 ចេសំសង្ឃ ជាអ្នកគ្រូគ្រូសង្ឃ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មិនដឹកលំកាយ-
 កម្មប្រកបដោយមេត្តា ក្នុងពួកភិក្ខុទាំងនោះ ក្នុងចំពោះមុខភិក្ខុ
 រំព្រាំងមុខភិក្ខុ មិនដឹកលំកាយ ប្រកបដោយមេត្តា... មិនដឹកលំ
 មនោកម្ម ប្រកបដោយមេត្តា ក្នុងចំពោះមុខភិក្ខុ ក្នុងចំពោះភិក្ខុ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គបួនកាយស្ស ឯកាទសកថំបិណ្ណ

ឃី ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យេ ភេ ភិក្ខុ យេវ
 វត្តញ្ញ ចៃប្បត្តិជេតា សង្ឃបិណ្ឌេ វេ សង្ឃបិណ្ឌេ យកា
 ភេ ឧ អនិរេកប្បដាយ ប្បជេតា ហោតិ ។ ឥមេហិ
 ទោ ភិក្ខុវេ ឯកានុសេហិ ធម្មេហិ សមន្តាគតោ
 ភិក្ខុ អភាណោ ឥមស្មី ធម្មវិទយេ វុឡិ វិទ្ធាន្តិ វេបុល្លិ
 អាចម្មិតុំ ។ ឯកានុសេហិ ភិក្ខុវេ អន្តេហិ សមន្តា-
 គតោ តោនាលកោ កត្វោ តោតណំ បរិហរិតុំ
 ជាតិកាតុំ ។ កតមេហិ ឯកានុសេហិ ។ ឥធម
 ភិក្ខុវេ តោនាលកោ វុច្ឆន្តិ ហោតិ លក្ខណ-
 កុសលោ ហោតិ អាសាដិកំ សាដេតា ហោតិ
 វណំ បដិច្ចាធមោ ហោតិ ទ្ធម៌ កត្តា ហោតិ
 តំភ្នំ ជាតាតិ មិគំ ជាតាតិ វិធី ជាតាតិ
 តោនេកុសលោ ហោតិ សាវិសសនោហិ ហោតិ
 យេ ភេ ទុសកា កោបិណ្ឌេ កោបិណ្ឌ-
 យកា ភេ អនិរេកប្បដាយ ប្បជេតា ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គបួនកាយ ឯកាទសកថំបិណ្ណ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនប្តូរជាតួភិក្ខុ ដែលជាៈថៃៈ អ្នកដឹកគ្រឿង
 ឬសយ្យ ជាបិការបេសំសង្ឃ ជាអ្នកត្រួតត្រាសង្ឃ ដោយអនិរេកប្តូរ
 យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ទាំង
 ១១ ប្រការនេះ មិនគួរដល់ខ្ញុំការបើរើន ល្អគលាស់ ចិញ្ចុលាយ ក្នុងធម្ម-
 វិន័យនេះទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អត្វាលភោ ប្រកបដោយ
 អង្គ ១១ ប្រការ ទើបគួររក្សាហ្វូងគោ ធ្វើភាគិទ្ធិចំរើនពុទ្ធ ។ ប្រកបដោយ
 អង្គ ១១ ប្រការ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អត្វាលភោ
 ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកស្តាប់រួចគោ ១ ឆ្ងោសវិក្កិលកុសលៈ ១
 ចេះធ្វើភ្លៀងពន្លឺរយ ១ ចេះបិទដំរៅ ១ ចេះធ្វើក្នុងផ្សែង ១ ស្តាប់
 កំភង ១ ស្តាប់ទឹកជីក ១ ស្តាប់រដូវ ១ ឆ្ងោសវិក្កិលភាចរដ្ឋាន ១
 រុយកទឹកដោះ ឱ្យបានសេសសល់ ១ ប្តូរជាខ្ញុំពួកគោឆ្ងោសដែល
 ជាបិការបេសំសោ ជាមនីកតាហ្វូងគោ ដោយអនិរេកប្តូរ ១ ។

ទុតិយោ ទុតិយវគ្គោ

ឥមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ ឯកានុសហិ អម្ពេហិ
 សមញ្ញកតោ កោចាលកោ កត្វោ កោតណំ
 បរិហារិកុំ ជាតិកាតុំ ។ ឯវេវ ទោ ភិក្ខុ-
 វេ ឯកានុសហិ ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ ភិក្ខុ-
 កត្វោ ឥមស្មី ធម្មវិទយេ វុឡិ វុឡិ វេយ្យស្ម
 អាបដ្ឋិតុំ ។ កតមេហិ ឯកានុសហិ ។
 ៧៨ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ រូបញ្ញ ហោតិ លក្ខ-
 ណកុសលោ ហោតិ អាសាដិកំ សាធតោ
 ហោតិ វណំ ចជិន្នានេតោ ហោតិ ទ្ធមំ កត្តា
 ហោតិ តិក្ខុំ ជាតាតំ បិតំ ជាតាតិ វិធី
 ជាតាតិ កោចកុសលោ ហោតិ សារិសសនោហិ
 ហោតិ យេ តេ ភិក្ខុ វេរោ កត្តញ្ញ
 ចិរញ្ញៗជិតា សឡ្យចិត្តោ សឡ្យចរិយាយ កា
 តោ អតិបកប្បជាយ ព្រុជតោ ហោតិ ។
 កតត្វា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ រូបញ្ញ ហោតិ ។

ទុតិយវគ្គ ទី២

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គម្ពីរលកោ ប្រកបដោយអង្គទាំង ១១ ប្រការនោះ
 ទើបគួរត្រូវហ្នឹងគោ ធ្វើវា ឲ្យចំរើនបាន ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ១១ ប្រការ ទើបគួររស់
 ឲ្យកាន់ចំរើន ល្អគលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម៌នៃយំនេះបាន ក៏យ៉ាង
 នោះឯង ។ ប្រកបដោយធម៌ ១១ ប្រការ តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចិត្តក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកស្គាល់រូប ១
 ល្បាសវៃក្នុងលក្ខណៈ ១ ចេះឆ្លើយឆ្លៀលពន្យាយ ១ ចេះបិទដំរើរ ១
 ចេះធ្វើកំរើយូរ ១ ស្គាល់កំលាំង ១ ស្គាល់ទឹកដឹក ១
 ស្គាល់រុំ ១ ល្បាសវៃក្នុងគោបរដ្ឋាន ១ រួមយកទឹកដោះឲ្យមាន
 សេសសល់ ១ បូជាភ្នំភិក្ខុដែលជាថេរៈ អ្នកដឹកត្រី បួសយូរ
 ជាចិត្តចេសសង្ស ជាអ្នកត្រួតត្រាសង្ស ដោយអតិរកបូជា ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុ ស្គាល់រូប តើដូចម្តេច ។

ឥន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យំ កិញ្ចិ រូមិ ចន្ទាវិ ច
 មហាភូតានិ ចតុន្ទត្ថា មហាភូតានិ ឧបាសម្ពុទ្ធិ
 យថាភូតំ បដាបាតិ ។ ឃីវិ ទោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ រូបត្ថា ហោតិ ។ កាដត្ថា ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ លក្ខណកុសលោ ហោតិ ។ ឥន
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កាដលក្ខណោ ពាលោ កាដល-
 ក្ខណោ បណ្ឌិតោតិ យថាភូតំ បដាបាតិ ។ ឃីវិ
 ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ លក្ខណកុសលោ ហោតិ ។
 កាដត្ថា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អាសាដិកំ សារដេតា
 ហោតិ ។ ឥន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឧប្បន្នំ កាមវិគត្តិ
 ចាដិវាសេតិ បដាបាតិ វិនោទេតំ ព្យន្តិកាភេតិ
 អនការិ កថេតិ ឧប្បន្នំ ព្យាបាដិវិគត្តិ . . .
 ឧប្បន្នំ វិហឹសាវិគត្តិ . . . ឧប្បន្នច្បន្នោ ចាបកោ
 អកុសលេ ធម្មេ ចាដិវាសេតិ បដាបាតិ
 វិនោទេតិ ព្យន្តិកាភេតិ អនការិ កថេតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុភិក្ខុសាសនានេះ ដឹងច្បាស់នាមភិក្ខុ ខ្លីម្ល៉េះ
 ណាមួយ និងហានុប្បទាន ៤ ផង ឧបាសម្ពុទ្ធិ ដែលព្រមយ
 ទ័នមហានុប្បទាន ៤ ផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកស្គាល់រូប
 យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកស្គាល់វិក័នលក្ខណៈ
 រឿងដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុភិក្ខុសាសនានេះ ដឹងច្បាស់
 នាមភិក្ខុ ច្បាស់នាមភិក្ខុជាអ្នកស្គាល់ ច្បាស់ថាចណ្ឌិន មានកម្ម
 ជាលក្ខណៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកស្គាល់វិក័នលក្ខណៈ
 យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកចេះនឹងត្រៀម
 ធន៍យេ រឿងដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុភិក្ខុសាស-
 នានេះ មិនខ្ពស់ត្រង់នឹងយកកាបវិគត្តិដែលកើតឡើងហើយ លះចង់
 បន្ទាចន៍ ធ្វើឡើងនាស ធ្វើមិនឲ្យកើតទៅទៀតបាន ខ្លីព្យាបា-
 វិគត្តិដែលកើតឡើងហើយ . . . វិហឹសាវិគត្តិដែលកើតឡើងហើយ . . .
 មិនខ្ពស់ត្រង់នឹងយកកុសលធម៌ ដំណបក ដែលកើតឡើងហើយ ។
 លះចង់ បន្ទាចន៍ ធ្វើឡើងនាស ធ្វើមិនឲ្យកើត ទៅទៀត ។

ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អាសាដកំ សាដេតា
 ហោតិ ។ កាសិណ្ណំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ វណិ មជ្ជិម្ហានេតា
 ហោតិ ។ ឥទ ភិក្ខុវេ ឥកុតា រូចំ ទិស្វា ន
 ធិមិក្ខត្តាហិ ហោតិ ធានុត្តរញ្ញនត្តាហិ យត្វាជិ-
 ការណមេធំ ធម្មាត្រ័យំ អសំវតំ វិហារន្តំ អភិជ្ឈា-
 នោមទស្សា ចាបតា អកុសលា ធម្មា អន្តរាស្ស-
 វេយ្យំ តស្ស សំវាយ មជ្ជិមជ្ឈតិ រក្ខតិ ធម្មាត្រ័យំ
 ធម្មាត្រ័យេ សំវំ អាមជ្ឈតិ សោតេន សន្តិ សុត្វា ...
 យានេន កម្មំ យាយិត្វា ... ជិក្ខុយ វសិ
 សាយិត្វា ... កាយេន ទោជ្ជតិ ធុសំត្វា ...
 មនសា នន្តំ វិញ្ញាយ ន ធិមិក្ខត្តាហិ ហោតិ
 ធានុត្តរញ្ញនត្តាហិ យត្វាជិការណមេធំ មជ្ជិម្ហានេ
 អសំវតំ វិហារន្តំ អភិជ្ឈានោមទស្សា ចាបតា អកុ-
 សលា ធម្មា អន្តរាស្សវេយ្យំ តស្ស សំវាយ មជ្ជិ-
 មជ្ឈតិ រក្ខតិ មជ្ជិម្ហានេ មជ្ជិម្ហានេ សំវំ អាមជ្ឈតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកចេះត្រៀម ពន្លឺរយ យ៉ាងនេះឯង ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុ ជាអ្នកចេះបិទដំបៅ តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគ្មានសាសនានេះ ឃើញរួម ដោយចក្ខុ
 ហើយជាអ្នកមិនប្រកាន់និមិត្ត មិនប្រកាន់អនុញ្ញាត្តានៈ អកុសលធម៌
 ទាំងឡាយ ដំណាចក គំអភិជ្ឈានីវោមនស្ស ឆប្បជាប់តាម
 បុគ្គលនុ៎ះ ដែលមិនសង្រួមចក្ខុត្រ័យ ព្រោះហេតុមិនសង្រួមចក្ខុត្រ័យ
 ណា ក៏ប្រតិបត្តិ ដើម្បីសង្រួមចក្ខុត្រ័យនោះ រក្សាចក្ខុត្រ័យ
 ដល់នូវការសង្រួម ក្នុងចក្ខុត្រ័យ ស្តាប់សំឡេង ដោយត្រចៀក ...
 គំភ្លិនដោយច្រមុះ ... ភ្នែករស ដោយអណ្តាត ... តាស់ត្រូវដោយដួង
 ដោយកាយ ... ដឹងច្បាស់ចង្ហារម្មណ៍ ដោយចិត្ត ហើយជាអ្នកមិន
 ប្រកាន់និមិត្ត មិនប្រកាន់អនុញ្ញាត្តានៈ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដំណាចក
 គំអភិជ្ឈានីវោមនស្ស ឆប្បជាប់តាមបុគ្គលនុ៎ះ ដែលមិនសង្រួម
 មន្ត្រីត្រ័យ ព្រោះហេតុមិនសង្រួមមន្ត្រីត្រ័យណា ក៏ប្រតិបត្តិ ដើម្បី
 សង្រួមមន្ត្រីត្រ័យនោះ រក្សាមន្ត្រីត្រ័យ ដល់នូវការសង្រួមក្នុងមន្ត្រីត្រ័យ ។

ឯវិ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ វណិ មជ្ជិជ្ជានិទេសា ហោតិ ។
 កាដញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទ្ធម៌ កត្តា ហោតិ ។
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យជាសុតំ យជាវាយត្តំ ទម្មិ វិញ្ញាបន
 ចរសំ នេសេតា ហោតិ ។ ឯវិ ទោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ទ្ធម៌ កត្តា ហោតិ ។ កាដញ្ច ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ តិក្កំ ជាតាតិ ។ ។ ។ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 យេ តេ ភិក្ខុ ទហុស្សុតា អាគតាគមា ទត្ថ-
 នវា វិទយនា មាតិកានា តេ កាលេន កាលំ
 ឧបសន្តិមិញ្ច បរិច្ឆេតិ ។ ។ ។ កតិ ។ ។ ។
 កោ អត្តាតិ ។ ។ ។ តស្ស តេ អាយស្មន្តា
 អវិជញ្ជោ វិច្ឆិ អនុត្តានិកតតា ឧត្តានិករេត្តិ
 អនេកាវិហិតេសុ កម្មជ្ជាបិយេសុ ទម្មេសុ កត្តិ
 វិទានេត្ថិ^(*) មជ្ជិវិទានេត្ថិ ។ ឯវិ ទោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ តិក្កំ ជាតាតិ ។

។ ។ ។ វិទានេត្ថិ ទ្ធម៌ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកចេះដឹងជ្រៅ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកចេះធ្វើក្នុងផ្សែង តើដូចម្តេច ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក៏សាសនានេះ ជាអ្នកសម្រេចចិត្តជាមួយទុក
 ស្តាប់ តាមទុកប្រាប់ទៀតមក ដល់ដទៃទាំងឡាយដទៃ ដោយសេចក្តី
 ពិស្តារ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកចេះធ្វើក្នុងផ្សែង
 យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក៏សាសនានេះ ចូល
 ទៅក្នុងភិក្ខុ ដែលជាអ្នកចេះដឹងច្រើន ចេះចាំទិកាយ ទ្រទ្រង់
 ចម្រើនច្រើនវ័យ ទ្រទ្រង់ចាំទិកាយ គ្រប់កាល ហើយសាកសួរថា
 ចត្តិគ្រោណកម្មិយមិ នោតុនោ ដូចម្តេច សេចក្តីនៃភាសិតានេះ ដូច
 ម្តេច ។ លោកដ៏មានគោរពទាំងនោះ ក៏បើក ចង្អុល កំចាត់កំចាយ
 សេចក្តីដែលកំចាត់ឯង ធ្វើឲ្យរក់ខ្លាចរបស់ដែលជ្រៅជ្រះ បោះបង់ កំចាត់
 កំចាយសេចក្តីសង្ស័យ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលគួរសង្ស័យច្រើនប្រការ
 ដល់ភិក្ខុនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុស្តាយក៏តិ យ៉ាងនេះឯង ។

កាថង្ស កិក្ខុវេ កិក្ខុ បិកំ ជាទាតំ ។
 ៧១ កិក្ខុវេ កិក្ខុ តថាភក្កប្បវេនិកេ ធម្មវិទយេ
 នេសិយមាទេ លកតំ អត្ថវេនំ លកតំ ធម្មវេនំ
 លកតំ ធម្មបសញ្ញាតំ មាធម្មំ ។ ឯវិ ទោ
 កិក្ខុវេ កិក្ខុ បិកំ ជាទាតំ ។ កាថង្ស កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ វិទំ ជាទាតំ ។ ៧២ កិក្ខុវេ កិក្ខុ អវិយំ
 អន្តរិកំ មត្តំ យថាក្ខតំ បជាទាតំ ។ ឯវិ ទោ
 កិក្ខុវេ កិក្ខុ វិទំ ជាទាតំ ។ កាថង្ស កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ កោធរកុសលោ ហោតិ ។ ៧៣ កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ ធម្មារោ សតិប្បដ្ឋានេ យថាក្ខតំ បជាទាតំ ។
 ឯវិ ទោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ កោធរកុសលោ
 ហោតិ ។ កាថង្ស កិក្ខុវេ កិក្ខុ សាវ
 សេសនោហិ ហោតិ ។ ៧៤ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 សទ្ធា កហមភីកា អភិហដ្ឋិ ចភិវដ្ឋិ
 ចិវិចិស្តាចាតសេនាស ធកិលានប្បន្តយកេស ជួបវិក្ខុ វេ

ខ្មាលភិក្ខុចាំទ្បាយ ចុះភិក្ខុស្គាល់ទឹកជិត តើដូចម្តេច ។ ខ្មាល
 ភិក្ខុចាំទ្បាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ កាលបើធម្មវិទ័យ ដែល
 តថាភក្កប្បាច្នប់ បានសំដែងហើយ ក៏បាននូវការដឹងអត្ត បាននូវការ
 ដឹងចម្រើន បានចម្បង្គៈ ដែលប្រកបដោយធម៌ ។ ខ្មាលភិក្ខុចាំទ្បាយ ភិក្ខុ
 ស្គាល់ទឹកជិត យ៉ាងនេះឯង ។ ខ្មាលភិក្ខុចាំទ្បាយ ចុះភិក្ខុស្គាល់
 ផ្លូវ តើដូចម្តេច ។ ខ្មាលភិក្ខុចាំទ្បាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនា
 នេះ ស្គាល់តាមភិក្ខុ ខ្ញុំបង្ហាញដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ។ ខ្មាល
 ភិក្ខុចាំទ្បាយ ភិក្ខុស្គាល់ផ្លូវ យ៉ាងនេះឯង ។ ខ្មាលភិក្ខុចាំទ្បាយ
 ចុះភិក្ខុធម្មារោ ក្នុងគោតវង្គន តើដូចម្តេច ។ ខ្មាលភិក្ខុចាំទ្បាយ
 ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ដឹងត្រូវសំខាន់តិ ខ្ញុំសង្ឃដ្ឋាន ៤ យ៉ាង ។
 ខ្មាលភិក្ខុចាំទ្បាយ ភិក្ខុជាអក្ខរណ្តាសវិ ក្នុងគោតវង្គន យ៉ាងនេះ
 ឯង ។ ខ្មាលភិក្ខុចាំទ្បាយ ចុះភិក្ខុ រួមធម៌នេះដោះ ឲ្យមាន
 សេសសល់ តើដូចម្តេច ។ ខ្មាលភិក្ខុចាំទ្បាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនា
 នេះ មានលក្ខណៈចម្រើន អ្នកមានសទ្ធាចាំតាមក ចក្រណា ដោយ
 ចិវិ ចិល្បាចុក សេនាសនៈ តិលានប្បន្តយកេសជួបវិក្ខុ

កម្រិត កិក្ខុ មត្តិ ជាបាតិ បដិក្ខុហាលាយ ។
 ឃី ទោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សាវសសោយោ ហោតិ ។
 កងត្ប កិក្ខុវេ កិក្ខុ យេ តេ កិក្ខុ ទេវ ភក្ខត្ត
 ទិវច្បទ្ធវិកា សឡ្យចិកេវ សឡ្យចិវាយកា តេ
 អតិបេកម្មជាយ ត្រាជិតា ហោតិ ។ ឥឯ កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ យេ តេ កិក្ខុ ទេវ ភក្ខត្ត ទិវច្ប-
 ទ្ធវិកា សឡ្យចិកេវ សឡ្យចិវាយកា តេសុ មេត្តិ
 កាយកង្កំ បទុចដ្ឋាមេតិ អារី ទេវ វហា
 ច មេត្តិ វិចិកង្កំ... មេត្តិ មនោកង្កំ បទុចដ្ឋា
 មេតិ អារី ទេវ វហា ច ។ ឃី ទោ កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ យេ តេ កិក្ខុ ទេវ ភក្ខត្ត ទិវច្បទ្ធវិកា
 សឡ្យចិកេវ សឡ្យចិវាយកា តេ អតិបេកម្មជាយ
 ត្រាជិតា ហោតិ ។ ឥមេហិ ទោ កិក្ខុវេ
 ឯកានុសហិ ឯមេហិ សមម្មាភតោ កិក្ខុ ភាតា
 ឥមស្មិ ចម្រវិទយេ វុឡិ វុឡិ វេយ្យុ អាចដ្ឋិត្តិ ។

កិក្ខុស្ថាប្រមាណ ក្នុងការទទួលបន្ទុយទាំងនោះ ។ ម្ចាស់កិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសាសនានោះ ជាអ្នកទ្រុឌទ្រោមនោះ ឲ្យទាម
 សេសសល់ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកិក្ខុជា
 អ្នកបូជា ក្នុងកិក្ខុដែលជាថេរៈ អ្នកដឹងត្រី ឬសយ្យ ជាបិដាចេសសឡ្យ
 ជាអ្នកទ្រុឌទ្រោមសឡ្យ ដោយអតិរកម្មជា តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់កិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសាសនានោះ ដំកល់កាយកង្កំ ប្រកបដោយមេត្តា
 ចំពោះក្នុងកិក្ខុដែលជាថេរៈ អ្នកដឹងត្រី ឬសយ្យ ជាបិដាចេសសឡ្យ
 ជាអ្នកទ្រុឌទ្រោមសឡ្យ ក្នុងចំពោះមុខក្តី ក្នុងចំណុំមុខក្តី ដំកល់
 វិចិកម្មប្រកបដោយមេត្តា... ដំកល់ទុរោម ប្រកបដោយមេត្តា ក្នុងចំ
 ពោះមុខផង ក្នុងចំណុំមុខផង ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្នុង
 អ្នកបូជាកិក្ខុដែលជាថេរៈ អ្នកដឹងត្រី ឬសយ្យ ជាបិដាចេស
 សឡ្យ ជាអ្នកទ្រុឌទ្រោមសឡ្យ ដោយអតិរកម្មជា យ៉ាងនេះឯង ។
 ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្នុងប្រកបដោយធម៌១១ ប្រការនោះ ទើបគួរ
 ដល់នូវការចិវិកេ ល្អទលាស ដំទូលាយ ក្នុងធម៌និយមនោះទេ ។

(១២៨) អដទោ សម្ពហុលា កិក្ខុ យេន កកា
 តេនុបសន្តំនិសុ ឧបសន្តំនិគ្វា កកាវន្តំ អកំវិទេន្វា
 ឯកាមន្តំ ឯសិទិសុ ។ ឯកាមន្តំ ឯសិទ្ធា ទោ តេ កិក្ខុ
 កកាវន្តំ ឯតនកេន្តំ សិយោ ទុ ទោ កន្តេ កិក្ខុទោ
 កថាវុទោ សមាធិច្បង្គណារោ យថា នេវ បឋវីយេ
 បឋវីសត្តិ អស្ស ទ អាចស្មី អាចោសត្តិ អស្ស ទ
 ទេជស្មី តោជោសត្តិ អស្ស ទ វិយស្មី វិយោសត្តិ
 អស្ស ទ អាតាសានញាយននេ អាតាសានញាយ-
 តនសត្តិ អស្ស ទ វិញ្ញាណញាយននេ វិញ្ញាណ-
 ញាយតនសត្តិ អស្ស ទ អាតិញ្ញាញាយននេ
 អាតិញ្ញាញាយតនសត្តិ អស្ស ទ ទេវសញ្ញាតាស-
 ញាយននេ ទេវសញ្ញាតាសញ្ញាយតនសត្តិ អស្ស
 ទ ឥណ្ឌោតេ ឥណ្ឌោតសត្តិ អស្ស ទ
 បរណតេ បរណតសត្តិ អស្ស យមិទិ (*) ធិន្តំ
 សុតិ មុតិ វិញ្ញាតិ បត្តិ បកិយសំតិ អនុវិចិតិ មនសា

១ ១. ម. ឃរិវិ ។

(១២៨) ត្រាតោ ពួកកិក្ខុជាច្រើនរូប ចូលទៅដល់ព្រះ
 មានព្រះភារ លុះចូលទៅដល់ព្រះបង្គំព្រះមានព្រះភារ ហើយ
 អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះកិក្ខុចាំនិទាន អង្គុយ ក្នុងទីសមគួរហើយ
 ក្រាបចង្អុលចូលព្រះមានព្រះភារដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កិក្ខុទាន
 ខ្ញុំសមាធិ មានសភាពដូច្នោះ បានវិជ្ជា ដូចជាកិក្ខុមិនសំគាល់
 ថា ដីក្នុងដី មិនសំគាល់ថាទឹក ក្នុងទឹក មិនសំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង
 មិនសំគាល់ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់ មិនសំគាល់ថា តាតាសានញាយននេ ក្នុង
 តាតាសានញាយននេ មិនសំគាល់ថា វិញ្ញាណញាយននេ ក្នុងវិញ្ញាណ-
 ញាយននេ មិនសំគាល់ថា អាតិញ្ញាញាយននេ ក្នុងអាតិញ្ញាញាយននេ
 មិនសំគាល់ថា ទេវសញ្ញាតាសញ្ញាយននេ ក្នុងទេវសញ្ញាតាសញ្ញាយ-
 ននេ មិនសំគាល់ថា ឈាតនេ ក្នុងឈាតនេ មិនសំគាល់
 ថា លោកខាតិមុខ ក្នុងលោកខាតិមុខ របស់ណាវិជ្ជាទាន
 យើង ឮ ទទួលរស ដឹង ផល ស្រួលរក ត្រិវិវា ដោយចិត្ត

តក្រាមិ ទ សត្ថិ អស្ស សត្ថិ ទ បទ
 អស្សាតិ ។ សិយា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវោ តថាវោ
 សមាទិច្ឆដិលាកោ យថាវេ បធីយិ បធីសត្ថិ
 អស្ស ។ បេ ។ យមិទំ ទិដ្ឋិ សុតំ មុតំ
 វិញាតំ ចត្តំ បរិយេសិតំ អនុវិចិតំ មនសា តក្រាមិ
 ទ សត្ថិ អស្ស សត្ថិ ទ បទ អស្សាតិ ។
 យថាកថំ បទ កន្ថេ សិយា ភិក្ខុវោ
 តថាវោ សមាទិច្ឆដិលាកោ យថា វេ បធីយិ
 បធីសត្ថិ អស្ស ។ បេ ។ យមិទំ ទិដ្ឋិ
 សុតំ មុតំ វិញាតំ ចត្តំ បរិយេសិតំ
 អនុវិចិតំ មនសា តក្រាមិ ទ សត្ថិ អស្ស
 សត្ថិ ទ បទ អស្សាតិ ។ ឥទ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ វិសត្ថិ យោភិ វិនំ សន្តំ វិនំ ចណីតិ
 យមិទំ សត្វសន្តិវសថោ សត្វចទិច្ឆដិទិស្សតោ
 តណ្ហាតុរយោ វិរាតោ ទិរោតោ ទំត្វាទន្តំ ។

ហើយភិមនសិគាលំ ក្នុងរបស់ទាំងនោះឡើយ គ្រាន់នៃមានសញ្ញាជា
 ធម្មតានៃបុណ្ណោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកទានសមាទិ មាន
 សកាតដូច្នោះ មានវិជ្ជា ដូចជាភិក្ខុដែលមិនសិគាលំថា ដី ក្នុងដី
 ។ បេ ។ របស់ណាដែលគេទានយើង ឧទ្ទលរស ដី ដល់ ស្រុក
 កេ គ្រិះវិះ ដោយចិត្តហើយ ភិមនសិគាលំ ក្នុងរបស់ទាំងនោះឡើយ
 គ្រាន់នៃមានសញ្ញាជាធម្មតានៃបុណ្ណោះ ។ បតិគ្រូព្រះអង្គដ៏ចិរិះ
 ភិក្ខុទានសមាទិ មានសកាតដូច្នោះ ធ្វើដូចម្តេច ដូចជាភិក្ខុដែល
 មិនសិគាលំថាដី ក្នុង ដី ។ បេ ។ របស់ណាដែលគេទានយើង ឧ
 ទ្ទលរស ដី ដល់ ស្រុកកេ គ្រិះវិះ ដោយចិត្តហើយ ភិមនសិគាលំ
 ក្នុងរបស់ទាំងនោះឡើយ គ្រាន់នៃមានសញ្ញា ជាធម្មតានៃបុណ្ណោះ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មានសេចក្តីសិ
 គាលំ យ៉ាងនេះថា ការម្ចាស់សិរិវិចិតរសំ ការលះកិលេស
 តាំងអស់ ការសេសន្តណ្ណ ការគ្រាន់យកទម្រេក ការលេងន្តណ្ណ
 គឺព្រះនិព្វានណា ព្រះនិព្វាននុ៎ះ ជាទិស្សំ ព្រះនិព្វាននុ៎ះ ដ៏ទុក្ខម ។

ទុតិយា ទុតិយវិគ្គា

ឯវិ ចោ សិយា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវោ តថាភូចោ
 សមាធិប្បដិលោកោ យថា នេវ ចម្បិយំ ចម្បិ-
 សត្តំ អស្ស ទ អាចស្មំ អាចោសត្តំ អស្ស
 ទ កេធិស្មំ កេចោសត្តំ អស្ស ទ វិញ្ញា-
 វិយោសត្តំ អស្ស ទ អាណាសាទញ្ញាយនន
 អាណាសាទញ្ញាយននសត្តំ អស្ស ទ វិញ្ញា-
 លាញ្ញាយនន វិញ្ញាលាញ្ញាយននសត្តំ អស្ស
 ទ អាភិញ្ញញ្ញាយនន អាភិញ្ញញ្ញាយននសត្តំ
 អស្ស ទ ទេវសញ្ញាសញ្ញាយនន ទេវសញ្ញាស-
 ញ្ញាយននសត្តំ អស្ស ទ វិញ្ញាសញ្ញា វិញ្ញា-
 លោកសត្តំ អស្ស ទ បរលោកោ បរលោកសត្តំ
 អស្ស យមិទំ ទិដ្ឋំ សុតិ មុតិ វិញ្ញាតិ ចន្ទិ
 បរិយសិទិ អនុវិទិទិ មនសា តត្រាចិ ទ សត្តំ
 អស្ស សត្តំ ទ បទ អស្សាតិ ។

[១២៦] តត្រ ចោ ភកវ ភិក្ខុ អាចន្ទសិ ភិក្ខុវេតិ ។

ទុតិយវិគ្គ ទំ ២

ម្កាលភិក្ខុចាទិទ្ធកាយ ភិក្ខុតុលសមាចិ មាសភាគដ្ឋេប្នេ យ៉ាវនេរិវ
 ដ្ឋេប្នេភិក្ខុវេរិវមិទសំគាលំថា ភិ ភិក្ខុវេ មិទសំគាលំថា ទិក ភិក្ខុវេក មិទ
 សំគាលំថា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ មិទសំគាលំថា ប្បលំ ភិក្ខុវេ មិទសំគាលំ
 ថា ភាគសាទញ្ញាយននៈ ភិក្ខុភាគសាទញ្ញាយននៈ មិទសំគាលំថា
 វិញ្ញាលាញ្ញាយននៈ ភិក្ខុវិញ្ញាលាញ្ញាយននៈ មិទសំគាលំថា អាភិញ្ញញ្ញា-
 យននៈ ភិក្ខុភិក្ខុញ្ញាយននៈ មិទសំគាលំថា ទេវសញ្ញាសញ្ញាយ-
 ននៈ ភិក្ខុទេវសញ្ញាសញ្ញាយននៈ មិទសំគាលំថា លោកនេ ភិក្ខុ
 លោកនេ មិទសំគាលំថា លោកនេភិក្ខុ ភិក្ខុលោកនេភិក្ខុ បេសំ
 លា វិជលេតេតុនយេត្រ ទ ទុលេសេ វិទិ វេសំ ស្រុតិវេ ត្រិវិ
 វេយចិត្ត ភិមិទសំគាលំ ភិក្ខុវេសំគាលំវិទោរម្យេយ ត្រាចិវេយោសញ្ញា
 ថាទម្កាលភិក្ខុវេរិវ ។

[១២៦] ភិក្ខុវេរិវនេរិវ ត្រេយោសញ្ញាភាគ ត្រិវិ
 ត្រាសំ ចំរោរ ភិក្ខុចាទិទ្ធកាយ ម្កាលភិក្ខុចាទិទ្ធកាយ ។

ភពន្តេតំ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ បទ្កស្សោសិ ។
 ភកវា ឯតទលោក សិយា ទុ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវោ
 ភតិវុទោ សមាធិច្យដិលោកោ យថា ទេវ ចមវិយំ
 ចមវិសត្តិ អស្ស ទ អាមស្មី អាចោសត្តិ អស្ស ទ
 ភេជស្មី ភោជាសត្តិ អស្ស ទ វយស្មី វាយោសត្តិ
 អស្ស ទ អាតាសាទញ្ចាយនទេ អាតាសាទញ្ចាយ-
 នទសត្តិ អស្ស ទ វិញ្ញាលាញ្ចាយនទេ វិញ្ញាលាញ្ច-
 យនទសត្តិ អស្ស ទ អាតិញ្ចាយនទេ អាតិញ្ច-
 ញ្ចាយនទសត្តិ អស្ស ទ ទេវសញ្ញាសញ្ញាយនទេ
 ទេវសញ្ញាសញ្ញាយនទសត្តិ អស្ស ទ ឧបលោកេ
 ឧបលោកេសត្តិ អស្ស ទ បរលោកេ បរលោក-
 សត្តិ អស្ស យមិទំ ទំទំ សុតំ ចុតំ វិញ្ញាតិ
 ចត្តំ បរិយេសិតំ អនុវិចិតំ មទសា តត្រាបិ ទ
 សត្តិ អស្ស សត្តិ ទ ចទ អស្សនិ ។

ភិក្ខុតាំងនោះ ទទួលព្រះពុទ្ធជីវិតា របស់ព្រះមាតាព្រះភារិយា ព្រះកុណា
 ព្រះអង្គ ។ ព្រះមាតាព្រះភារិយា ទ្រង់គ្រាស់ដូច្នោះថា ចូលភិក្ខុតាំង
 ទ្បាយ ភិក្ខុវេសិយទុសមាមិ មានសកាតដូច្នោះ មានវិជ្ជា ដូចជា
 ភិក្ខុមិនសំគាល់ថា ជី ក្នុងជី មិនសំគាល់ថា ទឹក ក្នុងទឹក មិនសំគាល់ថា
 ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់ មិនសំគាល់ថា ភាគសា-
 ទញ្ចាយនទៈ ក្នុងភាគសាទញ្ចាយនទៈ មិនសំគាល់ថា វិញ្ញាលាញ្ចាយ-
 នទៈ ក្នុងវិញ្ញាលាញ្ចាយនទៈ មិនសំគាល់ថា អាតិញ្ចាយនទៈ ក្នុង
 អាតិញ្ចាយនទៈ មិនសំគាល់ថា ទេវសញ្ញាសញ្ញាយនទៈ ក្នុង
 ទេវសញ្ញាសញ្ញាយនទៈ មិនសំគាល់ថា ឃោកានៈ ក្នុងឃោកានៈមិន
 សំគាល់ថា លោកានិមុទ ក្នុងលោកានិមុទ របស់លោកវេសិយទុមយេញ្ញ
 ពុទ្ធសាសន ដឹង ដល់ ស្រួលកេ គ្រិះ រោយចិត្តច្រើន ក៏មិនសំគាល់
 ក្នុងរបស់តាំងនោះទៀត គ្រាន់តែមានសញ្ញាជាច្រើនតែប៉ុណ្ណោះ ។

ភកវិទូលកា ទោ កន្លេ ចប្បា ភកវិទត្តិកា ភក-
 វិចជិសរណា សាទុ វេ កន្លេ ភកវិទ្ធោយេ បដិភាតុ
 ឯតស្ស ភាសិតស្ស អន្លោ ភកវិទោ សុត្វា ភិក្ខុ
 ទាមស្សន្តិកិ ។ តេ ធម៌ ភិក្ខុវេ សុណាជ សាទុក្ខ
 មនសិករោជ ភាសិស្សាមិទិ ។ ឯវិ កន្លេតំ ទោ
 តេ ភិក្ខុ ភកវិទោ បទុស្សោសិ ។ ភកវិ
 ធម្មនកេន សិយា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុទោ តថាវោ
 សមាទិច្ឆជិលាកោ យថា ទេវ បឋវិយេ បឋវិសត្តិ
 អស្ស ។ ឃេ ។ យមិទំ ទិដ្ឋិ សុតំ មុតំ
 វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវិចិតំ មនសា តត្រាបិ
 ទ សត្តិ អស្ស សត្តិ ទ បទ អស្សតិ ។
 យថា កតំ បទ កន្លេ សិយា ភិក្ខុទោ តថា-
 វោ សមាទិច្ឆជិលាកោ យថា ទេវ បឋវិយេ បឋវិ-
 សត្តិ អស្ស ។ ឃេ ។ យមិទំ ទិដ្ឋិ សុតំ
 មុតំ វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវិចិតំ មនសា

ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចម្រើនឡាយ
 របស់យើងឡូត៍អង្គ មាននៃព្រះមានព្រះភាគ ជាមូល មាននៃព្រះ
 មានព្រះភាគ ជាអ្នកណែនាំ មាននៃព្រះមានព្រះភាគ ជាទីពឹង បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមទ្រង់ព្រះមត្តាព្រៀបស សូមទ្រង់បញ្ជីសេចក្តីនៃ
 ភាសិតនេះឱ្យបាន ភិក្ខុទាំងឡាយ បានរាប់ប្រាប់នៃព្រះមានព្រះ
 ភាគហើយ នឹងចាំទុកបាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដើម្បីព្រះ ពួកអ្នកប្រុស
 ស្តាប់ ពួកអ្នកក្នុងចិត្តឱ្យប្រពៃចុះ តថា អនិច្ចសំដែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
 ទទួលព្រះពុទ្ធបិកា របស់ព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។
 ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកបាន
 សមាទិ មានសកលដូច្នោះ មានដែរ ដូចជាភិក្ខុមិនសំគាល់ថា ដី ក្នុង
 ដី ។ ឃេ ។ របស់ណា ដែលបានឃើញ ឮ ទទួលសេ ដី ដល់ ស្មែរ
 កេ គ្រិះរិះ ដោយចិត្តហើយ ក៏មិនសំគាល់ ក្នុងរបស់ទាំងនោះឡើយ
 ត្រាន់នៃមានសញ្ញា ជាធម្មតានៃចម្រើន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ភិក្ខុដែលបានសមាទិ មានសកលដូច្នោះ ភិក្ខុមួយមួយ ដូចជាភិក្ខុ
 ដែលមិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី ។ ឃេ ។ របស់ណា ដែល
 បានឃើញ ឮ ទទួលសេ ដី ដល់ ស្មែរកេ គ្រិះរិះ ដោយចិត្តហើយ

តត្រាមិ ឧ សត្តិ អស្សុ សត្តិ ច ចទ អស្សុតិ ។
 ឥទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឃីវិសត្តិ យោតិ ឃីតិ
 សន្តំ ឃីតិ ចណីតិ យទិទំ សត្វសង្ខារសមជា
 សត្វចជិច្ឆដិទិស្សត្តោ តត្តោត្តោយោ វិរាគោ ទិរោចោ
 ទិញ្ចាទន្តំ ។ ឃីវិ ទោ ភិក្ខុវេ សិយោ ភិក្ខុចោ
 តត្តាវុតោ សមាទិច្ឆដិលាភោ យថា ទេវ ចមវិយិ
 ចមវិសត្តិ អស្សុ ឧ អាចរិ អាចោសត្តិ
 អស្សុ ឧ កេវស្មិ កេវោសត្តិ អស្សុ ឧ វិយស្មិ
 វិយោសត្តិ អស្សុ ឧ អាគាសានញ្ចយននេ
 អាគាសានញ្ចយននសត្តិ អស្សុ ឧ វិញ្ញាលញ្ច-
 យននេ វិញ្ញាលញ្ចយននសត្តិ អស្សុ ឧ
 អាតិញ្ចញ្ចយននេ អាតិញ្ចញ្ចយននសត្តិ អស្សុ
 ឧ ទេវិសញ្ចានសញ្ចានយននេ ទេវិសញ្ចានសញ្ចា-
 យននសត្តិ អស្សុ ឧ ឥទលោកេ ឥទលោកេ-
 សត្តិ អស្សុ ឧ ចរលោកេ ចរលោកេសត្តិ អស្សុ

តិមិសំគាលំ ភិក្ខុវេសំចិនំនោះឡើយ គ្រាន់តែបានសញ្ញាជាធម្មគារត
 ចំណេះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចិនំឡើយ ភិក្ខុភិក្ខុសាសនានេះ បាន
 សេចក្តីសំគាល់យ៉ាងនេះថា ការម្ចាស់សង្ខារចិនំអស់ ការលះឡើ
 ចិនំអស់ ការអប់រំស្តារ ការប្រោសបាបកម្រោក ការរំលែងធម្មា គឺ
 ព្រះទិព្វាន ណា ព្រះទិព្វាននុ៎ះ ជាទីស្ងប់ ព្រះទិព្វាននុ៎ះ អំនុំម ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុចិនំឡើយ ភិក្ខុពុទ្ធសមាធិ បានសកាតង្វះព្រះ យ៉ាងនេះ
 ឯង ដូចជាភិក្ខុមិសំគាល់ថា បើ ក្នុងដី មិសំគាល់ថា ទឹក ក្នុងទឹក
 មិសំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិសំគាល់ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់ មិសំ-
 គាល់ថា អាគាសានញ្ចយននៈ ក្នុងអាគាសានញ្ចយននៈ មិសំគាល់
 ថា វិញ្ញាលញ្ចយននៈ ក្នុងវិញ្ញាលញ្ចយននៈ មិសំគាល់ថា កា-
 ភិព្វញ្ចយននៈ ក្នុងកាភិព្វញ្ចយននៈ មិសំគាល់ថា ទេវិសញ្ចា-
 នសញ្ចយននៈ ក្នុងទេវិសញ្ចានសញ្ចានយននៈ មិសំគាល់ថា លោក
 នេះ ក្នុងលោកនេះ មិសំគាល់ថា លោកខាងមុខ ក្នុងលោកខាងមុខ

យមិទំ ទិដ្ឋំ សុតំ គុតំ វិញាតំ ចន្តំ បរិយ-
សិតំ អនុវិវាតំ មនសា តត្រាមិ ឧ សញ្ញ
អស្សុ សញ្ញិ ធម្ម ធម្ម អស្សាតិ ។

(១២៧) អនិទោ សន្តហុលា ភិក្ខុ យេនាយស្នា
សារិប្បុត្តោ តេនុបសន្តមីសុ ទបសន្តមិត្តា អាយស្មតា
សារិប្បុត្តេន សន្និ សង្កេខំសុ សង្កេនធិយំ កង
សារាណិយំ វិគិសារត្តា ឯកមន្តំ ទិសិទិសុ ។
ឯកមន្តំ ទិសិទ្ធា ទោ តេ ភិក្ខុ អាយស្មន្តំ សារិប្បុត្ត
ឯកនវេទុំ សិយោ ទុ ទោ អារុសោ សារិប្បុត្ត
ភិក្ខុនោ តតារុតោ សមាទិប្បដំលាកោ យេដា
នេវ ចរិយេ ចរិយសញ្ញិ អស្សុ ឧ អាចស្មិ
អាទោសញ្ញិ អស្សុ ឧ តេជស្មិ តេជសញ្ញិ អស្សុ ឧ
វាយស្មិ វាយោសញ្ញិ អស្សុ ឧ អាណាសានញ្ញាយ-
តនេ អាណាសានញ្ញាយតនសញ្ញិ អស្សុ ឧ វិញា-
លាញ្ញាយតនេ វិញាលាញ្ញាយតនសញ្ញិ អស្សុ ឧ
អាគិញ្ញាយតនេ អាគិញ្ញាយតនសញ្ញិ អស្សុ ឧ

បសំណា វេលេនុនាយេញ ឬ ទទ្ធករេស ដីធំ ផលំ វិស្សនិរេត គ្រិន្រះ
ដោយចិត្តហើយ ក៏មិនសំគាល់ ក្នុងរបស់ទាំងនោះឡើយ គ្រាន់តែមាន
សញ្ញាជាធម្មតានៃវារុណ្ណះ ។

(១២៨) លំដោះនោះ គួរភិក្ខុជាច្រើនមួយ ចូលទៅព្រោះ
សារិប្បុត្តដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏រកឃើញមួយនឹងព្រះ
សារិប្បុត្ត ដ៏មានអាយុ លុះចេញពីអាក្ស វេលេនុនិរតាយ ទិវិតាក្ស
វេលេនុនិរតាយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះ
អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏បាននិរតាយទៅនឹងព្រះសារិប្បុត្ត ដ៏មានអាយុ
ដូច្នោះថា ព្រាហ្មណ៍សារិប្បុត្ត ចុះភិក្ខុបានសមាធិ មានសញ្ញា
ដូច្នោះបានដៃចូរ ដូចជាភិក្ខុវេលេនុនិរតាយថា ដី ក្នុងដី មិនសំគាល់ថា
ដីក ក្នុងដីក មិនសំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា ទ្រូល
ក្នុងទ្រូល មិនសំគាល់ថា អាកាសានញ្ញាយននៈ ក្នុងអាកាសានញ្ញាយ-
ននៈ មិនសំគាល់ថា វិញាលាញ្ញាយននៈ ក្នុងវិញាលាញ្ញាយ-
ននៈ មិនសំគាល់ថា អាគិញ្ញាយននៈ ក្នុងអាគិញ្ញាយននៈ

ឧ ទេវសញ្ញាណា វេសញ្ញាយតនេ ទេវសញ្ញាណា សញ្ញា-
 យតនេសញ្ញា អស្ស ឧ វេសញ្ញាណេ វេសញ្ញាណ-
 សញ្ញា អស្ស ឧ វេសញ្ញាណេ វេសញ្ញាណសញ្ញា អស្ស
 យមិនំ និន្និ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ ចត្តំ ចារិយសិទ្ធិ
 អនុវិចារិទ្ធិ មទសា កត្រាចិ ឧ សញ្ញា អស្ស សញ្ញា
 ច ចធម អស្សនិទំ ។ សិយា កាវុសោ កិកុរោ
 កតារុទោ សមាទិច្ឆន្តិលោកេ យថា ទេវ ចមរិយិ
 ចមរិសញ្ញា អស្ស ។ ចេ ។ យមិនំ និន្និ សុតំ
 មុតំ វិញ្ញាតំ ចត្តំ ចារិយសិទ្ធិ អនុវិចារិទ្ធិ មទសា
 កត្រាចិ ឧ សញ្ញា អស្ស សញ្ញា ច ចធម អស្សនិទំ ។
 យថាកមិ ចតារុសោ សារិច្ឆត្ត សិយា កិកុរោ
 កតារុទោ សមាទិច្ឆន្តិលោកេ យថា ទេវ ចមរិយិ
 ចមរិសញ្ញា អស្ស ។ ចេ ។ យមិនំ និន្និ សុតំ មុតំ
 វិញ្ញាតំ ចត្តំ ចារិយសិទ្ធិ អនុវិចារិទ្ធិ មទសា កត្រាចិ
 ឧ សញ្ញា អស្ស សញ្ញា ច ចធម អស្សនិទំ ។

មិនសំគាល់ថា ទេវសញ្ញាណា វេសញ្ញាយតនេ ទេវសញ្ញាណា សញ្ញា-
 យតនេសញ្ញា លោកនេះ ក្នុងលោកនេះ មិនសំគាល់ថា លោកនាងមុខ
 ក្នុងលោកនាងមុខ របស់លោកដែលបានឃើញ ឮ ទទួលរស ដឹង ដល់
 ស្រែងក គ្រិះ ដោយចិត្តហើយ ក៏មិនសំគាល់ ក្នុងរបស់ទាំងនោះ
 ឡើយ គ្រាន់តែមានសញ្ញា ជាចម្បងតែប៉ុណ្ណោះ ។ ម្ចាស់តារុសោ
 កិកុរោ បានសកាតដូច្នោះ បានដែរ ដូចជាកិកុរោដែល
 មិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី ។ ចេ ។ របស់លោក ដែលបានឃើញ ឮ
 ទទួលរស ដឹង ដល់ ស្រែងក គ្រិះ ដោយចិត្តហើយ ក៏មិន
 សំគាល់ ក្នុងរបស់ទាំងនោះឡើយ គ្រាន់តែមានសញ្ញា ជាចម្បងតែ
 ប៉ុណ្ណោះ ។ ម្ចាស់តារុសោ សារិច្ឆត្ត ចុះកិកុ បានសកាត
 បានសកាតដូច្នោះ តើដូចម្តេច ដូចជាកិកុរោដែលមិនសំគាល់ថា ដី
 ក្នុងដី ។ ចេ ។ របស់លោក ដែលបានឃើញ ឮ ទទួលរស
 ដឹង ដល់ ស្រែងក គ្រិះ ដោយចិត្តហើយ ក៏មិនសំគាល់ ក្នុង
 របស់ទាំងនោះឡើយ គ្រាន់តែមានសញ្ញា ជាចម្បងតែប៉ុណ្ណោះ ។

ឥច អានុសា កិក្ខុ ឃីវិសត្ថិ យោនិ ឃីវិ សត្ថិ
 ឃីវិ ចណីតិ យទិទិ សត្ថសន្តិសន្តិសន្តិ សត្ថប-
 ទិច្ឆទិទិស្សត្តោ តណ្ហាត្តយោ វិរាតោ ទិរោតោ
 ទិញទទិ ។ ឃីវិ ទោ អានុសា សិយា កិក្ខុចោ
 តតាវុតា សនាទិច្ឆទិលោកោ យថា ទេវ ចមវិយេ
 ចមវិសត្ថិ អស្ស ទ អចស្មិ អាលោសត្ថិ អស្ស
 ទ តេជស្មិ តេជោសត្ថិ អស្ស ទ វិយស្មិ វិយោ-
 សត្ថិ អស្ស ទ អាកាសានុញាយនទេ អាកាសា-
 នុញាយនទសត្ថិ អស្ស ទ វិញ្ញាណញាយនទេ
 វិញ្ញាណញាយនទសត្ថិ អស្ស ទ អាកំត្យញាយនទេ
 អាកំត្យញាយនទសត្ថិ អស្ស ទ ទេវសញ្ញាសញ្ញា-
 យនទេ ទេវសញ្ញាសញ្ញាយនទសត្ថិ អស្ស ទ
 ឥន្ទរោតោ ឥន្ទរោតោសត្ថិ អស្ស ទ បរលោកោ
 បរលោកោសត្ថិ អស្ស យទិទិ ទិទិ សុត្ត មុត្ត
 វិញ្ញាតិ បត្តិ ចរិយេសិទិ អនុវិចិតិ មនសា តត្រាចិ
 ទ សត្ថិ អស្ស សត្ថិ ទ ចទ អស្សតិ ។

ម្ចាស់អានុសាតាំងទ្បាយ កិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មានសត្ថិសិទ្ធិ
 យ៉ាងនេះថា ការម្ចាស់សង្ខារទាំងអស់ ការលះចំណីទាំងអស់ ការ
 អស់គ្រប់ការ ការប្រោសបាតប្រេក ការលះគ្រប់ការ គឺ ព្រះទិព្វានុញ
 ព្រះទិព្វានុញ្ចៈ ថាទិស្ថច ព្រះទិព្វានុញ្ចៈ ដ៏ត្រូវ ។ ម្ចាស់អានុសា
 ទាំងទ្បាយ កិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មានសកលវិញ្ញាណៈ យ៉ាងនេះ ដូចជា
 ក្នុងវិញ្ញាណមិទសិទ្ធិយ៉ាងនេះ ដ៏ ក្នុងដី មិទសិទ្ធិយ៉ាងនេះ ដ៏ ក្នុងទឹក មិទ
 សិទ្ធិយ៉ាងនេះ ក្នុង ក្នុងក្នុង មិទសិទ្ធិយ៉ាងនេះ ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់ មិទសិ-
 ទ្ធិយ៉ាងនេះ អាកាសានុញាយនទេ ក្នុងអាកាសានុញាយនទេ មិទសិទ្ធិយ៉ាងនេះ
 ថា វិញ្ញាណញាយនទេ ក្នុងវិញ្ញាណញាយនទេ មិទសិទ្ធិយ៉ាងនេះ អាកំ-
 ត្យញាយនទេ ក្នុងអាកំត្យញាយនទេ មិទសិទ្ធិយ៉ាងនេះ ទេវសញ្ញាសញ្ញា-
 យនទេ ក្នុងទេវសញ្ញាសញ្ញាយនទេ មិទសិទ្ធិយ៉ាងនេះ លោក
 នេះ ក្នុងលោកនេះ មិទសិទ្ធិយ៉ាងនេះ លោកទាំងមុខ ក្នុងលោកទាំងមុខ
 របស់លោក ដែលមុខនាយក្ស ឮ ទទួលសេ ដឹង ផល ស្រួលរក
 ព្រះវិញ្ញាណ យ៉ាងនេះ មិទសិទ្ធិយ៉ាងនេះ ក្នុងវិញ្ញាណទាំងនោះទ្បាយ គ្រាន់
 តែមានសញ្ញាណទាំងនោះប៉ុណ្ណោះ ។

[១២៨] តត្រ ទោ អយស្មិ សាវ័យុត្តោ ភិក្ខុ
 អនាទ្ធីសិ សិយា ទុ ទោ អវុសោ ភិក្ខុនា
 តត្រាទោ សមាទិច្ច្រិលាកោ យនា ទេវ បឋវិយេ
 ចឋវិសញ្ញិ អស្ស ទ អចស្មិ អាលោសញ្ញិ អស្ស
 ទ តេជស្មិ តោជសញ្ញិ អស្ស ទ វិយស្មិ វិយា-
 សញ្ញិ អស្ស ទ អាកាសានញ្ញាយនទេ អាកាសា-
 នញ្ញាយនទសញ្ញិ អស្ស ទ វិញ្ញាលញ្ញាយនទេ
 វិញ្ញាលញ្ញាយនទសញ្ញិ អស្ស ទ អភិញ្ញញ្ញាយនទេ
 អភិញ្ញញ្ញាយនទសញ្ញិ អស្ស ទ ទេវសញ្ញាសញ្ញា-
 យនទេ ទេវសញ្ញាសញ្ញាយនទសញ្ញិ អស្ស ទ
 ឥន្ទលោកេ ឥន្ទលោកសញ្ញិ អស្ស ទ ចារលោកេ
 ចារលោកសញ្ញិ អស្ស យមំទំ ទិដ្ឋំ សុតំ មុតំ
 វិញ្ញាតំ ចត្តំ បកិយសិទំ អទុវិទិទំ មទសា តត្រាបិ
 ទ សញ្ញិ អស្ស សញ្ញិ ទ ចទ អស្សាតិ ។

[២២៨] ក្នុងទីនោះឯង ព្រះសាវ័យុត្តដ៏មានកាយ ហៅភិក្ខុ
 តាំងឡាយថា ម្ចាស់អវុសោតាំងឡាយ ភិក្ខុនាសមាទិ មាន
 សភាគដូច្នោះ មានវិទេ ឬ ដូចជាភិក្ខុដែលមិនសំគាល់ថា អី ក្នុងអី
 មិនសំគាល់ថា ទឹក ក្នុងទឹក មិនសំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់
 ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់ មិនសំគាល់ថា អាកាសានញ្ញាយនទេ ក្នុងអាកាស
 នញ្ញាយនទេ មិនសំគាល់ថា វិញ្ញាលញ្ញាយនទេ ក្នុងវិញ្ញាលញ្ញាយនទេ
 មិនសំគាល់ថា អភិញ្ញញ្ញាយនទេ ក្នុងអភិញ្ញញ្ញាយនទេ មិនសំគាល់ថា
 ទេវសញ្ញាសញ្ញាយនទេ ក្នុងទេវសញ្ញាសញ្ញាយនទេ មិន
 សំគាល់ថា ឧបាសម្ពុទ្ធសិកា ក្នុងឧបាសម្ពុទ្ធសិកា មិនសំគាល់ថា លោក
 ខាងមុខ ក្នុងលោកខាងមុខ របស់លោក ដែលបានឃើញ ឮ ទទួល
 រស ធីត អស់ ស្រូបិកេ គ្រិះរិះ ដោយចិត្តហើយ ក៏មិនសំគាល់
 ក្នុងរបស់តាំងនោះឡើយ គ្រាន់តែមានសញ្ញា ជាធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ ។

ទ្វេតោចិ ទោ មយំ អារុសោ អាត្មេយ្យោម
 អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស សន្និកោ ឯតស្ស កាសិ-
 តស្ស អត្តមញ្ញតុំ សាទុ វតាយស្មន្និយេវ សារីបុត្ត
 ចជីកតុ ឯតស្ស កាសិតស្ស អតោ អាយស្មតោ
 សារីបុត្តស្ស សុត្វា ភិក្ខុ ជាយស្សន្និកំ ។ គេ-
 ហារុសោ តំ សុណាថ សាទុកំ មនសិករោថ
 កាសិស្សាមិកំ ។ ឯវហារុសោតិ ទោ ភេ ភិក្ខុ
 អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស ចទ្ធស្សាសុំ ។ អាយស្ម
 សារីបុត្តោ ឯតនរោថ សិយា អារុសោ ភិក្ខុនោ
 តទារុនោ សមាទិច្យជីលាកោ យថា នេវ ចបរិយំ
 ចបរិសត្តិ អស្ស ។ ចេ ។ យថិមំ និដ្ឋិ
 សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ មត្តំ ចរិយេសិតំ អនុវិចិតំ
 មនសា តត្រាបិ ១ សត្តិ អស្ស សត្តិ ២ ចន
 អស្សាតំ ។ យថាកតំ ចហារុសោ សារីបុត្ត
 សិយា ភិក្ខុនោ តទារុនោ សមាទិច្យជីលាកោ យថា
 នេវ ចបរិយំ ចបរិសត្តិ អស្ស ។ ចេ ។

ម្ចាស់អារុសោ យើងទាំងឡាយ មកអំពីចម្ងាយ ចង់ដឹងសេចក្តី
 ដែលកាសិនោះ ក្នុងសំណាក់ព្រះសារីបុត្ត ដ៏មានកាយ សូម
 អភ័យទោស សូមព្រះសារីបុត្តដ៏មានកាយ ចំភ្នំសេចក្តីនៃកាសិនោះ
 ទ្វេតោ ភិក្ខុទាំងឡាយ បានស្តាប់កាសិនរបស់ព្រះសារីបុត្តដ៏មានកាយ
 នឹងចាំទុកបាន ។ ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ បើដូច្នោះ អ្នក
 ទាំងឡាយ ចូរស្តាប់ធម៌នោះ ចូរធ្វើទុក ក្នុងចន្លោះដោយប្រវែងចុះ ខ្លីនឹង
 សំដែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលថេរវា របស់ព្រះសារីបុត្តដ៏មាន
 កាយថា កុណា អារុសោ ។ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានកាយ បានកាលដូច្នោះថា
 ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុបានសមាទិ មានសភាពដូច្នោះ មាន
 ដែរ ដូចជាភិក្ខុមិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី ។ ថេរ របស់កាល ដែលបាន
 ឃើញឮ ទទួលសេ នឹង ដល់ ស្វែងរក គ្រិះរិះ រោយពិចារណា ក៏មិន
 សំគាល់ ខ្លះរបស់ទាំងនោះឡើយ គ្រាន់តែមានសញ្ញា ជាធម្មតានៃ
 ប៉ុណ្ណោះ ។ ម្ចាស់អារុសោសារីបុត្ត ចុះភិក្ខុ បានសមាទិមានសភាព
 នោះនឹងដូចម្តេច ដូចជាភិក្ខុដែលមិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី ។ ចេ ។

យទិទំ ធិដ្ឋំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ
 អនុវចិតំ មនសា តត្រាបំ ឧ សត្តិ អស្ស សត្តិ
 ច ច អស្សាតំ ។ យថាកតំ បច្ចាវុសា សាវចន្ត
 សិយា កិក្ខុនោ ភតាវុតា សមាធិច្យដំលាកោ យថា
 នេវ ចមរិយំ ចមរិសត្តិ អស្ស ។ ច ។ យទិទំ ធិដ្ឋំ
 សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវចិតំ មនសា
 តត្រាបំ ឧ សត្តិ អស្ស សត្តិ ច ច អស្សាតំ ។ ឧ ឧ
 អាវុសា កិក្ខុ ឯវិសត្តិ ហោតិ ឯតំ សន្និ ឯតំ បណីតំ
 យទិទំ សត្តសម្មាសមាធិ សត្តចិច្ចដំលិស្សតោ ក-
 ណ្ឌត្តយោ វិរាតោ ឯរោតោ ធិត្តានន្តំ ។ ឯវិម្បំ ទេ-
 អាវុសោ សិយា កិក្ខុនោ ភតាវុតា សមាធិច្យដំលាកោ
 យថា នេវ ចមរិយំ ចមរិសត្តិ អស្ស ឧ អាចស្មី
 អាចោសត្តិ អស្ស ឧ តេជស្មី តេជោសត្តិ អស្ស
 ឧ វាយស្មី វាយោសត្តិ អស្ស ឧ អាណសា
 ឧញាយតទេ អាណសាឧញាយតទេសត្តិ អស្ស
 ឧ វិញ្ញាណញាយតទេ វិញ្ញាណញាយតទេសត្តិ អស្ស

របស់លោក ដែលបានឃើញ ឮ ទទួលរស ដឹង ដល់ ស្មារតី គ្រិះរិះ
 ដោយចិត្តចោយ ក៏មិនសំគាល់ ក្នុងរបស់ទាំងនោះឡើយ គ្រាន់តែមាន
 សញ្ញាជាអធម្មតានៃចម្លោះ ។ ម្ចាស់អាវុសាសាវចន្ត ចុះកិក្ខុនោសមា-
 ធិ មានសភាពដូច្នោះ ជាអ្នកមិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី គឺជាទិវណា
 ។ ច ។ របស់លោក ដែលបានឃើញ ឮ ទទួលរស ដឹង ដល់ ស្មារតី
 គ្រិះរិះ ដោយចិត្ត មិនសំគាល់ ក្នុងរបស់ទាំងនោះ គ្រាន់តែមាន
 សញ្ញាជាអធម្មតានៃចម្លោះ ។ ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសាសនា
 នេះ មានសេចក្តីសំគាល់យ៉ាងនេះថា ការម្លប់សង្ការទាំងអស់ ការ
 លទ្ធផលទាំងអស់ ការកសាងកណ្តា ការជ្រុសខាតប្រេម ការលេង
 កណ្តា គឺព្រះនិព្វានណា ព្រះនិព្វាននុះ ជាទិស្វបំ ព្រះនិព្វាននុះ ដ៏ឧត្តម ។
 ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសាសនា មានសភាពដូច្នោះ យ៉ាង
 នេះ ដូចជាក្នុងវេលាមិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី មិនសំគាល់ថា ទឹក ក្នុង
 ទឹក មិនសំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់
 មិនសំគាល់ថា អាកាសានញាយនេះ ក្នុងអាកាសានញាយនេះ
 មិនសំគាល់ថា វិញ្ញាណញាយនេះ ក្នុងវិញ្ញាណញាយនេះ

២៣៣ ចំណុចទី១

សីលវិការ អាវសោ សីលសម្បទ្ធស្ស ឧបទិស-
 សម្បទ្ធា ហោតិ អវិច្ឆន្តិសារោ អវិច្ឆន្តិសារេ
 សតិ អវិច្ឆន្តិសារសម្បទ្ធស្ស ឧបទិសសម្បទ្ធា
 ហោតិ ចាមុដ្ឋំ ចាមុដ្ឋំ សតិ ចាមុដ្ឋំសម្បទ្ធស្ស
 ឧបទិសសម្បទ្ធា ហោតិ បិណ្ឌំ បិណ្ឌយា
 សតិ បិណ្ឌសម្បទ្ធស្ស ឧបទិសសម្បទ្ធា ហោតិ
 ចស្សន្តិ ចស្សន្តិយា សតិ ចស្សន្តិសម្បទ្ធស្ស
 ឧបទិសសម្បទ្ធា ហោតិ សុទំ សុទេ សតិ
 សុទសម្បទ្ធស្ស ឧបទិសសម្បទ្ធា ហោតិ សម្មា-
 សមាទំ សម្មាសមាទំភិ សតិ សម្មាសមាទិ-
 សម្បទ្ធស្ស ឧបទិសសម្បទ្ធា ហោតិ យជាត្រុត-
 ញាណទស្សនំ យជាត្រុតញាណទស្សនេ សតិ
 យជាត្រុតញាណទស្សនស្ស ឧបទិសសម្បទ្ធា ហោតិ
 ទិព្វំ ទិព្វំ ទិព្វំ ទិព្វំ ទិព្វំ ទិព្វំ ទិព្វំ ទិព្វំ ទិព្វំ ទិព្វំ
 សតិ ទិព្វំ ទិព្វំ ទិព្វំ ទិព្វំ ទិព្វំ ទិព្វំ ទិព្វំ ទិព្វំ ទិព្វំ
 សសម្បទ្ធា ហោតិ វិភក្ខោ វិភក្ខេ សតិ វិភក្ខសម្បទ្ធា-
 ស្ស ឧបទិសសម្បទ្ធា ហោតិ វិមុត្តិញាណទស្សនំ ។

២៣៤ ចំណុចទី១

ខ្មោលអាវសោទំ ចំណុចទី១ ចុក្កលអ្នកមានសីល បរិច្ចេកិដោយសីល
 នៃនិច្ចិច្ចេកិ ដោយឧបទិស្សយ នៃអវិច្ឆន្តិសារៈ កាលបើអវិច្ឆន្តិសារៈ
 មាន ចុក្កលអ្នកបរិច្ចេកិ ដោយអវិច្ឆន្តិសារៈ នៃនិច្ចិច្ចេកិ ដោយ
 ឧបទិស្សយ នៃចុក្កុដ្ឋៈ កាលបើចុក្កុដ្ឋៈ មាន ចុក្កល
 អ្នកបរិច្ចេកិ ដោយចុក្កុដ្ឋៈ នៃនិច្ចិច្ចេកិ ដោយឧបទិស្សយ នៃបិណ្ឌ
 កាលបើបិណ្ឌ មាន ចុក្កលអ្នកបរិច្ចេកិ ដោយបិណ្ឌ នៃនិច្ចិច្ចេកិ ដោយ
 ឧបទិស្សយ នៃចស្សន្តិ កាលបើចស្សន្តិ មាន ចុក្កលអ្នកបរិច្ចេកិដោយ
 ចស្សន្តិ នៃនិច្ចិច្ចេកិ ដោយឧបទិស្សយ នៃសុទៈ កាលបើសុទៈ មាន
 ចុក្កលអ្នកបរិច្ចេកិ ដោយសុទៈ នៃនិច្ចិច្ចេកិ ដោយឧបទិស្សយ នៃ
 សម្មាសមាទិ កាលបើសម្មាសមាទិ មាន ចុក្កលអ្នកបរិច្ចេកិ ដោយ
 សម្មាសមាទិ នៃនិច្ចិច្ចេកិដោយឧបទិស្សយ នៃយជាត្រុតញាណទស្សនៈ
 កាលបើយជាត្រុតញាណទស្សនៈ មាន ចុក្កលអ្នកបរិច្ចេកិ ដោយ
 យជាត្រុតញាណទស្សនៈ នៃនិច្ចិច្ចេកិ ដោយឧបទិស្សយ នៃទិព្វំ
 កាលបើទិព្វំ មាន ចុក្កលអ្នកបរិច្ចេកិ ដោយទិព្វំ នៃនិច្ចិច្ចេកិ
 ដោយឧបទិស្សយ នៃវិភក្ខៈ កាលបើវិភក្ខៈ មាន ចុក្កលអ្នកបរិច្ចេកិ
 ដោយវិភក្ខៈ នៃនិច្ចិច្ចេកិ ដោយឧបទិស្សយ នៃវិមុត្តិញាណទស្សនៈ ។

បណ្ណាល័យសង្ឃបាល សុត្តន្ត

(១២៧) ឯកានុសេហំ ភិក្ខុវេ អន្តេហំ សមន្តា-
 កតោ កោចាលកោ អភាព្វា កោតណំ បរិហារិកុំ
 ជាតិកាតុំ ។ កតមេហំ ឯកានុសេហំ ។ ឥច
 ភិក្ខុវេ កោចាលកោ ន ប្រញូ ហោតិ ន លក្ខ-
 ណកុសលោ ហោតិ ន អាសាដិកំ សាដេត
 ហោតិ ន វណំ បដិច្ចាទេតា ហោតិ ន ទ្ធិមំ កត្តា
 ហោតិ ន តំភុំ ជាតាតំ ន មីតិ ជាតាតំ ន
 វិធី ជាតាតំ ន កោចរកុសលោ ហោតិ អនវស-
 សនោហិ ហោតិ យេ តេ ទសនា កោមិទារេ
 កោបរិចាយកា តេ ន អតិវេកក្ខន្ធជាយ ច្វាដេតា
 ហោតិ ។ ឥមេហំ ទោ ភិក្ខុវេ ឯកានុសេហំ
 អន្តេហំ សមន្តាកតោ កោចាលកោ អភាព្វា
 កោតណំ បរិហារិកុំ ជាតិកាតុំ ។ ឯវាម ទោ
 ភិក្ខុវេ ឯកានុសេហំ ចម្មេហំ សមន្តាកតោ ភិក្ខុ
 អភាព្វា ចក្កស្និ អនិច្ចាទុបស្សិ វិហារិកុំ ។ បេ ។

សូត្រដែលប្រែដោយបណ្ណាល័យ:

(២២៧) ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អភិលោក ប្រកបដោយអង្គ
 ១១ ប្រការ មិនគួរក្បត់ភ្នែក មិនគួរធ្វើតា ឲ្យបំរើនិពន្ធនេ ។
 ប្រកបដោយអង្គទាំង ១១ ប្រការ អត់ដូចម្តេច ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ អភិលោក ក្នុងលោកនេះ មិនស្គាល់បូរោ ១ មិនស្គាល់វិ
 ក្កតិលក្កណៈ ១ មិនចង្អុលក្បែរពន្លឺយ ១ មិនចេះបិទដំបៅ ១ មិន
 ចេះធ្វើភ្នំវិជ្ជុន ១ មិនស្គាល់កំពង់ ១ មិនស្គាល់ទឹកជីក ១ មិនស្គាល់
 ជុំ ១ មិនស្គាល់វិ ក្នុងគោចរផ្កា ១ ត្រូវទិញជាមិនឲ្យមានសស
 សល់ ១ មិនចូលរោគាណ្ណល ដែលជាបិការស្ថាន ជាមេដឹកនាំតា
 ដោយអតិវេកបូជា ១ ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាយរោគាណ្ណល
 ប្រកបដោយអង្គ ១១ នេះនឹង មិនគួរក្បត់ភ្នែក មិនគួរធ្វើតា ឲ្យ
 បំរើនិពន្ធនឿយ ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជា ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ
 ទាំង ១១ ប្រការ មិនគួរឃើញឡើយ ។ ជា មិនទៀន ក្នុងចក្ក ។ បេ ។

បណ្ណសកលសង្ខារា សុត្តន្ត

សូត្រវិសុទ្ធិប្បដិសន្ធិបណ្ណសកៈ

អកលោ ចកុស្ថំ ទុក្ខានុបស្សំ វិហារិកុំ អកលោ
 ចកុស្ថំ អនត្តានុបស្សំ វិហារិកុំ អកលោ ចកុស្ថំ
 ឧបាទុបស្សំ វិហារិកុំ អកលោ ចកុស្ថំ វេយ្យានុបស្សំ
 វិហារិកុំ អកលោ ចកុស្ថំ វិភត្តានុបស្សំ វិហារិកុំ
 អកលោ ចកុស្ថំ ចិរេតានុបស្សំ វិហារិកុំ អកលោ
 ចកុស្ថំ មជ្ជិមស្សត្តានុបស្សំ វិហារិកុំ អកលោ សោតស្ថំ
 យានស្ថំ ជីវ្ហយ កាយស្ថំ មនស្ថំ រូបសុ សន្តសុ
 កន្តសុ អសសុ ដោដ្ឋេត្វសុ ធម្មេសុ ចកុ-
 វិញ្ញាណោ សោតវិញ្ញាណោ យានវិញ្ញាណោ ជីវ្ហ-
 វិញ្ញាណោ កាយវិញ្ញាណោ មនោវិញ្ញាណោ ចកុ-
 សម្មាស្ស រោតសម្មាស្ស យានសម្មាស្ស ជីវ្ហសម្ម-
 ាស្ស កាយសម្មាស្ស មនោសម្មាស្ស ចកុសម្មាស្ស
 ដាយ វេទនាយ សោតសម្មាស្សដាយ វេទនាយ

មិនឃើញរឿយ ។ ខ្លាសចក្កិទុក្ខ កុណិទុក្ខ មិនឃើញរឿយ ។
 ខ្លាភិមិន្ទានុបស្ស កុណិទុក្ខ មិនឃើញរឿយ ។ ខ្លាភា
 អសំទៅ កុណិទុក្ខ មិនឃើញរឿយ ។ ខ្លាភាសុខ្យទៅ កុណិទុក្ខ
 មិនឃើញរឿយ ។ ខ្លាភាវុទ្ធសចាតតម្រេក កុណិទុក្ខ មិនឃើញ
 រឿយ ។ ខ្លាភាលេខំទៅ កុណិទុក្ខ មិនឃើញរឿយ ។ ខ្លា
 ភាលេខាល កុណិទុក្ខ មិនឃើញរឿយ ។ ខ្លាភាមិនទៀង មិន
 ឃើញរឿយ ។ ខ្លាសចក្កិទុក្ខ មិនឃើញរឿយ ។ ខ្លាភាមិនមានទ្វិ
 ភា មិនឃើញរឿយ ។ ខ្លាភាអសំទៅ មិនឃើញរឿយ ។ ខ្លា
 ភាសុខ្យទៅ មិនឃើញរឿយ ។ ខ្លាភាវុទ្ធសចាតតម្រេក មិនឃើញ
 រឿយ ។ ខ្លាភាលេខំទៅ មិនឃើញរឿយ ។ ខ្លាភាលេខាល
 កុណិទុក្ខទៀង ប្រមុះ អណ្ណាត កាយ ចក្ខុ រូប សំឡេង ក្លិន រស
 វ័ន្ត ធម្មាម្មណ៍ ចក្ខុវិញ្ញាណ សោតវិញ្ញាណ យានវិញ្ញាណ ជីវ្ហវិញ្ញាណ
 កាយវិញ្ញាណ មនោវិញ្ញាណ ចកុសម្មាស្ស រោតសម្មាស្ស យានសម្មាស្ស
 ជីវ្ហសម្មាស្ស កាយសម្មាស្ស មនោសម្មាស្ស វេទនាវេទនា
 ភេត អំពីចកុសម្មាស្ស វេទនាវេទនាភេត អំពីរោតសម្មាស្ស

សុត្តន្តបិដក អង្គឧបនិកាយស្ស ឯកាទយានិប្បន

សុត្តន្តបិដក អង្គឧបនិកាយ ឯកាទយានិប្បន

យោធិសម្មស្សជាយ វេទនាយ ជំពូសម្មស្សជាយ វេទ-
 នាយ កាយសម្មស្សជាយ វេទនាយ មនោសម្មស្ស-
 ជាយ វេទនាយ រូបសញ្ញាយ សទ្ធសញ្ញាយ កទ្ធស-
 ញ្ញាយ រសសញ្ញាយ ដោដ្ឋក្ខសញ្ញាយ ធម្មសញ្ញាយ
 រូបសញ្ញោគនាយ សទ្ធសញ្ញោគនាយ កទ្ធសញ្ញោគនាយ
 រសសញ្ញោគនាយ ដោដ្ឋក្ខសញ្ញោគនាយ ធម្មសញ្ញោគ-
 នាយ រូបកណ្តាយ សទ្ធកណ្តាយ កទ្ធកណ្តាយ រស-
 កណ្តាយ ដោដ្ឋក្ខកណ្តាយ ធម្មកណ្តាយ រូបវិគក្ក
 សទ្ធិវិគក្ក កទ្ធិវិគក្ក រសវិគក្ក ដោដ្ឋក្ខវិគក្ក ធម្មវិ-
 គក្ក រូបវិចារ សទ្ធិវិចារ កទ្ធិវិចារ រសវិចារ ដោដ្ឋ-
 ក្ខវិចារ ធម្មវិចារ អនិច្ចាទុបស្សី វិហរិកុំ ទុក្ខាទុបស្សី
 វិហរិកុំ អនត្តាទុបស្សី វិហរិកុំ ទយោទុបស្សី វិហរិកុំ
 រយោទុបស្សី វិហរិកុំ វិណតទុបស្សី វិហរិកុំ ឯរោតា-
 ទុបស្សី វិហរិកុំ បដិចិស្សក្កាទុបស្សី វិហរិកុំ ។

វេទនាវេលកើត អំពីហោធិសម្មស្ស វេទនាវេលកើត អំពីជំពូសម្មស្ស
 វេទនាវេលកើត អំពីកាយសម្មស្ស វេទនាវេលកើត អំពីមនោ
 សម្មស្ស រូបសញ្ញា សទ្ធសញ្ញា កទ្ធសញ្ញា រសសញ្ញា ដោដ្ឋក្ខសញ្ញា
 ធម្មសញ្ញា រូបសញ្ញោគនា សទ្ធសញ្ញោគនា កទ្ធសញ្ញោគនា
 រសសញ្ញោគនា ដោដ្ឋក្ខសញ្ញោគនា ធម្មសញ្ញោគនា រូបកណ្តា
 សទ្ធកណ្តា កទ្ធកណ្តា រសកណ្តា ដោដ្ឋក្ខកណ្តា ធម្មកណ្តា រូបវិគ-
 ក្កៈ សទ្ធិវិគក្កៈ កទ្ធិវិគក្កៈ រសវិគក្កៈ ដោដ្ឋក្ខវិគក្កៈ ធម្មវិគក្កៈ
 រូបវិចារៈ សទ្ធិវិចារៈ កទ្ធិវិចារៈ រសវិចារៈ ដោដ្ឋក្ខវិចារៈ ធម្មវិចារៈ ។

(២៣០) ឯកានុសេហំ កិក្ខុវេ អន្តេហំ សមន្តា-
 កតោ កោខាលកោ កត្វោ កោកណំ ចរិហិកុំ
 ជាតិកាតុំ ។ កតមេហំ ឯកានុសេហំ ។ ឥត កិក្ខុវេ
 កោខាលកោ រុច្ឆា ហោតិ ។ បេ ។ ឯកេវ
 ទោ កិក្ខុវេ ឯកានុសេហំ ទន្មេហំ សមន្តាកតោ
 កិក្ខុ កត្វោ ចក្កស្មី អនិច្ចាទុចស្សី វិហរិកុំ ។ បេ ។
 បដិទំស្សត្តាទុចស្សី វិហរិកុំ ។ កតស្ស កិក្ខុវេ
 អភិញ្ញាយ ឯកានុសេ ទន្មា ភាវិត្តា ។ កតមេ
 ឯកានុសេ ។ បវចន្ស្រាទំ ទុតិយន្ស្រាទំ តតិយន្ស្រាទំ
 ចតុត្ថន្ស្រាទំ មេត្តាចេតោវម្ពុត្តិ កុណាចេតោវម្ពុត្តិ
 គុណិកាចេតោវម្ពុត្តិ ទាមក្កាចេតោវម្ពុត្តិ អាគាសា-
 ណញ្ញាយទំ វិញ្ញាណញ្ញាយទំ អាភិញ្ញាយទំ ។
 កតស្ស កិក្ខុវេ អភិញ្ញាយ ឥមេ ឯកានុសេ ទន្មា
 ភាវិត្តា ។

(២៣០) ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ គង្វាលរោ ប្រកថាដោយអង្គ
 ទាំង ១១ ប្រការ ទើបគួរ ដើម្បីកេរ្តិ៍ច្បងរោ ធ្វើរោគឱ្យចំរើនបាន ។
 ប្រកថាដោយអង្គទាំង ១១ ប្រការ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ
 គង្វាលរោ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកស្គាល់រូបរោ ។ បេ ។ ម្ចាស់
 កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុប្រកថ ដោយធម៌ ១១ ប្រការ ទើបគួរឃើញ
 រឿយ ។ ខ្ញុំកាមេនទៀន ក្នុងកុ ។ បេ ។ ឃើញរឿយ ។ ខ្ញុំកា
 លរោចលយាំងនៃនេន ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ១១
 ប្រការ ចុក្កលគួរចំរើន ដើម្បីជីវិតច្បស់ខ្ញុំកនៈ ។ ធម៌ទាំង ១១
 ប្រការ តើដូចម្តេច ។ អី បឋមជ្ឈាន ១ ទុតិយជ្ឈាន ១ តតិយ-
 ជ្ឈាន ១ ចតុត្ថជ្ឈាន ១ មេត្តាចេតោវម្ពុត្តិ ១ កុណាចេតោវម្ពុ-
 ត្តិ ១ មុនិកាចេតោវម្ពុត្តិ ១ ទាមក្កាចេតោវម្ពុត្តិ ១ អាគាសា-
 ញ្ញាយទនៈ ១ វិញ្ញាណញ្ញាយទនៈ ១ អាភិញ្ញាយទនៈ ១ ។
 ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ១១ ប្រការនេះ ចុក្កលគួរចំរើន
 ដើម្បីជីវិតច្បស់ខ្ញុំកនៈ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទាំង៣យស្ស ឯកសមណីយក

សុត្តន្តបិដក អង្គទាំង៣យស្ស ឯកសមណីយក

[២៣១] ភក្ខុស្ស កិក្ខុវេ អភិក្ខាយ វិក្ខាយ
 បរិក្ខាយោយ បហាទាយ ទយោយ វយោយ វិកា-
 យ ឱរោទាយ ពាកាយ បដិច្ចិស្សក្កាយ ឥម
 ឯកានុស ទដ្ឋា កាវេត្យា ។ ទោសស្ស មោចាស្ស
 កោទស្ស ទបទាហស្ស ទក្ខុស្ស បទ្កុសស្ស
 ឥស្សាយ មច្ឆិយស្ស មាយោយ សារថយ្យស្ស
 ថង្កុស្ស សារង្កុស្ស មាទស្ស អភិមាទស្ស មទស្ស
 បមាទស្ស អភិក្ខាយ បរិក្ខាយ បរិក្ខាយោយ
 បហាទាយ ទយោយ វយោយ វិកាយ ឱរោទាយ
 ពាកាយ បដិច្ចិស្សក្កាយ ឥម ឯកានុស ទដ្ឋា
 កាវេត្យាតិ ។ ឥន្ទមរោទ កកវា ។ អត្ថមទា តេ
 កិក្ខុ កកវោ កាសិកិ អភិទទ្ធិ ។
 ឧស្សុត្តស ហស្សុចិ កិយ្យោ បញ្ចសភាចិ ខ
 សុត្តបញ្ចស សុត្តន្តា អង្គុត្តស មាយុកាតិ ។

[១៣១] ខ្នាលកិក្ខុទាំង៣យ ធម៌ទាំង ១១ ប្រការនេះ
 បុគ្គលធម៌ចំរើន ដើម្បីដឹងច្បាស់ កំណត់ដឹង អស់រលឹក លបេង
 អស់ទៅ ស្មោះទៅ ប្រាសចាកអម្រក លេង លរោចល
 បោះបង់ខ្លួនវាចៈ ។ ធម៌ទាំង ១១ ប្រការនេះ បុគ្គលធម៌ចំរើន
 ដើម្បីដឹងច្បាស់ កំណត់ដឹង អស់រលឹក លបេង អស់ទៅ ស្មោះ
 ទៅ ប្រាសចាកអម្រក លេង លរោចល បោះបង់ខ្លួនវាចៈ
 រោចៈ កោតៈ ទបទាហៈ ទក្ខុៈ បទ្កុសៈ ឥស្ស
 មច្ឆិយៈ មាយា សារថយ្យៈ ថង្កុៈ សារង្កុៈ មាទៈ
 មទៈ មមាទៈ ។ សុត្តន្តបិដក ប្រការ ទ្រង់
 ក្រាស់ពាក្យនេះចប់ហើយ ។ កិក្ខុទាំង៣នោះ មានចិត្តរីករាយ
 រម្រកអចិន្តោភោសិត របស់ប្រាមាទប្រាមាទ ។

សុត្តន្តទាំង៣យ ប្រាំបួនកាត់ ប្រាំយ គឺ ៧ សុត្តន្តិក្រវលេង
 មានមក ក្នុងអង្គអង្គុត្តស ។

ចប់ ឯកសមណីយក ។